

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-73-14

Druk nr 2678

Warszawa, 6 sierpnia 2014 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy - Kodeks cywilny,
ustawy - Kodeks postępowania
cywilnego oraz niektórych innych
ustaw z projektami aktów wykonawczych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 i 827) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 65 dodaje się art. 65¹ w brzmieniu:

„Art. 65¹. Przepisy o oświadczeniach woli stosuje się odpowiednio do innych oświadczeń.”;
- 2) w art. 73 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną albo formę dokumentową, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności.”;
- 3) art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. § 1. Zastrzeżenie formy pisemnej albo formy dokumentowej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej albo formy dokumentowej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej.

§ 2. Jednakże mimo niezachowania formy przewidzianej dla celów dowodowych dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawę z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawę z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych i ustawę z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw.

strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu.

§ 3. Jeżeli forma pisemna lub forma dokumentowa jest zastrzeżona dla oświadczenia jednej ze stron, w razie jej niezachowania dowód ze świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania tej czynności jest dopuszczalny także na żądanie drugiej strony.

§ 4. Przepisów o skutkach niezachowania formy przewidzianej dla celów dowodowych nie stosuje się do czynności prawnych w stosunkach między przedsiębiorcami.”;

4) art. 76 otrzymuje brzmienie:

„Art. 76. Jeżeli strony zastrzegły w umowie, że określona czynność prawna między nimi powinna być dokonana w szczególnej formie, czynność ta dochodzi do skutku tylko przy zachowaniu zastrzeżonej formy. Jednakże gdy strony zastrzegły dokonanie czynności w formie pisemnej albo w formie dokumentowej, nie określając skutków niezachowania tej formy, w razie wątpliwości poczytuje się, że była ona zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych.”;

5) w art. 77 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli umowa została zawarta w formie pisemnej albo w formie dokumentowej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron, jak również odstąpienie od niej albo jej wypowiedzenie wymaga zachowania formy dokumentowej, chyba że ustawa lub umowa zastrzega inną formę.”;

6) po art. 77¹ dodaje się art. 77² i art. 77³ w brzmieniu:

„Art. 77². Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie.

Art. 77³. Do zachowania formy dokumentowej czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie.”;

7) w art. 78 uchyla się § 2;

8) po art. 78 dodaje się art. 78¹ w brzmieniu:

„Art. 78¹. § 1. Do zachowania formy elektronicznej czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go podpisem elektronicznym umożliwiającym identyfikację osoby składającej oświadczenie oraz rozpoznanie każdej późniejszej zmiany treści takiego oświadczenia.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej, chyba że ustawa lub czynność prawna zastrzega inaczej.”;

9) art. 79 otrzymuje brzmienie:

„Art. 79. Osoba niemogąca pisać może złożyć oświadczenie woli w formie pisemnej w ten sposób, że uczyni na dokumencie tuszowy odcisk palca, a obok tego odcisku osoba przez nią upoważniona wpisze jej imię i nazwisko oraz złoży swój podpis, albo w ten sposób, że zamiast składającego oświadczenie podpisze się osoba przez niego upoważniona, a jej podpis będzie poświadczony przez notariusza lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa z zaznaczeniem, że został złożony na życzenie osoby niemogącej pisać.”;

10) w art. 81 w § 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) w razie znakowania czasem dokumentu w postaci elektronicznej – od daty znakowania czasem.”;

11) art. 358 otrzymuje brzmienie:

„Art. 358. § 1. Jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej.

§ 2. Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej.

§ 3. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonywana.”;

12) w art. 720 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Umowa pożyczki, której wartość przenosi tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. § 1. Rozpoznawanie spraw odbywa się jawnie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt. Dokumenty zawierające informacje o sprawie, w tym treść protokołów i pism, są udostępniane stronom i uczestnikom postępowania także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymywania z akt sprawy zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku, chyba że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie.

§ 3. Zapisu obrazu i dźwięku nie wydaje się, jeżeli posiedzenie odbyło się przy drzwiach zamkniętych.”;

2) w art. 50 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do rozstrzygnięcia sprawy o wyłączenie sędziego, którego dotyczy wniosek, może podejmować dalsze czynności, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.”;

3) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. Sędzia zawiadamia sąd o zachodzącej podstawie swojego wyłączenia.”;

4) w art. 52 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Uwzględniając wniosek o wyłączenie sędziego, sąd znosi postępowanie w zakresie obejmującym udział tego sędziego po złożeniu wniosku, chyba że były to czynności niecierpiące zwłoki.”;

5) art. 68 otrzymuje brzmienie:

„Art. 68. § 1. Przedstawiciel ustawowy, organy oraz osoby wymienione w art. 67 mają obowiązek wykazać swoje umocowanie dokumentem przy pierwszej czynności procesowej.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do czynności procesowej dokonanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (system teleinformatyczny), w przypadku gdy przepis szczególny przewiduje, że czynności można dokonać wyłącznie tą drogą. Przedstawiciel ustawowy, organy oraz

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

osoby wymienione w art. 67 mają jednak obowiązek wskazać podstawę swojego umocowania.”;

6) w art. 89:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowanie. Sąd może w razie wątpliwości zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Przepisu § 1 nie stosuje się do czynności procesowej dokonanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w przypadku gdy przepis szczególnie przewiduje, że czynności można dokonać wyłącznie tą drogą. Pełnomocnik powołuje się na pełnomocnictwo, wskazując jego zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87.”;

7) w art. 125:

a) § 2¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 2¹. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pisma procesowe w tej sprawie wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Pisma wniesione z pominięciem systemu teleinformatycznego nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo.”,

b) po § 2¹ dodaje się § 2², 2³ i 2⁴ w brzmieniu:

„§ 2². W razie wniesienia pisma z pominięciem systemu teleinformatycznego przewodniczący odsyła pismo wnoszącemu i zawiadamia go o bezskuteczności czynności.

§ 2³. Jeżeli z przyczyn technicznych leżących po stronie sądu nie jest możliwe wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w wymaganym terminie, stosuje się art. 168 § 1.

§ 2⁴. Oświadczenie o wyborze lub rezygnacji z wyboru wnoszenia pism procesowych w sprawie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”,

c) § 3¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 3¹. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, mając na względzie skuteczność wnoszenia pism, szczególne wymagania postępowań obsługiwanych przez system teleinformatyczny oraz ochronę praw osób wnoszących pisma.”;

8) w art. 126:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa.”,

b) § 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„§ 5. Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183).

§ 6. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym, mając na względzie sprawne prowadzenie postępowań, dostępność systemu teleinformatycznego dla stron postępowania, ochronę praw stron oraz możliwość składania jednorazowo wielu pism procesowych.”;

9) w art. 128 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się poświadczony elektronicznie odpisy załączników.”;

10) w art. 129:

a) po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:

„§ 2¹. Elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym,

rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa następuje z chwilą wprowadzenia przez tego pełnomocnika dokumentu do systemu teleinformatycznego.”,

b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, formaty, w jakich odpisy pism, dokumentów i pełnomocnictw mogą być poświadczane elektronicznie, mając na względzie minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej.”;

11) w art. 130:

a) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Jeżeli pismo wnoszone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego podlega opłacie sądowej, wnosi się je wraz z opłatą. Pismo wniesione bez opłaty nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. W razie jednoczesnego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego więcej niż jednego pisma podlegającego opłacie żadne z tych pism nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, jeżeli nie uiszczono opłaty w wysokości sumy opłat należnych od wszystkich pism.”,

b) dodaje się § 7 i 8 w brzmieniu:

„§ 7. W razie wniesienia pisma podlegającego opłacie z naruszeniem przepisu § 6 przewodniczący odsyła pismo wnoszącemu i zawiadamia go o bezskuteczności czynności.

§ 8. Przepisów § 6 i 7 nie stosuje się, jeżeli wnoszący pismo jest zwolniony z mocy prawa od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej należnej od tego pisma, a także w razie zwolnienia od tych kosztów dokonanego przez sąd lub w razie złożenia wniosku o takie zwolnienie.”;

12) art. 130⁵ otrzymuje brzmienie:

„Art. 130⁵. W przypadkach, o których mowa w art. 125 oraz art. 130–130⁴, czynności przewodniczącego może wykonywać referendarz sądowy.”;

13) art. 131¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 131¹. § 1. Sąd dokonuje doręczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (doręczenie elektroniczne), jeżeli adresat wniósł pismo za

pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo wybrał wnoszenie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Pismo doręczane elektronicznie uznaje się za doręczone w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji. Art. 134 § 1 i 2 nie stosuje się.

§ 3. W razie braku potwierdzenia, o którym mowa w § 2, doręczenie elektroniczne uznaje się za skuteczne po upływie 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym.

§ 4. Adresat niebędący adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym, radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, organem władzy publicznej albo innym organem państwowym, który dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, może zrezygnować z doręczenia elektronicznego.

§ 5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób dokonywania doręczeń elektronicznych, mając na względzie zapewnienie skuteczności doręczeń oraz ochronę praw osób, którym pisma są doręczane.”;

14) w art. 132 po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu:

„§ 1². Przepis § 1 nie dotyczy pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu albo radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, którzy wybrali wnoszenie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;

15) w art. 133 § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. Pisma procesowe dla przedsiębiorców i wspólników spółek handlowych, wpisanych do rejestru sądowego lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na podstawie odrębnych przepisów, doręcza się na adres udostępniany w rejestrze lub CEIDG, chyba że strona wskazała inny adres dla doręczeń. Jeżeli ostatni udostępniony adres został wykreślony jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i nie zgłoszono wniosku o wpis nowego adresu, który podlegałby udostępnieniu, adres wykreślony jest uważany za adres udostępniony w rejestrze lub CEIDG.”;

16) w art. 140 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. W przypadku doręczenia elektronicznego pisma i orzeczenia mają postać dokumentów elektronicznych zawierających dane z systemu teleinformatycznego.

§ 3. Zamiast odpisu pisma lub orzeczenia może być doręczony dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, o ile ma on cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma lub orzeczenia w tym systemie teleinformatycznym.”;

17) w art. 142 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Doręczenie pisma jest potwierdzane pisemnie przez odbiorcę albo za pomocą danych informatycznych systemu teleinformatycznego operatora, o którym mowa w art. 131 § 1, lub dokumentem uzyskanym z systemu teleinformatycznego.”;

18) po art. 149 dodaje się art. 149¹ w brzmieniu:

„Art. 149¹. Sąd może wzywać strony, świadków, biegłych lub inne osoby w sposób, który uzna za najbardziej celowy, nawet z pominięciem sposobów przewidzianych przez przepisy ogólne, jeżeli uzna to za niezbędne do przyspieszenia rozpoznania sprawy. Wezwanie dokonane w ten sposób wywołuje skutki przewidziane w niniejszym kodeksie, jeżeli jest niewątpliwe, że doszło ono do wiadomości adresata.”;

19) w art. 151 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia jawnego przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jego przeprowadzenie na odległość. W takim przypadku uczestnicy postępowania mogą brać udział w posiedzeniu sądowym, gdy przebywają w budynku innego sądu, i dokonywać tam czynności procesowych, a przebieg czynności procesowych transmituje się z sali sądowej sądu prowadzącego postępowanie do miejsca pobytu uczestników postępowania oraz z miejsca pobytu uczestników postępowania do sali sądowej sądu prowadzącego postępowanie.”;

20) w art. 158:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Protokół sporządzony pisemnie zawiera oznaczenie sądu, miejsca i daty posiedzenia, nazwiska sędziów, protokolanta, prokuratora, stron, interwenientów, jak również obecnych na posiedzeniu przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz oznaczenie sprawy i wzmianki co do jawności. Ponadto protokół sporządzony pisemnie zawiera wymienienie zarządzeń i orzeczeń wydanych na posiedzeniu oraz stwierdzenie, czy zostały ogłoszone, a także czynności stron wpływające na rozstrzygnięcie sądu (ugoda, zrzeczenie się roszczenia, uznanie powództwa, cofnięcie, zmiana, rozszerzenie lub ograniczenie żądania pozwu) oraz inne czynności stron, które według szczególnych przepisów

ustawy powinny być wciągnięte, wpisane, przyjęte, złożone, zgłoszone lub wniesione do protokołu. Jeżeli sporządzenie odrębnej sentencji orzeczenia nie jest wymagane, wystarcza zamieszczenie w protokole treści samego rozstrzygnięcia.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Protokół, o którym mowa w § 1, może zawierać wnioski i twierdzenia stron, wyniki postępowania dowodowego oraz inne okoliczności istotne dla przebiegu posiedzenia; zamiast podania wniosków i twierdzeń można w protokole powołać się na pisma przygotowawcze.”,

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli przebiegu posiedzenia nie utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, protokół sporządzony pisemnie zawiera, oprócz danych i okoliczności określonych w § 1, wnioski oraz twierdzenia stron, udzielone pouczenia, a także wyniki postępowania dowodowego oraz inne okoliczności istotne dla przebiegu posiedzenia; zamiast podania wniosków i twierdzeń można w protokole powołać się na pisma przygotowawcze.”,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przewodniczący może zarządzić sporządzenie transkrypcji całości lub części protokołu sporządzonego za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.”;

21) po art. 162 dodaje się art. 162¹ w brzmieniu:

„Art. 162¹. Jeżeli nie przemawia przeciw temu względ na prawidłowość postępowania, sąd na wniosek strony wyraża zgodę na utrwalanie przez nią przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk.”;

22) w art. 165 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego następuje z chwilą wprowadzenia pisma do systemu teleinformatycznego.”;

23) w art. 177 w § 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3¹ w brzmieniu:

„3¹) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej;”;

24) w art. 223 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przewodniczący powinien we właściwej chwili skłaniać strony do pojednania, zwłaszcza na pierwszym posiedzeniu, po wstępnym wyjaśnieniu stanowiska

stron. Treść ugody zawartej przed sądem wciąga się do protokołu rozprawy lub zamieszcza w odrębnym dokumencie stanowiącym część protokołu i stwierdza podpisami stron. Niemożność podpisania sąd stwierdzi w protokole.”;

25) w art. 235 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli charakter dowodu się temu nie sprzeciwia, sąd orzekający może postanowić, że jego przeprowadzenie nastąpi przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających dokonanie tej czynności na odległość.”;

26) po art. 243 w oddziale 2 dodaje się art. 243¹ w brzmieniu:

„Art. 243¹. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców.”;

27) w art. 244:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do dokumentów urzędowych sporządzonych przez podmioty w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej.”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio także do dokumentów, którym przepisy odrębne przyznają moc prawną dokumentów urzędowych.”;

28) art. 245 otrzymuje brzmienie:

„Art. 245. Dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo w formie elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.”;

29) w art. 250 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli dokument znajduje się w aktach organów lub podmiotów, o których mowa w art. 244 § 1 i 2, wystarczy przedstawić urzędowo poświadczony przez ten organ lub podmiot odpis lub wyciąg z dokumentu. Sąd zażąda wydania odpisu lub wyciągu, jeżeli strona sama nie może go uzyskać.”;

30) art. 253 otrzymuje brzmienie:

„Art. 253. Jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego, o którym mowa w art. 245, albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, jest obowiązana udowodnić te okoliczności. Jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona

zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać.”;

31) w art. 254:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Badania prawdziwości dokumentu dokonuje się z udziałem lub bez udziału biegłych.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Badanie prawdziwości pisma może nastąpić przez porównanie pisma na zakwestionowanym dokumencie z pismem tej samej osoby na innych dokumentach niewątpliwie prawdziwych. Sąd w razie potrzeby może wezwać osobę, od której pismo pochodzi, w celu napisania podyktowanych jej wyrazów.”,

c) po § 2 dodaje się § 2¹ i 2² w brzmieniu:

„§ 2¹. Sąd w razie potrzeby może wezwać wystawcę dokumentu sporządzonego w postaci elektronicznej do udostępnienia informatycznego nośnika danych, na którym ten dokument został zapisany.

§ 2². Z obowiązku udostępnienia informatycznego nośnika danych zwolniony jest ten, kto na zapytanie, czy dokument sporządzono na tym informatycznym nośniku danych lub czy pochodzi on od niego, mógłby jako świadek odmówić zeznania.”,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Osoba trzecia może na równi ze świadkiem żądać zwrotu wydatków koniecznych związanych ze stawiennictwem do sądu lub udostępnieniem informatycznego nośnika danych, a ponadto wynagrodzenia za utratę zarobku.”;

32) art. 308 otrzymuje brzmienie:

„Art. 308. Dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243¹, w szczególności zawierających zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku, sąd przeprowadza, stosując odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin.”;

33) po art. 319 dodaje się art. 319¹ w brzmieniu:

„Art. 319¹. Jeżeli z czynności prawnej, ustawy albo orzeczenia sądowego będącego źródłem zobowiązania wynika, że świadczenie pieniężne może być spełnione wyłącznie w walucie obcej, sąd, uwzględniając powództwo, zastrzega, że wykonanie tego świadczenia nastąpi wyłącznie w walucie obcej.”;

34) po art. 323 dodaje się art. 323¹ w brzmieniu:

„Art. 323¹. § 1. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, sąd wydaje postanowienia dowodowe na posiedzeniu niejawnym.

§ 3. Wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym wiąże sąd od chwili podpisania sentencji.

§ 4. Sąd z urzędu doręcza wyrok obu stronom. Stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa doręcza się też pouczenie o sposobie i terminach wniesienia środka zaskarżenia.

§ 5. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.”;

35) w art. 324:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Sąd wydaje wyrok po niejawnej naradzie sędziów. Narada obejmuje dyskusję, głosowanie nad mającym zapaść orzeczeniem i zasadniczymi powodami rozstrzygnięcia albo uzasadnieniem, jeżeli ma być sporządzone ustnie, oraz spisanie sentencji wyroku.

§ 2. Przewodniczący zbiera głosy sędziów według ich starszeństwa służbowego, a ławników według ich wieku, poczynając od najmłodszego, sam zaś głosuje ostatni. Sprawozdawca, jeżeli jest wyznaczony, głosuje pierwszy. Wyrok zapada większością głosów. Sędzia, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może przy podpisywaniu sentencji zgłosić zdanie odrębne i jest obowiązany uzasadnić je na piśmie przed sporządzeniem uzasadnienia.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. W postępowaniu wszczętym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wyrok może być utrwalony w systemie teleinformatycznym

i opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262).”;

36) w art. 328:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Uzasadnienie wyroku sporządza się pisemnie na żądanie strony, zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji wyroku, a w przypadkach, o których mowa w art. 323¹ i art. 327 § 2 – od dnia doręczenia sentencji wyroku. Żądanie spóźnione sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym. Sąd sporządza uzasadnienie wyroku również wówczas, gdy wyrok został zaskarżony w ustawowym terminie oraz gdy wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jeżeli uzasadnienie sporządzono ustnie, do akt dołącza się transkrypcję uzasadnienia.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Jeżeli przebieg posiedzenia jest utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, uzasadnienie może być sporządzone ustnie po odczytaniu sentencji wyroku, poprzez wygłoszenie. Uzasadnienie ustne utrwała się za pomocą tego urządzenia, o czym przewodniczący uprzedza po ogłoszeniu sentencji wyroku. W takim przypadku nie podaje się odrębnie zasadniczych powodów rozstrzygnięcia.”;

37) art. 329 otrzymuje brzmienie:

„Art. 329. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się w terminie dwutygodniowym od dnia złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, a gdy wniosek taki nie był zgłoszony – od dnia zaskarżenia wyroku lub wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W sprawie zawilej, w razie niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie, prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony, nie dłuższy niż trzydzieści dni.”;

38) w art. 331 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli uzasadnienie zostało wygłoszone na posiedzeniu, stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia, doręcza się wyrok wraz z transkrypcją uzasadnienia.

§ 3. Doręczenie wyroku z transkrypcją uzasadnienia jest równoznaczne z doręceniem wyroku z uzasadnieniem.”;

39) w art. 353¹ uchyla się § 2;

40) art. 377 otrzymuje brzmienie:

„Art. 377. Po wywołaniu sprawy rozprawa rozpoczyna się od sprawozdania sędziego, który zwięźle przedstawia stan sprawy ze szczególnym uwzględnieniem zarzutów i wniosków apelacyjnych. Sąd może zrezygnować ze sprawozdania za zgodą obecnych stron albo w przypadku ich niestawiennictwa.”;

41) w art. 387:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Sąd drugiej instancji uzasadnia z urzędu wyrok oraz postanowienie kończące postępowanie w sprawie. W sprawach, w których apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zażądała doręczenia wyroku z uzasadnieniem.

§ 2. Uzasadnienie sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia sentencji orzeczenia. Jeżeli ogłoszenia nie było, termin ten liczy się od dnia wydania orzeczenia. Jeżeli apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, uzasadnienie sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia.”,

b) po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:

„§ 2¹. Jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego i nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. Przepisy art. 327 § 2 i art. 331 § 2 stosuje się odpowiednio. Jeżeli ogłoszenia nie było, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu w terminie tygodniowym od sporządzenia uzasadnienia.”;

42) uchyla się art. 397¹;

- 43) w art. 398²² § 5 otrzymuje brzmienie:
„§ 5. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie.”;
- 44) w art. 398²³ § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego wstrzymuje wykonalność tego postanowienia. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu.”;
- 45) art. 472 otrzymuje brzmienie:
„Art. 472. Sąd żąda przedstawienia niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy akt osobowych i innych dokumentów stosując odpowiednio art. 149¹.”;
- 46) w art. 497¹ § 3 otrzymuje brzmienie:
„§ 3. Czynności w postępowaniu upominawczym może wykonywać referendarz sądowy.”;
- 47) w art. 505⁶ uchyla się § 1;
- 48) po art. 505¹⁹ dodaje się art. 505^{19a} w brzmieniu:
„Art. 505^{19a}. Sąd odrzuca sprzeciw wniesiony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny albo którego braków pozwany nie usunął w terminie.”;
- 49) w art. 505³⁰ uchyla się § 1;
- 50) w art. 505³¹:
- a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„§ 1. Powód wnosi pisma wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
§ 2. Jeżeli pozwany wybierze wnoszenie pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dalsze pisma w sprawie pozwany wnosi wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;
- b) uchyla się § 3,
- c) § 4 otrzymuje brzmienie:
„§ 4. O skutkach wniesienia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego sąd poucza pozwanego przy pierwszym doręczeniu.”;
- d) uchyla się § 5 i 6;

- 51) w art. 505³²:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Do pozwu nie dołącza się dowodów. Przepisu art. 128 nie stosuje się.”;
- b) dodaje się § 4 w brzmieniu:
„§ 4. Wraz z pozwem powód może złożyć wniosek o umorzenie postępowania w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, o którym mowa w art. 505³³ § 1, lub w przypadku uchylenia nakazu zapłaty, o którym mowa w art. 505³⁴ § 1.”;
- 52) w art. 505³³ dodaje się § 3 w brzmieniu:
„§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli powód złożył wniosek o umorzenie postępowania w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty. W takim przypadku sąd umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.”;
- 53) w art. 505³⁴ dodaje się § 3 w brzmieniu:
„§ 3. Jeżeli powód wniósł o umorzenie postępowania w przypadku uchylenia nakazu zapłaty, sąd nie przekazuje sprawy i umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.”;
- 54) art. 505³⁵–505³⁷ otrzymują brzmienie:
„Art. 505³⁵. Do sprzeciwu od nakazu zapłaty nie dołącza się dowodów.
Art. 505³⁶. W razie wniesienia sprzeciwu sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej. W takim przypadku nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu. Przepisu art. 130³ § 2 nie stosuje się.
Art. 505³⁷. § 1. Po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³, art. 505³⁴ lub art. 505³⁶ przewodniczący wzywa powoda wyłącznie do wykazania umocowania lub przedłożenia pełnomocnictwa, a po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³ lub art. 505³⁴ przewodniczący wzywa powoda również do uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu – w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania pod rygorem umorzenia postępowania. W razie nieusunięcia powyższych braków pozwu sąd umarza postępowanie.
§ 2. W przypadku wniesienia sprzeciwu przez przedstawiciela ustawowego, organ, osobę wymienioną w art. 67 lub pełnomocnika przewodniczący wzywa pozwanego wyłącznie do wykazania umocowania lub przedłożenia pełnomocnictwa – w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania.

§ 3. Do wykazania umocowania oraz przedłożenia pełnomocnictwa stosuje się przepisy art. 68 § 1 oraz art. 89 § 1.

§ 4. W razie nieusunięcia braków sprzeciwu wskazanych w § 2 sąd odrzuca sprzeciw, a po uprawomocnieniu się tego postanowienia niezwłocznie zawiadamia o tym sąd, który przekazał sprawę na podstawie art. 505³⁶.

§ 5. W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości.”;

55) w art. 509¹ dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Czynności w sprawach depozytowych może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem spraw o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu.”;

56) w art. 525 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) otrzymywanie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z akt sprawy, chyba że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie, z zastrzeżeniem art. 9 § 3.”;

57) art. 610³ otrzymuje brzmienie:

„Art. 610³. Jeżeli uczestnik zamieszkały w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej ustanowił w postępowaniu celnym pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w Rzeczypospolitej Polskiej, który nie może być pełnomocnikiem procesowym, jego ustanowienie uważa się za wskazanie pełnomocnika do doręczeń.”;

58) art. 624 otrzymuje brzmienie:

„Art. 624. Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia przyznającego dotychczasowym współwłaścicielom części lub jednemu z nich całość rzeczy własność przechodzi na uczestników wskazanych w postanowieniu. Jeżeli w wyniku podziału całość rzeczy albo jej część przypadnie współwłaścicielowi, który nie włada tą rzeczą lub jej częścią, sąd w postanowieniu o zniesieniu współwłasności orzeknie również co do jej wydania lub opróżnienia przez pozostałych współwłaścicieli pomieszczeń znajdujących się na tej nieruchomości, określając stosownie do okoliczności termin wydania nieruchomości lub opróżnienia pomieszczeń. Określenie terminu wydania nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego lub jej części bądź opróżnienia znajdujących się na niej pomieszczeń powinno nastąpić z uwzględnieniem interesu społeczno-gospodarczego.”;

59) w art. 626¹² § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Osoba, na rzecz której w księdze wieczystej jest wpisane prawo lub roszczenie, jej przedstawiciel albo pełnomocnik do doręczeń ma obowiązek

niezwłocznego zawiadomienia sądu prowadzącego księgę wieczystą o każdej zmianie adresu względnie wskazania adresu do doręczeń. Osoba zamieszkała lub mająca siedzibę w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej jest obowiązana wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.”;

60) w art. 669¹ uchyla się § 4;

61) po art. 679 dodaje się art. 679¹ i art. 679² w brzmieniu:

„Art. 679¹. Prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku niezwłocznie wpisuje się, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, do Rejestru Spadkowego prowadzonego przez Krajową Radę Notarialną.

Art. 679². O wydaniu postanowienia uchylającego lub zmieniającego postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo postanowienia uchylającego akt poświadczenia dziedziczenia niezwłocznie informuje się Krajową Radę Notarialną. O uchyleniu aktu poświadczenia dziedziczenia zawiadamia się notariusza, który uchylony akt sporządził. Do informacji oraz zawiadomienia dołącza się odpis postanowienia.”;

62) w art. 759 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Czynności zastrzeżone dla sądu mogą być wykonywane przez referendarza sądowego, z wyłączeniem:

- 1) stosowania środków przymusu;
- 2) orzekania o ściągnięciu kwoty w trybie art. 873;
- 3) stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi;
- 4) spraw o egzekucję świadczeń niepieniężnych z wyjątkiem wydania rzeczy ruchomej;
- 5) spraw o egzekucję przez zarząd przymusowy;
- 6) spraw o egzekucję przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego.”;

63) po art. 759¹ dodaje się art. 759² i art. 759³ w brzmieniu:

„Art. 759² § 1. Pełnomocnikiem w postępowaniu egzekucyjnym może być każda osoba posiadająca zdolność do czynności procesowych.

§ 2. Pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym, a także radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa przy pierwszej czynności w postępowaniu egzekucyjnym powołuje się na udzielone pełnomocnictwo albo umocowanie, wskazując jego zakres. W razie wątpliwości organ egzekucyjny żąda

przedłożenia pełnomocnictwa lub dokumentu wykazującego umocowanie albo ich uwierzytelnionych odpisów.

Art. 759³. Komornik dokonuje doręczeń administracyjnym organom egzekucyjnym oraz organom podatkowym wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub z użyciem środków komunikacji elektronicznej, w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 63a § 2 lub art. 67 § 2c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.³⁾).”;

64) art. 760 otrzymuje brzmienie:

„Art. 760 § 1. Wnioski i oświadczenia w postępowaniu egzekucyjnym składa się bądź na piśmie, bądź ustnie do protokołu. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wnioski i oświadczenia składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. W przypadku gdy według przepisów niniejszego kodeksu zachodzi potrzeba wysłuchania strony, wysłuchanie odbywa się, stosownie do okoliczności, bądź przez spisanie protokołu w obecności lub nieobecności drugiej strony, bądź przez oświadczenie strony złożone na piśmie lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;

65) w art. 767:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Skarga nie przysługuje na zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma, na zawiadomienie o terminie czynności oraz na uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia dokonania czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona; w innych przypadkach – od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia – od dnia powzięcia wiadomości przez skarżącego

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2014 r. poz. 379, 567 i 897.

o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez komornika dokonania czynności wnosi się w terminie tygodniowym od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność powinna być dokonana.”,

c) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał dokonania czynności. Komornik w terminie trzech dni sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi komornik zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy.”;

66) art. 767³ i art. 767^{3a} otrzymują brzmienie:

„Art. 767³. § 1. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie. Na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

§ 2. Przepis § 1 nie wyłącza stosowania art. 759 § 2.

Art. 767^{3a}. Skarga na postanowienie referendarza sądowego przysługuje w przypadkach, w których na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Wniesienie skargi nie powoduje utraty mocy przez zaskarżone postanowienie referendarza sądowego. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu. Rozpoznając skargę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone postanowienie referendarza sądowego utrzymuje w mocy albo je zmienia.”;

67) art. 768 otrzymuje brzmienie:

„Art. 768. Na postanowienie sądu w przedmiocie ukarania grzywną przez komornika przysługuje zażalenie.”;

68) art. 770 otrzymuje brzmienie:

„Art. 770. Dłużnik zwraca wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, w tym koszty poszukiwania majątku dłużnika. Koszty ściągają się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Na postanowienie sądu zażalenie przysługuje stronom oraz komornikowi.”;

69) art. 773 otrzymuje brzmienie:

„Art. 773. § 1. W przypadku zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego egzekucje do tej rzeczy lub prawa majątkowego prowadzi łącznie ten sądowy albo administracyjny organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – organ egzekucyjny, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej prowadzonej na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo zagranicznego tytułu wykonawczego określonych w przepisach ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1289) i egzekucji sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego – egzekucje do tej rzeczy lub prawa majątkowego prowadzi łącznie administracyjny organ egzekucyjny.

§ 3. Zbieg egzekucji nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych.

§ 4. Strona lub uczestnik postępowania zawiadamiają sądowy organ egzekucyjny o zbiegu egzekucji do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, wskazując datę dokonania każdego zajęcia i wysokość należności, na poczet których każde zajęcie zostało dokonane.

§ 5. Sądowy organ egzekucyjny prowadzi łącznie egzekucje w trybie dla niego właściwym.

§ 6. W razie kolejnego zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego egzekucję administracyjną przejmuje sądowy organ egzekucyjny, który prowadzi łącznie egzekucje w wyniku pierwszego zbiegu egzekucji.”;

70) art. 773² otrzymuje brzmienie:

„Art. 773². § 1. Sądowy organ egzekucyjny zawiadamia strony, uczestników postępowania i administracyjny organ egzekucyjny o zachodzącej podstawie przekazania egzekucji sądowej administracyjnemu organowi egzekucyjnemu.

§ 2. Po uprawomocnieniu się czynności, o której mowa w § 1, sądowy organ egzekucyjny sporządza i przesyła administracyjnemu organowi egzekucyjnemu:

- 1) odpis tytułu wykonawczego z oznaczeniem celu, któremu ma służyć, wysokości dotychczasowych kosztów powstałych w egzekucji oraz zakresu, w jakim roszczenie wierzyciela zostało zaspokojone;
- 2) odpis dokumentu zajęcia oraz odpisy innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji;
- 3) informację dotyczącą wierzyciela i numeru rachunku bankowego, na który mają być przekazywane wyegzekwowane należności pieniężne.

§ 3. Zamiast odpisów, o których mowa w § 2, komornik może przesłać zweryfikowany przez siebie dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 2, sądowy organ egzekucyjny:

- 1) zwraca wierzycielowi niewykorzystaną zaliczkę;
- 2) przekazuje administracyjnemu organowi egzekucyjnemu wyegzekwowane kwoty uzyskane wskutek zajęcia rzeczy lub prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg, które nie zostały wypłacone wierzycielowi przed sporządzeniem zawiadomienia, o którym mowa w § 1.

§ 5. Skarga na czynności komornika oraz na zaniechanie przez komornika dokonania czynności przysługuje również administracyjnemu organowi egzekucyjnemu.”;

71) uchyla się art. 773³;

72) art. 774 i art. 775 otrzymują brzmienie:

„Art. 774. § 1. Sądowy organ egzekucyjny, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji sądowej i administracyjnej, postanowi w trybie dla niego właściwym również o wysokości kosztów powstałych w egzekucji, której dotyczył zbieg.

§ 2. Sądowy organ egzekucyjny, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji sądowej i administracyjnej, na żądanie administracyjnego organu egzekucyjnego, informuje ten organ o przebiegu egzekucji.

Art. 775. Przepisów art. 773, art. 773² i art. 774 nie stosuje się w razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowego zabezpieczenia, jak również zbiegu zabezpieczenia administracyjnego z egzekucją sądową, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 751.”;

73) w art. 781 § 1 i 1¹ otrzymują brzmienie:

„§ 1. Tytułowi egzekucyjnemu pochodzącemu od sądu klauzulę wykonalności nadaje sąd pierwszej instancji, w którym sprawa się toczyła lub toczy. Sąd drugiej instancji nadaje klauzulę wykonalności, dopóki akta sprawy znajdują się w tym sądzie, nie dotyczy to jednak Sądu Najwyższego oraz przypadków, o których mowa w art. 778¹, art. 786, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789.

§ 1¹. Czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1, może wykonywać referendarz sądowy.”;

74) po art. 781¹ dodaje się art. 781² w brzmieniu:

„Art. 781². § 1. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w postaci elektronicznej składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, może dotyczyć tylko jednego bankowego tytułu egzekucyjnego.

§ 3. Czynności sądu, przewodniczącego lub referendarza sądowego są utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej są opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym.”;

75) w art. 782 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Klauzulę wykonalności nadaje sąd w składzie jednego sędziego. Klauzulę wykonalności sąd nadaje na wniosek wierzyciela. Sąd z urzędu nadaje klauzulę wykonalności tytułowi wydanemu w postępowaniu, które zostało lub mogło być wszczęte z urzędu, a także innemu tytułowi w części, w jakiej obejmuje grzywnę lub karę pieniężną orzeczoną w postępowaniu cywilnym lub koszty sądowe w sprawach cywilnych przysługujące Skarbowi Państwa.”;

76) w art. 783:

a) po § 3 dodaje się § 3¹ i 3² w brzmieniu:

„§ 3¹. Jeżeli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu albo referendarza sądowego wydane w postaci elektronicznej, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności jest wydawane bez spisywania odrębnej sentencji, poprzez umieszczenie klauzuli wykonalności w systemie teleinformatycznym i opatrzenie jej podpisem elektronicznym sędziego albo referendarza sądowego, który wydaje postanowienie.

§ 3². Przepisów § 3 i 3¹ nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu lub referendarza sądowego wydane w postaci elektronicznej lub bankowy tytuł egzekucyjny, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności pozostawia się wyłącznie w systemie teleinformatycznym, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 778¹, art. 787, art. 787¹, art. 788 oraz art. 789.”,

c) uchyla się § 4¹,

d) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, czynności sądu związane z nadawaniem klauzuli wykonalności, o którym mowa w § 3¹, oraz sposób przechowywania tytułów wykonawczych i posługiwania się tytułami wykonawczymi, o których mowa w § 4, przy uwzględnieniu potrzeby usprawnienia postępowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa korzystania z elektronicznych tytułów wykonawczych.”;

77) w art. 794¹ § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W razie wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności w sposób określony w art. 783 § 3 albo 3¹ rozstrzygnięcie o przyznaniu wierzycielowi zwrotu kosztów postępowania umieszcza się w klauzuli wykonalności.”;

78) w art. 794² § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W razie wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności w sposób określony w art. 783 § 3 albo 3¹ uzasadnienie postanowienia sporządza się i doręcza wierzycielowi na jego wniosek zgłoszony w terminie tygodniowym od dnia wydania mu tytułu wykonawczego albo doręczenia zawiadomienia o utworzeniu tytułu wykonawczego w systemie teleinformatycznym.”;

79) w art. 795:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 786, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789, lub gdy tytułem egzekucyjnym nie jest orzeczenie sądu albo referendarza sądowego, sąd drugiej instancji, uwzględniając zażalenie wierzyciela na postanowienie o odmowie nadania klauzuli wykonalności, uchyla zaskarżone

postanowienie i przekazuje wniosek do ponownego rozpoznania, jeżeli zachodzą podstawy do nadania klauzuli wykonalności.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio do skargi na postanowienie referendarza sądowego.”;

80) po art. 795² dodaje się art. 795^{2a} w brzmieniu:

„Art. 795^{2a}. W przypadku tytułu egzekucyjnego, o którym mowa w art. 783 § 4, zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego doręcza się wraz ze zweryfikowanym przez sąd dokumentem uzyskanym z systemu teleinformatycznego, potwierdzającym istnienie i treść tytułu egzekucyjnego.”;

81) w art. 795⁵ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przepisy art. 795¹, art. 795² i art. 795^{2a} stosuje się odpowiednio do wydawania przewidzianych w przepisach odrębnych zaświadczeń o utracie lub ograniczeniu wykonalności tytułu egzekucyjnego opatrzonego zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego. Wniosek o wydanie takiego zaświadczenia może także złożyć dłużnik.”;

82) w art. 797 § 1–3 otrzymują brzmienie:

„§ 1. We wniosku o wszczęcie egzekucji lub żądaniu przeprowadzenia egzekucji z urzędu wskazuje się świadczenie, które ma być spełnione. Do wniosku lub żądania dołącza się tytuł wykonawczy.

§ 2. Wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4, może być złożony do komornika także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 3. Jeżeli podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, o którym mowa w art. 783 § 4, do wniosku o wszczęcie egzekucji lub żądania przeprowadzenia egzekucji z urzędu należy dołączyć dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, umożliwiający organowi egzekucyjnemu weryfikację istnienia i treści tego tytułu, a w przypadku wszczęcia postępowania egzekucyjnego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wskazuje się tytuł wykonawczy.”;

83) uchyla się art. 797¹;

84) po art. 798 dodaje się art. 798¹ w brzmieniu:

„Art. 798¹. § 1. Jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne w walucie obcej, organ egzekucyjny przelicza tę walutę na walutę polską według kursu

średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu nie sporządzono – na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli z tytułu wykonawczego wynika, że świadczenie podlega spełnieniu wyłącznie w walucie obcej. W takim przypadku organ egzekucyjny nabywa tę walutę w banku uprawnionym do jej sprzedaży. Wszczynając egzekucję, organ egzekucyjny wyznacza dłużnikowi tygodniowy termin do wskazania takiego banku. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu organ egzekucyjny wzywa wierzyciela do wskazania uprawnionego banku w terminie tygodniowym. Jeżeli dłużnik ani wierzyciel nie wskażą uprawnionego banku, wskazanie tego banku należy do organu egzekucyjnego. Bankiem wskazanym przez wierzyciela albo organ egzekucyjny nie może być wierzyciel.”;

85) w art. 799 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wniosek o wszczęcie egzekucji albo żądanie przeprowadzenia egzekucji z urzędu umożliwia prowadzenie egzekucji według wszystkich dopuszczalnych sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości. Skierowanie egzekucji do nieruchomości dłużnika oraz składników jego majątku, do których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio, jest możliwe tylko na wniosek wierzyciela. Wierzyciel może wskazać wybrane przez siebie sposób lub sposoby egzekucji. Organ egzekucyjny stosuje sposób egzekucji najmniej uciążliwy dla dłużnika.”;

86) art. 801 otrzymuje brzmienie:

„Art. 801. Jeżeli wierzyciel lub sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku lub innych wyjaśnień niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji.”;

87) po art. 801 dodaje się art. 801¹ i art. 801² w brzmieniu:

„Art. 801¹. § 1. Dłużnik składa wykaz majątku przed komornikiem pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku na koszt dłużnika.

§ 2. Przepisy art. 913 § 1, art. 916–919 oraz art. 1053 § 2 stosuje się odpowiednio, z tym że postanowienie o ukaraniu dłużnika grzywną wydaje komornik.

O przymusowym doprowadzeniu dłużnika albo o zastosowaniu aresztu nieprzekraczającego miesiąca orzeka sąd na wniosek komornika.

Art. 801². Jeżeli w drodze czynności przewidzianych w art. 801 i art. 801¹ nie można ustalić majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, do którego może być skierowana egzekucja, wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie za wynagrodzeniem majątku dłużnika.”;

88) po art. 804 dodaje się art. 804¹ w brzmieniu:

„Art. 804¹. W razie przejścia uprawnienia na inną osobę po wszczęciu postępowania egzekucyjnego osoba ta może wstąpić do postępowania na miejsce wierzyciela za jego zgodą, o ile przejście będzie wykazane dokumentem urzędowym lub dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.”;

89) uchyla się art. 823;

90) w art. 824:

a) w § 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) jeżeli wierzyciel w ciągu sześciu miesięcy nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszono postępowania.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Termin, o którym mowa w § 1 pkt 4, biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania – od ustania przyczyny zawieszenia.”;

91) w art. 827 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przed zawieszeniem albo umorzeniem postępowania można wysłuchać wierzyciela i dłużnika.”;

92) w art. 840 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.”;

93) w art. 843 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Powództwa przewidziane w niniejszym dziale wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję. Miejsce prowadzenia egzekucji określa się na podstawie przepisów niniejszego kodeksu regulujących właściwość miejscową organu egzekucyjnego także wtedy, gdy do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną.”;

94) w art. 847 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Dłużnik, pod rygorem odpowiedzialności za szkodę, przy zajęciu, a jeżeli jest nieobecny – niezwłocznie po otrzymaniu odpisu protokołu zajęcia, wskazuje komornikowi ruchomości znajdujące się w jego władaniu, do których osobom trzecim przysługuje prawo żądania zwolnienia od egzekucji, z podaniem adresów tych osób, oraz powiadamia komornika o wcześniejszych zajęciach tej samej rzeczy dokonanych przez organy egzekucyjne, z podaniem daty tych zajęć i wysokości należności, na poczet których te zajęcia zostały dokonane. Komornik zawiadomi o zajęciu ruchomości osoby wskazane przez dłużnika.”;

95) w art. 855:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli właściwości zajętych ruchomości za tym przemawiają, komornik składa je do depozytu sądowego albo oddaje na przechowanie właściwej instytucji.”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których zajęte przedmioty składa się do depozytu sądowego lub oddaje na przechowanie instytucjom, oraz instytucje uprawnione do przechowywania tych przedmiotów, mając na względzie właściwości tych przedmiotów, ochronę praw stron, sprawność postępowania i skuteczność egzekucji.”;

96) w art. 866²:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zajęte waluty obce komornik zbywa bankowi uprawnionemu do ich skupu. Komornik wyznacza dłużnikowi tygodniowy termin do wskazania takiego banku. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu komornik wzywa wierzyciela do wskazania uprawnionego banku w terminie tygodniowym. Jeżeli dłużnik ani wierzyciel nie wskażą uprawnionego banku, wskazanie tego banku

należy do komornika. Bankiem wskazanym przez wierzyciela albo komornika nie może być wierzyciel.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Przepisu § 3 nie stosuje się, jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne podlegające spełnieniu wyłącznie w walucie obcej, która została zajęta.”;

97) w art. 867 po § 1 dodaje się § 1¹–1⁴ w brzmieniu:

„§ 1¹. Obwieszczenie o licytacji ogłasza się publicznie w budynku sądu rejonowego właściwego dla miejsca licytacji. Jeżeli wartość ruchomości, objętych jednym obwieszczeniem o licytacji, została oszacowana na kwotę wyższą niż pięć tysięcy złotych, komornik może zamieścić obwieszczenie także w dzienniku poczytnym w danej miejscowości lub na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej. Obwieszczenie doręcza się stronom i dozorczy zajętych ruchomości.

§ 1². W obwieszczeniu o licytacji komornik określa czas, miejsce, przedmiot oraz warunki licytacji, sumę oszacowania i cenę wywołania oraz miejsce i czas, w których można oglądać ruchomości. Ponadto w obwieszczeniu zamieszcza się wzmiankę, że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do przeprowadzenia licytacji i przybicia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie ruchomości od egzekucji i uzyskały w tym zakresie orzeczenie wstrzymujące egzekucję.

§ 1³. Jeżeli na licytację została wystawiona znaczna liczba ruchomości, w obwieszczeniu wystarczy ogólnie podać ich rodzaj, liczbę i łączną sumę oszacowania, a ponadto wskazać rodzaj, sumę oszacowania i cenę wywołania przedmiotów o większej wartości.

§ 1⁴. W razie możliwości ogłasza się jedno obwieszczenie o licytacjach ruchomości, choćby należały one do różnych dłużników i różne były terminy licytacji. Koszty ogłoszenia rozkłada się pomiędzy poszczególne sprawy proporcjonalnie do sum oszacowania ruchomości.”;

98) w art. 867¹:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przystępujący do przetargu jest obowiązany złożyć rękojmię w wysokości jednej dziesiątej sumy oszacowania. Rękojmi nie składa się, jeżeli suma oszacowania jest niższa niż pięć tysięcy złotych.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Rękojmi nie składa wierzyciel przystępujący do przetargu, któremu przysługuje wierzytelność o wartości nie niższej od wysokości rękojmi i jeżeli do tej wysokości jego wierzytelność oraz prawa korzystające z pierwszeństwa przed tą wierzytelnością znajdują pokrycie w cenie wywołania. Jeżeli wartość wierzytelności jest niższa od wysokości rękojmi albo znajduje tylko częściowe pokrycie w cenie wywołania, wysokość rękojmi obniża się – w pierwszym przypadku do różnicy między pełną rękojmią a wartością wierzytelności, w drugim zaś przypadku – do części wartości wierzytelności niepokrytej w cenie wywołania.”;

99) po art. 867² dodaje się art. 867³ w brzmieniu:

„Art. 867³. Zaofiarowana cena przestaje wiązać, gdy inny licytant zaofiarował cenę wyższą.”;

100) art. 868 otrzymuje brzmienie:

„Art. 868. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzenia licytacji, mając na względzie ochronę praw osób uczestniczących w licytacji, sprawność postępowania oraz skuteczność egzekucji.”;

101) art. 871 otrzymuje brzmienie:

„Art. 871. Nabywca jest obowiązany zapłacić cenę nabycia natychmiast po udzieleniu mu przybicia. Gdy jednak cena nabycia przewyższa pięćset złotych, obowiązek nabywcy ogranicza się do złożenia natychmiast jednej piątej ceny, nie mniej jednak niż pięćset złotych, przy czym resztę ceny, na którą zalicza się złożoną rękojmię, uiszcza się do godziny piętnastej dnia następnego. Jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, to cenę uiszcza się w następnym dniu po dniu lub dniach wolnych od pracy.”;

102) w art. 872 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Od nabywcy zwolnionego z obowiązku wpłacenia rękojmi, który nie dopełnił obowiązku zapłaty ceny lub jej części w przepisany terminie, komornik ściągnie sumę odpowiadającą jednej dziesiątej części sumy oszacowania. Na sumę ściąganą przez komornika zalicza się kwoty wpłacone przez nabywcę.”;

103) w części trzeciej w tytule II w dziale I po rozdziale 2 dodaje się rozdział 3 w brzmieniu:

„Rozdział 3

Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej

Art. 879¹. Do sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej stosuje się przepisy rozdziału 2 z odrębnościami wynikającymi z niniejszego rozdziału.

Art. 879². Komornik dokonuje sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej na wniosek wierzyciela, gdy zajęte ruchomości zostały oddane pod dozór innej osobie niż dłużnik.

Art. 879³. Wniosek o dokonanie sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej składa się przed wyznaczeniem terminu licytacji lub wraz z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji.

Art. 879⁴. § 1. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej jest dokonywana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Komornik zamieszcza obwieszczenie o licytacji elektronicznej także w systemie teleinformatycznym. W obwieszczeniu wskazuje się przedmiot oraz warunki licytacji, sumę oszacowania i cenę wywołania oraz miejsce i czas, w których można oglądać ruchomość, a ponadto zdjęcie ruchomości podlegającej sprzedaży, informację o chwili rozpoczęcia i o chwili zakończenia licytacji oraz informację o tym, że warunkiem udziału w licytacji jest złożenie rękojmi. W obwieszczeniu zamieszcza się wzmiankę, że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do przeprowadzenia licytacji i przybicia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie ruchomości od egzekucji i uzyskały w tym zakresie orzeczenie wstrzymujące egzekucję. W obwieszczeniu o licytacji komornik poucza o treści § 3 oraz art. 879⁵, art. 879⁶ § 1 i art. 879⁹.

§ 3. Dostęp do systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną zapewnia się w sądach rejonowych.

Art. 879⁵. § 1. Przystępujący do przetargu składa rękojmię za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Rękojmia może być także złożona komornikowi, który potwierdza ten fakt w systemie teleinformatycznym.

Art. 879⁶. § 1. Licytacja elektroniczna rozpoczyna się z chwilą zamieszczenia obwieszczenia w systemie teleinformatycznym.

§ 2. Licytacja elektroniczna kończy się w chwili wyznaczonej przez komornika, z zastrzeżeniem § 3.

§ 3. Czas trwania licytacji elektronicznej wynosi co najmniej siedem dni od dnia zamieszczenia obwieszczenia w systemie teleinformatycznym i kończy się w godzinach urzędowania sądu rejonowego, przy którym działa komornik.

§ 4. Natychmiast po zakończeniu licytacji elektronicznej komornik udziela przybicia osobie ofiarującej najwyższą cenę w chwili zakończenia licytacji. Przybicie jest udzielane w systemie teleinformatycznym.

Art. 879⁷. O przybiciu komornik zawiadamia wierzyciela i dłużnika. Zawiadomienie o przybiciu doręcza się licytantom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879⁸. W przypadku, o którym mowa w art. 870 § 3, zrzeczenie jest dokonywane wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879⁹. Nabywca jest obowiązany zapłacić cenę nabycia do godziny piętnastej dnia następnego po doręczeniu zawiadomienia o udzieleniu przybicia. Jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, cenę uiszcza się w następnym dniu po dniu lub dniach wolnych od pracy. Cena nabycia może być uiszczona za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879¹⁰. § 1. W przypadkach, o których mowa w art. 865 § 1, art. 866¹ oraz art. 866² § 1 i 2, wybór przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwa może być dokonany na wniosek wierzyciela złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Komornik może sprzedawać ruchomości, o których mowa w art. 864 § 2, w trybie określonym w § 1, oraz dokonać wyboru osoby, której sprzeda ruchomość, w trybie określonym w art. 864¹.

Art. 879¹¹. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzenia licytacji elektronicznej oraz sposób wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do czynności, o których mowa w art. 879¹⁰, mając na względzie zapewnienie ochrony praw osób uczestniczących w licytacji, sprawność postępowania, skuteczność egzekucji, zapewnienie bezpieczeństwa posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz dostępność do systemu teleinformatycznego.”;

104) po art. 882 dodaje się art. 882¹ w brzmieniu:

„Art. 882¹. W razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, w przypadku gdy wynagrodzenie nie wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń, pracodawca dokonuje wypłat na rzecz sądowego albo administracyjnego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane, o czym komornik poucza pracodawcę, dokonując zajęcia.”;

105) w art. 889 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przesyła do banku, w którym dłużnik posiada rachunek, zawiadomienie o zajęciu wierzytelności pieniężnej dłużnika pochodzącej z rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy, do wysokości należności będącej przedmiotem egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi i wzywa bank, aby nie dokonywał wypłat z rachunku bez zgody komornika do wysokości zajętej wierzytelności, lecz przekazał bezzwłocznie zajętą kwotę na pokrycie należności albo zawiadomił komornika w terminie siedmiu dni o przeszkodzie do przekazania zajętej kwoty; zawiadomienie jest skuteczne także w przypadku niewskazania rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy;”;

106) w art. 889¹ dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne podlegające spełnieniu wyłącznie w walucie obcej, w której jest prowadzony rachunek bankowy.”;

107) art. 891 otrzymuje brzmienie:

„Art. 891. W razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej wierzytelności z rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy dłużnika, w przypadku gdy kwoty znajdujące się na rachunku bankowym, w tym rachunku bankowym obejmującym wkład oszczędnościowy, nie wystarczają na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń, bank dokonuje wypłat z tego rachunku na rzecz sądowego albo administracyjnego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa –

na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zostały dokonane zajęcia, o czym komornik poucza bank, dokonując zajęcia.”;

108) w art. 891¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko dłużnikowi można zająć wierzytelność z rachunku wspólnego prowadzonego dla dłużnika i osób trzecich. Dalsze czynności egzekucyjne będą prowadzone do udziału przypadającego dłużnikowi w rachunku wspólnym stosownie do treści umowy rachunku bankowego, którą dłużnik jest obowiązany przedłożyć komornikowi w terminie tygodnia od daty zajęcia. Przepisy o wyjawieniu majątku stosuje się odpowiednio. Jeżeli umowa nie określa udziału w rachunku wspólnym albo gdy dłużnik nie przedłoży umowy, domniemywa się, że udziały są równe. Po ustaleniu udziału dłużnika zwalnia się pozostałe udziały od egzekucji.”;

109) po art. 893⁴ dodaje się art. 893⁵ w brzmieniu:

„Art. 893⁵. Zawiadomienia i powiadomienia, o których mowa w art. 889 § 1 pkt 1, art. 889 § 3, art. 891 oraz art. 893¹ § 1, przesyła się do banku i komornika za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.”;

110) w art. 896 w § 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wezwie dłużnika wierzytelności, aby w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, w przypadku gdy świadczenie nie wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych należności, uiszczał je na rzecz sądowego albo administracyjnego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, oraz aby niezwłocznie zawiadomił o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;

111) po art. 902¹ dodaje się art. 902² w brzmieniu:

„Art. 902². § 1. Zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U.

z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.⁴⁾) obejmuje także wierzytelności przyszłe, wynikające z nadpłaty lub zwrotu podatku powstałych z tego tytułu w ciągu roku od dnia dokonania zajęcia.

§ 2. Dłużnik wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku składa oświadczenie, o którym mowa w art. 896 § 2, dopiero po powstaniu zajętej wierzytelności albo informuje o braku swojej właściwości.

§ 3. Wykonując zajęcie, organ podatkowy dokonuje doręczeń komornikowi sądowemu wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub z użyciem środków komunikacji elektronicznej, w sposób określony przepisami wydanymi na podstawie art. 67 § 2c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

112) w art. 910 w § 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wezwie osobę, która z zajętego prawa jest obciążona obowiązkiem względem dłużnika, aby w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, w przypadku gdy świadczenie pieniężne nie wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych należności, uiszczala je na rzecz sądowego albo administracyjnego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, oraz aby niezwłocznie zawiadomiła o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;

113) w art. 911⁸:

a) po § 5 dodaje się § 5¹ w brzmieniu:

„§ 5¹. W razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, w przypadku gdy kwoty znajdujące się na rachunku nie wystarczają na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń, podmiot prowadzący działalność maklerską dokonuje wypłat z tego rachunku na rzecz sądowego albo administracyjnego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 35, 985, 1027, 1036, 1145, 1149 i 1289 oraz z 2014 r. poz. 183 i 567.

organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zostały dokonane zajęcia, o czym komornik poucza podmiot prowadzący działalność maklerską, dokonując zajęcia.”,

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Przepisów § 1–5¹ nie stosuje się do rachunku zbiorczego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.”;

114) uchyla się art. 920²;

115) w art. 947 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzenia opisu i oszacowania nieruchomości, mając na względzie zapewnienie prawidłowej wyceny nieruchomości oraz sprawność postępowania i skuteczność egzekucji.”;

116) w art. 948 po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Jeżeli wniosek o wszczęcie nowej egzekucji złożono przed upływem trzech lat od daty umorzenia postępowania, w którym dokonano opisu i oszacowania nieruchomości, komornik dokona nowego opisu i oszacowania tylko na wniosek wierzyciela lub dłużnika. Dłużnik może złożyć taki wniosek przed upływem dwóch tygodni od daty doręczenia mu wezwania do zapłaty, o czym należy go pouczyć przy doręczeniu wezwania.”;

117) art. 967 otrzymuje brzmienie:

„Art. 967. Po uprawomocnieniu się postanowienia o przybiciu komornik wzywa licytanta, który uzyskał przybicie (nabywcę), aby w ciągu dwóch tygodni od otrzymania wezwania złożył na rachunek depozytowy sądu cenę nabycia z potrąceniem rękojmi złożonej w gotówce. Na wniosek nabywcy komornik może oznaczyć dłuższy termin uiszczenia ceny nabycia, nieprzekraczający jednak miesiąca.”;

118) w art. 968 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Za zgodą wierzyciela, którego wierzytelność znajduje pokrycie w cenie nabycia, nabywca może tę wierzytelność zaliczyć na poczet ceny. Zgoda wierzyciela powinna być stwierdzona dokumentem z podpisem urzędowo poświadczonym lub wyrażona do protokołu nie później niż w terminie, w którym nabywca ma obowiązek uiścić cenę nabycia.”;

119) art. 972 otrzymuje brzmienie:

„Art. 972. Licytacja odbywa się publicznie w obecności i pod nadzorem sędziego albo referendarza sądowego.”;

120) w art. 985 uchyla się § 2;

121) art. 986 otrzymuje brzmienie:

„Art. 986. Skargę na czynności komornika w toku licytacji aż do zamknięcia przetargu zgłasza się ustnie sędziemu albo referendarzowi sądowemu nadzorującemu licytację, który natychmiast ją rozstrzyga.”;

122) w art. 1024 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Świadczenie pieniężne w walucie obcej jest uwzględniane w planie podziału według waluty obcej przeliczonej na walutę polską według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia sporządzenia planu podziału.”;

123) w art. 1027 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zarzuty przeciwko planowi podziału wnosi się do organu egzekucyjnego w terminie dwóch tygodni od daty doręczenia zawiadomienia.”;

124) art. 1035 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1035. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności komornik sporządza plan podziału.”;

125) w art. 1037 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Jeżeli przy sporządzaniu planu podziału okaże się, że nabywca, uiszczając cenę, potracił wierzytelność, która się w niej nie mieści, sąd, na wniosek komornika, zobowiąże nabywcę do uzupełnienia ceny w ciągu tygodnia. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

§ 2. W planie podziału komornik wymienia osoby, dla których jest przeznaczona suma przypadająca od nabywcy. W tej części plan podziału będzie dla tych osób stanowić tytuł egzekucyjny przeciwko nabywcy.”;

126) w art. 1040 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Suma wydzielona na zaspokojenie wierzytelności zależnych od warunku rozwiązującego będzie wydana wierzycielowi bez zabezpieczenia. Jeżeli jednak obowiązek zabezpieczenia zwrotu ciąży na wierzycielu z mocy istniejącego między nim a dłużnikiem stosunku prawnego, komornik zarządzi złożenie wydzielonej sumy na rachunek depozytowy sądu.”;

127) po art. 1040 dodaje się art. 1040¹ w brzmieniu:

„Art. 1040¹. Plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji wykonuje komornik.”;

128) art. 1064 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1064. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa, mając na uwadze sprawność i skuteczność postępowania egzekucyjnego.”;

129) w art. 1081 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli egzekucja dotyczy alimentów lub renty mającej charakter alimentów, wniosek o wszczęcie egzekucji można zgłosić również do komornika sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela.”;

130) w art. 1086:

a) uchyla się § 3,

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Bezskuteczność egzekucji nie stanowi podstawy umorzenia postępowania. Przepisu art. 824 § 1 pkt 4 nie stosuje się.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19:

a) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych jest organem egzekucyjnym uprawnionym do stosowania egzekucji z wynagrodzenia za pracę, ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, z renty socjalnej, z wierzytelności pieniężnych oraz z rachunków bankowych w egzekucji administracyjnej należności pieniężnych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i należności pochodnych od składek oraz nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego lub innych świadczeń wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, które nie mogą być potrącane z bieżących świadczeń.”,

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2014 r. poz. 379, 567 i 897.

b) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„§ 4a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, siedziby i właściwość rzeczową oraz miejscową dyrektorów oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne, uwzględniając strukturę organizacyjną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz dostępność systemu teleinformatycznego obsługującego egzekucję administracyjną.”;

2) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62. § 1. W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego egzekucje do tej rzeczy lub prawa majątkowego prowadzi łącznie sądowy albo administracyjny organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – organ, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie.

§ 2. W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej prowadzonej na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo zagranicznego tytułu wykonawczego określonych w przepisach ustawy o wzajemnej pomocy i egzekucji sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego – egzekucje do tej rzeczy lub prawa majątkowego prowadzi łącznie administracyjny organ egzekucyjny.”;

3) po art. 62 dodaje się art. 62a–62f w brzmieniu:

„Art. 62a. Zbieg egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych.

Art. 62b. § 1. Jeżeli zgodnie z art. 62 prowadzenie łącznie egzekucji należy do sądowego organu egzekucyjnego, organ egzekucyjny, o którym mowa w art. 19:

- 1) sporządza i przekazuje sądowemu organowi egzekucyjnemu odpisy tytułu wykonawczego z oznaczeniem celu, któremu ma służyć, dokumentu zajęcia oraz innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji;
- 2) zwraca wierzycielowi niewykorzystaną zaliczkę;
- 3) przekazuje sądowemu organowi egzekucyjnemu kwoty uzyskane wskutek zajęcia rzeczy lub prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg, w przypadku gdy kwoty te nie zostały wypłacone wierzycielowi przed przekazaniem sądowemu organowi egzekucyjnemu odpisów, o których mowa w pkt 1.

§ 2. Organ egzekucyjny, o którym mowa w art. 19, opatruje odpis tytułu wykonawczego adnotacją o wysokości dotychczasowych kosztów powstałych w egzekucji, której dotyczył zbieg, oraz zakresie, w jakim należność została zaspokojona.

Art. 62c. Organ egzekucyjny, o którym mowa w art. 19, zawiadamia wierzyciela, zobowiązanego i dłużnika zajętej wierzytelności o przekazaniu egzekucji sądowemu organowi egzekucyjnemu.

Art. 62d. § 1. Organ egzekucyjny określony w art. 19, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji do rzeczy lub prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg, prowadzi je w trybie egzekucji administracyjnej.

§ 2. Na żądanie sądowego organu egzekucyjnego organ egzekucyjny określony w art. 19, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji, informuje o jej przebiegu.

Art. 62e. W przypadku kolejnego zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego egzekucję sądową przejmuje administracyjny organ egzekucyjny, który prowadzi łącznie egzekucje w wyniku pierwszego zbiegu egzekucji. Przepisy art. 62a–62d i art. 62f stosuje się odpowiednio.

Art. 62f. § 1. Organ egzekucyjny prowadzący łącznie egzekucje kończy, w formie postanowienia, egzekucję sądową z rzeczy lub prawa majątkowego, przejętą od sądowego organu egzekucyjnego, jeżeli jej dalsze prowadzenie jest niemożliwe, niecelowe lub jeżeli jest oczywiste, że nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów tej egzekucji. W postanowieniu organ egzekucyjny uchyla również czynności egzekucyjne podjęte w ramach tej egzekucji. Postanowienie doręcza się wierzycielowi, zobowiązanemu, dłużnikowi zajętej wierzytelności oraz sądowemu organowi egzekucyjnemu, od którego przejęto egzekucję.

§ 2. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, zażalenie przysługuje wierzycielowi niebędącemu organem egzekucyjnym oraz zobowiązanemu.”;

4) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. § 1. W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnych do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, prowadzonych przez organy egzekucyjne, o których mowa w art. 19, przepisy art. 62–62f stosuje się odpowiednio.

§ 2. Spór o właściwość między organami egzekucyjnymi, o których mowa w art. 19, rozstrzyga, na wniosek organu egzekucyjnego pozostającego w sporze, dyrektor izby skarbowej właściwy ze względu na siedzibę organu egzekucyjnego, który

pierwszy dokonał zajęcia rzeczy lub prawa majątkowego, do którego wystąpił zbieg, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – dyrektor izby skarbowej właściwy ze względu na siedzibę organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie.”;

5) po art. 63 dodaje się art. 63a w brzmieniu:

„Art. 63a. § 1. Doręczenia pomiędzy organami egzekucyjnymi, o których mowa w art. 19, oraz pomiędzy organem egzekucyjnym a komornikiem sądowym dokonuje się z użyciem środków komunikacji elektronicznej.

§ 2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i dokonywania doręczeń z użyciem środków komunikacji elektronicznej odpisów dokumentów w przypadku wystąpienia zbiegu egzekucji, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz sprawność i skuteczność egzekucji.”;

6) w art. 67:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Zawiadomienia o zajęciu i inne pisma w ramach stosowanego środka egzekucyjnego mogą być doręczane przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej. W takim przypadku nie stosuje się wzoru, o którym mowa w § 1.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a–2c w brzmieniu:

„§ 2a. Jeżeli zawiadomienie o zajęciu prawa majątkowego przesyła się do dłużnika zajętej wierzytelności przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej:

- 1) w zawiadomieniu o zajęciu nie umieszcza się podpisu z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego podpisującego oraz odcisku pieczęci organu egzekucyjnego;
- 2) zawiadomienie o zajęciu zawiera numer PESEL lub identyfikator podatkowy NIP zobowiązanego, o ile są znane organowi egzekucyjnemu;
- 3) zawiadomienie o zajęciu opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym.

§ 2b. W przypadkach, o których mowa w § 1a, organ egzekucyjny sporządza wydruk zawiadomienia o zajęciu. Doręczenie zobowiązanemu wydruku zawiadomienia o zajęciu uznaje się za doręczenie odpisu tego zawiadomienia o zajęciu.

§ 2c. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i dokonywania doręczeń dokumentów przesyłanych w ramach stosowanego środka egzekucyjnego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz sprawność i skuteczność egzekucji.”;

7) po art. 69 dodaje się art. 69a w brzmieniu:

„Art. 69a. § 1. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej albo egzekucji administracyjnych do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, gdy zajęte kwoty nie wystarczają na pokrycie egzekwowanych należności pieniężnych, dłużnik zajętej wierzytelności:

- 1) przekazuje należność na rzecz tego organu, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności pieniężnych w wyższej kwocie;
- 2) pod rygorem odpowiedzialności za szkodę, niezwłocznie zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.

§ 2. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej albo egzekucji administracyjnych do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, gdy zajęte kwoty nie wystarczają na pokrycie egzekwowanych należności pieniężnych, zobowiązany w przypadku zbiegu egzekucji do ruchomości lub prawa majątkowego, którego warunkiem wykonywania jest posiadanie dokumentu, pod rygorem odpowiedzialności za szkodę, niezwłocznie zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;

- 8) uchyla się art. 70a i art. 70b;
- 9) uchyla się art. 73;

10) w art. 79 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Przy egzekucji ze świadczeń stosuje się odpowiednio art. 75.”;

11) w art. 80 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ egzekucyjny dokonuje zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego przez przesłanie do banku zawiadomienia o zajęciu wierzytelności pieniężnej zobowiązanego z rachunku bankowego do wysokości egzekwowanej należności pieniężnej wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie dochodzonej wierzytelności oraz kosztami egzekucyjnymi. Organ egzekucyjny jednocześnie wzywa bank, aby bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego do wysokości zajętej wierzytelności, lecz bezzwłocznie przekazał zajętą kwotę organowi egzekucyjnemu na pokrycie egzekwowanej należności albo zawiadomił organ egzekucyjny, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, o przeszkodzie w dokonaniu wpłaty, w tym również o nieprowadzeniu rachunku bankowego zobowiązanego.”;

12) uchyla się art. 82;

13) po art. 86a dodaje się art. 86b w brzmieniu:

„Art. 86b. § 1. Zawiadomienia i wezwania, o których mowa w przepisach niniejszego rozdziału, przesyła się do banku i organu egzekucyjnego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, o którym mowa w art. 112c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. Jeżeli wykorzystanie tego systemu teleinformatycznego jest niemożliwe z przyczyn technicznych, zawiadomienia i wezwania doręcza się na piśmie.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do egzekucji z wkładów oszczędnościowych gromadzonych w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.”;

14) po art. 89 dodaje się art. 89a w brzmieniu:

„Art. 89a. § 1. Zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa obejmuje także wierzytelności przyszłe, wynikające z nadpłaty lub zwrotu podatku powstałych w ciągu roku od dokonania zajęcia.

§ 2. Dłużnik zajętej wierzytelności składa oświadczenie, o którym mowa w art. 89 § 3 pkt 1, jednocześnie z przekazaniem organowi egzekucyjnemu kwoty na pokrycie dochodzonych należności albo informuje o braku swojej własności, jeżeli nie jest dłużnikiem wierzytelności.

§ 3. Zawiadomienie o zajęciu i inne pisma w ramach egzekucji z nadpłaty podatku lub zwrotu podatku sporządza się i doręcza się z użyciem środków komunikacji elektronicznej w sposób określony przepisami wydanymi na podstawie art. 67 § 2c.”;

15) uchyla się art. 94c;

16) uchyla się art. 96e;

17) w art. 96h uchyla się § 5;

18) art. 115a otrzymuje brzmienie:

„Art. 115a. § 1. Organ egzekucyjny dokonuje podziału kwoty uzyskanej ze sprzedaży rzeczy lub realizacji prawa majątkowego, do których wystąpił zbieg egzekucji.

§ 2. Jeżeli kwoty uzyskane ze sprzedaży rzeczy lub realizacji prawa majątkowego wystarczają na zaspokojenie wierzycieli, organ egzekucyjny bezzwłocznie przekazuje wierzycielom przypadające im kwoty.

§ 3. W przypadku gdy kwoty uzyskane ze sprzedaży rzeczy lub realizacji prawa majątkowego nie wystarczają na zaspokojenie wierzycieli, organ egzekucyjny informuje wierzycieli o sposobie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji.

§ 4. Jeżeli egzekucja jest prowadzona z prawa majątkowego realizowanego okresowo, organ egzekucyjny informuje też, w jakim procencie przypada na każdego wierzyciela udział w kwotach uzyskanych z egzekucji. Jeżeli nastąpiła zmiana podstaw podziału, organ egzekucyjny informuje wierzycieli o nowym podziale udziałów wierzycieli w kwotach uzyskanych z egzekucji. Przepisy § 5–8 stosuje się odpowiednio. Organ egzekucyjny przekazuje wierzycielowi przypadające mu należności pieniężne, jeżeli wynoszą one więcej niż 20 zł, chyba że dochodzone należności pieniężne nie przekraczają tej kwoty.

§ 5. Wierzyciel może złożyć wniosek o wydanie postanowienia w sprawie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji. Wniosek składa się do organu egzekucyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w § 3. We wniosku wskazuje się przyczyny, z powodu których wierzyciel nie zgadza się z podziałem.

§ 6. Wniosek o wydanie postanowienia w sprawie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji rozpatruje organ egzekucyjny po uprzednim zawiadomieniu wierzycieli uczestniczących w podziale o złożonym wniosku i o możliwości wzięcia czynnego udziału w tym postępowaniu. Na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie

podziału kwoty uzyskanej z egzekucji przysługuje wierzycielom i zobowiązanemu zażalenie.

§ 7. W przypadku złożenia wniosku o wydanie postanowienia, o którym mowa w § 5, kwoty uzyskane z egzekucji wpłaca się na wydzielony rachunek bankowy organu egzekucyjnego z oprocentowaniem udzielanym przez bank dla wkładów wypłacanych na każde żądanie.

§ 8. Jeżeli nie złożono wniosku o wydanie postanowienia w sprawie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji w terminie określonym w § 5 lub postanowienie w sprawie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji stało się ostateczne, organ egzekucyjny przekazuje wierzycielom przypadające im kwoty.”;

19) art. 168c otrzymuje brzmienie:

„Art. 168c. § 1. Dłużnik zajętej wierzytelności, który nie wykonał lub nienależycie wykonał ciężące na nim obowiązki, o których mowa w art. 69a § 1, lub obowiązki związane z realizacją egzekucyjnego lub zabezpieczającego zajęcia wierzytelności lub prawa majątkowego, odpowiada za szkody wyrządzone z tego powodu wierzycielowi na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego.

§ 2. Wierzyciel może dochodzić odszkodowania od zobowiązanego na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego za szkody wyrządzone wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 69a § 2.”;

20) w art. 168d § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Karę, o której mowa w § 1, można nałożyć również na zobowiązanego, który nie powiadamia organu egzekucyjnego o zmianie miejsca swego pobytu lub o zajęciu przez inny organ egzekucyjny ruchomości, a także prawa majątkowego, którego warunkiem wykonywania jest posiadanie dokumentu, a także na zarządcę nieruchomości, który bez usprawiedliwionej przyczyny nie składa sprawozdania lub nie wykonuje polecenia organu egzekucyjnego.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 49 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Okręgowa rada adwokacka prowadzi listę prawników zagranicznych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

3. Okręgowa rada adwokacka udostępnia niezwłocznie Naczelnej Radzie Adwokackiej aktualne informacje o adwokatach, aplikantach adwokackich i prawnikach

zagranicznych wpisanych na listę. Informacja obejmuje imię i nazwisko adwokata, aplikanta adwokackiego lub prawnika zagranicznego, datę i numer wpisu na listę, datę skreślenia adwokata, aplikanta adwokackiego lub prawnika zagranicznego z listy, informacje o zawieszeniu w czynnościach zawodowych, a w przypadku aplikantów adwokackich – informację o prawie zastępowania adwokata w zakresie określonym w art. 77.”;

2) po art. 58 dodaje się art. 58a w brzmieniu:

„Art. 58a. 1. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez okręgowe rady adwokackie Naczelna Rada Adwokacka prowadzi w systemie teleinformatycznym listę adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych, która zawiera imię i nazwisko, nazwę właściwej okręgowej rady adwokackiej, datę i numer wpisu adwokata, aplikanta adwokackiego lub prawnika zagranicznego na listę, datę skreślenia adwokata, aplikanta adwokackiego lub prawnika zagranicznego z listy, informacje o zawieszeniu w czynnościach zawodowych, a w przypadku aplikantów – informację o prawie zastępowania adwokata w zakresie określonym w art. 77.

2. Naczelna Rada Adwokacka zapewnia sądom, Prokuratorowi Generalnemu, prokuratorom powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorom Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu dostęp do listy adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Naczelna Rada Adwokacka udostępnia na swojej stronie internetowej informacje o adwokatach, aplikantach adwokackich i prawnikach zagranicznych obejmujące imię i nazwisko adwokata, aplikanta adwokackiego i prawnika zagranicznego oraz numer wpisu na listę.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 52:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi aktualną listę radców prawnych i aplikantów radcowskich mających miejsce zamieszkania na terenie izby oraz publikuje ją w Biuletynie Informacji Publicznej.”,

b) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi listę prawników zagranicznych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

6. Rada okręgowej izby radców prawnych udostępnia niezwłocznie Krajowej Radzie Radców Prawnych aktualne informacje o radcach prawnych, aplikantach radcowskich i prawnikach zagranicznych wpisanych na prowadzone przez nią listy. Informacja obejmuje imię i nazwisko radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub prawnika zagranicznego, datę uchwały o wpisie na listę i numer wpisu na listę, datę skreślenia z listy, informacje o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a w przypadku aplikantów radcowskich – informację o prawie zastępowania radcy prawnego w zakresie określonym w art. 35¹.”;

2) po art. 60 dodaje się art. 60¹ w brzmieniu:

„Art. 60¹. 1. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez rady okręgowych izb radców prawnych Krajowa Rada Radców Prawnych prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych, który zawiera nazwę właściwej rady okręgowej izby radców prawnych oraz informacje, o których mowa w art. 52 ust. 6.

2. Krajowa Rada Radców Prawnych zapewnia sądom dostęp do wykazu radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Krajowa Rada Radców Prawnych udostępnia na stronie internetowej Krajowej Izby Radców Prawnych informacje o radcach prawnych, aplikantach radcowskich i prawnikach zagranicznych obejmujące imię i nazwisko radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub prawnika zagranicznego oraz numer wpisu na listę.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu

teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.⁶⁾) w art. 44b dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. Prokurator apelacyjny, prokurator okręgowy, Naczelny Prokurator Wojskowy oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej udostępniają niezwłocznie Prokuratorowi Generalnemu aktualne informacje o prokuratorach i asesorach prokuratorskich. Informacja obejmuje imię i nazwisko prokuratora lub asesora prokuratorskiego, datę jego powołania lub odpowiednio mianowania, a także informację o zawieszeniu w czynnościach zawodowych.

5. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez prokuratora apelacyjnego, prokuratora okręgowego, Naczelnego Prokuratora Wojskowego oraz Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Prokurator Generalny prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz prokuratorów i asesorów prokuratorskich, który obejmuje imię i nazwisko prokuratora lub asesora prokuratorskiego, datę jego powołania lub odpowiednio mianowania, a także informację o zawieszeniu w czynnościach zawodowych.

6. Prokurator Generalny zapewnia sądom dostęp do aktualnego wykazu prokuratorów i asesorów prokuratorskich za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 164) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 95h otrzymuje brzmienie:

„Art. 95h. § 1. Notariusz niezwłocznie po sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia dokonuje jego wpisu do Rejestru Spadkowego przez wprowadzenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego danych, o których mowa w art. 95h¹ pkt 3–7. Notariusz opatruje wpis bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 240, poz. 1430, z 2012 r. poz. 637, z 2013 r. poz. 1247 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 504.

§ 2. Z chwilą dokonania wpisu w Rejestrze Spadkowym notariusz otrzymuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zawiadomienie o zarejestrowaniu oraz możliwości uzyskania potwierdzenia zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia ze wskazaniem numeru wynikającego z kolejności wpisu. W taki sam sposób notariusz uzyskuje zawiadomienie o niezarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia.

§ 3. Adnotację o zarejestrowaniu umieszcza się na akcie poświadczenia dziedziczenia, wskazując numer wynikający z kolejności wpisu, a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonanego wpisu.

§ 4. Zarejestrowanie aktu poświadczenia dziedziczenia nie następuje, jeżeli akt poświadczenia dziedziczenia tego samego spadku został już wpisany do Rejestru Spadkowego.”;

2) po art. 95h dodaje się art. 95h¹ w brzmieniu:

„Art. 95h¹. Rejestr Spadkowy zawiera:

- 1) numer kolejny wpisu;
- 2) dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonania wpisu;
- 3) dzień, miesiąc i rok oraz miejsce sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia;
- 4) imię, nazwisko i siedzibę kancelarii notariusza, a jeżeli akt poświadczenia dziedziczenia sporządziła osoba wyznaczona do zastępstwa notariusza lub upoważniona do dokonywania czynności notarialnych – ponadto imię i nazwisko tej osoby;
- 5) dzień, miesiąc i rok wydania postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, postanowienia uchylającego lub zmieniającego postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo postanowienia uchylającego akt poświadczenia dziedziczenia, sygnaturę akt sprawy oraz nazwę sądu, który wydał postanowienie;
- 6) imię i nazwisko spadkodawcy, imiona jego rodziców oraz numer PESEL, jeżeli go posiadał;
- 7) datę i miejsce zgonu spadkodawcy oraz jego ostatnie miejsce zamieszkania.”;

3) art. 95i otrzymuje brzmienie:

„Art. 95i. § 1. Krajowa Rada Notarialna tworzy system teleinformatyczny w celu prowadzenia Rejestru Spadkowego oraz zapewnia notariuszom i sądom dostęp do tego systemu w celu dokonywania wpisów, dostęp do danych przechowywanych w Rejestrze Spadkowym oraz ochronę tych danych przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem oraz zmianą lub utratą. Podpis elektroniczny weryfikowany za pomocą

ważnego kwalifikowanego certyfikatu zapewnia notariuszowi oraz prezesowi sądu lub osobie przez niego wyznaczonej dostęp do Rejestru Spadkowego obejmującego dane, o których mowa w art. 95h¹.

§ 2. Krajowa Rada Notarialna udostępnia w systemie teleinformatycznym informacje o zarejestrowanych aktach poświadczenia dziedziczenia i postanowieniach o stwierdzeniu nabycia spadku obejmujące dane, o których mowa w art. 95h¹.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i zasady ponoszenia opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze Spadkowym przez notariusza albo sąd, mając na względzie wysokość kosztów administracyjnych prowadzenia Rejestru Spadkowego oraz jego niedochodowy charakter.”;

4) art. 95k otrzymuje brzmienie:

„Art. 95k. § 1. W przypadku uchylecia aktu poświadczenia dziedziczenia notariusz czyni o tym wzmiankę na akcie poświadczenia dziedziczenia.

§ 2. Prezes Krajowej Rady Notarialnej niezwłocznie poleca wykreślenie z Rejestru Spadkowego uchylonego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia albo poleca dokonanie odpowiedniej zmiany wpisu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.”;

5) w art. 97 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Elektroniczne poświadczenie zgodności odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem notariusz opatruje bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262). Elektronicznego poświadczenia nie opatruje się pieczęcią notariusza.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17b:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności Krajowej

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 759 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 829 i 1513.

Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, szczególne czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz sposób wykonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej, dostępność akt egzekucyjnych dla stron postępowania egzekucyjnego, sprawność postępowania egzekucyjnego oraz zapewnienie możliwości jednoznacznej identyfikacji dłużnika.”,

b) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Pochodzący od komornika dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne ma moc dokumentu wydanego przez komornika, o ile ma cechy umożliwiające jego weryfikację w tym systemie teleinformatycznym.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach.”;

2) w art. 39 w ust. 2 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) koszty dostępu do systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.”;

3) w art. 49 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże, w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.”;

4) w art. 85 w ust. 1 w pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 20 i 21 w brzmieniu:

„20) współpraca z podmiotem prowadzącym system teleinformatyczny obsługujący egzekucję z rachunków bankowych;

21) utworzenie i prowadzenie systemu teleinformatycznego obsługującego elektroniczne licytacje publiczne.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.⁸⁾) w art. 76 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. W razie zajęcia wierzytelności z tytułu nadpłaty podatku zaliczenie tej nadpłaty na poczet zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę oraz bieżących zobowiązań podatkowych ma pierwszeństwo przed realizacją zajęcia.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 54 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy.”;

2) w art. 96:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Bankowe tytuły egzekucyjne, o których mowa w ust. 1, są wystawiane wyłącznie w systemie teleinformatycznym i opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262).”.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 35, 985, 1027, 1036, 1145, 1149 i 1289 oraz z 2014 r. poz. 183 i 567.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1385 i 1529, z 2013 r. poz. 777, 1036, 1289 i 1567 oraz z 2014 r. poz. 586.

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego ma być prowadzona egzekucja, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia i numer bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia oraz kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Odsetki zmienne mogą być określone wyłącznie na podstawie stopy referencyjnej ustalonej przez Radę Polityki Pieniężnej i ogłaszanej w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego albo stopy procentowej pochodzącej z innego, równorzędnego i publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez strony czynności bankowej.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, strukturę bankowego tytułu egzekucyjnego i formularza zawierającego oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej, dostępność akt egzekucyjnych dla stron i sprawne prowadzenie postępowania egzekucyjnego.”;

3) art. 97 otrzymuje brzmienie:

„Art. 97. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo udzieliła zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji, oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

2. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji składa się na formularzu w postaci papierowej albo elektronicznej.

3. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji określa kwotę zadłużenia, do której dłużnik poddaje się egzekucji, czynność bankową, z której wynika zadłużenie, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności.

Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

4. Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu dołącza się bankowy tytuł egzekucyjny w postaci elektronicznej oraz odpisy innych dokumentów poświadczane elektronicznie. Każdy odpis powinien zostać poświadczony przez wnioskodawcę za zgodność z oryginałem.”;

4) po art. 112b dodaje się art. 112c i art. 112d w brzmieniu:

„Art. 112c. 1. Banki prowadzą system teleinformatyczny obsługujący zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.

2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, może być prowadzony przez izbę rozliczeniową, o której mowa w art. 67, lub instytucję, o której mowa w art. 105 ust. 4.

Art. 112d. 1. Zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy dłużnika, bank wykonuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 112c.

2. Obowiązek określony w ust. 1 dotyczy także przedstawicielstw banków zagranicznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące identyfikacji banku w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 112c, sposób posługiwania się podpisem elektronicznym na potrzeby autoryzacji treści przesyłanych w tym systemie oraz wymagania w zakresie doręczania korespondencji za jego pośrednictwem, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz sprawne zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 140 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli sumy, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3, mają być potrącane na rzecz kilku wierzycieli, a łączna suma, która może być potrącona, nie wystarcza na

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1717 i 1734 oraz z 2014 r. poz. 496, 567, 683 i 684.

pełne pokrycie egzekwowanych należności, organ rentowy uiszcza je na rzecz tego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925 oraz z 2013 r. poz. 1650) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych Urząd Patentowy prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz rzeczników patentowych oraz aplikantów, który zawiera imię i nazwisko, datę i numer wpisu rzecznika patentowego lub aplikanta na listę, datę skreślenia rzecznika patentowego lub aplikanta z listy, informacje o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu, a w przypadku aplikantów – także rok aplikacji.”;

2) po art. 25 dodaje się art. 25a w brzmieniu:

„Art. 25a. 1. Urząd Patentowy zapewnia sądom dostęp do aktualnego wykazu rzeczników patentowych i aplikantów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. Urząd Patentowy udostępnia na swojej stronie internetowej informacje o rzecznikach patentowych i aplikantach obejmujące imię i nazwisko rzecznika patentowego lub aplikanta oraz numer wpisu na listę.”;

3) w art. 29 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych udostępnia niezwłocznie Prezesowi Urzędu Patentowego aktualne informacje o aplikantach wpisanych na listę. Informacje obejmują imię i nazwisko aplikanta, datę i numer wpisu na listę, rok aplikacji rzecznikowskiej oraz datę skreślenia aplikanta z listy.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Minister Sprawiedliwości wskazuje, w drodze zarządzenia, wydział sądu okręgowego rozpoznający środki odwoławcze w elektronicznym postępowaniu

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 662, 1165, 1247, 1433 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 31, 481, 504, 512 i 619.

upominawczym oraz wydział lub wydziały sądów okręgowych rozpoznające środki odwoławcze w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, mając na względzie sprawność postępowania.”;

2) w art. 20 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) może przekazać jednemu lub kilku sądom rejonowym rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu należących do właściwości innych sądów rejonowych;”;

3) po art. 53 dodaje się art. 53a i art. 53b w brzmieniu:

„Art. 53a. § 1. Pochodzący od sądu dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe ma moc dokumentu wydanego przez sąd, o ile ma cechy umożliwiające jego weryfikację w tym systemie teleinformatycznym.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach sądowych.

Art. 53b. Sąd może weryfikować za pośrednictwem systemu teleinformatycznego status prokuratora, asesora prokuratorskiego, adwokata, aplikanta adwokackiego, radcy prawnego, aplikanta radcowskiego, prawnika zagranicznego, rzecznika patentowego, aplikanta rzecznikowskiego lub radcy Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa dokonujących czynności procesowej.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 134) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) uchyla się ust. 3,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Okręgowe rady adwokackie i rady okręgowych izb radców prawnych udostępniają niezwłocznie, odpowiednio, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych aktualne informacje o prawnikach zagranicznych wpisanych na listy prowadzone przez te rady. Informacje obejmują

dane określone w art. 5 ust. 2, datę i numer wpisu prawnika zagranicznego na listę, datę skreślenia prawnika zagranicznego z listy, informacje o zawieszeniu prawnika zagranicznego w czynnościach zawodowych lub o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.”;

- 2) w art. 5 uchyla się ust. 3;
- 3) w art. 39 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w postępowaniach, w których do doręczeń pism przeznaczonych dla prawnika z Unii Europejskiej ma zastosowanie rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz. Urz. UE L 324 z 10.12.2007, s. 79).”.

Art. 15. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.¹²⁾):

- 1) w art. 83 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Oddanie pisma w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącej pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo w polskim urzędzie konsularnym jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.”;

- 2) art. 299 otrzymuje brzmienie:

„Art. 299. § 1. Stronie, która ma miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, sąd doręcza pisma pocztą przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru lub równoważną przesyłką.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 183 i 543.

§ 2. Jeżeli strona nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązana wraz z wniesieniem skargi ustanowić pełnomocnika do doręczeń mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w § 2, sąd wzywa stronę, aby uzupełniła ten brak w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia skargi. Do wezwania stosuje się odpowiednio sposób doręczenia, o którym mowa w § 1.

§ 4. Jeżeli ze skargi wynika, że uczestnik postępowania sądowego nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, sąd, doręczając odpis skargi, zawiadamia go o obowiązku ustanowienia pełnomocnika do doręczeń mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia zawiadomienia. W razie niedopełnienia tego obowiązku pisma w postępowaniu sądowym pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

§ 5. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio do uczestnika postępowania, o którym mowa w art. 33 § 2.

§ 6. Przepisów § 1–5 nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r. poz. 1112, z późn. zm.¹³⁾) w art. 380 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wierzyciel zamieszkały za granicą lub mający siedzibę za granicą korzysta w postępowaniu upadłościowym z praw, które przysługują wierzycielowi krajowemu, z zastrzeżeniem ust. 3.”;

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1529 oraz z 2013 r. poz. 355 i 613.

2) uchyla się ust. 2.

Art. 17. W ustawie z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 1150 i 1247) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. Prezes Prokuraturii Generalnej prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz radców Prokuraturii Generalnej, który zawiera imię i nazwisko radcy Prokuraturii Generalnej i starszego radcy Prokuraturii Generalnej, datę jego mianowania, a także informację o zawieszeniu w czynnościach służbowych lub o zawieszeniu stosunku pracy.

2. Prezes Prokuraturii Generalnej zapewnia sądom dostęp do aktualnego wykazu radców Prokuraturii Generalnej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”.

Art. 18. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 95 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nie pobiera się opłat od skargi na orzeczenie referendarza sądowego i zażalenia w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.”.

Art. 19. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. Oszczędności członka kasy złożone w kasie, niezależnie od liczby dowodów na złożone oszczędności, zapisuje się na imiennym rachunku członka kasy i są one wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy.”.

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 152, poz. 1016 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 92, poz. 531, Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 163, poz. 981 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 1101, z 2013 r. poz. 429 oraz z 2014 r. poz. 24, 40, 528 i 545.

Art. 20. W ustawie z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183) w art. 4 pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) w art. 299 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Przepisów § 1–5 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej;
- 2) doręczenie następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej.””.

Art. 21. 1. Do bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności takim tytułom egzekucyjnym stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepisy dotychczasowe stosuje się także w sprawach o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, jeżeli bankowy tytuł egzekucyjny stwierdza roszczenie, które powstało przed dniem 20 stycznia 2005 r.

Art. 22. 1. Przepisy ustaw, o których mowa w art. 2 i art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do postępowań wszczętych po wejściu w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2–10.

2. Przepisy art. 9, art. 151 § 2, art. 158 § 1, 1¹, 2 i 4, art. 162¹, art. 177 § 1 pkt 3¹, art. 223 § 1, art. 235 § 2, art. 398²² § 5, art. 398²³ § 2, art. 505^{19a}, art. 525 pkt 2, art. 610³, art. 626¹² § 1, art. 679¹, art. 679², art. 759³ i art. 902² § 3 ustawy, o której mowa w art. 2, przepis art. 63a, art. 67 § 1a i § 2a–2c i art. 89a § 3 ustawy, o której mowa w art. 3, przepis art. 39 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 14, przepisy art. 83 § 3 i art. 299 ustawy, o której mowa w art. 15, oraz przepis art. 380 ustawy, o której mowa w art. 16, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Przepisu art. 669¹ § 4 ustawy, o której mowa w art. 2, nie stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Przepisy art. 773, art. 773², art. 774, art. 775, art. 882¹, art. 889 § 1 pkt 1, art. 891, art. 896 § 1 pkt 3, art. 910 § 1 pkt 3 i art. 911⁸ § 5¹ i 6 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, który nastąpił po wejściu w życie ustawy.

5. Przepisy art. 62, art. 62a–62f, art. 63, art. 63a, art. 69a, art. 79 § 5, art. 115a i art. 168d § 3 ustawy, o której mowa w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej oraz zbiegu egzekucji administracyjnych, który nastąpił po wejściu w życie ustawy.

6. Do zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, który nastąpił po wejściu w życie ustawy, przepisu art. 773³ ustawy, o której mowa w art. 2, przepisów art. 73, art. 82, art. 94c, art. 96e i art. 96h § 5 ustawy, o której mowa w art. 3, nie stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy.

7. Do zbiegu egzekucji administracyjnych, który nastąpił po wejściu w życie ustawy, przepisów art. 73, art. 82, art. 94c, art. 96e i art. 96h § 5 ustawy, o której mowa w art. 3, nie stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy.

8. Przepisy rozdziału 3 w dziale I w tytule II w części trzeciej ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do egzekucji z ruchomości wszczętej po wejściu w życie ustawy.

9. Przepisy art. 889 § 1 pkt 1 oraz art. 893⁵ ustawy, o której mowa w art. 2, przepisy art. 80 § 1, art. 86b ustawy, o której mowa w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do egzekucji z rachunku bankowego wszczętej po wejściu w życie ustawy.

10. Przepisy art. 902² ustawy, o której mowa w art. 2, przepisy art. 89a ustawy, o której mowa w art. 3, oraz przepis art. 76 § 5 ustawy, o której mowa w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do egzekucji z wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku, wszczętej po wejściu w życie ustawy.

Art. 23. Akty wykonawcze wydane na podstawie art. 126 § 6 i art. 783 § 5 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 126 § 6 i art. 783 § 5 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie po upływie dwunastu miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2 pkt 57 i 59, art. 14 pkt 3, art. 15 oraz art. 16, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Uwagi ogólne

Projekt ustawy wprowadza zmiany w prawie cywilnym w zakresie formy czynności prawnych oraz stanowi kolejny etap informatyzacji postępowania cywilnego. Informatyzacja postępowania sądowego przyczyni się do wymiernych oszczędności w sądownictwie, poprawi efektywność pracy sądów oraz zwiększy dostęp do sądu. Projekt opiera się na realnych możliwościach technicznych polskich sądów oraz uwzględnia poziom przygotowania prawników do korzystania z nowych technologii. Projektowane przepisy nie będą zatem regulacjami martwymi, niestosowanymi z uwagi na nieprzystawanie do realiów praktyki.

Projekt obejmuje też zmiany w przepisach normujących postępowanie rozpoznawcze, klauzulowe oraz egzekucyjne. Projektowane regulacje służą przyspieszeniu postępowań sądowych przez ograniczenie kognicji sądów, rozszerzenie kompetencji referendarzy sądowych i komorników sądowych, uproszczenie niektórych czynności procesowych oraz zmodyfikowanie tych instytucji, które są wykorzystywane przez uczestników postępowań w celu przedłużania postępowań sądowych. Celem projektowanych regulacji w zakresie postępowania egzekucyjnego jest również zwiększenie efektywności egzekucji.

II. Zmiany w ustawie – Kodeks cywilny

1. Projektowany art. 65¹ k.c. wskazuje na dopuszczalność odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących oświadczeń woli do innych oświadczeń (zwłaszcza do oświadczeń wiedzy lub uczuć).

2. Nowelizacja art. 73–74 k.c. oraz art. 76 k.c. stanowi konsekwencję propozycji wprowadzenia do kodeksu cywilnego formy dokumentowej jako nowego typu formy szczególnej. Przewidziano, że w przypadku zastrzeżenia formy dokumentowej skutki jej niedochowania będą uregulowane analogicznie do skutków niedochowania formy pisemnej. Forma dokumentowa zastrzeżona w ustawie będzie miała charakter formy *ad solemnitatem* tylko wówczas, gdy rygor nieważności zostanie wyraźnie określony w ustawie (art. 73 § 1 k.c.). W przeciwnym przypadku będzie miała charakter formy zastrzeżonej *ad probationem* (art. 74 k.c.). Strony, zastrzegając w umowie formę dokumentową, powinny określić jej skutek. W razie braku takiego postanowienia w umowie, forma ta będzie traktowana jako zastrzeżona wyłącznie dla celów

dowodowych. Jeżeli nie została zachowana forma pisemna lub dokumentowa zastrzeżona dla jednostronnej czynności prawnej, to druga strona nie może ponosić negatywnych konsekwencji niezachowania wymaganej formy. Dlatego, na jej żądanie, będzie dopuszczalny dowód ze świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania tej czynności.

3. W art. 74 § 3 k.c. proponuje się wprowadzenie zmiany polegającej na wyraźnym określeniu zakresu zastosowania tego przepisu. Przewidziano jednoznacznie, że do czynności prawnych w stosunkach między przedsiębiorcami nie stosuje się przepisów o skutkach niezachowania formy przewidzianej dla celów dowodowych. Intencją projektowanej zmiany jest usunięcie wątpliwości, czy w stosunkach między przedsiębiorcami rygor dowodowy może zostać zastąpiony przez rygor nieważności. Ma być zatem jasne, że w stosunkach między przedsiębiorcami uchybienie wymogowi formy pisemnej lub dokumentowej, w sytuacji gdy nie został on zastrzeżony *ad solemnitatem*, nie skutkuje szczególnymi sankcjami dowodowymi, a jednocześnie pozostaje bez wpływu na ważność dokonanej czynności prawnej.

4. W art. 77 § 2 k.c. proponuje się zmianę regulacji następczej formy czynności prawnych prowadzących do zakończenia umowy zawartej w formie szczególnej. Przewidziano ustawowy wymóg zachowania formy dokumentowej *ad probationem* zarówno dla umowy rozwiązującej, jak i dla wypowiedzenia lub złożenia oświadczenia o odstąpieniu, w każdym przypadku, gdy strony zrealizują określony w ustawie lub w umowie wymóg formy. Propozycja nowelizacji art. 77 § 2 k.c. stanowi kontynuację stopniowego liberalizowania przepisów o formie.

Obowiązek zachowania formy dokumentowej *ad probationem* dla rozwiązania umowy albo dla jej wypowiedzenia lub odstąpienia może jednak zostać określony odmiennie w ustawie lub w umowie stron. Dyspozytywny charakter regulacji, polegający na dopuszczeniu jej zmiany także przez same strony jest uzasadniony tym, że strony powinny mieć możliwość decydowania o poziomie ochrony swoich interesów. Dopuszczalne jest zatem nie tylko zaostrożenie wymogu określonego w § 2, ale również jego złagodzenie.

5. Termin „dokument” jest używany w przepisach prawa cywilnego do określenia różnorodnych dokumentów zarówno pod względem rodzajowym, jak i pod względem realizowanych funkcji. Ten stan rzeczy dodatkowo potęguje fakt, że ustawodawca na równi z pojęciem dokumentu używa wielokrotnie takich wyrażeń, jak np. „pismo”, „pisemna forma czynności prawnej”, „pokwitowanie” „akt notarialny”. Wprowadzenie

ustawowej definicji dokumentu, przez ustalenie znaczenia jednego z podstawowych terminów prawa cywilnego, realizuje cele porządkowe, a przy okazji jednoznacznie zrywa z tradycyjnym rozumieniem tego pojęcia jako informacji utrwalonej wyłącznie w postaci pisma, dając w ten sposób wyraz szerokiemu ujęciu dokumentu.

Projektowana regulacja definiująca dokument w art. 77² sformułowana została przy zastosowaniu kryterium mieszanego, przedmiotowo-funkcjonalnego.

Przede wszystkim nawiązuje ona do ujęcia dokumentu jako przekazu woli ludzkiej (informacja możliwa do odtworzenia), co bazuje na etymologii słowa *documentum*, stanowiącego połączenie łacińskich wyrazów: *do, dare* – dawać, przekazywać, i *mens* – oznaczających myśl, zamiar. Konstytywną cechą dokumentu w świetle projektowanego przepisu jest zatem jego intelektualna zawartość, czyli informacja – treść obejmująca różnego rodzaju oświadczenia, w tym oświadczenia woli. Treść ta musi zostać odpowiednio utrwalona w sposób umożliwiający jej odtworzenie. W takim ujęciu, dla bytu dokumentu nie ma znaczenia to, czy jest on podpisany. Podpis nie jest zatem koniecznym elementem dokumentu.

Pod względem sposobu sporządzenia dokumentu, zaproponowana definicja jest technologicznie neutralna. Treść dokumentu może zostać zatem dowolnie ujawniona (np. znaki graficzne, dźwięk, obraz), a także utrwalona na dowolnym nośniku (np. papier lub plik) i za pomocą dowolnych środków (pióro, komputer, telefon komórkowy). Granicę tej neutralności wyznacza jednak realizowana przez dokument funkcja dowodowa, która wymaga, aby sposób utrwalenia informacji umożliwiał jej zachowanie i odtworzenie.

Aby informacja mogła zostać odtworzona, musi zostać odpowiednio zapisana. Oba elementy razem, tj. informacja możliwa do odtworzenia oraz nośnik, stanowią dokument. Informacja bez nośnika nie jest dokumentem. Nie jest nim też niezapisany informacją nośnik. Definicja nie przesądza o rodzaju nośnika, uwzględniając nowoczesne nośniki zapisu. W odniesieniu do dokumentów mających postać elektroniczną należy odróżnić nośnik, w którym jest zapisana informacja, od informatycznego nośnika danych, na którym jest zapisany dokument. W odniesieniu do dokumentu sporządzonego w postaci elektronicznej nośnikiem jest plik, czyli jednostka zapisu i przechowywania informacji. Natomiast informatyczny nośnik danych, na którym utrwalono (zapisano) taki dokument, należy (posługując się terminologią dotyczącą dokumentów tradycyjnych) traktować jako kopertę lub teczkę, w której znajduje się dokument.

Dokument może być zatem zapisany na jednym informatycznym nośniku danych. Może on być jednak zapisany na wielu informatycznych nośnikach danych, z których każdy może zawierać tylko część dokumentu, a jego odczytanie i odtworzenie nastąpi przy użyciu odpowiedniego oprogramowania importującego dane z tych informatycznych nośników danych. Z taką sytuacją mamy do czynienia chociażby przy interoperacyjności (ustawa o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne), gdzie dane są zapisywane w wielu miejscach i tylko za pośrednictwem odpowiednich systemów teleinformatycznych jest możliwe ich odtworzenie. W przypadku konieczności badania dokumentu przez biegłego (informatyka) konieczna może być analiza wielu informatycznych nośników danych zawierających poszczególne dane składające się na jeden dokument. Takie ujęcie dokumentu odpowiada nowoczesnemu zapisywaniu danych zawierających informację.

Sens tej regulacji polega na ustaleniu konstytutywnych cech, jakimi powinien odznaczać się każdy dokument. Nie ulega natomiast wątpliwości, że w pewnych sytuacjach, z uwagi na określony kontekst prawny, sporządzenie dokumentu może wymagać zachowania określonej postaci. Na przykład w przypadku sporządzenia oświadczenia woli w formie pisemnej dokument będzie musiał przybrać postać pisma, na którym będzie umieszczony własnoręczny podpis osoby dokonującej czynności prawnej.

6. Zgodnie z przyjętymi założeniami nowy typ formy szczególnej, jaką ma być forma dokumentowa, ma stanowić formę o niższym stopniu sformalizowania niż forma pisemna, co przede wszystkim przejawia się w braku konieczności złożenia własnoręcznego podpisu. Wystarczające będzie ustalenie osoby składającej oświadczenie woli, przy czym nie ma znaczenia, czy nastąpi to na podstawie samej treści dokumentu, czy po sprawdzeniu np. informatycznego nośnika danych lub urządzenia, za pomocą którego złożono oświadczenie.

Wprowadzenie formy dokumentowej do Kodeksu cywilnego będzie prowadzić do stworzenia prawnych ram funkcjonowania formy, która obecnie jest już w obrocie powszechnie stosowana (np. poczta elektroniczna, SMS), a z uwagi na coraz bardziej dynamiczny rozwój nowych technologii, stale zyskuje na znaczeniu. Forma dokumentowa, z uwagi na łatwość jej zachowania, ma przyczynić się do usprawnienia dokonywania czynności prawnych, przy jednoczesnym zachowaniu funkcji dowodowej stosownie do przepisów k.p.c. o mocy dowodowej dokumentów.

Przewidziano możliwość zastrzegania formy dokumentowej zarówno jako formy ustawowej, jak i umownej. Początkowo forma dokumentowa może posiadać większe zastosowanie jako forma umowna. Ponieważ jednak nie ma powodów, dla których forma ta nie mogłaby być zastrzegana w ustawie, nie można wykluczyć, że z czasem rozszerzy się jej zakres jako formy ustawowej. Z pewnością będzie to służyć ogólnemu trendowi odformalizowania obrotu prawnego oraz przygotowuje grunt pod planowane w przyszłości zniesienie wymogu zachowania formy dla celów dowodowych. Forma dokumentowa, jako forma ustawowa, została zaprojektowana w art. 77 § 2 k.c. w odniesieniu do formy czynności następczych.

Pierwowzorem uregulowania formy dokumentowej stała się znana w prawie niemieckim forma tekstowa, która jest zastrzeżona w przypadku, gdy nie ma potrzeby dokonania czynności w formie pisemnej lub elektronicznej, a wystarczający jest „śląd pisemny” pozwalający na określenie osoby składającej oświadczenie woli (np. e-mail, telefaks itp.). Forma tekstowa jest w prawie niemieckim formą pośrednią między formą pisemną (elektroniczną) a ustną. Zaproponowane w projektowanej ustawie ujęcie formy dokumentowej jest szersze niż ujęcie formy tekstowej w prawie niemieckim. W formie dokumentowej będą składane nie tylko oświadczenia wyrażone przy użyciu tekstu, ale również np. dźwięku lub obrazu.

7. Projekt zawiera propozycję wyodrębnienia *expressis verbis* formy. Umieszczenie definicji formy elektronicznej w odrębnym przepisie jednoznacznie przesądzi o tym, że stanowi ona odrębny, choć równoważny w stosunku do formy pisemnej, typ formy szczególnej. Takie rozwiązanie pozwala na rozstrzygnięcie od lat prowadzonej dyskusji w zakresie potrzeby wyróżnienia formy elektronicznej jako odrębnej formy czynności prawnej.

8. Uznanie autonomiczności formy elektronicznej rozstrzyga wątpliwości co do możliwości zastrzeżenia formy pisemnej z wyłączeniem dopuszczalności spełnienia tego wymogu przy użyciu formy elektronicznej i na odwrót. Zaproponowany art. 78¹ § 2 k.c. określa wyraźnie względny charakter zasady równoważności między formą pisemną a elektroniczną, która może zostać wyłączona na podstawie ustawy lub czynności prawnej. Wyodrębnienie formy elektronicznej usuwa także spór wokół możliwości posłużenia się tą formą przez osoby mogące czytać, lecz niemogące pisać.

9. W związku z uchynieniem w 2010 r. przepisu art. 80 k.c., proponuje się rozszerzenie zakresu zastosowania normy art. 79 k.c. także na osoby niemogące zarówno pisać, jak i czytać.

10. Propozycja dodania pkt 3 w art. 81 § 2 k.c. jest konsekwencją stosowania nowych środków i sposobów komunikacji. Dostyc ogólne sformułowanie dotychczasowego § 2 pozwala na uznawanie, że czynność prawna ma datę pewną w razie stwierdzenia dokonania czynności w jakimkolwiek dokumencie urzędowym – od daty dokumentu urzędowego, a więc także dokumentu sporządzonego i przechowywanego w postaci elektronicznej. Należy zauważyć, że przesłanie dokumentu na elektroniczną skrzynkę podawczą urzędu, a przez to dołączenie do niego urzędowego poświadczenia odbioru, spełnia przesłanki § 2 i jest możliwe do wykorzystania bez potrzeby zmiany k.c. Znakowanie czasem przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne jest odpowiednikiem dołączania do dokumentu urzędowego poświadczenia odbioru (daty wpływu dokumentu do urzędu). Zmiana tej daty jest niemożliwa lub łatwo zauważalna, co spełnia wymogi, jakie stawia się dacie pewnej z art. 81 § 2 k.c., i odpowiada współczesnym potrzebom nowoczesnego obrotu. Proponowana zmiana uchyli wątpliwości doktryny pojawiające się na gruncie ustawy o podpisie elektronicznym, czy znakowanie czasem podpisu elektronicznego odnosi się do art. 81 § 1 k.c. czy art. 81 § 2 k.c.

11. Proponuje się zliberalizowanie wymogu formy dla umowy pożyczki w ten sposób, że formę pisemną zastępuje się wymogiem formy dokumentowej *ad probationem*, a ponadto ogranicza się obowiązek jej zachowania do sytuacji, gdy pożyczka przenosi tysiąc złotych. Oznacza to, że w odniesieniu do umów pożyczek przenoszących niższe wartości nie znajdą zastosowania ograniczenia dowodowe wynikające z art. 74 § 1 i 2 k.c. Fakt zawarcia takiej umowy i jej treść będą mogły być dowodzone w postępowaniu cywilnym przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych środków dowodowych (w tym także zeznań świadków i stron).

12. W celu dostosowania regulacji art. 358 § 1 k.c. do przepisów prawa europejskiego oraz norm prawa międzynarodowego wyraźnie zastrzeżono, że odnosi się ona do zobowiązań podlegających wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiana w art. 358 § 1 k.c. służy też dookreśleniu wyjątku od przysługującego dłużnikowi prawa wyboru waluty w razie wykonania zobowiązania, którego przedmiotem jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej. Uprawnienie to nie przysługuje dłużnikowi, jeżeli ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej. Proponowany przepis art. 358 § 3 k.c. przyznaje wierzycielowi uprawnienie do wyboru kursu waluty (z dnia wymagalności lub z dnia zapłaty) w sytuacji, w której dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia

wyrażonego w walucie obcej, a które może być spełnione w walucie polskiej (gdyż np. dłużnik dokonał wyboru tej waluty). Regulacja ta wyeliminuje wątpliwości dotyczące treści uprawnienia przysługującego wierzycielowi w takiej sytuacji (prawo wyboru waluty czy prawo wyboru kursu), które pojawiły się na tle dotychczasowej treści art. 358 § 2 zd. 2 k.c. Przesłanką prawa wierzyciela do wyboru kursu będzie opóźnienie dłużnika w spełnieniu świadczenia (a nie zwłoka). Projektowana zmiana zapewni koherentność tego przepisu z projektowanymi regulacjami k.p.c. dotyczącymi egzekucji świadczeń wyrażonych w walutach obcych.

III. Zmiany w ustawie – Kodeks postępowania cywilnego

A. Zmiany dotyczące instytucji dokumentu

1. Proponowana w Kodeksie cywilnym koncepcja szerokiego rozumienia dokumentu jest związana z rozwojem elektronicznych środków wymiany informacji. Powszechne ich stosowanie powinno znajdować odzwierciedlenie w przepisach prawa. Coraz częściej umowy dochodzą do skutku z pominięciem dotychczasowych przepisów dotyczących formy czynności prawnych. Dlatego strony umów zawartych w taki sposób powinny mieć możliwość skutecznego dowodzenia w sporze sądowym faktu zawarcia umowy i jej treści. Współczesna technika pozwala na sporządzanie dokumentów w innej postaci niż tekst składający się z liter alfabetu ułożonych według reguł językowych. Przykładem może być chociażby protokół elektroniczny, zawierający tekst, obraz i dźwięk albo oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej – w postaci nagrania dźwięku lub obrazu, która po opatrzeniu bezpiecznym podpisem elektronicznym ma skutek formy pisemnej. Za potrzebą przyjęcia wyżej wskazanych zmian przemawia praktyka stosowana coraz powszechniej przez uczestników postępowań i przez sądy. Takie rozwiązania niewątpliwie ułatwią prowadzenie postępowania sądowego, w szczególności przez jednolite ujęcie dokumentu jako pojęcia normatywnego oraz uchylą pojawiające się problemy dotyczące dokumentów zawierających inną treść niż tekst.

2. W świetle definicji pojęcia „dokument”, proponowanej w przepisach Kodeksu cywilnego, należy wprowadzić rozróżnienie na dokumenty zawierające tekst, czyli sporządzone za pomocą znaków alfabetu i reguł językowych, oraz inne dokumenty. Do tych pierwszych znajdują zastosowanie przepisy art. 244 k.p.c. i nast., natomiast do tych drugich będzie się odnosił art. 308 k.p.c.

3. Przepisy oddziału 2 zatytułowanego „Dokumenty” regulują szczegółowo prowadzenie dowodu z dokumentu zawierającego tekst. Na mocy art. 243¹ k.p.c. przepisy te znajdują zastosowanie do dokumentów zawierających tekst i umożliwiających identyfikację ich wystawców. Tym samym zostaną uchylone wątpliwości co do możliwości stosowania tychże przepisów do dokumentów w postaci elektronicznej. Dotychczas nie istniała potrzeba wyodrębniania dokumentów w postaci elektronicznej zawierających tekst, gdyż poza dokumentami w postaci tradycyjnej (papierowej) nie funkcjonowały inne dokumenty „tekstowe”. Przepisy oddziału 2 będą stosowane do wszelkich dokumentów zawierających tekst, sporządzonych w postaci tradycyjnej (papierowej) lub w postaci elektronicznej.

4. Ustawodawca posługuje się w Kodeksie postępowania cywilnego pojęciami „dokument urzędowy” i „dokument prywatny”, przy czym kryterium tego rozróżnienia stanowi osoba wystawcy dokumentu i forma jego sporządzenia określona w przepisach szczególnych (art. 244 § 1 i art. 245 k.p.c.). Konsekwencją przyjęcia powyższego podziału jest wyposażenie dokumentów w różną moc dowodową, w szczególności przez określenie domniemań prawnych obowiązujących w postępowaniu dowodowym prowadzonym z dokumentów. Kodeks nie określa wymogów, jakim mają odpowiadać dokumenty urzędowe, odsyłając w tym zakresie do przepisów szczególnych. Jeżeli przepisy szczególne będą dopuszczały wystawianie dokumentów urzędowych w innej postaci niż „papierowa”, to zachowają one swój charakter także na gruncie prawa procesowego. Przykładem przepisu szczególnego dopuszczającego wystawienie dokumentu urzędowego w postaci elektronicznej jest art. 107 § 1 k.p.a. dotyczący decyzji administracyjnej.

5. W projektowanym art. 244 § 2 k.p.c. zrezygnowano z wyszczególnienia podmiotów uprawnionych do sporządzania dokumentów urzędowych. Wprowadzenie ogólnej formuły „podmioty, w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej” wyeliminuje wątpliwości w tym zakresie.

6. W aktualnym stanie prawnym nie jest jasne, czy dokument zawierający oświadczenie zawsze musi być zaopatrzony w podpis (własnoręczny albo elektroniczny), czy wystarczające jest ustalenie autora tego oświadczenia. Wprowadzenie w Kodeksie cywilnym definicji dokumentu, która nie traktuje podpisu jako konstytutywnego elementu dokumentu, implikuje konieczność dokonania zmian w niektórych przepisach k.p.c. Dotychczas, jeżeli w okolicznościach danej sprawy istniała możliwość ustalenia osoby, od której dane pismo pochodzi, mimo braku

podpisu, pismo takie mogło zostać uznane za tzw. początek dowodu na piśmie. Był on jedynie środkiem uprawdopodobnienia dokonania czynności prawnej w sytuacji, gdy nie została zachowana wymagana forma pisemna tej czynności przewidziana dla celów dowodowych (art. 74 § 2 k.c.). W świetle definicji dokumentu (w projektowanym art. 77² k.c.), należy przyjąć, że podpis złożony na dokumencie prywatnym pozwala jedynie na ustalenie osoby, od której pochodzi oświadczenie zawarte w dokumencie. Ustalenia autora oświadczenia można jednak dokonać nie tylko przez analizę podpisu własnoręcznego, ale także innymi sposobami. Z powyższych względów postuluje się zmianę treści art. 245 k.p.c. w taki sposób, aby przewidziane w nim domniemanie miało zastosowanie wyłącznie do oświadczeń podpisanych przez wystawcę, czyli złożonych w formie pisemnej lub w formie elektronicznej. Takie rozwiązanie nie wyklucza możliwości przeprowadzenia dowodu z dokumentu zawierającego oświadczenie w innej formie niż forma pisemna lub elektroniczna.

7. Domniemanie autentyczności dokumentu zawierającego oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest konsekwencją przepisów wspólnotowych. Należy zauważyć, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) w art. 9 przewiduje, że „Państwa Członkowskie zapewniają, żeby ich systemy prawne umożliwiały zawieranie umów drogą elektroniczną. Państwa Członkowskie zapewniają w szczególności, żeby wymagania prawne mające zastosowanie do procesu zawierania umów nie stanowiły przeszkody dla używania umów elektronicznych ani nie prowadziły do pozbawienia prawnej skuteczności i ważności takich umów z tego powodu, że są one zawierane drogą elektroniczną”. Również w art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych wskazano, że „Państwa Członkowskie zapewnią, że zaawansowane podpisy elektroniczne oparte o kwalifikowany certyfikat i złożone za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisu:

- a) spełniają wymogi prawne podpisu w odniesieniu do danych w formie elektronicznej w ten sam sposób, co podpis odręczny w odniesieniu do danych znajdujących się na papierze; oraz
- b) są dopuszczalne jako dowód w postępowaniu sądowym. Ta norma dotyczy podpisu elektronicznego równoważnego podpisowi własnoręcznemu.”.

Art. 5 ust. 2 tej dyrektywy stanowi natomiast, że „Państwa Członkowskie zapewnią, żeby nie odmawiano podpisowi elektronicznemu skuteczności prawnej i dopuszczalności jako dowód w postępowaniu sądowym jedynie dlatego, że:

- jest w formie elektronicznej, lub
- nie jest oparty na kwalifikowanym certyfikacie, lub
- nie jest oparty na kwalifikowanym certyfikacie pochodzącym od akredytowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne, lub
- nie jest złożony za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisu.”.

8. Niektóre dokumenty urzędowe znajdują się wyłącznie w aktach organu wystawiającego (np. akty stanu cywilnego). Stronom wydawane są jedynie odpisy, które mają moc prawną oryginału. Dopuszczenie możliwości sporządzania dokumentów urzędowych w innej postaci niż papierowa skutkuje tym, że dokument elektroniczny będzie utrwalony jedynie na nośniku będącym we władaniu wystawcy, natomiast zainteresowanym stronom można wydać poświadczony urzędowo odpis lub wyciąg z dokumentu elektronicznego. Nie będzie konieczne dostarczanie na potrzeby postępowania sądowego informatycznego nośnika danych, na którym dokument się znajduje. Z tych względów zasadne okazało się usunięcie z treści projektowanego art. 250 k.p.c. fragmentu zawężającego zastosowanie regulacji jedynie do art. 244 § 1. Właściwe jest przyjęcie, że stosować go można do dokumentów, o jakich mowa w art. 244 § 1 i 2 k.p.c.

9. Dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej lub formie elektronicznej będzie korzystał z domniemania prawdziwości (autentyczności), a także z domniemania, że pochodzi od osoby, która sygnowała go podpisem. Osoba, która zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego, o którym mowa w art. 245, albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie nie pochodzi od osoby, która go podpisała, będzie obowiązana udowodnić te okoliczności. Jeżeli dokument został opatrzony podpisem elektronicznym, osoba ta powinna przeprowadzić dowód w oparciu o przepisy ustawy o podpisie elektronicznym. Domniemanie pochodzenia oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym od jego wystawcy oznacza, że dokument w postaci elektronicznej pochodzi od osoby, która opatrzyła go bezpiecznym podpisem elektronicznym. Musi jednak istnieć możliwość zaprzeczania domniemaniom związanym z pochodzeniem dokumentu. Powyższe uzasadnia wprowadzenie zmiany dotychczasowej treści art. 253 k.p.c. Przepis ten nie znajdzie zastosowania

w odniesieniu do dokumentów prywatnych, które nie zostały opatrzone podpisem (sporządzonych w formie dokumentowej).

10. Wprowadzenie możliwości posługiwania się dokumentami sporządzonymi w postaci innej niż papierowa powoduje konieczność zmiany regulacji dotyczącej badania ich prawdziwości. Po wejściu w życie nowelizacji badanie to będzie dotyczyło nie tylko „pisma” (czyli dokumentów w postaci tradycyjnej), ale także dokumentów sporządzonych w postaci elektronicznej. Z tego względu badanie prawdziwości dokumentu będzie w szerszym zakresie niż obecnie wymagało udziału biegłych sądowych. Powyższe uzasadnia zmianę treści art. 254 k.p.c. Zmiana ta wynika również z konieczności zrównania statusu dokumentów w postaci elektronicznej z dokumentami „papierowymi” w zakresie obowiązku ich udostępnienia sądowi (ściślej: udostępnienia informatycznego nośnika danych, na którym jest zapisany dokument), podstaw zwolnienia z tego obowiązku oraz żądania zwrotu wydatków i wynagrodzenia za utratę zarobku.

11. W związku z podziałem dokumentów na zawierające tekst i inne, pojawia się konieczność nowelizacji art. 308 k.p.c. Przepis ten będzie miał zastosowanie do dokumentów zawierających inną treść niż tekst. Chodzi tu w szczególności o dokumenty zawierające zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku (np. fotografie, plany, rysunki, zapisy dźwięku, filmy). Jednocześnie rezygnuje się z egzemplifikacyjnego katalogu tych dokumentów, który rodzi wątpliwości (np. dowód z telewizji), gdyż zawiera także odwołanie do samych „nośników”, na których takie treści są zapisane (płyta, taśma, przyrząd). Ogólne wskazanie, że chodzi w szczególności o dokumenty zawierające zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku zapewni tej regulacji neutralność technologiczną.

12. Dowód z dokumentów wskazanych w art. 308 k.p.c. będzie przeprowadzany według odpowiednio stosowanych przepisów regulujących dowód z oględzin. Dowód z dokumentu zawierającego zarówno tekst, jak i dźwięk albo obraz i dźwięk będzie zaś przeprowadzany na podstawie art. 244 k.p.c. i nast. (w zakresie treści stanowiącej tekst) i art. 308 k.p.c. (w pozostałym zakresie). Proponowana zmiana uwzględni tzw. elektroniczne protokoły, czyli zapisy dźwięku albo obrazu i dźwięku z posiedzenia sądu. Protokoły te obejmują nie tylko zapis audialny albo audiowizualny, ale również zsynchronizowany z tym zapisem tekst (czyli adnotacje). Łącznie oba elementy stanowią tzw. protokół elektroniczny. Aktualnie istnieją bowiem wątpliwości co do kwalifikacji takiego protokołu i określenia przepisów, na podstawie których może być

przeprowadzony dowód z tego dokumentu. Należy przy tym zauważyć, że coraz więcej dokumentów ma postać multimedialną łączącą w sobie obraz, tekst i dźwięk.

B. Zmiany w przepisach ogólnych

1. Projektowany przepis art. 50 § 3 k.p.c. umożliwi sędziemu, którego dotyczy wnioski o wyłączenie, podejmowanie, aż do czasu rozstrzygnięcia tego wniosku, dalszych czynności procesowych, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Uwzględniając wniosek o wyłączenie sędziego, sąd zniesie postępowanie w części obejmującej udział tego sędziego po złożeniu wniosku, chyba że były to czynności niecierpiące zwłoki (art. 52 § 3). Takie rozwiązanie wyeliminuje zjawisko wykorzystywania przez strony (zwłaszcza przez pozwanych) wniosku o wyłączenie sędziego do przedłużania postępowania. Stał się on bowiem instrumentem taktyki procesowej. Praktyka wskazuje zaś, że uwzględniana jest stosunkowo niewielka liczba tych wniosków.

2. W zakresie przygotowania posiedzeń sądowych proponuje się wprowadzenie możliwości uproszczonego trybu wzywania stron, świadków, biegłych lub innych osób na posiedzenie (art. 149¹). Warunkiem skuteczności tego wezwania jest brak wątpliwości, że wezwanie doszło do wiadomości adresata. Wzorem tej regulacji jest przepis art. 472 k.p.c., który umożliwia taki sposób dokonywania doręczeń w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz – z mocy art. 505⁶ § 1 k.p.c. – w postępowaniu uproszczonym.

3. Aktualnie przepisy k.p.c. nie zawierają regulacji dotyczącej możliwości samodzielnego utrwalania przebiegu posiedzenia przez stronę, a praktyka sądów w tym zakresie jest zróżnicowana. Z tego względu w przepisie art. 162¹ k.p.c. proponuje się zamieszczenie regulacji wzorowanej na treści art. 358 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.). Umożliwi ona stronie utrwalanie przebiegu posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Warunkiem będzie jednak uzyskanie zgody sądu. Sąd odmówi udzielenia tej zgody wtedy, gdy utrwalanie przebiegu posiedzenia mogłoby naruszyć prawidłowość postępowania (np. zakłócałoby porządek posiedzenia).

4. Projektowany przepis art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. dopuszcza możliwość zawieszenia postępowania, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym lub Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ta podstawa zawieszenia może znaleźć zastosowanie zarówno wtedy, gdy

sąd zwrócił się z pytaniem prawnym do jednego z tych Trybunałów w postępowaniu, które ma być zawieszona, jak i wtedy, gdy z pytaniem takim wystąpił inny sąd. Kwestia zawieszenia postępowania w razie przedstawienia pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu była unormowana w § 106 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 259). Usytuowanie tej regulacji w akcie wykonawczym było jednak wadliwe, gdyż problematyka ta wykraczała poza zakres upoważnienia ustawowego, a przepisy dotyczące podstaw zawieszenia postępowania, jako wyjątki od konstytucyjnego prawa do rozpoznania sprawy bez zwłoki, należą do tzw. materii ustawowej. Wzorem projektowanego przepisu jest treść art. 124 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.), z tym zastrzeżeniem, że zawieszenie postępowania cywilnego będzie miało charakter fakultatywny.

5. Proponuje się wprowadzenie w przepisach ogólnych o procesie regulacji pozwalającej na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym (art. 323¹). Wzorcem projektowanej regulacji jest przepis art. 479¹⁷ k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 3 maja 2012 r. Wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym będzie dopuszczalne wtedy, gdy pozwany uzna powództwo oraz gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna – mając na względzie całokształt zgłoszonych twierdzeń i dowodów – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W takim przypadku postanowienia dowodowe będą też wydawane na posiedzeniu niejawnym. Jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złoży wniosek o przeprowadzenie rozprawy, to wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym będzie niedopuszczalne, chyba że pozwany uzna powództwo. Proponowana regulacja będzie wprawdzie wyjątkiem od zasady jawności i kontryktoryjności procesu cywilnego, ale będzie realizowała zasadę szybkości (rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki), gdyż przyczyni się do usprawnienia postępowania w tych sprawach, w których sąd dojdzie do przekonania, że nie jest potrzebne przeprowadzenie rozprawy.

6. Rozprawa apelacyjna zaczyna się od sprawozdania sędziego, który zwięźle przedstawia stan sprawy ze szczególnym uwzględnieniem zarzutów i wniosków apelacyjnych. Jeżeli strony nie stawiają się na rozprawie albo stawiwszy się, wyrażą na to zgodę, to sąd będzie mógł zrezygnować ze sprawozdania (art. 377 k.p.c.).

7. W aktualnym stanie prawnym zasadą jest sporządzanie z urzędu uzasadnienia wyroku wydanego przez sąd drugiej instancji. Jedynie wyrok oddalający apelację podlega uzasadnieniu na żądanie strony. Projektowany przepis art. 387 § 1 k.p.c. rozszerza zakres tego wyjątku również na orzeczenie zmieniające zaskarżony wyrok. Będzie ono podlegało uzasadnieniu tylko na wniosek strony. Jednocześnie uzupełnieniu podlega art. 387 § 2 k.p.c., przez wskazanie, że w razie oddalenia apelacji lub zmiany zaskarżonego wyroku termin sporządzenia uzasadnienia wyroku wynosi dwa tygodnie od dnia złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia. Projekt przewiduje również rozszerzenie zakresu stosowania tzw. uproszczonego uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji. Aktualnie takie rozwiązanie funkcjonuje jedynie w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹³ § 2 k.p.c.), w którym przewidziano, że jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Projektowany art. 387 § 2¹ k.p.c. umożliwi sporządzenie takiego uzasadnienia we wszystkich sprawach, w których sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń.

8. Projekt wprowadza do przepisów normujących postępowanie upominawcze regulację pozwalającą referendarzom sądowym na dokonywanie wszystkich czynności w tym postępowaniu, ponieważ zróżnicowanie zakresu kompetencji referendarzy sądowych w obu postępowaniach upominawczych („tradycyjnym” i elektronicznym) nie znajduje wystarczającego uzasadnienia. Ponadto powierzenie referendarzom sądowym tylko niektórych czynności w postępowaniu upominawczym dezorganizuje pracę sądów (zmiana referenta, przekazywanie akt). Dlatego proponuje się powierzenie referendarzom sądowym wszystkich czynności w postępowaniu upominawczym (projektowany art. 497¹ § 3 k.p.c.). Regulacja ta jest wzorowana na przepisie art. 505³⁰ § 1 k.p.c. dotyczącym czynności referendarzy w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Konsekwencją tej zmiany jest uchylenie przepisu art. 353¹ § 2 k.p.c. Proponuje się też powierzenie referendarzom sądowym czynności w sprawach o złożenie świadczenia do depozytu sądowego oraz o zwrot i wydanie tego przedmiotu z depozytu (art. 509¹ § 4 k.p.c.).

9. Przepis art. 398²² § 5 k.p.c. w aktualnym brzmieniu przewiduje tylko dwie podstawy odrzucenia skargi na postanowienie referendarza. Odrzuceniu podlega wyłącznie skarga spóźniona lub nieopłacona. W praktyce istnieją rozbieżności co do

tego, czy skarga, której braków nie uzupełniono w terminie, podlega odrzuceniu czy zwrotowi. Cytowany przepis jest odmienny od regulacji normujących podstawy odrzucenia innych środków zaskarżenia, a takie zróżnicowanie nie znajduje uzasadnienia. Zgodnie z projektowanym art. 398²² § 5, odrzuceniu będzie podlegała nie tylko skarga na czynności referendarza wniesiona po terminie lub nieopłacona, ale także skarga niedopuszczalna albo zawierająca braki formalne, których nie uzupełniono w terminie. Rozbieżności w praktyce sądów wywołuje też przepis art. 398²³ § 2 k.p.c., gdyż nie jest jasne, czy skargi, w trybie określonym w tym przepisie, powinny być rozpoznawane przez sąd w składzie trzech sędziów zawodowych czy jednoosobowo. Z tego względu projektuje się wyraźne wskazanie, że sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego.

10. Proponowany art. 505^{19a} k.p.c. wprowadza podstawę do odrzucenia sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w europejskim postępowaniu nakazowym. Postępowanie to jest unormowane w przepisach rozporządzenia nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 399 z 30.12.2006, s. 1). Wykonaniu prawa wspólnotowego służą przepisy art. 505¹⁵ – art. 505²⁰ k.p.c. Powyższe regulacje nie określają jednak skutków wniesienia sprzeciwu po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalnego albo którego braków pozwany nie usunął w terminie. Projektowany przepis, wzorowany na treści art. 504 § 1 k.p.c., będzie stanowił podstawę do odrzucenia sprzeciwu.

11. Zmiana art. 624 k.p.c. jest związana z ostatnimi nowelizacjami art. 792 k.p.c. oraz 999 k.p.c. i ma na celu zapewnienie jednolitości regulacji dotyczących orzeczeń nakazujących wydanie nieruchomości lub opróżnienie pomieszczeń.

C. Dalsza informatyzacja procesu cywilnego

1. Projektowane przepisy zmierzają do usunięcia z przepisów k.p.c. wieloznacznego pojęcia „złożenie pisma drogą elektroniczną”. Proponuje się zastąpienie tego zwrotu precyzyjnym określeniem „złożenie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe” (art. 68 § 2). Takie rozwiązanie pozwoli wyeliminować wątpliwości dotyczące dopuszczalności wniesienia pisma drogą elektroniczną, ale z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (np. za pomocą poczty elektronicznej). W tym celu zachodzi konieczność zmiany wszystkich przepisów k.p.c., w których użyto zwrotu

„droga elektroniczna”. Wyjątek w tym zakresie stanowią przepisy o postępowaniu rejestrowym, co jest uzasadnione potrzebą zachowania ich spójności z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.).

2. Zmiana art. 68 § 1 k.p.c. polega na wyłączeniu obowiązku przedkładania dokumentu umocowania przez przedstawiciela ustawowego, organy oraz osoby wymienione w art. 67 k.p.c. w razie dokonania czynności procesowej, która według przepisu szczególnego może być dokonana wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Obecnie wyłączenie to obejmuje jedynie elektroniczne postępowanie upominawcze. Podobnemu celowi służy nowelizacja art. 89 k.p.c. Pełnomocnik będzie zwolniony z obowiązku przedkładania dokumentu pełnomocnictwa w razie dokonania czynności procesowej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli według przepisu szczególnego czynność może być dokonana wyłącznie za pośrednictwem tego systemu. Potrzeba powyższych zmian wynika z faktu, że kolejne z informatyzowanych postępowania będą prowadzone w oparciu o system zbudowany analogicznie do systemu obsługującego elektroniczne postępowanie upominawcze. Uzasadnia to stosowanie do nich podobnych rozwiązań dotyczących składania dokumentów wykazujących umocowanie.

3. Zmiana w art. 125 § 2¹ k.p.c. polega na wprowadzeniu dystynkcji między pismami procesowymi, które wnosi się wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, a pismami, które mogą być wnoszone za pośrednictwem tego systemu, jeżeli wnoszący pismo dokonał wyboru tej drogi. Proponuje się bowiem wprowadzenie możliwości wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego również w tzw. tradycyjnych postępowaniach cywilnych. Strona (jej organ, przedstawiciel ustawowy lub pełnomocnik) będzie mogła w konkretnej sprawie dokonać wyboru tej drogi lub z niej zrezygnować. Wybór i rezygnacja będą dokonywane przez złożenie oświadczenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 125 § 2⁴ k.p.c.). Zgodnie z przepisem art. 125 § 2¹ k.p.c., jeżeli wnoszenie pism za pomocą systemu jest obligatoryjne albo strona wybrała wnoszenie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, to pismo wniesione z pominięciem tej drogi nie wywoła skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu. Sąd jest obowiązany pouczyć o tym stronę jeszcze przed wniesieniem pisma (pouczenie będzie generowane przez system teleinformatyczny),

a po złożeniu takiego nieskutecznego pisma przewodniczący odsyła je wnoszącemu i zawiadamia go o bezskuteczności tej czynności.

4. Pismo procesowe wnoszone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego będzie podpisywane podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym albo podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym e-PUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (art. 126 § 5). Przepisy szczególne będą mogły odmiennie regulować tę kwestię (w odniesieniu do pism składanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym nadal będzie dopuszczalne posługiwanie się podpisem elektronicznym nadawanym w systemie teleinformatycznym obsługującym to postępowanie, a pisma składane przez zawodowych pełnomocników będą wymagały opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym; w postępowaniu rejestrowym również zostaną utrzymane dotychczasowe regulacje dotyczące podpisu elektronicznego).

5. Do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego należy dołączyć poświadczony elektronicznie odpis pełnomocnictwa i załączników (art. 128 § 2). Poświadczenie elektroniczne odpisu dokumentu będzie dokonywane przez przesłanie odpisu tego dokumentu do sądu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 129 § 2¹). Dzięki temu pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym oraz radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa będą mogli poświadczyć odpis dokumentu tradycyjnego powstałego w wyniku przekonwertowania go do postaci elektronicznej albo dokumentu w postaci elektronicznej. Projektowany art. 97 § 2 ustawy – Prawo o notariacie upoważni też notariusza do elektronicznego poświadczenia zgodności odpisu dokumentu z okazanym oryginałem. Takie elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu będzie opatrywane przez notariusza bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy o podpisie elektronicznym. Należy zaznaczyć, że jeżeli wnoszący pismo wybierze wnoszenie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, to będzie mógł złożyć dowody z dokumentów w postaci tradycyjnej (papierowej). Wyłączenie takiej możliwości rodziłoby dodatkową uciążliwość dla strony, która nie jest reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika. W celu złożenia elektronicznego odpisu dokumentu (pierwotnie sporządzonego w postaci papierowej) musiałaby ona

uzyskać notarialne poświadczenie zgodności tego odpisu z oryginałem. Konieczność uzyskania takiego poświadczenia oraz związane z tym koszty powodowałyby, że wnoszenie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego stałoby się mało atrakcyjne.

6. Pismo podlegające opłacie wnoszone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego będzie wnoszone wraz z opłatą. Pismo wniesione w ten sposób bez opłaty nie wywoła skutków prawnych, o czym sąd pouczy wnoszącego pismo (pouczenie będzie generowane w systemie teleinformatycznym), a w razie złożenia takiego pisma – przewodniczący odeśle pismo wnoszącemu i zawiadomi go o bezskuteczności czynności. W projektowanym przepisie art. 130 § 6 k.p.c. została unormowana kwestia łącznej opłaty uiszczanej od wielu pism wnoszonych jednocześnie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (tzw. paczki pozwów lub wniosków). Jeżeli uiszczona od nich opłata nie odpowiada sumie należnych opłat, to żadne z tych pism nie wywoła skutków prawnych. Uiszczenie opłaty nie będzie wymagane wówczas, gdy wnoszący pismo jest zwolniony od tej opłaty z mocy prawa, orzeczenia sądu albo złożył wniosek o takie zwolnienie (art. 130 § 8). Uzupełnieniem proponowanych rozwiązań będzie zmiana art. 95 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zgodnie z tą zmianą nie będą pobierane opłaty od skargi na orzeczenie referendarza sądowego i zażalenia w postępowaniu, które może być wszczęte wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego. Dotychczas zasada, o której mowa w tym przepisie, miała zastosowanie tylko w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Szczegółowe wymagania dotyczące trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowania sądowe zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji (art. 126 § 6). Konta użytkowników założone już w systemach obsługujących postępowania sądowe (np. epu) zachowają ważność. Proponowane przepisy nie znajdą zastosowania w postępowaniu rejestrowym, w którym obowiązują odrębne regulacje dotyczące wnoszenia i opłacania pism w tym postępowaniu – art. 19 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.).

7. W zakresie doręczeń projekt przewiduje rozszerzenie stosowania doręczeń elektronicznych. Będą one dokonywane wówczas, gdy adresat wniósł pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo wybrał wnoszenie pism za pośrednictwem tego systemu (art. 131¹ § 1). Jeżeli adwokat, radca prawny, rzecznik

patentowy, radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, organ władzy publicznej albo inny organ państwowy dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, to doręczenia zawsze będą dokonywane elektronicznie i nie będzie możliwe zrezygnowanie z tych doręczeń. Rezygnacja z wnoszenia pism za pomocą systemu teleinformatycznego będzie jednak obejmowała także rezygnację z doręczeń elektronicznych. W przypadku innych podmiotów, które wybrały wnoszenie pism za pomocą systemu teleinformatycznego, projektowany przepis art. 131¹ § 3 k.p.c. dopuszcza możliwość rezygnacji z doręczeń elektronicznych. Proponowany przepis art. 132 § 1² k.p.c. zwalnia z obowiązku bezpośredniego doręczania pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu albo radcy Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, którzy dokonali wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

8. Doręczenie elektroniczne nastąpi w chwili wskazanej w potwierdzeniu odbioru korespondencji (faktycznie będzie to chwila „wejścia” na konto użytkownika). Do doręczeń elektronicznych nie znajdą zastosowania ograniczenia przewidziane w art. 134 k.p.c. (doręczenia w porze nocnej oraz w dni ustawowo uznane za wolne od pracy). W razie braku potwierdzenia odbioru, doręczenie elektroniczne będzie uznawane za skuteczne z upływem czternastu dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym.

9. Przepis art. 140 § 2 k.p.c. zakłada, że doręczeniu elektronicznemu podlegają pisma i orzeczenia w postaci dokumentów elektronicznych zawierających dane z systemu teleinformatycznego. Jest to przepis wprowadzający wyjątek od regulacji z art. 140 § 1 k.p.c., gdyż w tym przypadku nie doręcza się odpisów pism i orzeczeń. Dokument elektroniczny nie jest zatem odpisem pisma lub orzeczenia. Podobny charakter ma przepis art. 140 § 3 k.p.c., który dotyczy doręczeń tradycyjnych. Jeżeli pismo procesowe zostało wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo orzeczenie lub inne pismo sądowe zostało utrwalone w tym systemie, a ich odpisy podlegają doręczeniu w tradycyjny sposób, to zamiast odpisu pisma lub orzeczenia może być doręczony dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego (czyli wydruk pisma z tego systemu). Dokument ten musi jednak posiadać cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym. Dokument posiadający powyższe cechy – zgodnie z projektowanymi regulacjami zawartymi

w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych – będzie miał moc dokumentu wydawanego przez sąd.

10. Proponuje się wprowadzenie przepisu, który wprost wskaże, że doręczenie może być potwierdzone nie tylko pisemnie (np. tradycyjna zwrotka), ale również w postaci danych informatycznych w systemie teleinformatycznym operatora pocztowego albo dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego (art. 142 § 3). Przepis ten umożliwia wykorzystanie systemu teleinformatycznego operatora pocztowego do przekazywania informacji o doręczeniu pism sądowych. Doręczenie będzie dokonywane przez pracownika operatora pocztowego. Odbiór przesyłki lub stwierdzenie przeszkód w jej doręczeniu będą przekazywane przez operatora sądowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Takie rozwiązanie nie naruszy gwarancji procesowych uczestników postępowania ani ochrony praw osób, którym pisma są doręczane. Możliwość uzyskania potwierdzenia odbioru za pośrednictwem systemu teleinformatycznego znacznie skróci czas oczekiwania organów procesowych na informację o dacie i sposobie doręczenia pisma lub o ewentualnych przeszkodach uniemożliwiających dokonanie tej czynności. Proponowane rozwiązanie wyeliminuje też problemy związane z zaginięciem zwrotnych potwierdzeń odbioru (przesyłki te aktualnie nie są rejestrowane).

11. Nowelizacja art. 151 k.p.c. wprowadza możliwość przeprowadzenia posiedzenia jawnego przy użyciu urządzeń przekazujących dźwięk i obraz na odległość. Jej celem jest zrationalizowanie i obniżenie kosztów stawiennictwa uczestników postępowania na posiedzeniach jawnych. Projektowany przepis nawiązuje do przepisu art. 235 § 2 k.p.c., który dotyczy przeprowadzenia dowodu na odległość. Ten ostatni przepis został wprowadzony w celu dostosowania przepisów prawa polskiego do rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, s. 1). Proponowana zmiana idzie dalej i uwzględnia możliwość przeprowadzenia posiedzenia sądowego, w tym rozprawy, za pomocą wideokonferencji. Nowelizacja wspomnianego art. 235 § 2 k.p.c. służy zaś usprawnieniu czynności polegającej na przeprowadzeniu dowodu na odległość poprzez złagodzenie wymogów koniecznych do dokonania tej czynności.

12. Wprowadzenie art. 165 § 4 k.p.c. ma na celu rozszerzenie regulacji zawartej dotychczas w art. 505³¹ § 5 k.p.c. na wszystkie postępowania prowadzone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

D. Zmiany dotyczące protokołu elektronicznego i uzasadnienia elektronicznego

1. Zmiany w art. 9 k.p.c. i art. 525 k.p.c. służą wprowadzeniu wyraźnej regulacji dotyczącej udostępniania informacji o sprawie, w tym treści protokołów i pism, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Ponadto przyznają one stronom i uczestnikom postępowania prawo do otrzymania z akt sprawy nie tylko zapisu dźwięku, ale także zapisu obrazu i dźwięku. Korzystanie z zapisu samego dźwięku (np. w celu sporządzenia pisma procesowego przez stronę) jest zwykle bardzo czasochłonne i mało efektywne. Dotyczy to zwłaszcza zapisów, w których nie sporządzono wystarczającej liczby adnotacji, co powoduje trudności w zakresie ustalenia osoby wypowiadającej zarejestrowane słowa.

2. Nowelizacja art. 158 § 1 i 1¹ k.p.c. służy rozszerzeniu treści protokołu pisemnego sporządzanego wraz z zapisem elektronicznym (tzw. protokołu skróconego). Projektowany przepis dopuszcza wprowadzenie do tego protokołu wniosków i twierdzeń stron, przy czym zamiast nich możliwe będzie powołanie się na pisma przygotowawcze. W protokole tym będą mogły być zamieszczane także wyniki postępowania dowodowego oraz inne okoliczności istotne dla przebiegu posiedzenia. Protokół skrócony będzie mógł zatem obejmować taką samą treść jak tradycyjny protokół pisemny, co ułatwi i przyspieszy zapoznanie się z przebiegiem posiedzenia.

3. Projektowana treść art. 158 § 4 k.p.c. upoważnia przewodniczącego do podjęcia decyzji o sporządzeniu transkrypcji. W aktualnym stanie prawnym decyzję w tym przedmiocie podejmuje prezes sądu.

4. Proponowany przepis art. 223 § 1 k.p.c. pozwoli na zamieszczenie treści ugody sądowej nie tylko w protokole, ale także w dokumencie stanowiącym część protokołu. Pod treścią ugody powinny znaleźć się podpisy stron, a niemożność jej podpisania sąd będzie stwierdzał w protokole. Należy dodać, że ta regulacja znajdzie zastosowanie nie tylko wtedy, gdy przebieg posiedzenia jest utrwalany przy zastosowaniu tzw. protokołu elektronicznego, ale także wtedy, gdy jest sporządzany tzw. tradycyjny protokół pisemny.

5. W art. 328 § 1¹ k.p.c. przewidziano możliwość sporządzenia ustnego uzasadnienia wyroku. Sporządzenie ustnego uzasadnienia nie będzie obligatoryjne i będzie dopuszczalne tylko wtedy, gdy przebieg posiedzenia jest utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk. Takie uzasadnienie będzie jednak odpowiadało wymogom przewidzianym w art. 328 § 2 k.p.c. Ustne uzasadnienie będzie wygłaszane bezpośrednio po odczytaniu sentencji wyroku i nie będzie wymagało

podpisania przez członków składu orzekającego. Stronie, która zażąda doręczenia uzasadnienia, będzie doręczany odpis wyroku wraz z transkrypcją uzasadnienia (art. 331 § 2 k.p.c.). Od tego doręczenia będzie biegł termin do wniesienia środka zaskarżenia. Identyczny sposób sporządzania i doręczania uzasadnienia znajdzie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym.

E. Zmiany dotyczące elektronicznego postępowania upominawczego

Analiza funkcjonowania elektronicznego postępowania upominawczego skłania do wprowadzenia nowych regulacji dotyczących:

- 1) możliwości złożenia przez powoda wniosku o umorzenie postępowania w razie zaistnienia określonych zdarzeń procesowych;
- 2) uzupełniania opłaty od pozwu;
- 3) sprecyzowania zakresu, w jakim sprzeciw podlega uzupełnieniu w razie przekazania sprawy do postępowania zwykłego.

Ad 1) W wielu przypadkach elektroniczne postępowanie upominawcze jest dla powoda jedynym interesującym go sposobem dochodzenia roszczeń przed sądem. Procedowanie w ramach tzw. postępowania zwykłego lub innego postępowania odrębnego może być dla powoda ekonomicznie nieefektywne. W takiej sytuacji cofnąłby on pozew. Aby uprościć i przyspieszyć proces, należy wprowadzić możliwość złożenia, wraz z pozwem, wniosku o umorzenie postępowania w określonych sytuacjach, tj. w przypadkach przewidzianych w art. 505³³ § 1 i art. 505³⁴ § 1 k.p.c. (art. 505³² § 4). Rozwiązanie to jest wzorowane na instytucji istniejącej w europejskim postępowaniu nakazowym (postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty). Jeżeli w sprawie zostanie złożony taki wniosek, a sąd lub referendarz sądowy stwierdzi brak podstaw do wydania nakazu zapłaty albo uchyli nakaz zapłaty, to jednocześnie umorzy postępowanie. W takim przypadku nie będzie potrzebne przekazanie sprawy sądowi właściwości ogólnej pozwanego (art. 505³³ § 3 i art. 505³⁴ § 3).

Ad 2) Procedowanie w ramach elektronicznego postępowania upominawczego rodzi oszczędności w zakresie kosztów rozpoznawania spraw, a zwłaszcza kosztów doręczeń. Z tego względu powód uiszcza obniżoną opłatę od pozwu. Proponuje się również zwolnienie powoda z obowiązku uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu. Natomiast, w razie przekazania sprawy z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty lub uchylenie nakazu zapłaty, opłata od

pozwu będzie podlegała uzupełnieniu w trybie art. 505³⁷ k.p.c. (pod rygorem umorzenia postępowania).

Ad 3) Aktualne brzmienie przepisu art. 505³⁷ k.p.c. wywołuje wątpliwości co do zakresu braków formalnych sprzeciwu podlegających uzupełnieniu po przekazaniu sprawy przez e-sąd oraz konsekwencji procesowych nieuzupełnienia tych braków. Podobnie jak w przypadku pozwu, uzupełnieniu będzie podlegał jedynie brak dokumentu wykazującego umocowanie zgodnie z art. 68 § 1 k.p.c. oraz brak pełnomocnictwa. Przewodniczący będzie wzywał do ich złożenia w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W razie nieusunięcia powyższych braków sprzeciwu, sąd odrzuci sprzeciw, a po uprawomocnieniu się tego postanowienia, zawiadomi o tym e-sąd. Podobnie jak w tradycyjnym postępowaniu upominawczym, odrzucenie sprzeciwu będzie oznaczało, że nakaz zapłaty pozostaje w mocy.

Pozostałe zmiany przepisów dotyczących elektronicznego postępowania upominawczego mają charakter porządkujący i są związane z przeniesieniem niektórych regulacji do ogólnych przepisów o procesie.

F. Zmiany dotyczące postępowania klauzulowego oraz zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego

1. Projekt przewiduje zmiany przepisów dotyczących zakresu kognicji organów procesowych w postępowaniu klauzulowym. Celem tych zmian jest wyeliminowanie wątpliwości dotyczących właściwości funkcjonalnej sądu pierwszej instancji do nadania klauzuli wykonalności orzeczeniu wydanemu w prawomocnie zakończonym postępowaniu oraz wyłączenie z zakresu właściwości funkcjonalnej sądu drugiej instancji spraw o nadanie klauzuli wykonalności w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 786, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789 k.p.c. Projektowany przepis art. 781 § 1¹ k.p.c. w sposób jednoznaczny określi zakres kompetencji referendarza sądowego w postępowaniu klauzulowym, wskazując, że może on wykonywać wszystkie czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym wymienionym w art. 777 § 1 k.p.c., nie wyłączając nadawania klauzuli wykonalności na rzecz lub przeciwko innej osobie niż osoba uprawniona lub obowiązana według treści tytułu egzekucyjnego (tzw. klauzule konstytutywne). Zgodnie z projektowanym art. 795 § 3 k.p.c. sąd drugiej instancji, uwzględniając zażalenie wierzyciela na postanowienie o odmowie nadania klauzuli wykonalności

w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 786, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789 k.p.c., lub tytułowi egzekucyjnemu niebędącemu orzeczeniem sądu lub referendarza sądowego, nie może wydać orzeczenia reformatoryjnego. W wymienionych przypadkach sąd drugiej instancji uchyli zaskarżone postanowienie i przekaze wniosek do ponownego rozpoznania, jeżeli stwierdzi, że zachodzą podstawy do nadania klauzuli wykonalności.

2. Projektowane przepisy utrzymują zasadę, że postępowanie klauzulowe jest wszczynane na wniosek wierzyciela. Według przepisu art. 782 § 1 zd. 3 k.p.c., nadanie klauzuli wykonalności z urzędu będzie ograniczone do tytułu wydanego w postępowaniu, które zostało lub mogło być wszczęte z urzędu, a także innemu tytułowi w części, w jakiej obejmuje grzywnę lub karę pieniężną orzeczoną w postępowaniu cywilnym lub przysługujące Skarbowi Państwa koszty sądowe w sprawach cywilnych. Projektowana regulacja odstępuje od nadawania z urzędu klauzuli wykonalności nakazom zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, gdyż aktualne rozwiązanie w sposób nieuzasadniony różnicuje nakazy zapłaty wydane w tym postępowaniu i nakazy wydane w postępowaniu nakazowym i upominawczym.

3. Przepisy art. 783, art. 794¹, art. 794² i art. 795 zostały znowelizowane ustawą z dnia 7 lutego 2014 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. poz. 293). Zmiany tych przepisów zaproponowane w niniejszym projekcie służą jedynie dostosowaniu tych regulacji do projektowanych rozwiązań (zwłaszcza dotyczących wprowadzenia elektronicznego bankowego tytułu egzekucyjnego). W tym też celu wprowadza się przepis art. 783 § 4, który będzie jednoznacznie przesądzał o tym, że postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, który jest orzeczeniem sądu lub referendarza sądowego wydanym w postaci elektronicznej albo bankowym tytułem egzekucyjnym, będzie pozostawiane wyłącznie w systemie teleinformatycznym, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 778¹, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789.

4. Zachodzi konieczność szczegółowego uregulowania kwestii wydawania zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego w przypadku orzeczeń zapadłych w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. 795^{2a} i art. 795⁵ § 1). Zaistniały problem jest konsekwencją sporządzania nakazów zapłaty w tym postępowaniu w postaci elektronicznej. „Elektroniczny” nakaz zapłaty nie ma żadnego, równie doniosłego, „papierowego” odzwierciedlenia. Istnieją jedynie wydruki takich nakazów,

które w zasadzie może sporządzić nie tylko sąd, ale każdy, kto ma stosowny dostęp do „elektronicznego” nakazu zapłaty. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego wydruk ten określają mianem „dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego umożliwiającego weryfikację istnienia i treści tytułu egzekucyjnego”. Wydruk ten nie jest odpisem. Nie zawiera zatem żadnych pieczęci lub podpisów. Co więcej, nie ma w ogóle możliwości wydania odpisów. Kwestia ta jest oczywista w obrocie krajowym, jednak może powstać wątpliwość, czy każdy sąd w obrocie zagranicznym jest równie zaawansowany technologicznie. Poczyniono istotne odstępstwo od modelowej zasady wyłącznej mocy prawnej „elektronicznego” orzeczenia przez umożliwienie sporządzenia jego „papierowego” odpisu. Rozwiązanie takie wprawdzie utrudni pracę sądów, jednak z uwagi na niewielką liczbę wniosków o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego w tego typu sprawach, nie powinno ono stanowić znaczącego obciążenia.

G. Informatyzacja postępowania egzekucyjnego

1. Projektuje się rozszerzenie możliwości korzystania z drogi elektronicznej i doręczeń elektronicznych w postępowaniu egzekucyjnym. Aktualnie złożenie pisma drogą elektroniczną jest możliwe wyłącznie w zakresie wniosku o wszczęcie egzekucji na podstawie nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Przepisy części I Kodeksu dotyczące pośrednictwa systemu teleinformatycznego i doręczeń elektronicznych znajdą odpowiednie zastosowanie również w postępowaniu egzekucyjnym (art. 13 § 2 k.p.c.). Projektowany przepis art. 760 k.p.c. wskazuje zaś, że przepisy szczególne mogą przewidywać, iż pisma (wnioski i oświadczenia) mogą być składane wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Chodzi tu, między innymi, o przepisy dotyczące licytacji elektronicznej i zajęcia rachunku bankowego. Przepis ten pozwala również na dokonanie wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (podobnie jak w postępowaniu rozpoznawczym).

2. Projektowane przepisy art. 879¹ i nast. k.p.c. (rozdział 3) wprowadzają tzw. licytację elektroniczną. Regulacje zawarte w tym rozdziale zmierzają do zwiększenia efektywności sprzedaży zajętych ruchomości, przy jednoczesnym zachowaniu gwarancji procesowych. Do licytacji elektronicznej znajdą zastosowanie przepisy o zwykłej („tradycyjnej”) licytacji, z zastrzeżeniem projektowanych zmian. Licytacja elektroniczna będzie przeprowadzana na wniosek wierzyciela, zgłoszony

przed wyznaczeniem terminu licytacji lub wraz z wnioskiem o wyznaczenie terminu drugiej licytacji. Będzie ona dopuszczalna tylko wtedy, gdy zajęte ruchomości zostały oddane pod dozór osobie innej niż dłużnik. Warunek ten jest uzasadniony potrzebą ochrony interesów nabywcy licytacyjnego przed takimi działaniami dłużnika, które mogłyby uniemożliwić lub utrudnić wydanie sprzedanej rzeczy.

3. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej będzie dokonywana za pośrednictwem dedykowanego systemu teleinformatycznego obsługującego takie licytacje. Dostęp do niego będzie zapewniony w każdym sądzie rejonowym. Obwieszczenia o licytacji komornik będzie zamieszczał także w tym systemie. Przystępujący do przetargu będzie mógł złożyć rękojmię za pośrednictwem systemu albo bezpośrednio komornikowi, przy czym fakt jej uiszczenia komornik potwierdzi w systemie. Komornik udzieli przybicia natychmiast po zakończeniu licytacji tej osobie, która w chwili zakończenia licytacji zaoferowała najwyższą cenę. Przybicie będzie dokonywane w systemie teleinformatycznym. Zawiadomienie o przybiciu będzie doręczane licytantom elektronicznie. Oświadczenie nabywcy (któremu udzielono przybicia) o zrzeczeniu się nabycia ruchomości w trybie art. 870 § 3 k.p.c. będzie mogło być złożone wyłącznie drogą elektroniczną. Zgodnie z proponowanym art. 879⁹ k.p.c., nabywca będzie zobligowany uiszczyć cenę nabycia do godziny piętnastej dnia następnego po zawiadomieniu o udzieleniu przybicia. Jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, to cena powinna być uiszczona w następnym dniu po dniu lub dniach wolnych od pracy. Cena ta będzie uiszczana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego licytację albo w sposób tradycyjny. W razie nieuiszczenia tej ceny, komornik wyznaczy ponowną licytację na warunkach pierwszej (art. 872 § 2 zd. 2 k.p.c. w zw. z projektowanym art. 879¹ k.p.c.). System teleinformatyczny obsługujący licytacje elektroniczne będzie wykorzystywany również do nielicytacyjnych form sprzedaży (art. 864 § 2, art. 864¹, art. 865 § 1, art. 866¹ oraz art. 866² § 1 i 2 k.p.c.).

4. Projektowany przepis art. 879¹¹ k.p.c. upoważnia Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia, w którym określi tryb przeprowadzenia sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej, a ponadto sposób wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do pozalicytacyjnych form sprzedaży.

5. Konsekwencją wprowadzenia przepisów dotyczących licytacji elektronicznej było uzupełnienie niektórych przepisów o licytacji tradycyjnej. Projekt przewiduje też zamieszczenie wytycznych w upoważnieniu zawartym w art. 868 k.p.c.

6. Koncepcja elektronicznego zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego stanowi realizację postulatów komorników sądowych i banków zmierzających do usprawnienia wymiany informacji związanych z wykonywaniem takiego zajęcia. Wykorzystanie systemu teleinformatycznego umożliwi tanią i szybką realizację tych czynności. Przepis art. 893⁵ k.p.c. przewiduje zatem, że zawiadomienia i powiadomienia dokonywane między komornikiem a bankiem w trakcie realizacji tego zajęcia będą składane wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego takie zajęcia. Jednocześnie projekt wprowadza zmianę w art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. polegającą na rezygnacji z odrębnego wymieniania oddziału banku jako podmiotu, któremu komornik doręcza zawiadomienie o zajęciu.

7. Analogiczną regulację proponuje się w art. 86b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Umożliwi ona realizację zajęć dokonywanych przez administracyjne organy egzekucyjne za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

8. W przepisach ustawy – Prawo bankowe proponuje się natomiast wprowadzenie przepisów art. 112c i art. 112d, które wprowadzają obowiązek prowadzenia systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego. Banki oraz przedstawicielstwa banków zagranicznych będą zobligowane do posługiwania się wyłącznie tym systemem przy tych czynnościach. Szczegółowe wymagania dotyczące trybu identyfikacji banku w systemie teleinformatycznym, sposób posługiwania się podpisem elektronicznym na potrzeby autoryzacji treści przesyłanych w tym systemie oraz szczegółowy tryb doręczania korespondencji za jego pośrednictwem zostaną określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie projektowanego art. 112d ust. 3 ustawy – Prawo bankowe.

9. Zmiany w art. 39 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji pozwolą na zaliczenie kosztów dostępu do powyższego systemu teleinformatycznego do wydatków egzekucyjnych.

10. Kolejna grupa przepisów służy wprowadzeniu obligatoryjnych doręczeń elektronicznych. Chodzi o pisma doręczane przez komornika sądowego administracyjnym organom egzekucyjnym oraz organom podatkowym. Również organy te będą obowiązane doręczać elektronicznie pisma komornikom sądowym i sobie nawzajem. Pisma te będą doręczane z użyciem środków komunikacji elektronicznej.

H. Pozostałe zmiany w postępowaniu egzekucyjnym

1. Projektowany art. 759 § 3 k.p.c. stanowi kolejny etap rozszerzania kompetencji referendarzy sądowych w postępowaniu egzekucyjnym. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) powierzyła referendarzom sądowym rozpoznawanie spraw w przedmiocie zbiegu egzekucji oraz spraw o wyjawienie majątku z wyjątkiem stosowania środków przymusu. Czynności podejmowane w postępowaniu egzekucyjnym zazwyczaj nie należą do wymiaru sprawiedliwości, a zatem brak przeszkód do dalszego rozszerzenia kompetencji referendarzy sądowych. Temu celowi służy wprowadzenie ogólnego przepisu upoważniającego referendarzy sądowych do dokonywania w postępowaniu egzekucyjnym tych czynności, które są zastrzeżone dla sądu. Niektóre czynności będą bowiem zastrzeżone wyłącznie dla sądu (np. stosowanie grzywny lub aresztu, orzekanie o ściągnięciu kwoty w trybie art. 873 k.p.c., stwierdzenie wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi, spraw o egzekucję świadczeń niepieniężnych z wyjątkiem wydania rzeczy ruchomej, spraw o egzekucję przez zarząd przymusowy, spraw o egzekucję przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego). Przepis art. 781 § 1¹ k.p.c. upoważni zaś referendarzy do dokonywania czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1 k.p.c. Taki model regulacji, wzorowany na przepisie art. 505³⁰ § 1 k.p.c., wyeliminuje wątpliwości co do zakresu czynności procesowych powierzonych referendarzom w powyższych sprawach.

2. Po nowelizacji art. 358 k.c., która weszła w życie w dniu 24 stycznia 2009 r., zobowiązania opiewające na świadczenia w walutach obcych mogą powstawać, co do zasady, bez ograniczeń, przy czym dłużnikowi zostało przyznane uprawnienie do spełnienia tego świadczenia w walucie polskiej. Uprawnienie to nie przysługuje w tych przypadkach, w których ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej, gdyż świadczenie może być spełnione wówczas wyłącznie w walucie obcej. Te nowe zasady nie zostały zsynchronizowane z przepisami regulującymi postępowanie egzekucyjne, gdyż w myśl art. 783 § 1 zd. 2 k.p.c. tytułowi egzekucyjnemu zasądzającemu świadczenie w walutach obcych sąd nadaje klauzulę wykonalności ze zobowiązaniem komornika do przeliczenia zasądzonej kwoty na walutę polską. Zachodzi zatem potrzeba wprowadzenia w postępowaniu egzekucyjnym dodatkowego rozwiązania pozwalającego na prowadzenie egzekucji w celu zaspokojenia świadczenia, które może być spełnione wyłącznie w walucie obcej. Projektowany przepis

art. 319¹ k.p.c. przewiduje, że jeżeli z ustawy, czynności prawnej lub orzeczenia wynika, że świadczenie może być spełnione wyłącznie w walucie obcej, sąd zamieszcza w wyroku odpowiednie zastrzeżenie. Zgodnie z proponowanym art. 798¹ k.p.c., organ egzekucyjny zakupi walutę obcą w banku uprawnionym do jej sprzedaży za walutę polską, która została pozyskana w toku egzekucji. Komornik wezwie dłużnika do wskazania tego banku w wyznaczonym terminie, a po jego bezskutecznym upływie – wezwie wierzyciela do dokonania tej czynności. W razie niewskazania banku przez strony, decyzję w tym przedmiocie podejmie komornik, przy czym bankiem tym nie będzie mógł być wierzyciel. Projektowane przepisy art. 866² § 4, art. 889¹ § 2 i art. 1024 § 3 k.p.c. również dotyczą egzekucji świadczenia podlegającego wykonaniu w walucie obcej. Jeżeli w tytule egzekucyjnym nie będzie zastrzeżenia wskazanego w art. 319¹ k.p.c., to egzekucja będzie prowadzona zgodnie z aktualnym modelem. W takim przypadku wierzyciel w wyniku egzekucji otrzyma walutę polską.

3. Obowiązujące przepisy umożliwiają zaskarżanie praktycznie każdej czynności komornika (art. 767 § 1 k.p.c. *in principio*). Komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym i zarazem szczególnego rodzaju organem państwowym, prowadzącym działalność na własny rachunek. Zdecydowana większość komorników legitymuje się wyższym wykształceniem prawniczym lub administracyjnym. Nie zachodzi zatem potrzeba utrzymywania modelu umożliwiającego zaskarżenie każdej czynności komornika. Zasadniczą wadą obecnych rozwiązań jest również nadużywanie instytucji skargi (zwłaszcza przez dłużników), co prowadzi do długotrwałości postępowań egzekucyjnych, a w skrajnych przypadkach – wręcz do ich zablokowania. Wprawdzie z art. 767² § 2 k.p.c. wynika zasada, że wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, jednak regulacja ta nie gwarantuje sprawnego przebiegu postępowania. Utrzymywanie takiego modelu zaskarżania czynności komorników narusza podstawowe interesy wierzycieli i nie jest konieczne do zapewnienia skutecznej obrony uzasadnionych praw i interesów dłużnika. W art. 767 § 1¹ k.p.c. proponuje się zatem wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia niektórych czynności komornika. Nie powinny podlegać zaskarżeniu te czynności, które stanowią jedynie etap postępowania kończący się dokonaniem innej zaskarżalnej czynności. Do tej kategorii należą zarządzenia o wezwaniu do usunięcia braków pisma (np. wniosku o wszczęcie egzekucji, o dokonanie opisu i oszacowania, o wyznaczenie licytacji) oraz zawiadomienia o planowanym terminie czynności. Prawidłowość tych czynności komornika będzie kontrolowana w razie zaskarżenia odpowiednio

zarządzenia komornika o zwrocie pisma albo zaskarżenia czynności, której dotyczyło zawiadomienie. Proponuje się też wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia czynności komornika polegającej na odprowadzeniu podatku od towarów i usług z tytułu sprzedaży egzekucyjnej. O istnieniu lub zakresie obowiązku podatkowego nie powinien bowiem rozstrzygać sąd, ale organ podatkowy w trybie postępowania przewidzianego w ustawie – Ordynacja podatkowa.

4. Zgodnie z projektowanym art. 767 § 5 k.p.c., skarga na czynności komornika będzie wnoszona do sądu za pośrednictwem komornika, który dokonał zaskarżonej czynności. Jeżeli komornik uzna skargę za uzasadnioną w całości, to będzie mógł ją uwzględnić, co zwolni go z obowiązku przekazania jej do sądu. Skutkiem takiego rozwiązania będzie ograniczenie czasochłonnego i kosztownego przekazywania korespondencji między sądem a komornikiem. Nastąpi również wyeliminowanie przypadków wniesienia skargi do niewłaściwego sądu oraz konieczności umarzania postępowania przez sąd w razie uwzględnienia skargi przez komornika. W projektowanym przepisie przewidziano także zwolnienie komornika z obowiązku sporządzenia uzasadnienia zaskarżonej czynności, jeżeli uzasadnienie to zostało już sporządzone.

5. Proponuje się rezygnację z regulacji zwartej w art. 767³ k.p.c., która zwalnia sąd z obowiązku odrzucenia skargi w razie stwierdzenia, że zachodzą podstawy do podjęcia czynności w trybie art. 759 § 2 k.p.c. W takim przypadku skarżący zostaje pozbawiony możliwości kwestionowania decyzji sądu opartej na ustaleniu, że zachodzą podstawy do odrzucenia skargi. Dlatego sąd, w razie stwierdzenia takich podstaw, powinien wydać postanowienie o odrzuceniu skargi. Nie wyklucza to dopuszczalności stosowania art. 759 § 2 k.p.c.

6. Zmiana w art. 768 k.p.c. polega na odstąpieniu od obligatoryjnego wyznaczenia rozprawy w celu rozpoznania skargi na postanowienie komornika o ukaraniu grzywną oraz uchyleniu obowiązku zawiadomienia prokuratora o terminie takiej rozprawy. Te obligatoryjne warunki rozpoznania skargi należy uznać za zbędne. Sąd będzie mógł jednak rozpoznać taką skargę na rozprawie, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami konkretnej sprawy.

7. Wprowadzone ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) przepisy dotyczące rozstrzygnięcia o zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej są nadmiernie rozbudowane i rodzą wątpliwości interpretacyjne. Przewidziano w nich,

między innymi, dodatkowe obowiązki związane z koniecznością wystawienia dalszego tytułu wykonawczego w razie wyznaczenia administracyjnego organu egzekucyjnego. Wątpliwości praktyków dotyczą też tego, który sąd ma wydać dalszy tytuł wykonawczy, w sytuacji gdy pochodzi on od innego sądu niż ten, który rozstrzyga o zbiegu egzekucji. Regulacja dotycząca wystawienia dalszego tytułu wykonawczego obejmującego pozasądowy tytuł egzekucyjny wymaga angażowania wierzyciela, co wydłuża postępowanie. Nie jest też jasne, czy sąd powinien wezwać go do dokonania tej czynności. Konieczność każdorazowego rozstrzygnięcia o zbiegu przez sąd lub referendarza sądowego i dalsze czynności z tym związane znacznie opóźniają postępowania egzekucyjne i stanowią istotne obciążenie dla sądów. Dodatkowym mankamentem obowiązującego rozwiązania jest to, że w chwili powstania zbiegu zachodzi konieczność wstrzymania czynności egzekucyjnych przez obydwa organy egzekucyjne. Należy dodać, że niektóre rozwiązania proponowane w niniejszym projekcie mogą spowodować częstsze korzystanie z niektórych sposobów egzekucji (np. elektroniczne zajęcie rachunku bankowego), co może zwiększyć liczbę zbiegów egzekucji. Z tych względów, w celu zapewnienia sprawności i efektywności egzekucji, należy odstąpić od sądowego modelu rozstrzygnięcia o zbiegu egzekucji i wprowadzić ustawowy model rozstrzygnięcia o zbiegu. Rozstrzygnięcie zbiegu z mocy ustawy jest już zresztą obecnie przewidziane w niektórych przypadkach (np. art. 773 § 2 i 2¹ k.p.c.).

8. Proponuje się zatem zmianę art. 773 § 1 k.p.c. polegającą na wprowadzeniu regulacji, według której, w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, dalsze prowadzenie łącznie obu egzekucji do tej rzeczy lub prawa składnika majątkowego przejmuje ten organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – organ, który prowadzi egzekucję w celu zaspokojenia należności w wyższej kwocie. Wyjątek będzie zachodził w razie zbiegu egzekucji administracyjnej prowadzonej na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego państwa członkowskiego albo zagranicznego tytułu wykonawczego określonych w przepisach ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1289) i egzekucji sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego. W takim przypadku egzekucje do tej rzeczy lub prawa majątkowego będzie prowadził łącznie administracyjny organ egzekucyjny.

9. W razie zbiegu egzekucji nie będzie dochodziło do wstrzymywania czynności egzekucyjnych. Przepisem art. 773² k.p.c. komornik sądowy został zaś zobowiązany do

zawiadomienia stron, uczestników postępowania i administracyjnego organu egzekucyjnego o zachodzącej podstawie przekazania egzekucji sądowej organowi administracyjnemu. Zawiadomienie komornika będzie podlegało zaskarżeniu skargą. Takie rozwiązanie umożliwi kontrolę sądową nad prawidłowością dalszych czynności egzekucyjnych oraz zagwarantuje, że strony postępowania zostaną poinformowane o przejściu egzekucji sądowej przez organ administracyjny do łącznego prowadzenia.

10. Projekt zakłada rezygnację z obowiązku wystawienia dalszego tytułu wykonawczego przez sąd lub referendarza sądowego w razie przejścia egzekucji sądowej przez administracyjny organ egzekucyjny. W art. 773² k.p.c. przewidziano, że do celu prowadzenia dalszych czynności przez organ administracyjny prowadzący łącznie egzekucje komornik sporządzi odpis tytułu wykonawczego lub wydruku weryfikacyjnego wraz z adnotacją dotyczącą kosztów postępowania, które powstały przed zbiegiem egzekucji, oraz informacją, w jakim zakresie roszczenie wierzyciela zostało zaspokojone. Komornik będzie przekazywał również odpisy innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji oraz wyegzekwowane kwoty, które nie zostały wypłacone wierzycielowi.

11. W ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji proponuje się zmiany polegające na zamieszczeniu analogicznych regulacji dotyczących zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej. Dodane przepisy art. 62b i nast. tej ustawy określą obowiązki administracyjnego organu egzekucyjnego w razie przekazania egzekucji administracyjnej przez komornika sądowego. W takim przypadku organ administracyjny prześle komornikowi sądowemu wymienione w tym przepisie dokumenty, na podstawie których będzie prowadzona dalsza egzekucja. Pozostałe zmiany tej ustawy służą zapewnieniu spójności regulacji dotyczących zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej.

12. Z powyższymi zmianami wiążą się też modyfikacje innych przepisów k.p.c., przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1440). Zmiany te dotyczą obowiązków trzeciodłużników (np. banku prowadzącego zajęty rachunek bankowy lub pracodawcy wypłacającego zajęte wynagrodzenie). W razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, gdy środki przypadające z tytułu zajętej wierzytelności nie pozwalają na zaspokojenie wszystkich egzekwowanych świadczeń, dłużnik zajętej wierzytelności będzie zobligowany do

dokonywania wypłat na rzecz tego organu, który jako pierwszy dokonał zajęcia oraz do zawiadomienia właściwych organów egzekucyjnych o zbiegu egzekucji.

13. Przepis art. 797 § 1 k.p.c. stanowi, że wierzyciel powinien we wniosku wskazać, między innymi, sposób egzekucji. Natomiast art. 799 § 1 k.p.c. przewiduje, że wierzyciel może w jednym wniosku wskazać kilka sposobów egzekucji przeciwko temu samemu dłużnikowi. Spośród kilku sposobów egzekucji wierzyciel powinien zastosować najmniej uciążliwy dla dłużnika. Z regulacji tych wynika, że komornik nie może zastosować innego sposobu egzekucji niż sposób wskazany przez wierzyciela. W praktyce zdarza się, że komornikowi są znane składniki majątku dłużnika, ale z uwagi na zawartą we wniosku dyspozycję wierzyciela co do sposobu egzekucji, nie może on skierować do nich egzekucji. Z drugiej strony wierzyciele nie ujmują wielu składników majątku dłużnika w swoich wnioskach egzekucyjnych głównie dlatego, że nie posiadają o nich wiedzy. W takich przypadkach dochodzi więc do wymiany korespondencji między organem egzekucyjnym a wierzycielem, w której komornik informuje inicjatora postępowania egzekucyjnego o konkretnym majątku dłużnika, pouczając go o konieczności wskazania adekwatnego sposobu egzekucji. Czynności te prowadzą do wydłużenia postępowania. Zmiana art. 797 k.p.c. polega na tym, że wierzyciel we wniosku nie będzie musiał wskazywać sposobu egzekucji. Zgodnie z projektowanym art. 799 § 1 k.p.c., wniosek wierzyciela będzie umożliwiał prowadzenie egzekucji według wszystkich możliwych sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości oraz tych składników majątkowych, do których stosuje się przepisy o egzekucji z nieruchomości. Egzekucja z nieruchomości to sposób czasochłonny oraz wiążący się ze znacznymi kosztami, dlatego też jego zastosowanie będzie wymagało wyraźnego wniosku wierzyciela. Wierzyciel będzie też uprawniony do tego, aby we wniosku wybrać jeden lub niektóre sposoby egzekucji, czyli ograniczyć dopuszczalne sposoby egzekucji. Takie ograniczenie wniosku będzie wiążące dla komornika. W razie dopuszczalności zastosowania dwóch lub więcej sposobów egzekucji, komornik powinien zastosować najmniej uciążliwy dla dłużnika.

14. W aktualnym stanie prawnym poważne wątpliwości budzi rozróżnienie między instytucją poszukiwania majątku przez komornika a wyjaśnieniami składanymi przez dłużnika w trybie art. 801 k.p.c. oraz regulacją dotyczącą żądania wyjaśnień na podstawie art. 761 k.p.c. Nie jest bowiem jasne, czy żądanie wyjaśnień lub informacji na podstawie art. 761 k.p.c. i art. 801 k.p.c. należy zakwalifikować jako poszukiwanie majątku czy jako czynności komornika sądowego podejmowane w ramach

postępowania egzekucyjnego. Uchylenie art. 797¹ k.p.c. oraz projektowane przepisy art. 801, art. 801¹ i art. 801² k.p.c. pozwolą na wyeliminowanie tych rozbieżności. W przepisach tych zaproponowano upoważnienie komornika do odebrania wykazu majątku od dłużnika. Proponowana regulacja nie będzie stanowiła konkurencji dla instytucji wyjawienia majątku (art. 913 k.p.c. i nast.), gdyż będzie ona dotyczyła tylko takich składników majątku dłużnika, które będą miały znaczenie z punktu widzenia sposobów egzekucji dopuszczalnych w konkretnym postępowaniu. Tymczasem wyjawienie majątku dotyczy całego majątku dłużnika. Wykaz majątku będzie składany przez dłużnika pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym dłużnik będzie uprzedzany przez komornika. Do wykazu majątku znajdą odpowiednie zastosowanie przepisy o sądowym wyjawieniu majątku, z tym że środki przymusu w postaci przymusowego doprowadzenia lub aresztu będą stosowane przez sąd na wniosek komornika. Dopiero wówczas, gdy wykaz majątku i wyjaśnienia dłużnika nie pozwolą na ustalenie majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, wierzyciel będzie mógł wystąpić do komornika z wnioskiem o poszukiwanie majątku (projektowany art. 801² k.p.c.). Proponuje się też uzupełnienie przepisu art. 770 k.p.c., polegające na wyraźnym wskazaniu, że koszty poszukiwania majątku przez komornika stanowią składnik kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji.

15. W aktualnym stanie prawnym przejście egzekwowanego uprawnienia na inną osobę w trakcie postępowania egzekucyjnego rodzi zróżnicowane skutki procesowe. Jeżeli jest ono wynikiem dziedziczenia, to organ egzekucyjny zawiesza postępowanie i podejmuje je po zgłoszeniu się spadkobierców wierzyciela (art. 819 § 1 k.p.c.). Nie jest zatem w tym przypadku wymagane uzyskanie klauzuli wykonalności na rzecz następców prawnych wierzyciela. Rozbieżności doktryny i judykatury budzi natomiast kwestia, czy następstwo związane z przejściem egzekwowanego uprawnienia w wyniku innych zdarzeń wymaga wydania klauzuli wykonalności na rzecz nabywcy. Konieczność uzyskania klauzuli wykonalności przez osobę, która nabyła wierzytelność po wszczęciu egzekucji, jest wymogiem utrudniającym i przedłużającym dochodzenie roszczenia. Projektowany art. 804¹ k.p.c. przewiduje, że w takim przypadku nabywca będzie mógł wstąpić do postępowania na miejsce wierzyciela za jego zgodą, pod warunkiem że przejście uprawnienia zostanie wykazane dokumentem urzędowym lub dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

16. Instytucja umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c. jest w praktyce źródłem wielu wątpliwości. Proponuje się zatem

uchylenie tego przepisu. „Bezczynność wierzyciela” będzie stanowiła przesłankę umorzenia postępowania w drodze postanowienia wydawanego z urzędu przez organ egzekucyjny (projektowany art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.). Jednocześnie przewidziano skrócenie (do sześciu miesięcy) okresu, z upływem którego będzie wydawane postanowienie o umorzeniu postępowania. Czas ten jest zwykle wystarczający do podjęcia przez wierzyciela czynności koniecznych do dalszego prowadzenia postępowania. Projektowany przepis uwzględnia też potrzebę ochrony interesów dłużnika, który nie powinien zbyt długo pozostawać w niepewności co do swojej sytuacji prawnej i stanu swojego majątku (np. gdy składniki majątkowe są zajęte).

17. W projektowanym przepisie art. 827 § 1 k.p.c. zrezygnowano z obligatoryjnego wysłuchania stron przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania. W wielu przypadkach czynność ta jest zbędna i jedynie przedłuża postępowanie. Wysłuchanie będzie miało zatem charakter fakultatywny, a decyzja o jego przeprowadzeniu będzie podejmowana przez organ egzekucyjny.

18. Zmiana przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zmierza do wyeliminowania podstawy pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego orzeczenie sądowe w razie zgłoszenia takich okoliczności faktycznych, które zostały pominięte w postępowaniu rozpoznawczym jako spóźnione albo nie zostały w ogóle zgłoszone. Gdyby dopuścić taką możliwość, to powództwo opozycyjne służyłoby „korygowaniu” orzeczenia wydanego w procesie, w którym dłużnik nie przytoczył faktów we właściwym terminie. Projektowana zmiana w art. 843 § 1 k.p.c. zmierza do wyeliminowania wątpliwości dotyczących właściwości miejscowej sądu w sprawach z powództw przeciwegzekucyjnych. Źródłem rozbieżności jest aktualne brzmienie tego przepisu. Stanowi on, że sprawy te wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję. Przepis ten jest różnie interpretowany. Według pierwszego wariantu, sądem właściwym do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego jest sąd, w którego okręgu znajduje się rzecz (prawo majątkowe), do którego została skierowana egzekucja sądowa. Według drugiego wariantu, sądem właściwym jest sąd, w którego okręgu ma siedzibę komornik prowadzący egzekucję, niezależnie od tego, czy jest to komornik właściwy z mocy przepisów k.p.c., czy też wybrany przez wierzyciela w trybie przepisów art. 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. Trzeci wariant zakłada, że sądem właściwym jest sąd, w którego okręgu działa komornik właściwy do przeprowadzenia egzekucji według przepisów k.p.c., niezależnie od tego, czy prowadzi

on egzekucję. Proponuje się określenie tej właściwości według ostatniego wariantu. Za takim rozwiązaniem przemawiają względy związane z organizacją wymiaru sprawiedliwości, potrzeba zapewnienia sprawności postępowań w tych sprawach oraz ochrona interesów powodów (najczęściej będzie to sąd, w okręgu którego dłużnik ma miejsce zamieszkania lub siedzibę).

19. Zmiana w art. 847 § 2 k.p.c. polega na wprowadzeniu wyraźnego zagrożenia odpowiedzialnością odszkodowawczą w razie niezłożenia przez dłużnika oświadczenia o prawach osób trzecich, którym przysługuje żądanie wydania zajętych ruchomości. Takie rozwiązanie funkcjonuje na gruncie przepisów o egzekucji z wynagrodzenia za pracę (art. 888 § 3 k.p.c.), a jego celem jest motywowanie dłużników do realizacji obowiązków przewidzianych w tym przepisie.

20. Na mocy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw wprowadzono do k.p.c. instytucję rękoi przy sprzedaży ruchomości. W przypadku sprzedaży rzeczy o stosunkowo niskiej wartości, rękoi nie stanowi zabezpieczenia prawidłowego przebiegu egzekucji, a zatem nie spełnia swojej roli. Obciążenie komorników obowiązkiem pobierania i ewentualnego zwracania rękoi jest w takich przypadkach niecelowe. Proponuje się zatem zmianę w treści art. 867¹ § 1 k.p.c. polegającą na rezygnacji z obowiązku uiszczenia rękoi w razie sprzedaży ruchomości oszacowanych na kwotę niższą niż pięć tysięcy złotych. Projektuje się również zmianę art. 871 k.p.c. polegającą na wyraźnym wskazaniu, że uiszczoną rękoi zalicza się na poczet ceny. Ta reguła została wprost wyrażona w przepisach o egzekucji z nieruchomości i powinna być unormowana także w przepisach o egzekucji z ruchomości. W aktualnym stanie prawnym wierzyciel egzekwujący, który chce uczestniczyć w licytacji, musi uiścić rękoi nawet wtedy, gdy po nabyciu rzeczy będzie mu przysługiwało prawo zaliczenia wierzytelności na poczet ceny nabycia. Rozwiązanie to jest nieracjonalne, gdyż zniechęca wierzycieli do udziału w licytacji oraz nakłada na komorników obowiązek podejmowania czynności polegających na pobraniu i zwrocie rękoi. Z tych względów proponuje się dodanie § 4 w art. 867¹ k.p.c. Wzorem tych regulacji są przepisy normujące zwolnienie wierzyciela z obowiązku uiszczenia rękoi w ramach egzekucji z nieruchomości (art. 964 k.p.c.). Zachodzi też potrzeba modyfikacji przepisu dotyczącego ściągnięcia od nabywcy, który nie dopełnił obowiązku zapłaty ceny, kwoty odpowiadającej 1/10 części sumy nabycia ruchomości (art. 872 § 3 k.p.c.). Utrzymywanie tej sankcji, w sytuacji gdy ustawa

przewiduje utratę rękojmi za niedopełnienie przez nabywcę obowiązku zapłaty ceny, nie jest uzasadnione. Może bowiem sugerować obawę ustawodawcy, że rękojmia nie spełnia stawianych przed nią oczekiwań, co w istocie przekreśla sens jej wprowadzenia. Świadczyłyby to jednak o niekonsekwencji. Należy dodać, że w przepisach o egzekucji z nieruchomości nie przewidziano takiej dodatkowej sankcji. Projektowany art. 872 § 3 przewiduje ściągnięcie tej kwoty wyłącznie od nabywcy zwolnionego z obowiązku uiszczenia rękojmi. Wysokość kwoty podlegającej ściągnięciu, podobnie jak wysokość rękojmi, będzie odpowiadać 1/10 części sumy oszacowania, a nie sumy nabycia. Nie zachodzą bowiem żadne podstawy do zróżnicowania tych kwot. Postanowienie o ściągnięciu tej kwoty będzie mógł wydać wyłącznie sąd (art. 873 k.p.c.).

21. Aktualna redakcja przepisu art. 891¹ § 1 k.p.c. rodzi wątpliwości, czy udział przypadający dłużnikowi w rachunku wspólnym ma być ustalany przez komornika na podstawie umowy rachunku bankowego czy na podstawie innej umowy (np. zawartej przez samych współwłaścicieli rachunku). Zmiana tego przepisu polega na zastąpieniu zwrotu „stosownie do treści umowy regulującej prowadzenie rachunku” zwrotem „stosownie do treści umowy rachunku bankowego”.

22. Skuteczność egzekucji z wierzytelności z tytułu zwrotu albo nadpłaty podatku jest stosunkowo niska, gdyż często zdarza się, że zawiadomienie o zajęciu wpływa przed powstaniem wierzytelności. Powoduje to, że komornicy sądowi wielokrotnie powtarzają zajęcia, a organy podatkowe są zmuszone wielokrotnie udzielać odpowiedzi komornikom. Z tego względu projekt wprowadza przepis art. 902² k.p.c., według którego zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłat lub zwrotów podatków w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.) dotyczy również wierzytelności, które powstaną z tych tytułów po ich zajęciu. Takie zajęcia będzie skuteczne w ciągu roku od dnia dokonania zajęcia. Projektowany przepis skorelowany zostanie z dodanym na podstawie przepisów projektowanej ustawy art. 76 § 5 Ordynacji podatkowej. W ten sposób przyznany zostanie priorytet zaliczeniu nadpłaty (zwrotu podatku) na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetek. Nadpłata (zwrot podatku) będzie zatem podlegała zaliczeniu na poczet tych należności, a nadwyżka będzie przekazywana komornikowi lub do depozytu sądowego w ramach realizacji zajęcia. Taki priorytet w zakresie wygaszania zaległości podatkowych uzasadnia, wyrażona w art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasada powszechności opodatkowania przyznająca należnościom podatkowym szczególną pozycję w zakresie ich

zaspokajania. Identyczny przepis zostanie zamieszczony w art. 89a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

23. W obecnym stanie prawnym dopuszczalne jest wykorzystanie opisu i oszacowania sporządzonego w innym postępowaniu, ale tylko wówczas, gdy postępowanie to zostało umorzone z powodu bezskuteczności drugiej licytacji i braku wniosku o przejęcie nieruchomości. Przepis art. 985 § 2 zd. 1 k.p.c. przewiduje, że jeżeli wniosek o wszczęcie nowej egzekucji złożono przed upływem trzech lat od daty drugiej licytacji, komornik dokona nowego opisu i oszacowania tylko na wniosek wierzyciela lub dłużnika. Proponuje się rozszerzenie zastosowania tego przepisu również na takie sytuacje, w których postępowanie zostało umorzone już po dokonaniu opisu i oszacowania nieruchomości, z innych jeszcze przyczyn (np. na wniosek wierzyciela). Z uwagi na to, że regulacja ta straci funkcjonalne powiązanie z drugą licytacją, w projekcie przewidziano jej przeniesienie do art. 948 § 1¹ k.p.c.

24. Zgodnie z przepisem art. 921 § 1 k.p.c., organem prowadzącym egzekucję z nieruchomości jest komornik. Niektóre czynności są jednak zastrzeżone do kompetencji sądu. Egzekucja z nieruchomości jest postrzegana jako postępowanie obejmujące dwie fazy: fazę komorniczą i sądową. Od chwili zakończenia licytacji większość czynności należy bowiem do sądu. Jest to jednak reguła doznająca wyjątków, gdyż pewne czynności podejmowane na tym etapie należą do komornika (np. odprowadzenie podatku od towarów i usług, wydanie postanowienia o ustaleniu kosztów, sporządzenie projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji). Waga niektórych czynności podejmowanych w tym stadium nie uzasadnia angażowania sądu (np. wezwanie nabywcy do uiszczenia ceny, przedłużenie terminu do dokonania tej czynności, sporządzenie oraz wykonanie planu podziału). Zakłada się zatem rozszerzenie kompetencji komornika do podejmowania czynności egzekucyjnych w ramach egzekucji z nieruchomości. Za takim rozwiązaniem przemawia również potrzeba zapewnienia spójności pomiędzy regulacjami dotyczącymi egzekucji sądowej i egzekucji administracyjnej. Administracyjne i sądowe postępowania egzekucyjne są wprawdzie postępowaniami autonomicznymi i odrębnymi, ale środki zmierzające do przymusowej realizacji świadczeń w obu postępowaniach odznaczają się identycznym stopniem dolegliwości dla dłużników oraz daleko idącymi podobieństwami natury proceduralnej (także w zakresie egzekucji z nieruchomości). Należy dodać, że w sprawach egzekucyjnych prowadzonych w trybie administracyjnym również pojawiają się skomplikowane problemy prawne, o czym świadczy bogate orzecznictwo

sądów administracyjnych. Z przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.) wynika, że organami egzekucyjnymi są organy administracji publicznej (zasadniczo naczelnicy urzędów skarbowych). Nadzór nad egzekucją administracyjną sprawują, co do zasady, organy wyższego stopnia w stosunku do organów właściwych do wykonywania tej egzekucji. Przepisy cytowanej ustawy nie przewidują zatem bezpośredniego nadzoru sądowego nad egzekucją administracyjną ani obowiązku podejmowania niektórych czynności egzekucyjnych przez sąd. Wynika z tego, że nie istnieje ogólny standard systemowy ani konstytucyjny, który nakazywałby, aby czynności egzekucyjne należały wyłącznie do kompetencji sądu. Z tego punktu widzenia przepisy normujące sądowe postępowanie egzekucyjne mogą być zatem postrzegane jako przejaw „nadregulacji”. W ramach administracyjnego postępowania egzekucyjnego, postanowienie o przyznaniu własności (odpowiednik postanowienia o przysądzeniu własności) jest wydawane przez organ prowadzący postępowanie egzekucyjne, a nie przez organ nadzorujący to postępowanie. Względny spójności systemowej przemawiają zatem za wprowadzeniem podobnych rozwiązań w sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Czynności sądu, poza nadzorowaniem komornika, rozpoznawaniem skarg na czynności komornika oraz zarzutów przeciwko planowi podziału, powinny być ograniczone do najbardziej doniosłych czynności – np. ustanowienia kuratora (art. 928 k.p.c.), stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi (art. 969 § 1 k.p.c.), przybicia nieruchomości i przysądzenia własności. Z tych względów w projektowanych przepisach powierzono komornikowi niektóre czynności należące aktualnie do kompetencji sądu, w tym czynności polegające na sporządzeniu i wykonaniu planu podziału (w praktyce jest to już zresztą stosowane).

25. W zakresie czynności związanych ze sporządzeniem planu podziału proponuje się rezygnację z przewidzianego w art. 1035 k.p.c. obowiązku sporządzania projektu planu podziału po złożeniu sumy ulegającej podziałowi na rachunek depozytowy sądu. Projektowany art. 1035 k.p.c. przewiduje, że plan podziału będzie sporządzany przez komornika niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności. Nie ma żadnego uzasadnienia, aby w ramach egzekucji z nieruchomości plan podziału był zatwierdzany przez sąd. Obowiązująca procedura zatwierdzania planu podziału przez sąd w wielu przypadkach powoduje jedynie opóźnienie w uprawomocnieniu się planu podziału i niepotrzebnie obciąża sądy. W świetle projektowanych przepisów, czynności dokonywane po sporządzeniu planu podziału

(zawiadomienie o jego sporządzeniu i wniesienie zarzutów) będą dokonywane w takim samym trybie jak np. przy egzekucji z ruchomości. Zarzuty przeciwko planowi podziału, umożliwiające kontrolę sądu nad tą czynnością, będą zatem wnoszone do sądu za pośrednictwem komornika (projektowany art. 1027 § 2 k.p.c.).

26. W celu zapewnienia zgodności przepisów art. 855 § 2, art. 868 i art. 947 k.p.c. z treścią art. 92 Konstytucji RP, zaprojektowano uzupełnienie tych przepisów przez doregulowanie wytycznych. Rozporządzenia wydane na podstawie tych przepisów powinny uwzględniać przede wszystkim potrzebę sprawnego i efektywnego prowadzenia egzekucji.

27. Przepisy k.p.c. nie zawierają kompleksowej regulacji dotyczącej składników majątkowych dłużnika, które nie podlegają egzekucji. Niektóre ograniczenia egzekucji zostały bowiem przewidziane w innych ustawach. Do tej grupy należy przepis art. 54 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe. Stanowi on, że środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego. Tak określona wysokość kwoty wolnej od zajęcia nie znajduje żadnego aksjologicznego uzasadnienia. Ponadto przepis ten nie gwarantuje należytej ochrony dłużnikowi, gdyż przyjmuje się, że w razie dokonywania przez dłużnika wypłat z rachunku, kwota wolna od zajęcia nie ulega „odnawianiu”, ale „zużywa się”. Jeżeli po zajęciu dłużnik wypłaci z rachunku środki w wysokości odpowiadającej kwocie wolnej od zajęcia, to przestaje korzystać z ochrony wynikającej z cytowanego przepisu. W projekcie przewidziano zatem zmianę tego przepisu przez zmniejszenie kwoty wolnej od zajęcia do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie zastrzeżono, że to zwolnienie obowiązuje w każdym miesiącu kalendarzowym. Takie rozwiązanie zapewni spójność projektowanego przepisu z przepisami dotyczącymi ochrony wynagrodzenia za pracę.

Analogiczną zmianę projektuje się w przepisie art. 28 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450).

I. Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu

1. Nowelizacja przewiduje informatyzację postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. W tym celu konieczna jest zmiana przepisów k.p.c. oraz ustawy – Prawo bankowe. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu będzie mógł być złożony wyłącznie drogą elektroniczną, a postanowienie sądu będzie wydawane w postaci elektronicznej. Wprowadzenie takiego modelu postępowania pozwoli osiągnąć następujące cele:

- 1) przyspieszenie postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu;
- 2) wyeliminowanie rozbieżności w orzecznictwie sądów nadających klauzule wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym;
- 3) wprowadzenie możliwości, w szerszym zakresie niż dotychczas, wszczynania postępowania egzekucyjnego drogą elektroniczną oraz posługiwania się elektronicznym tytułem wykonawczym;
- 4) uproszczenie procedur wierzyciela związanych z wydawaniem i późniejszym wykorzystaniem elektronicznego bankowego tytułu egzekucyjnego;
- 5) ograniczenie kosztów postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przez wprowadzenie dokumentów elektronicznych, zmniejszenie kosztów obsługi po stronie wierzycieli i sądu oraz ograniczenie kosztów późniejszej egzekucji.

2. Projektowany przepis art. 781² § 1 k.p.c. przewiduje, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności może być złożony wyłącznie w postaci elektronicznej. Wniosek może dotyczyć tylko jednego bankowego tytułu egzekucyjnego (proponowany art. 781² § 2 k.p.c.). Ta ostatnia propozycja ma na celu usprawnienie działania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie.

3. Pozostałe zmiany zmierzające do wprowadzenia elektronicznego bankowego tytułu egzekucyjnego zostaną zamieszczone w ustawie – Prawo bankowe. Proponuje się zamieszczenie w art. 96 ust. 1a, który będzie stanowił, że bankowe tytuły egzekucyjne są utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym i opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym, w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym. Ponadto proponuje się zmianę przepisu art. 97 przez dodanie ust. 2 stanowiącego, że oświadczenie o poddaniu się egzekucji składa się na formularzu w formie pisemnej lub w postaci elektronicznej. Dokumenty w postaci

elektronicznej są uregulowane w przepisie art. 7 ustawy – Prawo bankowe oraz rozporządzenia wydanego na jego podstawie. W art. 96 ust. 4 (nowo dodanym) przewidziano upoważnienie dla Ministra Sprawiedliwości, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określił w drodze rozporządzenia strukturę bankowego tytułu egzekucyjnego oraz formularza oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Do wniosku o nadanie klauzuli będzie dołączany bankowy tytuł egzekucyjny wraz z poświadczonymi elektronicznie przez wnioskodawcę odpisami dokumentów. Pozostałe zmiany przepisów dotyczących bankowych tytułów egzekucyjnych zmierzają do wyeliminowania rozbieżności pojawiających się w praktyce. W tym celu proponuje się jednoznaczne unormowanie sposobu wyrażenia odsetek zmiennych w bankowym tytule egzekucyjnym (art. 96 ust. 2). Odsetki zmienne będą określane wyłącznie na podstawie stopy referencyjnej ustalanej przez Radę Polityki Pieniężnej i ogłaszanej w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego albo stopy procentowej pochodzącej z innego, równorzędnego i publicznie dostępnego źródła. Równorzędne i publicznie dostępne źródło to wszelkiego rodzaju publikatory urzędowe (np. Monitor Polski, dzienniki urzędowe), których treść i sposób ogłoszenia gwarantują dłużnikowi możliwość zapoznania się z wysokością odsetek zmiennych oraz zweryfikowania wysokości należności z tego tytułu (podanej w bankowym tytule egzekucyjnym). Projektuje się też przepis wskazujący, że oświadczenie o poddaniu się egzekucji powinno określać kwotę zadłużenia, do której dłużnik poddaje się egzekucji, a nie kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny (art. 97 ust. 3).

4. Z informatyzacją postępowania w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wiąże się także zmiana art. 16 oraz art. 20 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Zmiana wprowadzona w art. 16 powołanej wyżej ustawy polega na dodaniu § 6, którego celem jest stworzenie prawnych podstaw do wskazania przez Ministra Sprawiedliwości wydziałów odwoławczych rozpoznających zażalenia od orzeczeń sądów prowadzących elektroniczne postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Możliwość elastycznego określenia liczby wydziałów odwoławczych i ich właściwości miejscowej uwarunkowana będzie liczbą środków odwoławczych wnoszonych w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym. Natomiast zmiana w art. 20 polega na zmianie pkt 7, który będzie

przyznawał kompetencję Ministrowi Sprawiedliwości do przekazania jednemu lub kilku sądom rejonowym rozpoznawania spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Umożliwi to utworzenie, w zależności od potrzeb, jednego lub kilku wyspecjalizowanych sądów prowadzących elektroniczne postępowania w tych sprawach.

5. Bankowe tytuły egzekucyjne wydane na podstawie dotychczasowych przepisów będą zaopatrywane w klauzule wykonalności na dotychczasowych zasadach. Nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika bankowym tytułom egzekucyjnym stwierdzającym roszczenie, które powstało przed dniem 20 stycznia 2005 r., również będzie dokonywane według przepisów dotychczasowych. Te regulacje pozwolą wprowadzić nowy typ postępowania elektronicznego bez problemów związanych z odmiennymi warunkami nadawania klauzuli tytułom w tradycyjnej postaci.

IV. Zmiany stanowiące konsekwencję wyroku wydanego przez TSUE dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie „Alder et Alder”

1. Zmiany w art. 610³ i art. 626¹² k.p.c. zmierzają do usunięcia sprzeczności między treścią tych regulacji a przepisem art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ustanawiającym zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz przepisem art. 1 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz. Urz. UE L 324 z dnia 10.12.2007). Stanowią one konsekwencję wydanego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w dniu 19 grudnia 2012 r. wyroku w sprawie „Alder et Alder”.

2. Temu samemu celowi służą zmiany w przepisach dotyczących doręczeń, zamieszczonych w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 39 ust. 3) oraz ustawie – Prawo upadłościowe i naprawcze (art. 380 ust. 1). Ponieważ przepisy tej pierwszej ustawy mają zastosowanie również do postępowań karnych i administracyjnych, będących poza zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1393/2007, zasadne jest ograniczenie wprowadzenia zmian tylko w takim zakresie, w jakim są one konieczne.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że zakres pojęcia „sprawa cywilna” w rozumieniu rozporządzenia nr 1393/2007 nie pokrywa się z jego rozumieniem na gruncie prawa krajowego (niektóre rodzaje spraw, które w polskim systemie prawnym rozpoznawane są przez sądy administracyjne, mogą być uznane za sprawy cywilne w rozumieniu rozporządzenia, czego pośrednim potwierdzeniem jest przepis art. 22 pkt 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 12 z 16.01.2001, s. 1) (i odpowiadający mu art. 24 pkt 4 nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, s. 1) regulujący jurysdykcję w sprawach dotyczących własności przemysłowej w przedmiocie naruszenia lub ważności patentu). Dlatego też jedynym możliwym sposobem dostosowania polskich regulacji dotyczących pełnomocnika do doręczeń jest odwołanie się do rozporządzenia nr 1393/2007.

3. Powyższe względy uzasadniają wprowadzenie zmian w ustawie – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W wielu ustawach z zakresu prawa administracyjnego i podatkowego ustawodawca zdecydował się równoważnie traktować uprawnienia i obowiązki materialno-prawne podmiotów mających obywatelstwo, siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – np. art. 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394), art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, z późn. zm.) oraz art. 5 ust. 13 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.). Nie jest zatem zasadne różnicowanie uprawnień tych podmiotów w zakresie procedury stosowanej przed sądami administracyjnymi. Proponowana zmiana art. 83 § 3 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi zmierza do zrównania skutków złożenia pisma procesowego w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w Polsce i placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (w rozumieniu art. 2 pkt 13 dyrektywy 97/67/WE

Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług – Dz. Urz. UE L 15 z 21.01.1998, s. 14) oraz Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. W obu przypadkach oddanie pisma będzie równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Projektowany przepis art. 83 § 3 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi uwzględnia zmiany wprowadzone ustawą z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529). Ustawa ta dostosowała przepisy krajowe do wskazanej wyżej dyrektywy, ale nie odnosiła się do sprzeczności przepisu art. 83 § 3 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z postanowieniami Traktatu.

W tym samym celu przewiduje się ograniczenie zakresu zastosowania art. 299 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (nakazującego wskazanie pełnomocnika dla doręczeń) do sytuacji, w której strona ma miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie, które nie jest członkiem Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Wzorcem regulacji jest tu przepis art. 1135⁵ k.p.c. W rezultacie w stosunkach między sądem polskim a stroną mającą miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym konieczne będą tzw. efektywne doręczenia zarówno wówczas, gdy będzie to pierwsze doręczenie (doręczenie skargi lub wniosku), jak i kolejne doręczenia w toku postępowania.

Tylko w niektórych sprawach sądownoadministracyjnych do doręczeń tych znajdują zastosowanie przepisy rozporządzenia nr 1393/2007 – np. z treści art. 22 pkt 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001, dotyczącego jurysdykcji wyłącznej w sprawach, których przedmiotem jest rejestracja lub ważność patentów, znaków towarowych, wzorów i modeli, jak również podobnych praw wymagających zgłoszenia lub zarejestrowania, wynika, że sprawy rejestrowe z zakresu własności przemysłowej są w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 sprawami cywilnymi. Nie ulega zatem wątpliwości, że pojęcie „sprawy cywilnej” jest pojęciem, które powinno się interpretować w oderwaniu od znaczenia tego pojęcia w prawie krajowym. Trzeba mieć

jednak na uwadze, że ani w treści tego rozporządzenia, ani w dotychczasowym orzecznictwie TSUE nie zdefiniowano pojęcia „sprawy cywilnej” i pojęcia „sprawy administracyjnej”. Mimo to, nie jest jednak właściwe stosowanie w sprawach rozpoznawanych przez sądy administracyjne różnych zasad doręczania dokumentów sądowych w zależności od wcześniejszego ustalenia, czy dana sprawa ma charakter administracyjny czy też cywilny w rozumieniu prawa UE.

Konieczne było więc wskazanie w proponowanym brzmieniu art. 299 § 1 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi doręczenia za pośrednictwem poczty jako podstawowego sposobu doręczania pism w postępowaniu sądoadministracyjnym. Tego typu doręczenie jest bowiem najbardziej bezpośrednie i najszybsze. Dowodem stwierdzającym fakt doręczenia pisma będzie w takim przypadku zwrotne poświadczenie odbioru, którego wzór określa Regulamin poczty listowej Światowego Związku Pocztowego sporządzony w Bernie dnia 28 stycznia 2005 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 108, poz. 744) oraz Regulamin dotyczący paczek pocztowych Światowego Związku Pocztowego sporządzony w Bernie dnia 28 stycznia 2005 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 108, poz. 745).

Z powyższymi zmianami związana jest też nowelizacja ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (art. 20 projektu). Ustawa ta wprowadza bowiem zmiany w art. 299 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, które mają wejść w życie w lutym 2017 r.

V. Ustawa – Prawo o notariacie

Projekt przewiduje rozszerzenie funkcjonalności Rejestru Spadkowego o ujawnienie postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku, postanowień uchylających lub zmieniających postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku oraz postanowień uchylających akty poświadczenia dziedziczenia (art. 95h¹ ustawy – Prawo o notariacie). Obecnie funkcjonujący rejestr jest niekompletny, gdyż nie obejmuje wymienionych wyżej postanowień. Ujawnianie takich postanowień przewiduje się w Rejestrze Spadkowym prowadzonym przez Krajową Radę Notarialną.

VI. Elektroniczne bazy danych o pełnomocnikach, prokuratorach i radcach Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa

Aktualnie bazy zawodowych pełnomocników są prowadzone przez organy korporacji zawodowych we własnym zakresie, a niektóre z nich są udostępniane przez Internet. Nie posiadają one jednak doniosłości w postępowaniu sądowym, z powodu braku regulacji dotyczących wiarygodności tych baz, w tym gwarancji ich stałego aktualizowania. Szczególna rola baz danych ujawni się w postępowaniach sądowych wszczynanych wyłącznie drogą elektroniczną, gdyż umożliwią one automatyczną weryfikację pełnomocników zawodowych. W tradycyjnych postępowaniach bazy te będą mogły również odegrać istotną rolę, gdyż umożliwią one szybkie zasięgnięcie potrzebnych informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Zmiany te zostaną zamieszczone w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635);
- 2) ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637);
- 3) ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925);
- 5) ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 134);
- 6) ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 1150, z późn. zm.).

Obowiązek utworzenia bazy danych będzie spoczywał na:

- 1) Naczelnej Radzie Adwokackiej – w zakresie danych o adwokatach i aplikantach adwokackich oraz prawnikach zagranicznych;
- 2) Krajowej Radzie Radców Prawnych – w zakresie danych o radcach prawnych, aplikantach radcowskich oraz prawnikach zagranicznych;
- 3) Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej – w zakresie danych o rzecznikach patentowych i aplikantach rzecznikowskich;
- 4) Prezesie Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa – w zakresie danych o radcach i starszych radcach Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa;
- 5) Prokuratorze Generalnym – w zakresie danych o prokuratorach i asesorach prokuratorskich.

Projektowane przepisy określają zakres informacji, które powinny być ujawniane w bazach danych oraz zapewniają sądom dostęp do tych danych. Ten ostatni obowiązek koreluje z projektowanymi przepisami ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, które upoważniają sąd do weryfikowania danych zawartych w bazach danych.

W przepisach dotyczących baz danych prowadzonych przez Naczelną Radę Adwokacką oraz Krajową Radę Radców Prawnych zaprojektowano też upoważnienia do wydania rozporządzeń, w których zostaną określone minimalne funkcjonalności oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemów teleinformatycznych (w których będą prowadzone bazy). Rozporządzenia te powinny uwzględniać zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewniać bezpieczeństwo danych i ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem. W odniesieniu do pozostałych baz danych nie przewidziano takiego upoważnienia, gdyż przepisy wydane na podstawie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne znajdują bezpośrednie zastosowanie do organów odpowiedzialnych za prowadzenie tych baz danych.

VII. Zmiany w pozostałych ustawach

Projektowane zmiany przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne pociągają za sobą konieczność wprowadzenia zmian do następujących ustaw:

- 1) ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- 2) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji;
- 3) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
- 4) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- 5) ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 6) ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych;
- 7) ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych;
- 8) ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

VIII. Przepisy przejściowe i końcowe

W odniesieniu do nowelizowanych przepisów procesowych proponuje się wprowadzenie w art. 22 ust. 1 zasady jednolitości postępowania, która oznacza, że nowe przepisy znajdą zastosowanie w tych postępowaniach, które zostaną wszczęte po wejściu w życie ustawy.

Przewidziano też wyjątki od powyższej zasady.

Według projektowanego art. 21, do bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych przed wejściem w życie ustawy oraz do nadawania im klauzuli wykonalności znajdą zastosowanie przepisy dotychczasowe. Dotychczasowe przepisy znajdą też zastosowanie do nadawania takim tytułom klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, jeżeli tytuł stwierdza roszczenie, które powstało przed dniem 20 stycznia 2005 r. W takich sprawach zachodzi bowiem konieczność wysłuchania małżonka dłużnika, a przeprowadzenie tej czynności w postępowaniu elektronicznym byłoby problematyczne.

Druga grupa wyjątków zmierza do bezpośredniego stosowania ustawy nowej. Ta reguła będzie odnosiła się do przepisów wymienionych w projektowanym art. 22 ust. 2–10.

W art. 23 zaproponowano przepis przejściowy odnoszący się do czasowego pozostawienia w mocy aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 126 § 6 k.p.c. i art. 783 § 5 k.p.c. Przepis art. 126 § 6 k.p.c. upoważnia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem do spraw informatyzacji do określenia szczegółowych wymagań dotyczących trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym służącym do prowadzenia elektronicznego postępowania upominawczego oraz posługiwania się podpisem elektronicznym w tym postępowaniu. Natomiast przepis art. 783 § 5 k.p.c. przewiduje wydanie rozporządzenia określającego czynności sądu związane z nadawaniem klauzuli wykonalności orzeczeniom wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz sposób przechowywania i posługiwania się takimi tytułami wykonawczymi. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie wskazanego przepisu, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, wejdą w życie nie później niż 6 miesięcy po dniu wejścia w życie ustawy.

Przepis art. 24 przewiduje, że ustawa wejdzie w życie po upływie dwunastu miesięcy od dnia ogłoszenia. Mając na względzie zakres projektowanych regulacji, taki okres *vacatio legis* uznać należy za wystarczający do wprowadzenia nowych rozwiązań. Od wskazanej zasady proponuje się wprowadzenie wyjątku odnoszącego się do tych przepisów, które dotyczą doręczania pism stronom lub uczestnikom postępowania

mającym miejsce zamieszkania, stałego pobytu lub siedziby na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej innych niż Rzeczpospolita Polska. Proponuje się, aby te przepisy weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

IX. Wyjaśnienia końcowe

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 11a ust. 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem projektowanej ustawy jest zliberalizowanie przepisów o formie czynności prawnych i nowe ujęcie dokumentu w postępowaniu cywilnym. Ponadto projekt ma na celu zwiększenie dostępu do sądu przez poszerzenie katalogu spraw, które będą rozpoznawane w postępowaniach elektronicznych, oraz stworzeniu możliwości wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i dokonywania doręczeń elektronicznych, także w tradycyjnych postępowaniach cywilnych. Proponowane regulacje przyczynią się również do zwiększenia efektywności postępowań sądowych wskutek rozszerzenia kompetencji referendarzy sądowych i komorników sądowych.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa

Propozycje zawarte w projekcie dotyczą nieograniczonego kręgu jednostek, które mogą występować w charakterze uczestników postępowania cywilnego, oraz organów procesowych (sądów, referendarzy sądowych, komorników sądowych). Zmiany dotyczą również banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, prawniczych samorządów zawodowych (Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Radców Prawnych, Krajowej Rady Rzeczników Patentowych), Prezesa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz Prokuratora Generalnego.

3. Konsultacje

Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projektowana ustawa została udostępniona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

W ramach konsultacji społecznych projekt został przedstawiony w celu wyrażenia opinii: Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu, Prokuratorowi Generalnemu, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych, Krajowej Radzie Komorniczej, Krajowej Radzie Notarialnej, Związkowi Banków Polskich, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszeniu Sędziów „Themis”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu

Referendarzy Sądowych, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Asystentów Sędziów, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Business Centre Club oraz Krajowej Izbie Gospodarczej.

4. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej ustawy spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa i nie spowoduje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Skutki te spowodowane zostaną przede wszystkim koniecznością budowy, wdrożenia oraz utrzymania omówionych poniżej systemów teleinformatycznych mających na celu zwiększenie efektywności postępowań sądowych.

4.1. Elektroniczne Biuro Podawcze

Budowa i wdrożenie systemu obsługującego tzw. elektroniczne biuro podawcze (umożliwiający wnoszenie pism drogą elektroniczną oraz elektroniczne doręczenia w „tradycyjnych” postępowaniach sądowych) pociągnie za sobą w okresie 4 lat wydatki w łącznej kwocie około 19 mln zł. Koszty budowy i wdrożenia systemu, oszacowane na około 17 mln zł, uwzględniają również wydatki inne niż sprzęt i oprogramowanie – a więc szkolenia i akcje informacyjne. Planowane jest sfinansowanie przedmiotowego projektu z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa w ramach Europejskiego Funduszu Spójności. Zaznaczenia wymaga jednak, że ze względu na odległy, planowany termin rozpoczęcia budowy i wdrażania ww. systemu szacowane kwoty mogą ulec zmianie, w zależności od wyboru, w drodze przetargu, zastosowanej technologii.

Szczegółowe szacunki kosztów przedstawia tabela poniżej¹⁾.

Elektroniczne Biuro Podawcze (EBP)	2017	2018	2019	2020	Koszty łączne w okresie 2017–2020
Koszty budowy i wdrożenia	877 000,00 zł	14 300 000,00 zł	2 227 000,00 zł	0,00 zł	17 404 000,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	800 000,00 zł	800 000,00 zł	1 600 000,00 zł
Nakłady łączne	877 000,00 zł	14 300 000,00 zł	3 027 000,00 zł	800 000,00 zł	19 004 000,00 zł

¹⁾ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Roczny koszt utrzymania powyższego systemu (poczynając od 2019 r.) wyniesie około 800 tys. zł rocznie.

Przewidywane oszczędności wynikłe z wdrożenia systemu EBP zostały oszacowane w poniższy sposób²⁾.

Koszt obsługi wymiany korespondencji z pełnomocnikami profesjonalnymi w sądach powszechnych w roku 2012 wyniósł, przy przyjętych poniżej założeniach i sposobie obsługi, około 122 mln zł.

Wszystkie czynności wymienione w tabeli poniżej, generujące koszty zarówno dla sądów, jak i dla profesjonalnych pełnomocników, po uruchomieniu systemu EBP i umożliwieniu kierowania korespondencji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, zastąpione zostaną przez czynności wykonywane w systemie teleinformatycznym. Dlatego też zakłada się możliwość redukcji kosztów obsługi spraw w sądach powszechnych o wskazaną powyżej kwotę.

Koszty ponoszone wskutek prowadzenia korespondencji przekazywanej drogą tradycyjną (pocztową) z pełnomocnikami profesjonalnymi, która to po wdrożeniu systemu zostanie zamieniona na korespondencję przekazywaną elektronicznie, przedstawiono w tabeli.

Składowa kosztu	Koszt (PLN)	Średnio w sprawie	Liczba spraw w roku 2012	Koszt obsługi korespondencji rocznie
Sąd okręgowy – korespondencja z pełnomocnikiem profesjonalnym (w tym:)				19 008 440,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk, książka nadawcza + pakowanie (koperta)) – koszt pracy	1,11 zł	10	345608	3 836 248,80 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk + pakowanie (koperta)) – materiały	0,30 zł	10	345608	1 036 824,00 zł
list polecony ZPO – koszt przesyłki	4,09 zł	10	345608	14 135 367,20 zł
Sąd rejonowy – korespondencja z pełnomocnikiem profesjonalnym (w tym:)				103 214 408,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk, książka nadawcza + pakowanie (koperta)) – koszt pracy	1,11 zł	2	9 383 128	20 830 544,16 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk + pakowanie (koperta)) – materiały	0,30 zł	2	9 383 128	5 629 876,80 zł
list polecony ZPO – koszt przesyłki	4,09 zł	2	9 383 128	76 753 987,04 zł

²⁾ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Pełnomocnik profesjonalny – korespondencja z sądem okręgowym, w tym:				13 281 715,44 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) koszt pracy	1,85 zł	10	345608	6 393 748,00 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie (koperta) + książka nadawcza) – koszt pracy	1,85 zł	5	345608	3 196 874,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) – materiały	0,20 zł	10	345608	691 216,00 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie (koperta)) – materiały	0,10 zł	5	345608	172 804,00 zł
list polecony ZPO – koszt przesyłki	4,09 zł	2	345608	2 827 073,44 zł
Pełnomocnik profesjonalny – korespondencja z sądem rejonowym, w tym:				38 470 824,80 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) koszt pracy	1,85 zł	2	9 383 128	34 717 573,60 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) – materiały	0,20 zł	2	9 383 128	3 753 251,20 zł
	Łącznie korespondencja sądów			122 222 848,00 zł
	Łącznie korespondencja pełnomocników			51 752 540,24 zł

Dokonując szacunku, przyjęto następujące założenia:

- 1) w wyliczeniach uwzględniono sądy okręgowe i rejonowe;
- 2) w wyliczeniach uwzględniono informacje, uzyskane z wybranych sądów rejonowych i okręgowych, dotyczące średniej ilości korespondencji, z pełnomocnikami profesjonalnymi, w toku postępowania; na podstawie tych danych oszacowano roczny wolumen takiej korespondencji;
- 3) liczbę spraw cywilnych i gospodarczych w roku 2012 w sądach powszechnych oszacowano na podstawie danych zawartych w opracowaniu MS pt. „Ewidencja spraw w sądach powszechnych według działów prawa i instancyjności w 2011 i 2012 roku”;
- 4) na podstawie informacji, uzyskanych z wybranych sądów rejonowych i okręgowych, dotyczącej wpływu korespondencji, przyjęto założenie, że połowa korespondencji pełnomocników profesjonalnych kierowana do sądów okręgowych zostanie dostarczona osobiście przez pełnomocników (w sprawach rozpoznawanych przez sądy okręgowe często występują pełnomocnicy profesjonalni prowadzący kancelarie w innych miejscowościach niż miejscowość, w której znajduje się

siedziba sądu), a w przypadku sądów rejonowych korespondencja pełnomocników profesjonalnych zostanie dostarczona osobiście przez pełnomocników;

- 5) przyjęto wynagrodzenie miesięczne pracownika w wysokości 4 tys. zł brutto (jako uśrednienie wynagrodzenia osób wykonujących prace biurowe, zarówno w sądach, jak i na rzecz pełnomocników profesjonalnych) i przeciętną miesięczną liczbę godzin pracy – 170 (średnia liczba godzin przepracowanych w miesiącu – nieuwzględniająca dni wolnych od pracy);
- 6) ze względu na brak szczegółowych zestawień korespondencji poszczególnych sądów powszechnych, nie jest możliwe oszacowanie wolumenu korespondencji sądów okręgowych i rejonowych, nieprowadzonej z pełnomocnikami profesjonalnymi, a podlegającej informatyzacji – szacunek taki obarczony byłby błędem, pozbawiającym go wartości użytkowej.

Wskazania wymaga jednak, że system informatyczny Elektronicznego Biura Podawczego, służący m.in. korespondencji między sądami a pełnomocnikami profesjonalnymi, nie wpłynie bezpośrednio na obniżenie kosztów postępowania ponoszonych przez obywateli. Jednakże może ono oddziaływać pośrednio na korzyści ekonomiczne odnoszone przez obywateli, wskutek jego wpływu na poprawę sprawności i efektywności postępowań sądowych, m.in. przez zmniejszenie ilości korespondencji przesyłanej tradycyjną drogą pocztową.

Wprowadzenie systemu Elektronicznego Biura Podawczego może oddziaływać na wysokość wpływu z tytułu opłat, wskutek braku konieczności występowania przez strony o kserokopie dokumentów oraz odpisy akt. Nie jest jednak możliwe dokonanie dokładnego szacunku, gdyż dane dotyczące wydawania kopii i odpisów nie są ewidencjonowane w ramach sprawozdawczości statystycznej Ministerstwa Sprawiedliwości. Nie da się zatem określić liczby wydawanych obecnie dokumentów. Ponadto korzystanie z Elektronicznego Biura Podawczego nie będzie obowiązkowe, ale będzie zależało od decyzji strony lub jej pełnomocnika, podejmowanej w konkretnej sprawie. Trudno zatem przewidzieć, w jakiej liczbie spraw strony lub ich pełnomocnicy wybiorą komunikowanie się z sądem za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, co pozwoli im na sporządzanie wydruków z akt sprawy. Należy przy tym dodać, że wybór ten nie będzie wykluczał możliwości ubiegania się o wydanie kopii lub odpisu z akt sprawy.

4.2. Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru

W zakresie doręczeń projekt przewiduje rozszerzenie stosowania doręczeń elektronicznych, mających zastąpić tradycyjny model potwierdzania odbioru wniesionych pism, dokonywanego w postaci papierowej. Łączny koszt wdrożenia i utrzymywania systemu elektronicznego potwierdzenia odbioru (w latach 2012–2020) szacuje się na kwotę około 7,95 mln zł³⁾. Koszty budowy i wdrożenia systemu, oszacowane na około 4,15 mln zł, uwzględniają również wydatki inne niż sprzęt i oprogramowanie – a więc szkolenia i akcje informacyjne. System Elektronicznego Potwierdzenia Odbioru będzie w całości finansowany z budżetu państwa, a środki przeznaczone na ten cel są wystarczające na realizację projektu.

Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru (MSEPO)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Koszty łączne w okresie 2012–2020
Koszty budowy i wdrożenia	212 487,00 zł	1 138 200,00 zł	500 000,00 zł	1 800 000,00 zł	500 000,00 zł					4 150 687,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	3 800 000,00 zł
Nakłady łączne	212 487,00 zł	1 138 200,00 zł	500 000,00 zł	2 100 000,00 zł	1 200 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	7 950 687,00 zł

Przewidywana wysokość oszczędności budżetowych spowodowana wprowadzeniem systemu MSEPO, wynikająca ze zmian w prowadzeniu, przechowywaniu i archiwizowaniu akt spraw sądowych, przedstawiona została w tabeli poniżej.

	Szacowane roczne oszczędności, dla wymiaru sprawiedliwości, od roku 2016
Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru (MSEPO)	13 800 000 zł

Przyjęte oszacowania oszczędności budżetowych wskazane zostały przy założeniu ich wartości maksymalnych osiągniętych w momencie pełnego wdrożenia systemu. Jednakże potencjalne oszczędności są możliwe do osiągnięcia już w momencie jego uruchomienia produkcyjnego. W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 kwietnia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie

³⁾ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym – już obecnie możliwe jest korzystanie z formularza potwierdzenia odbioru w postaci elektronicznej – o ile warunki techniczne sądu i operatora na to zezwalają. Uruchomienie produkcyjne systemu (w ograniczonym zakresie terytorialnym) nastąpiło w 2014 r., zaś całkowite wdrożenie projektu planowane jest na początek III kwartału 2015 r.

4.3. Elektroniczny Bankowy Tytuł Egzekucyjny

Informatyzacja postępowania w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym będzie wymagała budowy i wdrożenia systemu teleinformatycznego. Szacowany koszt tego przedsięwzięcia (w latach 2012–2020) wyniesie około 12,15 mln zł (w tym budowa i wdrożenie systemu – 8,35 mln zł, oraz koszty utrzymania systemu – 3,8 mln zł). Suma ta uwzględnia również niezbędne koszty wynikające z wprowadzania nowego rozwiązania informatycznego – takie jak szkolenia i akcje informacyjne. System Elektronicznego Bankowego Tytułu Egzekucyjnego będzie w całości finansowany z budżetu państwa, a środki przeznaczone na ten cel są wystarczające na realizację projektu.

Szczegółowe szacunki przedstawia tabela poniżej⁴⁾.

Elektroniczny Bankowy Tytuł Egzekucyjny (eBTE)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Koszty łączne w okresie 2012–2020
Koszty budowy i wdrożenia	1 290 000,00 zł	170 000,00 zł	400 000,00 zł	300 000,00 zł	5 000 000,00 zł	690 000,00 zł	500 000,00 zł			8 350 000,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	3 800 000,00 zł
Nakłady łączne	1 290 000,00 zł	170 000,00 zł	400 000,00 zł	600 000,00 zł	5 700 000,00 zł	1 390 000,00 zł	1 200 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	12 150 000,00 zł

W powyższych wyliczeniach uwzględniono, że ww. system teleinformatyczny, wspomagający proces elektroniczacji postępowania w zakresie BTE, został wykonany w latach 2012–2013. Jednakże, w związku z brakiem regulacji umożliwiających jego zastosowanie, obecnie nie jest możliwe jego wdrożenie. Jest to planowane na lata 2016–2018.

Przewiduje się, że rozpoznawanie spraw z wykorzystaniem e-BTE zostanie powierzone kilku sądom rejonowym. Koszty związane z utrzymaniem tego systemu nie będą

⁴⁾ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

wynikały z kosztów osobowych, gdyż nie będzie wymagane zatrudnienie dodatkowych kadr. „Obsługa” postępowań w tych sprawach będzie zajmować się kadra zatrudniona w ośrodkach migracyjnych ksiąg wieczystych funkcjonujących w wybranych sądach rejonowych. Ośrodki te będą wygaszane wraz z końcem migracji ksiąg wieczystych. W związku z tym część osób w nich zatrudnionych, w celu racjonalnego zarządzania kadrami, zostanie przesunięta do realizacji zadań sekretarzy sądowych w wydziałach obsługujących Elektroniczny Bankowy Tytuł Egzekucyjny.

W ramach tego przedsięwzięcia zostaną również wykorzystane zasoby techniczne ośrodków migracyjnych ksiąg wieczystych. W zależności od decyzji o umiejscowieniu infrastruktury sprzętowej powyższe koszty mogą ulec zmniejszeniu nawet o 2,5 mln zł. Szacunek ten wynika z możliwości wykorzystania, przez wybrane sądy, infrastruktury sprzętowej i technicznej – będącej już obecnie na wyposażeniu tych ośrodków.

Obecny koszt obsługi wymiany korespondencji z pełnomocnikami profesjonalnymi w sprawach związanych z Bankowym Tytułem Egzekucyjnym, przy przyjęciu założeń i metodologii identycznych jak przy szacowaniu korzyści z tytułu wdrożenia Elektronicznego Biura Podawczego, wynosi około 2,5 mln zł dla sądów i około 3,8 mln zł dla pełnomocników profesjonalnych⁵⁾.

Wszystkie czynności wymienione poniżej, generujące koszty zarówno dla sądów, jak i dla profesjonalnych pełnomocników, dotychczas wykonywane w formie papierowej, po uruchomieniu systemu zostaną zastąpione przez odpowiednie czynności wspomagane systemem teleinformatycznym. Dlatego też możliwe będzie osiągnięcie obniżenia kosztów obsługi tego typu spraw (przy założeniu braku zmiany wpływu tego typu spraw).

	Koszt (PLN)	Średnio w sprawie	Liczba spraw w roku 2012	Koszt obsługi korespondencji rocznie
Sąd rejonowy – korespondencja z pełnomocnikiem profesjonalnym				
przygotowanie korespondencji (wydruk, książka nadawcza + pakowanie (koperta)) – koszt pracy	1,11 zł	1	469596	521 815 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk + pakowanie (koperta)) – materiały	0,30 zł	1	469596	140 879 zł

⁵⁾ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

list polecony ZPO – koszt przesyłki	4,09 zł	1	469596	1 920 648 zł
Łącznie				2 583 342 zł
Pełnomocnik profesjonalny – korespondencja z sądem rejonowym				
przygotowanie korespondencji (wydruk) koszt pracy	1,85 zł	1	469596	869 691,79 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie (koperta) + książka nadawcza) – koszt pracy	1,85 zł	1	469596	869 691,79 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) – materiały	0,20 zł	1	469596	93 919,20 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie [koperta]) – materiały	0,10 zł	1	469596	46 959,60 zł
list polecony ZPO – koszt przesyłki	4,09 zł	1	469596	1 920 647,64 zł
Łącznie				3 800 910 zł
Łącznie korespondencja sądów				2 583 342 zł
Łącznie korespondencja pełnomocników				3 800 910 zł

4.4. Elektroniczna Licytacja Ruchomości

Środki potrzebne na utworzenie systemu obsługującego elektroniczną licytację ruchomości wynosić będą około 1 mln zł. Kwota ta uwzględnia wydatki obejmujące m.in. prace koncepcyjne, analityczne, projektowe, programistyczne oraz testowe⁶⁾. Szacunek ten może ulec zmianie, ponieważ na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne oszacowanie kosztów prac deweloperskich nad przedmiotowym systemem. Planuje się, że system ten zostanie w całości sfinansowany przez Krajową Radę Komorniczą.

Z kolei roczny koszt utrzymania ww. systemu szacuje się na 700 tys. zł. W wyliczeniach uwzględniono m.in. takie elementy, jak: konserwacja infrastruktury, bezpieczeństwo danych, kopie systemu, sprawdzanie spójności baz danych, świadczenie wsparcia użytkowników, a także niezbędne koszty wynikające z wprowadzania nowego rozwiązania informatycznego – takie jak szkolenia i akcje informacyjne.

⁶⁾ Szacunek przedstawiony przez Krajową Radę Komorniczą.

Elektroniczna Licytacja Ruchomości (eELR)	2013	2014	2015	2016	Koszty łączne w okresie 2013–2016
Koszty budowy i wdrożenia	0,00 zł	1 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	70 000,00 zł	70 000,00 zł	1 400 000,00 zł
Nakłady łączne	0,00 zł	1 000 000,00 zł	70 000,00 zł	70 000,00 zł	2 400 000,00 zł

Wdrożenie licytacji elektronicznych ograniczy wydatki związane z przeprowadzeniem licytacji (np. opłaty pocztowe z tytułu doręczania pism przez komorników) oraz zmniejszy koszty udziału w licytacji ponoszone przez jej uczestników.

4.5. Elektroniczne zajęcie rachunków bankowych

Wprowadzenie elektronicznych zajęć rachunków bankowych w postępowaniach sądowych nie będzie finansowane z budżetu państwa. Nie przewiduje się utworzenia osobnego systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcia. Obecnie istnieje już system obsługujący takie zajęcia wdrożony i używany przez Krajową Izbę Rozliczeniową jako moduł systemu OGNIVO (tzw. „System Poszukiwania Rachunków Dłużników”). Można oczekiwać, że w przyszłości pojawią się konkurencyjne rozwiązania informatyczne innych firm, posiadające analogiczne zastosowanie.

Zgodnie z danymi otrzymanymi z KIR S.A. szacunkowe koszty korzystania z tego systemu składają się z:

- 1) opłaty za kryptograficzny zestaw do logowania się do systemu dla użytkownika – ok. 350 zł + ok. 100 zł rocznie za odnowienie;
- 2) abonamentu rocznego – ok. 3500 zł – od organu egzekucyjnego, bez względu na liczbę zapytań i liczbę użytkowników.

Planuje się, że wprowadzenie informatyzacji zajęcia rachunku bankowego spowoduje wzrost efektywności prowadzonych zajęć oraz zmniejszenie kosztów ponoszonych przez kancelarie komornicze. Będzie to mieć miejsce m.in. wskutek ograniczenia korespondencji przekazywanej drogą pocztową. Jednakże na obecnym etapie dokładne ich oszacowanie jest niemożliwe.

4.6. Elektroniczne postępowanie upominawcze

Nie są planowane wydatki związane z modyfikacją systemu teleinformatycznego elektronicznego postępowania upominawczego, gdyż zostanie ona przeprowadzona w ramach zaplanowanych już modernizacji tego systemu.

4.7. Zwiększenie zakresu kompetencji i obowiązków referendarzy sądowych

Zwiększenie zakresu kompetencji i obowiązków referendarzy sądowych nie będzie się wiązało z koniecznością zwiększenia funduszu wynagrodzeń w części 15 „Sądy powszechne” dla przedmiotowej grupy zawodowej.

4.8. Zwolnienie z opłat sądowych skargi na orzeczenie referendarza sądowego i zażalenia w postępowaniu, które może być wszczęte wyłącznie za pośrednictwem systemu elektronicznego

Proponowane rozszerzenie zwolnienia od opłat sądowych od skargi na orzeczenia referendarza i zażalenia w postępowaniu, które może być wszczęte wyłącznie drogą elektroniczną, będzie odnosiło się do postępowania w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym (w elektronicznym postępowaniu upominawczym takie rozwiązanie już funkcjonuje). Obecnie nie jest możliwe oszacowanie wpływu tej regulacji na dochody budżetu państwa uzyskiwane z opłat sądowych w stosunku do obecnej sytuacji. W zestawieniach statystycznych nie są bowiem wykazywane liczby spraw o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym, w których są wnoszone środki zaskarżenia. Przyjmowanie jakichkolwiek założeń w tym zakresie byłoby obarczone błędem, pozbawiającym je wartości użytkowej.

4.9. Powierzenie kompetencji organu egzekucyjnego jedynie wybranym wyspecjalizowanym Dyrektorom Oddziałów ZUS w kontekście obowiązku elektronicznego obsługiwanie zajęć rachunku bankowego

Wejście w życie projektowanej zmiany powinno korzystnie wpłynąć na sektor finansów publicznych. Regionalizacja zadań związanych z prowadzeniem egzekucji administracyjnej, zgodnie z którą zadania związane z przymusowym dochodzeniem należności z tytułu składek i nienależnie pobranych świadczeń będą realizowały tylko niektóre podmioty, tj. wyspecjalizowani Dyrektorzy Oddziałów ZUS, powinna pozwolić na optymalizację i racjonalizację kosztów związanych z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego. Również usprawnienie współpracy między organami egzekucyjnymi a bankami w trakcie realizacji zajęć rachunków bankowych powinno w sposób korzystny wpłynąć na efektywność tego środka egzekucyjnego.

4.10. Łączne szacowane koszty i korzyści proponowanych zmian

Zaprezentowana poniżej tabela stanowi podsumowanie mierzalnych, obecnie,

planowanych kosztów i korzyści spowodowanych przedmiotowym projektem
(w mln zł).

Szacowane Koszty (w mln złotych)											
	Źródło finansowania	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Koszty łączne w okresie 2012–2020
Elektroniczne Biuro Podawcze (EBP)	Program Operacyjny Polska Cyfrowa w ramach Europejskiego Funduszu Spójności						0,88	14,30	3,03	0,80	19,00
Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru (MSEPO)	Budżet Państwa	0,21	1,14	0,50	2,10	1,20	0,70	0,70	0,70	0,70	7,95
Elektroniczny Bankowy Tytuł Egzekucyjny (EBTE)	Budżet Państwa	1,29	0,17	0,40	0,60	5,7	1,39	1,20	0,70	0,70	12,15
Elektroniczna Licytacja Ruchomości (ERL)	Krajowa Rada Komornicza	0,00	1,00	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	5,20
Szacowane Korzyści											
Obniżenie kosztów korespondencji sądów z pełnomocnikami profesjonalnymi (EBP)	Budżet Państwa									122,22	122,22
Obniżenie kosztów korespondencji pełnomocników profesjonalnych z sądami (EBP)	Pełnomocnicy profesjonalni									51,75	51,75
Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru (MSEPO)	Budżet Państwa					13,8	13,8	13,8	13,8	13,8	69,2
Obniżenie kosztów korespondencji sądów z pełnomocnikami profesjonalnymi (EBTE)	Budżet Państwa						2,58	2,58	2,58	2,58	10,33
Obniżenie kosztów korespondencji pełnomocników profesjonalnych z sądami (EBTE)	Pełnomocnicy profesjonalni						3,80	3,80	3,80	3,80	15,20

Wskazać również należy, że rozwiązania planowane w przedmiotowym projekcie, przyczyniając się w znacznej mierze do usprawnienia postępowania cywilnego, będą skutkować także innymi licznymi korzyściami, których finansowe oszacowanie nie jest na obecnym etapie prac możliwe.

5. Wpływ na sprawność postępowań sądowych

Przebieg każdego postępowania ma charakter indywidualny, gdyż jest uzależniony od wielu czynników (np. stopień skomplikowania sprawy, liczba wnoszonych środków odwoławczych). Nie da się zatem globalnie wskazać, o jaki okres czasu skrócą się postępowania rozpoznawcze i egzekucyjne. W tym zakresie można jedynie określić „oszczędności czasowe” wynikające z wprowadzenia konkretnych zmian.

W sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym oszczędności czasowe będą wynikały z:

- 1) dokonywania czynności za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (wyeliminowanie pośrednictwa operatora pocztowego, któremu przesłanie tych dokumentów zajmuje około trzech dni);
- 2) automatyzacji czynności sądowych (wyeliminowanie czynności, które zajmują przynajmniej kilka godzin – np. przekazanie pisma właściwemu sekretariatowi przez biuro podawcze, odnotowanie sprawy w urządzeniach ewidencyjnych, założenie akt);
- 3) doręczeń elektronicznych (wyeliminowanie wielu czynności związanych z tradycyjnym doręczeniem, trwających około 10–14 dni).

W odniesieniu do pozostałych propozycji służących usprawnieniu postępowań sądowych, należy wskazać, że:

- 1) liberalizacja przepisów dotyczących udziału pełnomocników w postępowaniu egzekucyjnym wyeliminuje aktualny problem składania pełnomocnictw „papierowych” przez pełnomocników wierzycieli w tym postępowaniu (oszczędność czasowa wyniesie około 3 dni) oraz wykluczy potrzebę wzywania ich do uzupełnienia braków wniosku w tym zakresie (oszczędność czasowa wyniesie około 14 dni);
- 2) nałożenie na niektóre strony obowiązku składania pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w postępowaniach tradycyjnych skróci czas potrzebny na przesłanie tych pism do sądu (oszczędność czasowa wyniesie około 3 dni w odniesieniu do każdego pisma procesowego);
- 3) wprowadzenie elektronicznego potwierdzenia odbioru w odniesieniu do tradycyjnych doręczeń skróci czas potrzebny do uzyskania przez organ procesowy informacji o doręczeniu pisma (oszczędność czasowa wyniesie około 7–10 dni);

- 4) modyfikacja przepisów dotyczących treści protokołu skróconego (zwłaszcza w zakresie zamieszczenia w nim wyników postępowania dowodowego) oraz wprowadzenie ustnego uzasadnienia orzeczenia przyspieszą o około 1/3 zapoznanie się z protokołem oraz sporządzenie uzasadnienia;
- 5) wprowadzenie instytucji wniosku o umorzenie elektronicznego postępowania upominawczego przyspieszy zakończenie postępowania, w którym powód złożył taki wniosek (oszczędność czasowa wyniesie około 21 dni);
- 6) doprecyzowanie przepisów o uzupełnianiu braków pozwu i sprzeciwu po przekazaniu sprawy przez e-sąd przyspieszy postępowania, w których nie występują braki podlegające uzupełnieniu (oszczędność czasowa wyniesie około 21 dni);
- 7) zmiana regulacji dotyczącej skutków wniosku o wyłączenie sędziego przyspieszy postępowanie, zwłaszcza w tych sprawach, w których są składane zażalenia na postanowienie o odmowie wyłączenia sędziego (oszczędność czasowa wyniesie wówczas około 3–6 miesięcy);
- 8) dopuszczenie wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym wyeliminuje potrzebę wyznaczenia rozprawy (oszczędność czasowa wyniesie od 1 do 3 miesięcy);
- 9) wprowadzenie elektronicznego zajęcia rachunku bankowego skróci czas potrzebny na przesyłanie zawiadomień między komornikiem a bankiem (oszczędność czasowa wyniesienie około 3 dni w odniesieniu do każdego zawiadomienia);
- 10) wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia niektórych czynności komornika sądowego oraz modyfikacja trybu wnoszenia skarg na jego czynności przyspieszą postępowania egzekucyjne (oszczędność czasowa wyniesie około 2–3 tygodnie w odniesieniu do każdej zaskarżonej czynności);
- 11) proponowany ustawowy tryb rozstrzygnięcia o tym, który organ ma prowadzić łącznie egzekucje w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, skróci czas tej czynności (oszczędność czasowa wyniesienie co najmniej 3–4 tygodnie);
- 12) modyfikacja przepisów dotyczących zakresu związania komornika wnioskiem o wszczęcie egzekucji pozwoli na podejmowanie skutecznych czynności egzekucyjnych bez potrzeby informowania wierzyciela o potrzebie rozszerzenia wniosku (oszczędność czasowa wyniesie co najmniej 2 tygodnie);
- 13) wprowadzenie tzw. komorniczego wyjawienia majątku pozwoli wyeliminować potrzebę wszczynania odrębnego postępowania o wyjawienie majątku przed sądem (oszczędność czasowa wyniesie około 2 miesięcy);

- 14) uchylenie obowiązku uzyskiwania klauzuli wykonalności w razie przejścia wierzycelności na inną osobę w trakcie postępowania egzekucyjnego skróci to postępowanie o co najmniej miesiąc;
- 15) powierzenie komornikowi sądowemu czynności w ramach egzekucji z nieruchomości ograniczy potrzebę wielokrotnego przekazywania akt między sądem a komornikiem i przyspieszy postępowanie (oszczędność czasowa wyniesie około 1 miesiąca).

6. Wpływ na rynek pracy

Regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Oczekuje się, że proponowana regulacja będzie miała pośredni pozytywny wpływ na warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Umożliwia ona przedsiębiorcom szybkie uzyskanie orzeczenia w postępowaniu sądowym na korzystniejszych zasadach niż dotychczas oraz pozwala na wnoszenie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Projekt obejmuje też rozwiązania ułatwiające postępowanie w przedmiocie uzyskania klauzuli wykonalności. Złożenie wniosku oraz załączników do wniosku w postaci elektronicznej uprości czynności banków w tym zakresie, zaś możliwość nadania klauzuli bankowym tytułom egzekucyjnym w systemie teleinformatycznym przyspieszy wydanie rozstrzygnięcia w tych sprawach. Szybkie uzyskanie przez przedsiębiorców tytułów wykonawczych oraz bezzwłoczne zainicjowanie postępowania egzekucyjnego na jego podstawie pozytywnie wpłyną na warunki funkcjonowania przedsiębiorczości w kraju.

Nie jest jednak możliwe oszacowanie wszystkich oszczędności wynikających z wdrożenia projektowanych rozwiązań. Nie da się bowiem przewidzieć, w jakim zakresie strony będą posługiwały się w obrocie dokumentami w postaci elektronicznej. Brak też wystarczających podstaw do oszacowania oczekiwanych korzyści ekonomicznych wynikających z uproszczenia czynności procesowych dokonywanych przez strony oraz skrócenia czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie sprawy albo wykonanie tytułu wykonawczego.

Ponadto rezultaty projektu pomogą obniżyć koszty w skali kraju prowadzącym działalność gospodarczą profesjonalnym pełnomocnikom. Umożliwienie wymiany

korrespondencji z sądem przyczyni się zarówno do zmniejszenia kosztów wykorzystywanych materiałów, jak i czasu ich wykonania. Oszczędności po stronie pełnomocników profesjonalnych, przy powyższych założeniach, szacuje się na około 51 mln zł rocznie w przypadku Elektronicznego Biura Podawczego i około 3,8 mln zł przy systemie Elektronicznego Bankowego Tytułu Egzekucyjnego (patrz tabele w punktach 4.1 oraz 4.3).

8. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

9. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

**OMÓWIENIE UWAG ZGŁOSZONYCH
W TRAKCIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
DO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY - KODEKS CYWILNY,
USTAWY - KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW.**

L. p.	Przepis ustawy i podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko do uwagi
Ustawa Kodeks cywilny			
1.	Art. 65¹ Bussines Centre Club (dalej: „BCC”)	Zgodnie z Projektem, proponowane jest dodanie do ustawy Kodeks cywilny przepisu art.65 ¹ stanowiącego, że „Przepisy o oświadczenia woli stosuje się odpowiednio do innych oświadczeń” - zdaniem Business Center Club przepis ten może wywołać spore kontrowersje. W projekcie nie zostało sprecyzowane, do jakich innych oświadczeń przepis ten będzie się odnosił. Zgodnie zaś z uzasadnieniem Projektu, zakres przedmiotowego przepisu jest otwarty i obejmuje on m.in. oświadczenia wiedzy, a także odczucia. W niniejszej sytuacji konieczne jest więc zasygnalizowanie dużego ryzyka, jakie wywoływać może proponowany przepis. Przepis ten budzi więc nasze uzasadnione wątpliwości.	Uwaga nie może być uwzględniona. Przepis ten stanowi w istocie odzwierciedlenie poglądu od lat prezentowanego w doktrynie i orzecznictwie. W uwadze nie wyjaśniono, na czym miałyby polegać ryzyko wywołane treścią tego przepisu.
2.	Art. 65¹ Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa (dalej: „PGSP”)	W projektowanym art. 65 ¹ Kodeksu cywilnego (art. 1 pkt 1 projektu) wprowadza się zasadę, że przepisy o oświadczeniach woli stosuje się do innych oświadczeń. Zasada ta będzie miała niezwykle istotne znaczenie dla obrotu gospodarczego. Jedyne przykładowo wskazać bowiem należy, że przepis ten będzie stanowić poważne wsparcie dla stanowiska, że złożenie tych innych oświadczeń będzie wymagać zachowania zasad reprezentacji wymaganych do składania oświadczeń woli, pozwoli na uchylanie się od skutków oświadczenia złożonego pod wpływem błędu, czy też utrudni lub uniemożliwi cofnięcie lub zmianę oświadczenia po jego złożeniu adresatowi. Wprowadzenie takich możliwości w odniesieniu do oświadczeń innych niż oświadczenie woli może budzić poważne wątpliwości. W doktrynie zastrzega się, że w dotychczasowym stanie prawnym stosowanie przepisów o oświadczeniach woli do innych oświadczeń wymaga	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi nr 1. Zmiana nazwy tytułu jest zbędna, gdyż dodawany przepis ma jedynie charakter odsyłający.

		ostrożnej analogii (A. Wolter, Prawo cywilne, Zarys części ogólnej, Warszawa 1996 r., s. 113) lub też w ogóle wyklucza się tego rodzaju analogie do niektórych oświadczeń (Z. Banaszczyk, System Prawa Prywatnego, Prawo cywilne - część ogólna, T. 1, s. 891). Dlatego też należy oczekiwać, że projektodawca wyjaśni w uzasadnieniu motywy tak istotnej dla systemu prawa cywilnego decyzji legislacyjnej, gdyż w aktualnym brzmieniu uzasadnienie projektu jedynie relacjonuje wprowadzoną zmianę bez podania jej motywów. Ponadto trzeba zwrócić uwagę na okoliczność, że tytuł IV w księdze pierwszej Kodeksu cywilnego, do którego zamierza się wprowadzić art. 65 ¹ dotyczy czynności prawnych, a zatem uregulowanie w nim oświadczeń innych niż oświadczenie woli wymagałoby zmiany nazwy tego tytułu.	
3.	Art. 65¹ Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: „KRS”)	Trzecia grupa projektowanych zmian dotyczy formy czynności prawnych. W tym zakresie za zbędne uznać należy wprowadzenie art. 65 ¹ k.c. Z uzasadnienia projektu wynika, że przepis ten dotyczyć ma takich oświadczeń, jak oświadczenia wiedzy lub uczuć. W uzasadnieniu projektu nie wyjaśniono przyczyn dodania przepisu o proponowanej treści. Należy stwierdzić, że odnośnie do oświadczeń wiedzy, orzecznictwo wykształciło już zasadę odpowiedniego stosowania przepisów o oświadczeniach woli. Brak natomiast wyjaśnienia, jakie znaczenie prawne ma stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego do oświadczeń uczuć.	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi nr 1.
4.	Art. 65¹ Konfederacja Pracodawców Polskich Lewiatan (dalej: „LEWIA- TAN”)	Projektowany art. 65 ¹ kc dotyczący odpowiedniego stosowania przepisów o oświadczeniu woli do innych oświadczeń, w tym oświadczeń wiedzy lub uczuć budzi wątpliwości. Po pierwsze, należy zadać pytanie, jaki jest w ogóle cel zamieszczenia takiego przepisu. Kodeks cywilny reguluje stosunki cywilnoprawne, których podstawowym źródłem są czynności prawne, których najważniejszym elementem są oświadczenia woli, a nie oświadczenia wiedzy lub uczuć. Po drugie, należy postawić drugie, o wiele poważniejsze zastrzeżenie, o skutki odpowiedniego zastosowania przepisów o oświadczeniach woli do innych oświadczeń. Odpowiedni stopień tego zastosowania najprawdopodobniej wywoła spory w doktrynie. Wystarczy podać na przykład kwestię składania oświadczeń woli przez osoby prawne, czy odpowiednie stosowanie będzie oznaczać, że oświadczenia wiedzy też powinny być np. składane z zachowaniem odpowiedniej reprezentacji.	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi nr 1.
5.	Art. 65¹ Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia (dalej:	Teza przepisu jest oczywista, ale czy z tego względu nie należało poprzestać na tej konstatacji, łatwodostępnej do uzyskania poprzez wykładnię prawa bez potrzeby dodatkowego jej zapisywania ? W innym przypadku może się bowiem okazać, iż użytkownik naszego systemu prawa stwierdzi, że skoro zasadą jest regulowanie wprost różnych sytuacji prawnych, to brak regulacji jest luką prawną niepodlegającą wypełnieniu. Jest to zagadnienie ogólniejszej materii, tu zasygnalizowane przy okazji kolejnej dużej zmiany istotnego dla funkcjonowania sądów kodeksu, która zawsze prowadzi do	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi nr 1.

	„IUSTITIA”)	zastanowienia się nad potrzebą stabilizacji prawa.	
6.	Art. 65¹ Sąd Apelacyjny w Krakowie	Za zbędne jedynie uważam wprowadzenie art. 65 ¹ k.c. Z uzasadnienia projektu wynika, iż przepis ten dotyczyć ma takich oświadczeń, jak oświadczenia wiedzy lub uczuć. Odnośnie pierwszej grupy oświadczeń, to orzecznictwo wykształciło już zasadę odpowiedniego stosowania do oświadczeń wiedzy przepisów o oświadczeniach woli. Nie znajduję natomiast odpowiedzi, jakie znaczenie prawne ma stosowanie przepisów kodeksu cywilnego do oświadczeń uczuć.	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi nr 1.
7.	Art. 65¹ Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Należy pozytywnie ocenić dalsze doprecyzowanie reguł wykładni oświadczeń wiedzy (art. 65 [1] k.c. projektu), podobnie dobrym kierunkiem jest jasne określenie sankcji niezachowania formy czynności prawnej (art. 73 i 74 k.c.); cennym dla praktyki unormowaniem będzie nowelizacja art. 77 par. 2 k.c, który określa możliwość skutecznego rozwiązania i formę rozwiązania umowy zawartej w formie pisemnej lub dokumentowej.	Uwaga pozytywna.
8.	Art. 73 § 1 PGSP	W projektowanym brzmieniu art. 73 § 1 Kodeksu cywilnego (art. 1 pkt 2 projektu) wprowadza się pojęcie „forma dokumentowa” odróżniając je od dotychczasowej formy pisemnej poprzez użycie funktora alternatywy rozłącznej „albo”. Takie odróżnienie wprowadza zamieszanie w rozumieniu formy dokumentowej. Z definicji tej formy wynika bowiem, że jest to nazwa o charakterze nadrzędnym do formy pisemnej. Zatem wymienienie formy dokumentowej obok pisemnej z użyciem funktora „albo” jest błędne, gdyż sugeruje, że są to nazwy rozłączne. Błąd ten będzie wywoływał wątpliwości w interpretacji dalszych przepisów (patrz uwaga nr 6).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż pojęcie „forma dokumentowa” nie jest pojęciem nadrzędnym wobec pojęcia „forma pisemna”.
9	Art. 74 ust. 3 BCC	Zgodnie z Projektem, proponowane jest także dodanie do ustawy Kodeks cywilny przepisu art.74 ust.3 (w wyniku tego zabiegu, dotychczasowy art.74 ust.3 k.c. ma zostać przesunięty na pozycję kolejnego ustępu, tj. art.74 ust.4 Kodeksu cywilnego) o następującej treści: „Jeżeli forma pisemna lub dokumentowa jest zastrzeżona dla oświadczenia jednej ze stron, w razie jej niezachowania dowód ze świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania tej czynności jest dopuszczalny także na żądanie drugiej strony”. Propozycja ta wymagać będzie bardziej skrupulatnej analizy. Niemniej, już na wstępie zauważyć należy, że niewątpliwie może ona budzić pewne kontrowersje, szczególnie w proponowanym przez ustawodawcę kształcie.	Uwaga nie może być uwzględniona. Nie wskazano w niej, jakie kontrowersje może budzić ten przepis.
10.	Art. 74 KRS	Art. 74 § 4 k.c. wprowadza zróżnicowanie sytuacji przedsiębiorców i innych osób. Zróżnicowanie takie ustawodawca może oczywiście wprowadzić, jednak projektodawca powinien szczegółowo propozycję tę uzasadnić. Poza tym art. 74 § 3 k.c. zawiera szeroki katalog wyjątków, co czyni dyskusyjnym potrzebę odrębnej regulacji sytuacji przedsiębiorców.	Uwaga nie może być uwzględniona. Projekt nie wprowadza zróżnicowania ani nie rozszerza katalogu wyjątków, gdyż regulacje te aktualnie obowiązują.
11.	Art. 77 BCC	Projekt przewiduje również wprowadzenie do ustawy Kodeks cywilny nowej formy szczególnej czynności prawnej, tj. formy dokumentowej. Szczegółowe regulacje dotyczące przedmiotowej formy zostaną wskazane w nowo dodanych do ustawy przepisach: art.77 i art. 77 ³ . Niemniej, pomimo	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		obszernego uzasadnienia proponowanych zmian, ustawodawca nie wyjaśnił dokładnych powodów wprowadzenia nowej formy szczególnej, poza technologicznymi względami. Rozwiązanie to budzi nasze zastrzeżenia.	
12.	Art. 77 KRS	Wprowadzenie formy dokumentowej spowoduje zwiększenie roli dowodzenia faktu złożenia zgodnych oświadczeń woli przez strony czynności oraz interpretacji oświadczenia jednostronnego. Niewątpliwie wpłynie to na czasochłonność czynności procesowych i spowoduje większe trudności w dowodzeniu dla stron. Ponadto wydaje się, że występuje potrzeba ponownego rozważenia zharmonizowania art. 245 k.p.c. z art. 77 § 2 i 3 k.c. Art. 77 k.c. rozluźnia rygory i liberalizuje wymogi dotyczące formy, powodując zwiększenie zakresu dowodzenia i wpływając niekorzystnie na pewność obrotu, co może nie znajdować odzwierciedlenia w korzyściach proponowanej zmiany.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Nie jest zasadne zharmonizowanie art. 245 k.p.c. z art. 77 § 2 i 3 k.c., gdyż przepis art. 245 k.p.c. dotyczy wyłącznie oświadczeń opatrzonych podpisem.
13.	Art. 77 LEWIATAN	Z zakresie zmian dotyczących formy oświadczeń woli tj. formy dokumentowej należy zwrócić uwagę, że definicja dokumentu zawarta w projektowanym art. 77² kodeksu cywilnego jest zbyt ogólnikowa. Samo określenie, że dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie uznac należy za niewystarczające - czy to oznacza, że odczytanie dokumentu na ekranie komputera jest wystarczające dla zachowania tej formy czy też konieczne jest wydrukowanie treści znajdującej na ekranie. Co prawda z treści uzasadnienia (str. 3) wynika, że treść musi być odpowiednio utrwalona, ale z treści omawianego przepisu wprost to nie wynika. Nie wynika również czy dokument ma być opatrzony podpisem czy nie. Skoro nie jest wymagany podpis to pojawia się wątpliwość co do sposobu ustalenia osoby składającej oświadczenie. Ustawodawca wskazując wymagania wystarczające do zachowania formy dokumentowej powinien wskazać w jaki sposób należy zidentyfikować osobę składającą oświadczenie. Z jednej strony ustawodawca nie wymaga złożenia podpisu pod oświadczeniem składanym w formie dokumentowej, a z drugiej w treści uzasadnienia (str. 4) jako przykład podaje złożenie oświadczenia woli w formie pisemnej. Podważa to całkowicie sens wprowadzania nowej formy oświadczenia woli. Być może rozwiązaniem tej sytuacji byłoby doprecyzowanie w jakich sytuacjach forma dokumentowa jest zrównana z formą pisemną, w których może być uznana wyłącznie za oświadczenie złożone w formie ustnej. Wbrew twierdzeniom ustawodawcy (str. 5 uzasadnienia) projekt nie zawiera expressis verbis definicji formy elektronicznej, bowiem definicja dotyczy dokumentu, a nie formy elektronicznej. Ma to istotne znaczenie, bowiem złożenie oświadczenia woli w formie elektronicznej jest zrównane co do skutków z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Odnosząc się do zgłoszonych wątpliwości, należy podnieść, że ekran monitora nie jest nośnikiem informacji umożliwiającym jej odtworzenie. Jest on tylko środkiem technicznym umożliwiającym odtworzenie informacji (chyba że informacja została zapisana na ekranie monitora np. za pomocą flamastra). Z treści przepisu wprost wynika, że informacja musi być utrwalona na nośniku („nośnik informacji”). Nie jest możliwe wskazanie w przepisie sposobu identyfikacji

			osoby składającej oświadczenie, gdyż jest to uzależnione od szeregu czynników (w tym od postaci dokumentu). Projektowany art. 78¹ k.c. definiuje pojęcie formy elektronicznej, a nie dokumentu elektronicznego.
14.	Art. 77 i inne Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: „NSA”)	Co do wprowadzenia nowej formy czynności prawnej: „formy dokumentowej”. Termin ten wprowadza się do treści art. 74, art. 76, art. 77 § 2 i art. 720 § 2 K.c. bez wcześniejszego zamieszczenia w projekcie definicji „formy dokumentowej”. Dopiero w pkt 6, dotyczącym dodanego art. 77², definiuje się pojęcie dokumentu jako „nośnika informacji umożliwiającego jej odtworzenie”. Definicja ta niczego nie wyjaśnia, ponieważ nie wiadomo, co na gruncie prawa cywilnego oznacza termin: „nośnik informacji”. Dodany art. 77³ stanowi, że „do zachowania formy dokumentowej czynności prawnej wystarcza wyrażenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie”. Z treści tego przepisu nadal nie wiadomo, co to jest „forma dokumentowa”, ale użyty jest następnie termin, że oświadczenie woli ma być wyrażone w postaci dokumentu. Nie wiadomo, w jakim znaczeniu użyty jest termin „dokument” - czy w rozumieniu art. 77², czy też w innym znaczeniu użytym wcześniej w art. 74 § 2 projektu, czy w aktualnym brzmieniu art. 78 § 1 K.c. Wydaje się, że art. 77³ mógłby stanowić odrębną jednostkę redakcyjną art. 77² projektu. Należy przy tym zauważyć, że termin dokument jest pojęciem prawa procesowego, a nie materialnego (por. tytuł Oddziału 2 - Dokumenty, art. 244 i nast. K.p.c). Wyjaśnienia zawarte w uzasadnieniu projektu (k. 1-5), część II pkt 2-6 uzasadnienia), podają informacje, których zabrakło w treści nowo projektowanych przepisów. Przede wszystkim w uzasadnieniu podano, że forma dokumentowa stanowi nowy typ formy szczegółowej o niższym stopniu sformalizowania niż forma pisemna, co przejawia się w braku konieczności złożenia własnoręcznego podpisu (s. 4, pkt 6, zdanie pierwsze). Wyjaśnienie tej kwestii zostało też podane w pkt 5 na s. 3 uzasadnienia, w związku z wyjaśnieniem definicji użytej w art. 77² projektu, przez stwierdzenie, że „konstytutywną cechą dokumentu w świetle projektowanego przepisu jest zatem jego intelektualna zawartość, czyli informacja - treść obejmująca różnego rodzaju oświadczenia (...). Treść ta musi zostać odpowiednio utrwalona w sposób umożliwiający jej odtworzenie. W takim ujęciu dla bytu dokumentu nie ma znaczenia to, czy jest on podpisany”.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Uwaga nie uwzględni dotychczasowej kolejności poszczególnych przepisów k.c. Ustawowa definicja „nośnika informacji” jest zbędna. Pojęcie to jest używane w doktrynie prawa cywilnego. Nie można przypisywać różnych znaczeń pojęciu „dokument” użytemu w projektowanych przepisach. Nie znajduje uzasadnienia twierdzenie, że definicja „formy dokumentowej” powinna być zamieszczona w art. 77² k.c. Nietrafny jest pogląd, że termin „dokument” nie jest pojęciem prawa materialnego. Propozycja zamieszczenia w definicji „formy dokumentowej” wskazania, że nie jest wymagane podpisanie dokumentu nie uwzględnia

		Należy jednak zauważyć, że podane wyjaśnienie nie przystaje do treści art. 77² projektu, a podane informacje powinny być zawarte w treści nowo projektowanych przepisów, przy zachowaniu właściwej systematyki. 2) art. 1 pkt 10 - w zakresie art. 81 § 2, co do dodanego pkt 3 w brzmieniu: „w razie znakowania czasem dokumentu w postaci elektronicznej - od daty znakowania czasem”. Przepis art. 81 K.c. dotyczy ustalenia daty pewnej, ważności albo skutków czynności prawnej. W przepisie tym ustawodawca nie używa określenia „znakowania czasem”, tylko odnosi się do urzędowego poświadczenia daty, do daty dokumentu urzędowego, czy daty umieszczenia wzmianki na dokumencie. Wydaje się, że należy określić, iż data przesłania dokumentu na elektroniczną skrzynkę podawczą urzędu - jest datą pewną.	zależności zachodzących pomiędzy poszczególnymi definicjami form oświadczeń woli. Zarzut niezgodności cytowanego fragmentu uzasadnienia z treścią art. 77² k.c. jest niezrozumiały. Uwaga dotycząca art. 81 § 2 pkt 3 k.c. nie znajduje uzasadnienia, gdyż nietrafnie utożsamia znakowanie czasem z datą przesłania dokumentu na skrzynkę podawczą urzędu.
15.	Art. 77² Krajowa Rada Komornicza (dalej: „KRK”)	W projekcie zawarto definicję dokumentu, wskazując (projektowany przepis art 77² k.c), że „dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie”. Przed wszystkim należy wyrazić wątpliwość co do faktycznej konieczności zamieszczenia w przepisach definicji dokumentu. Podkreślenia wymaga, że pojęcie dokumentu, choć niezdefiniowane w przepisach, występuje w aktach prawnych od wielu lat i dotychczas nie było problemów z rozumieniem tego pojęcia. Wprowadzenie zaś legalnej definicji powoduje możliwość powstania problemów z wykładnią przepisu, z uwagi na konieczność odstąpienia od dotychczasowego, potocznego rozumienia określonego pojęcia. Nadto, sformułowana w projekcie ustawy definicja nie jest zgodna z projektem założeń. Wydaje się, że intencją ustawodawcy było przypisanie charakteru „dokumentu” informacji, o ile utrwalona zostanie ona w sposób umożliwiający jej odtworzenie. Tymczasem wskazany wyżej przepis przyznał taki charakter nie informacji, lecz nośnikowi, na którym informacja została zapisana. Tym samym dokumentem ma być np. płyta CD, a nie informacja zapisana na takiej płycie.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. W Założeniach projektu przytoczono cele wprowadzenia tej definicji, jak też jej treść.
16.	Art. 77² PGSP	Doceniając podjętą w dodawanym art. 77² Kodeksu cywilnego (art. 1 pkt 6 projektu) próbę uregulowania praktyki składania oświadczeń woli utrwalanych w inny sposób niż za pomocą pisma, należy zwrócić uwagę na budzącą wątpliwość treść projektowanego przepisu. W uzasadnieniu projektu wskazano, że dokument tworzą nośnik, na którym jest zapisana informacja oraz ta informacja. Zatem jak najbardziej słusznie uznano, że cechą konstytutywną dokumentu jest informacja. Tymczasem projektowany art. 77² stanowi „Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie.” Zastosowana definicja równościowa wskazuje, że pojęcie „dokument” jest równoznaczne z samym nośnikiem, nie zaś z informacją na nim zapisaną (odwołanie się do informacji w dalszej części definicji stanowi jedynie opis nazwy „nośnik”). Projektując definicję dokumentu pominięto więc znaczenie informacji stanowiącej konstytutywną część	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		dokumentu. Taka niepełna definicja zdaje się prowadzić do powstania błędu przesunięcia kategoryjnego w następnym projektowanym przepisie tj. w art. 77³ Kodeksu cywilnego. W przepisie tym, stanowiąc o formie dokumentowej wskazano, że do jej zachowania „wystarcza wyrażenie oświadczenia woli w postaci dokumentu” Podstawiając więc znaczenie dokumentu zdefiniowane w przepisie poprzednim otrzymujemy następujące wyrażenie „wystarcza wyrażenie oświadczenia woli w postaci nośnika informacji umożliwiającego jej odtworzenie”. Tymczasem jak się wydaje intencją projektodawcy nie jest, aby aktem woli był nośnik informacji ale, żeby ten akt był utrwalony na nośniku. Treść obecnego zapisu zdaje się nie odpowiadać tej intencji. Na marginesie wskazać należy, że odwoływanie się przy definicji dokumentu na potrzeby określenia form czynności prawnych do szerokiego pojęcia „informacji” nie wydaje się zasadne. Właściwsze byłoby posługiwanie się pojęciem „oświadczenia”, używanym w tym dziale tytułu IV w księdze pierwszej Kodeksu cywilnego. Ponadto w projektowanej w art. 77² Kodeksu cywilnego definicji dokumentu warto by chociażby przykładowo wskazać egzemplifikacyjny katalog przedmiotowy, z uwagi na cechujący ten przepis duży stopień ogólności i możliwe związane z tym wątpliwości interpretacyjne.	
17.	Art. 77² Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Pozytywny skutek należy wiązać z szeroką definicją ustawową dokumentu (art. 77 [2] k.c), gdyż jej elementy składowe materialne i funkcjonalne umożliwią objęcie unormowaniem wszystkich aktualnie stosowanych nośników informacji.	Uwaga pozytywna.
18.	Art. 77² Art. 77³ Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Art. 77² Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie. Art. 77³ Do zachowania formy dokumentowej czynności prawnej wystarcza wyrażenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie”. Uwzględniając zamieszczoną w definicji dokumentu wzmiankę o tym, że nośnik musi umożliwiać odtworzenie informacji, można mieć wątpliwość czy pojęcie obejmuje wyłącznie utrwalenia informacji, które wymagają do ich pozyskania jakiegoś urządzenia (na przykład płyta CD, DVD z nagraniem dźwięku lub obrazu itp.) czy również takie, które nie wymagają zastosowania takiego urządzenia, a więc w szczególności dokumenty zawierające tekst. Zakładając, że pojęcie dokumentu ma obejmować również dokumenty w tradycyjnym rozumieniu tego pojęcia, wydaje się, że art. 77(2) powinien otrzymać brzmienie: dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie z jej treścią przez odbiorcę. W przeciwnym razie może istnieć niebezpieczeństwo nawiązywania przy wykładni pojęcia dokumentu do pojęcia „odtworzenie” w rozumieniu przepisów prawa autorskiego. Treść definicji dokumentu może budzić wątpliwość co do tego czy pod pojęciem nośnika należy rozumieć wyłącznie materialne utrwalenia takiej informacji czy również taką jej postać, jak plik komputerowy w formacie .doc czy pdf. Bez wątplenia postać elektroniczna jest jakąś formą utrwalenia informacji za pośrednictwem, której można wielokrotnie pozyskiwać utrwaloną w nich zawartość. Z uwagi na wzrost znaczenia elektronicznych form komunikacji w obrocie prawnym, definicja dokumentu nie	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Zgłoszone wątpliwości zostały wyjaśnione w uzasadnieniu projektu. Proponowane zawężenie definicji dokumentu pozostawiałoby poza zakresem tego pojęcia liczną grupę dokumentów (choćby dokumenty papierowe, na których mogą być wprowadzane

		powinna zawężyć pojęcia dokumentu wyłącznie do materialnego utrwalenia informacji. Co jednak istotne powinna gwarantować, że za dokument można będzie uznać wyłącznie takie utrwalenie informacji, która gwarantuje realizację podstawowej funkcji dokumentu w tradycyjnym rozumieniu tego pojęcia: brak możliwości ingerencji i wprowadzania zmian w treść informacji po jej utrwaleniu. Tymczasem proponowana definicja w żaden sposób nie uwzględnia powyższych założeń. Bez wątpienia płyta CD czy pamięć USB z nagraniem rozmowy telefonicznej w formacie mp.3 jest nośnikiem informacji, a więc dokumentem w rozumieniu definicji w zaproponowanym brzmieniu. Nie ulega jednak wątpliwości, że w żadnym razie nie realizuje zasadniczej funkcji dokumentu: niezmienności treści utrwalonej informacji. Wydaje się więc, że nie definicja winna zostać zmodyfikowana w następujący sposób: dokumentem jest każdy nośnik informacji, w tym jej postać elektroniczną, który umożliwia zapoznanie z jej treścią przez odbiorcę i gwarantuje jej niezmiennosc od chwili utrwalenia. Przyjęcie takiej definicji dokumentu uchroniłoby prawo cywilne przed całkowicie zbytecznym mnożeniem form szczególnych czynności prawnych (pisemna, dokumentowa, elektroniczna). Pozwoliłoby przy tym na rezygnację z osobnej regulacji art. 78¹.	zmiany – np. dopiski, skreślenia itp.). Czym innym jest dokument, a czym innym są środki służące zabezpieczeniu jego autentyczności lub niezmienności.
19.	Art. 77 § 2. Związek Banków Polskich (dalej: „ZBP”)	Dla odstąpienia lub wypowiedzenia zastrzeżono tylko formę dokumentową, mimo iż wcześniej jest mowa o formie pisemnej i o formie dokumentowej danej czynności.	Uwaga nie może być uwzględniona. Forma dokumentowa jest wystarczająca do tego, by udowodnić fakt dokonania tzw. czynności następczych.
20.	Art. 73 § 1. Art. 77² Art. 77³ ZBP	Definicja formy dokumentowej jest niezrozumiała - jaki nośnik informacji, jaki sposób odtwarzania itp. Winny to być określenia z języka potocznego, a nie z języka informatyki. W zakresie zmian dotyczących formy oświadczeń woli tj. formy dokumentowej należy zwrócić uwagę, że definicja dokumentu zawarta w projektowanym art. 77² kodeksu cywilnego jest zbyt ogólnikowa. Samo określenie, że dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie uznać należy za niewystarczające - czy to oznacza, że odczytanie dokumentu na ekranie komputera jest wystarczające dla zachowania tej formy czy też konieczne jest wydrukowanie treści znajdującej na ekranie. Co prawda, jak wynika z treści uzasadnienia (str. 3), wynika, że treść musi odpowiednio utrwalona, ale z treści omawianego przepisu wprost to nie wynika. Nie wynika również czy dokument ma być opatrzony podpisem czy nie. Skoro nie jest wymagany podpis to pojawia się wątpliwość co do sposobu ustalenia osoby składającej oświadczenie. Ustawodawca wskazując wymagania wystarczające do zachowania formy dokumentowej powinien wskazać w jaki sposób należy zidentyfikować osobę składającą oświadczenie. Z jednej strony ustawodawca nie wymaga złożenia podpisu pod oświadczeniem składanym w formie dokumentowej, a z drugiej w treści uzasadnienia (str. 4) jako przykład podaje złożenie oświadczenia woli w formie pisemnej. Podważa	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami Wbrew twierdzeniom zawartym w uwadze, w definicji dokumentu posłużono się „określeniami” z języka potocznego. Co do definicji dokumentu oraz formy elektronicznej – por. stanowisko do uwagi nr 11. W pozostałej części uwaga ma charakter polemiki z celami przyjętymi w Założeniach

	to całkowicie sens wprowadzania nowej formy oświadczenia woli. Być może rozwiązaniem tej sytuacji byłoby doprecyzowanie w jakich sytuacjach forma dokumentowa jest zrównana z formą pisemną w których może być uznana wyłącznie za oświadczenie złożone w formie ustnej. Wbrew twierdzeniom ustawodawcy (str. 5 uzasadnienia) projekt nie zawiera expressis verbis definicji formy elektronicznej, bowiem definicja dotyczy dokumentu, a nie formy elektronicznej. Ma to istotne znaczenie, bowiem złożenie oświadczenia woli w formie elektronicznej jest zrównane co do skutków z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej. Powstają wątpliwości, czy rzeczą racjonalną i celową jest wprowadzanie nowej formy czynności prawnych nazywanej „dokumentową”. Czy nie byłoby zamiast tego zasadniejsze rozbudowanie uregulowań dotyczących formy elektronicznej czynności prawnej? Uzasadnienie w tym zakresie jest lakoniczne i praktycznie sprowadza się do powołania np. regulacji niemieckiej. Nowelizacji kodeksu cywilnego była niezliczona ilość nie wydaje się jednak by w praktyce występował odczuwalny brak nowej oświadczeń. Szczególnie, że w miarę postępującej informatyzacji przepisy zrównujące zapisy elektroniczne z formą pisemną wydają się sukcesywnie rozwiązywać ewentualne problemy. Ponadto, w projekcie brak wyraźnego uregulowania sposobu stwierdzenia formy dokumentowej, że prezentuje ona mające wywierać skutek prawny oświadczenie a nie np. fragment negocjacji czy projekt oświadczenia. W przypadku formy pisemnej zasadą jest, że taki skutek wywiera podpisanie określonej treści. Pytanie co będzie potwierdzało wolę skuteczności oświadczenia utrwalonego na nośniku informacji. Definicja dokumentu jest niezmiernie szeroka. W jej świetle dokumentami stają się zapisy kamer monitorujących i to nawet przypadkowe nagrania. Powstaje wątpliwość czy czynność prawna została dokonana w formie dokumentowej jeśli została utrwalona bez wiedzy i woli jednej strony albo wręcz bez wiedzy i woli obu stron choćby przypadkowo przez odpowiedni nośnik informacji. W przypadku formy pisemnej raczej trudno sobie wyobrazić jej zachowanie bez wiedzy i woli składającego oświadczenie. Przy tak szerokiej definicji dokumentu jest to jak najbardziej prawdopodobne. Wydaje się, że obecna sytuacja gdzie wszystkie tego rodzaju utrwalenia elektroniczne mogą być dowodem ale nie są dokumentem lepiej odpowiada realiom praktyki. Termin „dokument” w języku potocznym ma konotacje związane z formą pisemną. Zaproponowana terminologia ignoruje te skojarzenia, co może wywoływać wątpliwości interpretacyjne z uwagi na rozróżnienie formy pisemnej i dokumentowej. Wątpliwości budzi wprowadzona w bardzo ogólnej i lakonicznej definicji określenia „dokument” jako nośnik (każdy) informacji oraz „formy dokumentowej”, do zachowania której nie będzie potrzebny podpis. Wątpliwości związane są m.in. z faktem, że „nośnikiem informacji” może być np. dysk magnetyczny (twarde), pendrive, i czy wówczas również mówimy o dokumencie; oraz związane są brakiem informacji w projekcie sugerującej, że projektujący rozważył kwestię	projektu ustawy. Wątpliwości dotyczące „skuteczności oświadczenia woli” wynikają z braku rozróżnienia treści oświadczenia woli i jego formy. Należy też odróżniać formę oświadczenia woli od kwestii złożenia go drugiej stronie. Projektowana definicja dokumentu nie rodzi wątpliwości, co do charakteru kopii i skanów. Zastrzeżenia w tym zakresie są sprzeczne z zasadami logiki, gdyż nie da się wyrazić oświadczenia woli w postaci kopii lub skanu dokumentu. Są to „byty pochodne” w stosunku do oryginału dokumentu i dotyczą one posługiwania się dokumentami, a nie wyrażania oświadczeń woli.

		powszechnie stosowanych i występujących w obrocie kopii. Utrudnione będzie ustalenie, czy dokument w formie dokumentowej to oryginał, czy kopia, ponieważ brak podpisu będzie to skutecznie ograniczał. Wątpliwe wydaje się, że forma dokumentowa może mieć większą moc dowodową od wydruku skanu dokumentu, który został sporządzony na piśmie. Ustawodawca wprowadza definicję pojęcia "dokument", odwołując się do pojęcia "informacja"; przepisy Kodeksu cywilnego nie określają natomiast pojęcia "informacja"; przy definicji formy dokumentowej, projektodawcy natomiast odwołują się do oświadczenia woli, wyrażonego w postaci dokumentu; projektodawca powinien usystematyzować te pojęcia ("oświadczenie woli" i "informacja"). Na gruncie proponowanych zmian należałoby podnieść również i to, że niejednokrotnie trudność będzie stanowiło wykazanie, iż oświadczenie woli wyrażone w formie dokumentowej dotarło do osoby, dla której było przeznaczone. Przykładowo sms, na który powołuje się w uzasadnieniu projektu może zostać wprawdzie wysłany, ale niekoniecznie musi dojść do jego adresata (sytuacje takie nie są rzadkością; należałoby także wskazać na konsekwentną praktykę producenta mobilnych urządzeń telefonicznych Apple, który w żadnym z dotychczasowych wersji oprogramowań, w tym najnowszej wersji IOS7 nie wprowadził raportów doręczeń). Udowodnienie, iż osoba taka nie otrzymała wiadomości tekstowej może być utrudnione i kosztowne. Zatem jeśli chodzi o formę dokumentową, być może zasadnym byłoby wprowadzenie wymogu uzyskania potwierdzenia odbioru.	
21.	Art. 78¹ ZBP	Pojawiają się wątpliwości dotyczące braku zdefiniowana formy elektronicznej. Przepis jedynie wskazuje w jaki sposób następuje złożenie oświadczenia w formie elektronicznej i jaki jest tego skutek W związku z proponowanym przepisem w kc o formie elektronicznej należałoby postulować wskazanie dotyczące zastrzeżenia o możliwości odstępstw wynikających z przepisów szczególnych. Klasycznym odstępstwem jest bowiem art. 7 Pr. Bankowego i składanie oświadczeń woli w formie elektronicznej równoważnych z formą pisemną bez konieczności składania podpisu elektronicznego (oczywiście pod warunkiem spełnienia odpowiednich standardów określonych w rozporządzeniu wykonawczym)	Uwaga niezasadna Przepis definiuje pojęcie formy elektronicznej wskazując w jaki sposób następuje złożenie oświadczenia w tej formie. Zbędne jest zamieszczanie w tym przepisie zastrzeżenia o możliwość odstępstw, gdyż stosunek przepisów zawartych w ustawach szczególnych (<i>legis specialis</i>) wobec przepisów k.c. jest oczywisty.
22.	Art. 78¹	Projekt słusznie zakłada konieczność wprowadzenia możliwości dokonywania czynności prawnych	Uwaga nie może być

	KRK	(składania oświadczeń woli) drogą elektroniczną (forma elektroniczna). Należy jednak zwrócić uwagę, że projekt określa sposób składania oświadczeń woli drogą elektroniczną, podczas gdy w żaden sposób nie reguluje tej formy czynności prawnej. Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, że wyodrębnienie formy elektronicznej usunie spór wokół możliwości posłużenia się tą formą przez osoby mogące czytać, lecz nie mogące pisać. Interesom osób niepełnosprawnych nie będzie również służyło rozszerzenie zakresu zastosowania przepisu art. 79 k.c także na osoby niemogące zarówno pisać, jak i czytać. Przyzwolenie osobom niemogącym czytać na składanie oświadczeń woli w formie pisemnej skutkować będzie, że osoby takie składać będą mogły podpis pod tekstem oświadczenia woli, którego nie są w stanie odczytać.	uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Definicja formy elektronicznej została zamieszczona w art. 78 ¹ k.c.
23.	Art. 78¹ Krajowa Rada Notarialna (dalej: „KRN”)	Propozycja uregulowania formy elektronicznej czynności prawnej (dodanie art.78 ¹ Kc). jest zbyt liberalna, ponieważ zakłada między innymi konieczność opatrzenia takiego oświadczenia woli jedynie „podpisem elektronicznym umożliwiającym identyfikację osoby składającej oświadczenie...”. Wydaje się, że z uwagi na proponowane zrównanie, co do zasady, formy elektronicznej czynności prawnej z formą pisemną, niezbędne byłoby wprowadzenie wymogu analogicznego do propozycji zawartej w proponowanym brzmieniu § 5 w art. 126 K.p.c. to jest wymogu opatrzenia oświadczenia woli składanego w formie elektronicznej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej.	Uwaga nie może być uwzględniona. W świetle treści proponowanego art. 78 ¹ k.c., wprowadzenie takiego uzupełnienia jest zbędne.
24.	Art. 79 ZBP	Dlaczego osoba nie mogąca pisać nie może posłużyć się dla identyfikacji podpisem elektronicznym? Art. 79 k.c. wprowadza wymóg by osoba potwierdzająca autentyczność odcisku palca osoby niepiszącej była osobą upoważnioną do takiego poświadczenia. Pojawia się wątpliwość w jakim trybie ma być udzielone to upoważnienie. Jeśli w tekście „podpisywanym” przez odcisk palca to praktycznie zawarcie klauzuli w upoważnieniu w żaden sposób nie zwiększa bezpieczeństwa składającego ten „podpis”.	Uwaga nie może być uwzględniona. Przepis ten nie dotyczy oświadczeń składanych w formie elektronicznej. Upoważnienie będzie dokonywane ustnie. Przepis nie przewiduje żadnych warunków formalnych dla tego upoważnienia.
25.	Art. 79 KRN	Nie zasługuje na pozytywną ocenę proponowana zmiana w art.79 Kodeksu cywilnego, rozszerzająca możliwość zastępczego składania oświadczeń w formie pisemnej przez osoby niemoga.ee pisać, bez dodatkowego warunku, iż mogą one czytać. Obecna redakcja tego przepisu pozwala osobie zainteresowanej na pełną kontrolę treści oświadczenia pod którym składa podpis, pozwala na osobiste (bez pośredników) zapoznanie się z jego treścią. Poza wskazanym w tym przepisie notariuszem, jako osobą zaufania publicznego, szeroki krąg podmiotów (w zasadzie nadmiernie szeroki krąg podmiotów) nie będących zobowiązanymi do zachowania bezstronności i należytego	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		zabezpieczenia prawa i słusznym interesów strony i innych osób, których dotyczy może treść oświadczenia, nie może zostać upoważniony do poświadczania tego „zastępczego podpisu” osoby, która nie może pisać i nie może czytać. Należy nadto przypomnieć, iż ten szeroki krąg podmiotów będących organami samorządu notarialnego, „wyewoluował” z „organu prezydium rady narodowej” czyli organu władzy państwowej. Już obecna regulacja budzi wątpliwości o charakterze systemowym, chociażby z uwagi na wskazany wyżej brak obowiązku zachowania bezstronności (brak wyłączenia od działania we własnej sprawie) i należytego zabezpieczenia prawa i słusznym interesów strony, czy chociażby prozaiczny brak odgórnej regulacji „taksy” urzędniczej za powyższe poświadczenia. Warto też zwrócić uwagę na fakt, że ilość kancelarii notarialnych wielokrotnie przekracza ilość państwowych biur notarialnych i właściwych organów prezydium rad narodowych uprawnionych w chwili wejścia w życie Kodeksu cywilnego do dokonywania tych poświadczeń. A liczba ta w najbliższym czasie gwałtownie wzrośnie. W związku z tym Krajowa Rada Notarialna postuluje ograniczenie możliwości poświadczania „zastępczego podpisu” osób nie mogących pisać (przy założeniu, że nie muszą także móc czytać) wyłącznie do notariuszy, poprzez pozostawienie obecnej treści art.79 jako ust. 1 tego przepisu i dodanie jako ust.2 przedstawionej wyżej możliwości. Pozwoli to na najlepsze zabezpieczenie interesów osób zainteresowanych.	
26.	Art. 81 PGSP	W dodawanym w art. 81 § 2 pkt 3 Kodeksu cywilnego (art. 1 pkt 10 projektu) wprowadza się pojęcie „znakowania czasem”. Należy zakładać, że pojęcie to będzie rozumiane w sposób określony w art. 3 pkt 16 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. z 2013 r. poz. 262).	Wydaje się, że jest to uwaga pozytywna.
27.	Art. 358 ZBP	We wszelkich przepisach prawa podatkowego obowiązuje kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień zapłaty. W obrocie gospodarczym funkcjonują od dawna zasady prawa podatkowego. Po co zatem wprowadzać odmienne rozwiązanie w k.c. (mimo iż wydaje się lepszym) ? A potem w § 3 i tak jest inaczej. W praktyce nie ma żadnych przeszkód dla przekazania w Polsce wierzycielowi kwoty danej waluty (w szczególności za pośrednictwem banku, który to bank dokonuje ewentualnie przeliczenia na złote) – jeżeli wierzyciel też ma konto w tej samej walucie obcej co dłużnik, to nie dochodzi do żadnych przeliczeń. Co w sytuacji gdy przekazuję wierzycielowi np. CHF, które jego bank przeliczy na EUR a nie na PLN ? Wydaje się, że proponowany art. 358 § 3 nie zapewnia należytej ochrony interesów wierzyciela w przypadku zobowiązania wyrażonego w walucie obcej. Przepis ten winien wyraźnie stanowić, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem takiego świadczenia, wierzyciel może żądać zapłaty w walucie polskiej wskazując, według własnego uznania, że wartość waluty obcej ma zostać określona według jej kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia albo z dnia zapłaty. Proponowane rozwiązanie sprawi, że w razie opóźnienia się dłużnika wierzyciel uzyska możliwość uwolnienia się od ryzyka kursowego.	Uwaga nie może być uwzględniona. Przepis nie wprowadza nowego rozwiązania, ale jedynie precyzuje i uzupełnia dotychczasową regulację, a w szczególności utrzymuje zasadę, że wybór waluty polskiej jest uprawnieniem przysługującym dłużnikowi (<i>facultas alternativa</i>). Art. 358 § 3 k.p.c. nie przyznaje wierzycielowi prawa wyboru waluty, ale – zgodnie z zawartym w uwadze postulatem - prawo wyboru kursu waluty (z dnia wymagalności albo z dnia zapłaty).
28.	Art. 358	W projektowanym art. 358 § 3 Kodeksu cywilnego (art. 1 pkt 11 projektu) zastępuje się utrwalone	Uwaga nie może być

	PGSP	pojęcie „w razie zwłoki dłużnika” nowym pojęciem „dłużnik opóźnia się”. Uzasadnienie projektu nie wyjaśnia istoty różnicy i nie wskazuje celu, jaki chce się osiągnąć tą zmianą. Ponadto wątpliwe są motywy zachowania uprawnienia wierzyciela do wyboru kursu waluty z dnia zapłaty lub z dnia wymagalności roszczenia. Pojawia się tu problem związany z możliwością nadmiernej kompensacji wierzyciela w przypadku wzrostu kursu waluty w stosunku do dnia wymagalności roszczenia, jeżeli wierzyciel miałby jednocześnie prawo do żądania odsetek od opóźnionego dłużnika. Rozwiązanie takie może budzić wątpliwości zwłaszcza w związku z tym, że prawo wyboru wierzyciela następuje już w przypadku opóźnienia dłużnika (a nie zwłoki). Także więc racje zachowania przedmiotowego uprawnienia wierzyciela wymagają wyjaśnienia w uzasadnieniu projektu.	uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi zgłoszonej przez ZBP do tego przepisu.
29.	Art. 358 Sąd Apelacyjny w Warszawie	Wątpliwości budzi proponowane brzmienie art. 358 § 3 k.c. (art. 1 pkt 11 projektu) umożliwiające zasądzenie świadczenia według kursu średniego ogłaszanego przez NBP z dnia zapłaty w kontekście przepisu art. 481 § 1 k.c. pozwalającego na zasądzenie odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia; powstaje pytanie, od jakiej kwoty mają być zasądzone i wyliczane odsetki oraz czy takie sformułowanie przepisu art. 358 § 3 k.c nie będzie prowadziło np. do wzbogacenia wierzyciela nieadekwatnego do wysokości świadczenia należnego od dłużnika (gdy kurs waluty obcej znacznie wzrośnie, a wierzyciel będzie też miał zasądzone odsetki za opóźnienie).	Uwaga nie może być uwzględniona. Odsetki będą zasądzone od kwoty głównej. Kwestia wzbogacenia jest relatywna, gdyż to zależy od tego, jak kształtuje się kurs waluty obcej (może być wyższy lub niższy i dlatego wierzycielowi przysługuje prawo wyboru kursu). Należy podkreślić, że prawo wyboru kursu przysługuje w razie opóźnienia dłużnika.
30.	Art. 358 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Przewidziana przemienność w sposobie spełnienia świadczenia w walucie obcej (art. 358 par. 1 k.c.) jest właściwym zakresem uprawnienia podmiotu zobowiązanego, bez szkody dla wierzyciela, ponieważ przemienne spełnienie świadczenia nie tworzy zagrożenia dla stabilności i jakości zobowiązania, w sytuacji wymiennalności walut i gwarancji waloryzacji ich wartości wynikających z możliwości odsetkowania należności głównych.	Uwaga pozytywna.
31.	Art. 720 PGSP	Pewne wątpliwości budzi projektowana w art. 720 § 2 Kodeksu cywilnego (art. 1 pkt 12 projektu) liberalizacja formy zawierania umowy pożyczki, zwłaszcza w kontekście możliwych trudności przy ustalaniu przychodu stron tej transakcji. Ponadto, wątpliwości może budzić, czy proponowany w tym przepisie wymóg formy dokumentowej dla umowy pożyczki będzie spełniony poprzez zawarcie tej umowy w zwykłej lub kwalifikowanej formie pisemnej. W dotychczasowym stanie prawnym nie było potrzeby zastrzeżenia, że wymóg formy pisemnej mógł być spełniony poprzez dokonanie czynności w innej kwalifikowanej formie (np. akt notarialny), gdyż te inne formy były traktowane jako kwalifikowana forma pisemna. Tymczasem projekt wprowadza nową formę dokumentową wyraźnie ją rozróżniając od formy pisemnej (użycie funktora „albo” w projektowanym brzmieniu art. 73 i art. 74 Kodeksu cywilnego - art. 1 pkt 2 i 3 projektu). Może zatem budzić wątpliwości, czy wymóg zachowania formy dokumentowej będzie spełniony poprzez dokonanie czynności w odrębnej	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. W podanym przykładzie nie powinno budzić wątpliwości, że wymóg zachowania formy dokumentowej będzie spełniony w razie złożenia oświadczenia w formie „bardziej

		formie szczególnej (patrz uwagę nr 2).	zaawansowanej”.
32.	Art. 720 ZBP	Nowelizacja art. 720 § 2 k.c. powinna uwzględniać realia obrotu gospodarczego, zatem zmiana dotychczasowej kwoty pożyczki z 500 zł. na 1000 zdaje się być niewystarczająca. Odnośnikiem mogłaby tutaj być suma wielokrotności najniższego wynagrodzenia, bądź średniego wynagrodzenia. Względnie wymóg formy dokumentowej albo raczej pisemnej powinien dotyczyć pożyczek co najmniej 5.000,00 zł. jeśli nie wyższych. Tytułem uwagi redakcyjnej należy podnieść, że zapisanie w ustawie „o wartości przenoszącej tysiąc złotych” powinno być ujęte jako jeden tysiąc, a nie samo słowo tysiąc.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Zwrot „jeden tysiąc” jest obarczony błędem logicznym (pleonazm).
33.	Art. 720 KRN	Należy negatywnie zaopiniować propozycje zmiany treści art.720 § 2 Kodeksu cywilnego w odniesieniu do proponowanej formy, bez uwag co do podniesienia kwoty. Zastąpienie wymogu formy pisemnej koniecznością zachowania formy dokumentowej w przypadku pożyczek przekraczających określoną wartość, może spowodować nadużywanie tej możliwości np. przez rozmaite podmioty prowadzące działalność parabankową. w związku z tym w kontekście nadal nie wyjaśnionej afery AMBER-GOLD propozycja ta budzi szczególne zdziwienie. Wprowadzenie takiej formy zwiększy też możliwości prania brudnych pieniędzy oraz ułatwi fabrykowanie dokumentów dokumentujących umowę pożyczki przez osoby szukające dowodów dla osiągnięcia dochodów, których dotąd nie wykazywały wobec organów skarbowych (obniżenie podatku sankcyjnego z 75% do 20%).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Przepisy ustawy dotyczące formy czynności prawnej zastrzeżonej <i>ad probationem</i> , powodują, że niezachowanie tej formy skutkuje (co do zasady) brakiem możliwości wykazania faktu jej zawarcia i jej treści w procesie cywilnym. Wprowadzenie tej zmiany wywoła zatem skutek odwrotny do sygnalizowanego w uwadze, gdyż rozszerzy dopuszczalność dowodzenia (przy użyciu wszelkich środków dowodowych) faktu zawarcia i treści umowy pożyczki mimo niezachowania formy pisemnej.
34.	Art. 720 KRS	Zmiany proponowane w art. 720 k.c. można ocenić dwójako. Niewątpliwie jednak należy zwrócić uwagę, że projektowana zmiana ułatwi zaciąganie zobowiązań, między innymi w firmach pożyczkowych, na warunkach wywołujących zastrzeżenia, przy łatwości dokonania czynności i	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		często niedostrzeganym przez pożyczkobiorcę zakresie podejmowanych w jej ramach zobowiązań.	Por. stanowisko do uwagi nr 27.
Ustawa - Kodeks postępowania cywilnego			
1	Art. 2 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	W art. 2 pkt 79 zauważono błąd dotyczący terminu wejścia w życie zmian w kpc, w którym mowa jest o uchyleniu art. 797 ¹ kpc (art. 22 projektowanej ustawy).	Uwaga uwzględniona.
2.	Art. 9 ZBP	W art. 9 k.p.c. należałoby wyjaśnić wątpliwość, czy strona, która nie brała udziału w posiedzeniu, które miało charakter przy drzwiach zamkniętych, a było utrwalane w formie audiowizualnej, nie ma prawa do zapoznania się z przebiegiem takiej rozprawy?	Uwaga niezasadna Istnienie tego uprawnienia wynika z art. 9 § 1 zd. 2 k.p.c.
3	Art. 9 KRK	Wydaje się, że w treści art. 9 k.p.c. winno znaleźć się wyraźne przyzwolenie dla stron polegające nie tylko na prawie do otrzymywania z akt sprawy odpisów, wyciągów czy kopii, ale również do sporządzania takich kopii we własnym zakresie. Rozwój środków technicznych w chwili obecnej umożliwia bowiem stronom samodzielne sporządzanie kopii dokumentów z akt sprawy. Jednocześnie wskazać należy, że wyraźnego uregulowania wymaga kwestia uregulowania opłat za wydawanie z akt sprawy odpisów, wyciągów czy kopii dokumentów przez komorników sądowych w toku postępowania egzekucyjnego. Obecnie kwestia ta nie jest uregulowana i wywołuje szereg wątpliwości interpretacyjnych w praktyce.	Uwaga nie może być uwzględniona. Uprawnienie do samodzielnego sporządzania fotokopii, skanów lub notatek z akt jest oczywiste. Kwestia opłat za odpisy wydawane przez komorników sądowych wykracza poza zakres projektu. MS w odrębnym piśmie zakwestionował zasadność wprowadzenia takich opłat w aktualnym modelu finansowania działalności komorników.
4	Art. 9 Sąd Apelacyjny w Łodzi	Przepis art. 9 projektu k.p.c. winien jednak określać zasady umożliwienia stronom i osobom uprawnionym odsłuchania protokołu elektronicznego w budynku sądu lub zapoznanie się z protokołem pisemnym w sprawach, w których jawność rozprawy została wyłączona.	Uwaga nie może być uwzględniona. Uprawnienie do zapoznania się z protokołem wynika z przepisu art. 9 § 1 zd. 2 k.p.c.
5	Art. 9 § 2 Sąd Apelacyjny w Łodzi	Niektórzy sędziowie postulują by w sprawach rozpoznawanych z wyłączeniem jawności w ogóle odstąpić od sporządzania protokołu elektronicznego. Ta forma protokołu istotnie narusza cel wyłączenia jawności, w sytuacji gdy strona nie będzie miała prawa otrzymania pełnego protokołu rozprawy w tym elektronicznego, może to grozić ograniczeniem lub pozbawieniem możliwości	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest sprzeczna z założeniami.

		obrony jej praw. Spraw z wyłączeniem jawności jest stosunkowo niewiele w relacji do ilości spraw rozpoznawanych w postępowaniu cywilnym, co przemawiałoby za odstąpieniem od zasady sporządzania protokołu elektronicznego. Przepis art. 9 § 2 projektu k.p.c. daje stronom nieograniczone prawo otrzymania zapisu z rozprawy w sprawach rozpoznawanych jawnie. Dotyczy to także stron pozbawionych wolności. Osoby te nie mają zaś zapewnionych możliwości technicznych odsłuchania nagrania w zakładzie karnym. W sytuacji gdy nie brali udziału w rozprawie i występują bez pełnomocnika stanowi to oczywiste pozbawienie ich możliwości obrony ich praw. Po wtóre zaś nośnik protokołu elektronicznego stanowi dla osadzonych niebezpieczne urządzenie, którego zgodnie z zasadami odbywania kary pozbawienia wolności nie mogą posiadać. Niektóre sądy odstępują w sprawach z udziałem osób pozbawionych wolności od sporządzania protokołu elektronicznego, czego ustawodawca nie przewidział i nie uwzględnił.	Nie ma wystarczających argumentów, aby w sprawach rozpoznawanych z wyłączeniem jawności zrezygnować z protokołu elektronicznego. Kwestia udostępniania akt sprawy (w tym protokołu elektronicznego) osobom pozbawionym wolności została uregulowana w § 96 Regulaminu Urzędowania Sądów Powszechnych.
6	Art. 9 § 2 Iustitia	Poważne zastrzeżenia budzi projektowana treść art. 9 § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim wyklucza możliwość otrzymania zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z posiedzenia, które odbyło się przy drzwiach zamkniętych. Takie ograniczenie jawności wewnętrznej wydaje się za daleko idące. Rozwiązanie takie przede wszystkim nadmiernie ogranicza prawo do obrony. Trudno np. wyobrazić sobie przygotowanie środka odwoławczego w sprawie, w której prowadzono rozbudowane postępowanie dowodowe, oparte przede wszystkim na zeznaniach świadków, bez dysponowania zapisem przebiegu rozprawy. Nie przekonuje argument, że zarówno strona, jak i pełnomocnik mogą zapoznać się z treścią protokołu w sądzie. Mając na względzie z jednej strony ograniczony czas na przygotowanie apelacji lub innego środka zaskarżenia oraz ograniczony czas pracy sądu, nie wydaje się, aby takie rozwiązanie pozwalało na wystarczająco swobodne skonstruowanie stosownego pisma procesowego. Rozumiejąc obawy projektodawców dotyczące upubliczniania przez strony zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z posiedzenia przy drzwiach zamkniętych, rozwiązania tego problemu należałoby jednak poszukiwać na innej płaszczyźnie. Poza tym wydaje się, że obawy projektodawców są w tym zakresie przesadzone. Obecnie strony mają praktycznie niczym nieskrępowaną możliwość nagrywania przebiegu rozprawy. Każdy współczesny telefon komórkowy posiada funkcję pozwalającą utrwać dźwięk, a użycie takiego urządzenia jest dla sądu niezauważalne. Nie obserwuje się przy tym, jakiegoś masowego upubliczniania tego typu zapisów. Pytanie o istnienie takiego zagrożenia z pewnością jednak należy mieć na uwadze.	Uwaga częściowo uwzględniona. W odniesieniu do protokołu z posiedzenia odbywanego przy drzwiach zamkniętych proponuje się utrzymanie aktualnie obowiązującego modelu, czyli udostępniania wyłącznie zapisu dźwięku.
7	art. 9 § 2 Sąd Apelacyjny w Warszawie	Poważne zastrzeżenia budzi projektowana treść art. 9 § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim wyklucza możliwość otrzymania zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z posiedzenia, które odbyło się przy drzwiach zamkniętych. Takie ograniczenie jawności wewnętrznej wydaje się za daleko idące. Rozwiązanie takie przede wszystkim nadmiernie ogranicza prawo do obrony. Trudno np. wyobrazić sobie przygotowanie środka odwoławczego w sprawie, w której prowadzono rozbudowane postępowanie dowodowe, oparte przede wszystkim na zeznaniach świadków, bez dysponowania	Por. stanowisko do uwagi nr 6.

		zapisem przebiegu rozprawy. Nie przekonuje argument, że zarówno strona, jak i pełnomocnik mogą zapoznać się z treścią protokołu w sądzie. Mając na względzie z jednej strony ograniczony czas na przygotowanie apelacji lub innego środka zaskarżenia oraz ograniczony czas pracy sądu, nie wydaje się, aby takie rozwiązanie pozwalało na wystarczająco swobodne skonstruowanie stosownego pisma procesowego. Rozumiejąc obawy projektodawców dotyczące upubliczniania przez strony zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z posiedzenia przy drzwiach zamkniętych, rozwiązania tego problemu należałoby jednak poszukiwać na innej płaszczyźnie. Poza tym wydaje się, że obawy projektodawców są w tym zakresie przesadzone. Obecnie strony mają praktycznie niczym nieskrępowaną możliwość nagrywania przebiegu rozprawy. Praktycznie każdy współczesny telefon komórkowy posiada funkcję pozwalającą utrwać dźwięk, a użycie takiego urządzenia jest dla sądu niezauważalne. Nie obserwuje się przy tym, jakiegoś masowego upubliczniania tego typu zapisów.	
8	Art. 9 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	W ocenie sędziów idea wprowadzenia płaszczyzny komunikacji sądu ze stroną za pomocą systemu teleinformatycznego jest długo oczekiwaną innowacją, poszerzającą możliwości skutecznego i szybkiego przepływu informacji. Jej zrozumiałą konsekwencją są unormowania dotyczące jawności dokumentacji sprawy i poszczególnych rozpraw oraz dostępności do akt sprawy (art. 9 k.p.c). Jednak dążenie ustawodawcy w poprawie szybkości komunikacji strony z sądem zostaje osłabione obowiązkami jakie nowela nakłada na sąd w przypadku samowolnego odstąpienia przez stronę od raz wybranego sposobu komunikacji.	Uwaga niezrozumiała. Projekt nie nakłada na sąd żadnych „dodatkowych” obowiązków w razie rezygnacji strony z elektronicznego komunikowania się z sądem. Należy podkreślić, że udostępnianie akt sprawy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 9 k.p.c. nie jest uzależnione od wyboru drogi elektronicznej, o którym mowa w art. 125 k.p.c.
9	Art. 50 § 3 NSA	Projektowany przepis art. 50 § 3 zezwala sędziemu, którego dotyczy wniosek o wyłączenie, na podejmowanie dalszych czynności, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie; natomiast dodany przepis art. 52 § 3 nakazuje sądowi, który uwzględnił wniosek o wyłączenie sędziego - znieść postępowanie w zakresie obejmującym udział tego sędziego po złożeniu wniosku, chyba że były to czynności niecierpiące zwłoki. Z uwagi na powyższą rozbieżność należy albo w art. 50 § 3 dodać, że czynności, które może podejmować sędzia, to są czynności niecierpiące zwłoki, albo w art. 52 § 3 należy złagodzić rygor - że sąd znosi postępowanie, na warunek - że sąd może znieść postępowanie;	Uwaga nie może być uwzględniona. Nie zachodzi potrzeba uzupełnienia art. 50 § 3 k.p.c., gdyż przepis ten ma znacznie szerszy zakres. Wyłączenie sędziego powinno skutkować obligatoryjnym zniesieniem postępowania. W przeciwnym razie mogłoby dojść do sytuacji, w której nie doszłoby do zniesienia

			postępowania i zachowywałyby skuteczność wszystkie czynności wyłączonego sędziego. Byłoby to niespójne z istotą instytucji wyłączenia sędziego. Wyjątek powinien dotyczyć wyłącznie czynności nie cierpiących zwłoki.
10	Art. 50 KRS	Nie jest również zasadna zmiana projektowana w zakresie przepisów regulujących wyłączenie sędziego (art. 48-54 K.p.c.). Przepisy te mają charakter ustrojowy i gwarancyjny, w związku z tym wszelkie zmiany w tym zakresie powinny być dokonywane ostrożnie. Problem oceny wniosków o wyłączenie sędziego nie stanowi zasadniczej przyczyny długotrwałości postępowania. Sytuacje, w których złożenie takiego wniosku znacznie przedłuża postępowanie, mają charakter incydentalny. Dlatego należy pozostawić generalną zasadę, że sędzia, którego dotyczy wniosek, nie powinien podejmować w sprawie czynności, aż do rozpoznania tego wniosku. Ewentualne problemy z terminowością rozpoznania wniosków o wyłączenie związane są z wadliwą praktyką stosowania przepisów procesowych. W takich sytuacjach nacisk powinien być jednak położony na zmianę praktyki a nie przepisów prawnych. Orzeczenie znoszące postępowanie w razie wyłączenia sędziego nie eliminuje społecznych skutków prowadzenia postępowania przez sędziego, w stosunku do którego toczy się postępowanie o wyłączenie. Nie niweluje także w pełni konsekwencji nieprawidłowo zebranego materiału dowodowego ze świadomości uczestników postępowania.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. W uwadze nie wyjaśniono również, na czym mogłaby polegać zmiana praktyki, w świetle aktualnie obowiązujących przepisów procesowych.
11	Art. 50 § 3 Iustitia	Projektowane zmiany ujawniają fundamentalny problem kolizji dwóch wartości prawa do efektywnego postępowania i bezstronnego sądu. Podstawowe znaczenie ma tu zmiana brzmienia art. 50 § 3 k.p.c. Dotychczas w przypadku złożenia wniosku o wyłączenie sędziego mógł aż do rozstrzygnięcia sprawy o wyłączenie spełniać tylko czynności niecierpiące zwłoki. Projektowana zmiana zakłada, że sędzia, którego dotyczy wniosek może podejmować dalsze czynności, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Umożliwia to w zasadzie dalsze prowadzenie przez sąd postępowania i podejmowanie dalszych czynności. Uzasadnieniem dla tej zmiany jest konieczność zapewnienia efektywności postępowań. Wskazane zostało, że z praktyki sądowej wynika, że strona pozwana (bywa, że nie tylko pozwana) wykorzystuje mechanizm wniosku o wyłączenie sędziego w celach taktycznych celem przedłużenia postępowania. Istotnie składanie nieuzasadnionych wniosków o wyłączenie sędziego mogło przedłużać postępowanie, tym bardziej, że pojęcie czynności niecierpiących zwłoki jest dość wąsko rozumiane w judykaturze, jako rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie bądź przeprowadzenie czynności, których nie będzie można powtórzyć. Niemniej jednak zmieniając brzmienie art. 50 § 3 k.p.c. nie można pomijać, że przepis	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		ten obowiązuje od 1930 r. i ma swoje aksjologiczne uzasadnienie. Można się zastanowić, czy nie powinny istnieć inne mechanizmy przeciwdziałania nadużywaniu instytucji wyłączenie sędziego i jaka jest skala tego zjawiska. Podstawowym celem przepisów dotyczących wyłączenia sędziego są jednak względy gwarancyjne, chodzi o poszanowanie prawa stron do niezawisłego i bezstronnego sądu. Dotychczasowa regulacja jako zasadę przewiduje wstrzymanie się sędziego od czynności do czasu rozpoznania sprawy o wyłączenie. Ustawodawca proponuje odwrócenie tej zasady ze względów ekonomii procesowej. Skutek tego rozwiązania jest taki, że jedna strona uczestniczy w postępowaniu przed sądem co do którego ma przekonanie o braku jego bezstronności. Przed tym sądem mogą być podejmowane wszystkie czynności, niekiedy przeprowadzone całe postępowanie. Tymczasem z punktu widzenia gwarancji prawa do rzetelnego procesu istotne jest to, aby zapewnić stronom gwarancje niezawisłego i bezstronnego sądu w całym postępowaniu. Nie ulega wątpliwości, że wniosek o wyłączenie powinien być możliwie szybko bez zbędnej zwłoki rozpoznany w interesie stron postępowania. Ustawodawca stara się przeciwdziałać negatywnym skutkom prowadzenia postępowania przed sądem, który może zostać wyłączony. Uwzględniając wniosek o wyłączenie sędziego, sąd zniesie postępowanie w części obejmującej czynności dokonane po złożeniu tego wniosku, chyba że były to czynności niecierpiące zwłoki (art. 52 § 3 k.p.c.). Regulacja ta ma zapobiegać negatywnym skutkom nieważności postępowania związanym z prowadzeniem postępowania z sędzią wyłączonym z ustawy. Tego rodzaju rozwiązanie choć zabezpiecza prawa wnioskującego o wyłączenie sędziego może jednak również prowadzić do przedłużenia postępowania, a w szczególności znaczącego zwiększenia kosztów procesu. Jako przykład można wskazać sytuację, w której sąd zleca biegłemu sporządzenie skomplikowanej opinii lub przesłuchuje kilkunastu świadków składających wnioski o zwrot kosztów dojazdu i utraconego zarobku. W sytuacji zniesienia postępowania czynności podjęte będą musiały ulec powtórzeniu, a powstałe w tym wypadku wydatki poniosą strony. Proponować więc należy zachowanie dotychczasowego brzmienia art. 50 § 3 k.p.c. z możliwie elastycznie rozumianym pojęciem czynności niecierpiących zwłoki. Z pewnością inspirująca może być wykładnia tego pojęcia na gruncie art. 56 KPC z 1930r. Za czynności niecierpiące zwłoki uznawano czynności, których zaniechanie naraziłoby strony na niepowetowaną szkodę bądź czynności których prowadzenie natrafiałoby w przyszłości na duże trudności np. wyjazd świadka za granicę. Należy w tym zakresie pozostawić sądowi swobodną ocenę niedookreślonego pojęcia czynności niecierpiących zwłoki i nie pozbawiać art. 50 § 3 k.p.c. znaczenia gwarancyjnego. W przypadku zaś nadużycia instytucji wniosku o wyłączenie sędziego można rozważać wprowadzenie określonych środków dyscyplinujących, co wiąże się ogólną dyskusją nad koncepcją przeciwdziałania nadużyciom praw procesowych w postępowaniu cywilnym.	
12.	Art. 50 § 3 ZBP	Nowa regulacja art. 50 § 3 k.p.c. dopuszczająca dokonywanie czynności procesowych przez sędziego orzekającego zasługuje na aprobatę, jako zapobiegająca obstrukcji procesowej polegającej na składaniu wniosków, także w celu przedłużania postępowań, jednakże już w przypadku znoszenia czynności dokonanych przez wyłączonego sędziego należałoby raczej	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami

		zastanowić się, czy sąd powinien znieść postępowanie jedynie od momentu złożenia wniosku, czy też właściwym byłby inny moment oraz czy pojęcie czynności nie cierpiących zwłoki nie należałoby zamienić na z wyłączeniem tych czynności, których ponowne przeprowadzenie jest już obiektywnie niemożliwe.	
13.	Art. 50 § 3 Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Pozytywnie należy ocenić proponowaną wersję art. 50 § 3 k.p.c, którego celem jest pozbawienie stron możliwości blokowania postępowania poprzez składanie wniosków o wyłączenie sędziego, to niezrozumiałym jest jednak, dlaczego w przepisie przewidziano, że sędzia, w stosunku do którego zgłoszono wniosek o wyłączenie nie będzie mógł wydać orzeczenia kończącego postępowanie, przy takiej redakcji przepisu, strona, której zależało będzie na przewlekaniu procesu będzie mogła „skutecznie” złożyć wniosek o wyłączenie sędziego po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, mimo że sprawa będzie nadawała się do rozstrzygnięcia, strona wciąż będzie miała możliwość blokowania jego wydania. Ewentualne uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego (co w praktyce nie zdarza się) skutkować mogłoby uchynieniem wydanego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.	Uwaga nie może być uwzględniona. Strona aktualnie również ma możliwość złożenia wniosku po przeprowadzeniu postępowania dowodowego. Jeżeli został wydany wyrok, to doprowadzenie do jego uchylenia wymaga wniesienia apelacji.
14.	Art. 50 KRK	Nie jest zasadne, by sędzia, którego dotyczy wniosek o wyłączenie uprawniony był do dokonywania czynności procesowych, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego w sprawie. Złożenie wniosku o wyłączenie skutkować winno odsunięciem sędziego od orzekania w sprawie do czasu rozstrzygnięcia o zasadności wniosku. Późniejsze „zniesienie” postępowania nie niweluje skutków działania sędziego wyłączonego z mocy samego prawa lub na wniosek.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
15.	Art. 50 § 3 BCC	Zgodnie z propozycjami wskazanymi w Projekcie, zmianie ulec ma treść art.50 ust.3 ustawy Kodeks postępowania cywilnego, stanowiący dotychczas „Aż do rozstrzygnięcia sprawy o wyłączenie sędziego może spełniać tylko czynności niecierpiące zwłoki”. Aktualna propozycja brzmi „Do rozstrzygnięcia sprawy o wyłączenie sędziego, którego dotyczy wniosek, może podejmować dalsze czynności, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego w sprawie”. Nie jest to zmiana akceptowana. Zdaniem Business Centre Club mamy w tym przypadku do czynienia z błędnym rozwiązaniem. W sytuacji, gdyby zakwestionowana została bezstronność sędziego w sprawie, naszym zdaniem, nie powinien być on dopuszczony do podejmowania dalszych czynności w sprawie, poza tymi czynnościami, które nie cierpią zwłoki - analogicznie więc do aktualnych rozwiązań w przedmiotowym zakresie. Zdaniem ustawodawcy zabieg ten. umożliwiający sędziemu dalsze prowadzenie sprawy, do czasu rozstrzygnięcia wniosku o jego wyłączenie, co pozwoli uniknąć celowego przewlekania postępowania przez jego uczestników, którzy to często składają wniosek o wyłączenie sędziego wyłącznie w celach taktycznych, tj. w celu przedłużenia postępowania. Niemniej, uważamy, iż	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami

		ryzyko płynące z przedmiotowej zmiany jest zdecydowanie zbyt duże i nieproporcjonalne w stosunku do płynących z niej korzyści. Zmiana ta korelatywnie związana jest ze zmianą z punktu następnego. Zgodnie z tym, co zostało już wstępnie podkreślone powyżej, niniejsza zmiana nieodzownie wiąże się z kolejną propozycją nowelizacyjną ustawodawcy. Propozycja ta polega na dodaniu do ustawy Kodeks postępowania cywilnego art.52 ust.3. stanowiącego, iż „Uwzględniając wniosek o wyłączenie sędziego, sąd znosi postępowanie w zakresie obejmującym udział tego sędziego po złożeniu wniosku, chyba że były to czynności niecierpiące zwłoki”. Celem ustawodawcy, wynikającym z dwóch przedmiotowych zmiany, jest przede wszystkim próba przyspieszenia postępowania i zagwarantowania jego większej płynności. Skutek ten następować powinien pomimo złożenia wniosku o wyłączenie sędziego. Równocześnie ustawodawca chce zapewnić uczestnikom postępowania pewną gwarancję bezstronności i rzetelności procesu, stanowiąc, iż jeżeli wniosek o wyłączenie sędziego zostanie uwzględniony, to czynności podjęte przez takiego sędziego będą przez sąd zniesione. Ustawodawca stara się bronić od tych zarzutów, wskazując na fakt, iż w przypadku zasadności wniosku o wyłączenie sędziego jego czynności nie będą ważne (zostaną zniesione). Pomimo powyższego uważamy jednak, że prowadzenie sprawy przez sędziego - co do którego powzięte zostały wątpliwości co do jego bezstronności - może źle wpływać zarówno na podejście i poczucie pewności i bezpieczeństwa procesowego bezpośrednich uczestników postępowania, jak i wywołać ogólnie negatywne spojrzenie społeczeństwa na wymiar sprawiedliwości. Równocześnie, nie jesteśmy przekonani uzasadnieniem ustawodawcy, który mówi o przyspieszeniu procedury sądowej. Przede wszystkim argument ten nie powinien mieć absolutnie prawa pierwszeństwa/wyższości nad prawem strony do bezpieczeństwa procesowego (gwarancji bezstronności sędziego). Po drugie zaś. w przypadku zasadności wniosku o wyłączenie sędziego następowałaby sytuacja wręcz odwrotna do zamierzeń ustawodawcy. Mianowicie, praca i zaangażowanie (również finansowe w postaci przyjazdów na ewentualne posiedzenia sądowe) wszystkich uczestników postępowania, a także samego wymiaru sprawiedliwości - po zniesienie tej części postępowania, zostanie całkowicie zmarnowana.	
16.	Art. 50 § 3 Sąd Apelacyjny w Białymstoku	Wyrażono poparcie odstąpienia od obowiązku referowania spraw apelacyjnych, natomiast w kontekście proponowanych zmian art. 50 § 3 kpc wskazano konieczność pilnego uzupełnienia regulacji poświęconej instytucji wyłączenia sędziego. Zdaniem Pana Prezesa Sądu Okręgowego w Olsztynie, autorzy projektu dostrzegają negatywną praktykę związaną z instytucją wyłączenia sędziego, ale proponowana zmiana nie daje szans na istotne ograniczenie tego zjawiska. Według opiniującego istniejąca obecnie regulacja prowadzi wielokrotnie do sytuacji, gdy wymiar sprawiedliwości zostaje sparaliżowany wielokrotnymi wnioskami strony o wyłączenie sędziego, a	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

	bardzo często wszystkich sędziów danego sądu wymienionych z imienia i nazwiska. Wymaga to za pierwszym razem rozpoznania wniosku przez skład trzech sędziów zawodowych (w tym celu sąd przelozony musi rozpoznać wniosek o wyłączenie - art. 52 § 1 kpc), a następnie rozpoznania zażalenia (w międzyczasie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych) przez sąd II instancji. Orzeczenie sądu odwoławczego, mimo że prawomocne, niejednokrotnie też jest skarżone przez zainteresowanego, co powoduje długoterminowe krążenie akt pomiędzy sądami obu instancji. Gdy sprawa ponownie trafia wreszcie do I instancji, zainteresowany występuje z ponownym wnioskiem o wyłączenie sędziego lub wszystkich sędziów, który podlega już odrzuceniu ale przez skład trzech sędziów zawodowych (patrz orzeczenie SN z dnia 18 III 2011r.). Jeżeli wniosek ponownie dotyczy wszystkich sędziów danego sądu, akta należy przedstawić sądowi przelozonemu, a ten będzie mógł odrzucić wniosek. Jego orzeczenie nie kończy jednak procedury, bo aczkolwiek jest ono prawomocne to w przypadku wniesienia na nie zażalenia, które będzie należało odrzucić, może być zablokowane zażaleniem na odrzucenie zażalenia, które jest już dopuszczalne. Istniejąca procedura daje możliwość stronie nie zainteresowanej wydaniem wyroku blokowania sprawy w nieskończoność. Przykładowo, pozwany jest w stanie sparaliżować tok procesu, a sąd nie będzie w stanie nic na to poradzić. Takie uregulowanie jest w istocie pozbawieniem drugiej strony procesu prawa do sądu i grozi odpowiedzialnością Państwa z tego tytułu. Trybunał w Strasburgu rzadko bowiem przyjmuje argumentację, iż taka jest procedura krajowa. Obowiązkiem ustawodawcy jest bowiem stworzenie takich przepisów, które pozwalałyby sądowi rozstrzygnąć sprawę. Proponowana zmiana idzie w dobrym kierunku. Pozwala np. przesłuchać świadków, którzy stawili się na rozprawę i zostali zaskoczeni złożonym w tym samym dniu przez jedną ze stron wnioskiem o wyłączenie sędziego. Zdecydowanie korzystnie wpłynie to na ocenę sądów przez tych świadków, którzy nie będą musieli drugi raz przychodzić do sądu (brać urlopów, ponosić kosztów i trudów ponownego dojazdu), o ile wnioski o wyłączenie sędziego zostanie oddalone. Sędzia podejmuje też decyzję oceniając rzecz na podstawie własnego doświadczenia. Jeśli argumenty podane we wniosku będą na tyle silne, że mogą doprowadzić do jego wyłączenia, nie przystąpi do czynności procesowych. Jeśli natomiast nie mogą uzasadniać wyłączenia ma możliwość zaniechać słuchania świadków. Jest to postęp do regulacji aktualnej, zgodnie z którą, sędzia może wykonać jedynie czynności nie cierpiące zwłoki. Proponowana regulacja nie zapewnia jednak sposobu na przełamanie destrukcyjnej postawy jednej ze stron, która będzie ponawiać w nieskończoność wnioski o wyłączenie sędziego lub wszystkich sędziów danego sądu. Zgodnie z proponowaną regulacją nie będzie można wydać wyroku. Z tego względu proponuje się uzupełnić projektowany zapis art. 50 § 3 kpc o jeszcze jedno zdanie, dzięki czemu przybierze on następującą postać: "§ 3. Do rozstrzygnięcia sprawy o wyłączenie sędziego, którego dotyczy wniosek, może podejmować dalsze czynności, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Wskazany w zdaniu pierwszym wyjątek nie dotyczy ponownego wniosku, który podlega odrzuceniu.". Proponowana wyżej regulacja idzie tropem przyjętej przez autorów projektu zmiany. Stwarza bowiem sądowi zaspywanemu ponownymi wnioskami tej samej treści możliwość wydania wyroku. Ponowne wnioski mogą następczo być rozpoznane przez sąd przelozony. Dodatkowo mogą	

		podlegać ocenie przez sąd II instancji przy okazji rozpoznania apelacji. Co prawda, sędzia dotknięty tym wnioskiem ponosi ryzyko wydania wyroku w warunkach nieważności i uchylecia sprawy do ponownego rozpoznania, ale za to ma w ogóle możliwość skończyć sprawę, czego obecna i proponowana regulacja nic zapewnia. Proces cywilny to dwie strony (czasem wielopodmiotowe) o sprzecznym interesie. W trosce o prawa i interesy jednej z nich zapomniano o prawie drugiej do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Trybunał Konstytucyjny uznał za sprzeczną z konstytucją regulację zawartą w art. 53 kpc, która dawała podstawy do ukarania grzywną strony, która złożyła wniosek w złej wierze (wyrok z 11 grudnia 2002r.). Regulacja stworzona w art. 53 kpc, dająca możliwość odrzucenia ponownego wniosku opartego na tych samych okolicznościach, na skutek interpretacji dokonanej w uchwale Sądu Najwyższego z 18 marca 2011 r., stworzyła konieczność rozpoznania ponownego wniosku w składzie trzech sędziów. W uchwale tej stwierdzono, że o odrzuceniu ponownego wniosku o wyłączenie sędziego opartego na tych samych okolicznościach orzeka sąd w składzie trzech sędziów zawodowych, bez udziału sędziego, którego wniosek dotyczy (OSNC 2011/11/121). Jeżeli ponowny wniosek dotyczy wszystkich sędziów danego sądu, jak wskazywano wyżej, akta należy przesłać do sądu przełożonego i cała procedura zaczyna się od nowa. W chwili obecnej sąd nie ma w praktyce żadnych środków aby przeciwdziałać chęci sparaliżowania jego działalności przez stronę negatywnie zorientowaną do merytorycznego zakończenia sprawy. Należy pamiętać, że proces cywilny bardzo często musi rozstrzygnąć spreczne interesy skonfliktowanych stron, a treść rozstrzygnięcia może niejednokrotnie prowadzić do ruiny finansowej jednej z nich. W tej sytuacji strona taka ma niewiele do stracenia, a posiada obecnie instrument aby proces na wiele lat zablokować. Nie zawsze postawa stron jest konstruktywna. Często gdyby nie zła wola jednej z nich w ogóle do procesu by nie doszło. Organ państwowy nie może być bezradny wobec tak destrukcyjnych działań, bo źle świadczy to o całym Państwie.	
17.	Art. 51 Iustitia	Konsekwencją przyjętych założeń jest również proponowana zmiana art. 51 k.p.c. Obecnie sędzia powinien zawiadomić sąd o zachodzącej podstawie swojego wyłączenia i wstrzymać się do udziału w sprawie. Nowelizacja zakłada, że sędzia tylko zawiadomi sąd o zachodzącej podstawie wyłączenia. Zakłada się zatem, że sędzia będzie dalej podejmował czynności w sprawie. Trudno jednak zaakceptować te rozwiązanie jeśli się przyjmie, że np. sędzia będzie podejmował czynności w sprawie swego małżonka, krewnych lub gdy sam deklaruje, że nie będzie bezstronny itp. Nie można też pomijać, że niezawisłość sędziowska może być również rozpatrywana w stosunkach zewnętrznych i wewnętrznych. W wymiarze zewnętrznym oznacza ona niezależność od władzy wykonawczej, parlamentu, partii politycznych, innych sędziów, opinii publicznej oraz stron postępowania. Niezawisłość wewnętrzna zaś polega na rzeczywistym przekonaniu sędziego, że może on w pełni niezawisłe rozstrzygać powierzone mu sprawy, kierując się jedynie ustawą i głosem sumienia. Niezawisłość wewnętrzna rozciąga się na delikatną sferę sumienia sędziowskiego i jego wewnętrznych przeżyć. Jeśli sędzia w swoim sumieniu stwierdza, że nie	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. We wskazanym przykładzie nie pojawia się potrzeba podejmowania przez tego sędziego dalszych czynności w sprawie, gdyż sędzia ten zostanie niezwłocznie wyłączony.

		może bezstronnie prowadzić powierzonej mu sprawy to jego dalszy udział w postępowaniu stanowi jawną ingerencję w intelektualną wewnętrzną niezawisłość sędziowską. Nie ulega również wątpliwości, że dalsze prowadzenie postępowania przez sędziego, który zawiadomił o podstawie swego wyłączenia do czasu rozpoznania sprawy o wyłączenie dla stron oznaczać może pozbawienie ich prawa do bezstronnego sądu. Rzetelność takiego postępowania, choćby nawet postępowanie zniesiono, musi budzić uzasadnione wątpliwości, a i jego efektywność nie jest pewna	
18.	Art. 52 § 3 ZBP	Wydaje się jednak, że w art. 52 par. 3 zniesienie czynności przeprowadzonych przez sędziego, który został ostatecznie wyłączony, powinno obejmować wszystkie czynności z wyjątkiem tych, których ponowne przeprowadzenie jest niemożliwe a nie, jak przyjmuje projekt tych, które były niecierpiącymi zwłoki. Jeśli sędzia przesłuchał świadka, który znajdował się w stanie zagrożenia życia a więc przesłuchanie nie cierpiało zwłoki a później szczęśliwie wyzdrowiał to nie ma żadnych przeszkód aby go ponownie przesłuchać przez sędziego nie podlegającego wyłączeniu. I odwrotnie – niewłaściwym byłoby znoszenie przesłuchania świadka, który był w pełni zdrowia ale niestety umarł a ponowne jego przesłuchanie jest już niemożliwe.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami
19.	Art. 52 § 3 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Jako nietrafne sędziowie oceniają obligatoryjne zniesienie postępowania prowadzonego przez sędziego po złożeniu uwzględnionego co do niego wniosku o wyłączenie (art. 52 ust. 3 k.p.c). Regulacja ta może w ogólnym odbiorze podważać zaufanie do sądów, a nadto tworzy jak się wydaje daleko idące pole oceny jakie czynności pozostawić w mocy, a jakie objąć zniesieniem postępowania (co może spowodować szkody dla zasady prawdy materialnej, do jakiej ustawodawca wyraźnie powrócił ostatnio w regulacjach ustawy procesowej). Kategoria „czynności nie cierpiącej zwłoki” wydaje się być w tym przypadku zawodnym kryterium pozostawienia w mocy przeprowadzonych czynności sądowych lub zniesienia postępowania (nadto dokonywanym przez Sąd tego samego sądu).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Nie da się pogodzić wyłączenia sędziego z pozostawieniem w mocy czynności dokonanych z jego udziałem (choćby z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu uwagi SSP IUSTITIA do art. 51 k.p.c.).
20.	Art. 53¹ Iustitia	Zaproponowane jako obecnie istniejące poprzez art. 53 ¹ kpc rozwiązanie, by niekonstruktywny wniosek o wyłączenie sędziego podlegał odrzuceniu, co oznacza uznanie jego niedopuszczalności bez wszczynania procedury zmierzającej do jego rozpoznania, jak w przypadku wniosku skutecznie wniesionego - było krokiem w dobrym kierunku. Jednak redakcja przepisu wywołała spory doktrynalne, co wprawdzie doprowadziło do ograniczenia stosowania tej podstawy do odrzucania wniosków uznanych za oczywiście bezzasadne, a następnie właściwe ją unicestwiło poprzez uchwałę Sądu Najwyższego z 18.03.2011 r. (III CZP 138/10), gdzie użyto bezdyskusyjnego argumentu przez odwołanie się do zapisu przebiegu prac legislacyjnych. Istotność tej uchwały	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż wykracza poza granice założeń.

		polega na tym, iż potwierdziła ona, że postanowienie o odrzuceniu wniosku powinno być wydane w składzie 3 sędziów, w tym nie może w nim znajdować się sędzia, którego wniosek dotyczy. Według przeciwnego stanowiska – wniosek w warunkach art. 53¹ kpc mógł zostać odrzucony przez sędziego orzekającego w tej sprawie, czyli tego którego wniosek dotyczy. Skoro nie może on tego zrobić - sam wpływ wniosku oznacza wstrzymanie biegu sprawy i przystąpienie do procedowania w przedmiocie wniosku, co oznacza niemal analogiczną sytuację, jak gdyby wniosek podlegał rozpoznaniu merytorycznemu (a jeszcze byli entuzjaści maksymalizacji ochrony uważający, iż takie postanowienie powinno być zaskarżalne, co już w ogóle utrzymanie odrębnej instytucji odrzucenia wniosku czyniłoby zbędnym). Uznanie, by wniosek oparty na tych samych okolicznościach, podlegał odrzuceniu przez sędziego orzekającego w danej sprawie, jest możliwym do obrony procesowo rozwiązaniem. Na uwadze trzeba mieć, że pewne dogmaty procesowe nie dotyczą wszystkich instytucji (np. nie każde postanowienie jest zaskarżalne zażaleniem, m.in. w postępowaniu upominawczym dla realizacji założonych celów ogranicza się stronie gwarancje procesowe itd.). Wspomnieć można zatem jeszcze krótko, iż zarządzenie o zwrocie wniosku o wyłączenie sędziego, gdy nie odpowiada on warunkom formalnym wymaganym dla tego pisma procesowego - wydaje sędzia orzekający w sprawie jednoosobowo i jest ono niezaskarżalne zażaleniem. Odrzucenie jest także rozstrzygnięciem formalnym, acz innego rzędu. Podlega zaś kontroli w trybie art. 380 kpc.	
21	Art. 68 NSA	W nowo projektowanym art. 68 § 2 „System teleinformatyczny” definiuje się przez „System teleinformatyczny obsługujący postępowanie sądowe” - co jest klasycznym przykładem konstrukcji <i>idem per idem</i>;	Uwaga nie może być uwzględniona. W tym przepisie nie definiuje się tego pojęcia, wyjaśnia się skrót używany w dalszych przepisach k.p.c.
22.	Art. 68. ZBP	W art. 68 § 2 projektu k.p.c. proponuje się zniesienie obowiązku przedkładania przy pierwszej czynności procesowej dokumentów wykazujących umocowanie przedstawiciela ustawowego (np. KRS w przypadku reprezentowania strony przez jej organ), gdy czynności dokonuje się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ale jednocześnie utrzymuje się obowiązek wskazania przez przedstawiciela ustawowego lub organ podstawy umocowania. Takie rozwiązanie wydaje się niespójne i wątpliwe w zakresie korzyści, czy usprawnienia postępowania. Niezależnie od tego, brak jest uzasadnienia do zniesienia obowiązku tylko w postępowaniu elektronicznym, a nie w całym postępowaniu cywilnym.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami Należy dodać, że czym innym jest „wykazanie umocowania” (czyli przedłożenie dokumentu), a czym innym jest „wskazanie podstawy umocowania” (czyli oświadczenie).

23.	Art. 68 i 89 KPK	W projekcie słusznie proponuje się stworzenie w k.p.c. ogólnych ram prawnych dla wprowadzanych w przyszłości z informatyzowanych postępowań. Nastąpić to ma poprzez przeniesienie niektórych regulacji obowiązujących aktualnie w elektronicznym postępowaniu upominawczym do przepisów ogólnych o procesie. Z tego względu projektuje się zmiany w art. 68 k.p.c. i art. 89 k.p.c. polegające na uchyleniu obowiązku przedkładania dokumentów wykazujących umocowanie w postępowaniach wszczętych drogą elektroniczną. Zwolnienie to będzie dotyczyło przedstawicieli ustawowych, organów, osób wymienionych w art. 67 k.p.c. oraz pełnomocników procesowych. Należy jednak zauważyć, że proponowany przepis art. 68 § 1 k.p.c. stanowi, że przedstawiciel ustawowy, organy oraz osoby wymienione w art. 67 k.p.c. mają obowiązek wykazać swoje umocowanie dokumentem przy pierwszej czynności procesowej. Należy jednak uwzględnić, że wobec zmiany przepisów k.c. dokumentem ma być „nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie”. Wydaje się zaś, że celem regulacji zawartej w art. 68 k.p.c. było nałożenie na strony obowiązku złożenia dokumentu w postaci tradycyjnie rozumianej, z wyjątkiem sytuacji określonej w § 2 tego przepisu.	Uwaga nie może być uwzględniona. Nie można wykluczyć, że umocowanie zostanie wykazane przy pomocy dokumentu mającego postać elektroniczną, złożonego na pośrednictwem systemu teleinformatycznego w postępowaniu, które jest wszczynane w sposób tradycyjny.
24.	Art. 89 PKSP	W § 1 ¹ dodawanym w art. 89 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 6 projektu) nie jest uzasadnione pominięcie dotychczas występującej „daty” udzielenia pełnomocnictwa. Powstaje nadto wątpliwość - czy strona będzie mogła powołać się na nieważność postępowania w przypadku, gdy czynność procesowa dokonana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zostanie dokonana bez umocowania albo z jego przekroczeniem. Wydaje się, że tego rodzaju konsekwencje projektowanej regulacji powinny być opisane w uzasadnieniu projektu.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż pominięcie to jest celowe. Projekt nie wprowadza żadnych modyfikacji w przepisie art. 379 k.p.c.
25.	Art. 89 LEWIATAN	Zmiana art. 89 § 1 k.p.c. ostatnie zdanie zakłada, że po złożeniu pełnomocnictwa sąd może zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony. W przypadku adwokata lub radcy prawnego będzie to w istocie oznaczało poświadczenie notarialne podpisu, czy jednak notariusz będzie mógł poświadczyć podpis już złożony, jeśli został on złożony nie w obecności notariusza?	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Regulacja dotycząca poświadczenia podpisu obowiązuje od dawna i nie rodziła dotychczas wątpliwości. Również przepisy ustawy – Prawo o notariacie są jasne w tej kwestii.
26.	Art. 89 ZBP	Skoro przepis ten ma być przedmiotem nowelizacji i skoro nowelizacja ta idzie w kierunku ułatwienia stronom działania w ramach prowadzonego postępowania sądowego w związku z jego informatyzacją, może warto byłoby: 1. zwolnić, wskazanych w tym przepisie pełnomocników, z obowiązku przedkładania	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż wykracza poza granice założeń.

		odpisów z KRS (i to także w egzemplarzu dla strony przeciwnej) w celu wykazania umocowania (w zamian wystarczyłoby powołanie się na właściwy numer KRS), skoro dane te dostępne są na rządowej stronie internetowej www.ems.ms.gov.pl/krs. Odpisy te, zwłaszcza jeśli trzeba przedłożyć pełen, jak w przypadku największych banków (np. PKO BP S.A. lub Pekao SA) liczą kilkadziesiąt stron. 2. a ponadto - wyraźnie wskazać w tym przepisie, czy adwokat, radca prawny itp. - może uwierzytelnić tylko odpis pełnomocnictwa, które jemu udzielono, czy też także inne z "ciągu pełnomocnictw" i inne dokumenty składane z tym pełnomocnictwem jak np., odpis z KRS. Praktyka sądów w tym zakresie jest różna, co rodzi niepotrzebne problemy. Część sądów kieruje się uchwałą Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23.01.2009r. (III CZP 118/2008), jako wytyczającą kierunek w tym zakresie. W uchwale tej Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że radca prawny, będący dalszym pełnomocnikiem nie może uwierzytelniać pełnomocnictwa podstawowego. Wątpliwości może budzić fakt, że w postępowaniu, w którym pełnomocnik kontaktuje się z sądem jedynie elektronicznie skutecznym jest jego powołanie się na umocowanie bez wskazania tytułu tego umocowania. Natomiast w postępowaniu gdzie staje przed sądem, często znany sądowi, musi udokumentować swoje pełnomocnictwo. Proponowany nowy przepis § 1 (1) wskazuje na to, że pełnomocnik dokonujący czynności w systemie teleinformatycznym powinien powołać zakres pełnomocnictwa i okoliczności z art. 87. Zasadnym wydaje się, załączenie skanu tego pełnomocnictwa - co później eliminowałoby konieczność jego składania po przekazaniu sprawy do postępowania zwykłego (vide proponowany art. 505 (37)).	
27.	Art. 125 PGSP	Projektowana nowelizacja zakłada dokonywanie przez stronę wyboru sposobu wnoszenia pism procesowych - w sposób tradycyjny (w formie pisemnej) albo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Reguła ta nie powinna mieć charakteru domyślnego lecz powinna być bezpośrednio i jednoznacznie wyrażona w przepisie prawnym. Dlatego też w art. 125 Kodeksu postępowania cywilnego po § 2 a przed § 2¹ należałoby dodać przepis w brzmieniu „Pisma procesowe wnosi się do sądu w formie pisemnej albo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego”. Wprowadzenie takiego przepisu będzie istotne również dla interpretacji art. 131¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 13 projektu). W projektowanym art. 125 § 2¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 7 lit. a projektu) wymaga doprecyzowania wymóg pouczenia przez sąd wnoszącego pismo procesowe o braku skutków prawnych tego pisma. Uszczegółowienie powinno wskazywać termin i sposób dokonania pouczenia, zwłaszcza w kontekście zdania trzeciego w projektowanym § 2¹ art. 125 Kodeksu	Uwaga uwzględniona w tej części, która dotyczy projektowanego art. 125 § 2². W pozostałej części uwaga nie może być uwzględniona. Proponowany w uwadze przepis należy uznać za zbędny. Tak samo należy ocenić postulat uszczegółowienia regulacji dotyczącej pouczenia i odesłania pisma.

		postępowania cywilnego. Nadto można by wskazać termin, w jakim przewodniczący odsyła pismo wnoszącemu i zawiadamia go o bezskuteczności tej czynności. Analogiczna uwaga odnosi się do projektowanego art. 130 § 6 i 7 zdanie drugie Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 11 lit. a projektu). Przepis § 2² dodawany w art. 125 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 7 lit. b projektu) spowoduje wydłużenie postępowania, gdyż nie można wykluczyć nadużywania tego przepisu w przypadku niedochowania terminu na wniesienie stosownego pisma procesowego wobec nieostrości nazwy „względy techniczne”. W projektowanym art. 125 § 2² Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 7 lit. b projektu) wyraz „złożenie” należałoby zastąpić wyrazem „wniesienie” w celu zachowania jednolitości stosowanego aparatu pojęciowego.	
28.	Art. 125 § 2 Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Wątpliwości budzi proponowany przepis art. 125 § 2 k.p.c, który z jednej strony przewiduje pouczenie sądu o bezskuteczności pisma niewniesionego w formie elektronicznej, z drugiej zaś stwierdza, że w razie wniesienia pisma bez pośrednictwa systemu teleinformatycznego przewodniczący odsyła pismo wnoszącemu, zawiadamiając go o bezskuteczności czynności. Analiza proponowanego przepisu rodzi zasadnicze pytanie: kiedy i w jakiej formie o bezskuteczności pisma ma stronę pouczyć sąd, skoro w razie wniesienia pisma ma je odesłać przewodniczący i zawiadomić o bezskuteczności czynności. Czy obie te czynności (sądu i przewodniczącego mają nastąpić jednocześnie ?), poza tym nie wynika z przepisu w jakiej formie ma nastąpić odesłanie pisma i zawiadomienie przez przewodniczącego, nie wiadomo także, czy czynność ta będzie zaskarżalna - w projekcie nie zmienia się treści art. 394 k.p.c, a zatem należy domniemywać, że czynność przewodniczącego, polegająca na odesłaniu pisma będzie niezaskarżalna – taka regulacja może doprowadzić do naruszenia zasady równości stron, bowiem osoba wnosząca pozew tradycyjnie będzie mogła zaskarżyć jego zwrot, a osoba, która nie wniosła pisma w systemie teleinformatycznym - nie.	Uwaga nie może być uwzględniona. W uzasadnieniu projektu wyjaśniono, że pouczenie będzie generowane w systemie teleinformatycznym.
29.	Art. 125 § 2¹ ZBP	Jaki będzie obowiązywał dowód na wykazanie, że pismo z przyczyn technicznych nie mogło być wniesione drogą elektroniczną. Czy chodzi wyłącznie o awarie systemu czy także o np. brak zasilania energią elektryczną u wnoszącego pismo? Wątpliwości budzi zakres pojęć „sąd poucza wnoszącego pismo” i „przewodniczący odsyła pismo zawiadamiając o bezskuteczności”. W par. 2 ze zn. 3 wątpliwości budzi wymóg wniesienia rezygnacji korzystania z sytemu teleinformatycznego za pośrednictwem tego systemu. Jeśli z jakiś względów chce się zrezygnować z tego sytemu to najwyraźniej występują trudności z korzystania z niego. Należałoby więc umożliwić odstąpienie od systemu z jego pominięciem. Zgodnie z ostatnim zdaniem proponowanego brzmienia § 2¹ w razie wniesienia pisma bez	Uwaga nie może być uwzględniona, jako niezasadna. Wykazanie niemożliwości złożenia elektronicznego pisma z przyczyn technicznych będzie możliwe przy wykorzystaniu wszystkich środków dowodowych.

		pośrednictwa systemu teleinformatycznego przewodniczący odsyła pismo wnoszącemu, zawiadamiając go o bezskuteczności czynności. W związku z tym należy udzielić odpowiedzi na pytanie, czy jest to zaskarżalne. Proponowany przepis nic o tym nie mówi, nie zawiera też „odesłania”. Z kolei zgodnie z treści § 2² wcześniej przytoczonego § 2¹ nie będzie się stosować, jeżeli ze względów technicznych nie było możliwe złożenie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W związku tym rodzi się wątpliwość, jak strona powinna to wykazać, a ponadto czy będzie miała w ogóle takie możliwości. Art. 125 w nowym brzmieniu wydłuży postępowanie z uwagi na możliwość wykazywania przeszkód technicznych przez strony postępowania i jego uczestników, które zdecydował się na tę formę. Nie jest jasne, czy wybór ten ma być czymś nieodwracalnym np. w przypadku rezygnacji z udziału w sprawie pełnomocnika procesowego. W art. 125 § 2¹ 1 k.p.c. ustawodawca uzależnił jednostronnie sposób wnoszenia pism od wyboru strony, co stanowi naruszenie prawa do obrony, gdyż może się tak zdarzyć, iż w toku postępowania do sprawy przystąpi nowy pełnomocnik (albo kolejny pełnomocnik) powinien mieć wówczas prawo wyboru sposobu komunikowania z sądem.	Rezygnacja z „drogi elektronicznej” dokonywana w postaci papierowej mogłaby spowodować komplikacje w przebiegu postępowania. Odesłanie pisma nie jest decyzją procesową, więc nie podlega zaskarżeniu. Wybór „drogi elektronicznej” będzie decyzją „wnoszącego pismo”. Jeżeli pełnomocnik wybrał tą drogę, a następnie „rezygnuje” z udziału w sprawie, to jego wybór nie wywołuje skutków wobec mocodawcy lub kolejnego pełnomocnika.
30.	Art. 125 § 2¹ KRK	W treści art. 125 § 2¹ k.p.c. błędnie przewiduje się skutek w postaci „odesłania” pisma wnoszącemu, w razie wniesienia pisma z pominięciem systemu teleinformatycznego. Kodeks postępowania cywilnego nie zna tego rodzaju rozstrzygnięcia - prawidłowo pismo winno zostać zwrócone. To samo dotyczy regulacji zawartej w art. 130 § 6, 7 i 8 k.p.c. w odniesieniu do pisma wniesionego bez należnej opłaty.	Uwaga nie może być uwzględniona. Odesłanie pisma nie będzie rozstrzygnięciem, ale czynnością techniczną.
31.	Art. 125 § 2¹ Sąd Apelacyjny w Łodzi	Wydaje się, że skutki określone w art. 125 § 2¹ są zbyt daleko idące. Strona, która dokonała wyboru sposobu wnoszenia pisma winna mieć prawo odstąpić od formy teleinformatycznej z ważnych powodów nie tylko technicznych. Przyczyny zmiany stanowiska mogą mieć szerszy charakter w tym osobisty, zdrowotny, losowy jak choćby utrata oprzyrządowania lub jego uszkodzenie z różnych przyczyn. Nie może to pozbawiać lub ograniczać prawa strony do sądu.	Uwaga nie może być uwzględniona jako niezasadna. W przepisach przewidziano prawo do rezygnacji ze składania pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i nie określono żadnego katalogu przyczyn tej rezygnacji.
32	Art. 125 § 2¹ Sąd Apelacyjny	Zbędne wydaje się ponowne komunikowanie stronie braku skutków pisma wniesionego z naruszeniem obranego sposobu komunikacji z sądem (art. 125 par. 2 [1] k.p.c).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest

	w Szczecinie		sprzeczna z założeniami. Takie pouczenie jest konieczne, aby można było zastosować daleko idącą konsekwencję w postaci odesłania pisma.
33.	Art. 126 i 129 KRS	W tym zakresie Rada zwraca uwagę na potrzebę rozważenia poszerzenia zakresu delegacji ustawowej dotyczącej rozporządzeń dotyczących komunikacji stron z sądem drogą elektroniczną o sformułowania określające minimalne wymagania techniczne, analogicznie jak w art. 4 projektu dotyczącym zmiany prawa o adwokaturze poprzez wprowadzenie art. 58a ust. 4 „Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzenia zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem”. Wydaje się, że strony powinny znać warunki techniczne systemu sądu, z którym się komunikują się, aby móc się do nich dostosować.	Uwaga nie może być uwzględniona. Wydanie takiego aktu wykonawczego jest zbędne. Wystarczające jest uregulowanie kwestii podanych w delegacjach ustawowych zawartych w projektowanych art. 125, 126 i 129 k.p.c. System teleinformatyczny obsługujący postępowania sądowe będzie prowadzony przez podmiot realizujący zadania publiczne i do takiego systemu znajdą zastosowanie przepisy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Zbędne byłoby zatem powtarzanie i w postulowanym akcie wykonawczym.
34.	Art. 128 BCC	Zmiana art. 128 § 2 ustawy Kodeks postępowania cywilnego, poprzez wprowadzenie obowiązku dołączania poświadczonych elektronicznie odpisów załączników, w przypadku wnoszenia pisma w systemie teleinformatycznym. Ze zmianą tą wiąże się jedno zapytanie Business Centrę Club - czy z technicznego punktu widzenia kwestia ta nie będzie stanowić znacznego utrudnienia we wszczynaniu postępowań.	Uwaga niezrozumiała, gdyż nie wyjaśniono w niej, na czym miałyby polegać te utrudnienia.
35	Art. 128 § 2 ZBP	Powstają wątpliwości, kto i jak (i z jakim dokumentem źródłowym) będzie poświadczał dokumenty elektroniczne (załączniki)? To będzie rozstrzygnięte w oparciu o art. 129 §5 ? Czy wersja elektroniczna jest faktycznie „dokumentem” czy tylko zbiorem danych.	Uwaga niezasadna. Kwestia ta jest objęta treścią art. 129 § 2 k.p.c. oraz art. 97 § 2

			ustawy – Prawo o notariacie.
36.	Art. 128 LEWIATAN	Proponuje się zmianę art. 128 § 2 i nadanie następującego brzmienia „Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się poświadczony elektronicznie odpisy załączników”. Art. 505 ³² kpc będzie miał zaś następującą treść „§ 1 Do pozwu nie dołącza się dowodów. Przepisu art. 128 § 1 nie stosuje się.” Czy zatem stosuje się ww. 128 § 2? Aby nie było w tym zakresie wątpliwości i projektowany przepis nie wymuszał na przedsiębiorcach dołączanie takich dokumentów poświadczonych elektronicznie w EPU proponuje się następującą zmianę art. 505 ³² kpc: „§ 1 Do pozwu nie dołącza się dowodów. Przepisu art. 128 § 1 i 2 nie stosuje się.”	Uwaga uwzględniona w tej części, która dotyczy zmiany art. 505 ³² w taki sposób, żeby przepis ten wyłączał stosowanie całego art. 128 k.p.c. Propozycja zmiany art. 128 § 2 w istocie powtarza treść przepisu zamieszczonego w projekcie.
37.	Art. 126 § 6 ZBP	W związku z delegacją ustawową zawartą w treści przedmiotowego projektu upoważniająca Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z właściwym ministrem do spraw informatyzacji do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych wymagań dotyczących trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym, mając na względzie sprawne prowadzenie postępowań, dostępność systemu teleinformatycznego dla stron postępowania, ochronę stron oraz możliwość składania jednorazowo wielu pism procesowych zgłosić należy wniosek <i>de lege ferenda</i> . Z praktyki banków w zakresie stosowania przepisów KPC o Elektronicznym Postępowaniu Upominawczym wynika faktyczny brak możliwości zmiany lub odwołania pełnomocnika ustanowionego w sprawie przez bank w trakcie trwania postępowania. Kompetencje do zmiany pełnomocnika posiada jedynie już ustanowiony pełnomocnik, co oznacza, iż w przypadku jego nieobecności lub odwołania przez mocodawcę nie ma możliwości kontynuowania postępowania, a tym samym bank ponosi negatywne skutki polegające na braku podejmowania czynności procesowych.	Uwaga zasadna. Zostanie ona wzięta pod uwagę w trakcie prac legislacyjnych nad projektem rozporządzenia.
38.	Art. 129 § 2. ZBP	Zdanie ostatnie wyjaśnia, z jaką chwilą następuje elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu; nie jest jednak wyjaśnione na czym to elektroniczne poświadczenie polega?	Uwaga niezasadna. Z projektowanego przepisu wynika, że poświadczenie polega na wprowadzeniu odpisu pisma do systemu.
39	Art. 129 § 2 KRN	Poważne wątpliwości budzi dodanie zdania drugiego w art. 129 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego „Elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu następuje z chwilą...itd” oraz dodanie w art. 97 ustawy Prawo o notariacie nowego § 2. Ostatnio powołany przepis ustala rodzaj podpisu elektronicznego, jaki powinien być stosowany przez notariusza przy dokonywaniu czynności notarialnej, określonej jako: „elektroniczne poświadczenie dokumentu”. Tymczasem czynność	Uwaga uwzględniona. W art. 97 ustawy – Prawo o notariacie należy użyć formuły „elektroniczne poświadczenie zgodności odpisu z

		poświadczenia dokumentu nie jest znana Prawu o notariacie, które posługuje się zamkniętym katalogiem czynności notarialnych. W ustawie Prawo o notariacie w art. 96, 97 i następnych zawarte są regulacje, dotyczące wyłącznie poświadczenia: własnoręczności podpisu, zgodności odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem, daty okazania dokumentu oraz pozostawania osoby przy życiu lub w określonym miejscu. Właściwie żadna z tych czynności nie może być dokonana na odległość, czyli bez kontaktu notariusza z osobą (własnoręczność podpisu, pozostawanie przy życiu) lub dokumentem (zgodność odpisu z okazanym dokumentem, data okazania dokumentu). W tej sytuacji wskazanie samego tylko rodzaju podpisu stosowanego przy poświadczeniach mogłoby odnosić się tylko do dokumentów „wytwarzanych” przez notariusza lub znajdujących się fizycznie w jego posiadaniu. Możliwość taka musiałaby jednak zostać <i>expressis verbis</i> wprowadzona do Prawa o notariacie i to w drodze szerszej i bardziej szczegółowej zmiany przepisów (rozszerzenia katalogu czynności notarialnych), niż zaproponowane lakoniczne uzupełnienie art. 97 ustawy Prawo o notariacie. W tym kontekście proponowane nowe brzmienie art. 129 § 2 K.p.c. niczego nie wyjaśnia, wywołuje wręcz przeciwny skutek. Zdaniem Krajowej Rady Notarialnej z obu tych propozycji na tym etapie informatyzacji życia publicznego, w szczególności przy braku regulacji dotyczącej pieczęci elektronicznej (wszak użycie pieczęci notariusza jest niezbędnym elementem każdego notarialnego poświadczenia) należy zrezygnować.	dokumentem”. W przepisie tym zostanie wyraźnie wskazane, że takie poświadczenie nie będzie wymagało pieczęci notariusza. W art. 129 § 2¹ k.p.c. zostanie zaś uregulowany sposób poświadczania dokumentów przez zawodowych pełnomocników procesowych oraz radców Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.
40.	Art. 130 § 6 BCC	Zmiana art.130 § 6 ustawy Kodeks postępowania cywilnego, poprzez wprowadzenie zapisu stanowiącego, że w przypadku złożenia w systemie teleinformatycznym więcej niż jednego pisma podlegającego opłacie, żadne z pism nie wywołuje skutków, jeżeli nie uiszczono opłaty w wysokości sumy opłat należnych od wszystkich pism. Zdaniem Business Centre Club w miejscu tym należałoby rozważyć rozbudowanie przedmiotowego zapisu o możliwość uzupełnienia braków formalnych przez stronę - (np. poprzez wskazanie pisma opłacanego). Uzupełnienie to następowaloby w związku z wezwaniem sądu, a więc analogicznie jak w przypadku składania pism metodą tradycyjną.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
41.	Art. 130 § 6 Art. 130 § 7 Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Wątpliwości budzi proponowana redakcja art. 130 § 6 i 7 k.p.c, gdyż nie wiadomo, kiedy i w jakiej formie o bezskuteczności pisma ma pouczać stronę sąd, skoro w razie wniesienia pisma o jego bezskuteczności zawiadamia przewodniczący. Nie wiadomo także co z ewentualnym zaskarżeniem tej czynności.	Uwaga niezasadna. W uzasadnieniu projektu wyjaśniono, że pouczenie będzie dokonywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Przepis art. 394 § 1 k.p.c. nie przewiduje zaskarżenia zawiadomienia o

			bezsukteczności czynności.
42.	Art. 130 § 6 ZBP	Projekt nowych zapisów par. 6, 7 i 8 art. 130 rozszerza nadmiernie sankcje bezskuteczności przy braku opłaty sądowej. Już obecnie zakres tej sankcji budzi zasadnicze wątpliwości nawet konstytucyjne. Wymóg wniesienia opłaty pod tak daleko idącym rygorem był zasadny, gdy dotyczył opłat nie budzących wątpliwości. Obecnie w wielu przypadkach kwestia wysokości opłaty budzi wątpliwości zasadnicze o czym świadczy liczne orzecznictwo sądowe w tym zakresie i w dodatku wcale nie jednolite. Tym samym wnoszący opłatę ryzykuje, że „nie trafi” w poglądy tego akurat sądu z tak daleko idącymi skutkami. Wprowadzono wymóg wnoszenia pisma w systemie teleinformatycznym wraz z opłatą nie wyjaśniając jednak formy wniesienia tej opłaty, a więc czy np. dopuszczalne jest uprzednie wniesienie tej opłaty w kasie sądu. czy zwykłym, papierowym przelewem i powołanie tego faktu w piśmie wnoszonym w systemie teleinformatycznym? Czy też także i wnoszenie opłat od takich pism wymaga formy elektronicznej? W tym samym przepisie wprowadzono także zbyt surowy rygor braku opłacenia wszystkich wnoszonych pism. Rozwiązanie takie byłoby zrozumiałe, gdyby niepełna opłata została tak wniesiona, że nie możliwe byłoby zidentyfikowanie, których pism ona dotyczy. Jeżeli jednak w tytule takiej opłaty zostało jednoznacznie wskazane których pism ona dotyczy, a więc wynika z tej opłaty, że nie dotyczy jednego tylko z kilku wnoszonych pism. to brak jest uzasadnienia dla przyjęcia proponowanego rozwiązania, że wszystkie te pisma należy uznać za nieopłacone. Powstają wątpliwości, czy opłata ma być dokonana również za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a jeżeli tak to w jaki sposób. Nowelizacja nie przewiduje trybu wniesienia dowodu takiej opłaty. Jeśli pismo jest wnoszone elektronicznie to powstaje pytanie czy dowód opłaty ma być wniesiony jako dokument tak jak dotychczas, czy jako elektroniczne polecenie przelewu czy innej operacji bankowej skutkującej wniesieniem opłaty. Przy okazji tej zmiany można pokusić się o radykalną nowelę, związaną z innymi, niż formalne braki, brakami pism, poprzez odstąpienia od obowiązku samodzielnego obliczania i wnoszenia opłat, jest to ważne zwłaszcza w świetle budzącej liczne wątpliwości interpretacyjne postanowień ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Na gruncie omawianego przepisu nasuwa się również pytanie jak możliwe jest pouczenie wnoszącego pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, że pismo wniesione bez opłaty nie wywołuje skutków [...], gdy pismo takie jest pierwszym pismem w sprawie. Uznać należałoby, że w takim przypadku powinna jednak istnieć możliwość uzupełnienia opłaty. W przeciwnym razie forma postępowania elektronicznego, która miała przyspieszyć i ułatwić procedowanie staje się przez swój formalizm i rygoryzm mniej „konkurencyjna” w odniesieniu do postępowania	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Projektowany przepis rozszerza stosowanie reguł obowiązujących obecnie w EPU na inne postępowania sądowe. Pouczenie (zarówno przed wniesieniem pierwszego pisma, jak też dalszych pism) będzie generowane przez system teleinformatyczny (co zaznaczono w uzasadnieniu projektu).

		prowowanego w zwykłym trybie.	
43.	Art. 130 § 6 i § 7 Iustitia	W obecnym stanie prawnym z art. 130 § 6 k.p.c. wynika, że w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniesienie pisma bez opłaty sądowej nie będzie wywoływać skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu. Oznacza to, że przewodniczący nie wzywa powoda do uzupełnienia braków ani nie wydaje zarządzenia o zwrocie pozwu. W projektowanych art. 130 § 6 i § 7 k.p.c. zastąpiono pojęcie „elektronicznego postępowania upominawczego” ogólnym zwrotem o wnoszeniu pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oraz zobligowano sąd do pouczenia wnoszącego pismo o tym, że pismo wniesione bez opłaty nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu (art. 130 § 6). Jednocześnie w art. 130 § 7 k.p.c. zapisano, że wniesienie pisma podlegającego opłacie z naruszeniem przepisu § 6 – wówczas przewodniczący zawiadamia wnoszącego o bezskuteczności tego pisma. Należy więc stwierdzić, iż przepisy § 6 i § 7 są niespójne. Z jednej strony w § 6 pouczenia ma dokonać sąd, z drugiej zaś, zgodnie z § 7 pouczenia dokonuje przewodniczący i to nie tylko w przypadku wniesienia pisma bez opłaty, ale we wszystkich przypadkach naruszenia § 6, to jest w przypadkach wymienionych wprost w § 6 (wniesienie kilku pism jednocześnie) oraz w przypadkach nie wymienionych wprost w § 6 np. wniesienia pisma tylko częściowo opłaconego. Nie jest jasne na jakim etapie postępowania sąd miałby dokonywać takiego pouczenia, np. gdy chodzi o opłatę od pozwu. Wydaje się, że rozwiązaniem najlepszym, choć niewątpliwie najdalej idącym byłaby rezygnacja z pouczenia poprzez wykreślenie w § 6 w zdaniu drugim zwrotu „o czym sąd poucza wnoszącego pismo” oraz rezygnacja z nakładania obowiązku informacyjnego w § 7. Odnosnie rezygnacji z pouczenia przez sąd należy stwierdzić, że wynika to z faktycznej niemożności wykonania tego obowiązku albowiem skoro sąd wobec bezskuteczności pisma nie podejmuje na jego skutek żadnych czynności (poza ewentualnie powiadomieniem o owej bezskuteczności – zgodnie z § 7), to tym samym sąd nie ma kiedy pouczyć o istnieniu tego obowiązku albowiem niepodobna przyjąć by np. w razie złożenia nieopłaconego pozwu pożądaną reakcją sądu było pouczenie o obowiązku opłacenia tego pisma (być może jeszcze poprzez wydanie niezaskarżalnego postanowienia skoro w takiej formie sąd się wypowiada) i jednoczesne powiadomienie przez przewodniczącego o bezskuteczności pisma. Odnosnie przyczyn rezygnacji z obowiązku powiadomienia, o którym mowa w § 7, należy stwierdzić, że przepis ten jest zbędny. Skoro projektodawca decyduje się na objęcie sankcją bezskuteczności pisma nienależycie opłaconego i jest to niewątpliwie słuszne, nie istnieją na tyle ważkie racje, które czyniłyby uzasadnionym nałożenie na sądy (w znaczeniu ustrojowym) kolejnego obowiązku informacyjnego. Tak jak np. w art. 167 k.p.c. wprost wskazana jest tego rodzaju sankcja, ale bez nakładania na sądy tego rodzaju obowiązku informacyjnego (choć oczywiście w konkretnych rodzajach czynności strona dowiadyuje się o bezskuteczności czynności na skutek tego, że inny przepis nakazuje podjąć określoną decyzję procesową wobec pisma spóźnionego w rodzaju zarządzenia zwrotu pozwu czy odrzucenia apelacji) tak i w tym wypadku to powinnością strony jest świadomość bezskuteczności czynności dokonanej w niewłaściwej formie – zwłaszcza, że o owej sankcji strona jest pouczana – zob. art. 125 § 2¹ k.p.c. in fine. Zauważyć należy, że w elektronicznym postępowaniu upominawczym, które w pewnym	Uwaga niezasadna. Pouczenie będzie generowane przez system teleinformatyczny (co wskazano w uzasadnieniu projektu). Aktualnie w EPU istnieje obowiązek pouczenia pozwanego o konsekwencjach wyboru drogi elektronicznej.

		zakresie stanowi wzorzec proponowanych rozwiązań, tego rodzaju obowiązku nie wprowadzono i nie są zgłaszane problemy związane z jego brakiem. Gdyby jednak powyższe stanowisko nie spotkało się z akceptacją, celowym byłoby wyraźne wskazanie w treści przepisu, że owo poinformowanie winno dokonane być za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – jak w art. 125 § 2 ³ k.p.c. W każdym bowiem wypadku wykluczyć należy możliwość nałożenia na sądy obowiązku informacyjnego wypełnianego drogą tradycyjną albowiem koszty powyższego będą znaczne, a nadto spowoduje to dalsze spowolnienie pracy sądów.	
44.	Art. 130 § 7 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	W przypadku nieuiszczenia odpowiedniej ilości opłat od pisma (art. 130 par. 7 k.p.c.) zastosowane unormowanie powoduje dodatkowe czynności sądu; w sytuacji częstych, czy zamierzonych zmian sposobu komunikacji pism sądowych efekt zredukowania czynności dotyczącej wysyłanej korespondencji zostanie zniweczony przez przykłady podobnych komunikatów o bezskuteczności wniesienia pisma.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Należy dodać, że w takim przypadku zawiadomienie będzie doręczane elektronicznie.
45	Art. 130 § 7 PGSP	W dodawanym w art. 130 § 7 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 11 lit. b projektu) należałoby wskazać termin, w jakim przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo o bezskuteczności tego wniesienia.	Uwaga nie może być uwzględniona. Uszczegółowienie tego przepisu jest zbędne i nie znajduje uzasadnienia na gruncie przepisów k.p.c. (w razie wprowadzenia takiej propozycji należałoby uzupełnić w ten sposób większość przepisów k.p.c.).
46.	Art. 131¹ ZBP	Pojawia się pytanie, w której chwili wnoszący pismo do Sądu może dokonać wyboru sposobu doręczania pism. Ponadto dlaczego nie można dokonać wyboru w „dwie strony”. Nierozumiałam jest to dlaczego profesjonalny pełnomocnik, poprzez pozbawienie go możliwości rezygnacji z doręczenia elektronicznego, postawiony jest w sytuacji gorszej, aniżeli pozostałe podmioty, wszak nie jest on specjalistą z zakresu informatyzacji i mogą zdarzyć się przypadki, że ze względów chociażby technicznych nie będzie on w stanie obsługiwać systemu. Ostatecznie negatywnymi skutkami tej regulacji zostanie dotknięta strona reprezentowana przez takiego pełnomocnika, która gdyby działała samodzielnie mogłaby zrezygnować z doręczenia w tej formie. Mówiąc o możliwości rezygnacji z doręczenia elektronicznego należałoby nadto postulować, aby możliwe było dokonanie tej czynności również z pominięciem pośrednictwa sytemu teleinformatycznego tj. przez złożenie zwykłego pisma. Może się bowiem zdarzyć tak, że	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Wybór „drogi elektronicznej” przez powoda może nastąpić już w chwili wniesienia pozwu, a przez pozwanego w chwili, w której dowiedział się o wniesieniu pozwu (zazwyczaj w chwili doręczenia pozwu).

		przyczyną rezygnacji jest długotrwała lub nawet chwilowa przeszkoda natury technicznej.	Zawodowi pełnomocnicy i inne podmioty i organy objęte wyłączeniem z art. 131 ¹ § 3 są profesjonalistami i skoro decydują o wyborze drogi elektronicznej, to są świadomi konsekwencji, które się z tym wiążą. Takiej świadomości nie można wymagać od pozostałych podmiotów i z tego powodu przepis dopuszcza możliwość, aby zrezygnowały one z doręczeń elektronicznych. Rezygnacja dokonywana poza systemem teleinformatycznym mogłaby spowodować komplikacje w postępowaniu (np. problem skuteczności doręczenia dokonanego po nadaniu w placówce pocztowej pisma zawierającego rezygnację, a przed dotarciem tego pisma do sądu).
47.	Art. 131¹ PGSP	W projektowanym art. 131 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 13 projektu) można by rozważyć wprowadzenie mechanizmu zawiadamiania podmiotów wymienionych w § 3 o umieszczeniu pisma w systemie teleinformatycznym, skoro jest to zdarzenie, od którego liczy się termin 14 dni pozwalający uznać doręczenie za skuteczne i wywołujące skutki prawne. Obciążenie profesjonalnych pełnomocników, prowadzących jednocześnie wiele spraw przed różnymi sądami wyklucza realność codziennego sprawdzania systemu teleinformatycznego w odniesieniu do każdej ze spraw. Ponadto budzi wątpliwość zróżnicowanie statusu stron co do możliwości zrezygnowania z doręczenia elektronicznego. Trudno znaleźć uzasadnienie dla pozbawienia profesjonalnych pełnomocników takiej możliwości.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawiera propozycję, która nie była objęta założeniami. Por. stanowisko do uwagi zgłoszonej przez ZBP.
48.	Art. 131¹	Zasadne i pożądane jest wprowadzenie elektronicznego trybu wnoszenia pism procesowych nie	Uwaga nie może być

	KRK	tylko w sprawach wszczętych drogą elektroniczną, ale również w tzw. tradycyjnych postępowaniach cywilnych. Wydaje się jednak, że w treści projektowanego art. 131 ¹ k.p.c. podkreślone winno zostać, że jeżeli strona wniosła pismo w sprawie drogą elektroniczną, sąd dokonuje jej doręczeń wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.	uwzględniona. Postulowana zmiana jednoznacznie wynika z treści projektowanego przepisu.
49.	Art. 135 §1². ZBP	Projekt art. 135 k.p.c. dotyczy możliwości doręczenia pism procesowych dla przedsiębiorców i wspólników spółek handlowych na adres inny niż udostępniony w rejestrze lub CEIDG. Projekt pomija jednak taką możliwość w przypadku innych osób (co mogłoby przyczynić się do skuteczności postępowań) - powód powinien mieć możliwość ustalić inny (niż zamieszkania) adres pozwanego. Nadal jednak istnieje obowiązek meldunkowy.	Uwaga nie może być uwzględniona. Wydaje się, że stanowi ona postulat legislacyjny dotyczący utworzenia bazy danych obejmujących adresy do doręczeń sądowych i urzędowych. Postulat ten wykracza poza założenia i zakres projektu.
50.	Art. 135 PGSP	W art. 135 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 15 projektu) dodawany przepis należy oznaczyć jako „§ 1 ¹ ”, a niejako „§ 1 ² ”.	Uwaga uwzględniona.
51.	Art. 135 § 1² Sąd Najwyższy	Motywy wprowadzenia nowej regulacji miejsca doręczeń w wypadku, gdy adresatem jest przedsiębiorca lub wspólnicy spółek handlowych, wpisani do rejestru sądowego lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), nie zostały wyjaśnione w uzasadnieniu projektu. Propozycja ta budzi bardzo poważne zastrzeżenia. Po pierwsze, mimo propozycji wprowadzenia art. 135 § 1 ² k.p.c. projekt nie zawiera propozycji skreślenia obecnego art. 133 § 2a k.p.c, który po części ma ten sam przedmiot i zakres regulacji. Po drugie, proponowany art. 135 § 1 ² k.p.c. dotyczy, podobnie jak art. 139 § 3 k.p.c, tylko podmiotów „rejestrowanych”, nie obejmuje natomiast podmiotów niebędących osobami fizycznymi, które nie podlegają wpisowi do żadnej ewidencji ani rejestru, wobec czego w odniesieniu do takich podmiotów nadal nie będzie regulacji wskazującej miejsce dokonania im doręczeń. Po trzecie, wprowadzenie art. 135 § 1 ² k.p.c. wywoływać będzie pytanie o stosunek tego przepisu do art. 139 § 3 k.p.c, podobnie jak obecnie istnieje problem stosunku art. 133 § 2a k.p.c. do art. 139 § 3 k.p.c. Przepis art. 135 § 1 ² k.p.c. przewiduje doręczenie na adres, który jest wykreślony z CEIDG lub rejestru jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy w razie braku wniosku o wpis nowego adresu, natomiast art. 139 § 3 k.p.c. przewiduje pozostawienie pisma w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia w razie nieujawnienia zmiany adresu w ewidencji lub rejestrze, chyba że nowy adres jest sądowi znany. Oba skutki prawne nie dadzą się ze sobą pogodzić.	Uwaga uwzględniona w tej części, w której dotyczy relacji między projektowanym przepisem, a art. 133 § 2a k.p.c. Z tego względu proponuje się wprowadzenie w art. 133 § 2a k.p.c. jednej regulacji dotyczącej przedmiotowej kwestii.

		Przepis art. 135 § 1 ² k.p.c. należy więc ocenić jako niedostateczną i mało przemyślaną próbę rozwiązania problemu dokonywania doręczeń przedsiębiorcom lub wspólnikom spółek handlowych wpisanym do rejestru sądowego lub CEIDG. W proponowanym kształcie regulacja ta nie może być przyjęta. Należałoby zatem poczekać z tego rodzaju zmianami do całościowej reformy doręczeń.	
52.	Art. 139¹ ZBP	Błąd literowy niewątpliwie chodzi o sytuacje gdy nie ma wątpliwości, a nie „niewątpliwości”. Na kanwie tego przepisu nasuwa się uwaga odnośnie tego, czy nie zawarto w nim zbyt wiele elementów uznaniowości sądowej w zakresie instytucji doręczenia, która z natury rzeczy może rodzić i zazwyczaj rodzi skutki prawne - także skrajnie niekorzystne dla strony. Po wtóre, redakcja zapisu rodzi wątpliwość, czy mowa w nim o sposobach wskazanych w art. 131 k.p.c. i nast., a zatem przewidzianych przez kodeks, czy też o wszystkich innych nie przewidzianych w k.p.c.	Uwaga została uwzględniona.
53.	Art. 139¹ PGSP	W dodawanym art. 139 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 16 projektu) wysoce ocenne jest kryterium „niewątpliwości, że wezwanie doszło do wiadomości adresata”. Przepis ten powinien jednoznacznie precyzować sytuacje, w których wezwanie uznaje się za doręczone w każdym z prawnie dopuszczalnych sposobów jego doręczenia, o ile nie wynika to z przepisów poprzedzających.	Uwaga częściowo uwzględniona, gdyż nie jest możliwe sprecyzowanie wszystkich sytuacji, w których wezwanie uznaje się za doręczone.
54.	Art. 139¹ KRK	Wprowadzenie ogólnej zasady dotyczącej sposobu dokonywania doręczeń w art. 139 ¹ k.p.c.) skutkować winno uchynieniem treści przepisów szczególnych, tj. art. 472 k.p.c. i art. 505 ⁶ k.p.c. Przepis ogólny winien dotyczyć nie tylko wezwań na posiedzenie, ale również wszelkiego rodzaju zobowiązań. Na marginesie wskazać należy, że w treści projektowanego art. 139 ¹ wkradł się błąd pisarski: przepis stanowi, że „wezwanie dokonane w ten sposób jest skuteczne, jeżeli nie ma niewątpliwości, że doszło ono do wiadomości adresata”; winno być: „jeżeli nie ma wątpliwości, że doszło ono do wiadomości adresata”.	Uwaga uwzględniona, z wyjątkiem postulatu uchynienia art. 472 k.p.c. Przepis ten podlega bowiem zmianie.
55.	Art. 139¹ KRS	W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa wątpliwa jest także potrzeba wprowadzenia art. 139 ¹ k.p.c., który ustanawia regułę dokonywania doręczeń w każdy, dowolny sposób. Należy zwrócić uwagę, że w treści projektowanego przepisu znajduje się wadliwe sformułowanie „nie ma niewątpliwości” zamiast „nie ma wątpliwości” bądź „jest niewątpliwe”.	Uwaga uwzględniona w tej części, w której dotyczy wadliwego sformułowania. Wątpliwości dotyczące potrzeby wprowadzenia tego przepisu nie zostały bliżej uzasadnione.
56.	Art. 139¹ Iustitia	Projektowany przepis art. 139 ¹ k.p.c. został źle umiejscowiony oraz błędnie sformułowany. Przepis ten ma bowiem na celu umożliwienie sądowi dokonywania odformalizowanych zawiadomień o terminach posiedzeń, np. telefonicznie (por. obecnie obowiązujący art. 472 k.p.c.). Norma ta	Uwaga uwzględniona w tej części, w której kwestionuje posługiwanie się w tym

		wprowadza więc dla pewnej kategorii pism sądowych (wezwań na posiedzenia) wyjątkową regulację umożliwiającą rezygnację z doręczeń dokonywanych zgodnie z art. 131 i 131 ¹ k.p.c. Tym samym, przepis ten powinien zostać umieszczony po art. 131 ¹ k.p.c., jako art. 131 ² k.p.c. W projektowanym przepisie błędnie wskazano, że „sąd może doręczać wezwania w sposób, który uzna za najbardziej celowy”. Takie sformułowanie wyklucza np. możliwość telefonicznego zawiadomienia o terminie rozprawy. Telefoniczne wezwanie świadka nie może być przecież uznane za „doręczenie wezwania”. Mając przy tym na względzie, że strony o terminie posiedzenia są zawiadamiane (art. 149 § 2 k.p.c.), a wzywani są świadkowie (art. 262 k.p.c.) i biegli (art. 289 k.p.c.), to nie jest jasne, czy projektowane brzmienie art. 139 ¹ k.p.c. nie będzie narzucało stosowania tego przepisu tylko do świadków i biegłych. W konsekwencji, przepis ten powinien posługiwać się sformułowaniem, że „sąd może zawiadamiać o posiedzeniu oraz wzywać na posiedzenie w sposób, który uzna za najbardziej celowy”. Takie sformułowanie pozwoli z jednej strony na wykorzystanie najłatwiejszego sposobu komunikacji, tzn. telefonu (ale także np. faksu, czy poczty elektronicznej), a z drugiej – nie będzie budziło wątpliwości, iż w ten uproszczony sposób można o posiedzeniu zawiadomić stronę, jak i wezwać na rozprawę świadka lub biegłego.	przepisie zwrotem: „sąd może doręczać”. Z tego samego powodu proponowane usytuowanie tego przepisu w art. 131 ² k.p.c. budzi wątpliwości. Dlatego zaproponowano umieszczenie tego przepisu w art. 149 ¹ k.p.c.
57.	art. 139¹ Sąd Apelacyjny w Warszawie	Projektowany przepis art. 139 ¹ k.p.c. został źle umiejscowiony oraz błędnie sformułowany. Przepis ten ma bowiem na celu umożliwienie sądowi dokonywania odformalizowanych zawiadomień o terminach posiedzeń, np. telefonicznie (por. obecnie obowiązujący art. 472 k.p.c). Norma ta wprowadza więc dla pewnej kategorii pism sądowych (wezwań na posiedzenia) wyjątkową regulację umożliwiającą rezygnację z doręczeń dokonywanych zgodnie z art. 131 i 131 ¹ k.p.c. Tym samym, przepis ten powinien zostać umieszczony po art. 131 ¹ k.p.c, jako art. 131 ² k.p.c. W projektowanym przepisie błędnie wskazano, że „sąd może doręczać wezwania w sposób, który uzna za najbardziej celowy”. Takie sformułowanie wyklucza np. możliwość telefonicznego zawiadomienia o terminie rozprawy. Telefoniczne wezwanie świadka nie może być przecież uznane za „doręczenie wezwania”. Mając przy tym na względzie, że strony o terminie posiedzenia są zawiadamiane (art. 149 § 2 k.p.c), a wzywani są świadkowie (art. 262 k.p.c.) i biegli (art. 289 k.p.c), to nie jest jasne, czy projektowane brzmienie art. 139 ¹ k.p.c. nie będzie narzucało stosowania tego przepisu tylko do świadków i biegłych. W konsekwencji, przepis ten powinien posługiwać się sformułowaniem, że „sąd może zawiadamiać o posiedzeniu oraz wzywać na posiedzenie w sposób, który uzna za najbardziej celowy”. Takie sformułowanie pozwoli z jednej strony na wykorzystanie najłatwiejszego sposobu komunikacji, tzn. telefonu (ale także np. faksu, czy poczty elektronicznej), a z drugiej - nie będzie budziło wątpliwości, iż w ten uproszczony sposób można o posiedzeniu zawiadomić stronę, jak i wezwać na rozprawę świadka lub biegłego.	Uwaga częściowo uwzględniona. Por. stanowisko do poprzedniej uwagi.
58.	art. 139¹ Sąd Apelacyjny w Krakowie	Zastanowienia wymaga potrzeba wprowadzenia art. 139 ¹ , który wprowadza regułę dokonywania doręczeń w każdy dowolny sposób. Na marginesie zauważam, że w treści projektowanego tego przepisu znajduje się wadliwe sformułowanie „nie ma niewątpliwości”, co zapewne stanowi oczywistą omyłkę. Winno być bądź „nie ma wątpliwości”, bądź Jest niewątpliwe”.	Por. stanowisko do identycznej uwagi KRS.
59.	Art. 139¹	Przepis art. 139 ¹ projektu zawiera błąd gramatyczny posługując się nieznanym językowi polskiemu słowem „niewątpliwości” zamiast „nie ma wątpliwości”.	Uwaga uwzględniona.

	Sąd Apelacyjny w Łodzi		
60.	Art. 139 § 1 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Kwestia skuteczności doręczeń wyeksponowana w art. 139 [1] k.p.c. i wyboru przez sąd trybu najskuteczniejszego w opinii sędziów jest trafną i pożądaną zmianą w stosunku do obecnie sztywno obowiązujących unormowań w tym zakresie (w których wyjątkiem jest tylko art. 472 k.p.c. stosowany w jednym z postępowań odrębnych). Właściwa praktyka dokumentowania wezwań i zawiadomień powinna zagwarantować, iż komunikaty nadawane do stron przy zastosowaniu technik teleinformatycznych nie będą kwestionowane przez adresatów jako niedoręczone na czas, czy niedoręczone skutecznie.	Uwaga pozytywna.
61.	Art. 151 § 2 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Wprowadzenie posiedzeń prowadzonych drogą audiowizualną na odległość (art. 151 par. 2 k.p.c.) wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu na tego rodzaju sposób prowadzenia czynności sądowych. Postępowanie cywilne było od pewnego czasu pozbawione takich podstaw i możliwości, co przekładało się przede wszystkim na tradycyjny i czasochłonny sposób pozyskiwania uzupełniających opinii biegłych.	Uwaga pozytywna
62.	Art. 151 § 2 PGSP	Nowelizacja art. 151 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 19 projektu) jest dokonywana z naruszeniem § 89 Zasad techniki prawodawczej. Dodawany § 2 należałoby oznaczyć jako art. 151 ¹ . W projektowanym § 2 w art. 151 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 19 projektu) w zdaniu trzecim po wyrazach „do miejsca pobytu” należałoby dodać wyrazy „w innym sądzie”.	Uwaga nie może być uwzględniona. Zarzut naruszenia § 89 ZTP jest niezrozumiały. Proponowane uzupełnienie jest zbędne, gdyż miejsce pobytu uczestników zostało wskazane w pierwszym zdaniu.
63.	Art. 157 § 1¹ Sąd Apelacyjny w Łodzi	Należy postulować zmianę art. 157 § 1 ¹ k.p.c. w ten sposób, że protokół rozprawy może być sporządzony wyłącznie pisemnie gdy ze względów technicznych jest to niemożliwe, w sprawach rozpoznawanych z wyłączeniem jawności lub gdy z ważnych przyczyn Sąd uzna to za celowe. Do takich spraw można zaliczyć roszczenia z protestów wyborczych, które wpływają w dużych ilościach, często ostatniego dnia kampanii wyborczej lub referendalnej. Odsłuchanie całości lub znacznej części nagrania często jest niemożliwe. W konsekwencji uniemożliwia to zachowanie terminu ustawowego do rozpoznania zażalenia przy wielogodzinnych zapisach. Wykonanie transkrypcji jest tym bardziej niemożliwe. Ustawodawca nie uwzględnił też ochrony praw kobiet w ciąży w tym sędziów, których czas pracy przed monitorem komputera zwykle jest ograniczony do 4 godzin dziennie. Sędziowie postulują by protokół elektroniczny był sporządzony równoległe z protokołem pisemnym.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
64.	Art. 158 § 1¹ Sąd Apelacyjny w Łodzi	Przepis art. 158 § 1 projektu daje sądowi pełną uznaniowość co do fakultatywnych elementów protokołu pisemnego. Tymczasem w świetle dotychczasowych doświadczeń <u>protokół pisemny skrócony</u> wydłuża i to wielokrotnie przygotowanie się do rozprawy w postępowaniu apelacyjnym. Zamiast przyspieszenia doszło do wydłużenia postępowania, a w sprawach skomplikowanych realne	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		przygotowanie się do kolejnego posiedzenia przez sędziego drugoinstancyjnego w czasie dotychczasowym jest wręcz niemożliwe. Stąd zwrot „może” należy zastąpić „powinien” w powołanym przepisie, ewentualnie sędziowie postulują, że protokół pisemny powinien zawierać wyniki postępowania dowodowego istotne dla rozstrzygnięcia sprawy lub powinien być sporządzony równoległe obok protokołu elektronicznego.	
65.	Art. 158 § 4 Sąd Apelacyjny w Łodzi	Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że transkrypcja zazwyczaj jest nieprzydatną lub jak mało przydatną dla rozstrzygnięcia. Przepis 158 § 4 projektu nie rozstrzyga sytuacji gdy zapis protokołu dźwiękowego jest niesłyszalny lub istnieją wątpliwości co do jego treści, a dokonana transkrypcja tylko to potwierdza.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
66.	Art. 158 § 4 PGSP	W nowelizowanym art. 158 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 20 lit. d projektu) należy dodać drugie zdanie, takie samo jak w aktualnym brzmieniu tej jednostki redakcyjnej tj. „Transkrypcja stanowi załącznik do protokołu.”.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż transkrypcja nie będzie załącznikiem do protokołu. Wprowadzane zmiany zmierzają do zachowania tradycyjnego rozumienia załącznika do protokołu (art. 161 k.p.c.).
67.	Art. 158 § 4 Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Na aprobatę zasługują w szczególności takie rozwiązania jak zawarte w projektowanym art. 158 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c), zgodnie z którym „Przewodniczący może zarządzić sporządzenie transkrypcji całości lub części protokołu sporządzonego za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk*”. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym możliwość sporządzania transkrypcji protokołu elektronicznego zależy od zarządzenia prezesa sądu, którego wydanie uzależnione jest od mało klarownej przesłanki niezbędności dla zapewnienia prawidłowego orzekania w sprawie. Projektowane rozwiązanie należy ocenić pozytywnie w zakresie, w jakim łagodzi ciężar zastrzeżeń kierowanych pod adresem protokołu elektronicznego z punktu widzenia skomplikowania pracy sędziego orzekającego w sądzie odwoławczym oraz naruszenia podmiotowego prawa do sądu. Zastrzeżenia tego rodzaju formułowane były zarówno przez sędziów, jak i przedstawicieli nauki prawa”.	Uwaga pozytywna
68.	Art. 158 ZBP	Proponowana treść protokołu eliminuje jego najistotniejsze treści, tzn. stanowiska stron i przebieg postępowania dowodowego. Wskazuje na to zapis, że jeśli przebieg rozprawy nie jest rejestrowany to protokół miałby zawierać jedynie wyniki, a nie przebieg postępowania dowodowego. W praktyce więc, jeśli zeznań świadka, czy wyjaśnień strony nie nagrano, to czy protokół mógłby się ograniczyć do stwierdzenia, że przesłuchano świadka X, czy odebrano wyjaśnienia do powoda, czy pozwanego, czy też powinien zawierać zapis tych zeznań/wyjaśnień, tak jak to jest obecnie?	Uwaga niezasadna Pojęcie „wyniki postępowania dowodowego” od dawna funkcjonuje w KPC (art. 158 § 2) i jest rozumiane jednoznacznie.

69	Art. 158 LEWIATAN	Proponowana treść protokołu eliminuje jego najistotniejsze treści, tzn. stanowiska stron i przebieg postępowania dowodowego. Wskazuje na to zapis, że jeśli przebieg rozprawy nie jest rejestrowany to protokół miałby zawierać jedynie wyniki, a nie przebieg postępowania dowodowego. W praktyce więc, jeśli zeznań świadka, czy wyjaśnień strony nie nagrano, to czy protokół mógłby się ograniczyć do stwierdzenia, że przesłuchano świadka X, czy odebrano wyjaśnienia do powoda, czy pozwanego, czy też powinien zawierać zapis tych zeznań (wyjaśnień), tak jak to jest obecnie?	Por. stanowisko do identycznej uwagi zgłoszonej przez ZBP.
70.	Art. 158 § 1 Sąd Apelacyjny w Krakowie	Wydaje się uzasadnione, aby wprowadzenie do protokołu danych, o jakich mowa w tym przepisie nie było oddane uznaniu sądu. Obowiązki sądu w zakresie ujawniania w protokole skróconym wyników postępowania dowodowego nie powinno być dowolne.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
71.	Art. 158 KRS	Uzasadnione wydaje się, aby wprowadzenie do protokołu danych, o których mowa w przepisie projektowanego §1 ¹ art. 158 k.p.c., nie było oddane uznaniu sądu. Obowiązki sądu w zakresie ujawniania w protokole skróconym wyników postępowania dowodowego powinny być określone w sposób jednolity, bez pozostawiania elementu dowolności.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
72	Art. 162¹ Iustitia	Przepis art. 162¹ k.p.c. jest próbą uregulowania kontrowersyjnego zagadnienia rejestracji przebiegu posiedzenia przez osoby trzecie. Obecnie ścierają się dwa poglądy. Według jednego z nich to przewodniczący w ramach tzw. policji sesyjnej (art. 48 – 52 u.s.p.) decyduje o tym, kto i w jaki sposób jest uprawniony do rejestracji przebiegu posiedzenia. Drugi pogląd zakłada, że ponieważ kwestia rejestracji przebiegu posiedzenia nie jest uregulowana to, zarówno strony, jak i np. prasa mają co do zasady prawo rejestrować przebieg rozprawy, a przewodniczący może interweniować jedynie w wypadku naruszenia powagi sądu lub zakłócenia przebiegu rozprawy. Oczywiście uczestnicy posiedzenia są chronieni przede wszystkim przez przepisy k.c. o dobrach osobistych (art. 23 i 24 k.c.), a w zakresie prawa do wizerunku przez przepisy prawa autorskiego. Należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że dzisiejszy rozwój techniki powoduje, że rejestracja przebiegu posiedzenia jest możliwa praktycznie przy użyciu jakiegokolwiek telefonu, laptopa, czy tabletu. Co więcej, część z tych urządzeń ma na tyle małe rozmiary, że ich użycie jest dla sądu niedostrzegalne. Powstaje więc retoryczne pytanie, czy istnieją realne szanse na wyegzekwowanie jakichkolwiek zakazów w tym zakresie. Nadto, mając na uwadze konstytucyjną zasadę jawnego rozpoznawania spraw (art. 45 ust. 1 Konstytucji, zob. także art. 148 § 1 k.p.c.) można mieć uzasadnione wątpliwości, czy ustanawianie w tym zakresie zakazów jest konieczne. Jeżeli bowiem strona może utrwalić przebieg posiedzenia, sporządzając dokładne notatki, to, jakie racje przemawiają przeciwko zarejestrowaniu przebiegu posiedzenia np. na dyktafonie? Z tego powodu zdziwienie budzi projektowana treść art. 162¹ k.p.c. Wynika z niego, po pierwsze, że w wypadku posiedzenia przy drzwiach zamkniętych lub w wypadku sporządzania protokołu, o którym mowa w art. 157 § 1 k.p.c. przewodniczący nie może wyrazić zgody na utrwalanie przebiegu rozprawy. Po drugie, przepis dotyczy tylko utrwalania przebiegu rozprawy, a nie dotyczy posiedzeń jawnych niebędących rozprawami. Biorąc np. pod rozwagę, że ogłoszenie wyroku następuje już po	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		zamknięciu rozprawy na posiedzeniu jawnym, kwestia utrwalenia ogłoszenia wyroku i zasadniczych powodów rozstrzygnięcia pozostaje otwarta. Po trzecie, przepis ten zakłada działanie wyłącznie na wniosek strony, pomijając inne osoby, w szczególności prasę, które również są niejednokrotnie zainteresowane utrwaleniem przebiegu posiedzenia. Po czwarte, przepis ten nie reguluje utrwalania przebiegu rozprawy przy pomocy urządzeń rejestrujących obraz. W praktyce sądowej strony domagają się również wyrażenia zgody na taki sposób rejestrowania rozprawy. Co więcej, dla części prasy taki sposób rejestracji jest wręcz oczywisty. Nie ulega zatem wątpliwości, że przepis ten powinien mieć szersze zastosowanie. Wprowadzenie go w projektowanym kształcie będzie rodziło różnorodne spory interpretacyjne, stanowiące pole do dodatkowych konfliktów na sali sądowej. Po pierwsze, przepis ten powinno się stosować do wszystkich posiedzeń, po drugie, rozstrzygnięcie w tym przedmiocie powinno następować na wniosek każdego zainteresowanego, a nie tylko strony. Po trzecie, należy uregulować również kwestię rejestracji obrazu. Można zatem zaproponować następujące brzmienie początkowej części przepisu: „Sąd może wyrazić zgodę na utrwalanie przebiegu posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk ...”.	
73.	Art. 162¹ Sąd Apelacyjny w Warszawie	Przepis art. 162¹ k.p.c. jest próbą uregulowania kontrowersyjnego zagadnienia rejestracji przebiegu posiedzenia przez osoby trzecie. Obecnie ścierają się dwa poglądy. Według jednego z nich to przewodniczący w ramach tzw. policji sesyjnej (art. 48 - 52 u.s.p.) decyduje o tym, kto i w jaki sposób jest uprawniony do rejestracji przebiegu posiedzenia. Drugi pogląd zakłada, że ponieważ kwestia rejestracji przebiegu posiedzenia nie jest uregulowana to, zarówno strony, jak i np. prasa mają co do zasady prawo rejestrować przebieg rozprawy, a przewodniczący może interweniować jedynie w wypadku naruszenia powagi sądu lub zakłócenia przebiegu rozprawy. Oczywiście uczestnicy posiedzenia są chronieni przede wszystkim przez przepisy k.c. o dobrach osobistych (art. 23 i 24 k.c.), a w zakresie prawa do wizerunku przez przepisy prawa autorskiego. Należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że dzisiejszy rozwój techniki powoduje, że rejestracja przebiegu posiedzenia jest możliwa praktycznie przy użyciu jakiegokolwiek telefonu, laptopa, czy tabletu. Co więcej, część z tych urządzeń ma na tyle małe rozmiary, że ich użycie jest dla sądu niedostrzegalne. Powstaje więc retoryczne pytanie, czy istnieją realne szanse na wyegzekwowanie jakichkolwiek zakazów w tym zakresie. Nadto, mając na uwadze konstytucyjną zasadę jawnego rozpoznawania spraw (art. 45 ust. 1 Konstytucji, zob. także art. 148 § 1 k.p.c.) można mieć uzasadnione wątpliwości, czy ustanawianie w tym zakresie zakazów jest konieczne. Jeżeli bowiem strona może utrwalić przebieg posiedzenia, sporządzając dokładne notatki, to, jakie racje przemawiają przeciwko zarejestrowaniu przebiegu posiedzenia np. na dyktafonie? Z tego powodu zdziwienie budzi projektowana treść art. 162¹ k.p.c. Wynika z niego, po pierwsze, że w wypadku posiedzenia przy drzwiach zamkniętych i ub w wypadku sporządzania protokołu, o którym mowa w art. 157 § 1 k.p.c. przewodniczący nie może wyrazić zgody na utrwalanie przebiegu rozprawy. Po drugie, przepis dotyczy tylko utrwalania przebiegu rozprawy, a nie dotyczy posiedzeń jawnych niebędących rozprawami. Biorąc np. pod rozwagę, że ogłoszenie wyroku następuje już po zamknięciu rozprawy na posiedzeniu jawnym, kwestia utrwalenia ogłoszenia wyroku i zasadniczych powodów rozstrzygnięcia pozostaje otwarta. Po trzecie, przepis ten zakłada działanie wyłącznie na	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		wniosek strony, pomijając inne osoby, w szczególności prasę, które również są niejednokrotnie zainteresowane utrwaleniem przebiegu posiedzenia. Po czwarte, przepis ten nie reguluje utrwalania przebiegu rozprawy przy pomocy urządzeń rejestrujących obraz. W praktyce sądowej strony domagają się również wyrażenia zgody na taki sposób rejestrowania rozprawy. Co więcej, dla części prasy taki sposób rejestracji jest wręcz oczywisty. Nie ulega zatem wątpliwości, że przepis ten powinien mieć szersze zastosowanie. Wprowadzenie go w projektowanym kształcie będzie rodziło różnorodne spory interpretacyjne, stanowiące pole do dodatkowych konfliktów na sali sądowej. Po pierwsze, przepis ten powinno się stosować do wszystkich posiedzeń, po drugie, rozstrzygnięcie w tym przedmiocie powinno następować na wniosek każdego zainteresowanego, a nie tylko strony. Po trzecie, należy uregulować również kwestię rejestracji obrazu. Można zatem zaproponować następujące brzmienie początkowej części przepisu: „Sąd może wyrazić zgodę na utrwalanie przebiegu posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.”	
74.	Art. 162¹ Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Proponowany art. 162 ¹ k.p.c. nie zawierając przesłanek wyrażenia bądź odmowy wyrażenia zgody przez sąd na utrwalanie przez stronę przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk, uzależnia ją wyłącznie od uznania sędziego, co może skutkować różnym traktowaniem stron znajdujących się w takiej samej sytuacji procesowej.	Uwaga nie może być uwzględniona. W k.p.c. jest więcej przepisów, które pozostawiają ocenę sędziemu.
75.	Art. 177 § 1 pkt. 3¹ ZBP	Zasadna jest zmiana art. 177§ 1 pkt 3 ¹ k.p.c. o zawieszeniu postępowania w razie przedstawienia przez sąd pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu lub Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Celowe jest wprowadzenie obligatoryjności zawieszenia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami
76.	Art. 177 § 1 pkt 3¹ PGSP	Nie kwestionując zasadności dodawanego przepisu art. 177 § 1 pkt 3 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 23 projektu), zauważa się jednak, że z uwagi na długotrwałość postępowań przed TK i TSUE oraz niedający się z góry przewidzieć termin ich zakończenia, może on prowadzić do zwiększenia liczby spraw przed ETPCz, który nie bada przyczyn długotrwałości sądowego postępowania cywilnego, ale jedynie sam czas jego trwania. Uznaje zarazem, że dochodzi do naruszenia prawa do sądu także w sytuacji, gdy odroczenia i zawieszenie postępowania następowały w przypadkach i na czas dopuszczalny w krajowym porządku prawnym.	Wydaje się, że uwaga ma charakter pozytywny. Wniosek o zwiększeniu liczby spraw przed ETPCz jest dyskusyjny, gdyż projektowany przepis nie spowoduje takich zmian, które mogłyby wpłynąć na wydłużenie postępowań.
77.	Art. 177 § 1 pkt. 3¹⁾ Iustitia	Projektowany przepis art. 177 § 1 pkt 3 ¹ k.p.c. jest nazbyt rozbudowany i nadmiernie kazuistyczny. Wystarczające byłoby przecież wskazanie, że podstawa zawieszenia istnieje wtedy, gdy: „rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej”. W ten syntetyczny sposób zostanie wprowadzona podstawa do zawieszenia postępowania, zarówno w wypadku, gdy sąd w danym postępowaniu sąd zada pytanie prawne, jak i w sytuacji, gdy inny sąd w innej sprawie zada takie pytanie.	Uwagauwzględniona.
78..	Art. 177 § 1 pkt.	Wprowadzenie podstawy prawnej do zawieszenia postępowania w przypadku postawienia pytań	Uwaga pozytywna

	3¹ Sąd Apelacyjny w Szczecinie	prawnych do Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości UE lub oczekiwania na rozstrzygnięcia przez te podmioty podobnych zagadnień w ich orzecznictwie (art. 177 par. 1 pkt 3 [1] k.p.c.) jest oczekiwanym rozwiązaniem porządkującym podstawy zawieszenia i eliminującym stosowanie w prawie procesowym analogii.	
79.	Art. 177 § 1 pkt 3¹ Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Podobnie z aprobatą należy przyjąć rozwiązanie zawarte w projektowanym art. 177 § 1 pkt 31 k.p.c. przewidującym możliwość zawieszenia przez sąd postępowania z urzędu w razie przedstawienia przez sąd pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu lub Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej albo, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania toczącego się przed jednym z tych trybunałów. W przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jak dotąd brak było uregulowania tej ważnej kwestii.	Uwaga pozytywna
80.	Art. 177 § 1 pkt 3¹ Sąd Najwyższy	Przedstawiona propozycja jest nie do przyjęcia. Po pierwsze, zawieszenie postępowania jako wstrzymujące w zasadzie czynności w sprawie (por. art. 179 § 3 k.p.c) jest rozwiązaniem, które powinno mieć zastosowanie tylko wyjątkowo w wypadkach, w których w inny sposób nie da się osiągnąć określonego celu, a zachodzi przemijająca przeszkoda w rozpoznawaniu sprawy. W razie, gdy sąd rozpoznający sprawę skierował pytanie prawne do Trybunału Konstytucyjnego względnie wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem prejudycjalnym, taka sytuacja nie zachodzi, gdyż zamierzony cel można osiągnąć przez odroczenie rozpoznania sprawy. Takie rozwiązanie byłoby spójne z analogicznym rozwiązaniem, które obowiązuje w razie, gdy sąd drugiej instancji przedstawił zagadnienie prawne Sądowi Najwyższemu (por. art. 390 § 1 zd. 1 k.p.c). Zamiast propozycji zawieszenia postępowania projekt powinien więc zawierać propozycję regulacji przewidującej możliwość odroczenia rozpoznania sprawy na wzór art. 390 § 1 zd. 1 k.p.c. Po drugie, za całkowicie nieuzasadnione należy uznać rozwiązanie zakładające, że w razie przedstawienia pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu lub wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez sąd w jednej sprawie, sąd w każdym innym postępowaniu, w którym kwestia objęta tym pytaniem miałaby znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, miałby być uprawniony do zawieszenia także swojego postępowania. Rozwiązanie to mogłoby doprowadzić do „masowego” zawieszania postępowania pod pretekstem rozpatrywania przez Trybunał Konstytucyjny albo Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań innych sądów. Należy podkreślić, że w każdej sprawie dany sąd samodzielnie rozpatruje kwestię, czy uzasadnione jest wystąpienie z określonym pytaniem do właściwego trybunału i musi na tej podstawie podejmować decyzje w tej kwestii. Obszerną argumentację, którą należy podzielić, zaprezentowała Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego w piśmie Przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej z 11 lipca 2011 r. (KKPC 146/OP-43/2011), stanowiącym odpowiedź na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich, związane z brakiem ustawowej podstawy zawieszenia postępowania w przypadku wystąpienia przez sąd z pytaniem do Trybunału Konstytucyjnego. Dodać należy, że <i>de lege lata</i> fakt, że sąd w jednej sprawie przedstawił Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia, nie uprawnia sądów w innych postępowaniach do tego, aby odraczały rozpoznanie sprawy, chyba że zdecydują się wystąpić z analogicznym pytaniem. Rozwiązanie to powinno być zachowane także w kontekście wystąpienia z pytaniem prawnym do	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. W założeniach do projektu, w stanowisku MS skierowanym do Rzecznika Praw Obywatelskich, jak też w stanowisku wobec opinii Rady Legislacyjnej wskazano argumenty przemawiające za trafnością projektowanego rozwiązania.

		Trybunału Konstytucyjnego. Po trzecie, należy zauważyć, że rozwiązanie projektowane w art. 177 § 1 pkt 3 ¹ k.p.c. poddane zostało w pełni przekonującej krytyce przez Radę Legislacyjną, ¹ która trafnie wskazała na możliwe w tym zakresie komplikacje w kontekście zaskarżalności postanowień sądu pierwszej instancji o zawieszeniu postępowania (art. 394 § 1 pkt 6 k.p.c), otwierającej także drogę do kontroli postanowienia o przedstawieniu Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytania prejudycjalnego (art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c). Kontrola taka kolidowałaby jednak z prawem unijnym (por. wyrok TSUE z 16 grudnia 2008 r., C - 210/06, w sprawie Cartesio).	
81.	Art. 177 § 1 pkt. 3¹ Sąd Apelacyjny w Warszawie	Projektowany przepis art. 177 § 1 pkt 3 ¹ k.p.c. jest nazbyt rozbudowany i nadmiernie kazuistyczny. Wystarczające byłoby przecież wskazanie, że podstawa zawieszenia istnieje wtedy, gdy: „rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej”. W ten syntetyczny sposób zostanie wprowadzona podstawa do zawieszenia postępowania, zarówno w wypadku, gdy sąd w danym postępowaniu sąd zada pytanie prawne, jak i w sytuacji, gdy inny sąd w innej sprawie zada takie pytanie.	Uwaga uwzględniona.
82.	Art. 207 § 2 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Sędziowie postulują o dodanie przepisu umożliwiającego wydanie wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym w przypadku, gdy pozwany zobowiązany w trybie art. 207 § 2 kpc nie złożył odpowiedzi na pozew.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
83.	Art. 207 Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Należałoby rozważyć zmianę art. 207 k.p.c, tak aby z wniesienia odpowiedzi na pozew uczynić obowiązek procesowy strony. Praktyka ta sprawdziła się na tle stosowania przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych. W aktualnym stanie prawnym daje się zauważyć tendencję, zgodnie z którą najpierw doręczany jest pozew z zobowiązaniem do wniesienia odpowiedzi na pozew, a następnie dopiero - po upływie terminu do wniesienia odpowiedzi na pozew lub jej wpłynięciu - wyznaczany jest termin rozprawy. Pozwala to niewątpliwie efektywnie zarządzać czasem przeznaczonym na rozprawę oraz samym przebiegiem procesu. Przy realizacji założenia, że pozwany zobowiązany jest do wniesienia odpowiedzi na pozew - brak jest istotnych argumentów prawnych, które różnicowałyby pod powyższym względem wyodrębnione kategorie wyroków. Przeciwnie wydaje się, że nieusprawiedliwiona bierna postawa pozwanego winna spotkać się z szybką i efektywną reakcją wymiaru sprawiedliwości z zachowaniem wszelkich gwarancji procesowych, w tym zwłaszcza przez odpowiednie odesłanie do zawartych w art. 339 § 2 k.p.c. ograniczeń.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
84.	Art. 223 § 1 Sąd Apelacyjny w Łodzi	Przepis art. 223 § 1 projektu jest niespójny z art. 158 § 1 projektu. Ten ostatni nakazuje wciągnięcie ugody do protokołu, a art. 223 § 1 dozwala na sporządzenie ugody w osobnym dokumencie. To uregulowanie zawarte w zdaniu drugim art. 223 § 1 winno się znajdować w art. 158 § 1 k.p.c. i jest pożądane dla umożliwienia stronom podpisania ugody przed wydaniem orzeczenia w razie sporządzania protokołu elektronicznego.	Uwaga nie może być uwzględniona, jako niezasadna. Art. 158 § 1 k.p.c. przewiduje zamieszczenie ugody w protokole, a zatem nie zachodzi

			sprzeczność między tymi przepisami. Osobny dokument, o którym mowa w art. 223 § 1 k.p.c. „stanowi część protokołu”, co oznacza, że – zgodnie z art. 158 § 1 k.p.c. – protokół zawiera ugodę.
85	Art. 235 § 2 Iustitia	Wątpliwości budzi użyte w art. 235 § 2 k.p.c. pojęcie „urzędnika sądu wezwanego”. Wydaje się, że obsługa urzędzeń technicznych umożliwiających przeprowadzanie czynności procesowych na odległość najczęściej powierzana jest zatrudnionym w sądzie informatykom lub innym osobom zajmującym się wyposażeniem technicznym. Osoby te nie są urzędnikami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratur (t.j. Dz.U. Nr 109 z 2011 r., poz. 639 ze zm.). W konsekwencji, ograniczenie kręgu osób mogących wykonywać czynności, o jakich mowa w art. 235 § 2 k.p.c. tylko do urzędników może powodować znaczne trudności organizacyjne. Wystarczające wydaje się zatem wskazanie, że czynności te są przeprowadzane „w obecności pracownika sądu wezwanego”.	Uwaga uwzględniona w tej części, w której wskazuje na wątpliwości dotyczące pojęcia „urzędnik sądowy”.
86	Art. 235 § 2 PGSP	Zmiana dokonywana w art. 235 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 25 projektu) w zdaniu drugim sprowadzająca się do zastąpienia wyrazów „sąd wezwany lub referendarz sądowy w tym sądzie” wyrazami „urzędnik sądu wezwanego” rodzi pytanie o krąg podmiotów rozumianych pod pojęciem „urzędnik” - czy mogą to być wszystkie osoby będące „urzędnikami”, lub inaczej każda osoba zajmująca stanowisko w sądzie powszechnym, na którym zatrudniani są urzędnicy, w znaczeniu ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. z 2011 r. Nr 109, poz. 639 z późn.zm.).	Uwaga uwzględniona.
87.	Art. 235 § 2 Sąd Apelacyjny w Warszawie	Wątpliwości budzi użyte w art. 235 § 2 k.p.c. pojęcie „urzędnika sądu wezwanego”. Wydaje się, że obsługa urzędzeń technicznych umożliwiających przeprowadzanie czynności procesowych na odległość najczęściej powierzana jest zatrudnionym w sądzie informatykom lub innym osobom zajmującym się wyposażeniem technicznym. Osoby te nie są urzędnikami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratur (t.j. Dz.U. Nr 109 z 2011 r., poz. 639 ze zm.). W konsekwencji, ograniczenie kręgu osób mogących wykonywać czynności, o jakich mowa w art. 235 § 2 k.p.c. tylko do urzędników może powodować znaczne trudności organizacyjne. Wystarczające wydaje się zatem wskazanie, że czynności te są przeprowadzane „w obecności pracownika sądu wezwanego”.	Uwaga uwzględniona w tej części, w której wskazuje na wątpliwości dotyczące pojęcia „urzędnik sądowy”.
88.	Art. 235 § 2 Helsińska Fundacja Praw	Pewne wątpliwości może budzić projektowane brzmienie art. 235 § 2 k.p.c, któremu proponuje się nadanie następującej treści „Jeżeli charakter dowodu się temu nie sprzeciwia, sąd orzekający może postanowić, że jego przeprowadzenie nastąpi przy użyciu urzędzeń technicznych umożliwiających dokonanie tej czynności na odległość. Dowód przeprowadza się w obecności urzędnika sądu	Uwaga uwzględniona w części, w której wskazuje na wątpliwości dotyczące pojęcia „urzędnik sądowy”.

	Człowieka	wezwanego". W aktualnym stanie prawnym. Kodeks postępowania cywilnego przewiduje, że dowód przy pomocy tzw. wideokonferencji przeprowadza się w obecności sądu wezwanego (sędziego) lub referendarza sądowego w tym sądzie. Należy zważyć, że użyte w projektowanym przepisie pojęcie „urzędnik” nie definiuje precyzyjnie, które osoby zatrudnione w sądzie wezwanym będą mogły uczestniczyć w przeprowadzeniu dowodu na odległość. Rozporządzenie¹⁸ wydane na podstawie ustawy o pracownikach sądów i prokuratury¹⁹ wśród kategorii urzędników sądowych wymienia m. in. stanowiska: głównego księgowego, migratora ksiąg wieczystych, inspektora ds. bhp, kasjera, bibliotekarza, czy archiwisty. W ocenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, czynności tak istotne dla prawidłowego toku postępowania jak przeprowadzanie dowodów powinny być dokonywane przez profesjonalnie przygotowane do tego osoby, legitymujące się wykształceniem prawniczym. Dlatego też w ocenie Fundacji należy pozostawić komentowany przepis w aktualnym brzmieniu, ewentualnie można rozważyć rozszerzenie katalogu osób mogących brać udział w przeprowadzaniu dowodu na odległość o asystenta sędziego.	
89.	Art. 235 § 2 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Przeprowadzenie dowodu na odległość (art. 235 par. 2 k.p.c.) jest rozwiązaniem przyspieszającym postępowanie dowodowe. Trafne przy tym jest umożliwienie przeprowadzenia tej czynności w obecności urzędnika sądowego, a nie koniecznie wyznaczonego sędziego innego sądu.	Uwaga pozytywna
90.	Art. 244 § 2 ZBP	Określenie zawarte w art. 244 § 2 k.p.c. stanowiące, że uprawnione do sporządzania dokumentów urzędowych są podmioty w zakresie spraw z dziedziny administracji publicznej nie wyeliminuje wątpliwości interpretacyjnych, albowiem już teraz sądy administracyjne w sposób rozbieżny oceniają co jest, a co nie jest sprawą z dziedziny administracji publicznej.	Uwaga nie może być uwzględniona. Kwestionowany fragment przepisu obowiązuje od dawna, a projekt nie wprowadza żadnych zmian w tym zakresie. Nie jest możliwe zdefiniowanie w tym przepisie pojęcia „sprawy z zakresu administracji publicznej”.
91.	Art. 243¹ KRK	Wydaje się, że niezasadne jest również wprowadzanie w kodeksie postępowania cywilnego rozróżnienia na dokumenty tekstowe i inne dokumenty. Zgodnie z projektowanym art. 243 ¹ k.p.c. „Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do dokumentów tekstowych umożliwiających identyfikację ich wystawców”. Tym samym kodeks postępowania nie będzie regulował innych dokumentów (nie tekstowych), jako dowodów w postępowaniu cywilnym.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Innych dokumentów dotyczy projektowany art. 308 k.p.c.
92	Art. 243¹	W projektowanym art. 243 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 26 projektu) wyraz	Uwaga nie może być

	PGSP	„umożliwiających” należałoby zastąpić wyrazem „umożliwiający”. Projektowana redakcja przepisu sugeruje, iż identyfikacja ma dotyczyć autora tekstu dokumentu, nie zaś autoryzacji dokumentu jako całości. Jeżeli intencją projektodawcy była konieczność identyfikacji autora dokumentu, to zwrot „zawierających tekst” jest zbędny. Odrębna kwestią jest pytanie - czy dokumentem stanowiącym dowód w sprawie może być oświadczenie wyrażone nie w formie pisemnej lub elektronicznej ale wyrażone słownie i utrwalone na informatycznym nośniku danych. Projektowany art. 245 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 28 projektu) sugerowałby odpowiedź negatywną, ale wydaje się, że kwestia ta wymaga jednoznacznego ujęcia normatywnego.	uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Oświadczenie ustne utrwalone na nośniku jest dokumentem, ale nie jest to dokument tekstowy (por. art. 308 k.p.c.).
93.	Art. 243¹ Helsińska Fundacja Praw Człowieka	W opiniowanym projekcie proponuje się dodanie w oddziale 2 (na samym jego początku) art. 243 ¹ o treści „Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców”. W ocenie HFPC umieszczenie tej jednostki redakcyjnej na samym początku tego oddziału Kodeksu postępowania cywilnego, przed dotychczasowymi tam przepisami, nie jest fortunne. Bardziej odpowiednie do umieszczenia przepisu tej treści byłoby dodanie go jako art. 257 ¹ k.p.c. - po przepisach oddziału 2. do którego w swej treści odwołuje się projektowany art. 243 ¹ .	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie jest zasadna.
94.	Art. 243¹ ZBP	Projektodawca nie pozostaje konsekwentny co do swoich zapatrywań odnoszących się do uproszenia postępowania i ułatwienia stronom skutecznego dowodzenia faktu zawarcia umowy i jej treści, w tym w nowo proponowanej formie dokumentowej. Postanowienia k.p.c. w zakresie dowodu z dokumentu nie są spójne z projektowanymi zmianami co do formy dokumentowej i definicji dokumentu w k.c. Zestawiając ze sobą nowe brzmienie k.c. i k.p.c. w zakresie dokumentów nasuwa się stwierdzenie, iż zaciera się granica między formą pisemną, bliżej nieokreśloną dokumentową, a elektroniczną. Projektodawca z jednej strony wskazuje w uzasadnieniu, iż przepisy oddziału 2 znajdują zastosowanie do tzw. dokumentów tekstowych, z drugiej zaś postuluje zmianę art. 245 w taki sposób aby domniemanie miało wyłącznie zastosowanie do oświadczeń woli podpisanych wyłącznie przez wystawcę, czyli dokumentów złożonych w formie pisemnej lub elektronicznej. Jak zatem przeprowadzać dowody z innych dokumentów zawierających tekst (proponowany podział na dokumenty tekstowe, do których należy stosować art. 244 k.p.c. i nast. oraz inne dokumenty do których odnosi się art. 308 k.p.c. jest dość enigmatyczny) i jak oceniać ich walor dowodowy. Wydaje się, iż w tym celu należałoby m.in. zweryfikować rozkład ciężaru dowodu i przenieść go na osobę powołującą taki dokument, o niewątpliwie słabszej mocy dowodowej, niż sporządzony np. w formie pisemnej (dotyczy to powinno tak autentyczności dokumentu, jak i jego skutecznego doręczenia drugiej stronie). Takiemu zweryfikowaniu zatem winien ulec również art. 253. k.p.c., właśnie w odniesieniu do dokumentów, które nie zostały sporządzone w formie	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Domniemanie autentyczności z art. 245 k.p.c. i związana z nim reguła dotycząca rozkładu ciężaru dowodu (art. 253 k.p.c.) odnoszą się wyłącznie do dokumentów podpisanych. Wyniki wnioskowania <i>a contrario</i> wskazują zatem, że w odniesieniu do dokumentów, które nie są podpisane przepisy te nie znajdują zastosowania, a <i>onus probandi</i> będzie oceniany na ogólnych zasadach (art. 6 k.c.). Nie jest zatem potrzebna dodatkowa regulacja w tym

		pisemnej, równorzędnej lub wyższej. W przeciwnym razie w praktyce mogłoby dochodzić do takich sytuacji, że jeśli okaże się, że nie ma jednoznacznej możliwości ustalenia czy dokument pochodzi od osoby wskazanej w jego treści to zostanie on przyjęty jako prawdziwy mimo, że jego autentyczność jest wątpliwa. Zatem wydaje się, że w takim przypadku lub w razie zaprzeczenia tego rodzaju dokumentowi autentyczność oraz skuteczne doręczenie powinny być wykazane przez osobę powołującą się na ten dokument. Zauważyć należy, iż również konstrukcja przepisów art. 254 § 1 i 1¹ k.p.c. w zakresie badania pisma np. bez udziału biegłego, badanie pisma przez porównanie są nieprecyzyjne, co może powodować dowolność ocen.	zakresie. Projektowany art. 254 § 1 k.p.c. pozwalający na badanie prawdziwości pisma bez udziału biegłego funkcjonuje od dawna i projekt nie wprowadza tu żadnego nowego rozwiązania. Jest oczywiste, że jeżeli kwestia prawdziwości pisma rodzi wątpliwości, to sąd korzysta z opinii biegłego, ale mogą istnieć takie przypadki, w których ocena ta może być dokonana samodzielnie przez sąd i nie budzi wątpliwości.
95.	Art. 245 ZBP	Art. 245 w nowym brzmieniu ma zawierać węższe pojęcie dokumentu niż wynika to z przepisów k.c. Postanowienia k.p.c. w zakresie dokumentów prywatnych nie są spójne z projektowanymi zmianami co do formy dokumentowej i definicji dokumentu zawartej w k.c.	Uwaga nie może być uwzględniona, jako niezasadna. Domniemanie wynikające z art. 245 k.p.c. zostało celowo zawężone do tych dokumentów, które zawierają podpis. Zawężenie to nie powoduje niespójności między przepisami k.c. i k.p.c.
96.	Art. 250 § 1 Iustitia	Na kanwie wprowadzenia zmiany w art. 250 § 1 kpc należałoby dopisać do art. 187 § 2 pkt. 4 kpc - „jeżeli powód sam nie może ich uzyskać”. Obecnie jednak nie jest rzadkością, że strony nadużywają wniosków wobec sądów o pozyskiwanie dowodów, co oczywiście nie sprzyja sprawności postępowania, koncentracji materiału i kosztom postępowania. Strona zainteresowana swą sprawą powinna przyjść przygotowana do sądu.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
97.	Art. 253 ZBP	Projektowany art. 253 k.p.c. pozostaje w sprzeczności z art. 6 k.c. w zakresie, w którym przyjmuje, że osoba kwestionująca autentyczność dokumentu pochodzącego od niej musi udowodnić jego nieprawdziwość. Oznacza to w praktyce, że jeśli okaże się, że nie ma jednoznacznej możliwości	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie jest zasadna.

		ustalenia czy dokument pochodzi od osoby wskazanej w jego treści to zostanie on przyjęty jako prawdziwy mimo, że jego autentyczność jest wątpliwa. Wydaje się, że w tym przypadku autentyczność powinna być wykazana przez osobę powołującą się na ten dokument.	Przepis art. 253 k.p.c. jest konsekwencją domniemania autentyczności przewidzianego w art. 245 k.p.c. Przepis ten jest powszechnie postrzegany, jako wyjątek od zasady przewidzianej w art. 6 k.c. i tak powinien być postrzegany po wprowadzeniu projektowanej zmiany.
98.	Art.. 254 ZBP	Brak normy umożliwiającej weryfikację przez sąd prawdziwości podpisu złożonego w formie elektronicznej. W szczególności co w sytuacji, gdy np. kartą do podpisu elektronicznego posłuży się osoba trzecia - to tak jakby ktoś ukradł tylko długopis celem złożenia podpisu. Brak jest mechanizmu umożliwiającego sprawdzenie kto faktycznie złożył podpis elektroniczny (kto posłużył się kartą), co powinno skutkować bardziej ostrożnym podejściem do podpisu elektronicznego. Zmiana art. 254 k.p.c. odpowiada szerszemu pojęciu dokumentu, jednak słusznie wskazano, że badanie prawdziwości dokumentu w nowym brzmieniu będzie wymagało, w większym zakresie niż obecnie udziału biegłych sądowych, co nie wpłynie na oczekiwaną szybkość postępowania. Z uwagi na nowe formy komunikowania lista uprawnionych biegłych przynajmniej na początku będzie zapewne ograniczona, co tym samym wpłynie na koszty takich opinii. W § 1¹ przewidziano porównanie pisma na kwestionowanym dokumencie z pismem na innym dokumencie. Wynika z tego, że tego porównania może dokonać sąd bez udziału biegłych, a tylko, w razie potrzeby może wezwać osobę, od której pismo pochodzi". W praktyce może to więc oznaczać, że to sąd przejmie na siebie rolę grafologa nie mając przeważnie ku temu kwalifikacji i sam będzie „na oko” oceniał autentyczność podpisu, czy teksty pisma. Wydaje się, że taka ocena winna się odbywać co najmniej po obligatoryjnym wezwaniu i przesłuchaniu osoby od której pismo pochodzi.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie jest zasadna. Przepis art. 254 § 1 k.p.c. odnosi się do wszystkich dokumentów (w tym także opatrzonych podpisem elektronicznym). Przepisy k.p.c., co zrozumiałe, nie regulują sposobów badania prawdziwości dokumentu. Projektowany art. 254 § 1 k.p.c. pozwalający na badanie prawdziwości pisma bez udziału biegłego funkcjonuje od dawna i projekt nie wprowadza tu żadnego nowego rozwiązania. Jest oczywiste, że jeżeli kwestia prawdziwości pisma rodzi wątpliwości, to sąd korzysta z opinii biegłego, ale są też takie przypadki, w których ocena ta

			może być dokonana samodzielnie przez sąd. Potrzeba wezwania i przesłuchania osoby, od której pochodzi dokument jest pozostawiona uznaniu sądu. Wprowadzenie obligatoryjnego przesłuchania mogłoby powodować jedynie przedłużenie postępowania w niektórych przypadkach.
99	Art. 254 § 2¹ PGSP	Projektowany art. 254 § 2 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 31 lit. c projektu) dopuszcza wezwanie do udostępnienia informatycznego nośnika danych, na którym został zapisany dokument stanowiący dowód w sprawie. W tym kontekście dostrzega się, że informatyczny nośnik danych, z którego został sporządzony wydruk dokumentu przedłożonego sądowi, może być kopią zrobioną z nośnika wcześniejszego. Powstaje wobec tego pytanie - czy sąd może żądać kolejnych, wcześniejszych, aż do pierwotnego. Ponadto zwrot „w postaci” należy zastąpić zwrotem „w formie”, w celu zachowania jednolitości terminologicznej.	Uwaga nie może być uwzględniona. W przepisie nie ma ograniczeń dotyczących „kolejnych” nośników. Zastąpienie wyrazu „postać” wyrazem „forma” jest nieuzasadnione, gdyż każdy z tych wyrazów ma inne znaczenie.
100	Art. 308 Iustitia	Zastanawia spójność nowej redakcji art. 308 kpc, czy niepotrzebnie nie wprowadza ograniczeń. Projekt zakłada usunięcie z jego treści fragmentu odnoszącego się do możliwości posługiwania się przy jego przeprowadzaniu przepisami dotyczącymi dokumentów, co oznacza, że do dokumentów nie zawierających warstwy tekstowej, stosować się będzie tylko przepisy o oględzinach. Z uwagi na przepis art. 77 ² k.c., który wprowadza bardzo szeroką definicję dokumentu, którym może być każdy nośnik, zawierający informację, umożliwiającą jej odtworzenie, za dokumenty będą uważane wszelkie nagrania o charakterze audio i audiowideo bez względu na to czy dokument taki został opatrzony podpisem. Brak możliwości stosowania przepisów o dokumentach będzie rodził trudności dowodowe, gdyż nie będzie dopuszczalne zastosowanie domniemania autentyczności takiego dokumentu, jak i reguł dowodowych zawartych w art. 253 k.p.c. W myśl regulacji zawartej w art. 253 zd. drugie k.p.c. , w sytuacji gdy dokument (w tym przypadku nagranie) pochodzi od innej strony niż strona zaprzeczająca, to osoba, która się na taki dowód powołuje, musi udowodnić jego prawdziwość. Brak możliwości skorzystania z art. 253 k.p.c. będzie w znaczący sposób zmieniał zasady rozkładu ciężaru dowodowego, gdyż w każdym przypadku, zgodnie z regułą zawartą w art. 6 k.c. to strona zaprzeczająca prawdziwości przedstawianego dokumentu, będzie	Uwaga nie może być uwzględniona. Domniemania autentyczności i prawdziwości będą odnosiły się wyłącznie do dokumentów tekstowych.

		musiała udowadniać jego prawdziwość. Nie wydaje się, aby takie rozwiązanie było właściwe zważywszy na to, że to nie strona zaprzeczająca jest wytwórcą takiego dokumentu i ma ona bardzo ograniczone możliwości ustalania okoliczności związanych z jego wytworzeniem. Nadto z uwagi na brak jakichkolwiek ograniczeń wynikających z projektowanego art. 77¹ k.c., za dokument będzie mogło być uznane nagranie dokonane bez zgody lub wiedzy tej osoby, co przemawiałoby za zachowaniem reguł dowodowych wynikających z art. 253 k.p.c. Jednocześnie zastanawia, czy posługiwanie się tylko przytoczonym pojęciem dokumentu nie ogranicza środków dowodzenia przewidzianych uprzednio tą regulacją.	
101	Art. 323¹ Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	Zauważono, iż w projekcie brak jest wyjaśnienia, czy art. 323 kpc dotyczy również spraw rozpoznawanych w składzie ławniczym, jak również brak jest regulacji dotyczącej sposobu autoryzacji transkrypcji uzasadnienia orzeczenia oraz trybu jej wykonywania przez odesłanie do przepisów wykonawczych.	Uwaga może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Sposób autoryzacji transkrypcji nie jest uregulowany w k.p.c., ale w aktach wykonawczych.
102	Art. 323¹ Sąd Najwyższy	Proponowane rozwiązanie nie może zostać przyjęte. Pozostaje ono w sprzeczności z pozostałymi rozwiązaniami kodeksowymi, w szczególności wprowadzonymi na mocy ustawy z 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381). Idea, która legła u podstaw reformy przeprowadzonej w 2011 r., polegała na ograniczeniu zasady pisemności w procesie cywilnym i przywróceniu znaczenia zasadzie ustności. Służą temu rozwiązania, na mocy których tylko złożenie pozwu, odpowiedzi na pozew (z zastrzeżeniem art. 207 § 2 k.p.c.) i wniosków dowodowych pozostaje w dyspozycji stron, podczas gdy złożenie przez nie (innych) pism przygotowawczych uwarunkowane jest decyzją przewodniczącego lub sądu (art. 207 § 3 k.p.c). Rozwiązanie to oparte jest na założeniu, że strona, która nie mogła - w braku decyzji organu procesowego - przedstawić przytoczeń na piśmie, może to uczynić na rozprawie. Nie da się więc z nim pogodzić regulacji, która pozwalałaby sądowi na wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym, bez przeprowadzenia rozprawy. Stanowiłoby to bowiem rażące naruszenie prawa do wysłuchania, stanowiącego element prawa sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Trzeba jednoznacznie stwierdzić, że o ile reforma z 2011 r. zakładała, że zasada ustności, a tym samym znaczenie rozprawy, mają ulec wzmocnieniu, co prowadzić ma do przyspieszenia postępowania, o tyle propozycja wyrokowania na posiedzeniu niejawnym jest przejawem deprecjacji znaczenia rozprawy i nieuzasadnioną próbą nawrotu do dominacji pisemności nad ustnością. Podkreślić też należy, że dla uzasadnienia dopuszczalności przyjęcia proponowanego art. 323¹ k.p.c. nie można odwoływać się do przykładu nieobowiązującego już postępowania w sprawach gospodarczych. W postępowaniu tym funkcjonował odmienny system koncentracji materiału procesowego, oparty na innych założeniach. Jakkolwiek art. 479¹⁷ k.p.c. mógł budzić poważne zastrzeżenia, to jednak „wpisywał się” w założenia przyjęte w tym systemie, w szczególności w to, zgodnie z którym utrata możliwości powoływania się na fakty i dowody nieprzedstawione w pozwie lub odpowiedzi na pozew następowała z mocy prawa, a przesłanki	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		dopuszczające późniejsze uwzględnienie tych faktów i dowodów były ujęte restryktywnie. W tych okolicznościach mogło się okazać, że strona w rzeczywistości na rozprawie nie mogła już powoływać skutecznie żadnych faktów i dowodów. W systemie koncentracji materiału procesowego wprowadzonym w 2011 r. strona ma powoływać fakty i dowody bez zwłoki, stosowanie do sytuacji procesowej. Nie ma określonego punktu w czasie, po którym strona traci prawo powoływania dalszych faktów i dowodów, lecz sąd jedynie ad casu ocenia, czy każde kolejne twierdzenie i dowód są spóźnione, czy też powołano je we właściwym czasie. Z kolei przesłanki uwzględnienia spóźnionych przytoczeń ujęte są obecnie całkowicie odmiennie (art. 207 § 6 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.o). Kształt tych przesłanek per se zakłada przeprowadzenie rozprawy, na której strona może ewentualnie wykazywać, że nie ponosi winy w spóźnionym przytoczeniu albo uwzględnienie spóźnionych przytoczeń nie spowoduje zwłoki w postępowaniu. Co więcej, nowe rozwiązania koncentracyjne korelują z zasadą jednolitości rozprawy (art. 217 § 1 k.p.c), która jako całość jest przewidziana dla prezentacji przytoczeń. Mechanizm ten nie mógłby funkcjonować, gdyby sąd według własnego uznania mógł zadecydować, że nie przeprowadzi rozprawy, tylko wyda wyrok na posiedzeniu niejawnym. Z tego względu, gdy uchylono postępowanie w sprawach gospodarczych, celowo nie przeniesiono do przepisów ogólnych znanej temu postępowaniu instytucji wyrokowania na posiedzeniu niejawnym. Trzeba również podkreślić, że próba wprowadzenia wyrokowania na posiedzeniu niejawnym w tak szerokim zakresie, jak wynika to z projektowanego art. 323¹ k.p.c, budzi poważne wątpliwości co do zgodności z konstytucyjną zasadą jawnego rozpoznawania spraw (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Prawo do jawnego rozpoznania sprawy jest bowiem zasadą, a wyjątki od tej zasady muszą mieć swoje odpowiednie uzasadnienie (art. 45 ust. 2 Konstytucji RP). Na tym tle budzi zastrzeżenie fakt, że w świetle art. 323¹ k.p.c strona mogłaby uniknąć wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym, a więc skorzystać ze swojego konstytucyjnie gwarantowanego prawa, tylko w razie, gdyby złożyła w tym zakresie wnioszek. Rozwiązanie to, możliwe do zaakceptowania przykładowo w uproszczonym postępowaniu apelacyjnym z uwagi na jego kontrolny charakter (por. art. 505¹⁰ k.p.c), jest nie do przyjęcia, gdy chodzi o postępowanie pierwszoinstancyjne, przeznaczone w pierwszej kolejności na prezentację przez strony materiału procesowego, przeprowadzenie postępowania dowodowego i dokonywanie ustaleń faktycznych. Dodać należy, że art. 323¹ k.p.c. nie zawiera żadnego ograniczenia o charakterze przedmiotowym, a więc mógłby mieć zastosowanie praktycznie w każdego rodzaju sprawie. Nie można się zgodzić, aby wyłącznie motyw przyspieszenia rozpoznania sprawy (w rzeczywistości nie jej rozpoznania, ale tylko „załatwienia”), miał uzasadniać to, że w każdej sprawie sąd według własnego uznania mógłby decydować, czy rozprawa odbędzie się, czy też nie. Takie ujęcie nie koresponduje z dopuszczalnymi ograniczeniami jawności, które określa art. 45 ust. 2 Konstytucji RP. Na marginesie należy zauważyć, że zakres dopuszczalności orzekania na posiedzeniu niejawnym w świetle projektowanego art. 323¹ k.p.c, gdyby zestawić go z rozwiązaniami zagranicznymi, jest rozwiązaniem bez precedensu, gdy chodzi o stopień odejścia od zasady ustności postępowania.	
103	Art. 323¹ BCC	Dalsza analiza wskazuje również na przepis nowego art. 323 ustawy, który stanowi, że „Sąd może wydać wyrok na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest

		strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna -mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne". Przepis ten wydaje się kontrowersyjny, zaś samo uzasadnienie ustawodawcy nie pozwala w pełni zrozumieć ideologię jego wprowadzenia. Nasze wątpliwości odnoszą się m.in. do możliwości wydania wyroku po uznaniu powództwa - zdaniem BCC należałoby uzupełnić przedmiotowy przepis o wskazanie „całości powództwa". Ta sama uwaga odnosi się do §2 omawianego przepisu.	niezgodna z założeniami.
104	Art. 323¹ PGSP	Dodawany art. 323 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 34 projektu) rodzi niebezpieczeństwo braku możliwości ustosunkowania się powoda do twierdzeń zawartych w odpowiedzi pozwanego na pozew. Może to prowadzić do wynikającej z ostrożności procesowej praktyki składania wniosków o przeprowadzenie rozprawy, co zaneguje ideę projektowanego rozwiązania. Wydaje się, że warunek „złożenia przez strony pism procesowych i dokumentów" powinien być bardziej rozbudowany.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
105	Art. 323¹ ZBP	Proponowane zapisy zmierzające do wyposażenia sądu w prawo wyrokowania na posiedzeniu niejawnym mogą być zrozumiałe w przypadku, gdy pozwany uznaje powództwo w całości. Trudno jednak uznać za dopuszczalne takie działanie, gdy z jednej strony ostatnie nowelizacje k.p.c. ograniczają strony w możliwości przedkładania stanowisk na piśmie, to jeszcze na dodatek teraz pozbawia się je możliwości nawet przedstawienia swojego stanowiska ustnie przed wydaniem wyroku. Takie uproszczenie jest wygodne dla sądu, ale stanowi kolejne ograniczenie stron w prawie do przedstawienia swych racji przed sadem i w konsekwencji ograniczenie w docieraniu przez sąd do prawdy materialnej, która przestała być celem postępowania sądowego, kosztem jego uproszczenia i przyspieszenia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Jeżeli strony lub jedna z nich chce przedstawić swoje racje na rozprawie, to powinna zamieścić w swoim piśmie wniosek o przeprowadzenie rozprawy. Może to zrobić w pozwie, odpowiedzi na pozew albo w innym piśmie, które może być złożone w każdej chwili (taki wniosek nie jest pismem przygotowawczym i nie podlega rygorom przewidzianym w art. 207 k.p.c.).
106	Art. 323¹ Iustitia	Projektowany przepis art. 323 ¹ k.p.c. został błędnie umiejscowiony oraz wadliwie sformułowany. Jego umieszczenie po art. 323 k.p.c. należy w ogóle uznać za całkowicie przypadkowe. Trzeba jednak przede wszystkim zwrócić uwagę, że przepis ten wprowadza normę szczególną względem	Uwaga uwzględniona w tej części, w której wskazuje, że w przedmiotowym przepisie

	ogólnej zasady wyrażonej w art. 148 § 1 k.p.c. To przecież z treści art. 148 § 1 k.p.c. („Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, posiedzenia sądowe są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawę na rozprawie”) wynika, że wyrok może być wydany jedynie po rozpoznaniu sprawy na rozprawie. Projektowany przepis art. 323¹ k.p.c. jest więc przepisem szczególnym względem art. 148 § 1 k.p.c. Powinien zatem zostać oznaczony jako art. 148¹ k.p.c. Dotyczy bowiem nie tyle wydania wyroku, ale rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. Wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym jest przecież tylko efektem rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. Przepis ten nie powinien zatem posługiwać się sformulowaniem „sąd może wydać wyrok na posiedzeniu niejawnym,” ale powinien brzmieć „sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym”. Nie budzi wątpliwości, że w pojęciu „rozpoznanie sprawy” mieści się także wydanie orzeczenia kończącego postępowanie. Takim też poprawnym sformulowaniem posługują się przepisy art. 374 k.p.c. czy też art. 497¹ k.p.c. Nieco mniej precyzyjnym określeniem posługuje się art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. wskazując, że sąd może rozpoznać apelację na posiedzeniu niejawnym. Konsekwentnie również w projektowanym § 2 tego przepisu należałoby się posłużyć sformulowaniem „Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne”. Dodatkowym argumentem jest treść projektowanego § 3, który stanowi, że „W przypadkach, o których mowa w § 1, postanowienia dowodowe sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym”. Projektodawca dostrzega więc, że wydanie wyroku musi być poprzedzone czynnościami procesowymi pozwalającymi chociażby na ustalenie stanu faktycznego, będącego podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, a więc – rozpoznaniem sprawy. Przy przyjęciu, że zarówno w § 1 jak i § 2 użyte byłoby sformułowanie „rozpoznanie sprawy”, przepis § 3 byłby zbędny. Oczywiście byłoby w takim wypadku, że w ramach rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym sąd byłby uprawniony do wydania na tym posiedzeniu każdego postanowienia, a nie tylko postanowienia dowodowego. Konsekwencją takiej zmiany powinno być użycie w § 4 sformułowania: „Wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym wiąże sąd ...”. Można ewentualnie rozważyć umieszczenie projektowanego art. 323¹ k.p.c. po art. 316 k.p.c. Przepis art. 316 k.p.c. wskazuje bowiem na moment wydania wyroku („po zamknięciu rozprawy”). W konsekwencji, zamieszczenie projektowanego art. 323¹ k.p.c. jako art. 316¹ k.p.c. wskazywałoby na to, że jest to rozwiązanie wyjątkowe względem art. 316 k.p.c. Czyli że jest możliwe wydanie wyroku bez zamknięcia rozprawy, ponieważ na posiedzeniu niejawnym taka czynność nie jest dokonywana. Możliwość wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym (art. 323¹ k.p.c.) należy ocenić pozytywnie ze względu na podniesienie efektywności postępowania, w tym iż uwzględniono postulaty, które zgłaszano po uchynieniu art. 479(17) k.p.c. Choć przedmiotowa regulacja jest wyłomem od konstytucyjnej zasady jawności postępowania to wydaje się, że gwarancje rzetelnego postępowania w tym wypadku nie zostały przekroczone. Wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym jest bowiem dopuszczalne tylko wtedy, gdy pozwany uznał powództwo lub po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu do nakazu zapłaty albo sprzeciwu do wyroku zaocznego, sąd uzna mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Sąd ma zatem ograniczoną swobodę wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym, poza tym prawa stron są	należy używać zwrotu: „sąd rozpoznaje sprawę”. Natomiast propozycje dotyczące usytuowania tego przepisu nie znajdują wystarczającego uzasadnienia.

		dostatecznie zabezpieczone, gdyż wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeśli strona w pierwszym piśmie złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.	
107	Art. 323¹ Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Poważne wątpliwości Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka budzi natomiast rozwiązanie zawarte w projektowanym art. 3231 k.p.c, stanowiące poważny wyłom od zasad jawności, ustności i kontrydiktoryjności postępowania cywilnego. Stosownie do treści projektowanego przepisu, „Sąd może wydać wyrok na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne”. Projektowana regulacja przewiduje tym samym rozwiązanie analogiczne do zawartego w uchylonym z dniem 3 maja 2012 r. art. 47917 k.p.c, ograniczającym rozpoznawanie spraw na jawnych rozprawach w dawnym postępowaniu gospodarczym. Co szczególnie istotne, projektowane rozwiązanie - ingerujące niewątpliwie w konstytucyjnie gwarantowane prawo do jawnego rozpoznania sprawy oraz podstawowe zasady procesu cywilnego - uzasadniono niezwykle lakonicznie i nieprzekonywająco. Autorzy opiniowanego projektu wskazali jedynie, że „proponowana regulacja będzie wprawdzie wyjątkiem od zasady jawności i kontrydiktoryjności procesu cywilnego, ale przyczyni się do usprawnienia postępowania w tych sprawach, w których sąd dojdzie do przekonania, że nie jest potrzebne przeprowadzenie rozprawy” ³ . W aktualnym stanie prawnym, rozpoznawanie spraw w postępowaniu cywilnym odbywa się jawnie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej (art. 9 § 1 k.p.c). W postępowaniu procesowym, zgodnie z art. 148 § 1 k.p.c, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, posiedzenia sądowe są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawy na rozprawie. Rozstrzygnięcie sprawy co do jej istoty musi nastąpić co do zasady po przeprowadzeniu rozprawy, zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. ⁴ . Jak dotąd ustawodawca dość rozważnie ustanawiał wyjątki od jawnego rozpoznawania spraw i wydawania wyroków w postępowaniu cywilnym (przykładowo, na posiedzeniu niejawnym sąd może rozpoznać apelację wniesioną w postępowaniu uproszczonym - art. 5051 § 2 k.p.c, apelację w postępowaniu procesowym w razie cofnięcia pozwu, cofnięcia apelacji albo jeżeli zachodzi nieważność postępowania - art. 374 k.p.c, niejawne jest postępowanie upominawcze - art. 4971 § 2 k.p.c). W ocenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, rozwiązanie zawarte w projektowanym art. 3231 k.p.c. dopuszcza bardzo szeroki, nieograniczony klarownymi kryteriami wyjątek od zasady jawnego rozpoznawania sprawy w postępowaniu cywilnym. O ile przesłanka uznania powództwa przez pozwanego uzasadnia odstąpienie od przeprowadzenia rozprawy (pozwany zgadza się na żądanie pozwu), o tyle pozostawienie uznaniowej decyzji sądu, uwarunkowanej jego przeświadczeniem o braku konieczności przeprowadzenia rozprawy budzi wątpliwości z punktu widzenia zgodności z art. 2, art. 45 ust. 1 i 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji. Komentowane rozwiązanie ogranicza oba aspekty zasady jawności postępowania sądowego - wewnętrzną jawność postępowania (w stosunku do stron, uczestników postępowania) oraz zewnętrzną jawność postępowania (w stosunku do osób postronnych, zwaną również publicznością postępowania). Jawny charakter postępowania	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

	sądowego jest jedną z podstawowych gwarancji prawa do sądu i rzetelnego procesu. Zasada jawności jest nie tylko ogólną regułą postępowania cywilnego, ale także zasadą prawa konstytucyjnego, międzynarodowego i unijnego⁶ oraz naczelną zasadą sądowego wymiaru sprawiedliwości⁷. Zgodnie z Konstytucją RP, „każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd” (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny (art. 45 ust. 2 Konstytucji). Zasadę jawności postępowania statuuje także art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, zgodnie z którym „Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej. Postępowanie przed sądem jest jawne, jednak prasa i publiczność mogą być wyłączone z całości lub części rozprawy sądowej ze względów obyczajowych, z uwagi na porządek publiczny lub bezpieczeństwo państwowe w społeczeństwie demokratycznym, gdy wymaga tego dobro małoletnich lub gdy służy to ochronie życia prywatnego stron albo też w okolicznościach szczególnych, w granicach uznanych przez sąd za bezwzględnie konieczne, kiedy jawność mogłaby przynieść szkodę interesom wymiaru sprawiedliwości. Zasada jawności postępowania stanowi gwarancję bezstronności sędziego i rzetelnego procesu. Publiczność w ustroju demokratycznym jest środkiem społecznej kontroli wymiaru sprawiedliwości, zarówno sądu, jak i stron oraz innych osób biorących udział w procesie, a przez to zabezpiecza cały wymiar sprawiedliwości oraz kompleksowo porządek prawny państwa, sprzyja ponadto kształtowaniu kultury prawnej społeczeństwa¹⁰. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka podkreśla się, że warunek jawności postępowania sądowego jest fundamentalną gwarancją rzetelnego procesu, której zapewnienie stanowi jedną z podstawowych zasad każdego demokratycznego społeczeństwa¹¹. Jawność postępowania gwarantuje stronom, że zostaną podjęte poważne i realne działania celem zbadania sprawy przez sędziego, którego niezależność i bezstronność będą mogły zostać zweryfikowane przez to, w jaki sposób prowadzi postępowanie, powołuje świadków i biegłych oraz ocenia ich zeznania i opinie, weryfikuje znaczenie zgłaszanych dowodów i przestrzega prawa do wysłuchania. Zasada jawności rozpoznania sprawy nie ma naturalnie charakteru absolutnego. Wszelkie odstępstwa od niej muszą być jednak należycie usprawiedliwione i zupełnie wyjątkowe. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego przyjmuje się, że ograniczenia zasady jawności postępowania są dopuszczalne jedynie ze szczególnych powodów w sytuacjach doprecyzowanych w ustawie¹³. Trybunał Konstytucyjny mimo postanowień art. 45 ust. 2 Konstytucji dopuszcza także ograniczenia jawności postępowania na podstawie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, wykraczające poza względy moralności, bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, ochronę życia prywatnego stron czy ważny interes prywatny. W ocenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka usprawienie postępowania (co jest przedstawiane jako ratio projektowanej zmiany) nie może być powodem wyłączenia jawności postępowania w stosunku do	

		zarówno jego stron, jak i publiczności. Ograniczenia jawności motywowane potrzebą zwiększenia efektywności postępowania nie mają konstytucyjnego umocowania . Należy zgodzić się z A. Łazarską, że „publiczny charakter postępowania cywilnego nie powinien być traktowany jedynie jako deklaracja formalna, która w zależności od potrzeb wymiaru sprawiedliwości może być ograniczona”¹¹. Nie można zatem umniejszać zasady jawności postępowania jedynie z pozycji ekonomii procesowej. Dlatego HFPC stoi na stanowisku, że ustanowienie tak niedookreślonych przesłanek dopuszczających wydawanie wyroków w cywilnym postępowaniu procesowym na posiedzeniu niejawnym - bez udziału stron i ich wysłuchania - narusza art. 2 w zw. z art. 45 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Ograniczenie jawności postępowania przez projektowaną regulację jest nieproporcjonalne dla realizacji celów jakie ma osiągnąć, tj. zapewnienia większej sprawności postępowania, w szczególności, że autorzy ustawy w żaden sposób nie uzasadnili, na ile sprawność ta zostanie faktycznie zwiększona. Projektowane rozwiązanie pozostaje także w sprzeczności z naczelnymi zasadami kierującymi procesem cywilnym - ustności, kontradyktoryjności, bezpośredniości i wysłuchania. / .orzecznictwa ETPC wynika równic/ związek pomiędzy) prawem do publicznego a ustnego procesu¹⁷. A. Łazarska podkreśla że, mimo że w art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka „ustność nie została wprost wyrażona, to uznaje się, iż z gwarancji publiczności można również wywieść zasadę ustności postępowania, gdyż jest ona przesłanką konieczną publicznego procedowania. Postępowanie ustne umożliwia sądowi osobiste zetknięcie się ze stronami i świadkami, co ma istotne znaczenie dla oceny ich wiarygodności”. Podnieść należy, że wskazanych wyżej wątpliwości nie rozwiewa regulacja zawarta w projektowanym art. 323¹ § 2 k.p.c. w myśl którego „wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo”. Wobec faktu, że zgodnie z postanowieniami Konstytucji, jak i Kodeksu postępowania cywilnego jawność postępowania jest zasadą, a niejawnosć wyjątkiem, to państwo nie powinno przerzucać na jednostkę ciężaru wnioskowania o przeprowadzenie rozprawy. W ocenie Fundacji, należy w tej sytuacji odwrócić reguły zawarte w opiniowanym projekcie - to zgodny wniosek stron w pismach procesowych mógłby skutkować rozpoznaniem sprawy i wydaniem wyroku na posiedzeniu niejawnym. Państwo nie może oczekiwać, żeby strona postępowania korzystająca z podmiotowego prawa do jawnego rozpatrzenia sprawy musiała wyraźnie zaznaczać w pierwszym piśmie procesowym, że domaga się jawnego, ustnego i kontradyktoryjnego procesu.	
108	Art. 323¹ Sąd Apelacyjny w Krakowie	Niezrozumiała jest propozycja zmiany przepisów przez wprowadzenie art. 323¹ k.p.c., przewidująca wydanie wyroku przez sąd I instancji na posiedzeniu niejawnym. Przedmiotowa zmiana pozostaje w sprzeczności z kierunkiem poprzedniej nowelizacji. Zauważenia wymaga, że kodeks postępowania cywilnego podlega niezwykle częstym zmianom. W moim przekonaniu zasadne byłoby doprowadzenie do stabilizacji istniejących uregulowań, tak by możliwe było wykształcenie poprawnej praktyki stosowania poszczególnych instytucji procesowych. Zauważam, że w maju zeszłego roku weszła w życie zmiana przepisów w sposób zasadniczy przebudowująca model koncentracji materiału dowodowego, która jednocześnie odwołuje się do zasady ustności. Biorąc to	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		pod uwagę niezrozumiała jest propozycja zmiany przepisów przez wprowadzenie art. 323¹ k.p.c. W moim przekonaniu niezasadne jest projektowanie zmian w zakresie przepisów regulujących wyłączenie sędziego. Przepisy te mają charakter ustrojowy i gwarancyjny, w związku z tym wszelkie zmiany w tym zakresie winny być dokonywane ostrożnie. W mojej ocenie problem wniosków o wyłączenie sędziego nie stanowi zasadniczej przyczyny długotrwałości postępowania. Sytuacje, w których złożenie takiego wniosku znacznie przedłuża postępowanie mają charakter incydentalny, co nie uzasadnia naruszenia generalnej zasady, że sędzia, którego dotyczy wniosek nie powinien podejmować w sprawie czynności, aż do jego rozpoznania. Ewentualne problemy z terminowością rozpoznania wniosków związane są z wadliwą praktyką stosowania przepisów procesowych. W takich jednak sytuacjach nacisk powinien być położony na zmianę praktyki, a nie przepisów prawnych.	
109	Art. 323¹ KRS	Nie jest zrozumiała propozycja zmiany przepisów przez wprowadzenie art. 323¹ k.p.c. i umożliwienie wydania wyroku przez sąd I instancji na posiedzeniu niejawnym. Zmiana ta pozostaje w sprzeczności z kierunkiem poprzedniej nowelizacji. Z uzasadnienia projektu nie wynikają przyczyny, dla których projektodawca postanowił powrócić do tej instytucji, rozszerzając jej stosowanie na cały proces. Krajowa Rada Sądownictwa zwraca uwagę, że powrót do możliwości wydawania wyroków na posiedzeniu niejawnym powinien mieć miejsce po szczegółowej analizie w zakresie sprawności postępowania i ewentualnie dotyczyć jedynie określonych rodzajów spraw. Rada podkreśla, że w stosunkowo krótkim okresie czasu, przekraczającym niewiele ponad jeden rok, projektodawca powraca do instytucji, którą wyeliminował. Powoduje to wątpliwości w zakresie rozważenia skutków wprowadzanych poprzednio i aktualnie rozwiązań. Ewentualna zmiana powinna być poprzedzona stosownymi badaniami i szczegółowo uzasadniona.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
110	Art. 323¹ Sąd Apelacyjny w Warszawie	Projektowany przepis art. 323¹ k.p.c. został błędnie umiejscowiony oraz wadliwie sformułowany. Jego umieszczenie po art. 323 k.p.c. należy w ogóle uznać za całkowicie przypadkowe. Należy jednak przede wszystkim zwrócić uwagę, że przepis ten wprowadza normę szczególną względem ogólnej zasady wyrażonej w art. 148 § 1 k.p.c. To przecież z treści art. 148 § 1 k.p.c. („Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, posiedzenia sądowe są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawę na rozprawie”) wynika, że wyrok może być wydany jedynie po rozpoznaniu sprawy na rozprawie. Projektowany przepis art. 323¹ k.p.c. jest więc przepisem szczególnym względem art. 148 § 1 k.p.c. Powinien zatem zostać oznaczony jako art. 148¹ k.p.c. Dotyczy bowiem nie tyle wydania wyroku, ale rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. Wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym jest przecież tylko efektem rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. Przepis ten nie powinien zatem posługiwać się sformułowaniem „sąd może wydać wyrok na posiedzeniu niejawnym” ale powinien brzmieć „sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym”. Nie budzi wątpliwości, że w pojęciu „rozpoznanie sprawy” mieści się także wydanie orzeczenia kończącego postępowanie. Takim też poprawnym sformułowaniem posługują się przepisy art. 374 k.p.c. czy też art. 497¹ k.p.c. Nieco mniej precyzyjnym określeniem posługuje się art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. wskazując, że sąd może rozpoznać apelację na posiedzeniu niejawnym. Konsekwentnie również w projektowanym § 2 tego	Uwaga częściowo uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi nr 93.

		przepisu należałoby się posłużyć sformułowaniem „<i>Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne</i>”. Dodatkowym argumentem jest treść projektowanego § 3, który stanowi, że „W przypadkach, o których mowa w § 1, postanowienia dowodowe sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym”. Projektodawca dostrzega więc, że wydanie wyroku musi być poprzedzone czynnościami procesowym pozwalającymi chociażby na ustalenie stanu faktycznego, będącego podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, a więc - rozpoznaniem sprawy. Przy przyjęciu, że zarówno w § 1 jak i § 2 użyte byłoby sformułowanie „rozpoznanie sprawy”, przepis § 3 byłby zbędny. Oczywiście byłoby w takim wypadku, że w ramach rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym sąd byłby uprawniony do wydania na tym posiedzeniu każdego postanowienia, a nie tylko postanowienia dowodowego. Konsekwencją takiej zmiany powinno być użycie w § 4 sformułowania: „Wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym wiąże sąd. Można ewentualnie rozważyć umieszczenie projektowanego art. 323¹ k.p.c. po art. 316 k.p.c. Przepis art. 316 k.p.c. wskazuje bowiem na moment wydania wyroku („po zamknięciu rozprawy”). W konsekwencji, zamieszczenie projektowanego art. 323¹ k.p.c. jako art. 316¹ k.p.c. wskazywałoby na to, że jest to rozwiązanie wyjątkowe względem art. 316 k.p.c. Czyli że jest możliwe wydanie wyroku bez zamknięcia rozprawy.	
111	Art. 323¹ § 1 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Korzystne jest umożliwienie wydawania wyroku na posiedzeniu niejawnym (art. 323 [1] par. 1 k.p.c). W szerokim spektrum spraw uproszczenie postępowania dowodowego, czy też przewidywalne niestawiennictwo stron prowadzi wprost do oczekiwania, iż zaistnieje podstawa uproszczonego procedowania w sprawie, także w obrębie wydawania orzeczenia.	Uwaga pozytywna.
112	Art. 326 § 2 Sąd Apelacyjny w Łodzi	Przepis art. 326 § 2 projektu w końcowej jego treści jest zupełnie niejasny. Nakazuje on w razie „wygłoszenia uzasadnienia na posiedzeniu” nie podawać zasadniczych powodów rozstrzygnięcia. Tymczasem uzasadnienie ze swej istoty zawiera zasadnicze powody rozstrzygnięcia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie jest zasadna. Czym innym są „zasadnicze powody rozstrzygnięcia”, a czym innym „wygłoszone uzasadnienie”.
113	Art. 326 § 3 Sąd Apelacyjny w Warszawie	Proponowane brzmienie art. 326 § 3 zd. 3 k.p.c. (art. 1 pkt 36 projektu) wydaje się być niefortunne, bowiem zasadnicze powody rozstrzygnięcia stanowią część uzasadnienia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie jest zasadna. Por. stanowisko do uwagi nr 112.
114	Art. 326 i nast. KRS	Rada negatywnie ocenia regulację dotyczącą ustnego uzasadniania orzeczeń (art. 326 K.p.c. i następne). Rada nie wyklucza wprowadzenia takiej możliwości w wybranych kategoriach spraw rozpoznawanych w I instancji. Rozwiązanie przyjęte w projekcie może doprowadzić jednak do sporów o istnienie uzasadnienia a w sprawach obszernych bądź skomplikowanych wywoła efekt przeciwny do podawanego poprzednio przy zmianie przepisów, mającej na celu skrócenia czasu trwania rozprawy. W tych sprawach dla wygłoszenia ustnego uzasadnienia koniecznym stanie się	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		bowiem jego uprzednie sporządzenie, co w rezultacie wydłuży czas rozpoznania sprawy.	
115	Art. 328 § 1 Sąd Apelacyjny w Lublinie	Zgłoszono zastrzeżenia do projektu zmiany art. 328 § 1 k.p.c. co do propozycji skrócenia terminu sporządzenia uzasadnienia do tygodnia od ogłoszenia sentencji wyroku, gdyż proponowany termin jest zbyt krótki, a dotychczasowa regulacja w tym względzie jest optymalna.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie jest zasadna. Przedmiotowy przepis nie dotyczy terminu do sporządzenia uzasadnienia, ale terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie.
116	Art. 328 § 1¹ Iustitia	Zasadnicze zmiany dotyczą również narady, ogłaszania wyroków i uzasadniania orzeczeń. Ustawodawca zdecydował się wprowadzić elektroniczną formę uzasadnienia (w postaci zapisu elektronicznego). Zgodnie z projektowanym art. 328 § 1 ¹ k.p.c. jeżeli przebieg posiedzenia jest utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, uzasadnienie może być wygłoszone ustnie po odczytaniu sentencji wyroku i utrwalone za pomocą tego urządzenia, o czym należy uprzedzić. Wówczas zgodnie z projektowanym art. 331 § 2 k.p.c. jeżeli uzasadnienie zostało wygłoszone na posiedzeniu stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia, doręcza się wyrok wraz z transkrypcją uzasadnienia. Doręczenie wyroku z transkrypcją uzasadnienia jest równoznaczne z doręczeniem wyroku z uzasadnieniem. Konsekwencją tych zmian są dalsze zmiany art. 324 § 1 k.p.c. przez dodanie, że narada obejmuje dyskusję, głosowanie nad mającym zapasć orzeczeniem i zasadniczymi powodami rozstrzygnięcia lub uzasadnienia, jeśli ma być wygłoszone i zmiana art. 326 § 3 k.p.c. Okazało się, że regulacja ta już budzi dyskusję, o której warto wspomnieć, gdyż z pewnością świadczy ona o konieczności przemyślenia nowych rozwiązań, kluczowych dla orzekania. Mianowicie istnieje pogląd - iż wątpliwości budzi zmiana terminologiczna i rozróżnienie pomiędzy zasadniczymi powodami rozstrzygnięcia i uzasadnieniem (art. 324 §1, 326 § 3 k.p.c.). Uważa się, że w sensie literalnym, jak i na gruncie nauk o prawoznawstwie nie ma różnicy pomiędzy pojęciem „powodów rozstrzygnięcia” a samym „uzasadnieniem rozstrzygnięcia”. Taka definicja motywów rozstrzygnięcia pokrywa się z pojęciem „uzasadnienia orzeczenia”. Można zatem uznać, że między zasadniczymi powodami rozstrzygnięcia a uzasadnieniem nie ma rozbieżności, wręcz przeciwnie – zasadnicze powody rozstrzygnięcia i uzasadnienie rozstrzygnięcia to jedność. Chociaż więc ustawodawca nakazuje wskazanie tylko zasadniczych powodów rozstrzygnięcia, to ze względu na procesową funkcję tej czynności i powagę wymiaru sprawiedliwości motywy ustne powinny być zbieżne z ewentualnym przyszłym uzasadnieniem pisemnym. Jedyne, co odróżnia zasadnicze powody rozstrzygnięcia od uzasadnienia sporządzanego po ogłoszeniu orzeczenia, to forma. Powody rozstrzygnięcia są podawane ustnie, zaś uzasadnienie ma formę pisemną. Z tych względów dodanie w art. 324 § 1 k.p.c. postanowienia, że narada obejmuje dyskusję nad zasadniczymi powodami rozstrzygnięcia lub uzasadnieniem jest zbędne. Podobnie jak i zmiana art. 326 § k.p.c. w zakresie w jakim przewiduje, że w razie wygłoszenia uzasadnienia na posiedzeniu nie podaje się zasadniczych powodów rozstrzygnięcia. Stąd w tym	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezasadna i częściowo niezgodna z założeniami. Czym innym są „zasadnicze powody rozstrzygnięcia”, a czym innym „wygłoszone uzasadnienie”.

		ujęciu zagadnienia uznaje się za zbędną osobną regulację - art. 328 § 1¹ k.p.c. jako odrębnej formy uzasadnienia. W każdej bowiem sprawie, w której przebieg posiedzenia jest utrwalany za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk lub dźwięk możliwe jest utrwalenie zasadniczych powodów rozstrzygnięcia. Wystarczyłoby zatem jedynie dodać art. 331 § 2 k.p.c. w zakresie stanowiącym, że doręczenie wyroku z transkrypcją fragmentu protokołu z posiedzenia podczas którego nastąpiło ogłoszenie wyroku jest równoznaczna z doręczeniem wyroku z uzasadnieniem. Rozważania te są konkludowane tezą, iż proponowane rozwiązania dotyczące elektronicznej formy uzasadnienia budzą zasadnicze wątpliwości. Ustawodawca nie przewidział bowiem dla takiego uzasadnienia żadnej uproszczonej formy. W innej opinii zauważa się, iż w praktyce sądowej „zasadnicze powody rozstrzygnięcia” i „uzasadnienie” nie różnią się wyłącznie formą. „Zasadnicze” powody to powody najważniejsze, najistotniejsze i z pewnością nie wszystkie i nie wyczerpujące. Innymi słowy jest to skrócona „esencja” uzasadnienia. Samo uzasadnienie w formie pisemnej jest treściowo bardziej rozbudowane i bardziej szczegółowe. Dlatego projektodawca odróżnia (i słusznie) te dwie postacie uzasadnienia rozstrzygnięć sądu. W konsekwencji do zasadniczych powodów rozstrzygnięcia nie stosuje się art. 328 par. 2 k.p.c. Z tego też względu, projekt przewiduje klarownie dwie sytuacje. Jedna: ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia + ewentualne uzasadnienie na piśmie. Druga: wygłoszenie uzasadnienia do protokołu i transkrypcja. Przyjęcie, że zasadnicze powody rozstrzygnięcia po transkrypcji pełniłyby rolę uzasadnienia, wymagałoby rozwiązania kilku problemów. Po pierwsze, należałoby sądowni dać szansę uzupełnienia tych powodów na piśmie. Oczywiście jest przecież, że nie wszystko da się powiedzieć. Po drugie, innym rozwiązaniem tego problemu byłoby powierzenie sądowni (przewodniczącemu) decyzji, że w danej sprawie wygłoszone powody są kompletne i stanowią będą po transkrypcji uzasadnienie, a w innej - są tylko „zwykłymi” powodami i uzasadnienie pisemne dopiero wyjaśni wszystko. Byłoby to jednak chyba zbyt skomplikowane.	
117	Art. 328 § 1 PGSP	W zmienianym art. 328 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 37 lit. a projektu) w zdaniu drugim wyraz „odrzuci” należy zastąpić wyrazem „odrzuca” w celu zachowania jednolitości stylizacyjnej całego przepisu.	Uwaga uwzględniona.
118	Art. 328 § 1¹ Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Oczekiwanym rozwiązaniem jest możliwość uzasadnienia orzeczenia ustnie, na prawach uzasadnienia pisemnego (art. 328 par. 1 [1] k.p.c). Podobnie jak w poprzednim wypadku powtarzalność spraw wielu kategorii cywilnych (np. o zapłatę należności z umów) umożliwia skonstruowanie uzasadnienia orzeczenia w jednym zwartym akcie przedstawiania ustnego uzasadnienia wyroku. Zawarcie kompletnego uzasadnienia wyroku w ustnych motywach orzeczenia nie stanowi zagrożenia dla jakości rozważań prawnych i ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd.	Uwaga pozytywna
119	Art. 329 Iustitia	Ze względu na niewłaściwą praktykę nadzorczą konieczne jest również zmiana art. 329 k.p.c. w zakresie stanowiącym, że sędzia sporządza uzasadnienie wyroku w terminie dwutygodniowym od przedstawienia mu akt do jego sporządzenia. W niektórych bowiem sądach sędziowie mają wyznaczane krótsze terminy na sporządzenie uzasadnienia aniżeli terminy ustawowe. Wynika to z faktu, że bieg terminu na sporządzenie uzasadnienia jest tak samo liczony dla sądu, jak i	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż ta propozycja nie była objęta założeniami.

		konkretnego sędziego, czyli od daty złożenia wniosku. Data zaś złożenia wniosku jest rozumiana jako data wpływu pisma na biuro podawcze sądu. Ze względów zupełnie jednak naturalnych nie tylko w dużych sądach nie jest możliwe przekazanie sędziemu tego samego dnia takiego wniosku. Sędziowie otrzymują zatem akta w kilka dni od wpływu do sądu, przez co czas na sporządzenie uzasadnienia ulega już skróceniu. W przypadku zaś niedochowania tego terminu jest on wpisywany do kontrolki uzasadnień jako uzasadnienie sporządzone po terminie. Przy tej okazji można zauważyć, iż problem obliczania terminów i rozliczania z nich występuje nie tylko w opisanym wypadku. Sygnalizujemy to przy omawianiu redakcji przepisów kodeksu, by zarazem zwrócić uwagę na upowszechniające się w praktyce zjawisko ingerowania zarządzeniami z zakresu nadzoru administracyjnego (i tam umocowanymi) w kodeksową materię regulującą bieg sprawy przed sądem. Uważamy to za niepokojącą sytuację. Przy tym analogiczne terminy ustawowe nie przystają do organizacji pracy sądu, gdyż z reguły nie ma takiej możliwości, iż pismo wniesione do sądu natychmiast znajduje się na biurku sędziego. Realność tych terminów od dawna budzi wątpliwości, a są one miernikami przy rozpoznawaniu skargi na przewlekłość postępowania.	
120	Art. 331 § 2 KRK	Niezrozumiały jest projektowany przepis art. 331 § 2 k.p.c. Przepis ten przewiduje, że „jeżeli uzasadnienie zostało wygłoszone na posiedzeniu, stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia, doręcza się wyrok wraz z transkrypcją uzasadnienia. Doręczenie wyroku z transkrypcją uzasadnienia jest równoznaczne z doręczeniem wyroku z uzasadnieniem”. W pierwszej kolejności należy wskazać, że wyrok zawsze ogłaszany jest na posiedzeniu. Zgodnie z treścią art. 326 § 2 i 3 k.p.c. „ogłoszenie wyroku następuje na posiedzeniu jawnym. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia. Jeżeli ogłoszenie było odroczone, może go dokonać sam przewodniczący lub sędzia sprawozdawca. Ogłoszenia wyroku dokonuje się przez odczytanie sentencji. Po ogłoszeniu sentencji przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia, może jednak tego zaniechać, jeżeli sprawa była rozpoznawana przy drzwiach zamkniętych”. Wydaje się, że nie ma podstaw do sprowadzania podania zasadniczych powodów rozstrzygnięcia, które prezentowane są po ogłoszeniu wyroku, z uzasadnieniem orzeczenia na piśmie. Taka transkrypcja z „zasadniczych motywów rozstrzygnięcia” nie będzie spełniać wymogów uzasadnienia, o jakich mowa w art. 328 § 2 k.p.c. Nadto, jeżeli owa transkrypcja zastępować ma uzasadnienie niecelowe jest składanie przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia - strona winna wnosić o doręczenie odpisu wyroku (nie wyroku) wraz z transkrypcją uzasadnienia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie jest zasadna. Utożsamianie zasadniczych powodów rozstrzygnięcia z ustnym uzasadnieniem jest błędem i nie znajduje podstawy w projektowanym przepisie.
121	Art. 331 PGSP	Nowelizacja art. 331 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 38 projektu) jest dokonywana z naruszeniem § 89 Zasad techniki prawodawczej. Dodawany § 2 należałoby oznaczyć jako art. 331 ¹ . W związku z projektowanym art. 331 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 38 projektu) wydaje się, że należałoby dopuścić możliwość sporządzenia przez sąd pisemnego uzasadnienia, nawet w razie wygłoszenia go ustnie na posiedzeniu, w przypadku gdy sąd - na skutek wniosku o sporządzenie uzasadnienia - uzna to za celowe.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Zarzut naruszenia § 89 ZTP jest niezrozumiały.
122	Art. 331 § 2 Sąd Apelacyjny	Wydaje się, że przepis art. 331 § 2 projektu mimo pozornego ułatwienia pracy sędziego może obniżyć jakość orzekania. Transkrypcja nie jest uzasadnieniem i często nie jest wierną kopią zapisu. Wypowiedź ustna niema takiej jakości i precyzji jak zapis pisemny uzasadnienia będącego	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest

	w Łodzi	wynikiem analizy i przemyśleń Sądu. Trudno oczekiwać by ustne motywy zawierały wskazanie precyzyjne dowodów z zapisu protokołu elektronicznego. Powszechne posługiwanie się transkrypcją pochodzącą nie od Sądu i niepoświadczoną przez Sąd może obniżyć ocenę wymiaru sprawiedliwości w odbiorze społecznym. Nie sposób oczekiwać by ustne motywy rozstrzygnięcia mogły zawierać szczegółowe ustalenia stanu faktycznego, analizą spornych zagadnień i uzasadnienie wszystkich rozstrzygnięć Sądu. Zapoznanie się z tymi motywami przez Sąd drugiej instancji wydłuży znacząco czas przygotowania się do rozprawy. Zakładając konieczność zapoznania się z wieloma wielogodzinnymi nagraniami rozpraw, jeszcze z uzasadnieniem orzeczenia w takiej postaci, wydajność orzecznicza sądów drugoinstancyjnych ulegnie istotnemu ograniczeniu. Dotyczyć to może także sądów pierwszoinstancyjnych w razie zmiany referatu czy w razie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Zamiar ustawodawcy przyspieszenia postępowania wywoła skutek odwrotny od oczekiwań.	niezgodna z założeniami.
123	Art. 331 § 2 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Budzi wątpliwość proponowane brzmienie art. 331 § 2 kodeksu postępowania cywilnego przewidujące obligatoryjną transkrypcję uzasadnienia utrwalonego w formie dźwiękowej. Spowoduje to niepotrzebne przedłużenie postępowania, niezbędne dla procesu transkrypcji i kłóci się z gloszoną tezą o przyspieszeniu postępowania. Może to spowodować nienaturalne uprzywilejowanie jednej ze stron, która mając dostęp do uzasadnienia w formie dźwiękowej będzie miała drastycznie dłuższy czas na przygotowanie środka zaskarżenia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
124	Art. 339 Iustitia	Zdziwienie budzi brak możliwości wydania wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym. W przypadku niezłożenia odpowiedzi na pozew konieczne będzie wyznaczenie rozprawy tylko po to, aby wydać wyrok zaoczny. Jeżeli następnie pozwany złoży sprzeciw, wydanie wyroku ocnego możliwe będzie na posiedzeniu niejawnym. Trudno nie zauważyć, że takie rozwiązanie jest nie tylko niespójne i niekonsekwentne, ale też całkowicie dysfunkcjonalne. Jest to o tyle zaskakujące, że znalazł się tamże (słusznie) art. 323 ¹ umożliwiający wyrokowanie na posiedzeniu niejawnym w sytuacji, w której pozwany podjął obronę. Trudno w tej sytuacji zrozumieć, mając choćby na względzie od wieków akceptowane metody wnioskowań prawniczych – w tym wnioskowania z większego na mniejsze (a maiori ad minus) dlaczego możliwość wyrokowania przez sąd na posiedzeniu niejawnym, stanowiąca bez wątpienia wyraz tendencji do przyspieszenia procesu cywilnego kosztem przynajmniej potencjalnego ograniczenia prawa jego uczestników do prezentacji swych stanowisk procesowych w formie ustnej (tak przecież istotnego wedle autorów ostatniej dużej nowelizacji k.p.c. z 16 listopada 2011 r.) zostaje wprowadzona tam, gdzie pomiędzy stronami spór istnieje, a brak jest możliwości skorzystania z niej wtedy gdy sporu nie ma bowiem pozwany nie podejmuje obrony w procesie. Z uzasadnienia projektu wynika, że inspirację twórców art. 323 ¹ stanowił obowiązujący w zlikwidowanym postępowaniu w sprawach gospodarczych art. 479 ¹⁷ . Tym bardziej zatem należy wprowadzić przepis na wzór tamże obowiązującego art. 479 ¹⁸ § 2 pozwalający na wyrokowanie zaoczne na posiedzeniu niejawnym. Brak takiego przepisu może spowodować kuriozalny w perspektywie zewnętrznej skutek w postaci konieczności skierowania przez sąd sprawy na rozprawę mimo braku odpowiedzi na pozew – w celu wydania wyroku zaocznego, a po jego wydaniu, w razie wniesienia przez pozwanego sprzeciwu, rozstrzygnięcie tej	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami,

		już sporne sprawy, na posiedzeniu niejawnym – w pełnej zgodzi z projektowanym art. 323 ¹ . Tego rodzaju niespójność legislacyjna, jeżeli zostanie ostatecznie potwierdzona w treści uchwalonej ustawy, każe postawić pytanie o aktualność założenia o racjonalności ustawodawcy. Konieczne jest więc dodanie w art. 339 k.p.c., przepisu art. 339§ 1 ¹ k.p.c. o treści wzorowanej np. na wspomnianym nieobowiązującym art. 479 ¹⁸ § 2 k.p.c.: „Sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew”. Wymagałoby to oczywiście odpowiedniego przeformułowania treści § 2 art. 339 k.p.c. przez użycie np. sformułowania: „W wypadkach, o których mowa w § 1 i § 1 ¹ przyjmuje się za prawdziwe ...”.	
125	Art. 339 Sąd Apelacyjny w Warszawie	Zdziwienie budzi brak możliwości wydania wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym. W przypadku niezłożenia odpowiedzi na pozew konieczne będzie wyznaczenie rozprawy tylko po to, aby wydać wyrok zaoczny. Jeżeli następnie pozwany złoży sprzeciw, wydanie wyroku ocnego możliwe będzie na posiedzeniu niejawnym. Trudno nie zauważyć, że takie rozwiązanie jest nie tylko niespójne i niekonsekwentne, ale też całkowicie dysfunkcyjne. Konieczne jest więc dodanie w art. 339 k.p.c, przepisu art. 339 § 1 ¹ k.p.c. o treści wzorowanej np. na nieobowiązującym art. 479 ¹⁸ § 2 k.p.c: „Sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew”. Wymagałoby to oczywiście odpowiedniego przeformułowania treści § 2 art. 339 k.p.c. przez użycie np. sformułowania: „W wypadkach, o których mowa w § 1 i § 1 ¹ przyjmuje się za prawdziwe ...”	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
126	Art. 339 i nast. Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Celowym byłoby umieszczenie w części dotyczącej się wyroków zaocznych (art.339 i n. k.p.c.) wyraźnego przepisu obejmującego swym zakresem normowania możliwość wydania wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym. Analiza treściowa proponowanego art. 323 ¹ § 1 k.p.c. prowadzi do wniosku, że proponowaną zmianą nie została objęta możliwość wydawania wyroków zaocznych na posiedzeniu niejawnym. Tymczasem wystarczy odwołać się do dwóch uchylonych regulacji zawartych w odrębnych jednostkach redakcyjnych art. 479 ¹¹ k.p.c. (co do wyroków ocnych) oraz art. 479 ¹⁸ k.p.c. (co do wyroków zaocznych), które przewidywały w sprawach gospodarczych wydawanie obu typów wyroków na posiedzeniu niejawnym. Duża ilość spraw kończy się wydaniem wyroku zaocznego w związku z niestawiennictwem stron (lub tylko pozwanego) i nie zajęciem przez pozwanego stanowiska w sprawie (brak odpowiedzi na pozew). Wpływ znacznej ilości spraw C , jak również to że znaczna ilość pism kierowanych do stron nie jest odbierana, a pisma są awizowane, powodują, że sprawy wyznaczane są na odległe terminy rozpraw. Po wydaniu wyroku zaocznego odpis wyroku doręczany jest stronom, a pozwany ma 14 dni na wniesienie sprzeciwu. W przypadku awizowania przesyłki termin ten ulega dalszemu wydłużeniu co najmniej o kolejne 14 dni. W efekcie od daty wpływu sprawy do daty jej zakreślenia mija długi okres czasu. Uprzednia regulacja, jaką przewidywał art. 479 ¹⁸ k.p.c. pozwalała na wydanie wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym w przypadku braku aktywności strony pozwanej. Było to dobre rozwiązanie, a również obecnie byłoby ono właściwe, szczególnie w sytuacji gdy sąd ma obowiązek ustalić numer PESEL pozwanego, a pozwany ma obowiązek wskazania danych pozwalających na weryfikację numeru PESEL.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
127	Art. 374	Nie jest również zrozumiałe ograniczenie możliwości rozpoznawania spraw i wydawania wyroków	Uwaga nie może być

	Sąd Apelacyjny w Warszawie	na posiedzeniach niejawnych wyłącznie do sądu I instancji. Wymaga wyjaśnienia, że względu na treść art. 375 k.p.c przepis art. 323 ¹ k.p.c. nie będzie mógł znaleźć zastosowania przed sądem II instancji. Nie ulega przy tym wątpliwości, że rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym przez sąd II instancji jest w większości sprawy zdecydowanie łatwiejsze niż przed sądem I instancji. Truizmem będzie stwierdzenie, że sąd II instancji orzeka w większości wypadków w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu przed sądem I instancji. Sprawy, w których sąd II instancji przeprowadza postępowanie dowodowe należą do mniejszości. Co więcej, uprawniona niewątpliwie jest teza, że odsetek spraw, w których przed sądem II instancji przeprowadza się postępowanie dowodowe jest zdecydowanie mniejszy niż przed sądem I instancji. Innymi słowy, racje, które przemawiają za umożliwieniem rozpoznawania spraw sądowi I instancji na posiedzeniu niejawnym, są jeszcze bardziej aktualne w postępowaniu przed sądem II instancji. Możliwość rozpoznania sprawy przez sąd II instancji na posiedzeniu niejawnym pozwoli na znaczne przyspieszenie postępowania na tym etapie, co skróci czas oczekiwania na prawomocne zakończenie postępowania. Takie rozwiązanie funkcjonuje już resztą od 2006 r. w postępowaniu uproszczonym (art. 505 ¹⁰ § 2 k.p.c). Możliwość wiążącego dla sądu domagania się przez strony wyznaczenia rozprawy dostatecznie zabezpiecza konstytucyjne prawo do jawnego rozpoznania sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Można zatem zaproponować następujące brzmienie art. 374 k.p.c, posiłkując się sformułowaniami użytymi w projektowanym art. 323 ¹ k.p.c: „ <i>Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli uzna, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym nie jest dopuszczalne, jeżeli w apelacji lub w odpowiedzi na apelację został złożony wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew, cofnięto apelację albo zachodzi nieważność postępowania.</i> ”	uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
128	Art. 377 Iustitia	Modyfikacja treści art. 377 k.p.c. jest oczywiście trafna i pozwole na skrócenie czasu trwania rozpraw w wielu sprawach toczących się przed sądem II instancji. Wydaje się jednak, że projekt pomija analogiczny przepis obowiązujący w postępowaniu przed sądem I instancji, tj. art. 211 k.p.c. Te same racje, które przemawiają za rezygnacją z referatu przed sądem II instancji, uzasadniają odstąpienie do przedstawiania stanowisk stron w sądzie I instancji pod nieobecność stron. 16. Wątpliwości budzi sformułowanie użyte w projektowanym § 2 ¹ art. 387 k.p.c., zakładające, że w pewnych wypadkach przy oddaleniu apelacji „uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa”. Należy zwrócić uwagę, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego za utrwalony należy uznać pogląd, że w wypadku oddalenia apelacji podstawą prawną rozstrzygnięcia sądu odwoławczego jest art. 385 k.p.c. i przytoczenie tego przepisu jest (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1999 r., III CKN 1008/99 oraz z dnia 23 listopada 2000 r., I PKN 113/00). Tym samym, w świetle treści projektowanego § 2 wystarczające będzie powołanie w uzasadnieniu wyroku II instancji jedynie treści art. 385 k.p.c. Nie wydaje się, aby takie intencje przyświecały projektodawcy.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami..
129	Art. 377 Sąd Apelacyjny	Za uzasadnioną uznać należy nowelizację art. 377 k.p.c. O ile jednak nie budzi wątpliwości rezygnacja ze sprawozdania sędziego w przypadku niestawiennictwa stron, to niczym nie uzasadniona jest rezygnacja z tego sprawozdania w przypadku, kiedy strony są obecne.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest

	w Krakowie	Sprawozdanie sędziego sprawozdawcy ma istotne znaczenie w ramach realizacji ustności rozprawy, pozwala na weryfikację przez strony znajomości sprawy przez sąd i umożliwia stronom zajęcie prawidłowego stanowiska procesowego.	niezgodna z założeniami.
130	Art. 377 Sąd Apelacyjny w Warszawie	Modyfikacja treści art. 377 k.p.c. jest oczywiście trafna i pozwoli na skrócenie czasu trwania rozpraw w wielu sprawach toczących się przed sądem II instancji. Wydaje się jednak, że projekt pomija analogiczny przepis obowiązujący w postępowaniu przed sądem I instancji, tj. art. 211 k.p.c. Te same racje, które przemawiają za rezygnacją z referatu przed sądem II instancji, uzasadniają odstępnie do przedstawiania stanowisk stron w sądzie I instancji pod nieobecność stron.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
131	Art. 387 BCC	Kontrowersyjny wydaje się natomiast nowy art.387 §2' ustawy Kodeks postępowania cywilnego, który stanowi, że „Jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisem' prawa”.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
132	Art. 387 ZBP	Logicznym jest odstępniem od uzasadnienia z urzędu gdy apelację oddalono bo to znaczy, że prawidłowe jest orzeczenie sądu I instancji. Jednak wyroki zmieniające orzeczenie powinny być uzasadniane ponieważ oprócz stron sąd pierwszej instancji powinien wiedzieć dlaczego jego stanowisko zostało zakwestionowane w wyniku apelacji.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
133	Art. 387 ZBP	Uzasadnienie wyroku ma być sporządzone w terminie dwóch tygodni. A np. już obecnie w terminie 3 dni ma być nadana bte klauzula wykonalności. I co z tego skoro żaden sąd tych terminów nie dotrzymuje - nie ma żadnej sankcji przysparzającej korzyści stronie a dyscyplinującej sędziego. Norma pozostanie w praktyce martwą.	Uwaga (o ile można przypisać jej taki charakter) nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
134	Art. 387 PGSP	Zmieniany art. 387 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 41 lit. a projektu) w zdaniu drugim poszerza brak obowiązku sporządzenia uzasadnienia o przypadek „zmiany zaskarżonego wyroku”. Rozwiązanie to wydaje się niezasadne bowiem w takim przypadku powstaje nowy wyrok inaczej rozstrzygający sprawę co do istoty w sposób prawomocny. Konieczne jest więc nie tylko uzasadnienie nowego rozstrzygnięcia zgodnie z wymogami art. 328 § 2, ale także wskazanie mankamentów rozstrzygnięcia pierwotnego. W dodawanym w art. 387 § 21 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 41 lit. b projektu) w części dotyczącej zarzutów apelacji można by wymienić nie tylko „ustalenia faktyczne”, ale również „moc dowodową”, jako konsekwencję pierwszej części poprzednika formułowanej implikacji.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

135	Art. 387 Sąd Apelacyjny w Krakowie	Zdecydowanie nie uzasadniona jest proponowana treść art. 387 k.p.c. Po pierwsze zauważam, że z treści tego przepisu wynika, iż regułą jest uzasadnianie przez sąd II instancji wyroku z urzędu, a przy projektowanej zmianie reguła staje się wyjątkiem, jeżeli dotyczy nieznacznego odsetka spraw. Z kolei projektowany wyjątek (sprawy, w których apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok) dotyczy przeważającej liczby spraw. Po drugie w razie zmiany zaskarżonego wyroku i niezłożenia przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, nie będzie możliwości zweryfikowania przyczyn i podstaw takiego orzeczenia. Podkreślam, że treść wyroku wraz z uzasadnieniem służy nie tylko stronie, lecz ma także znaczenie dla innego sądu.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
136	Art. 387 KRS	Kontrowersyjna jest również treść art. 387 k.p.c. Po pierwsze, z treści tego przepisu wynika, że regułą jest uzasadnianie przez sąd II instancji wyroku z urzędu. Przy projektowanej zmianie reguła ta staje się wyjątkiem (sprawy, w których apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok obejmują przeważającą ilość rozpoznawanych środków odwoławczych). Po drugie, w razie zmiany zaskarżonego wyroku i niezłożenia przez stronę wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku nie będzie możliwości zweryfikowania przyczyn i podstaw takiego orzeczenia. Dodatkowo podkreślenia wymaga, że treść wyroku wraz z uzasadnieniem służy nie tylko stronie, lecz ma także znaczenie dla innego sądu (choćby z przyczyn, o których mowa w art. 365 k.p.c.), jak również z punktu widzenia praworządności. Odnosząc się do treści omawianego przepisu Rada ponownie zwraca uwagę, że nieprawidłową praktykę stosowania przepisów należy korygować w pierwszej kolejności przez zmianę orzecznictwa a nie przez zmianę przepisów.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
137	Art. 387 § 2¹ Sąd Apelacyjny w Łodzi	Wydaje się celowe takie ujęcie przepisu art. 387 § 2 ¹ projektu, że uzasadnienie Sądu drugiej instancji zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisu prawa: - „gdy tenże Sąd nie zmienił ustaleń” faktycznych Sądu pierwszej instancji; - nie przeprowadził postępowania dowodowego; - gdy podniesione zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych okazały się niezasadne. W tym ostatnim wypadku Sąd drugiej instancji ustosunkuje się-także do tych zarzutów bez potrzeby dokonywania ponownych ustaleń faktycznych, które wszak w całości zaakceptował.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
138	Art. 398²² Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych (dalej: „OSRS”)	Dalszej racjonalizacji zasad postępowania ze skargą na orzeczenie referendarza służyłaby zmiana art. 398 ²² , polegająca na dodaniu § 4 ¹ w brzmieniu: „Skargę na postanowienie referendarza w przedmiocie kosztów sądowych lub kosztów procesu oraz na postanowienie o odmowie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego wnosi się do referendarza sądowego, który stosuje odpowiednio art. 395.” Obecnie nie ma możliwości dokonania autokorekty orzeczenia referendarza, nawet w tych sprawach, w których sąd orzeka jako organ drugiej instancji. Przepisy zarówno obowiązujące jak i projektowane w opiniowanym projekcie zezwalają bowiem tylko sądowi na odpowiednie stosowanie przepisów o zażaleniu. Brak natomiast podstaw do odpowiedniego zastosowania przepisów art. 395 Kpc przez organ pierwszej instancji czyli referendarza. Według powyższej propozycji Stowarzyszenia referendarz mógłby zmienić swoje postanowienie w	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.

		przypadku uznania skargi za oczywiście uzasadnioną. W przeciwnym razie zarządzałby doręczenie odpisów skargi pozostałym stronom, względnie podejmował czynności na podstawie art. 130 § 1, a następnie przekazywał sprawę sędziemu. Identycznej poprawki wymagałby art. 767 ^{3a} .	
139	Art. 471 OSRS	Proponujemy następujące brzmienie przepisu: „Czynności określone w rozdziale niniejszym oraz inne czynności w toku postępowaniu upominawczego może wykonywać referendarz sądowy.” Poprawka ta ma na celu rozwianie wszelkich mogących się pojawiać wątpliwości interpretacyjnych co do np. tego czy uchylenie nakazu zapłaty jest czynnością w postępowaniu upominawczym (jako opisane w rozdziale "postępowanie upominawcze") czy też już poza tym postępowaniem (jako podejmowane po następczym stwierdzeniu braku podstaw do wydania nakazu zapłaty). Dzięki powyższej poprawce nie będzie też wątpliwości, że dopóki sprawa pozostaje zakwalifikowana przez przewodniczącego wydziału bądź referenta jako tocząca się w postępowaniu upominawczym, referendarz sądowy jest umocowany do przekazania sprawy według właściwości, odrzucenia pozwu czy zawieszenia postępowania. Według brzmienia opiniowanego projektu referendarz nie będzie uprawniony do podjęcia "odpowiednich czynności", o których mowa w art. 502¹ Kpc, tj. zawieszenia postępowania w przypadku niewskazania przez powoda adresu pozwanego oraz umorzenia postępowania na podstawie art. 182 § 1 Kpc. Są to bowiem czynności podejmowane już po zakończeniu etapu postępowania upominawczego (po uchyleniu nakazu zapłaty). Na marginesie można dodać, że nic nie stoi na przeszkodzie aby powierzyć referendarzowi sądowemu także orzekanie w przedmiocie odrzucenia pozwu w innych postępowaniach niż upominawcze. Takiemu celowi służyłoby dodanie § 4 do art. 199 w brzmieniu: „§ 4. Do czasu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, postanowienie może wydać referendarz sądowy.”.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami. Treść przepisu art. 497¹ § 3 k.p.c. nie powinna budzić wątpliwości.
140	Art. 472 Iustitia	Zbędnie wprowadza się podział na jednostki redakcyjne aktu normatywnego niższego rzędu w postaci paragrafów w sytuacji, w której w samej treści przepisu nowelizującego wyraźnie wskazuje się (poprzez użycie zwrotu: art. 472 otrzymuje brzmienie”), że po nowelizacji art. 472 nie będzie już dzielony na dwa paragrafy – na co dodatkowo wskazuje to, że dotychczasowa treść art. 472 § 2 zawiera się w treści art. 139 ¹ , do którego ów przepis odsyła. Należy usunąć tę niedoróbkę legislacyjną usuwając oznaczenie: „§ 1”.	Uwaga uwzględniona

141	Art. 472 Helsińska Fundacja Praw Człowieka	Ponadto, z punktu widzenia poprawnej legislacji niefortunną formę przybrał projektowany art. 472 § 1 k.p.c. W ocenie Fundacji powyższy przepis powinien uzyskać brzmienie: „Przepis art. 139 ¹ stosuje się odpowiednio do żądania przedstawienia niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy akt osobowych i innych dokumentów albo „Do żądania przedstawienia niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy akt osobowych i innych dokumentów przepis art. 139 ¹ stosuje się odpowiednio."	Uwaga uwzględniona.
142	Art. 505 Art. 505⁷ Art. 505³⁴ Art. 505³⁷ Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Autorzy nowelizacji po raz kolejny zdają się nie dostrzegać powyższej sprzeczności pomiędzy wykładnią językową i celowościową przepisu art. 505 ³⁷ § 1 k.p.c, w szczególności właśnie dotyczącej złożenia dowodów. Z brzmienia przepisu nie wynika bowiem, aby brak ten mógł być traktowany jako brak formalny pozwu, co wynika z art. 505 ³² k.p.c, zgodnie z którym, dowodów do pozwu w e.p.u. się nie dołącza ale opisuje, nie można więc, w jej ocenie, zastosować innego rygoru niż rygor pominięcia dowodu lub oddalenia wniosku dowodowego. Brak jednoznacznego uregulowania tej kwestii w ustawie prowadzić będzie jednak do rozbieżnej praktyki sądów, gdyż wydaje się, że można w tym zakresie, zwłaszcza w przypadkach przekazania sprawy na podstawie art. 505 ³³ k.p.c, ostrożnie dopuścić rygor z art. 130 § 2 k.p.c. Naruszy również, zagwarantowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, prawo stron do sprawiedliwego procesu, skoro w identycznych sprawach i to w kwestiach czysto formalnych, będą się spotykać z rozbieżną praktyką sądów. Krytycznie ocenione zostało też wprowadzenie podwójnego rygoru dla opłaty uzupełniającej od pozwu po przekazaniu sprawy do sądu właściwości ogólnej w przypadkach przewidzianych w art. 505 i 505 ³⁴ k.p.c Zwróciła uwagę opiniująca, że ideą naczelną elektronicznego postępowania upominawczego była szybkość i sprawność postępowania, stąd m.in. wprowadzenie jednolitego rygoru umorzenia postępowania i jednolitego terminu dwutygodniowego do uzupełnienia braków pism. Projektowana regulacja, biorąc pod uwagę ilość spraw, jaka w dalszym ciągu wpływa do sądów z e.p.u., spowoduje znaczne skomplikowanie procesu usuwania braków pozwów po e.p.u., zwłaszcza składanych przez tzw. powodów masowych i zdecydowanie negatywnie odbije się na sprawności postępowania. Racjonalnym byłoby pozostawienie rozwiązania obowiązującego od 7 lipca 2013r. tj. jednego terminu i jednego rygoru dla uzupełnienia opłaty od pozwu. Wskazać również należy na możliwe problemy praktyczne spowodowane rozwiązaniem przyjętym w projektowanym art. 505 ⁷ § 2 k.p.c, dotyczące uzupełnienia braków sprzeciwu od nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym pod rygorem jego odrzucenia. Dotychczas obowiązujący przepis wskazywał jasno, że uzupełnienie braków sprzeciwu następuje po przekazaniu sprawy do sądu właściwości ogólnej i uzupełnieniu braków pozwu (Jeżeli powód uzupełni pozew zgodnie z wymogami § 1, przewodniczący wzywa pozwanego do uzupełnienia sprzeciwu w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana - w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania"). W projektowanym art. 505 ³⁷ § 2 k.p.c. wskazano jedynie, że uzupełnienie umocowania ma nastąpić „w przypadku wniesienia sprzeciwu". Nie wynika więc	Uwaga uwzględniona.

		jasno, czy uzupełnienie umocowania osoby wnoszącej sprzeciw ma nastąpić na etapie postępowania przez e.p.u. czy w sądzie właściwości ogólnej. Dopiero wykładnia systemowa -umieszczenie tej regulacji po przepisie dotyczącym uzupełnienia braków pozwu, może wskazywać na zamiar ustawodawcy. Wprawdzie w uzasadnieniu projektu (str. 22) mowa jest o uzupełnieniu braków sprzeciwu po przekazaniu sprawy przez e-sąd, jednakże źródłem prawa jest ustawa, a nie uzasadnienie jej projektu (art. 87 Konstytucji RP). Kwestia ta zdaniem opiniującej powinna być doprecyzowana. Jako problematyczne wskazane zostało przyjęcie możliwości odrzucenia sprzeciwu przez sąd właściwości ogólnej, w kontekście m.in. ustalenia który sąd ma wydać formalne zarządzenie o „uprawomocnieniu” nakazu zapłaty wydanego w e.p.u. w przypadku prawomocnego odrzucenia sprzeciwu przez sąd właściwości ogólnej, który sąd ma nadać temu orzeczeniu klauzulę wykonalności, w jaki sposób sąd właściwości ogólnej ma zawiadamiać e-sąd o prawomocnym odrzuceniu sprzeciwu, skoro interfejs obsługujący komunikację z e-sądem nie przewiduje takiej możliwości.	
143	Art. 505³² Art. 505³⁵ ZBP	Nie załącza się dowodów ani do pozwu, ani do sprzeciwu, więc rodzi się pytanie kiedy i w jakiej formie te dowody się załącza? Dotychczasowy art. 505 (37) § 1 k.p.c. wskazywał, że nastąpić to winno na etapie uzupełniania pozwu i sprzeciwu po przekazaniu sprawy do trybu zwykłego, ten przepis według jego nowej treści pomija te kwestie.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami. niezasadna Zobowiązanie do złożenia dowodów to czynność z zakresu przygotowania rozprawy, dokonywana w trybie art. 207 i art. 208 k.p.c.
144	Art. 506³⁶ Iustitia	W art. 505³⁶ kpc celowym wydaje się wykreślenie zdań trzeciego i czwartego, a w to miejsce wyraźne wskazanie, że po wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego przez e-sądem - opłatę sądową pobiera się. Nie istnieją żadne szczególne racje, które powodowałyby by tradycyjne postępowanie sądowe prowadzone po zakończeniu elektronicznego postępowania upominawczego (EPU) było postępowaniem tańszym niż to, które etapu EPU nie przeszło. Obserwuje się w praktyce, że właśnie fakt zaniechania pobierania opłaty uzupełniającej w postępowaniu po EPU generuje zbędny, a przez to szkodliwy wpływ do EPU spraw, które nie mają szansy zakończyć się tamże bowiem są sprawami spornymi i pewne jest, że sprzeciw zostanie wniesiony. Powoduje to zbędne obciążenie tego sądu, a jednocześnie obniża dochody budżetowe, co szczególnie widoczne jest w sprawach o wyższym przedmiocie sporu – zwłaszcza tam gdzie opłata od pozwu jest opłatą maksymalną w wysokości 100.000 zł. Prosty zabieg wysłania takiego pozwu do EPU zamiast tradycyjnego złożenia pozwala oszczędzić stronie niebagatelną kwotę 75.000 zł. Nie wydaje się by istniały jakiegokolwiek racje by tego rodzaju praktyki były tolerowane, a nawet wprost i wyraźnie sankcjonowane. Uzasadnienie projektu nie podaje powodów, dla których proponuje się powyższe	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		rozwiązanie. Nie jest takowym wskazanie tamże na niższe koszty procesu w EPU, a zwłaszcza niższe koszty doręczeń albowiem nie ma to nic wspólnego z etapem postępowania zwykłego po wniesieniu sprzeciwu. Rozwiązanie to jest zresztą niespójne z przyjętym w art. 505 ³⁷ , w którym nieuzupełnienie opłaty po stwierdzeniu braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w EPU powoduje skutek w postaci umorzenia postępowania albowiem tak w jednym, jak w drugim wypadku EPU nie jest kontynuowane, a kontynuowane jest zwykłe, tradycyjne postępowanie przed sądem właściwości ogólnej. Tego rodzaju rozwiązanie wywołuje wręcz wrażenie podtrzymywania za wszelką cenę popularności EPU, które jeszcze przed wprowadzeniem zostało zadekretowane jako sukces i panaceum na wszelkie bolączki wymiaru sprawiedliwości, podczas gdy z przyczyn oczywistym niczym takim nie jest.	
145	Art. 509¹ § 4 Iustitia	Zastanawia, że nie powierzono referendarzowi orzekania w przedmiocie likwidacji depozytów (art. 509 ¹ § 4 kpc). Jest to orzeczenie pozbawiające własności, ale zarazem przedmiot rozstrzygnięcia sprowadza się do sprawdzenia zaistnienia pewnych warunków formalnych.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
146	Art. 509¹ § 4 PGSP	W dodawanym w art. 509 ¹ § 4 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 54 projektu) proponuje się spod kognicji referendarzy sądowych wyłączyć również sprawy o wydanie depozytu, w którym orzeka się o prawie do depozytu, a więc o kwestii merytorycznej wymagającej rozstrzygnięcia sądu.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
147	Art. 517 Iustitia	Wobec poruszania zagadnienia sporządzania uzasadnienia warto pomyśleć o ujednoczeniu terminu jego sporządzenia, gdyż wobec redakcji art. 517 kpc termin ten wynosi tydzień dla postanowień merytorycznych w postępowaniu nieprocesowym, czyli analogicznych do wyroków, a bywa że są tu bardzo obszerne uzasadnienia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
148	Art. 517 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	Wskazaniem byłoby objęcie nowelizacją art. 517 kodeksu postępowania cywilnego i zmianę tego przepisu poprzez wydłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia postanowień co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym do 14 dni. Sędziowie, opierając się na swoim doświadczeniu w orzekaniu w sprawach nieprocesowych stwierdzili, iż wnioski o uzasadnienie w tym trybie postępowania wpływają zazwyczaj w sprawach toczących się niejednokrotnie przez dłuższy czas (rok i dłużej), wielotomowych, spornych między stronami, z opiniami biegłych. Są to sprawy o podział majątku wspólnego, dział spadku, zniesienie współwłasności, stwierdzenie zasiedzenia, rozgraniczenie. Sporządzenie uzasadnienia w takiej sprawie w terminie 7 dni, przy obciążeniu w tygodniu pracy znaczną ilością innych obowiązków, jest trudne do zrealizowania.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
149	Art. 677 § 4 ZBP	Proponowany zapis winien zawierać też obowiązek wpisu faktu wszczęcia postępowania spadkowego, co jest bardzo istotne nie tylko dla wierzycieli, ale i dla innych ewentualnych uczestników takiego postępowania. Skoro prezes sądu ma obowiązek dokonać wpisu w Rejestrze Spadkowym prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, to dlaczego jest już zwolniony od analogicznego obowiązku wpisu faktu wszczęcia sądowego postępowania spadkowego czy wydania postanowienia zmieniającego takie postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub akt dziedziczenia, a tylko ma zawiadomić o tym Krajową Radę Notarialną? Nie jest wskazane kto zawiadamia notariusza o	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami. Obowiązek wpisywania faktu wszczęcia postępowania w Rejestrze Spadkowym miałby

		uchyleniu jego aktu poświadczenia dziedziczenia: czy KRN, czy prezes sądu?	znaczenie głównie dla wierzycieli. Nakłady związane z wprowadzeniem tego rozwiązania (w tym także nakład pracy pracowników sądów) byłyby jednak niewspółmiernie wysokie w stosunku do oczekiwanych korzyści.
150	Art. 677 PGSP	W dodawanym w art. 677 § 4 oraz w dodawanym art. 679 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 59 i 60 projektu) zamiast „niezwłoczności” dokonania wpisu oraz poinformowania należałoby wskazać konkretny termin, w którym czynności te mają być dokonane.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
151	Art. 677 § 4 LEWIATAN	Proponowany zapis winien zawierać też obowiązek wpisu faktu wszczęcia postępowania spadkowego - co jest bardzo istotne nie tylko dla wierzycieli, ale i dla innych ewentualnych uczestników takiego postępowania. Jeżeli prezes sądu ma obowiązek dokonać wpisu w Rejestrze Spadkowym prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, to dlaczego jest już zwolniony od analogicznego obowiązku wpisu faktu wszczęcia sądowego postępowania spadkowego, czy wydania postanowienia zmieniającego takie postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub akt dziedziczenia, a tylko ma zawiadomić o tym KRN ? Nie jest wskazane kto zawiadamia notariusza o uchyleniu jego aktu poświadczenia dziedziczenia: czy KRN, czy prezes sądu?	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami. Por. stanowisko uwagi zgłoszonej przez ZBP do tego przepisu. .
152	Art. 677 § 4 Iustitia	Zdecydowany sprzeciw budzi projektowana treść art. 677 § 4 k.p.c. Jest to przepis o charakterze technicznym, nakładającym pewne obowiązki na administrację sądową. Właściwym aktem prawnym do zamieszczania tego rodzaju regulacji nie jest k.p.c., ale rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38 z 2007 r., poz. 249 ze zm.). Nie jest to bowiem norma procesowa. Ta sama uwaga dotyczy projektowanego art. 679 ¹ k.p.c.	Uwaga uwzględniona w tej części, która dotyczy osób dokonujących wpisów w Rejestrze. Natomiast informacje ujawniane w Rejestrze Spadkowym powinny być określone w ustawie.
153	Art. 747 i n. ZBP	Zasadne byłoby, aby przy niniejszej nowelizacji, jasno uregulować, że zabezpieczenie w postaci zajęcia rachunku bankowego polega wyłącznie na zakazie wypłat z takiego rachunku, za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 752 ² § 3 k.p.c. Z dotychczasowej praktyki bankowej wynika, iż komornicy dokonujący wykonania postanowienia o	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.

		zabezpieczeniu w postaci zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego (art. 747 pkt 1) k.p.c.) przesyłają do banku zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego w postępowaniu zabezpieczającym i jednocześnie wzywają bank do przekazania środków na wskazany rachunek komornika, co jest postępowaniem budzącym wątpliwości z uwagi na to, że postępowanie zabezpieczające ma na celu zabezpieczenie interesów powoda na wypadek, gdyby pozwany zaczął wyzbywać się majątku w momencie powzięcia informacji o wszczęciu przeciwko niemu postępowania. Komornik winien, zatem zawiadomić bank i obowiązanego, o zabezpieczającym zajęciu rachunku i jego zakresie. Natomiast bank zobowiązany jest do zablokowania określonej kwoty na rachunku. Nie jest on jednak zobowiązany do przekazania środków na rachunek komornika za wyjątkiem zabezpieczenia antycypacyjnego.	Problem dotyczy wykładni art. 752 ² k.p.c.
154	Art. 759 § 3 KRK	Błędna jest propozycja zawarta w art. 759 § 3 k.p.c. Zgodnie z treścią proponowanego przepisu „czynności zastrzeżone dla sądu mogą być wykonywane przez referendarza sądowego, z wyłączeniem stosowania środków przymusu, orzeczenia o ściągnięciu kwoty w trybie art. 873, stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękoi, spraw o egzekucję świadczeń pieniężnych z wyjątkiem wydania rzeczy ruchomej oraz spraw o egzekucję przez zarząd przymusowy, przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego". Z powyższego wynika, iż referendarze sądowi uprawnieni mają być do rozstrzygania skarg na czynności komorników, zbiegu egzekucji, nadzorować licytację nieruchomości, udzielać przybicia i przysądzenia własności, sporządzać plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, z rozstrzygnięciem o pozostawieniu w mocy obciążeń na nieruchomości. Wydaje się, że charakter spraw egzekucyjnych wymaga bardzo dogłębnej wiedzy i doświadczenia, co uzasadnia, by czynności dokonywane były przez doświadczonych sędziów obeznanych z problematyką egzekucyjną. Powierzenie referendarzom sądowym tak daleko idących uprawnień stawia też pod znakiem zapytania zgodność takiego rozwiązania z Konstytucją RP.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
155	Art. 759 § 3 OSRS	Wnosimy o ponowne rozważenie kwestii stosowania przez referendarza środków przymusu w postępowaniu egzekucyjnym. Naszym zdaniem normy prawa konstytucyjnego stoją na przeszkodzie stosowaniu przez referendarza aresztu. Nie ma natomiast przeszkód do stosowania przez ten organ grzywny. Warto zwrócić uwagę, że projektowane w art. 759 Kpc oraz obowiązujące już obecnie (art. 920 Kpc) zastrzeżenie że referendarz nie może wymierzyć grzywny jest sprzeczne z wymogiem racjonalności ustawodawcy. Obecnie referendarz może bowiem wymierzać grzywnę w postępowaniu wieczystoksięgowym (art. 36 ust. 4 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w zw. z art. 5091 § 1 Kpc), rejestrowym (np. art. 24 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym w zw. z art. 5091 § 2 Kpc) oraz w przypadku cofnięcia zwolnienia od kosztów sądowych (art. 111 w zw. z art. 118 Uks). Co więcej, grzywny w postępowaniu egzekucyjnym wymierza komornik (np. art.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.

		764, czy też art. 886 § 1 i 2 Kpc), a zatem organ pozasądowy. Według projektu referendarz będzie rozpoznawał skargi na czynności komornika (art. 759 § 3 Kpc wg projektu). Jest zupełnie niezrozumiałym i wręcz systemowo wadliwym założenie, że skargi na postanowienia komornika o wymierzeniu grzywny będzie rozpoznawał organ, który sam grzywny wymierzyć nie może nawet w sprawach poddanych jego kognicji w postępowaniu egzekucyjnym.	
156	Art. 759 § 3 Iustitia	Wątpliwości budzi brak kompetencji referendarzy w zakresie nadawania klauzul wykonalności na podstawie artykułów 778 ¹ , 786, 787, 787 ¹ , 788 i 789 k.p.c. Z treści projektowanego art. 759 § 3 k.p.c. wynika, że referendarze będą mogli wydawać postanowienia o udzieleniu przybicia nieruchomości, przysądzeniu własności nieruchomości, w przedmiocie zarzutów na plan podziału sumy uzyskanej w toku egzekucji, czy w przedmiocie skargi na opis i oszacowanie nieruchomości. Wydaje się, że te orzeczenia są bardziej doniosłe od orzeczeń wymienionych w treści art. 759 § 3 k.p.c. Wywołują one też bardziej doniosłe skutki dla obywateli (np. postanowienie o przysądzeniu własności nieruchomości pozbawia prawa własności i jest orzeczeniem konstytutywnym). Stanowi to asumpt do tego, żeby upoważnić referendarzy również do nadawania klauzul wykonalności na podstawie artykułów 778 ¹ , 786, 787, 787 ¹ , 788 i 789 k.p.c. Waga natomiast wymienionych orzeczeń: o udzieleniu przybicia nieruchomości, przysądzeniu własności nieruchomości, w przedmiocie zarzutów na plan podziału sumy uzyskanej w toku egzekucji i w przedmiocie skargi na opis i oszacowanie nieruchomości przemawia zaś za tym, aby wyłączyć je z kompetencji referendarzy. Jak podkreślono w naszych Uwagach do projektu założeń omawianego projektu ustawy, sprawy te nie są proste. Bardzo ważną rolę odgrywa doświadczenie, które zdobywa się latami, podobnie jak wiedzę specjalistyczną (postępowanie egzekucyjne jest dosyć kazuistyczne i wiele kwestii szczegółowych – np. w zakresie sporządzania planów podziału – wynika z orzecznictwa sądów, a nie z treści przepisów). Podejmowanie więc przez referendarzy czynności dotychczas zarezerwowanych dla sędziów, zwłaszcza w pierwszym okresie orzekania może powodować problemy. W związku z sygnałami od praktyków z całego kraju zwrócić należy uwagę na zagadnienie możliwości orzekania przez referendarzy o środkach przymusu, co szczególnie waży na postępowaniu w przedmiocie wyjawienia majątku dłużnika. Uprawnienie referendarzy do prowadzenia tego postępowania funkcjonuje w teorii już od 3 maja 2012 r. ale nie w praktyce albowiem pomijając kwestię wysłuchania dłużnika oraz solennej formy tego postępowania w postaci składania przyrzeczenia przed sądem, dochodzi do rozdzielenia pewnej całości. Dochodzi do sytuacji, w której referendarz wyznaczony na posiedzenie w celu odebrania wykazu majątku spotka się z odmową dłużnika złożenia tego wykazu podczas posiedzenia i powstanie konieczność zastosowania środków przymusu. Powstaje wówczas potrzeba albo poszukiwania sędziego, który będzie mógł tego dokonać albo wydawania stosownego postanowienia na posiedzeniu niejawnym. W żaden sposób nie poprawia to sprawności postępowania i powoduje, że w praktyce spraw tych nie przydziela się do referatów referendarzy sądowych i są one prowadzone, jak przed zmianą, przez sędziów. Rozstrzygnięcie co do tej kompetencji jest aktualne wobec ogólniejszej dyskusji o kognicji referendarzy, skoro rozważa się możliwość ich orzekania w postępowaniu wykroczeniowym.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. W zakresie kompetencji referendarza w postępowaniu klauzulowym uwaga jest niezasadna (por. projektowany art. 781 § 1 ¹ k.p.c.). .

		Wydawać się bowiem może, iż stosowanie środków przymusu wykracza poza ramy działań w zakresie ochrony prawnej, co prowadzi do pytania o zgodność z Konstytucją powierzenia orzekania referendarzom w nadmiernie poszerzonym zakresie. W kontekście powyższego warto także zwrócić uwagę, że konsekwencją projektowanego art. 759 § 3 kpc będzie uprawnienie referendarza do prowadzenia spraw o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego, a co za tym idzie uprawnienie do przeprowadzenia rozprawy przez referendarza (wydanie ponownego tytułu może nastąpić po przeprowadzeniu rozprawy – art. 794 k.p.c.). Może to stanowić pewną niespójność regulacji kodeksowej (np. przepis art. 509¹ § 2 k.p.c. wprowadza zakaz prowadzenia rozprawy przez referendarza w postępowaniu rejestrowym). Tym niemniej należy opowiedzieć się za rozważeniem kierunku przedmiotowej nowelizacji, przyznającej referendarzom prawo prowadzenia rozprawy.	
157	Art. 759 § 3 Sąd Najwyższy	Szersze zaangażowanie referendarzy sądowych w postępowaniu egzekucyjnym można co do zasady zaakceptować. Rozwiązanie to ma jednak realny sens pod warunkiem, że liczba etatów referendarskich w sądach będzie na tyle duża, aby pozwoliła odciążyć sądy dokonujące dotychczas czynności w postępowaniu egzekucyjnym. Uzasadnienie projektu nie wyjaśnia tej okoliczności, co nakazuje wątpić, czy przesłanka ta jest zrealizowana. Ponadto, kierunek taki może zostać przyjęty przy założeniu, że zostanie opracowany wyczerpujący katalog czynności, które ze względu na swoją wagę dla uczestników postępowania egzekucyjnego powinny być dokonywane wyłącznie przez sąd. Propozycja nowego brzmienia art. 759 § 3 k.p.c. nie odpowiada temu wymaganiu, a zawarty w niej katalog czynności jest niespójny. Jeżeli bowiem na rzecz sądu zastrzeżone jest orzekanie o wygaśnięciu skutków przybicia i utracie rękojmi, to trudne do zrozumienia jest, dlaczego monopolem sądu nie objęto orzekania o przybiciu, o przysądzeniu własności nieruchomości, czy o zobowiązaniu nabywcy do uzupełnienia ceny. Jeżeli zaś podstawą zastrzeżenia dla sądu prowadzenia egzekucji przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest wartość tych przedmiotów majątkowych, to argument ten można odnieść także do czynności podejmowanych przez sąd w egzekucji z nieruchomości. Kwestią jest także powierzenie referendarzom całości nadzoru judykacyjnego nad egzekucją, w tym rozpoznawania nie tylko skarg na czynności komornika, lecz także zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Uzasadnienie przedłożenia nie zawiera żadnych wyjaśnień co do kryteriów, jakimi kierował się projektodawca wyszczególniając w proponowanym art. 759 § 3 pewne czynności i sposoby egzekucji zastrzeżone wyłącznie dla sądu. Stwarza to wrażenie przypadkowości, co nie powinno być akceptowane. W takim stanie rzeczy postulować należy, aby co do zasady trafne poszerzenie kompetencji referendarzy sądowych w postępowaniu egzekucyjnym zostało przynajmniej odsunięte w czasie, aby z jednej strony mogło realnie służyć odciążeniu sędziów (wystarczająca liczba nowych etatów referendarskich), z drugiej zaś nie wywoływało obaw o zbyt daleko idące rozciągnięcie kompetencji referendarzy. Ponadto, należy zauważyć, że proponowany art. 759 § 3 jest niespójny z również projektowanym art. 781¹. Ogólna kompetencja referendarzy unormowana w przepisach ogólnych o postępowaniu egzekucyjnym obejmuje bowiem także postępowanie klauzulowe. W takim przypadku art. 781¹ k.p.c. staje się zbędny. Ewentualne wyjątki od generalnej kompetencji referendarzy powinny zostać unormowane całościowo w art. 759 § 3 k.p.c. lub - w przypadku	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Zarzut niespójności projektowanych przepisów art. 759 k.p.c. i art. 781¹ k.p.c. jest nietrafny, gdyż art. 759 k.p.c. nie znajduje zastosowania w postępowaniu klauzulowym. Cytowane wyłączenie spraw o wydanie rzeczy ruchomej, oznacza, że w sprawach tych referendarz może podejmować czynności (np. rozpoznawać skargi, wydawać postanowienia w trybie art. 759 § 2 k.p.c.).

		nadawania klauzuli wykonalności - wśród przepisów dotyczących postępowania klauzulowego, ale w drodze pozytywnego przepisu ustanawiającego kompetencję wyłączną sądu. Podobny zarzut można sformułować względem art. 972 i 986, w których pozytywnie przesądza się o kompetencji referendarza do nadzorowania licytacji nieruchomości. Przepisy te stwarzają ponadto podstawę do wnioskowania a contrario w odniesieniu do innych czynności zastrzeżonych na rzecz sądu w egzekucji z nieruchomości. Wreszcie, podnieść trzeba, że wątpliwości budzi także sama konstrukcja art. 759 § 3 k.p.c. Nie wiadomo bowiem jaką myśl - w świetle treści art. 1041 i n. k.p.c, w którym przewidziano, że w komornik jest organem egzekucyjnym w sprawach o wydanie ruchomości - ma wyrażać zdanie: „Czynności zastrzeżone dla sądu mogą być wykonywane przez referendarza sądowego, z wyłączeniem [...] spraw o egzekucję świadczeń niepieniężnych z wyjątkiem wydania rzeczy ruchomej [...]”.	
158	Art. 761 ZBP	W art. 761 § 1 po słowach „przedsiębiorstw maklerskich” dodać należy na końcu zdania zapis w brzmieniu: „W przypadku przedsiębiorstw maklerskich organ egzekucyjny może żądać informacji stanowiących tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, obejmujących zarówno uczestników postępowania egzekucyjnego jak i innych osób, w tym pełnomocników dłużnika oraz stron umów, zawieranych z dłużnikiem, w szczególności umów zabezpieczających wierzytelności (umów zastawu lub innych)”. Uzasadnienie zmiany: kwestie dotyczące ochrony tajemnicy zawodowej w rozumieniu art. 147 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi określa zarówno ustawa o obrocie instrumentami finansowymi, ustawa o komornikach sądowych i egzekucji jak i K.p.c. W praktyce obrotu nie budzi wątpliwości, że komornik może żądać informacji stanowiących tajemnicę zawodową dotyczących w szczególności dłużnika. Istotna i nierozstrzygnięta ustawowo jest jednak sytuacja, w której komornik występuje o dane osób trzecich, stanowiących tajemnicę zawodową (np. pełnomocników, zastawników itp.). W takich przypadkach firmy inwestycyjne odmawiają udzielenia informacji o tych osobach. Powyższa zmiana przyczyni się do usunięcia wątpliwości prawnych – jakkolwiek ustawą wymagającą zmiany w tym zakresie jest przede wszystkim ustawa o obrocie instrumentami finansowymi. Zważywszy jednak, że obecny projekt nie obejmuje zmian tej ustawy, wprowadzenie zmian w k.p.c. oraz ustawie o komornikach sądowych i egzekucji będzie pierwszym krokiem w celu usunięcia tych wątpliwości prawnych.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
159	Art. 767 BCC	Business Center Club nie wyraża również zgody na propozycję zmiany w art. 767 ustawy Kodeks postępowania cywilnego. Zmiana ta jest naszym zdaniem bezzasadna. Zgodnie z aktualnie obowiązującym stanem prawnym możliwe jest zaskarżenie praktycznie każdej czynności komornika. Taki stan rzeczy powinien zostać utrzymany. Argumentacja ustawodawcy, wskazująca na wyższe wykształcenie prawnicze i administracyjne komorników, jako przyczynę konieczności	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		ograniczenia możliwości zaskarżania ich czynności, jest niezrozumiała. W związku z powyższym, nie wyrażamy naszej aprobaty w stosunku do propozycji wyłączenia dopuszczalności zaskarżenia niektórych czynności komornika, o których mowa w art.767 §2 Projektu.	
160	Art. 767 KRS	Krajowa Rada Sądownictwa podtrzymuje też swoje wątpliwości co do zasadności wprowadzenia niezaskarżalności czynności komornika polegającej na uiszczeniu podatku od towarów i usług (projektowany art. 767 §1 ¹). Takie rozwiązanie mogłoby zostać zaakceptowane tylko, jeżeli wprowadzono by możliwość zaskarżenia czynności komornika do odpowiedniego organu podatkowego.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Niezaskarżalność czynności polegającej na uiszczeniu VAT nie wyłącza możliwości ubiegania się przez dłużnika lub komornika (będącego płatnikiem) o zwrot uiszczonego podatku, w trybie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa.
161	Art. 767 ZBP	Wydaje się, że wyłączenie możliwości wniesienia skargi na zawiadomienie o terminie czynności jest niezasadne. W praktyce będzie skutkowało zaskarżaniem przeprowadzonej czynności z powołaniem się na naruszenie przepisów o wyznaczeniu jej terminu. Wydłuży to, a nie przyspieszy postępowania. Proponowany w art. 767 k.p.c. katalog czynności wyłączających ich zaskarżalność skargą na czynności komornika jest zbyt wąski, aby ograniczyć dłużnika w możliwości przedłużania i paraliżowania skargami całego postępowania. Powinno się rozważyć raczej celowość wprowadzenia katalogu czynności zaskarżalnych, a nie formułowanie katalogu czynności niezaskarżalnych, który ze swej istoty jest niepełny. Wątpliwym jest proponowany w art. 767 k.p.c. tryb wnoszenia skargi na czynności komornika za jego pośrednictwem, szczególnie w sytuacji, gdy skarga dotyczyć będzie bezczynności komornika, jak również wątpliwości budzi kwestia wnoszenia opłat za taką skargę, ewentualnych uprawnień komornika do odrzucenia skargi wniesioną po terminie itp. Poważne wątpliwości budzi uprawnienie referendarzy sądowych (np. art. 767 k.p.c.) do rozpoznawania skarg na czynności komorników, szczególnie w zakresie wydłużenia postępowania, ponieważ na postanowienie referendarza, które nie będzie prawomocne, przysługiwać może skarga na czynności referendarza i zazalenie na postanowienie sądu.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
162	Art. 767 § 4 Sąd Najwyższy	Obecnie przepis ten składa się z czterech paragrafów, przy czym w paragrafie 4 zostały uregulowane między innymi kwestie dotyczące terminu do wniesienia skargi na czynności komornika. Niezrozumiale w tym kontekście jest nadanie w projekcie nowego brzmienia nieistniejącym de lege lata § 5 i 6 tego przepisu oraz brak jakiegokolwiek ingerencji w treść § 4, mimo że dodawany § 5	Uwaga uwzględniona.

		częściowo traktuje o tej samej problematyce.	
163	Art. 767 KRK	Zasadnie wprowadza się zmiany do instytucji skargi na czynności komornika (art. 767 i nast. k.p.c.) poprzez wyłączenie czynności określonych spod możliwości ich skarżenia. Decydując się na takie na takie rozwiązanie ustawodawca winien jednak już w treści art. 767 § 1 ^l zamieścić wszystkie przypadki niedopuszczalności skargi. Tymczasem w projekcie przewiduje się, że część wyłączeń wynikać ma z przepisów szczególnych (np. art. 870 § 2 k.p.c), a część wprost z treści art. 767 k.p.c. Jest to niekonsekwencja nie sprzyjająca czytelności przepisów.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż projekt nie obejmuje zmian w przepisach szczególnych przewidujących niedopuszczalność skargi (art. 870, art. 773 ¹ § 4)
164	Art. 767 LEWIATAN	Proponowany katalog czynności wyłączających Ich zaskarżalność skargą na czynności komornika jest zbyt mały, aby ograniczyć dłużnika w możliwości przedłużania i paraliżowania skargami całego postępowania. Powinno się rozważyć raczej celowość wprowadzenia katalogu czynności zaskarżalnych, a nie formułowanie katalogu czynności niezaskarżalnych, który ze swej istoty jest niepełny.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
165	Art. 767³ Krajowa Rada Radców Prawnych	Zmiana art. 767 ³ k.p.c. przywraca poprawność systemową tej regulacji. Obecnie mimo istnienia przesłanek do odrzucenia skargi na czynność komornika sąd, widząc podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c, nie odrzuca skargi tylko przyjmuje ją do rozpoznania. Dotychczasowa regulacja była niejasna, niespójna i powodowała wątpliwości interpretacyjne. Zgodnie z Projektem, sąd w przypadku istnienia okoliczności uzasadniających odrzucenie skargi (np. jej nieopłacenie), skargę odrzuca. Natomiast odrzucenie skargi z przyczyn formalnych nie uniemożliwia podjęcia czynności w trybie art. 759 § 2 k.p.c. Wydaje się przy tym, że projektowany zapis „Art. 759 § 2 stosuje się.” jest zbędny. Art. 759 § 2 k.p.c. ma charakter ogólny, także mimo braku stosownego zastrzeżenia w projektowanym art. 767 ³ k.p.c. i tak znajdzie zastosowanie, o ile sąd egzekucyjny będzie widział taką potrzebę. Należy podkreślić, iż opiniowana zmiana jest spójna z ustaleniem stałej właściwości miejscowej sądu rejonowego rozpoznającego skargę. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik, jest jednocześnie sądem egzekucyjnym i sprawuje nadzór judykacyjny na podstawie art. 759 § 2 k.p.c, zatem odrzucając skargę będzie jednocześnie kompetentny do wydania stosownych dyspozycji komornikowi sądowemu.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Zdanie: „Art. 759 § 2 stosuje się” jest konieczne gdyż bezpośrednio wskazuje na dopuszczalność wzruszenia prawomocnej czynności komornika.
166	Art. 767³ Sąd Najwyższy	Zdecydowanie krytycznie należy ocenić propozycję uchylecia art. 767 ³ . Sens tego przepisu precyzyjnie wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 23.5.2012 r., III CZP 11/12 (OSNC 2012, nr 10, 118), w której wskazano, że w sytuacji określonej tym przepisem skarga na czynności komornika, pozbawiona - na skutek nieusuniętych lub nieusuwalnych wad - cech środka zaskarżenia unormowanego w art. 767 k.p.c, podlega konwersji; przekształca się w środek o charakterze pozajurydykcyjnym, stając się - ze skutkiem wstecznym, od chwili wniesienia - skierowanym przez stronę bezpośrednio do sądu zawiadomieniem o uzasadnionej potrzebie wydania komornikowi	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		odpowiednich zarządzeń. Wbrew przekonaniu projektodawcy, chodzi zatem właśnie o to, aby w tej sytuacji sąd nie wydawał postanowienia o odrzuceniu skargi, co z reguły implikowałoby wniesienie zażalenia i bezprzedmiotowe postępowanie odwoławcze, ale <i>proprio motu</i> podjął czynności nadzorcze, jeżeli istnieje do tego podstawa, co stanowi dodatkową gwarancję legalizmu czynności komornika i wyraz ciągłego nadzoru judykacyjnego nad egzekucją. Uzasadnienie krytykowanej propozycji, w którym zwraca się uwagę na rzekome „pozbawienie możliwości kwestionowania decyzji sądu opartej na ustaleniu, że zachodzą podstawy do odrzucenia skargi”, zapoznaje w całości tę koncepcję i nie bierze pod uwagę, że sąd obowiązany jest skargę odrzucić z wszystkimi tego konsekwencjami, jeżeli stwierdza brak potrzeby do dokonania czynności nadzorczych.	
167	Art. 767^{3a} ZBP	Nie kwestionując potrzeby rozszerzenia kompetencji referendarzy można mieć wątpliwości czy projekt nie idzie w tym zakresie za daleko. Już przyjęcie zasady, że rozpatrzenie skargi na czynność referendarza to druga instancja budzi wątpliwości tak co do zasadności jak i zachowania konstytucyjnego wymogu dwuinstancyjności. Przyjęcie zasady, iż w niektórych przypadkach czynności referendarza jest niezaskarżalna budzi poważne wątpliwości. Należy pamiętać, że wbrew pozorom działania egzekucyjne są dla stron nie mniej istotne i dotyczą jej praw w nie mniejszym stopniu niż w postępowaniu rozpoznawczym. Można powiedzieć, że tak naprawdę to dopiero egzekucja jest dolegliwa. Ustalenie katalogu spraw istotnych i nieistotnych jest praktycznie niemożliwe stąd nie kwestionując kompetencji referendarzy wydaje się, że pozbawienie prawa do rozpatrzenia sprawy przez sędziego nie zasługuje na aprobatę.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Przepis art. 767^{3a} obowiązuje od 3 maja 2012 r. Projekt jedynie uzupełnia tę regulację w zakresie, który wzbudza wątpliwości. Chodzi o wyeliminowanie zaskarżalności każdego orzeczenia referendarza sądowego oraz wskazanie składu sądu rozpoznającego skargę.
168	Art. 767 Iustitia	Katalog czynności nie objętych skargą w art. 767 § 1¹ k.p.c. jest zbyt wąski. Nie wiadomo dlaczego uregulowano to kazuistycznie, skoro w projekcie założeń do projektu ustawy przewidywano ogólne kryterium dopuszczalności skargi. Opiniowaliśmy to jako bardziej racjonalne rozwiązanie niż enumeratywne wymienienie czynności podlegających zaskarżeniu. Naszym zdaniem lepiej jest szerzej uregulować te wyłączenia i w sposób ogólny, np. poprzez stwierdzenie, że zaskarżeniu nie podlegają czynności stanowiące jedynie etap postępowania kończący się dokonaniem innej zaskarżalnej czynności (jak zapisano w uzasadnieniu projektu). Wówczas niezaskarżalne byłyby np. wezwanie do uiszczenia opłaty egzekucyjnej, zaliczki, odmowa dokonania czynności, np. uchylenia zajęcia, udzielenia informacji, wydania zaświadczenia. W związku z wprowadzeniem niezaskarżalności zawiadomienia o terminie czynności powstaje wątpliwość, jak zaskarżyć samą czynność, np. wyznaczenie licytacji, oględzin nieruchomości – od kiedy liczyć termin do wniesienia skargi. Treść przepisu wskazuje bowiem, że taka czynność jest zaskarżalna, a niezaskarżalne jest	Uwaga uwzględniona, z wyjątkiem tej części, która dotyczy katalogu niezaskarżalnych czynności komornika. Proponowane rozwiązanie („metoda ogólna”) byłoby nieprecyzyjne (np. mogłoby doprowadzić do wykluczenia zaskarżalności oszacowania dokonanego przez komornika, gdyż po

		samo zawiadomienie. Jeśli projektodawcy chodziło o wyłączenie zaskarżalności wymienionych czynności, to powinno to być uregulowane bardziej precyzyjnie. Z Uzasadnienia projektu wynika, że skarga na zaniechanie będzie nadal wnoszona do sądu, a więc tak, jak to jest obecnie. Z treści projektowanego art. 767 § 6 k.p.c. wynika jednak co innego i ta propozycja zdaniem Stowarzyszenia jest bardziej racjonalna. Nie jest jasne, czemu ma służyć zmiana ostatnie zdania art. 767 ³ k.p.c. Obecnie przepis ten brzmi „Na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi służy zażalenie”. W projektowanym przepisie art. 767 ³ k.p.c. zdanie to ma brzmieć: „Na postanowienie o odrzuceniu skargi służy zażalenie”. Przyczyny pominięcia słowa „sąd” są niezrozumiałe. Argumentem w tym zakresie nie może być projektowana treść art. 767 ^{3a} k.p.c. Zwłaszcza, że w dalszych przepisach projekt posługuje się konsekwentnie sformułowaniem „postanowienie sądu” (zob. art. 768 i 770 zd. 4 k.p.c.).	oszacowaniu jest dokonywana kolejna zaskarżalna czynność).
169	Art. 767 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Pozytywne jest przygotowanie do rozstrzygnięcia skargi na czynność komornika przez samego komornika (art. 767 par. 6 k.p.c). Rozwiązanie to zawiera w sobie element ekonomii procesowej, który polegać będzie na natychmiastowym odniesieniu się komornika do zaskarżonej czynności i przedłożeniu właściwemu sądowi gotowego materiału do rozstrzygnięcia skargi.	Uwaga pozytywna
170	Art. 767 § 5 i 6 PGSP	W art. 767 Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 64 projektu) § 5 i § 6 nie mogą otrzymać nowego brzmienia, gdyż przepisów tak oznaczonych nie ma w aktualnym brzmieniu tego artykułu. Ponadto projektowane przepisy § 5 i § 6 powinny zastąpić obecny § 4.	Uwaga uwzględniona.
171	Art. 767 § 5 Sąd Apelacyjny w Gdańsku	W art. 767 w § 5 k.p.c. zawarto postanowienia dotyczące terminu wniesienia skargi. Obecnie kwestię tę reguluje § 4, a brak propozycji zmiany treści §4.	Uwaga uwzględniona.
172	Art. 768 BCC	Słuszny wydaje się natomiast pomysł odstąpienia od obowiązku przeprowadzania obligatoryjnej rozprawy w celu rozpoznania skargi na postanowienie komornika o ukaraniu grzywną oraz uchyleniu obowiązku zawiadomienia prokuratora o terminie takiej rozprawy. Zgadzamy się, iż dotychczasowe regulacje w tym zakresie prowadzą do zbędnych formalności.	Uwaga pozytywna.
173	Art. 770 KRK	Zasadne jest wprowadzenie zapisu (art. 770 k.p.c), że do kosztów postępowania egzekucyjnego obciążających dłużnika zalicza się również koszty poszukiwania majątku dłużnika na zlecenie wierzyciela. Wydaje się jednak, że proponowany przepis winien uwzględniać, iż koszty poszukiwania majątku również mogą być uznane za niecelowe, a takim wypadku nie powinny obciążać dłużnika. W proponowanym kształcie art. 770 k.p.c. dłużnik winien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, w tym koszty poszukiwania majątku. Przepis winien stanowić, że koszty poszukiwania majątku obciążają dłużnika, o ile również te koszty były celowe i niezbędne.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż postulowane rozwiązanie jednoznacznie wynika z projektowanego przepisu.
174	Art. 770 Krajowa Rada Radców	Proponowana zmiana art. 770 k.p.c. polegająca na dodaniu zdania „w tym kosztów poszukiwania majątku” wydaje się zbędna. Koszty poszukiwania majątku mieszczą się w kosztach niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji. Kwestia ta obecnie nie budzi wątpliwości w doktrynie.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

	Prawnych	Skuteczne przeprowadzenie egzekucji bez odnalezienia (lub wskazania przez wierzyciela) majątku dłużnika nie jest możliwe.	
175	Art. 770 i nast. NSA	Art. 2 pkt 67 i 68 - oznaczenia tymi punktami powtarzają się na stronach 20 i 21.	Uwaga uwzględniona.
176	Art. 773 KRK	Błędnie i wbrew pierwotnym założeniom pozostawia się dotychczasowy kształt zbiegu egzekucji (art. 773 k.p.c.) poprzez odniesienie tej instytucji do zbiegu egzekucji wyłącznie co do rzeczy lub prawa, a nie w odniesieniu do całego postępowania egzekucyjnego. Obecne rozwiązania, jak również rozwiązanie proponowane, niepotrzebnie generuje dalsze postępowania zbiegowe, jak również niepotrzebnie uruchamia procedury związane z tworzeniem dalszych tytułów wykonawczych. Brak jest podstaw, by administracyjny organ egzekucyjny prowadził egzekucję należności dotychczas egzekwowanych przez komornika sądowego w oparciu o sporządzony przez komornika odpis tytułu wykonawczego. Takie rozwiązanie pozostaje w sprzeczności z zasadami postępowania egzekucyjnego odnoszonymi się do podstawy egzekucji. Projekt nie przewiduje również trybu stwierdzenia, iż dalszą egzekucję prowadzić ma komornik sądowy. W ocenie Krajowej Rady Komorniczej utrzymywanie instytucji rozstrzygnięcia o zbiegu (przez jakikolwiek podmiot) jest zbędne. Lepszym rozwiązaniem, proponowanym wielokrotnie przez samorząd komorniczy i przyjęte w projekcie założeń, jest uregulowanie rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej z „mocy samego prawa” poprzez ustawowe określenie, jaki podmiot i w jakich okolicznościach przejmuje prowadzenie obu postępowań egzekucyjnych (w całości).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
177	Art. 773 Sąd Najwyższy	Jednoznacznie negatywnie należy ocenić proponowaną nową koncepcję rozstrzygnięcia zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej. Sąd Najwyższy dostrzega^ niedostatki rozwiązania zawartego w obecnych art. 773 i 773 ² , wskazując jednocześnie, że przepisy te zostały przyjęte z inicjatywy Ministerstwa Sprawiedliwości ustawą z 16 września 2011 r. (Dz. U. nr 233, poz. 1381) i obowiązują od 3 maja 2012 r. (sicf). Całkowita zmiana koncepcji legislacyjnej w ciągu zaledwie roku od wejścia w życie obowiązujących regulacji, budzi zasadnicze zastrzeżenia w kontekście postulatu stabilności głównej ustawy procesowej. Zastrzeżenia te pogłębiają się, jeżeli zwrócić uwagę, że uzasadnienie odejścia od dotychczasowego unormowania sprowadza się do wskazania na „nadmierne rozbudowanie i wątpliwości interpretacyjne” łączące się z uchylanymi rozwiązaniami, a zarazem, że projekt wprowadza regulację zdecydowanie bardziej rozbudowaną od dotychczasowej. Niezależnie od tego, proponowane rozwiązanie budzi wątpliwości zarówno co do ogólnego kierunku zmian, jak i szczegółowych regulacji. Nie negując, że <i>de lege ferenda</i> właściwym rozwiązaniem w zakresie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej jest przyjęcie modelu	Uwaga, co do zasady, nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Uwzględnione zostały natomiast uwagi odnoszące się do treści konkretnych przepisów.

	rozwiązywania zbiegu ex lege, należy stwierdzić, że adekwatnego kryterium rozstrzygania tego zbiegu nie mogą stanowić przypadkowe i trudne niekiedy do ustalenia okoliczności, jak pierwszeństwo zajęcia lub wysokość egzekwowanej kwoty. W uzasadnieniu brak jakichkolwiek motywów, dla których - spośród kilku możliwych rozwiązań - projektodawca zdecydował się opowiedzieć za takimi kryteriami. W związku z tym należy ograniczyć się do stwierdzenia, że za optymalne należy uznać rozwiązanie funkcjonujące w ustawodawstwie międzywojennym, zgodnie z którym łączne prowadzenie obu egzekucji przejmował z mocy prawa sądowy organ egzekucyjny (art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji, Dz. U. nr 36, poz. 342; art. 7 ust. 1 dekretu z 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych, Dz. U. nr 21, poz. 84). Jako alternatywę rozważyć natomiast można wzbogacenie tego rozwiązania o rozstrzygnięcie sądowe, jeżeli z wnioskiem takim zwróci się administracyjny organ egzekucyjny. Jako chaotyczne, niespójne i niejasne należy także ocenić szczegółowe rozwiązania normatywne mające na celu realizację krytykowanej wyżej koncepcji. Tytułem przykładu można wskazać na dyskusyjny stosunek między sądową kontrolą postanowienia komornika stwierdzającego przekazanie egzekucji sądowej realizowaną w następstwie wniesienia skargi (art. 773 § 4 k.p.c), a sądowym rozstrzygnięciem sporu o właściwość na podstawie art. 773 § 7 k.p.c, na które to postanowienie przysługuje zażalenie (art. 773 § 8 k.p.c). Niezrozumiała jest również sama konstrukcja postanowienia „stwierdzającego przekazanie egzekucji”, pomijając już, że sposób zredagowania art. 773 § 4 k.p.c. nie nawiązuje do art. 773 § 1 k.p.c, który - jak się wydaje - ma docelowo określać, kiedy takie postanowienie ma być wydane. Nie wiadomo, dlaczego odwrotna sytuacja została odmiennie uregulowana w projektowanych art. 62 i 62b u.p.e.a. Przepisy te sugerują, że administracyjny organ egzekucyjny nie wydaje postanowienia o „stwierdzeniu przekazania egzekucji”, a jedynie wypowiadają się o sytuacji „przejęcia przez komornika sądowego egzekucji administracyjnej”. Brak wskazania terminu, w którym sądowy lub administracyjny organ egzekucyjny może wystąpić o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego, oraz jednoznacznego wskazania, kiedy spór ów zachodzi (art. 773 § 7 k.p.c, art. 62e u.p.e.a.) może natomiast prowadzić do poważnego klinczu i znaczącego opóźnienia toku postępowania egzekucyjnego. Nie odnosząc się szczegółowo do dalszych budzących wątpliwości unormowań, należy stwierdzić, że projektowane przepisy nie nadają się do przyjęcia, a prawidłowy sposób unormowania rozstrzygnięcia zbiegu wymaga ponownego opracowania. Uwaga ta dotyczy także pozostałych proponowanych zmian, które nawiązują do nowoprojektowanego art. 773 (art. 847 § 2, 881 § 3 pkt 3, 889 § 1 pkt 3, 891, 896 § 1 pkt 3, 910 § 1 pkt 3 i 911 § 1 pkt 3), a także projektowanych zmian	

		u.p.e.a. łączących się z proponowaną koncepcją rozstrzygnięcia zbiegu). Na marginesie należy dodać, że proponowany art. 881 § 3 pkt 3 k.p.c. jest zupełnie niezrozumiały w kontekście całości art. 881 k.p.c. dotyczącego egzekucji z wynagrodzenia za pracę. Mutatis mutandis spostrzeżenie to odnosi się do projektowanego art. 889 § 1 pkt 3 k.p.c. który językowo nie koresponduje z początkową treścią art. 889 § 1 k.p.c.	
178	Art. 773 ZBP	Wątpliwości może budzić zmiana art. 773 k.p.c. w zakresie zbiegu egzekucji, która dalsze prowadzenie egzekucji daje organowi egzekucyjnemu, który pierwszy dokonał zajęcia. W założeniu takie rozwiązanie prawdopodobnie ma przyspieszyć proces postępowania egzekucyjnego, poprzez wyeliminowanie Sądu z rozstrzygnięć o zbiegu. Skutkiem takiego rozwiązania większość spraw egzekucyjnych w wyniku zbiegu egzekucji trafi do komorników skarbowych. Zbieg egzekucji najczęściej powstaje w przypadku zobowiązań przedsiębiorców czyli z jednej strony zobowiązania cywilnoprawne a z drugiej podatkowe. Decyzje podatkowe są wykonalne zanim staną się ostateczne co powoduje, iż komornicy skarbowi pierwsi wszczynają egzekucje. Obecnie sądy przy rozstrzygnięciu zbiegu egzekucji przekazują temu komornikowi, który dokonał więcej czynności egzekucyjnych czyli w 90% przypadków komornikom sądowym. Proponowane rozwiązanie spowoduje, iż większość spraw trafi do komorników skarbowych. Jest rozwiązanie niekorzystne dla wierzycieli cywilnoprawnych, gdyż skuteczność komorników sądowych jest dużo większa niż skarbowych. Wątpliwości budzą rozwiązania dotyczące realizacji zajęcia egzekucyjnego w przypadku zbiegu sądowno-administracyjnego. Mianowicie w razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego dalsze prowadzenie łącznie egzekucji przejmuje ten organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – organ, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie (§1 art. 773 k.p.c.). Zbieg egzekucji nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych (§2 art. 773). Z art. 891 k.p.c. w zmienionym brzmieniu wynika, że bank jest zobowiązany dokonywać wypłat z zajętego rachunku na rzecz organu, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadomić o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których dokonane zostały zajęcia. Niezmieniony paragraf 3 art. 889 zdanie ostatnie stanowi, że bank wypłaca zajęte wierzytelności po przekazaniu wszystkich spraw w trybie art. 773(1) k.p.c., który reguluje tryb rozstrzygnięcia zbiegu sądowego. Wątpliwość sprawdza się do tego, że w przypadku zbiegu sądowego, bank przekazuje środki po uzyskaniu informacji o tym, że akta spraw biorących udział w zbiegu sądowym zostały przekazane komornikowi właściwemu do	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Pojęcia „strona” i „uczestnik postępowania egzekucyjnego” są powszechnie przyjmowane w języku prawnym (w tym w k.p.c.) oraz prawniczym i nie wymagają zdefiniowania. Jeżeli poddłużnik ma możliwość ustalenia godziny wpływu zawiadomienia o zajęciu (np. bank będzie miał taką możliwość) to godzina będzie decydowała o pierwszeństwie. Projektowany przepis art. 773 § 1 k.p.c. w końcowej części rozstrzyga też wątpliwość dotyczącą tego, czy o rozstrzygnięciu zbiegu będzie decydowała wysokość należności głównej, czy całej należności. Przepis wyraźnie wskazuje, że egzekucje przejmuje ten organ, który dokonał „zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie”.

	procedury prowadzenia łącznej egzekucji (§3 zdanie ostatnie art. 889 k.p.c.), natomiast w przypadku zbiegu sądowo-administracyjnego, przyjęto odmienne rozwiązanie. Bank ma obowiązek przekazać środki organowi, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz zawiadomić o zbiegu właściwe organy egzekucyjne. Tak więc przepisy odmiennie regulują kwestię realizowania zajęć egzekucyjnych w przypadku zbiegu sądowego, odmiennie w przypadku zbiegu sądowo-administracyjnego. Rozwiązanie przyjęte w przypadku zbiegu sądowo-administracyjnego może spowodować trudności w realizowaniu zajęć przez bank, gdyż tak naprawdę nie został wskazany w sposób jasny i precyzyjny tryb postępowania banku w przypadku realizacji zajęć w razie zaistnienia zbiegu sądowo-administracyjnego. Strona i uczestnik postępowania zawiadamiają komornika o zbiegu egzekucji, wskazując datę dokonania każdego zajęcia i wysokość należności, na poczet której zajęcie zostało dokonane (§3 art. 773 k.p.c.). Nie wiadomo kogo należy rozumieć pojęciem „strony, uczestnika postępowania”. Nieprecyzyjnie określony został zakres podmiotów, które mają zawiadamiać komornika o zbiegu. Wielość podmiotów zawiadamiających komornika o zbiegu wydłuży i skomplikuje jedynie tryb rozstrzygnięcia o zbiegu, zwłaszcza, że obowiązek taki ciąży również na Banku w myśl zmienionego brzmienia art. 891 k.p.c. Zgodnie z proponowanym w projekcie ustawy postanowieniem art. 773 k.p.c. z mocy ustawy przy zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej dalsze prowadzenie egzekucji przejmował będzie ten organ egzekucyjny, który pierwszy dokonał zajęcia lub w sytuacji niemożności ustalenia pierwszeństwa organ, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie. Taki sposób rozstrzygnięcia może prowadzić do braku profesjonalizmu po stronie administracyjnego organu egzekucyjnego w sytuacji, gdy egzekucję miałby przejąć inny organ egzekucyjny niż naczelnik urzędu skarbowego lub dyrektor izby celnej. Zgodnie z art. 19 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, organami egzekucyjnymi oprócz w/w są jeszcze: organ gminy o statusie miasta, organ gminy wchodzącej w skład powiatu warszawskiego (art. 19 § 2), przewodniczący organu orzekającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 19 § 3), dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 19 § 4) i dyrektor oddziału regionalnego Wojskowej Agencji Mieszaniowej (art. 19 § 7). W sytuacji gdyby wszystkie egzekucje np. do rachunku bankowego – a może być ich nawet kilkanaście - miałby przejąć organ gminy, tylko dlatego, że pierwszy dokonał zajęcia wydaje się być nie do końca słuszne. W sytuacjach zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej uprawnionymi organami po stronie administracyjnej wskazany byłby naczelnik urzędu skarbowego lub dyrektor izby celnej, jako najbardziej profesjonalne do prowadzenia egzekucji i mające odpowiednie kadry w tym zakresie. Z uwagi, iż nie każdy administracyjny organ egzekucyjny jest uprawniony do stosowania	Chodzi zatem o całą należność, a nie tylko o tzw. kapitał. Regulacje dotyczące zbiegu egzekucji sądowych nie są objęte zmianami. Bezprzedmiotowe jest również odwoływanie się do przepisów dotyczących zakresu kompetencji organów egzekucyjnych.

		wszystkich środków egzekucyjnych, dlatego też należałoby doprecyzować w art. 773, iż przy zbiegu egzekucji dalsze jej prowadzenie może przejąć administracyjny organ egzekucyjny, o ile uprawniony jest do zastosowania danego środka egzekucyjnego przyznanego mu odrębnymi przepisami. projektowana zmiana art. 773 KPC istotnie zmienia dotychczasową praktykę w ustalaniu organu egzekucyjnego, który w wyniku zbiegu egzekucji, jako organ łączny ma w dalszym ciągu prowadzić egzekucję. Przepis nakłada na bank - w przypadku dokonania zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego - obowiązek poinformowania komornika o zajęciach rachunku, które wpłynęły do banku, uwzględniając przede wszystkim datę wpływu oraz wysokość kwot objętych poszczególnymi zajęciami. To komornik wydaje postanowienie o przekazaniu egzekucji administracyjnemu organowi egzekucyjnemu, o ile zachodzą przesłanki określone w w/w przepisie. Ewentualny spór kompetencyjny będzie rozstrzygać sąd rejonowy przy którym działa komornik. Projektowany przepis nie rozstrzyga jednak co będzie decydowało o pierwszeństwie zajęć, które wpłyną do banku np. tego samego dnia ale o różnych godzinach, czy będzie o tym decydowała konkretnie wcześniejsza godzina wpływu, czy też w takim wypadku właściwym będzie uznać, że wpływ mimo różnych godzin w tym samym dniu jest równoczesny i o pierwszeństwie zdecyduje wysokość kwot objętych poszczególnymi tytułami, a jeżeli tak to pojawia się klejna wątpliwość - mianowicie czy należność która ma decydować o wyborze organu łącznego będzie w takim wypadku obejmowała jedynie należność główną, czy też łącznie należność główną, odsetki i koszty sądowe. Tej wątpliwości niestety projektowany przepis nie rozstrzyga. ZBP rekomenduje wprowadzenie zmiany w zakresie rozstrzygnięcia o zbiegu egzekucji polegającej na tym, że w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, organ sądowy z mocy prawa przejmowałaby dalsze prowadzenie obu egzekucji, bez potrzeby ingerencji sądu i wydawania jakichkolwiek orzeczeń w tym zakresie (rozstrzygnięcie zbiegu z mocy ustawy), zaś w przypadku zbiegu egzekucji sądowych, zbieg byłby rozstrzygany w sposób obecnie określony w art. 773¹ kpc (rekomendacja z Porozumienia pomiędzy ZBP i KRK z 12.12.2012 r.).	
179	Art. 773 Krajowa Rada Radców Prawnych	W przypadku zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej Projekt zakłada zniesienie funkcjonującego obecnie rozwiązania polegającego na tym, że zbieg rozstrzyga sąd rejonowy. Projektowane rozwiązanie zbiegu egzekucji ma być dwustopniowe. Najpierw o rozwiązaniu zbiegu mają zdecydować między sobą organy egzekucyjne, przy uwzględnieniu ustawowych kryteriów. Dopiero w razie sporu między organami egzekucyjnymi zbieg egzekucji rozstrzygnie sąd rejonowy właściwy dla siedziby komornika sądowego.	Uwaga uwzględniona w tej części, w której zasygnalizowano ryzyko związane z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu między organami egzekucyjnymi.

		Wydaje się, że rezygnacja z obligatoryjnego udziału sądu w rozstrzygnięciu zbiegu, może przynieść skutki odwrotne do zamierzonych, tj. zamiast skrócenia czasu rozstrzygania zbiegu czas ten się wydłuży. Ustalenie okoliczności decydujących o rozstrzygnięciu zbiegu może w praktyce sprawić problemy. Do tego nie ma precyzyjnego terminu, w jakim organ egzekucyjny powinien złożyć wniosek o rozstrzygnięcie zbiegu przez sąd. Brak jest również jasnych przesłanek na czym polegać ma „spór” między organami. Funkcjonalnie lepszym rozwiązaniem byłoby rozstrzygnięcie zbiegu już w przepisach ustawy, poprzez wskazanie organu egzekucyjnego (np. komornika sądowego), który w przypadku wystąpienia zbiegu egzekucji przejmuje dalsze prowadzenie obu egzekucji. Przyspieszeniu postępowania służyłoby również wyłączenie możliwości zaskarżenia zażaleniem postanowienia sądu rozstrzygającego zbieg egzekucji. c) Warto zwrócić uwagę, że zarówno obecnie, jak i w Projekcie legitymację do zaskarżenia postanowienia sądu ma administracyjny organ egzekucyjny, a nie ma komornik. Brak jest uzasadnienia dla różnicowania ich sytuacji procesowej. d) Pozytywnie należy ocenić powrót do regulacji sprzed 3 maja 2012 roku i przyjęcie, że po zbiegu organ egzekucyjny prowadzi łącznie obie egzekucje w całości. Obecne przepisy w tym zakresie są niejasne i budzą istotne zastrzeżenia w praktyce.	W pozostałej części uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
180	Art. 773 Iustitia	Jako bardzo dobre rozwiązanie należy ocenić propozycję zawartą w art. 773 § 2 k.p.c. - obecnie następuje wstrzymanie nie tylko egzekucji, ale całego postępowania egzekucyjnego na kilka tygodni, nierzadko zdarza się, że miesiący. Niezrozumiałe jest, w jakim celu strona czy uczestnik postępowania ma zawiadomić komornika o zbiegu egzekucji. Strona powinna dowiedzieć się o zajęciu ostatnia, to skąd nakładanie na nią tego typu obowiązku? Taki obowiązek winien ciążyć na trzecio-dłużniku, jak to zresztą uregulowano w art. 881 § 3 pkt 3, art. 889 § 1 pkt 3, art. 891, art. 896 § 1 pkt 3, art. 910 § 1 pkt 3 i art. 911⁸ § 1 pkt 3 k.p.c. Jedynie w przypadku egzekucji z ruchomości taki obowiązek powinien ciążyć na dłużniku, co zresztą uregulowano w art. 847 § 2 k.p.c. Zwrócić należy uwagę na to, że obowiązek powiadomienia organów egzekucyjnych przez dłużnika wiarygodności o zbiegu egzekucji uregulowany w art. 881 § 3 pkt 3, art. 889 § 1 pkt 3, art. 891, art. 896 § 1 pkt 3, art. 910 § 1 pkt 3 i art. 911⁸ § 1 pkt 3 k.p.c. dotyczy jedynie sytuacji, kiedy zajęta należność nie wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń, zatem jeśli wystarcza, nie ma takiego obowiązku. Czy to oznacza, że w tym przypadku nie ma zbiegu egzekucji? Jeśli tak jest, to powinno to być wyraźnie uregulowane. W projektowanym art. 773 § 6 k.p.c. niezrozumiałą jest zapis: „przepisu § 4 zdanie pierwsze nie stosuje się”, skoro w tym przypadku komornik przejmuje egzekucję od administracyjnego organu egzekucyjnego na podstawie decyzji wydanej przez ten organ, a przepis § 4 reguluje sytuację odwrotną. Według proponowanego rozwiązania w przypadku kolejnego zbiegu egzekucji do tego samego przedmiotu egzekucję administracyjną automatycznie przejmuje komornik. Skoro przy pierwszym zbiegu decyzję w tym przedmiocie wydawał organ administracyjny, niezrozumiałe jest, dlaczego przy kolejnym zbiegu miałby	Uwaga uwzględniona, z wyjątkiem części dotyczącej sytuacji, w której zajęta należność wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń. W tym zakresie bowiem projektowane przepisy wyłączają procedurę zbiegu egzekucji. Nie jest potrzebne wyraźne uregulowanie tego wyjątku, gdyż wystarczające jest posłużenie się zasadą „lex specialis derogat legi generali”.

		wydawać ją komornik. Projektowany przepis art. 773 § 7 k.p.c. nie rozstrzyga właściwości sądu w sytuacji, w której z egzekucją administracyjną zbiega się kilka egzekucji sądowych prowadzonych przez różnych komorników, a takie sytuacje występują i to wcale nierzadko. Wydaje się całkowicie zbędna możliwość zaskarżenia postanowień, o których mowa w art. 773 § 8 kpc, jak również nie wydaje się by standard konstytucyjny tego wymagał. Jest to czynność o charakterze pomocniczym, postępowanie wpałkowe, a jednocześnie takie które winno być przeprowadzone maksymalnie sprawnie. Przyznanie stronom możliwości jego zaskarżenia żadnych szczególnie istotnych wartości nie chroni, a pozwala na odwleknięcie egzekucji – co zwłaszcza z perspektywy nieuczciwych dłużników może mieć istotne znaczenie obniżając i tak nie najwyższą efektywność postępowań egzekucyjnych.	
181	Art. 773 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	Odnosnie przepisów dotyczących rozstrzygnięcia o zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej rozwiązanie zaproponowane obecnie jest niewątpliwie korzystniejsze od funkcjonującego po ostatniej nowelizacji - niemniej jednak wydaje się, że racjonalniejsze byłoby prowadzenie całej egzekucji przez jeden organ egzekucyjny.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami
182	Art. 773 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Likwidacja postępowania rozstrzygającego o zbiegu egzekucji jest trafna (art. 773 k.p.c). Zastąpienie go mechanizmem regulacji w zakresie postępowania egzekucyjnego i postępowania egzekucyjnego w administracji skróci czas postępowań egzekucyjnych i odciąży sądy zajmujące się sprawami egzekucyjnymi od częściowo jurydycznie oczywistych rozstrzygnięć.	Uwaga pozytywna
183	Art. 773¹ ZBP	ZBP rekomenduje rozważenie dokonania zmiany treści art. 773 [1] KPC regulującego zbieg egzekucji komorniczej. Tylko z pozoru wydaje się bowiem, że przepis jest jasny, tymczasem w praktyce trudno jest w wielu wypadkach precyzyjnie ustalić, który komornik jest właściwy do łącznego prowadzenia egzekucji, a konkretnie kto ma ją prowadzić, i jaką ma podstawę prawną. W przypadku egzekucji z rachunku bankowego bardzo często komornicy rywalizują o pierwszeństwo łącznego prowadzenia egzekucji zapominając o regulacjach wynikających z ww przepisu, a ciężar ustalenia organu łącznego spoczywa na banku, przy czym brak jest wyraźnych podstaw do takiego rozstrzygnięcia zbiegu, i treść tego przepisu pozostawia nadal wiele wątpliwości.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
184	Art. 781² § 1 ZBP	Nie wydaje się zasadne ograniczenie możliwości złożenia przez bank wniosku jedynie do jednego bankowego tytułu egzekucyjnego. Uzasadnienie, iż usprawni to działanie systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie nie jest przekonujące. Wraz z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na bte, banki powinny mieć możliwość uzyskania klauzuli na dalszych egzemplarze bte. Przyczyni się to do przyspieszenia postępowania. Projektowane przepisy jednoznacznie przesądzają, iż do nadania bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności właściwy jest sąd rejonowy, a uprawnionym do wydania tego postanowienia jest także referendarz sądowy. Niejednokrotnie prowadzenie przeciwko dłużnikowi egzekucji z kilku składników majątkowych przy właściwości miejscowej różnych komorników	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Tryb wydawania dalszych tytułów wykonawczych jest uregulowany w art. 793 k.p.c. i w ustawie – prawo bankowe.

		wymaga uzyskania np. dwóch czy trzech tytułów wykonawczych – o możliwości ich uzyskania w omawianym projekcie brak zapisów. Biorąc po uwagę liczbę działających w Polsce banków i ilość składanych przez nich wniosków o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności z zestawieniem, iż do nadawania klauzul wykonalności bte ma być wskazane przez Ministra Sprawiedliwości tylko kilka sądów – powstaje wątpliwość czy taki tryb postępowania nie spowoduje wydłużenia czasookresu uzyskiwania przez Bank klauzul wykonalności czyli tytułów wykonawczych.	
185	Art. 782 § 1 LEWIATAN	Dla powodów (wierzycieli) nadawanie klauzuli z urzędu po uprawomocnieniu się nakazu jest rozwiązaniem dobrym, które sprawdza się. Wprowadzenie proponowanej zmiany spowoduje, że wierzyciele będą musieli obciążyć sąd (serwery i dyski) milionami kolejnych pism, gdyż wierzyciel będzie musiał wystąpić z wnioskiem do e-sądu o nadanie klauzuli. Obecna praktyka sprawdzała się bardzo dobrze. Projektowany zaś przepis przyniesie zaś obciążenia komunikacji z e-sądem zbędną czynnością procesową, a przez to wywołanie problemów w działaniu e-sądu, zwłokę sądu w nadawaniu klauzul (dłuższy czas oczekiwania na klauzule), dodatkowe koszty obsługi postępowania po stronie wierzycieli (konieczność obsługi dodatkowych pism), dodatkowe koszty po stronie e-sądu przechowywania milionów zbędnych pism na dyskach, serwerach (większe koszty po stronie e-sądu).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż istniejące zróżnicowanie pomiędzy postępowaniami upominawczymi nie znajduje uzasadnienia.
186	Art. 782 § 1 Sąd Najwyższy	Przepis ten w końcowym fragmencie został zredagowany w sposób mylący. Zgodnie z proponowanym brzemieniem obowiązek nadania z urzędu klauzuli wykonalności będzie dotyczył każdego tytułu obejmującego „inne koszty postępowania w sprawach cywilnych”, a więc praktycznie każdego tytułu, który powstał w sądowym postępowaniu cywilnym, do czego nie ma żadnych uzasadnionych podstaw. Przepis ten natomiast powinien - jak można przypuszczać - stanowić podstawę do nadawania z urzędu klauzuli wykonalności tytułom, które obejmują opłaty sądowe lub „inne koszty postępowania w sprawach cywilnych”, jeżeli wiarygodności tego rodzaju będą przysługiwały wyłącznie Skarbowi Państwa (por. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9 marca 2006 r. - Dz. U. nr 42, poz. 288). Postulować tym samym należy odpowiednią korektę proponowanego brzmienia przepisu.	Uwaga uwzględniona, z zastrzeżeniem, że proponowane brzmienie przepisu nadal jest zbyt szerokie (obejmuje bowiem także koszty procesu przyznane Skarbowi Państwa). Z tego względu w przedmiotowym przepisie wyraźnie określono, że chodzi o „koszty sądowe”.
187	Art. 782 § 1 Sąd Apelacyjny w Warszawie	Przy okazji zmiany przepisu art. 782 § 1 k.p.c. (art. 1 pkt 76 projektu) należałoby rozważyć zmianę jego zdania pierwszego, zgodnie z którym klauzulę wykonalności nadaje sąd w składzie jednego sędziego, na brzmienie: „Postanowienie w przedmiocie klauzuli wykonalności wydaje sąd w składzie jednego sędziego” - praktyka orzecznicza ukształtowała wykładnię, w myśl której także postanowienia o oddaleniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wydawane są w sądzie II instancji jednoosobowo, jednak dosłowna interpretacja powyższej normy prawnej może budzić wątpliwości co do prawidłowości takiej praktyki; z drugiej zaś strony wydaje się niedopuszczalna	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.

		sytuacja, w której o składzie sądu decydowałby nie przedmiot rozstrzygnięcia, lecz jego treść (uwzględnienie wniosku o nadanie klauzuli - skład jednoosobowy, oddalenie takiego wniosku - skład trzyosobowy).	
188	Art. 782 § 1 Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Wskazano nadto, że w sposób niejasny zredagowany został przepis art. 782 § 1, zdanie ostatnie. Uzasadnienie projektu nie zawiera wzmianki na temat celu zmiany omawianego przepisu, wątpliwości budzi zaś to, czy intencją autorów projektu rzeczywiście było zobligowanie sądów do nadawania z urzędu klauzul wykonalności także na orzeczenia zasadzające koszty postępowania na rzecz stron. Przyjęcie takiej interpretacji spowoduje zaś znaczne obciążenie pracą zarówno sędziów, jak i pracowników sekretariatu. Co więcej będzie to praca podwójna, ponieważ temu samemu orzeczeniu klauzula będzie nadawana raz na wniosek (jeśli idzie o rozstrzygnięcie merytoryczne), a dwa - z urzędu w zakresie kosztów. Jeżeli natomiast zamierzeniem przepisu było zaopatrywanie z urzędu w klauzulę wykonalności orzeczeń zasadzających koszty postępowania na rzecz Skarbu Państwa (czego można się domyślać zważywszy na brzmienie przepisu przed spójnikiem „lub” w ostatnim zdaniu), to niewątpliwie przepis w tym zakresie należy doprecyzować.	Uwaga uwzględniona.
189	Art. 783 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	Powrót do zasady „skróconej klauzuli wykonalności” należy uznać za trafny, ale wydaje się, że w tej kwestii powinno się dokonać takich zmian, by wprowadzony do systemów informatycznych wydziałów PESEL (KRS itp.) stron, mógł być generowany automatycznie bez potrzeby jego „ręcznego” wpisywania w treści klauzuli. Po pierwsze przyspieszy to czynności przygotowawcze, a po wtóre pozwoli unikać większej ilości błędów w oznaczeniu numeru. Zważywszy, że określenie „wierzyciel i dłużnik” konieczne do zastosowania w postępowaniu klauzulowym nie może być przypisane automatycznie żadnej ze stron - być może celowym byłoby określenie stron w treści tytułów egzekucyjnych już przy zastosowaniu numeru identyfikacyjnego - który mógłby być wtedy generowany automatycznie z systemu (w wyroku, postanowieniu). To zaś pozwoliłoby na rzeczywiste uproszczenie czynności technicznych przy nadaniu klauzuli wykonalności.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
190	Art. 783 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	Pożądane jest unormowanie dotyczące sposobu powstawania tytułów wykonawczych (art. 783 par. 1 i par. 1 [1] k.p.c), nadto powrót do klauzul pieczęciowych (art. 783 par. 3 k.p.c). Określenie treści i sposobu konstruowania tytułów wykonawczych wyeliminuje różnorodną praktykę zarówno w zakresie działania sekretariatów sądów jak i już w obszarze postępowania egzekucyjnego (nieprawidłowo oceniane braki formalne wniosków egzekucyjnych przez komorników, co skutkuje skargami na zarządzenia o zwrocie wniosków). Przekazanie spraw z wniosków o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu do postępowania elektronicznego jest drogą do odciążenia sądów od tego rodzaju postępowań, w których i tak zakres kognicji był minimalny.	Uwaga pozytywna
191	Art. 794² ZBP	Art. 794 ² zakłada doręczania tylko wierzycielowi postanowień w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności; rozważenia wymaga możliwość doręczania wyłącznie wierzycielowi innych postanowień w sprawie.	Uwaga nie jest zasadna, gdyż projektowany przepis art. 794 ² § 1 k.p.c. dotyczy wszystkich postanowień w postępowaniu klauzulowym.

192	Art. 794² Iustitia	Treść wprowadzonego art. 794 ² § 3 zdanie pierwsze k.p.c. wskazuje, iż dotyczy on każdego przypadku nadawania klauzuli wykonalności, a więc nie tylko „bez spisywania odrębnej sentencji”. W razie, gdy sąd sporządził uzasadnienie wydając postanowienie o nadaniu klauzuli, żądanie dłużnika powinno ograniczać się do wydania mu odpisu postanowienia, a nie jego sporządzenia. Przepis art. 794 ² § 2 k.p.c. odsyła do art. 783 § 4 zd. 1, a ten przepis nie zawiera zdania drugiego. Z kolei art. 795 § 4 k.p.c. stanowi, iż przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio do biegu terminu do wniesienia skargi na postanowienie referendarza sądowego, tymczasem przywołany paragraf 3 nie reguluje biegu terminu.	Uwaga uwzględniona
193	Art. 794² PGSP	W projektowanym art. 794 ¹ Kodeksu postępowania cywilnego (art. 2 pkt 74 projektu) w § 2 należy skreślić zwrot „zd. 1”, gdyż w nowelizowanym brzmieniu art. 783 § 4 (art. 2 pkt 72 lit. d projektu) nie ma zdania drugiego. Analogiczna uwaga odnosi się do dodawanego art. 794 ² § 2.	Uwaga uwzględniona.
194	Art. 795 § 3 ZBP LEWIATAN	Pozbawienie sądu odwoławczego nadawania klauzuli w przypadku stwierdzenia podstaw do wydania orzeczenia reformatoryjnego, w ramach art. 781 k.p.c. nie jest uzasadnione; ponowne rozpoznanie sprawy przesądzonej przez sąd odwoławczy jest zatem niecelowe i przedłuża postępowanie klauzulowe.	Uwaga nie może być uwzględniona. Przedmiotowy przepis ma na celu zapewnienie dłużnikowi możliwości zaskarżenia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności.
195	Art. 795⁶ i 795⁸ OSRS	Projekt pomija też konieczne dla zrealizowania zakładanego celu zmiany w art. 795 ⁶ § 2 oraz art. 795 ⁸ § 2. Oba te przepisy powinny otrzymać brzmienie: „Czynności w sprawie może wykonywać referendarz sądowy.”	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami
196	Art. 797 § 2 ZBP LEWIATAN	Proponuje się dodanie zapisu umożliwiającego składanie do komornika wniosku o wszczęcie egzekucji na podstawie e-BTE również za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, tak jak to jest możliwe w przypadku tytułów, o których mowa w art. 783 § 4 kpc. Wskazać jednak należy, iż e-BTE nie został wprost wymieniony wśród tytułu egzekucyjnych w art. 783 § 4 kpc. Wprawdzie art. 786(2) § 3 kpc stanowi, iż do tytułu wykonawczego, jakim jest e-bte stosuje się przepisy dotyczące tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4, w ocenie środowiska bankowego przedmiotowy zapis może okazać się niewystarczający. W konsekwencji, celem wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych, proponujemy poszerzyć zapis art. 797 § 2 kpc o tytuły w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, celem umożliwienia składania e-BTE komornikowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.	Uwaga zasadna, ale proponuje się jej uwzględnienie w ten sposób, że tytuł wykonawczy obejmujący e-BTE będzie wymieniony w art. 783 § 4 k.p.c.
197	Art. 797 i 799 Krajowa Rada	Projekt istotnie zmienia treść wniosku o wszczęcie egzekucji. Wierzyciel nie będzie musiał obligatoryjnie wskazywać sposobów, jakimi ma być prowadzona egzekucja, bowiem z mocy	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest

	Radców Prawnych	samego wniosku komornik sądowy będzie uprawniony do stosowania wszystkich sposobów egzekucji, za wyjątkiem egzekucji z nieruchomości. Powinien stosować przy tym te sposoby egzekucji, które są najmniej uciążliwe dla dłużnika. Proponowana zmiana art. 797 i 799 k.p.c. budzi wątpliwości. Gospodarzem postępowania egzekucyjnego jest wierzyciel. To wierzyciel powinien mieć prawo wyboru, jakimi sposobami zamierza wyegzekwować należne mu świadczenie, ponosząc przy tym odpowiedzialność w przypadku nieuprawnionego wyboru sposobu uciążliwego (obecny art. 799 k.p.c). Wola wierzyciela co do prowadzenia egzekucji danym sposobem jest dla komornika wiążąca, tj. wierzyciel może złożyć również wniosek o umorzenie egzekucji danym sposobem. Po przyjęciu projektowanej zmiany, to komornik będzie decydował o sposobie egzekucji. Wierzyciel będzie uprawniony do wskazania sposobów egzekucji we wniosku egzekucyjnym, jednak Projekt (wbrew intencjom jego twórców - vide strona 33 Uzasadnienia) milczy na temat skutków takiego wskazania (czy jest dla komornika wiążące, czy też jedynie ma walor informacyjny). Wiąże się z tym kolejna wątpliwość, a mianowicie czy wniosek dłużnika o umorzenie egzekucji danym sposobem będzie dla komornika wiążące. Według Projektu komornik ma decydować o wyborze sposobu egzekucji, przy uwzględnieniu możliwie najmniejszej uciążliwości dla dłużnika. Uciążliwość danego sposobu egzekucji jest kwestią subiektywną, jednak można pokusić się o uogólnienie, że bardziej uciążliwe dla dłużnika są sposoby egzekucji związane z czynnościami w miejscu zamieszkania czy pracy dłużnika (tzw. czynności terenowe), zaś mniej uciążliwa jest tzw. egzekucja zza biurka (np. zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego czy umowy o pracę). Jednocześnie, u.k.s.e. za czynności mniej uciążliwe dla dłużnika przewiduje niższą opłatę egzekucyjną. Komornik, kierując się swoim interesem ekonomicznym (wszak obecnie finansowanie systemu egzekucji spoczywa wyłącznie na komornikach sądowych), wbrew dyspozycji art. 799 k.p.c, będzie wybierał takie sposoby egzekucji, przy których opłata stosunkowa będzie wyższa. Może to spowodować wzrost procesów odszkodowawczych w efekcie obciążenie finansowe Skarbu Państwa, który jest solidarnie odpowiedzialny z komornikiem za wyrządzone przez niego szkody. Wydaje się więc, że zasadne jest pozostawienie w obecnym brzmieniu art. 797 i 799 k.p.c.	niezgodna z założeniami.
198	Art. 797 KRS	W nowym brzmieniu art. 797 § 1 proponuje się rezygnację ze wskazywania przez wierzyciela sposobu egzekucji. Takie rozwiązanie nie wydaje się być uzasadnione. Choć zapewne może przyczynić się do przyspieszenia postępowania, oznacza jednocześnie nałożenie na komorników nowych obowiązków.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami
199	Art. 797¹ BCC	Ustawodawca proponuje także usunięcie art.797 ¹ ustawy mówiącego o możliwości zlecenia komornikowi poszukiwania majątku dłużnika. Zdaniem ekspertów Business Centre Club zmiana ta	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest

		jest niekorzystna dla wierzycieli i całkowicie niezasadna.	niezgodna z założeniami. Przepis ten jest przenoszony do art. 801 ¹ k.p.c.
200	Art. 798 (1) ZBP LEWIATAN	Wskazujemy, że nie ma obiektywnego uzasadnienia wykluczanie banku będącego wierzycielem z grona banków, do przeprowadzenia wymiany walutowej; Przecież takie uprawnienie przysługuje wierzycielowi lub komornikowi jeśli z niego nie skorzystał uprzednio dłużnik, a bank wierzycielski jest takim samym uczestnikiem rynkowego systemu finansowego jak i inne banki.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż postulowane w niej rozwiązanie mogłoby prowadzić do nadużyć niekorzystnych dla dłużnika.
201	Art. 798 § 2 Iustitia	Brak jest jednak uzasadnienia dla rozwiązania, dlaczego bankiem, w którym organ egzekucyjny ma zakupić walutę obcą nie może być wierzyciel.	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do poprzedniej uwagi.
202	Art. 799 § 1 ZBP	Proponowana zmiana prowadzi do przeniesienia uprawnienia do decydowania o stopniu uciążliwości wybranego sposobu lub sposobów egzekucji z wierzyciela na komornika. Dotychczas to wierzyciel był zobowiązany do zastosowania takiego sposobu egzekucji, który jest najmniej uciążliwy dla dłużnika, a w związku z tym wierzyciel ponosił odpowiedzialność wobec dłużnika za zastosowanie sposobu nieadekwatnego pod względem uciążliwości do kwoty zadłużenia. Aktualnie proponuje się, aby to komornik decydował, czy dany sposób jest bardziej czy mniej uciążliwy dla dłużnika, nawet wtedy, gdy wierzyciel wprost wskaże, po myśli nowelizacji, który sposób egzekucji chciałby zastosować w danym przypadku. Być może projektodawcy art. 799 § 1 k.p.c. nie zamierzali i nie liczyli się z aż tak daleko posuniętym rozumieniem proponowanego zapisu, niemniej z literalnego brzmienia zdania 3 proponowanego zapisu nie wynika, aby uprawnienie nadane komornikowi ograniczało się wyłącznie do przypadków, w których wierzyciel nie wymienił we wniosku o wszczęcie egzekucji żadnego sposobu egzekucji, lecz inaczej wynika z niego, że uprawnienie to nadane komornikowi może być stosowane w obu przypadkach - tj. zarówno wtedy, gdy wierzyciel nie wymienił we wniosku o wszczęcie egzekucji żadnego sposobu egzekucji, jak również i wtedy, gdy wierzyciel wymienił konkretne sposoby egzekucji. Takie rozwiązanie zbyt daleko wzmacnia pozycję i uznaniowość komornika, a z drugiej strony ogranicza uprawnienia wierzyciela egzekwującego, stąd proponuje się zmianę zdania 3 ww. przepisu art. 799 § 1 k.p.c. w ten sposób, aby jego dyspozycja dotyczyła wyłącznie przypadków, w których wierzyciel nie wskazał we wniosku o wszczęcie egzekucji żadnego ze sposobów prowadzenia egzekucji. W innych przypadkach, to wierzyciel powinien być zobowiązany do zastosowania najmniej uciążliwego sposobu egzekucji (wg dotychczasowych zasad).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż celowo obowiązek ten wkłada się na organ egzekucyjny. Dotychczasowa regulacja jest martwa, gdyż organ egzekucyjny, poza art., 770 k.p.c., nie dysponuje instrumentami, które pozwalałyby kontrolować decyzje wierzyciela.
203	Art. 801	Zgodnie z uzasadnieniem zmiana przepisu miała wyeliminować wątpliwości związane z	Uwaga nie może być

	ZBP	wykorzystaniem zapisów art. 761 w celu poszukiwania majątku dłużnika (kierowanie do Banku szczegółowych zapytań o obroty na rachunkach dłużnika, w tym podanie pełnych danych kontrahentów dłużnika). W naszej ocenie proponowana zmiana nie eliminuje tych wątpliwości ponieważ zapisy art. 761 kpc pozostają bez zmian. Niezależnie od zapisów art. 801 kpc komornik w dalszym ciągu powołując się na art. 761 kpc może żądać od Banku podania informacji o kontrahentach dłużnika co zgodnie z opinią Banków i rekomendacją Rady Prawa Bankowego przy ZBP stanowi naruszenie przepisów o zachowaniu tajemnicy bankowej.	uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami. Zmiana ta nie służy wyeliminowaniu uprawnień przewidzianych w art. 761 k.p.c., ale nadużywaniu przepisu art. 797(1) k.p.c. Stanowisko ZBP co do zakresu tajemnicy bankowej jest dyskusyjne. MS prezentuje odmienny pogląd, ale zagadnienia te wykraczają poza zakres niniejszego projektu.
204	Art. 801 – 801² Sąd Najwyższy	Proponowana regulacja pogłębia całkowitą erozję systemu środków przymusu stosowanych wobec dłużnika w celu ustalenia jego stanu majątkowego. Po jej wprowadzeniu - wbrew zapowiedziom zawartym w uzasadnieniu projektu - ulegną zatarciu ostatnie różnice, jakie istnieją w tej mierze pomiędzy działaniami komornika a czynnościami podejmowanymi w ramach postępowania w przedmiocie wyjawienia majątku. Pozbawione konsekwencji jest stanowisko projektodawcy, że nowa regulacja „będzie dotyczyła tylko takich składników majątku dłużnika, które będą miały znaczenie z punktu widzenia sposobów egzekucji dopuszczalnych w konkretnym postępowaniu”, podczas gdy wyjawienie majątku odnosi się do całego majątku dłużnika. Nie zauważono bowiem, że myśl nowego brzmienia art. 799 § 1 k.p.c. wniosek o wszczęcie egzekucji ma umożliwiać prowadzenie egzekucji według wszystkich dopuszczalnych sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości. Zupełnie asymetryczne jest także rozwiązanie, zgodnie z którym wykaz majątku przed komornikiem ma być składany pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania. Brak bowiem przepisu, który by wprost ustanawiał taką samą sankcję wobec dłużnika występującego w postępowaniu o wyjawienie majątku, w związku z czym w praktyce istnieją poważne wątpliwości co do istnienia tej sankcji. Po zmianie prawa mogą wobec tego pojawić się sugestie, że prawodawca przywiązuje większą wagę do oświadczeń dłużnika składanych przed komornikiem aniżeli do czynności podejmowanych w postępowaniu toczącym się przed sądem	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		(referendarzem sądowym), do czego nie ma żadnych podstaw. Jest jasne, że komornik jako organ egzekucyjny musi dysponować efektywnymi instrumentami umożliwiającymi ustalenie stanu majątkowego dłużnika. Równocześnie nie ulega wątpliwości, że wyjawienie majątku jest coraz mniej skutecznym środkiem poszukiwania mienia nadającego się do egzekucji, a stygmatyzujące oddziaływanie tej instytucji w zasadzie całkowicie zanikło. W tej sytuacji system środków przymusu stosowanych względem osoby dłużnika wymaga gruntownej reformy i uregulowania od podstaw. Projektowane przepisy w żadnym stopniu nie realizują tej potrzeby, a w konsekwencji nie powinny zostać przyjęte.	
205	Art. 801 Krajowa Rada Radców Prawnych	Projekt zakłada zmianę mechanizmu poszukiwania majątku dłużnika przez komornika. Zmianę należy co do zasady zaopiniować pozytywnie. Należy przy tym postulować doprecyzowanie przepisów upoważniających komornika sądowego do uzyskania informacji stanowiących tajemnicę bankową. Obecna praktyka, wobec nieprecyzyjnej treści przepisów aż trzech ustaw (art. 761 Ustawy, art. 2 u.k.s.e., art. 105 ustawy - Prawo bankowe) jest bardzo niejednolita, co istotnie obniża skuteczność komornika w ustaleniu składników majątku dłużnika.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami. Co do potrzeby zmiany art. 105 prawa bankowego – por. stanowisko do uwagi nr 203.
206	Art. 801 LEWIATAN	Nadal aktualny jest postulat w kontekście tych przepisów, aby wprowadzić katalog elementarnych czynności, jakie komornik powinien wykonać bez tej opłaty za poszukiwanie majątku. Takimi elementarnymi czynnościami powinno być co najmniej zapytanie do ZUS i US.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami.
207	Art. 801 – 801² Iustitia	Powstają jednak następujące pytania: 1) po co utrzymano instytucję składania wyjaśnień, skoro dłużnik i tak musi złożyć wykaz majątku? 2) dlaczego utrzymano konkurencję w zakresie postępowania w sprawie złożenia wykazu majątku: przed komornikiem i sądem, skoro spełniają tę samą rolę i czy wierzyciel może żądać złożenia wykazu przed sądem w sytuacji, kiedy dłużnik złożył już wykaz przed komornikiem (z przepisu wynika, że komornik w tym zakresie działa z urzędu – bez wniosku wierzyciela, zatem niezłożenie wykazu przez dłużnika przed komornikiem powinno być raczej wyjątkiem). Wskazać trzeba przy okazji na istniejącą lukę w regulacji sądowego postępowania w sprawie złożenia wykazu majątku. W obecnej wersji k.p.c. brak jest przepisu nakładającego na sąd obowiązek pouczenia dłużnika o odpowiedzialności karnej za złożenie niepełnego lub	Uwaga w części dotyczącej uzupełnienia przepisów o sądowym wyjawieniu majątku nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie była objęta założeniami. Wyjaśnienia dłużnika i wykaz majątku, to różne czynności. Wyjawienie majątku przed sądem będzie wchodziło w rachubę w sytuacji, w której nie

		nieprawdziwego wykazu. Niektórzy sędziowie pouczają o tym, a inni nie. Po noweli będzie takie pouczenie i odpowiedzialność karna w przypadku postępowania przed komornikiem, a brak będzie takiej sankcji i pouczenia w postępowaniu sądowym. Do rozważenia jest także, czy ta regulacja dostatecznie współgra z regulacją kodeksu karnego.	toczy się postępowanie egzekucyjne.
208	Art. 801 KRS	Rada krytycznie odnosi się też do propozycji zmiany art. 801 ¹ § k.p.c. wprowadzającej, przy wezwaniu dłużnika do złożenia wykazu majątku, obowiązek komornika uprzedzenia dłużnika o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Takie rozwiązanie mogłoby zostać przyjęte jedynie w sytuacji, gdyby ustawa przewidywała taką odpowiedzialność (por. art. 1 § 1 Kodeksu karnego oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2012 r. , sygn. akt III KK 21/12).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Art. 233 § 6 k.k. zawiera jednoznaczną regulację w tym przedmiocie.
209	Art. 804¹ Sąd Najwyższy	Propozycję wprowadzenia nowego art. 804 ¹ k.p.c. należy ocenić krytycznie. Przedstawiając ją, projektodawca dąży w istocie do podważenia stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uchwałach z dnia 29 października 2004 r. (III CZP 63/04, OSNC 205, nr 10, poz. 174) oraz z dnia 5 marca 2009 (III CZP 4/09, OSNC 2010, nr 1, poz. 2). W uzasadnieniu tej propozycji pominięto jednak całą argumentację przedstawioną przez Sąd Najwyższy i ograniczono się do stwierdzenia, że konieczność uzyskania klauzuli wykonalności przez osobę, która nabyła wierzytelność po wszczęciu egzekucji jest wymogiem utrudniającym i przedłużającym dochodzenie roszczenia. Zaprojektowany przepis pozwoli osiągnąć zamierzony efekt co najwyżej połowicznie. Zakresem jego zastosowania nie są objęte przypadki przejścia uprawnienia objętego tytułem wykonawczym łączące się z utratą podmiotowości prawnej przez wierzyciela niebędącego osobą fizyczną, które bardzo często mają miejsce w obrocie, najczęściej na skutek rozmaitych połączeń (np. banków). Zastosowanie tego przepisu zostało bowiem uzależnione od zgody wierzyciela, tymczasem jest jasne, że takiej zgody nie będzie mógł udzielić wierzyciel, który nie istnieje. Ponadto projekt nie bierze pod uwagę, że w obecnie przyjętej konstrukcji powództwo opozycyjne kieruje się przeciwko wykonalności określonego tytułu wykonawczego (art. 840 k.p.c.), a nie przeciwko postępowaniu egzekucyjnemu prowadzonemu na rzecz określonego wierzyciela. Również ta regulacja potwierdza, że legitymacja stron postępowania egzekucyjnego powinna co do zasady opierać się na treści klauzuli wykonalności, bez względu na to, kiedy doszło do przejścia obowiązku podlegającego egzekucji. Poza tym potrzeby w zakresie zapewnienia łatwości i szybkości dochodzenia roszczeń nie mogą uzasadniać zróżnicowania sytuacji następcy prawnego wierzyciela w zależności od tego, czy jego następstwo wystąpiło przed wszczęciem, po wszczęciu, czy też po umorzeniu egzekucji.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
210	Art. 805 OSRS	W toku konsultacji projektu założeń do projektu ustawy Stowarzyszenie proponowało, aby komornik sądowy przy pierwszej czynności egzekucyjnej doręczał dłużnikowi oprócz zawiadomienia o wszczęciu egzekucji - także odpis tytułu wykonawczego, przynajmniej w tych przypadkach, gdy składa się on z tytułu egzekucyjnego połączonego trwale z odpisem	Uwaga nie jest zasadna. Obowiązujący przepis art. 805 k.p.c. przewiduje konieczność

		postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności i jego uzasadnienia. Propozycja ta została zaakceptowana i przyjęta w ostatecznej wersji projektu założeń. Mimo tego przedstawiony do opinii projekt ustawy nie uwzględni tych założeń. Jeszcze raz zatem podnosimy następujące argumenty. Jeżeli komornik dysponuje oryginałem takiego tytułu wykonawczego, to należy to wykorzystać, aby otworzyć dłużnikowi termin do zaskarżenia postanowienia klauzulowego, jeżeli zawiera ono uzasadnienie. Tylko w przypadku gdyby klauzulę wykonalności nadano w sposób uproszczony (bez postanowienia), dłużnik zgłaszałby wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. W pozostałych przypadkach takiego wniosku nie musiałby już kierować do sądu. Zaoszczędziłoby to niepotrzebnego wpływu pism do sądów w toku egzekucji i skróciłoby czas pozostawania wierzyciela w niepewności co do prawomocności postanowienia klauzulowego. Dopuszczalność sporządzania przez komornika odpisów tytułów wykonawczych może zostać zastrzeżona w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji.	doręczania takiego odpisu.
211	Art. 824 § 1 pkt. 4 ZBP	O ile na aprobatę zasługuje rezygnacja z instytucji umorzenia postępowania z mocy prawa przez uchylenie art. 823 to skrócenie okresu uzasadniającego umorzenie do 6 miesięcy ze względów praktycznych należy ocenić negatywnie. Niewątpliwie intencją było przyspieszenie postępowań egzekucyjnych skutek jednak będzie dokładnie odwrotny. Najczęściej wierzyciel wnioskuję o zawieszenie gdy nie jest w stanie wskazać majątku do którego można skierować egzekucję ale ma nadzieję, że to ustali albo, że zmieni się sytuacja dłużnika. Drugą okolicznością uzasadniającą zawieszenie jest ugoda z dłużnikiem i podjęcie przez niego sukcesywnej spłaty. W obu przypadkach okres półroczny jest zbyt krótki, w większości spraw na ewentualną decyzję o zaakceptowaniu umorzenia postępowania. W rezultacie więc zwiększy się jedynie ilość wniosków o podjęcie i uwzględniających je postanowień a następnie wniosków o ponowne zawieszenie. termin 6 miesięczny jest drastycznym skróceniem czasu dla wierzyciela. Jeżeli sankcją za umorzenie w tak krótkim czasie w tym trybie nie byłoby ubezskuteczenie konsekwencji złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji w zakresie przerwy biegu terminu przedawnienia, to można to byłoby przyjąć, ale jak takie sankcje zostaną utrzymane - a na to wskazuje utrzymanie sankcji w art. 182 § 2 k.p.c. - to stanowi to istotne pogorszenie pozycji wierzyciela; Jeżeli tak krótki termin miałby kasować całą, nieraz wieloletnią egzekucję, to należałoby co najmniej uzależnić jego zastosowanie od uprzedniego wezwania wierzyciela przez komornika do dokonania wskazanej czynności niezbędnej do dalszego prowadzenia egzekucji. Ponieważ charakter zbędny,	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		czy niezbędny takiej czynności jest bardzo często sporny, taka czynność wezwania komornika winna być, tak jak jest, zaskarżalna skargą wierzyciela na czynność komornika.	
212	Art. 827 § 1 ZBP	Odstąpienie od wymogu wysłuchania wierzyciela i dłużnika i zastąpienie go możliwością nie zasługuje na aprobatę. Ponadto, komornik zawsze może wysłuchać wierzyciela i dłużnika i nie potrzeba na tę okoliczność odrębnego przepisu. Dotychczasowy tryb prowadzenia postępowania egzekucyjnego nakłada na organ egzekucyjny dokonanie wysłuchania w trybie art. 827. Wysłuchanie to (szczególnie co jest ważne w długotrwałych egzekucjach) dostarcza wierzycielowi istotnych informacji w sprawie, a także wskazuje tryb podejmowanych przez organ egzekucyjnych działań mających na celu ustalenie majątku dłużnika. Treść wysłuchania stanowi dla wierzyciela podstawę do podjęcia decyzji odnośnie dalszego trybu egzekucji. Uwzględniając powyższe zmiana rekomendowanego przepisu spowoduje zaniechanie kierowania przez organ egzekucyjny do wierzyciela wysłuchania w tym trybie z istotnymi dla oceny sprawy informacjami. W związku z powyższym środowisko bankowe rekomenduje pozostawienie obowiązku wysłuchania w trybie 827 jak dotychczas i nie dokonywanie proponowanych zmian w tym zakresie.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami
213	Art. 843 § 1 Iustitia	Wyrażone w Uzasadnieniu projektu zamiary w tym zakresie zasługują na aprobatę. Wątpliwości budzi natomiast przyjęte rozwiązanie. Zdarza się niejednokrotnie, że różni komornicy (z różnych rewirów) prowadzą egzekucję do różnych składników majątkowych dłużnika, i to komornicy właściwi wg k.p.c., np. z ruchomości i nieruchomości wg miejsca ich położenia, a z wynagrodzenia za pracę lub innej wiarygodności wg miejsca zamieszkania dłużnika (właściwość ogólna). Jaki sąd będzie właściwy do rozpoznania powództwa opozycyjnego? Projektowany przepis art. 843 § 1 k.p.c. tego problem nie rozwiązuje.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. W podanej sytuacji znajduje zastosowanie art. 43 k.p.c.
214	Art. 847 KRS	Niecelowa wydaje się także zmiana art. 847 § 2 k.p.c. polegająca na dodaniu sformułowania o odpowiedzialności odszkodowawczej. Za niedopełnienie obowiązków wymienionych w tym przepisie dłużnik ponosi już taką odpowiedzialność na podstawie art. 415 k.c.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
215	Art. 847 Sąd Najwyższy	Niejasny jest sens uzupełnienia art. 847 § 2 k.p.c. wzmianką „pod rygorem odpowiedzialności za szkodę”. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, także w związku z zawinionym naruszeniem obowiązków wynikających z przepisów prawa procesowego cywilnego, określa prawo cywilne materialne. Z tego punktu widzenia proponowaną zmianę należy uznać za zbędną, a „edukacyjna” treść art. 888 § 3 k.p.c. nie skłania do zmiany tej oceny. Z drugiej strony, nie można pomijać, że pytanie, kogo (wierzyciela, czy dłużnika) obciążają konsekwencje majątkowe przeprowadzenia egzekucji z rzeczy niestanowiącej własności dłużnika, należy od dawna do kontrowersyjnych w doktrynie. W tym stanie rzeczy stwarzanie sugestii, że ustawodawca zajmuje w tym sporze określone stanowisko, należy uznać za niecelowe.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.
216	Art. 866². § 3 ZBP	Projektodawca wprowadza procedurę postępowania w przypadku zajęcia walut obcych, w sytuacji gdy tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne wyrażone w walucie polskiej; w takiej	Uwaga uwzględniona.

		sytuacji komornik wyznacza dłużnikowi tygodniowy termin do wskazania banku, któremu mają być zbyte waluty; jeżeli dłużnik nie wykona polecenia komornika, komornik wzywa wierzyciela do wskazania takiego banku; jeżeli dłużnik ani wierzyciel nie wskazali banku nabywcy, wyznaczenie tego ostatniego należy do komornika; projektodawca określił termin dla dłużnika, a nie określił terminu dla wierzyciela	
217	Art. 871 ZBP LEWIATAN	Termin uiszczenia całości ceny tylko do godziny piętnastej dnia następnego może być nierealny w przypadku przelewów z innego banku na inny bank organu egzekucyjnego, stąd proponujemy przedłużenie terminu do 2 dnia roboczego po dniu, w którym udzielono przybicia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie wyjaśniono bliżej, dlaczego termin ten może być nierealny.
218	Rozdział 3 – Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej ZBP	Rekomendowane zmiany w zakresie rozdział 3- Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej pozwalają być na przeprowadzanie licytacji w trybie elektronicznym, zgodnie z rekomendacją wierzycieli oraz komorników. Tryb taki dla banków jest jak najbardziej korzystny, gdyż w praktyce spowoduje zwiększenie skuteczności (oraz zapewne efektywności) przeprowadzanych licytacji również na wniosek wierzyciela w drodze elektronicznej.	Uwaga pozytywna
220	Art. 879³ KRK	Za jak najbardziej wskazane należy uznać propozycje wprowadzenia możliwości przeprowadzania elektronicznych licytacji ruchomości. Należy jednak wskazać, że proponowane przepisy zawierają pewne błędy i niedokładności. Z treści art. 879 ³ projektu może wynikać, że wniosek o licytację elektroniczną „może być zgłoszony przed wyznaczeniem terminu licytacji lub wraz z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji”, co może sugerować, że wniosek taki nie może być złożony wcześniej (np. już we wniosku o wszczęcie egzekucji).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż sugerowany kierunek wykładni tego przepisu jest nieracjonalny.
221	Art. 879² ZBP LEWIATAN	Nowela wyłącza e-licytację wobec rzeczy oddanej pod dozór dłużnikowi, w imię ochrony interesów nabywcy licytacyjnego przed takimi działaniami dłużnika, które mogłyby uniemożliwić lub utrudnić wydanie sprzedanej rzeczy; wydaje się, że działania, przed którymi nowela zamierza obronić nabywcę mogą mieć miejsce zarówno w przypadku, gdy posiadaczem rzeczy jest dłużnik jak i osoba trzecia, więc proponujemy wykreślenie ww. ograniczenia i dopuszczenie e-licytacji w każdym przypadku dotyczącym ruchomości. niezależnie od tego kto sprawuje dozór nad rzeczą.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. W uzasadnieniu projektu wyjaśniono cele projektowanego ograniczenia.
222	Art. 879⁴ § 3 KRK	W treści art. 879 ⁴ § 3 projektu bardziej poprawne byłoby użycie liczby mnogiej w odniesieniu do sądów rejonowych (tj.: „dostęp do systemu teleinformatycznego obsługującego sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej zapewnia się w sądach rejonowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych”).	Uwaga uwzględniona.
223	Art. 879⁵ KRK	Przepis art. 879 ⁵ projektu pozostaje w sprzeczności z treścią art. 867 ¹ k.p.c, który stanowi, że „przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości jednej dziesiątej sumy	Uwaga uwzględniona.

		oszacowania". Tym samym wprowadzanie zapisu, że „Przystępujący do przetargu składa rękojmię za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Rękojmia może być także złożona bezpośrednio komornikowi, który potwierdza ten fakt w systemie teleinformatycznym" powoduje, że przy licytacji elektronicznej powstanie wątpliwość, czy możliwe jest złożenie rękojmi w inny sposób (np. przelewem na konto).	
224	Art. 879⁶ KRK	W treści art. 879 ⁶ projektu zasadne wydaje się wprowadzenie zmiany stylistycznej, a mianowicie nadanie przepisowi brzmienia: „komornik, niezwłocznie po zakończeniu licytacji udziela na rzecz licytanta, który zaoferował najwyższą cenę przybicia poprzez umieszczenie zapisu w systemie teleinformatycznym". Z treści art. 879 ⁶ projektu wynika, że licytantom zawiadomienie o przybiciu doręczane jest drogą elektroniczną. Co do wierzyciela i dłużnika przepis nie precyzuje, w jaki sposób dokonać doręczenia. Należałoby tym samym uwzględnić przepis projektowanego art. 131. W powiązaniu jednak ze zdaniem drugim projektowanego przepisu może powstać wątpliwość, skoro tylko do licytantów stanowi się o drodze elektronicznej zawiadomienia. W związku z tym zasadne byłoby zapis rozbić na dwie jednostki redakcyjne, a mianowicie: „§ 1: O przybiciu komornik zawiadamia wierzyciela, dłużnika oraz licytantów. § 2. Licytantom zawiadomienia dokonuje się każdorazowo drogą elektroniczną".	Uwaga nie może być uwzględniona. Przepis nie precyzuje w jaki sposób doręczyć zawiadomienie o przybiciu stronom postępowania (wierzycielowi i dłużnikowi), bo to zależy od tego, jaką drogą komunikacji z komornikiem strona wybierze (czyli wynika z art. 131 ¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.)
225	Art. 879⁹ ZBP	Projektodawca określa termin zapłaty ceny przez nabywcę w drodze licytacji elektronicznej; nabywca jest zobowiązany zapłacić cenę nabycia do godziny 15 dnia następnego po zawiadomieniu o udzieleniu przybicia; termin ten może okazać się niewystarczający.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie wyjaśniono, z jakich względów termin ten może być niewystarczający. Projekt i tak wydłuża ten termin, w stosunku do aktualnej regulacji dotyczącej licytacji ruchomości.
226	Art. 879⁹ KRK	W projektowanym art. 879 ⁹ zasadne byłoby uzupełnić zapis o stwierdzenia: „Nabywca obowiązany jest zapłacić całą cenę nabycia do godziny dwunastej dnia następnego po zawiadomieniu go o udzieleniu przybicia. Cena nabycia może być zapłacona także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego sprzedaż drogą elektroniczną".	Uwaga nie może być uwzględniona. Nie wiadomo dlaczego do godziny 12 – tej, skoro przelewy bankowe są realizowane w późniejszych godzinach. Niezasadne byłoby też posłużenie się zwrotem „cała cena”, skoro wcześniej

			nabywca uiscił rękojmię, która będzie zaliczana na poczet ceny nabycia.
227	Art. 879¹¹ KRK	W treści delegacji zawartej w art. 879 ¹¹ k.p.c. celowe jest dodać, by stosowne rozporządzenia wydane zostały przez Ministra Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, co zwłaszcza będzie istotne w odniesieniu do systemu teleinformatycznego.	Uwaga nie może być uwzględniona. KRK będzie uczestniczyła w pracach legislacyjnych nad projektem tego rozporządzenia (choćby na etapie konsultacji społecznych).
228	Art. 881 KRK	W treści art. 881 k.p.c. proponuje się wprowadzenie zapisu odnoszącego się do zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej oraz sytuacji, w której „kwoty znajdujące się na rachunku nie wystarczają na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń”. Tymczasem przepis art. 881 k.p.c. dotyczy egzekucji z wynagrodzenia za pracę, nie zaś egzekucji z rachunku bankowego.	Uwaga uwzględniona.
229	Art. 881 § 3 pkt. 3 ZBP	Przepis ten niewątpliwie przyspieszy postępowanie egzekucyjne ale jego zakres należałoby rozszerzyć na sytuacje zajęcia rachunku przez dwa organy egzekucyjne sądowe lub dwa administracyjne. To nie jest klasyczny zbieg, ale tamuje realizację zajęć bo jeden organ musi przekazać sprawę drugiemu. Przyjmując regułę przyjętą w tym przepisie uniknęłoby się takiego opóźnienia. Projektowana zmiana przepisu art. 881 § 3 pkt.3) podobnie jak w przypadku ogólnych zasad egzekucji dość istotnie zmienia dotychczasową praktykę w ustalaniu organu egzekucyjnego, który w wyniku zbiegu egzekucji, jako organ łączny ma w dalszym ciągu prowadzić egzekucję. Przepis nakłada na bank w przypadku dokonania zajęcia wynagrodzenia za pracę po pierwsze dokonania wypłaty tegoż wynagrodzenia w części dozwolonej na rzecz organu który pierwszy zajął to wynagrodzenie a w razie wątpliwości na rzecz tego organu który dokonał zajęcia na wyższą kwotę, po drugie zaś projektowany przepis statuuje obowiązek poinformowania wszystkich organów egzekucyjnych o dokonanych zajęciach wynagrodzenia z uwzględnieniem ich daty oraz kwot objętych poszczególnymi tytułami, czyli analogicznie jak w przypadku ogólnych przepisów dotyczących zbiegu. Niestety brak jest już uzupełnienia w jaki sposób ma być rozstrzygany ewentualny spór kompetencyjny, tak jak to zostało uregulowane przy ogólnych przepisach dotyczących, więc należy przyjąć, iż w wątpliwych wypadkach trzeba będzie stosować te właśnie przepisy ogólne. Podobnie też projektowany przepis nie rozstrzyga co będzie decydowało o pierwszeństwie zajęć, które wpłyną do banku np. tego samego dnia ale o różnych godzinach, czy będzie o tym decydowała konkretnie wcześniejsza godzina wpływu, czy też w takim wypadku	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż taka propozycja nie została przewidziana w założeniach.

		należało będzie uznać, że wpływ mimo różnych godzin w tym samym dniu jest równoczesny i o pierwszeństwie zdecyduje wysokość kwot objętych poszczególnymi tytułami, a jeżeli tak to pojawia się jeszcze jedna wątpliwość, a mianowicie czy należność która ma decydować o wyborze organu łącznego będzie w takim wypadku obejmowała jedynie należność główna, czy też łącznie należność główną, odsetki i koszty sądowe. Tego niestety projektowany przepis nie rozstrzyga. Abstrahując od powyższego, przyjąć należy, iż zmiana ta jest uzasadniona, gdyż w istotny sposób upraszcza proces ustalania organu łącznego.	
230	Art. 889 § 1 pkt. 3 ZBP	Art. 889 i następne – zupełnie zbędne jest używanie określenia „z rachunku bankowego w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy”. Nie budzi żadnej wątpliwości, że w zakresie pojęcia „rachunek bankowy” mieści się „rachunek oszczędnościowy”. Powtarzanie tego w każdym przepisie jest całkowicie zbędne. Historycznie jest to rezultat szybkiego naprawiania błędów ustawodawcy, który przed laty sformułował ten przepis tak, że obejmował on tylko rachunki oszczędnościowe co było oczywistym nonsensem. Poprawione to niezbyt szczęśliwie i od tego czasu pokutuje to nieszczęśliwe sformułowanie. Na podstawie w/w przepisu na bank, zostaje nałożony obowiązek ustalania komu należy przekazać zajętą kwotę. W konsekwencji bank obciążać będzie ryzyko błędnej realizacji zajęcia przy zbiegu egzekucji (art. 892 kpc)- ta sama uwaga dotyczy projektowanej zmiany art. 981. Przesyłanie zajęć w systemie teleinformatycznym powinno ograniczać ryzyko błędnego ustalenia pierwszeństwa dokonania zajęcia. W sytuacji wprowadzenia w/w zmiany – uchylony powinien zostać dotychczasowy § 3 art. 889 k.p.c.- w projekcie brak takiej regulacji. Proponowane zmiany w zakresie zbiegów egzekucji na rachunkach bankowych w znacznym stopniu upraszczają obecne praktyki. Zgodnie z zapisami art. 889 §1 pkt 3 kpc oraz art. 62 Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji bank będzie przekazywał środki z rachunku na rzecz organu, który jako pierwszy dokonał zajęcia lub dokonał zajęcia na wyższą kwotę. Należy jednak zwrócić uwagę na konsekwencje takich zapisów: jeżeli egzekucja będzie prowadzona w różnych bankach może nastąpić sytuacja, w której kolejność zajęcia będzie różna co w znacznym stopniu skomplikuje ustalenie organu prowadzącego łączną egzekucję i sprawną realizację egzekucji zarówno po stronie organów egzekucyjnych jak i banków. Czy w sytuacji, gdy komornik przejmuje prowadzenie zajęć administracyjnych należy osobno stosować przepisy dotyczące wyłączenia udziału w rachunku wspólnym? Dla zajęć komorniczych – wyłącza się udział, a dla przejętych administracyjnych – prowadzi się egzekucję z całości udziałów?	Uwaga nie może być uwzględniona. Zmiana lub uchylene art. 889 § 3 k.p.c. nie zostały przewidziane w założeniach. Zbieg egzekucji wchodzi w rachubę wtedy, gdy egzekucje zostały skierowane do tego samego rachunku. Co do kwestii zakresu zajęcia rachunku wspólnego, to rozstrzyga to projektowany przepis, według którego sądowy organ egzekucyjny prowadzi łącznie egzekucje według przepisów k.p.c..
231	Art. 891 ZBP	Rekomendowane zmiany spowodują skrócenie czasu obsługi zajęcia rachunku bankowego, gdyż wprowadzają możliwość realizacji zajęcia nawet w przypadku zbiegu egzekucji przez Bank na „ (...) rzecz organu, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego	Uwaga nie jest zasadna Wątpliwości dotyczące chwili zajęcia wyjaśnia wprost art. 890

		pierwszeństwa — na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie (...)” Realizacja zajęć (w przeciwieństwie do dotychczasowego trybu realizacji zajęcia rachunku bankowego) będzie odbywała się w terminie bardziej efektywnym (aktualnie w przypadku zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej bank obowiązany jest wstrzymać wypłaty z tego rachunku do wysokości należności, na których rzecz zajęcie nastąpiło, i niezwłocznie zawiadomić o tym właściwe organy egzekucyjne, w celu podjęcia działań mających na celu rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji). Brak jest konkretnych wskazań odnośnie określenia czynników decydujących o pierwszeństwie do prowadzenia łącznej egzekucji (data wystawienia zawiadomienia czy data wpływu zawiadomienia do banku). Projekt zmian art. 891 przewiduje, iż bank jest obowiązany dokonywać wypłat z rachunku na rzecz organu, który pierwszy dokonał zajęcia (wątpliwość j.w.) a w razie niemożności ustalenia pierwszeństwa, na rzecz organu, który dokonał zajęcia o wyższej kwocie. Oznacza to, że to na banku ciąży odpowiedzialność dokonania wyboru łącznego egzekutora dodatkowo wprowadzając obowiązek informowania wszystkich egzekutorów o ustalonym przez bank pierwszeństwie prowadzonej egzekucji, bez wstrzymywania realizacji, przy jednoczesnym powiadomieniu pozostałych egzekutorów o prowadzonych egzekucjach oraz ich wysokościach. Proponowana zmiana zasadniczo zmienia dotychczasowy tryb postępowania, kiedy to bank był zobowiązany jedynie do wykonywania poleceń organów egzekucyjnych bez uprawnień do podejmowania decyzji. Proponujemy zatem dodanie przepisu w brzmieniu „<i>Organ egzekucyjny przejmujący prowadzenie łącznie egzekucji jest zobowiązany do zawiadomienia o przejęciu egzekucji: wierzycie/a, zobowiązanego, dłużnika zajętej wierzytelności oraz organ egzekucyjny, od którego przejęto prowadzenie egzekucji</i>”.	§ 1 k.p.c. Proponowany przepis dotyczący obowiązku zawiadomienia o przejęciu egzekucji jest zbędny, gdyż obydwa organy będą uprzednio zawiadamiały strony i uczestników postępowania o podstawie przekazania egzekucji.
232	Art. 891 LEWIATAN	Brak jest konkretnych wskazań odnośnie określenia czynników decydujących o pierwszeństwie do prowadzenia łącznej egzekucji (data wystawienia zawiadomienia czy data wpływu zawiadomienia do banku). Projekt zmian art. 891 przewiduje, iż bank jest obowiązany dokonywać wypłat z rachunku na rzecz organu, który pierwszy dokonał zajęcia (wątpliwość j.w.) a w razie niemożności ustalenia pierwszeństwa, na rzecz organu, który dokonał zajęcia o wyższej kwocie. Oznacza to, że to na banku ciąży odpowiedzialność dokonania wyboru łącznego egzekutora dodatkowo wprowadzając obowiązek informowania wszystkich egzekutorów o ustalonym przez bank pierwszeństwie prowadzonej egzekucji, bez wstrzymywania realizacji, przy jednoczesnym powiadomieniu pozostałych egzekutorów o prowadzonych egzekucjach oraz ich wysokościach. Proponowana zmiana zasadniczo zmienia dotychczasowy tryb postępowania, kiedy to bank był zobowiązany jedynie do wykonywania poleceń organów egzekucyjnych bez uprawnień do podejmowania decyzji. Proponujemy zatem dodanie przepisu w brzmieniu „Organ egzekucyjny przejmujący prowadzenie	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi ZBP dot. tego przepisu.

		łącznie egzekucji jest zobowiązany do zawiadomienia o przejęciu egzekucji: wierzyciela, zobowiązanego, dłużnika zajętej wierzytelności oraz organ egzekucyjny, od którego przejęto prowadzenie egzekucji".	
233	Art. 891¹ § 1 ZBP	Utrzymuje dotychczasową regulację dotyczącą egzekucji z rachunku wspólnego, a właściwie udział w nim. Polemika z tym rozwiązaniem, wymagałby oddzielnego omówienia jedynie w skrócie można powołać się na rozbieżność uregulowań w egzekucji sądowej i administracyjnej. Pomijając inne argumenty nie można zaakceptować sytuacji, że od przypadku zależy ochrona osoby trzeciej tj. współposiadacza rachunku. Jeśli administracyjny organ egzekucyjny jako pierwszy dokonał zajęcia z tytułu np. 50,00 zł. za nieopłacony parking to następny komornik sądowy z tytułu milionowego kredytu, to zgodnie z projektem egzekucję prowadzi organ administracyjny i wszystkie środki na rachunku wspólnym poza kwotą wolną od zajęcia zostaną mu przelane. Jeśli komornik sądowy był szybszy połowa środków pozostanie na rachunku. Na gruncie powyższego unormowania można byłoby mieć wątpliwości, czy po ustaleniu udziałów dłużnika w rachunku wspólnym, zwolnienie pozostałych udziałów spod egzekucji następuje automatycznie na podstawie tego przepisu, czy na skutek postanowienia komornika o zwolnieniu? W takiej sytuacji ustaloną zgodnie z projektowanymi przepisami prawa bankowego co miesiąc kwotę wolną od zajęcia będzie ustalać się w odniesieniu do udziału przypadającego na tego dłużnika. Trudne do zaakceptowania jest nadto to, że od przedłożenia przez dłużnika umowy rachunku zależy w pewnym sensie sytuacja osoby trzeciej - współposiadacza rachunku (przepis nie przewiduje nawet powiadomienia współposiadacza rachunku o fakcie zajęcia i rygorze wynikającym z nieprzedstawienia umowy rachunku bankowego). W konsekwencji, ZBP rekomenduje, w zakresie egzekucji środków z rachunków wspólnych, przyjęcie procedury zgodnie z którą, bank dokonuje zajęcia rachunku bankowego dłużnika oraz realizuje zajęcie jedynie z udziału przypadającego dłużnikowi w rachunku wspólnym.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.
234	Art. 902² Art. 902³ ZBP	W praktyce zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłaty podatku w US dokonane na początku danego roku rozrachunkowego, będzie obowiązywać przed dany rok, tj. w okresie realizacji zwrotów podatku przez właściwe urzędy skarbowe. Dotychczasowy zapis powodował odmienne interpretacje dyrektorów izb skarbowych i powodował konieczność ponawiania cyklicznie zajęć w US przez organ egzekucyjny w okresie wypłaty nadpłat podatków, a w sposób szczególny powodował niemożność zaspokojenia się z tej wierzytelności w praktyce przez wierzyciela. Rekomendowana zmiana wpłynie w sposób bezpośredni na wzrost skuteczności tej czynności egzekucyjnej, a tym samym na wzrost skuteczności prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Projektowana zmiana przepisów art. 902[2] i art. 902[3] KPC częściowo reguluje zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.	Uwaga uwzględniona.

		- Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749), w odniesieniu do zajęć przyszłych tych wierzytelności, ograniczając je do roku kalendarzowego, w którym dokonano zajęcia, co wydaje się stosunkowo zrozumiałe, jednak treść przepisu art. 902[3] KPC wydaje się mało precyzyjna i budzi niejasności w szczególności w zakresie sformułowania "wierzytelność, która nie należy do własności dłużnika wierzytelności"	
235	Art. 910 §1 pkt 3 ZBP	Projektowana zmiana przepisu art. 910 §1 pkt 3 dotycząca egzekucji z innych praw majątkowych powiela zasady regulujące rozstrzygnięcie zbiegu sądowo-administracyjnego wskazane już poprzednio przy zajęciach dotyczących wynagrodzenia za pracę oraz zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, a także zajęć innych wierzytelności. Projektowany przepis nie wprowadza w tym przypadku żadnych odrębności.	Uwaga niezrozumiała.

236	Art. 911⁸ 3) ZBP	W k.p.c. niejednolicie używane jest określenie albo „przedsiębiorstw maklerskich” albo „podmiot prowadzący działalność maklerską”, co nie zapewnia spójności terminologicznej, zaś art. 3 pkt 33 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi posługuje się pojęciem „firma inwestycyjna”, ustawodawca powinien więc dążyć albo do stosowania pojęć zdefiniowanych wprost w innej ustawie, albo przynajmniej w ramach jednej ustawy stosować jednolitą terminologię we wszystkich jednostkach redakcyjnych. W art. 911 (8) w § 3 słowa „w terminie 3 dni” należy zastąpić „w terminie 7 dni” – praktyka obrotu wskazuje, że okres 3 dni jest zbyt krótki na podjęcie działań przez dłużnika. W art. 911 (8) w § 4 słowa „w terminie dwóch tygodni” należy zastąpić „w terminie 30 dni” – uwaga jak do pkt 3. W art. 911 (8) w § 4 dodać należy zdanie: „W uzasadnionych przypadkach zlecenie, o którym mowa w § 3, zamiast wierzyciela może złożyć komornik. Przez uzasadnione przypadki rozumie się sytuację, w której wierzyciel pomimo otrzymania powiadomienia, o którym mowa w § 3 z przyczyn niezależnych od wierzyciela, nie ma możliwości złożenia zlecenia sprzedaży” – uzasadnieniem tej zmiany jest sytuacja, w której z przyczyn losowych (czasowe odosobnienie, choroba, hospitalizacja itp.) wierzyciel, pomimo dobrej woli, nie będzie miał fizycznej lub innej, możliwości złożenia zlecenia we wskazanym terminie, co skutkować może umorzeniem postępowania przez komornika, w takich przypadkach komornik składałby zlecenie działając w interesie wierzyciela.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie została objęta założeniami.
237	Egzekucja z nieruchomości (uwaga ogólna) ZBP	Wbrew wcześniejszym założeniom projekt nie przewiduje żadnych uproszczeń w odniesieniu do egzekucji z nieruchomości. W szczególności niezasadnie odstąpiono od możliwości powierzenia udzielania przybicia i przyznawania własności bezpośrednio komornikom sądowym, utrzymując dualizm organów egzekucyjnym w odniesieniu do tego sposobu egzekucji, a dodatkowo niezasadnie powierzając dokonywanie wskazanych czynności referendarzom sądowym.	Uwaga nie może być uwzględniona. Z uwagi na liczne kontrowersje dotyczące powierzenia komornikom niektórych czynności (np. przyznawanie własności nieruchomości), odstąpiono od tych rozwiązań.

238	Egzekucja z nieruchomości KRS	Krajowa Rada Sądownictwa stoi ponadto na stanowisku, że proponowane w projekcie ograniczenia czynności należących do sądu w postępowaniu egzekucyjnym idą zbyt daleko. W szczególności w kompetencji sądu powinny pozostać postanowienia o przysądzeniu własności. Natomiast zbędne jest wprowadzanie art. 1040 ¹ stanowiącego, że plan podziału sumy uzyskanej z nieruchomości dokonuje komornik. Kompetencja tego organu w tym zakresie w obecnym stanie prawnym wynika z art. 921 § 1 k.p.c.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Kwestia wykonywania planu podziału nie jest postrzegana jednolicie i wprowadzenie art. 1040 ¹ k.p.c. jest konieczne dla ujednolicenia praktyki.
239	Art. 924 § 2 ZBP	Wykorzystując sposobność tak szerokiej nowelizacji przepisów k.p.c. należałoby poddać pod rozagę postulat zmiany art. 924 § 2 k.p.c. poprzez wprowadzenie uregulowania, że komornik (jako organ z inicjatywy którego dokonano wpisu) składa wniosek o wykreślenie w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji lub o usunięciu wniosku o wszczęcie egzekucji ze zbioru dokumentów, również w przypadkach zakończenia postępowania egzekucyjnego w inny sposób aniżeli przez umorzenie.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami. (na marginesie należy dodać, że toczą się prace nad innym projektem dotyczącym tego zagadnienia).
240	Art. 948 § 1¹ ZBP	Rekomendowane zmiany znoszą obligatoryjny obowiązek ponownego opisu i oszacowania nieruchomości,(...) „jeżeli wniosek o wszczęcie nowej egzekucji złożono przed upływem trzech lat od daty umorzenia postępowania, w którym dokonano opisu i oszacowania”. Ponowny opis i oszacowanie będzie przeprowadzony tylko na wniosek dłużnika lub wierzyciela. Z praktyki egzekucyjnej wynika, że każdorazowy ponowny opis i oszacowanie wydłuża czas odzyskiwania należności z majątku dłużnika (jakim jest nieruchomości) o co najmniej 6 miesięcy. Rekomendowana zmiana może więc w nieznacznym stopniu wpłynąć na zwiększenie efektywności postępowania egzekucyjnego. Mając na uwadze obecne realia rynku nieruchomości, w tym częste wahania cen nieruchomości, jak i to, że w okresie 3 lat wysoce prawdopodobne jest zaistnienie zmian tak w stanie prawnym, jak i faktycznym (w tym stanie zagospodarowania, techniczno-użytkowym), nieruchomości dłużnika, a także nieruchomości sąsiednich i infrastruktury mających wpływ na wartość tej pierwszej, uznać należałoby, iż wskazany 3 letni termin jest zbyt długi, tym bardziej, że od momentu oszacowania nieruchomości, do umorzenia postępowania może upłynąć długi okres czasu. Podobne unormowanie funkcjonuje wprawdzie w art. 985 § 2 k.p.c. (projekt proponuje wykreślenie tego przepisu), nie mniej odnosi się ono wprost do sytuacji, w której do umorzenia postępowania doszło na skutek nieudanej drugiej licytacji, nie zaś jakiegokolwiek umorzenia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami. Należy podkreślić, że decydujące znaczenie w tym zakresie ma wola stron.

241	Art. 967 ZBP	Wydaje się, że wskazane terminy są zbyt krótkie w przypadku egzekucji z nieruchomości dużej wartości, zwłaszcza z uwagi na częste finansowanie zakupu z kredytu. Zdarzają się licytacje dotyczące nieruchomości o wartości wielu milionów. Zagrożenie koniecznością zapłat wylicytowanej ceny w terminie dwóch tygodni znacznie ogranicza potencjalnych nabywców, którzy z reguły muszą korzystać z kredytu i obawiają się, że w tym terminie nie uzyskają jego wypłaty a komornik może a nie musi przedłużyć ten termin. Okres miesiąca też zresztą nie wydaje się wystarczający.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.
242	Art. 1027 § 2 ZBP	Nie bardzo wiadomo, czemu ma służyć ta zmiana redakcyjna, dotychczasowe brzmienie przepisu wskazujące, iż zarzuty przeciwko planowi podziału wnoszone są do organu egzekucyjnego, który go sporządził, wydaje się być nawet bardziej precyzyjne niż zwrot „wnosi się do komornika”.	Uwaga uwzględniona.
243	Art. 1035 ZBP	Należy rozważyć uzupełnienie projektowanego art. 1035 k.p.c. poprzez dodanie zapisu, iż w przypadku, gdy nieruchomość została nabyta w toku postępowania egzekucyjnego, zaś nabywca zapłacił całą cenę gotówką komornik składa wniosek o wykreślenie w księdze wieczystej wniosku o wszczęciu egzekucji. Skoro nabywca nie zaliczył na poczet ceny wierzytelności – nie powstaje konieczność ochrony wierzyciela, któremu przydzielono roszczenie powstałe wskutek potrącenia wierzytelności, która się w nim nie mieści (w postaci hipoteki powstałej z mocy samego prawa). Sugerowane rozwiązanie ułatwiłoby wpisanemu w księdze wieczystej nabywcy – jako właścicielowi zaciąganie np. kredytów zabezpieczonych hipotecznie, gdyż jego wierzyciele hipoteczni nie musieliby obawiać się utraty ręką księgi wskutek ujawnienia wzmianki o wszczęciu egzekucji. Przedmiotowa zmiana winna być w konsekwencji uznana w opinii wierzyciela za niewystarczającą. Z praktyki egzekucyjnej wynika, iż postępowanie odnośnie egzekucji z nieruchomości jest postępowaniem długotrwałym. Również przewlekłość występuje na etapie sporządzania planu podziału przez organ egzekucyjny. Proponuje się zatem, by w art. 1035 dokonać również następującej zmiany : Najpóźniej w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności, komornik sporządza plan podziału. Proponowany jednak zapis art. 1035 zwalnia organ egzekucyjny z obowiązku każdorazowego zatwierdzania planu podziału przez sąd. Zgodnie z dotychczasowym zapisem art. 1035 komornik sporządza projekt planu podziału i przekazuje go do sądu w celu zatwierdzenia. Dotychczasowy tryb egzekucji z nieruchomości w tym zakresie powoduje kolejną przewlekłość postępowania o co najmniej 5 miesięcy. Wprowadzenie trybu rekomendowanego przyczyni się bez wątpienia do kolejnego skrócenia czasu niezbędnego do	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.

		przeprowadzenia czynności w zakresie egzekucji z nieruchomości.	
244	Art. 1035 Iustitia	Proponowane zmiany w egzekucji z nieruchomości budzą następujące zastrzeżenia: - w rezultacie wprowadzenia tych rozwiązań nadzór sądu nad komornikami zostanie znacznie ograniczony, - skoro do uiszczenia reszty ceny wzywa komornik i on dzieli uzyskane środki na licytacji oraz wykonuje plan podziału, dlaczego cena nabycia ma być złożona na rachunek depozytowy sądu, a nie do komornika? - skoro plan podziału sporządzał będzie komornik, a sąd będzie dokonywał jego merytorycznej oceny jedynie na zarzut, a więc nieczęsto, to zachodzi obawa o prawidłowość sporządzania takich planów. Proponowane zmiany byłyby pożądane, gdyby obecnie komornicy poprawnie sporządzali plany podziału. Niestety w bardzo wielu przypadkach (w niektórych sądach do 80 %) przedkładane projekty planów podziału wymagają wprowadzenia przez sąd zmian. Obecna regulacja w tym zakresie wydaje się więc lepsza, chociaż w dużo większym stopniu angażująca sąd. Dzięki sporządzaniu projektu planu podziału przez komornika i następnie jego analizie przez sąd prawa uczestników postępowania egzekucyjnego są lepiej zabezpieczone. Na kanwie proponowanego art. 1035 k.p.c. postulować należy wprowadzenie obowiązku po stronie sądu informowania komornika o uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności. W obecnej regulacji brak takiej normy.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarte w niej propozycje nie były objęte założeniami.
245	Art. 1040¹ Krajowa Rada Radców Prawnych	a) Zgodnie z projektowanymi zmianami, plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości sporządzałby komornik sądowy. Obecnie komornik sporządza jedynie projekt, na podstawie którego plan sporządza sąd rejonowy. b) Zmianę należy ocenić pozytywnie. Aktualna regulacja jedynie przedłuża postępowanie egzekucyjne. c) Zbędny jest projektowany art. 1040¹ k.p.c. Kompetencje organu egzekucyjnego w zakresie wykonania planu podziału określa w wystarczający sposób art. 1028 § 1 k.p.c. Wątpliwości, o których mowa na stronie 41 Uzasadnienia wynikały z powierzenia kompetencji do sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji sądowi rejonowemu. Wobec projektowanych zmian wątpliwości te nie powinny mieć miejsca. Poprawniejsze systemowo byłoby zastąpienie w art. 1028 § 1 k.p.c. pojęcia „organ egzekucyjny” pojęciem „komornik sądowy”. Art. 1028 § 1 k.p.c. jako	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami. Nie w każdym przypadku komornik sądowy wykonuje plan podziału (por. art. 1064¹³ k.p.c.).

		przepis ogólny ma zastosowanie do podziału środków uzyskanych z egzekucji według wszelkich sposobów.	
246	Art. 1086 § 5 ZBP	Zgodnie z tekstem jednolitym Ustawy Kodeks postępowania cywilnego (DZ.U. 2013 poz. 403, 654 i 880) art. 824 § 1 nie zawiera punktu 4. Aktualny zapis art. 1086 § 5 brzmi: „, Bezskuteczność egzekucji nie stanowi podstawy umorzenia postępowania. Przepisu art. 823 nie stosuje się.” Z uwagi na fakt, iż brak jest w obowiązującym tekście jednolitym Ustawy w art. 824 § 1 punktu 4 istnieje uzasadnione podejrzenie, iż projekt ustawy miał na celu odniesienie się w tym punkcie do zapisu zawartego w art. 824 § 1 pkt. 3, który stanowi, że „jeżeli jest oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Gdyby rzeczywiście projekt Ustawy przewidywał brak możliwości umorzenia egzekucji na zasadzie 824 kpc z powodu bezskuteczności egzekucji taki rekomendowany zapis w art. 1086 byłby niespójny z zapisem prezentowanym w pkt. 134 podpunkt 3 dotyczący zapisu rekomendowanego w art. 62h, który zgodnie z rekomendacją ma brzmieć - Art. 62h. 1. Organ egzekucyjny prowadzący łącznie egzekucje kończy w formie postanowienia, egzekucję sądową z rzeczy lub prawa majątkowego, jeżeli jej dalsze prowadzenie jest niemożliwe, niecelowe lub <i>jeżeli jest oczywiste, że nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów tej egzekucji.</i> Uwzględniając powyższe istnieje domniemanie, że zapis zarekomendowany w art. 1086 par. 5 o treści : Bezskuteczność egzekucji nie stanowi podstawy umorzenia postępowania. Przepisu art. 824 § 1 pkt 4 nie stosuje się, jest zapisem błędnym, z uwagi na istniejącą niespójność z rekomendowanym zapisem opisanym poniżej w art. 62 h ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.	Uwaga niezasadna, gdyż dodanie punktu 4 w art. 824 § 1 k.p.c. jest przewidziane w projekcie.
247	Art. 1086 § 3 Sąd Najwyższy	W motywach projektu nie wyjaśniono powodów uchylenia art. 1086 § 3 k.p.c. statuującego obowiązek wystąpienia przez komornika z wnioskiem o wyjawienie majątku, jeżeli prowadzone z urzędu dochodzenia nie pozwalają na ustalenie dochodów dłużnika ani jego majątku. Być może rozważenia wymaga zmiana formuły tego przepisu na fakultatywną, niemniej jednak całkowite pozbawienie komornika legitymacji do wystąpienia z rozważanym wnioskiem budzi zastrzeżenia i wymaga należytego uzasadnienia.	Uwaga niezasadna. W świetle projektowanych art. 801 i nast. k.p.c., brak obowiązku wystąpienia z takim wnioskiem, wydaje się oczywisty. Legitymacja do wystąpienia z takim wnioskiem wynika z przepisu art. 920 § 2

			k.p.c.
Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji			
1.	Uwaga ogólna ZBP	W proponowanych zmianach Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie dodano przepisów związanych z egzekucją należności z rachunku walutowego. Art. 889 ¹ §1. KPC jednoznacznie określa sposób przeliczenia waluty na złotówki. Brak analogicznych zapisów po stronie postępowania administracyjnego utrudnia standaryzację i obsługę zajęć rachunków po stronie banków.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami
2.	Uwaga ogólna PGSP	W art. 3 projektu błędnie wskazano miejsce publikacji tekstu jednolitego ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - powinien być Dz.U. z 2012 r. poz. 1015 z późn.zm.	Uwaga uwzględniona.
3.	Uwaga ogólna ZBP	ZBP rekomenduje wprowadzenie zmiany w zakresie rozstrzygnięcia o zbiegu egzekucji polegającej na tym, że w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, organ sądowy z mocy prawa przejmowałaby dalsze prowadzenie obu egzekucji, bez potrzeby ingerencji sądu i wydawania jakichkolwiek orzeczeń w tym zakresie (rozstrzygnięcie zbiegu z mocy ustawy) (rekomendacja z Porozumienia pomiędzy ZBP i KRK z 12.12.2012 r.). W przypadku nieuwzględnienia powyższej propozycji, wskazać należy następujące uwagi w zakresie niniejszej propozycji legislacyjnej. Projektowany przepis nie rozstrzyga co będzie decydowało o pierwszeństwie zajęć, które wpłyną do banku np. tego samego dnia ale o różnych godzinach, czy będzie o tym decydowała konkretnie wcześniejsza godzina wpływu, czy też w takim wypadku należało będzie uznać, że wpływ mimo różnych godzin w tym samym dniu jest równoczesny i o pierwszeństwie zdecyduje wysokość kwot objętych poszczególnymi tytułami, a jeżeli tak to pojawia się jeszcze jedna wątpliwość, a mianowicie czy należność która ma decydować o wyborze organu łącznego będzie w takim wypadku obejmowała jedynie należność główną, czy też łącznie należność główną, odsetki i koszty.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami
4.	Art. 80 § 1 ZBP	Projektowana zmiana przepisu art. 80 § 1 wprowadza istotne novum w stosunku do obecnych realiów, a mianowicie zapis zgodnie z którym bank ma obowiązek zawiadomić organ egzekucyjny w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania (zawiadomienia o zajęciu), o przeszkodzie w dokonaniu wpłaty, w tym również o nieprowadzeniu rachunku bankowego zobowiązanego. Podkreślić należy, iż w dotychczasowej praktyce bankowej fakt nieprowadzenia rachunku bankowego na rzecz zobowiązanego nie był przedmiotem odrębnego zawiadamiania organów egzekucyjnych przez bank. W konsekwencji, ZBP zdecydowanie opowiada się przeciwko	Uwaga nie jest zasadna, gdyż nieprowadzenie rachunku dla zobowiązanego lub dłużnika jest przeszkodą w dokonaniu wpłaty. Celem proponowanej regulacji jest wyeliminowanie (nieuzasadnionych) wątpliwości

		wprowadzaniu przedmiotowej modyfikacji w treści art. 80 par.1, bowiem stanowi ona nadmierne oraz nieuzasadnione obciążenie dla banków, jak również pozostaje w sprzeczności z postulatami usprawnienia procesu obsługi zajęć egzekucyjnych.	w tym zakresie.
5.	Art. 81 § 4 i 5 ZBP	W związku zmiany do ustawy o postępowaniu sądowym w administracji zasadnym wydaje się skreślenie art. 81 § 4 i 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Procedura zajęcia rachunku bankowego i jego skutki winne być takie same w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym, jaki i sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Organ egzekucyjny jest gospodarzem postępowania i on winien podejmować wszystkie istotne decyzje w takim postępowaniu. Utrzymanie w/w zapisu art. 81 § 4 w egzekucyjnym postępowaniu administracyjnym, iż przy zajęciu rachunku bank będzie bez zgody organu egzekucyjnego dokonywał wypłat na bieżące wynagrodzenia za pracę oraz na zasądzone alimenty i renty o charakterze alimentacyjnym zasądzone tytułem odszkodowania - nie jest racjonalne. To sam organ egzekucyjny winien zawsze zwalniać określone należności gdyż on prowadzi egzekucję i najlepiej ocenia czy w danych warunkach faktycznych określone środki można zwolnić. Banki w takiej sytuacji nie mogą wyręczać organu egzekucyjnego i na siebie przyjmować ryzyko dokonywania określonych rozstrzygnięć egzekucyjnych. Bank ma jedynie realizować określone decyzje organu egzekucyjnego a nie zastępować go w postępowaniu egzekucyjnym. W sądowym postępowaniu egzekucyjnym sprawa każdej wypłaty z zajętego rachunku wymaga zgody organu egzekucyjnego i dlatego w administracyjnej egzekucji powinna obowiązywać taka sama zasada. Nie można na podmiot prywatny, jakim są banki przerzucać określonych decyzji egzekucyjnych należących do organu państwowego. W związku ze zmianami w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zasadnym byłoby przyjęcie jednolitej definicji dla określenia „bieżące wynagrodzenie” w sytuacji, gdy miały zostać utrzymany zapis art. 81 § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Interpretacja bieżącego wynagrodzenia budzi wątpliwości, wobec czego bank wypłacając lub odmawiając wypłaty wynagrodzenia naraża się, że z jego interpretacją nie zgodzi się organ egzekucyjny lub dłużnik, co w praktyce się zdarza. Wykreślenie w/w spowodowałoby zdjęcie z banku obowiązku ustalania, jakie wynagrodzenie uznać za bieżące oraz jakie należności ze stosunku pracy uznać za wynagrodzenie. Samo pojęcie wynagrodzenia również budzi kontrowersje i jest różnie interpretowane przez banki, organy egzekucyjne i dłużników.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.
6.	Art. 86 b § 1 ZBP	Art. 893 kpc wskazuje jednoznacznie na obowiązek przesyłania przez komornika zajęcia rachunku przez system teleinformatyczny. Z drugiej strony art. 86 b § 1. Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji otrzymał zapis: „Zawiadomienia i wezwania, o których mowa w przepisach niniejszego rozdziału, przesyła się do banku i organu egzekucyjnego za pośrednictwem	Uwaga nie jest zasadna. Wprowadzenie zastrzeżenia dotyczącego przyczyn technicznych jest konieczne,

		systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, chyba że jest to niemożliwe z przyczyn technicznych.” Wątpliwości budzi brak spójności dwóch ustaw oraz określenie „przyczyny techniczne”. Taki zapis umożliwia stosowanie przesyłania zawiadomienia w formie papierowej o zajęciu rachunku przez organy egzekucyjne działające w oparciu o Ustawę o postępowaniu egzekucyjnym w administracji bez wyraźnego wskazania przyczyn technicznych, które uniemożliwiły wykorzystanie dedykowanego systemu teleinformatycznego. Problemy techniczne mogą mieć np. charakter lokalny lub czasowy. Uważamy, że tego rodzaju zapisy są sprzeczne z założeniami proponowanej informatyzacji postępowania egzekucyjnego.	gdyż jego brak może sparaliżować egzekucję. Celowe jest utrzymanie ogólnego pojęcia „przyczyny techniczne” bez uszczegóławiania, o jakie przyczyny chodzi.
Ustawa – Prawo o notariacie			
1	Art. 95h – j KRN	Z uwagi na fakt, iż prezesi sądów rejonowych lub osoby przez nich wyznaczone uzyskują dostęp do Rejestru Spadkowego przy użyciu podpisu elektronicznego weryfikowanego przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu, system do prowadzenia Rejestru wymaga zarejestrowania listy certyfikatów właściwych podpisów elektronicznych, którymi posługują się osoby uprawnione do dokonywania wpisów w rejestrze. Listę taką, na bieżąco aktualizowaną, prowadzi Krajowa Rada Notarialna na podstawie informacji o notariuszach i asesorach notarialnych (obecnie także zastępcach notarialnych) przekazywanych na bieżąco przez prezesów izb notarialnych. W celu dopuszczenia do korzystania z Rejestru Spadkowego prezesów sądów rejonowych oraz osób przez nich wyznaczonych, wykaz takich osób powinien prowadzić albo Minister Sprawiedliwości albo prezesi sądów apelacyjnych, przy czym obowiązek niezwłocznego udostępnienia Krajowej Radzie Notarialnej aktualnej listy (lub list) na potrzeby Rejestru Spadkowego powinien być przewidziany wprost w ustawie. W związku z rozszerzoną funkcjonalnością Rejestru Spadkowego KRN niezbędne jest dokonanie zmiany proponowanego art. 95h § 4 ustawy Prawo o notariacie, poprzez nadanie mu następującego brzmienia: „§ 4. Zarejestrowanie nie następuje, jeżeli w stosunku do danego spadkodawcy został już uprzednio zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia lub prawomocne postanowienie o stwierdzenie nabycia spadku”. Wydaje się	Uwaga nie może być uwzględniona. Kwestia udostępniania listy certyfikatów nie należy do materii ustawowej. Propozycje dotyczące przepisów o aktach poświadczenia dziedziczenia nie mogą być uwzględnione, gdyż wykraczają poza zakres projektu.

	niezbędne rozszerzenie możliwości sporządzania przez notariusza aktów poświadczenia dziedziczenia w sytuacji niemożności jednoczesnego stawiennictwa przy sporządzaniu protokołu dziedziczenia i aktu poświadczenia dziedziczenia wszystkich osób, które mogą wchodzić w rachubę, jako spadkobiercy ustawowi lub testamentowi czy spadkobiercy w indykacyjni, a także w sytuacji, gdy spadkobiercami są osoby małoletnie. W związku z tym Krajowa Rada Notarialna proponuje zmianę treści art.95i i art. 95j ustawy Prawo o notariacie poprzez nadanie im następującego nowego brzmienia: .Art. 95i. Przed sporządzeniem aktu poświadczenia dziedziczenia notariusz spisuje protokół dziedziczenia w obecności co najmniej jednej osoby, która może wchodzić w rachubę jako spadkobierca ustawowy lub testamentowy albo przedstawiciela ustawowego małoletniego, a w przypadku zapisu windy kacyjnego, takie co najmniej jednej osoby, na rzecz której spadkodawca uczynił zapis windykacyjny albo przedstawiciela ustawowego małoletniego. Art. 95j. § 1. Przystępując do spisania protokołu dziedziczenia notariusz poucza osoby biorące udział w spisywaniu protokołu o obowiązku ujawnienia wszelkich okoliczności objętych treścią protokołu oraz O odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń. § 2. W protokole dziedziczenia zamieszcza się w szczególności: 1) zgodne żądanie poświadczenia dziedziczenia złożone przez osoby biorące udział w spisywaniu protokołu; 2) oświadczenia o istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi; 3) oświadczenia o znanych testamentach spadkodawcy lub braku takich testamentów; 4) oświadczenia, że w odniesieniu do spadku nie zostało uprzednio wydane postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku i nie toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku ani nie został sporządzony akt	

	poświadczenia dziedziczenia; 5) oświadczenia, czy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne oraz który spośród spadkobierców powołanych do spadku z ustawy odpowiada warunkom przewidzianym do dziedziczenia gospodarstwa rolnego; 6) oświadczenia, czy spadkodawca w chwili śmierci był cudzoziemcem lub, nie posiadając żadnego obywatelstwa, nie zamieszkiwał w Rzeczypospolitej Polskiej albo w skład spadku wchodzi prawa rzeczowe lub posiadanie nieruchomości położonej za granicą; 7) oświadczenia, czy były składane oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku lub zapisu windykacyjnego, czy zostało wydane orzeczenie dotyczące niegodności spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, oraz czy by/y zawierane umowy z przyszłym spadkodawcą o zrzeczenie się dziedziczenia po nim; 8) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń; 9) wzmiankę o złożeniu oświadczeń przez uczestników czynności nie biorących udziału w spisaniu protokołu poświadczenia dziedziczenia. § 3. Jeżeli przy sporządzaniu protokołu dziedziczenia nie są obecne wszystkie osoby, które mogą wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi lub testamentowi albo ich przedstawiciele ustawowi, a w przypadku zapisu windykacyjnego, także co najmniej jedna osoba, na rzecz której spadkodawca uczynił zapis windykacyjny albo jej przedstawiciel ustawowy, w takim przypadku uczestnik lub uczestnicy czynności zobowiązani są przedłożyć notariuszowi oświadczenia każdego z nieobecnych, sporządzone w formie aktu notarialnego, co do okoliczności, o których mowa w § 2 pkt 1-8. § 4. Jeżeli od dnia otwarcia spadku nie upłynęło sześć miesięcy, w protokole dziedziczenia należy zamieścić oświadczenia spadkobierców, którzy będą	

	dziedziczyć spadek, o prostym przyjęciu spadku lub przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza albo o odrzuceniu spadku, chyba że oświadczenia tej treści zostały już przez spadkobierców uprzednio złożone. W takim przypadku należy zamieścić wzmiankę o dacie, miejscu i treści złożonych przez poszczególnych spadkobierców oświadczeń. § 5. Przepisy § 3 i 4 stosuje się także do oświadczenia osoby, na rzecz której spadkodawca uczynił zapis windykacyjny. § 6. Do protokołu dziedziczenia notariusz załącza: 1) odpis aktu zgonu spadkodawcy;2) odpisy aktów stanu cywilnego osób powołanych do spadku z ustawy;3) wypisy aktów notarialnych zawierających oświadczenia uczestników czynności nie biorących udziału w spisaniu protokołu;4) inne dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie praw do spadku. " W celu usunięcia możliwych sporów pojawiających się w sytuacji, w której spadkobierca składa oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po upływie sześciu miesięcy od dnia otwarcia spadku. Krajowa Rada Notarialna proponuje rozszerzenie katalogu przyczyn zmuszających notariusza do odmowy sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia zawartych w art. 95e§ 2 ustawy Prawo o notariacie poprzez dodanie po dotychczasowym punkcie 4, nowego pkt 5 w brzmieniu: 5) jeśli od dnia otwarcia spadku upłynęło sześć miesięcy, a spadkobierca po tym terminie złożył oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza lub odrzuceniu spadku. ", 12. Z uwagi na różne zakresy wpisów w Rejestrze Spadkowym, w zależności od tego czy dotyczą one aktu poświadczenia dziedziczenia czy prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, a także na regulacje Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (Uli) NR 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń,	

	przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego, które będzie (co do zasady) stosowane od dnia 17 sierpnia 2015 roku. Krajowa Rada Notarialna proponuje zmianę treści projektowanego art. 95h' ustawy Prawo o notariacie, umożliwiającą alternatywne wpisywanie określonych danych oraz rozszerzenie ich zakresu w przypadku postanowień sądowych, poprzez nadanie temu artykułowi następującego brzmienia: .Art. 95//'. Rejestr Spadkowy zawiera: 1) numer wynikający z kolejności wpisu;2) datę oraz godzinę i minutę dokonania wpisu;3) datę oraz miejsce sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia albo dzień, miesiąc i rok wydania postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, postanowienia uchylającego lub zmieniającego postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo postanowienia uchylającego akt poświadczenia dziedziczenia oraz sygnaturę akt sprawy;5) imię, nazwisko i siedzibę kancelarii notariusza, a jeżeli akt poświadczenia dziedziczenia sporządził zastępca notarialny - nadto imię i nazwisko zastępcy, natomiast w przypadku postanowienia sądowego nazwę sądu, który wydał postanowienie;6) imię i nazwisko spadkodawcy, imiona jego rodziców oraz jego numer PESEL;) datę i miejsce urodzenia spadkodawcy, jeśli spadkodawca nie posiadał numeru PESEL;6) datę i miejsce zgonu spadkodawcy lub miejsce znalezienia zwłok oraz jego ostatnie miejsce zamieszkania; 13. W projektowanym art. 95i § 1 ustawy Prawo o notariacie na początku zdania drugiego sformułowanie „Podpis elektroniczny” należy zmienić na	

		..Bezpieczny podpis elektroniczny."	
Ustawa o radcach prawnych			
1	Art. 52 Krajowa Rada Radców Prawnych	W pierwszej kolejności podniesienia wymaga kwestia, że projekt nie uwzględnia zmian w ustawie o radcach prawnych, które wprowadziła ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz. U. 2003, poz. 829), a które obowiązują od dnia 23 sierpnia 2013 r. Przywołana ustawa dodała ust. 4 w art. 52 ustawy o radcach prawnych, w brzmieniu nakazującym radom okręgowych izb radców prawnych prowadzenie aktualnej listy radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz publikowanie jej w Biuletynie Informacji Publicznej. Projektodawca nie zwrócił uwagi na zmiany wprowadzone ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (analizowany projekt powstał najprawdopodobniej wcześniej), jak i delegację ustawową dla Krajowej Rady Radców Prawnych. Tym samym konstrukcja proponowanych zmian zdaje się zmierzać do wyeliminowania z treści ustawy dodanego niedawno przepisu, poprzez zastąpienie aktualnych list publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej, „krajowymi” listami prowadzonymi przez Krajową Radę Radców Prawnych na podstawie informacji otrzymywanych z rad okręgowych izb radców prawnych. Informacje dotyczące radców prawnych i aplikantów radcowskich, które powinny być umieszczone - zgodnie z projektem - na „krajowych” listach radców prawnych i aplikantów radcowskich (o różnym zakresie udostępnianych danych -ograniczonych w przypadku publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Radców Prawnych), mogą stanowić przecież wytyczne dla wykonania delegacji ustawowej zawartej w art. 60 pkt 8 lit. d ustawy o radcach prawnych do wydania stosownego regulaminu przez Krajową Radę Radców Prawnych. W związku z powyższym należy postawić pytanie, nad racjonalnością obecnego brzmienia art. 52 ust. 4 ustawy. Jeżeli projektodawca uznaje, że nałożone tam obowiązki na organy samorządu radcowskiego mają spełniać rolę informacyjną wobec osób trzecich (rady okręgowych izb radców prawnych prowadzą obecnie takie listy na stronach internetowych izby), to warto skorelować ten przepis z obowiązkiem nałożonym na samorząd radcowski w świetle przedstawionego projektu. Zwrócić należy uwagę, że „aktualna lista radców prawnych” w rozumieniu art. 52 ust. 4 ustawy, jest pojęciem	Uwaga uwzględniona.

	zakresowo odmiennym od „listy radców prawnych”. Tym samym na poziomie okręgowej izby radców prawnych powstają dwie równoległe prowadzone listy, o zakresie regulowanym przez przepisy prawa wewnętrznego (co nie wymaga obecnie ingerencji Ustawodawcy). Wymaga przy tym zaznaczenia, że lista radców prawnych i aplikantów mających miejsce zamieszkania na terenie izby powinna być prowadzona oddzielnie dla radców prawnych i oddzielnie dla aplikantów radcowskich. Projekt nakłada na radę obowiązek udostępniania Krajowej Radzie Radców Prawnych aktualnych informacji o radcach prawnych, aplikantach radcowskich i prawnikach zagranicznych znajdujących się na prowadzonych przez nią listach. Krajowa Rada Radców Prawnych na ich podstawie ma prowadzić w systemie teleinformatycznym „krajową” listę radców prawnych, aplikantów i prawników zagranicznych udostępnianą sądom. Zakres tych informacji jest odmienny od informacji umieszczanych na aktualnej liście radców prawnych i aplikantów radcowskich, publikowanej przez radę okręgowej izby radców prawnych w Biuletynie Informacji Publicznej (np. na aktualnej liście radców prawnych nie może znajdować się radca prawny skreślony uchwałą rady z listy radców prawnych, zaś informacje przesyłane przez rady mają zawierać informację o skreśleniu z listy radcy prawnego, co ma być ujawnione na „krajowej” liście radców prawnych udostępnianej w systemie teleinformatycznym). Rozważania powyższe zmuszają do rozróżnienia terminologicznego różnych spisów radców prawnych i spisów aplikantów radcowskich, gdyż w innym przypadku pojęcie listy radców prawnych lub listy aplikantów radcowskich otrzyma różne zakresy pojęciowe, co nie jest korzystne dla jasności regulacji. Zasadne wydaje się zastosowanie rozróżnienia i użycie pojęcia „krajowy wykaz” zamiast „lista radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych” (co jest zmianą o charakterze semantycznym) oraz prowadzenie takiego „krajowego wykazu” osobno dla radców prawnych, aplikantów oraz prawników zagranicznych. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów nadała również nowe brzmienie normie zawartej w art. 24 ust. 2, zgodnie z którą obecnie wpis osoby, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego, lub osób, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2, następuje na ich wniosek. Uchwałą w sprawie wpisu podejmuje rada okręgowej izby radców prawnych właściwa odpowiednio	

	ze względu na - miejsce odbycia aplikacji radcowskiej, miejsce złożenia wniosku lub miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis. Niejasność tego przepisu polega na tym, że jego wykładnia językowa pozwala na wyciągnięcie wniosku, iż wpis na listę radców prawnych osób, o których mowa w art. 25 ust. 2, następuje niezależnie od wyniku złożonego egzaminu radcowskiego (chyba że przyjmiemy że złożony egzamin radcowski, to egzamin z wynikiem pozytywnym). Niezależnie od powyższego, złożenie wniosku o wpis na listę radców prawnych przez osoby po egzaminie radcowskim, może nastąpić do rady okręgowej izby radców prawnych właściwej według miejsca złożenia wniosku (nie wiadomo o jaki wniosek Ustawodawcy chodzi, najprawdopodobniej o ten wniosek, o którym mowa <i>in principio</i> art. 25 ust. 2 ustawy), co stoi w sprzeczności z ideą -która także przyświeca analizowanemu projektowi, na co wskazuje proponowane brzmienie art. 52 ust. 4 projektu - przynależności radców prawnych do określonej izby (a więc wpisanych na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych) właściwej ze względu na ich miejsce zamieszkania. Utrzymanie terytorialnej właściwości izby dla zamieszkałych na jej obszarze radców prawnych jest natomiast konieczne z uwagi na obowiązki rady wobec sądu np. w zakresie wskazywania pełnomocników z urzędu. W związku z tym należy rozważyć ponowną zmianę art. 24 ust. 2 ustawy (zmienionego ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów) w kierunku jego doprecyzowania: W art. 24 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Wpis osoby, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego, następuje na jej wniosek, na podstawie uchwały rady okręgowej izby radców prawnych właściwej ze względu na miejsce odbycia aplikacji radcowskiej, a w przypadku osoby, o której mowa w art 25 ust. 2, ze względu na miejsce jej zamieszkania. W przypadku osoby, o której mowa w art. 25 ust. 1, do podjęcia uchwały w sprawie wpisu na listę radców prawnych właściwa jest rada okręgowej izby radców prawnych ze względu na jej zamieszkanie.” Podobnie nie do końca przemyślane wydaje się kazuistyczne określenie informacji, które znajdować mają się na „krajowych,, listach prowadzonych w systemie teleinformatycznym, z uwzględnieniem celu jakiemu mają one służyć. Kwestie te powinny zostać pozostawione w gestii organów samorządu zawodowego, z niezbędnym zakresem informacji wskazanym w ustawie. Nie ma potrzeby między innymi	

	informowania o roku aplikacji na którym obecnie znajduje się aplikant radcowski. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów zniosła uzależnienie uprawnień aplikanta radcowskiego od różnych okresów, jakie upłynęły od rozpoczęcia aplikacji oraz jednoznacznie i ostatecznie uregulowała kwestię statusu aplikanta. Obecnie aplikant radcowski po upływie 6 miesięcy aplikacji może zastępować radcę prawnego w zakresie o którym mowa w art. 351 ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Tym samym dla potencjalnych odbiorców list prowadzonych w systemie teleinformatycznym przez Krajową Radę Radców Prawnych wystarczająca jest informacja o uprawnieniu aplikanta do zastępowania radcy prawnego w wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 351 ust. 1 i 4 ustawy o radcach prawnych, zaś irrelevantna prawnie jest informacja dotycząca roku aplikacji radcowskiej. Mając na względzie stworzenie spójnej systemowo regulacji, uwzględniającej nie tylko zmiany wprowadzone ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów, ale także potrzeby natury praktycznej i organizacyjnej, niniejszym proponuje się - z zastrzeżeniem konieczności dalszych konsultacji - następujące zmiany w ustawie o radcach prawnych. 1) w art. 52 dodaje się ust 5-7 w brzmieniu: 5. Rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi listy radców prawnych i aplikantów radcowskich mających miejsce zamieszkania na terenie izby. 6. Rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi listę prawników zagranicznych na zasadach określonych w przepisach odrębnych. 7. Rada okręgowej izby radców prawnych udostępnia niezwłocznie Krajowej Radzie Radców Prawnych aktualne informacje o radcach prawnych, aplikantach radcowskich i prawnikach zagranicznych wpisanych na prowadzone przez nią listy. Informacje obejmują: imię i nazwisko radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub prawnika zagranicznego, datę uchwały o wpisie na listę i numer wpisu, datę skreślenia z listy, informacje o posiadaniu prawa wykonywania zawodu radcy prawnego oraz o zawieszeniu	

		prawa wykonywania zawodu radcy prawnego, a w przypadku aplikantów radcowskich - informację o prawie zastępowania radcy prawnego w zakresie określonym art. 351 ustawy. "; 2) po art. 60 dodaje się art. 60¹ w brzmieniu: „Art. 60¹. 1. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez rady okręgowych izb radców prawnych, Krajowa Rada Radców Prawnych prowadzi w systemie teleinformatycznym krajowe wykazy radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych, zawierające nazwę właściwej rady okręgowej izby radców prawnych oraz informacje, o których mowa w art. 52 ust. 7. 2. Krajowa Rada Radców Prawnych zapewnia sądom dostęp do krajowych wykazów radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych, o których mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. 3. Krajowa Rada Radców Prawnych udostępnia na stronie internetowej Krajowej Izby Radców Prawnych informacje o radcach prawnych, aplikantach radcowskich i prawnikach zagranicznych obejmujące co najmniej imię i nazwisko radcy prawnego, aplikanta radcowskiego albo prawnika zagranicznego oraz numer wpisu na listę. "; 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem ".	
Ustawa - Prawo bankowe			
1	Uwaga ogólna PGSP	W art. 10 projektu należałoby dodać kolejną zmianę Prawa bankowego - Dz.U. z 2013 r., poz. 777.	Uwaga uwzględniona
2.	Art. 54 ust. 1. ZBP	Prawo bankowe – art. 54 ust.1 – określający kwotę wolną od zajęcia budzi wątpliwości co do określenia, iż jest ona wolna w każdym miesiącu. Czy oznacza to, że w	Uwaga uwzględniona w tej części, w której zawiera wątpliwości co do

	przypadkach gdy zajęcie nie zostanie zrealizowane w ciągu np. dwóch miesięcy, kwota wolna sumuje się czy też zawsze pozostaje w niezmienniej wysokości. Czy jeśli posiadacz rachunku pozostawił na rachunku kwotę wolną od zajęcia a w kolejny miesiącu wpłynęły środki to powiększa się saldo nie objęte egzekucją o kolejną kwotę czy też nadal pozostaje w starej wysokości. Wątpliwości te mają istotne znaczenie z punktu widzenia banków, które realizują zajęcia egzekucyjne. W konsekwencji należałoby proponować inne rozwiązanie, które przyjęło się w doktrynie i praktyce wykonywania przepisu, a nie wynika jednoznacznie z obecnego brzmienia – przywilej z art. 54 ust. 1 powinien mieć charakter jednorazowy. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny przywilej z art. 54 ustawy – Prawo bankowe ma charakter jednorazowy, a nie odnawialny i może tylko raz ochronić dłużnika w ramach danego postępowania egzekucyjnego (tak: W. Pyziół: Prawo bankowe. Komentarz s. 163). Oznacza to, że przywilej egzekucyjny ma zastosowanie tylko raz w ramach konkretnego zajęcia egzekucyjnego. Jeżeli zajęcie trwa, a uprawniony po jego dokonaniu zadysponował kwotą wolną od egzekucji, to dokonanie następnie wpłat na ten rachunek powoduje, że cała wpłacona kwota objęta jest już skutkami zajęcia. Zgodnie bowiem z art. 890 § 1 k.p.c. zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego jest dokonane z chwilą doręczenia bankowi zawiadomienia o zakazie wypłat z tego rachunku i obejmuje również kwoty, które nie były na rachunku bankowym w chwili jego zajęcia, a zostały wpłacone na ten rachunek po dokonaniu zajęcia. Ponadto, ZBP postuluje, aby to organ egzekucyjny miał obowiązek informować bank o tym, czy kwota wolna przysługuje posiadaczowi rachunku, będącemu dłużnikiem, ponieważ bank nie posiada możliwości ustalenia czy jednorazowy co do zasady przywilej związany z zajęciem nie został już przez dłużnika wykorzystany w innym banku. Na powyższy brak możliwości faktycznych i technicznych ustalenia przez bank wypłat z tytułu kwoty wolnej od egzekucji w innych bankach i rolę informacji pochodzącej od organu egzekucyjnego w tym zakresie zwracała uwagę Komisja Nadzoru Finansowego w piśmie z dnia 23 września 2011 r. (nr DPP/024/702/2/11/MHG). Nie wydaje się zasadne ograniczenie egzekucji poprzez zmniejszenie kwoty wolnej od zajęcia do wysokości minimalnego wynagrodzenia z dodatkowym jeszcze uzasadnieniem, że jest to spójne z przepisami dot. ochrony wynagrodzenia za pracę. Zmniejszenie kwoty wolnej od egzekucji dla banków ma charakter techniczny, nie eliminuje natomiast w ogóle wszystkich dotychczasowych problemów interpretacyjnych	wysokości stawki podatku. W pozostałym zakresie uwaga nie może być uwzględniona.

		i zastępuje dyskusję, która przewija się od dawna, a dotyczy uchylecia przepisu art. 54 w całości. W konsekwencji, ZBP rekomenduje przyjęcie rozwiązania zgodnie z którym dłużnik będzie uprawniony do skorzystania z kwoty wolnej od potrąceń jeden raz w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego od jego rozpoczęcia, aż do czasu zakończenia. Przepis mówi, kwota wolna od zajęć ustalana będzie po potrąceniu składek na ZUS i zaliczek na podatek dochodowy. Nie wskazuje się przy tym w jakiej wysokości ma to być potrącana zaliczka, czy 18% czy wyższa (jeżeli egzekucja toczy się przeciwko osobie która już w danym roku opłacała podatek według podwyższonego progu), a jeżeli ktoś ma przychody które wpływają na rachunek i opłaca podatek dochodowy według 19% liniowy, albo ryczałtowy? Proponowana zmiana brzmienia tego przepisu poprzez wprowadzenie kwoty wolnej od zajęcia w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę rodzi wątpliwość czy po stronie banku po uzyskaniu informacji o minimalnym wynagrodzeniu za pracę będzie na nim spoczywał obowiązek pomniejszenia o składki na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy. W uzasadnieniu zmian art. 54 Prawa bankowego w zakresie stosowania kwoty wolnej wskazano, iż „Takie rozwiązanie zapewni spójność projektowanego przepisu z przepisami dotyczącymi ochrony wynagrodzenia za pracę.” Z drugiej strony art. 889 kpc § 1 pkt 1 wskazuje, że bank nie może dokonywać wypłaty bez zgody komornika. Obecnie szacuje się, że ponad 90% „zgód” dotyczy umożliwienia dłużnikowi wypłat z rachunku związanych z wpływem np. wynagrodzenia lub innego świadczenia, które już zostało zajęte przez komornika. Nowy sposób przyznawania kwoty wolnej powinien wyeliminować tego typu zwolnienia stąd przyjęć należy, że albo zapis umożliwiający komornikowi wyrażanie zgody na wypłaty z rachunków objętych zajęciem, do których obowiązuje kwota wolna jest bezzasadny albo należałoby wyraźnie określić (w uzasadnieniu lub przepisach), że komornik nie stosuje praktyki polegającej na zwalnianiu określonych wpływów na rachunek dłużnika (wynagrodzenia, emerytura, itd.).	
3.	Art. 96 ust. 1a ZBP	Wg projektu BTE może obejmować odsetki zmienne, ale wyłącznie wtedy, gdy ich podstawą jest jedna ze stóp referencyjnych RPP albo stopa pochodząca z innego publicznego źródła, możliwa do zweryfikowania przez strony czynności bankowej. Zastrzeżenie budzi zapis dotyczący stóp referencyjnych RPP, gdyż w tym samym miejscu	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż nie chodzi o każde publicznie dostępne źródło, ale o publikator urzędowy.

		dopuszcza się możliwość posługiwania „stopą procentową pochodzącą z innego publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez strony czynności bankowej. Każda ze stóp referencyjnych RPP jest zarazem „stopą procentową pochodzącą z innego publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez strony czynności bankowe”, więc uwypuklanie stóp RPP nie ma żadnego uzasadnienia. Proponuje się zatem wykreślenie zapisu dotyczącego stóp referencyjnych RPP, a dodatkowo wskazujemy, że proponowany zapis można ograniczyć przez nałożenie obowiązku ogólnego wskazania „sposobu obliczania odsetek” - w tym zakresie praktyka jest na tyle ugruntowana, że pozostawienie zapisu ogólnego w takim kształcie nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych. ZBP przedkłada następującą propozycję w zakresie brzmienia art. 96 ust. 2 ustawy - Prawo Bankowe: „2. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia oraz kwotę zadłużenia, do której bank jest uprawniony do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Odsetki zmienne mogą być wyrażone wyłącznie w oparciu o stopę procentową pochodzącą z publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez obie strony umowy (bazowa stopa procentowa)”.	
4	Art. 54 LEWIATAN	Proponowana zmiana brzmienia tego przepisu poprzez wprowadzenie kwoty wolnej od zajęcia w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę rodzi wątpliwość czy po stronie banku, po uzyskaniu informacji o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, będzie spoczywał obowiązek pomniejszenia o składki na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy.	Uwaga nie może być uwzględniona. W świetle projektowanego przepisu, kwestia ta nie budzi wątpliwości.
5	Art. 96 LEWIATAN	Brak jest uzasadnienia dla umieszczania w treści BTE informacji o kwocie zadłużenia, do której Bank może wystawić BTE. Żądanie umieszczania tej informacji w treści BTE to ponowne badanie podstaw materialnoprawnych uprawnienia do wystawienia BTE. Te z kolei są opisane w art. 95 i nie powinno się ich umieszczać w treści dokumentu. Podobnie nie jest uzasadnione ograniczanie prawa do wystawiania BTE dla należności opartych na zmiennym oprocentowaniu do przypadków kiedy odsetki liczone są wyłącznie w jeden ze	Uwaga nie może być uwzględniona. Zamieszczenie w BTE wzmianki o wysokości kwoty, do której bank może wystawić BTE wiąże się z celami gwarancyjnymi (dłużnik powinien mieć możliwość oceny, czy BTE pozostaje w

		wskazanych dwóch sposobów formuły obliczania zmiennych odsetek jako podstawy wystawienia BTE. Wg projektu BTE może obejmować odsetki zmienne, ale wyłącznie wtedy, gdy ich podstawą jest jedna ze stóp referencyjnych RPP albo stopa pochodząca z innego publicznego źródła, możliwa do zweryfikowania przez strony czynności bankowej. Zastrzeżenie budzi zapis dotyczący stóp referencyjnych RPP, gdyż w tym samym miejscu dopuszcza się możliwość posługiwania „stopą procentową pochodzącą z innego publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez strony czynności bankowej”. Każda ze stóp referencyjnych RPP jest zarazem „stopą procentową pochodzącą z innego publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez strony czynności bankowej”, więc uwypuklanie stóp RPP nie ma żadnego uzasadnienia. Proponuje się zatem wykreślenie zapisu dot. stóp referencyjnych RPP, a dodatkowo wskazujemy, że proponowany zapis można ograniczyć przez nałożenie obowiązku ogólnego wskazania „sposobu obliczania odsetek” - w tym zakresie praktyka jest na tyle ugruntowana, że pozostawienie zapisu ogólnego w takim kształcie nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych.	zgodności z jego oświadczeniem złożonym wobec banku). Projektowany przepis w zakresie dotyczącym „sposobu obliczania odsetek” jest powtórzeniem aktualnie obowiązującej treści. Sposób obliczania odsetek budzi wiele wątpliwości w orzecznictwie. Co do stopy odsetek zmiennych – por. stanowisko do uwagi nr 3.
6.	Art. 97 ZBP	Należy wskazać, że projekt zmiany ust. 2 art. 97 pr. bankowego zawiera nie cywilistyczne określenie formy składania oświadczenia o poddaniu się egzekucji na formularzu „w postaci papierowej”. Mało czytelny wydaje się również przepis art. 97 ust. 4 ustawy prawo bankowe. w szczególności w części dot. formy dołączanych dokumentów. Czy bte winien być składany stosownie do art. 781 k.p.c. tylko i wyłącznie z pośrednictwem systemu teleinformatycznego (jak wynika z uzasadnienia projektu), czy też może być to wygenerowany wydruk-dokument z systemu teleinformatycznego. Zauważyć tutaj należy, iż przepis art. 97 ust. 2 ustawy prawo bankowe przewiduje możliwość składania oświadczenia o poddaniu się egzekucji m.in. w postaci papierowej. Jak zatem odnieść taki dokument do wymogu przewidzianego w art. 97 ust. 4, a dot. dołączania odpisów dokumentów poświadczanych elektronicznie i wymogu składania wniosku o nadanie klauzuli za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wydaje się, iż rozwiązaniem może być tu jedynie skanowanie i wprowadzanie takich dokumentów do systemu. Nie wyjaśnia się nadto, czym jest poświadczenie elektroniczne i jakie warunki winny być w tym zakresie spełnione. W świetle nasuwających się wątpliwości zasadnym byłoby doprecyzowanie procedury składania wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli nie w ustawie prawo bankowe, to w przepisach k.p.c.	Uwaga nie może być uwzględniona w zakresie art. 97 ust. 2, gdyż przepis ten nie określa formy oświadczenia, ale jego postać. Uwaga nie jest też zasadna w zakresie dotyczącym art. 97 ust. 4. Wniosek o nadanie klauzuli BTE będzie składany wyłącznie elektronicznie. Bank będzie do niego dołączał oświadczenie dłużnika złożone w formie elektronicznej, a jeżeli dłużnik złożył to oświadczenie na papierze, to bank będzie dołączał jego odpis poświadczony elektronicznie (analogiczną instytucję przewidziano w projektowanym art. 129 k.p.c. i tam przewidziano upoważnienie do wydania aktu wykonawczego normującego

		Projekt zakłada, że do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności BTE dołącza się odpisy dokumentów poświadczone elektronicznie. Wątpliwości wzbudza niejasność sposób elektronicznego poświadczenia tychże dokumentów za zgodność z oryginałem oraz treść dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności e-BTE; w związku z tym postuluje się dookreślenie sposobu elektronicznego poświadczenia ww. dokumentów za zgodność z oryginałem.	formaty odpisów). Przepisy k.p.c. znajdują zatem odpowiednie zastosowanie (art. 13 § 2 k.p.c.) do odpisów sporządzanych przez bank.
7	Art. 97 ZBP	Projekt zakłada, że do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności e-BTE dołącza się odpisy dokumentów poświadczone elektronicznie. Wątpliwości wzbudza niejasność sposób elektronicznego poświadczenia tychże dokumentów za zgodność z oryginałem oraz treść dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności e-BTE. W związku z tym postuluje się dookreślenie sposób elektronicznego poświadczenia ww. dokumentów za zgodność z oryginałem.	Uwaga nie może być uwzględniona. Por. stanowisko do uwagi nr 6
8	Art. 105 ust. 1 ZBP	Przy obecnej nowelizacji zachodzi konieczności doprecyzowania zapisu art. 105 ust. 1 pkt 2) lit. f) prawa bankowego, przewidującego, iż bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową wyłącznie na żądanie komornika sądowego w zakresie niezbędnym do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego oraz wykonywania innych czynności wynikających z jego ustawowych zadań. Konieczność doprecyzowania powyższej regulacji wynika z szeregu wątpliwości banków co do zakresu informacji objętych tajemnicą bankową, jakich banki powinny udzielać komornikom sądowym, w szczególności w kwestii przesyłania informacji o kontrahentach, z którymi dłużnik realizuje przepływy finansowe (czyli osobach, wobec których nie toczy się postępowanie egzekucyjne), informacji o stanach obrotów na rachunkach oraz informacji w nieograniczonym przedziale czasowym, co wynika z nieprecyzyjnej regulacji powyższego przepisu. W ocenie ZBP proponowane zmiany obecnych regulacji powinny z jednej strony wyeliminować istniejące wątpliwości, co do zakresu informacji, które mogą być udostępnione w związku ze skierowanym do banku żądaniem komornika oraz, z drugiej strony, usprawnić proces obsługi zajęć egzekucyjnych. Podkreślenia wymaga ponadto, iż ideą przedmiotowych zmian powinno być wzmocnienie ochrony prawnej obywateli, bowiem im bardziej precyzyjny zakres informacji udostępnianych przez banki, tym większe bezpieczeństwo w zakresie przetwarzania danych objętych tajemnicą bankową. Mając na uwadze fakt, że niedoprecyzowany zakres informacji, jakich banki obowiązane	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.

	są udzielać na żądanie organów egzekucyjnych był różnorodnie interpretowany, doprecyzowanie przedmiotowego zakresu informacji, które mają być ujawnione, wychodzi naprzeciw pewności i jednoznaczności systemu prawnego w tym zakresie, a jednocześnie, co należy wyraźnie podkreślić, nie ogranicza skuteczności oraz efektywności postępowania egzekucyjnego, ponieważ jedynie doprecyzowuje zakres żądania, nie ograniczając przy tym skuteczności narzędzi egzekucyjnych będących w posiadaniu komornika. W ocenie Związku Banków Polskich priorytetową kwestią jest ujednoczenie zakresu informacji stanowiących tajemnicę bankową, przekazywanych przez banki na żądanie wszystkich organów egzekucyjnych, zarówno sądowych, jak i administracyjnych. Wątpliwości interpretacyjne w zakresie prawidłowego rozumienia przepisu art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. „f” Prawa bankowego budzi w szczególności sformułowanie „w zakresie niezbędnym do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego oraz wykonywania innych czynności wynikających z jego ustawowych zadań.” Powyższe przesłanki zostały skonstruowane mało precyzyjnie i w konsekwencji konstruuje uprawnienie komornika do żądania udzielenia informacji objętych tajemnicą bankową, ograniczonych jedynie przesłanką niezbędności do prawidłowego prowadzenia postępowania. Wątpliwości interpretacyjne strony bankowej budzi również zakres pojęcia „wykonywanie innych czynności wynikających z ustawowych zadań”, jako niedookreślony i niezdefiniowany. Precyzyjne uregulowanie treści przepisu przyczyniłoby się niewątpliwie do wyeliminowania istniejących wątpliwości, a tym samym usprawnienia procesu obsługi zajęć egzekucyjnych. W konsekwencji powyższego, ZBP przedkłada następującą propozycję legislacyjną w zakresie zmiany ustawy – Prawo bankowe: 1. w art. 105 ust. 1 pkt 2 lit „f” otrzymuje brzmienie: „f) komornika sądowego w zakresie posiadanych rachunków bankowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi, liczby tych rachunków lub pełnomocnictw, obrotów i stanów tych rachunków, z podaniem wpływów, obciążeń rachunków i ich tytułów oraz odpowiednio ich nadawców i odbiorców wobec których toczy się postępowanie egzekucyjne, w zakresie niezbędnym do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego oraz wykonywania innych czynności wynikających z jego ustawowych zadań.”; 2. w art. 105 w ust. 1 pkt 2 po lit „u” dodaje się lit „v” w następującym brzmieniu:	

		„v) administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, cel i innych należności pieniężnych (Dz. U. z), w zakresie posiadanych rachunków bankowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi, liczby tych rachunków lub pełnomocnictw, obrotów i stanów tych rachunków, z podaniem wpływów, obciążeń rachunków i ich tytułów oraz odpowiednio ich nadawców i odbiorców wobec których toczy się postępowanie egzekucyjne, w zakresie niezbędnym do wykonywania ich ustawowych zadań.” Wskazać należy, iż w Sejmie procedowany jest obecnie <i>rządowy projekt ustawy o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, cel i innych należności pieniężnych (druk sejmowy nr 1490)</i>. Wzajemna pomoc ma obejmować wymianę informacji dotyczących podmiotu, w szczególności takich jak adres zamieszkania (siedziby) podmiotu, posiadane rachunki bankowe, ruchomości i nieruchomości, wysokość uzyskiwanych dochodów, źródła dochodów, rodzaj i miejsce zatrudnienia, rodzaj i miejsce prowadzonej działalności. Projekt przewiduje m.in. utworzenie centralnego biura łącznikowego, za pośrednictwem którego przesyłana będzie korespondencja pomiędzy państwami członkowskimi i państwami trzecimi a naczelnikami urzędów skarbowych, wierzycielami i organami egzekucyjnymi. Projektowana ustawa przewiduje zmiany w odniesieniu do przepisów ustawy Prawo bankowe, w zakresie obowiązku banku udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową na żądanie administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego. W konsekwencji, ZBP w piśmie skierowanym do Kancelarii Sejmu zawierającym uwagi sektora bankowego do rozwiązań prawnych zaproponowanych w przedmiotowym projekcie, zgłosił w/w propozycję legislacyjną w zakresie brzmienia art. 105 ust. 1 pkt 2 lit „v”, celem doprecyzowania ustawowego zakresu informacji, których od banków będą mogły żądać administracyjne organy egzekucyjne.	
9	Art. 112c. Art. 112d ZBP	ZBP przedkłada następującą propozycję legislacyjną w zakresie brzmienia art. 112c ustawy - Prawo bankowe: „1. Banki prowadzą system teleinformatyczny obsługujący wierzycieli z rachunku bankowego. 2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1 może być prowadzony przez izbę rozliczeniową, o której mowa w art. 67 ustawy – Prawo bankowe lub instytucję, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe.” Wskazać należy, iż funkcjonujący obecnie w sektorze bankowym system elektronicznej	Uwaga uwzględniona.

		wymiany informacji pomiędzy bankami i kancelariami komorniczymi (OGNIVO) prowadzony przez Krajową Izbę Rozliczeniową, który składa się z wielu dedykowanych modułów, w tym modułu elektronicznej obsługi zajęć egzekucyjnych przeznaczonego do obsługi zajęć wierzytelności z rachunku bankowego, docelowo mógłby służyć jako przewidziany przez projekt przedmiotowej ustawy obowiązkowy system teleinformatyczny do obsługi wierzytelności z rachunku bankowego. Podnieść również należy, iż powyższa koncepcja została uzgodniona z przedstawicielami Krajowej Rady Komorniczej oraz zamieszczona w Porozumieniu podpisanym pomiędzy KRK oraz ZBP w dniu 12.12.2012 r. W konsekwencji przyjęcia powyższego rozwiązania organy egzekucyjne, przed skierowaniem zawiadomienia o zajęciu wierzytelności pieniężnej dłużnika z rachunku bankowego, miałyby możliwość kierowania zapytań czy dany podmiot jest rzeczywiście klientem danego banku. W ocenie ZBP przyjęcie propozycji w powyższym zakresie niewątpliwie przyczyni się do usprawnienia procesu obsługi zajęć egzekucyjnych oraz ograniczenia kosztów obsługi a w konsekwencji do wyeliminowania zajęć egzekucyjnych nieskutecznych.	
10	Art. 112c KRN	Regulację projektowanego nowego art.112c ustawy Prawo bankowe należy uzupełnić o delegację ustawową dla Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia określającego wysokość kosztów dostępu do prowadzonego przez banki systemu teleinformatycznego, obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, które to wydatki ponoszone przez komorników i podlegające zwrotowi (zmieniany art. 39 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji) nie powinny być kształtowane dowolnie.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.
Ustawa – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi			
1	Propozycja NSA	Proponuję zrezygnować z projektowanej nowelizacji art. 299 przez odesłanie - w dodanym § 6 - do rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 i kompleksowo uregulować kwestię doręczania pism w sprawach sądowo - administracyjnych kierowanych do stron i uczestników postępowania mających miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w innym niż Rzeczypospolita Polska państwie. W związku z powyższym proponuję następujące brzmienie art. 14 projektu: Art. 14. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 83 § 3 otrzymuje brzmienie:	Uwaga uwzględniona.

	„§ 3. Oddanie pisma w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo w polskim urzędzie konsularnym jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.”; 2) art. 299 otrzymuje brzmienie: „§ 1. Stronie, która ma miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w innym niż Rzeczypospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, sąd doręcza pisma pocztą listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub równoważną przesyłką. § 2. Jeżeli strona nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązana wraz z wniesieniem skargi ustanowić pełnomocnika do doręczeń mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. § 3. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w § 2, sąd wzywa stronę, aby uzupełniła ten brak w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia skargi. Do wezwania stosuje się odpowiednio sposób doręczenia, o którym mowa w § 1. § 4. Jeżeli ze skargi wynika, że uczestnik postępowania sądowego nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) -strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, sąd doręczając odpis skargi, zawiadamia go o obowiązku ustanowienia pełnomocnika do doręczeń mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia	

	zawiadomienia. W razie niedopełnienia tego obowiązku, pisma w postępowaniu sądowym pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia. § 5. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio do uczestnika postępowania, o którym mowa w art. 33 § 2. § 6. Przepisów § 1-5 nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej." Uzasadnienie: Proponowane zmiany zmierzają do usunięcia sprzeczności między treścią art. 83 § 3 i 299 § 1 - 4 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dalej P.p.s.a.) a przepisem art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ustanawiającym zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Należy zauważyć, że stosowanie tych przepisów wywołuje obecnie zbliżone skutki prawne do stosowania art. 165 § 2 i art. 11355 K.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy -Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2013 poz. 880). Z tego względu także na gruncie Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi zachodzi pilna potrzeba wprowadzenia zmian w przepisach dotyczących stron mających miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie członkowskim UE innym niż Polska. Jednocześnie ze względu na to, że w wielu ustawach z zakresu prawa administracyjnego i podatkowego ustawodawca zdecydował się równoważnie traktować uprawnienia i obowiązki materialno-prawne podmiotów mających obywatelstwo, siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (zob. np. art. 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej; Dz. U. Nr 63, poz. 394; art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin; Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm, art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze; Dz.U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, z późn. zm. oraz art. 5 ust. 13 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r Prawo budowlane; Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm., to nie jest zasadne różnicowanie uprawnień tych podmiotów w zakresie procedury stosowanej przed sądami administracyjnymi. Proponowana zmiana art. 83 § 3 P.p.s.a. zmierza do zrównania skutków złożenia pisma procesowego w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w Polsce i placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii	

	Europejskiej (w rozumieniu art. 2 pkt 13 dyrektywy 97/67/WE) oraz Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. W obu przypadkach oddanie pisma będzie równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Projektowany przepis art. 83 § 3 uwzględnia zmiany wprowadzone ustawą z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1529). Ustawa ta dostosowała przepisy krajowe do wskazanej wyżej dyrektywy, ale nie odnosiła się do sprzeczności przepisu art. 83 § 3 P.p.s.a. z postanowieniami Traktatu. W tym samym celu przewiduje się ograniczenie zakresu zastosowania art. 299 P.p.s.a. (nakazującego wskazanie pełnomocnika dla doręczeń) do sytuacji, w której strona ma miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie, które nie jest członkiem Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Wzorcem regulacji jest tu przepis art. 11355 K.p.c. W rezultacie w stosunkach między sądem polskim a stroną mającą miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, konieczne będą tzw. efektywne doręczenia zarówno wówczas, gdy będzie to pierwsze doręczenie (doręczenie skargi lub wniosku), jak też kolejne doręczenia w toku postępowania. Tylko w niektórych sprawach sądownoadministracyjnych do doręczeń tych znajdują zastosowanie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r., nr 1393/2007, dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych ("doręczanie dokumentów") oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 - np. z treści art. 22 pkt 4 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2000 r., nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. z 2001 r., L 12, s. 1), dotyczącego jurysdykcji wyłącznej w sprawach, których przedmiotem jest rejestracja lub ważność patentów, znaków towarowych, wzorów i modeli, jak również podobnych praw wymagających zgłoszenia lub zarejestrowania wynika, że sprawy rejestrowe z zakresu własności przemysłowej są w rozumieniu rozporządzenia 44/2001 sprawami cywilnymi. Nie ulega zatem wątpliwości, że pojęcie „sprawy cywilnej” jest pojęciem, które powinno się	

		interpretować w oderwaniu od znaczenia tego pojęcia w prawie krajowym. Trzeba mieć jednak na uwadze, że ani w treści tego rozporządzenia, ani w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, nie zdefiniowano pojęcia „sprawy cywilnej” i pojęcia „sprawy administracyjnej”. Mimo to nie jest jednak właściwe stosowanie w sprawach rozpoznawanych przez sądy administracyjne różnych zasad doręczania dokumentów sądowych w zależności od wcześniejszego ustalenia, czy dana sprawa ma charakter administracyjny czy też cywilny w rozumieniu prawa UE. W związku z powyższym konieczne było wskazanie w proponowanym brzmieniu art. 299 § 1 P.p.s.a. doręczenia za pośrednictwem poczty jako podstawowego sposobu doręczania pism w postępowaniu sądownoadministracyjnym. Tego typu doręczenie jest bowiem najbardziej bezpośrednie i najszybsze. Dowodem stwierdzającym fakt doręczenia pisma będzie w takim przypadku zwrotne poświadczenie odbioru, którego wzór określa regulamin poczty listowej Światowego Związku Pocztowego sporządzony w Bernie dnia 28 stycznia 2005 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 108, poz. 744) oraz regulamin dotyczący paczek pocztowych Światowego Związku Pocztowego sporządzony w Bernie dnia 28 stycznia 2005 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 108, poz. 745).	
Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji			
1	Uwaga ogólna PGSP	W art. 8 projektu należałoby dodać kolejną zmianę ustawy o komornikach sądowych i egzekucji - Dz.U. z 2013 r. poz, 829.	Uwaga uwzględniona.
2	Art. 2 ust. 5 ZBP	W przypadku podmiotów prowadzących działalność maklerską organ egzekucyjny może żądać informacji stanowiących tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, obejmujących zarówno uczestników postępowania egzekucyjnego jak i innych osób, w tym pełnomocników dłużnika oraz stron umów, zawieranych z dłużnikiem, w szczególności umów zabezpieczających wierzytelności (umów zastawu lub innych)”. Uzasadnienie zmiany: jak w przypadku art. 761 § 1 K.p.c. powyżej. Rozbieżności terminologiczne – również jak powyżej.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.
3	Art. 49 ust. 2 KRK	Stwierdzić należy, iż projektodawca dokonując zmiany polegającej jedynie na zastąpieniu odniesienia do art. 823 k.p.c. artykułem 824 § 1 k.p.c. nie dostosował tego przepisu do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26.06.2012 r., sygn. akt P 13/11 stwierdzającego, że art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze przez to, że w każdym wypadku	Uwaga nieaktualna. Projektowany przepis został dostosowany do aktualnego brzmienia tego przepisu [nadanego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. (Dz.U.2013 poz.1513)].

		umorzenia na podstawie art. 823 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego zawieszono wcześniej postępowania egzekucyjnego przewiduje pobieranie od dłużnika opłaty stosunkowej w wysokości nie niższej niż 1/10 wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazać należy, iż priorytetową kwestią w procesie wykonywania w/w wyroku Trybunał Konstytucyjnego powinno być ściśle oraz jednoznaczne dostosowanie obowiązującego systemu prawa do postanowień w nim zamieszczonych. Wszelkie rozszerzenia w zakresie proponowanych zmian legislacyjnych byłyby bowiem zbyt daleko idące oraz sprzeczne z zasadami prawidłowej implementacji wyroków Trybunał Konstytucyjnego do obowiązującego porządku prawnego.	
4	Art. 49 ust. 2 Sąd Najwyższy	Zmiana brzmienia tego przepisu ma związek z likwidacją instytucji umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy prawa (art. 823 k.p.c). Projekt nie uwzględnia jednak, że przepis ten w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2012 r. (P 13/11, OTK 20012, nr 6, poz. 67) został częściowo uznany za sprzeczny z art. 2 Konstytucji przez to, że w każdym wypadku umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. zawieszono wcześniej postępowania egzekucyjnego przewidywał pobieranie od dłużnika opłaty stosunkowej w wysokości nie niższej niż 1/10 wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W nowej redakcji należy zmodyfikować brzmienie tego przepisu w sposób, który nie będzie wzbudzał wątpliwości co do zgodności ze standardami konstytucyjnymi. Wydaje się, że według stanowiska przedstawionego przez Trybunał Konstytucyjny w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego możliwość pobrania opłaty egzekucyjnej przez komornika oraz jej wysokość powinna zostać ściśle powiązana z efektywnością samej egzekucji.	Uwaga nieaktualna. Projektowany przepis został dostosowany do aktualnego brzmienia tego przepisu [nadanego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. (Dz.U.2013 poz.1513)].
5	Art. 85 KRK	Projektowane przepisy nie przewidują zapisu o utworzeniu systemu teleinformatycznego obsługującego licytacje elektroniczne, poza ogólnym zapisem w art. 85 ust. 1 u.k.s.e., jako zadanie Krajowej Rady Komorniczej do utworzenia i obsługi systemu teleinformatycznego. Powstanie problem dotyczący kosztów utworzenia i obsługi takiego systemu. Projekt zakłada również wprowadzenie zmian w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji, a mianowicie dodanie do art. 85 ust. 1 nowych punktów (20-21) nakładające na Krajową Radę Komorniczą między innymi obowiązek utworzenia i utrzymania	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.

		systemu teleinformatycznego obsługującego licytacje publiczną (winno być: elektroniczną licytacją publiczną). Projekt nie reguluje jednak sposobu finansowania ww. obowiązków o charakterze publicznym. W ocenie Krajowej Rady Komorniczej projekt winien przewidywać zasady sfinansowania wytworzenia systemu oraz zasad ponoszenia opłat i wydatków związanych z e-licytacją ruchomości (czy również nieruchomości). W szczególności zasadne byłoby określenie w ustawie (kodeksie postępowania cywilnego lub w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji) opłaty za dokonanie obwieszczenia o licytacjach elektronicznych, choćby w niewielkiej kwocie (np. 10 zł). Takie rozwiązanie pozwoli na prawidłowe utrzymanie i finansowanie systemu. Nie spowoduje jednocześnie zwiększenia kosztów egzekucji dla dłużnika, albowiem w chwili obecnej również przeprowadzenie licytacji wiąże się z koniecznością poniesienia znacznie większych wydatków, związanych choćby z doręczeniami obwieszczeń o licytacji. Ustawa winna przewidywać również zasady rozliczania płatności elektronicznych, w szczególności prowizja dla operatora systemu winna być traktowana jako wydatek w toku egzekucji.	
Ustawa o rzecznikach patentowych			
1.	Art. 18 ust. 2 Urząd Patentowy R.P.	art. 18 ust. 2 - zawód rzecznika patentowego jest samorządny. Przejawem samorządności jest powierzenie Polskiej Izbie Rzeczników Patentowych przeprowadzania naboru na aplikację, aplikacji oraz egzaminów kwalifikacyjnych. Samorząd prowadzi również listę aplikantów rzecznikowskich. Urząd Patentowy nie widzi podstaw do zmiany takiego stanu rzeczy i przekazania obowiązku prowadzenia listy aplikantów Urzędowi. W ocenie Urzędu kompetencja ta powinna pozostać w samorządzie rzeczników patentowych. W przekonaniu Urzędu, proponowana zmiana oraz zmiana art. 29 ust.7 nie znajdują uzasadnienia. W ocenie Urzędu celowym byłoby przyjęcie, iż to samorząd, w systemie teleinformatycznym, prowadzi listę aplikantów rzecznikowskich i udostępnia ją m.in. sądom. Urząd Patentowy nie popiera również zmian dotyczących listy rzeczników patentowych. Wydaje się, że projektodawcy umknęło, że zasady prowadzenia listy rzeczników patentowych przez Urząd Patentowy już są uregulowane. Ustawa oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie wykonawcze w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia listy rzeczników patentowych (rozporządzenie	Uwaga uwzględniona w zakresie, w którym odwołuje się do aktualnych przepisów dotyczących prowadzenia listy rzeczników patentowych. W tym celu zaproponowano, aby baza danych, o której mowa w projektowanym przepisie zawierała „wykaz rzeczników patentowych i aplikantów rzecznikowskich”. Nie jest słuszne „rozbić” bazy danych dotyczących członków samorządu rzecznikowskiego na bazę zawierającą dane o rzecznikach patentowych (prowadzoną przez Urząd Patentowy) i

		Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2002 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia listy rzeczników patentowych, wzoru legitymacji rzecznika patentowego oraz wysokości opłat od wniosku o wpis na listę rzeczników patentowych - Dz. U. Nr 55, poz. 478) stanowią, iż lista rzeczników patentowych jest rejestrem publicznym, jawnym, zawierającym znacznie bogatsze dane niż to wynika z projektowanego art. 18 ust. 2. Zauważyć należy, że obecnie prowadzona lista obok takich danych jak: imię i nazwisko rzecznika patentowego, data i numer wpisu na listę, data skreślenia z listy oraz informacje o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu, zawiera także m.in. dane dotyczące wykształcenia, miejsca i formy wykonywania zawodu, orzeczeń dyscyplinarnych oraz funkcji pełnionych w organach samorządu. Obecnie lista prowadzona jest w formie papierowej w postaci księgi rejestrowej, niemniej na bardzo zaawansowanym etapie znajdują się prace nad nowym rozporządzeniem w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia listy rzeczników patentowych. Projekt ten zakłada m.in. prowadzenie listy rzeczników patentowych przy użyciu systemu teleinformatycznego. Zaznaczyć należy, że w Urzędzie Patentowym przygotowano już system informatyczny pozwalający na prowadzenie w formie elektronicznej listy zawierającej dane wskazane w projekcie rozporządzenia. Zachodzi więc pytanie, czy projektodawca widzi potrzebę prowadzenia dodatkowej listy zawierającej wyłącznie dane wskazane w art. 18 ust. 2, czy może uważa za celowe zastąpienie obecnie prowadzonej listy listą zawierającą wyłącznie dane wskazane w art. 18 ust. 2. W przypadku, gdyby intencją projektodawcy było zastąpienie obecnie prowadzonej listy nową, wówczas zmiany powinny ulec również inne przepisy ustawy, w szczególności art. 26. Na marginesie warto także wspomnieć, że art. 26 będzie również zmieniany ustawą o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów.	bazę zawierającą dane o aplikantach rzecznikowskich (prowadzoną przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych). Projekt „ustawy deregulacyjnej” nie przewiduje zmian w art. 26 ustawy o rzecznikach patentowych.
2	Art. 19 Urząd patentowy R.P.	Zmiana tego przepisu projektowana jest także w ustawie o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów. Należałoby przepis ten zmieniać w ramach jednego projektu.	Uwaga uwzględniona.
3	Art. 25a Urząd Patentowy R.P.	Art. 25a – w świetle uwag zgłoszonych do art. 18 ust. 2, przepis ten jest zbędny. Dodatkowo pragniemy zauważyć, iż zgodnie z art. 259 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117, z późn. zm.),	Uwaga uwzględniona.

		organem administracji rządowej jest Urząd Patentowy, a nie Prezes Urzędu Patentowego.;	
4	Uzasadnienie projektu Urząd Patentowy R.P.	Elektroniczne bazy danych o pełnomocnikach, prokuratorach i radcach Prokuraturii Generalnej - nie odnotowuje faktu, że zagadnienia związane z prowadzeniem listy rzeczników patentowych już są regulowane ustawą o rzecznikach patentowych i rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2002 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia listy rzeczników patentowych, wzoru legitymacji rzecznika patentowego oraz wysokości opłat od wniosku o wpis na listę rzeczników patentowych (Dz. U. Nr 55, poz. 478). Pominięto również fakt prowadzenia prac nad rozporządzeniem, które zakłada prowadzenie listy rzeczników patentowych w postaci systemu teleinformatycznego. W przypadku rzeczników patentowych obowiązujące przepisy nie regulują jedynie zasad prowadzenia listy aplikantów rzecznikowskich. Lista ta jest i powinna nadal być, prowadzona przez samorząd rzecznikowski.;	Uwaga nie może być uwzględniona (por. stanowisko do uwagi dot. art. 18a niniejszej ustawy).
Ustawa – prawo o prokuraturze			
1	Uwaga ogólna PGSP	W art. 12 projektu należałoby dodać kolejną zmianę Prawa o ustroju sądów powszechnych - Dz.U. z 2013 r., poz. 662.	Uwaga uwzględniona.
2	Art. 44b KRS	Wątpliwości wywołuje także potrzeba istnienia i udostępniania „rejestru” prokuratorów wraz z danymi dotyczącymi okresu zatrudnienia i ewentualnego zawieszenia ich w czynnościach. Prokuratura jest organem państwa posiadającym wewnętrzną kontrolę i niewłaściwa wydaje się sądowa kontrola tych danych. Konsekwentnie w postępowaniach karnych należałoby utworzyć rejestr policjantów i innych funkcjonariuszy mogących pełnić funkcje oskarżycieli. Przepis pozostaje w sprzeczności z wypowiedziami przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości o niewprowadzaniu zmian do ustawy o prokuraturze w związku z powstawaniem całkowicie nowej ustawy.	Uwaga nie może być uwzględniona. W razie uchwalenia i opublikowania nowej ustawy o prokuraturze projekt zostanie dostosowany do nowej ustawy.
Ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych			
1	Art. 16 KRS	Proponowana zmiana ustawy o ustroju sądów powszechnych w art. 12 projektu ingeruje w zasady dotyczące rozpoznania sprawy przez sąd właściwy określony ustawą, otwierając pole dla wyznaczania sądu do rozpoznania sprawy przez władzę wykonawczą w drodze aktu wewnętrznego, jakim jest zarządzenie ministra. Pamiętając o aktualnym stanie prawnym, Krajowa Rada Sądownictwa wyraża sprzeciw wobec takiej propozycji. Niezasadna jest także proponowana zmiana art. 16 u.s.p. Wskazując	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż jest niezgodna z założeniami.

		sądy rejonowe rozpoznające sprawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym i klauzulowym, Minister Sprawiedliwości przesądza o tym, że środki odwoławcze od wydanych przez nie orzeczeń będzie rozpoznawał sąd właściwy dla danego sądu rejonowego. W rezultacie powstanie możliwość przekazywania środka odwoławczego do innego sądu okręgowego mocą zarządzenia organu władzy wykonawczej.	
2	Art. 53 Sąd Najwyższy	Sformułowanie, zgodnie z którym pochodzący od sądu dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego ma „moc dokumentu wystawionego przez sąd”, jest o tyle niefortunne, że obowiązujące ustawodawstwo nie daje podstaw do wyróżnienia ogólnej kategorii dokumentów pochodzących od sądów (powszechnych), a także nie nadaje takim dokumentom jednolitej „mocy”. Jeżeli zatem zamiarem projektowanego unormowania jest przesądzenie, że dokument uzyskany z sądowego systemu teleinformatycznego jest po prostu odpowiednikiem dokumentu wystawionego w tradycyjnej postaci, wskazane jest odpowiednie skorygowanie brzmienia projektowanej regulacji.	Uwaga nie może być uwzględniona. Obowiązujące ustawodawstwo przewiduje takie rozwiązanie. Projektowany przepis jest wzorowany na treści art. 4 ust. 4aa ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.
Ustawa – Prawo upadłościowe i naprawcze			
1	Art. 380 Sąd Najwyższy	Zmianę art. 380 ust. 1 i 2 p.u.n. wyjaśniono przez odwołanie do art. 18 TFUE w kontekście ostatniego orzecznictwa ETS. Należy jednak zauważyć, że całkowite uchylenie art. 380 ust. 2 p.u.n., niezależnie od tego, czy wierzyciel ma miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie członkowskim UE, wykracza poza zakres oddziaływania art. 18 TFUE. Zmieniony pod tym samym kątem art. 1135 ⁵ k.p.c. zachowuje obowiązek wskazania pełnomocnika do doręczeń w Polsce w odniesieniu do stron, które nie mają miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Jeżeli intencją całkowitego uchylenia art. 380 ust. 2 p.u.n. jest odwołanie się do odpowiedniego stosowania art. 1135 ⁵ k.p.c. w postępowaniu upadłościowym (art. 381 p.u.n.), to ze względu na odmienny dotychczasowy model regulacji za celowe należy uznać przynajmniej uzupełnienie w tym zakresie uzasadnienia projektu, zwłaszcza, że jednocześnie projektuje się usunięcie wzmianki o ust. 2 w art. 380 ust. 1 p.u.n., statuującym zasadę równouprawnienia wierzycieli zagranicznych. Jeżeli zaś projekt zmierza do całkowitego uchylenia obowiązku ustanowienia pełnomocnika do doręczeń przez wierzycieli mających miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, to rozwiązanie to należałoby ocenić jako niewłaściwe.	Uwaga nie może być uwzględniona. Jest oczywiste, że przepis art. 1135 ⁵ k.p.c. powinien być stosowany odpowiednio w przedmiotowych sprawach. Wynika to wprost z art. 381 P.u.i.n.

Ustawa o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych			
1	Uwaga ogólna PGSP	W art. 18 projektu należałoby dodać kolejną zmianę ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych - Dz.U. z 2013 r., poz. 613.	Uwaga uwzględniona.
Ustawa nowelizująca			
1.	Art. 19 ust. 1 ZBP	W art. 19 projektu ustawy przewidziano, iż do bte wystawionych przed wejściem w życie ustawy oraz do nadawania klauzuli wykonalności stosuje się przepisy dotychczasowe, wątpliwości interpretacyjne mogą powstać jednak na tle stanów faktycznych, w których czynności bankowe dokonano przed dniem wejścia w życie ustawy i do tego dnia nie wystawiono bte. W takich przypadkach, przykładowo oświadczenia o poddaniu się egzekucji mogą nie spełniać wymogów przewidzianych w rozporządzeniu wykonawczym (o którym mowa w art. 96 ust. 4 ustawy prawo bankowe) określającym jego strukturę.	Uwaga nie może być uwzględniona. Wprowadzenie takiego przepisu jest zbędne, gdyż postulowany kierunek regulacji wynika a contrario z treści tego przepisu. Dotychczasowa judykatura wypracowała jednolite stanowisko co do reguł intertemporalnych dotyczących oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji.
2	Art. 19 Sąd Najwyższy	W projekcie proponuje się zmianę treści oświadczenia o poddaniu się egzekucji składanego wobec banku na potrzeby wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego (projekt art. 97 ust. 3 pr. bank.). W art. 19 ust. 1 projektu przewidziano natomiast, że przepisy dotychczasowe stosuje się jedynie do bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych przed wejściem w życie ustawy. Nie wyjaśniono jednak, jakie przepisy należy stosować, jeżeli dłużnik złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie przepisów dotychczasowych, natomiast do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego dojdzie dopiero po wejściu w życie ustawy. W związku z tym w projekcie powinno znaleźć się osobne unormowanie upoważniające banki po wejściu w życie ustawy do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych na nowych zasadach także na podstawie oświadczeń, które spełniają wymogi określone przez prawo obowiązujące w czasie, gdy dłużnik poddawał się egzekucji (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 r. (III CZP 80/04, OSNC 2005, nr 12, poz. 203).	Uwaga nie może być uwzględniona. Wprowadzenie takiego przepisu jest zbędne, gdyż postulowany kierunek regulacji wynika a contrario z treści tego przepisu. Dotychczasowa judykatura wypracowała jednolite stanowisko co do reguł intertemporalnych dotyczących oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji.
3	Art. 20 OSRS	Postulujemy, aby art. 783 § 3 Kpc w brzmieniu nadanym przez nowelizację (uproszczony sposób nadania klauzuli wykonalności orzeczeniom sądu i referendarza sądowego) był stosowany także do orzeczeń zapadłych w postępowaniach wszczętych przed wejściem w życie ustawy. Trzeba tu przypomnieć, że termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym wynosi 10 lat, a zatem wnioski o nadanie klauzuli wykonalności	Uwaga nie może być uwzględniona. Postępowanie klauzulowe jest postępowaniem odrębnym od postępowania rozpoznawczego i o stosowaniu nowych przepisów będzie

		bywają w praktyce składane nawet po wielu latach od zakończenia postępowania. Żadne racje nie przemawiają za koniecznością stosowania starych przepisów nawet po 10 latach od wejścia w życie nowelizacji.	decydowała data wszczęcia postępowania klauzulowego.
4	Art. 22 ZBP	Biorąc pod uwagę łączną delegację dla Ministra Sprawiedliwości i właściwego ministra do spraw finansów publicznych do wydania stosownego rozporządzenia, o którym mowa w proponowanym, nowym ust. 4 art. 96 prawa bankowego oraz praktykę wydawania rozporządzeń wykonawczych tuż przed wejściem w życie nowelizowanej ustawy – za celowe i wskazane należałoby uznać wprowadzenie odpowiednio długiego okresu <i>vacatio legis</i> w ten sposób, że przedmiotowa ustawa nowelizująca w brzmieniu art. 10 (dotyczy zmian w prawie bankowym) weszłaby w życie np. po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia, o którym mowa w znowelizowanym art. 96 ust. 4 prawa bankowego. Stworzy się tym samym odpowiednio długi okres czasu dla banków na zastąpienie, w myśl proponowanych rozwiązań z rozporządzenia, dotychczasowej bankowej „papierowej” praktyki wystawiania bte - nową elektroniczną formą wystawiania bte i składania wniosków o nadanie sądowej klauzuli wykonalności. Proponowane zmiany kodeksu postępowania cywilnego wraz z ustawami towarzyszącymi są bardzo obszerne i zasadnicze, a tym samym wymagające od stron i uczestników postępowania, a przede wszystkim sądów organizacyjnego i kompetencyjnego przygotowania się do ich wprowadzenia – wobec czego – okres oczekiwania na wejście w życie tych zmian winien być odpowiednio długi. Art. 20 pkt 8 projektowanej ustawy wskazuje, że przepisy będą dotyczyły egzekucji wszczętej po wejściu w życie ustawy. Taki zapis uniemożliwia w zasadzie wysyłanie zajęć rachunków drogą elektroniczną dla egzekucji wszczętej przed wejściem w życie ustawy a jednocześnie nie zostały podjęte działania np. zajęcie rachunku bankowego. Ponadto wskazać należy, iż doprecyzowania wymaga sposób postępowania ze zbiegami egzekucji na rachunkach bankowych, które będą występowały na moment wejścia w życie nowych regulacji. Jednoczesne stosowanie nowych i dotychczasowych regulacji w tym zakresie będzie rodziło wiele problemów zarówno prawnych jak i operacyjnych związanych z realizacją egzekucji z rachunku bankowego. Podobna sytuacja jest związana ze zmianą art. 54 Prawa bankowego w zakresie kwoty wolnej od zajęcia. W proponowanych zmianach brak rozwiązań, które określają sposób stosowania kwoty wolnej wobec dłużnika, który będzie miał zajęty rachunek w chwili wejścia w życie ustawy. Czy w takiej sytuacji obowiązuje dotychczasowy przepis, czy też dłużnika będą obejmować nowe zasady?	Uwaga nie może być uwzględniona. Nie jest możliwe uzależnienie wejścia w życie ustawy od daty wejścia w życie rozporządzenia wydanego na jej podstawie. Pojęcie „egzekucja” jest jednoznacznie rozumiane w doktrynie i orzecznictwie. Kwestia zbiegów egzekucji została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych. Nie można podzielić wątpliwości dotyczącej stosowania art. 54 prawa bankowego. W tym zakresie zastosowanie znajdzie przepis ogólny (zmienione przepisy stosowane są do postępowań wszczętych po dniu wejścia w życie ustawy).

5	Art. 22 OSRS	Projekt w tym miejscu zawiera oczywistą omyłkę. We wskazanym w treści art. 22 projektu ustawy art. 2 pkt 79 nie ma podpunktów (liter), zatem odesłanie jest puste. Zapewne projektodawcy chodziło o art. 2 pkt 72 lit. d i e. Proponujemy nie tylko naprawić omyłkę, ale również rozszerzyć skróconą (tj. miesięczną) vacatio legis na art. 2 pkt 72 lit. c. Przemawiają za tym następujące dwa argumenty: 1. Uproszczona forma postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności polegająca na umieszczeniu klauzuli na odpisie orzeczenia bez spisywania odrębnej sentencji jest doskonale znana praktyce obrotu z okresu sprzed wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z grudnia 2010 roku. Nie ma więc potrzeby wydłużania okresu Vacatio legis celem zapoznania się uczestników obrotu z nowym prawem. Projektowana zmiana art. 783 § 3 Kpc jest w istocie powrotem do praktyki istniejącej przed wspomnianym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. 2. Jeżeli art. 783 § 41 Kpc wejdzie w życie wcześniej niż nowelizacja art. 783 § 3, dojdzie do efektu niezamierzonego przez projektodawcę, tzn. w okresie 5 miesięcy wykluczone będzie stosowanie art. 783 § 3 Kpc w starym brzmieniu (przewidującego że klauzulę umieszcza się na wypisie orzeczenia) do nadawania klauzuli tzw. konstytutywnej.	Uwaga uwzględniona.
6	Art. 22 Sąd Najwyższy	Projektodawca powinien rozważyć skrócenie okresu vacatio legis przepisów, które zmieniają regulację dotyczącą postępowania o nadanie klauzuli wykonalności (art. 781-795). Konieczność wprowadzenia tych zmian powstała przede wszystkim w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 listopada 2010 r. (P 28/08, OTK 2010, nr 9, poz. 105), w którym zakwestionowano praktykę wydawania postanowień o nadaniu klauzuli wykonalności w skróconej postaci. Od tej pory sądy zmuszone są w każdej sprawie sporządzać osobne postanowienia w tym przedmiocie, co jest bardzo czasochłonne i generuje dodatkowe koszty. Żadne względy nie przemawiają za tym, aby wejście w życie zmian w tym zakresie odraczać na okres aż sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Osobno należy zauważyć, że w art. 2 projektu ustawy brak jest punktu 79 lit. d oraz e, do których odwołuje się projektowane brzmienie art. 22. Być może odesłanie to powinno dotyczyć lit. d oraz e w art. 2 punkt 72 projektu, lecz wówczas skrócenie czasu wejścia w życie obejmowałoby zbyt wąską grupę przepisów zmieniających reżim postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, w szczególności niezrozumiałe jest pominięcie w tej grupie art. 2 punkt 72 lit. c, który zawiera unormowania dotyczące	Uwaga uwzględniona.

		skróconej postaci postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności.	
7	Art. 22 Krajowa Rada Radców Prawnych	Opiniowany projekt wprowadza w art. 22, dla omawianych zmian sześciomiesięczne vacatio legis. Taki okres może okazać się niewystarczający do stworzenia odpowiednich warunków technicznych, umożliwiających Krajowej Radzie Radców Prawnych prowadzenie „krajowych” list w systemie teleinformatycznym, do których dostęp miałyby sądy. Zaznaczenia wymaga, że wprowadzenie proponowanych rozwiązań wiąże się z kosztami, które trudno na dzień sporządzenia przedmiotowego stanowiska oszacować. Podjęcie odpowiednich działań, zapewniających sprawne funkcjonowanie proponowanych rozwiązań i bezpieczeństwo zgromadzonych danych, w tym wydanie rozporządzenia przez Ministra Sprawiedliwości, określającego minimalną funkcjonalność i warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, wymaga odpowiedniego przygotowania, a co za tym idzie również czasu. Zasadne jest w związku z tym wprowadzenie dłuższego okresu vacatio legis od proponowanego w projekcie, dostosowanego do rozmiaru wprowadzanych zmian, co zapewni sprawne funkcjonowanie przedmiotowych rozwiązań w przyszłości.	Uwaga uwzględniona.
Dodatkowe propozycje			
1.	ZBP	Postulat rozszerzenia elektronicznego postępowania na sprawy z zakresu ksiąg wieczystych, w szczególności dotyczące wpisu hipotek oraz zmian ich treści. Postulat wprowadzenia trzeciej licytacji, po bezskutecznych dwóch poprzednich, umożliwiającej także licytowanie „w dół” od ceny wywołania z II licytacji, aż do skutecznego wyłonienia nabywcy. Uszczegółowienie procedury zajęcia rachunku bankowego przy użyciu systemu teleinformatycznego w szczególności poprzez wskazanie, kiedy dochodzi do zajęcia oraz doręczenia dokumentu zajęcia i obowiązków Banku w zakresie realizacji zajęcia. W projekcie ustawy nie zostały dodane zapisy, które zobligują organy prowadzące postępowanie egzekucyjne do informowania uczestników postępowania (w tym Banku) o umorzeniu/uchyleniu egzekucji.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarte w niej propozycje nie były objęte założeniami. Aktualnie obowiązujące przepisy są jednoznaczne co do kwestii chwili zajęcia albo „informowania” o „umorzeniu /uchyleniu egzekucji” (chodzi zapewne o umorzenie postępowania egzekucyjnego, gdyż instytucja „uchylenia egzekucji” nie występuje w polskim systemie prawnym).
2	KRK	Wydaje się również, że projektując nowe rozwiązania w zakresie licytacji elektronicznej zasadne byłoby rozważenie wprowadzenia dalej idących odrębności w stosunku do licytacji tradycyjnej. Projekt zakłada bowiem wyłącznie możliwość przeprowadzenia licytacji z wykorzystaniem technik informatycznych, bez dalszych odrębności. Analogicznie więc na licytację elektroniczną wystawiona winna być ruchomość, przy czym cena wywołania na pierwszej licytacji wynosić musi 3/4 ceny oszacowania, zaś na	Uwaga, co do zasady, uwzględniona. W projektowanych przepisach wprowadzono dodatkowe regulacje konieczne z uwagi na odrębności licytacji elektronicznej. Natomiast w pozostałej części uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarte w

		drugiej - 1/2 sumy oszacowania. Po bezskutecznej drugiej licytacji komornik egzekucję umarza. Tymczasem elektroniczna licytacja mogłaby ułatwić sprzedaż ruchomości i mogłaby być dodatkowym sposobem próby zbycia ruchomości. Np. na wniosek wierzyciela komornik mógłby zarządzić elektroniczną licytację również po bezskutecznej tradycyjnej licytacji (trzecia licytacja, na której można byłoby odstąpić od dotychczasowej ceny wywołania lub dalej ją zmniejszyć). Przepisy o sprzedaży ruchomości (w drodze licytacji elektronicznej lub tradycyjnej) winny również przewidywać możliwość licytowania „w dół”, tzn. w przypadku braku oferty ceny wywołania, komornik mógłby wezwać do składania ofert poniżej ceny wywołania. Taki system funkcjonuje z powodzeniem w innych krajach europejskich, gdzie skuteczność egzekucji z ruchomości sięga 100%. W polskim systemie prawnym, wobec wymogu określania ceny minimalnej, sprzedaż ruchomości dokonywana jest sporadycznie, co powoduje, że zajęcie ruchomości i wystawienie ich na sprzedaż nie stanowi dla dłużnika wielkiego ryzyka, z uwagi na dużą szansę bezskuteczności licytacji. Projekt winien zakładać - obecnie lub w przyszłości - możliwość stosowania omawianej procedury również w odniesieniu do nieruchomości. Wydaje się, że równoległe wprowadzenie e-licytacji w odniesieniu do ruchomości, jak i nieruchomości, przyczyniłoby się w znacznym stopniu do szybszego rozwoju tej instytucji.	niej propozycje nie była objęta założeniami.
3	KRN	W związku ze zwiększonymi po wejściu w życie ustawy deregulacyjnej obowiązkami sprawozdawczymi Krajowej Rady Notarialnej oraz opracowanymi zmianami w systemie prawa, zmierzającymi do wprowadzenia tzw. elektronicznego postępowania wieczystoksięgowego, niezbędne wydaje się wprowadzenie w odniesieniu do samorządu notarialnego rozwiązania analogicznego, jak proponowane w art. 4 projektu ustawy o świadczeniu przez, prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej. Analogiczna lista powinna być wprowadzona ustawowo także dla notariuszy, którzy także będą kontaktować się z sądami przy użyciu narzędzi informatycznych, w szczególności w sprawach wieczystoksięgowych. Rozmowy na ten temat były już prowadzone łącznie ze środowiskami adwokatów, radców prawnych, komorników i notariuszy. Krajowa Rada Notarialna proponuje dodanie nowego art. 40a w ustawie Prawo o notariacie, w brzmieniu: „Art. 40a. § 1. Krajowa Rada Notarialna utworzy w systemie teleinformatycznym ogólnokrajową listę notariuszy, emerytowanych notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych, zawierającą następujące informacje o znajdujących się na tej liście osobach: imiona, nazwisko, określenie przynależności do izby notarialnej, datę i	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.

		sygnaturę decyzji o powołaniu notariusza lub emerytowanego notariusza, datę i numer zaświadczenia o uzyskaniu statusu zastępcy notarialnego lub datę i numer wpisu aplikanta notarialnego na listę aplikantów notarialnych, datę odwołania ze stanowiska, a także adnotację o zawieszeniu w czynnościach lub zawieszeniu prawa do prowadzenia kancelarii. § 2. Informacje umieszczane na liście, o której mowa w §1, Krajowa Rada Notarialna uzyskuje od Ministra Sprawiedliwości - w zakresie powołania na notariusza, odwołania notariusza ze stanowiska lub zawieszenia prawa do prowadzenia przez niego kancelarii, natomiast w pozostałym zakresie od właściwej rady izby notarialnej. § 3. Krajowa Rada Notarialna aktualizuje listę, o której mowa w §1, niezwłocznie po otrzymaniu właściwej informacji od Ministra Sprawiedliwości lub prezesa rady właściwej izby notarialnej. § 4. Krajowa Rada Notarialna zapewnia sądom dostęp do listy notariuszy, emerytowanych notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. § 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w §2, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania Zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem."	
4	LEWIATAN	Proponuje się - wprowadzenie trzeciej licytacji, po bezskutecznych dwóch poprzednich, umożliwiającej także licytowanie „w dół” od ceny wywołania z II licytacji, aż do skutecznego wyłonienia nabywcy, - uszczegółowienie procedury zajęcia rachunku bankowego przy użyciu systemu teleinformatycznego w szczególności poprzez wskazanie kiedy dochodzi do zajęcia oraz doręczenia dokumentu zajęcia i obowiązków banku w zakresie realizacji zajęcia.	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.

5	OSRS	Projekt ma na celu zracjonalizowanie zakresu kompetencji referendarza sądowego. Mimo to pomija on konieczne zmiany w art. 123 § 2. Przepis ten powinien naszym zdaniem otrzymać brzmienie: „Czynności w przedmiocie ustanowienia pełnomocnika, przewidziane w ustawie, może wykonywać referendarz sądowy.” Obecnie jego brzmienie wyklucza bowiem dopuszczalność dokonania przez referendarza: zarządzenia dochodzenia co do stanu majątkowego strony (art. 1191), cofnięcia ustanowienia pełnomocnika i nałożenia grzywny (art. 120). Jest to nieuzasadnione ograniczenie, ponieważ te same czynności referendarz może podejmować w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych (art. 118 Uks).	Uwaga nie może być uwzględniona, gdyż zawarta w niej propozycja nie była objęta założeniami.
6	PGSP	Ponieważ jednym z celów projektowanej nowelizacji jest wyeliminowanie z Kodeksu postępowania cywilnego pojęcia „droga elektroniczna”, należałoby adekwatnie zmienić również art. 6943 § 31 oraz art. 6944 § 2, § 21 i § 3.	Uwaga nie może być uwzględniona. Taka zmiana wymagałaby również nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, a to wykracza poza granice niniejszego projektu.
7	PGSP	W związku ze zmianami projektowanymi w Kodeksie postępowania cywilnego w zakresie postępowania klauzulowego proponuje się uzupełnienie projektowanej nowelizacji o nałożenie na komornika obowiązku doręczenia dłużnikowi wraz z zawiadomieniem o wszczęciu egzekucji również odpisu tytułu wykonawczego oraz postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi lub na rzecz wierzyciela, nie objętych tytułem egzekucyjnym. Dochodzi bowiem do sytuacji, w których komornik odmawia dłużnikowi okazania tytułu wykonawczego, a sposób sformułowania zawiadomienia o wszczęciu egzekucji nie pozwala na jednoznaczne ustalenie, czy egzekucja jest prowadzona na podstawie prawidłowo wydanego tytułu wykonawczego.	Uwaga niezasadna. Taka regulacja obowiązuje od lipca 2013 r. (art. 805 k.p.c.)

MIERNIKI					
NAZWA PROJEKTU	ROK	Mierniki skuteczności społeczno-gospodarczej (punkt widzenia obywatela) oceniałą wpływ projektu / zadań / administracji na społeczeństwo.	Mierniki jakości usług (punkt widzenia użytkownika) mierzą poprawę jakości świadczonych usług.	Mierniki efektywności (punkt widzenia pracownika) oceniałą stosunek jakości do kosztu zadania.	
EBTE		Ocena usługi ebte (mierzona na podstawie opinii próby statystycznej)	Czas trwania postępowania (mierzony na podstawie danych statystycznych z systemu)	Ilość postępowań ebte (mierzony na podstawie danych statystycznych z systemu)	
	2014	system nie wdrożony produkcyjnie - B.D.	system nie wdrożony produkcyjnie - B.D.	system nie wdrożony produkcyjnie - B.D.	
EPO	2015	ocena 6 na 10 możliwych	30 dni	800.000 spraw	
		Ocena usługi epo (mierzona na podstawie opinii próby statystycznej)	Czas obiegu informacji o doręczeniu do sądu (mierzony na podstawie danych statystycznych z systemu)	Ilość e-zwrotek (mierzony na podstawie danych statystycznych z systemu)	
	2014	ocena 7 na 10 możliwych	2 dni	4mln	
	2015	ocena 8 na 10 możliwych	2 dni	30mln	

38/07/KC

Warszawa, dnia 2 lipca 2014 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1307.2013/12/bc

dot.: RM-10-73-14 z 17.07.2014 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Piotr Serafin

Do wiadomości:

Pan Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie sposobu i cech umożliwiających weryfikację istnienia i treści pisma
w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe**

Na podstawie art. 53a § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm. ¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niniejsze rozporządzenie określa sposób i cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

§ 2. Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do weryfikacji istnienia i treści elektronicznego tytułu wykonawczego dokonywanej przez komornika sądowego w postępowaniu egzekucyjnym.

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie sądowe, dostępny za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) wydruku weryfikacyjnym – rozumie się przez to dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, zawierający treść pisma oraz cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym.

§ 4. 1. Weryfikacja istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym odbywa się w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem usługi udostępnianej na stronie internetowej właściwego sądu apelacyjnego.

2. Usługa, o której mowa w ust. 1, jest powszechnie dostępna.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 662, 1165, 1247, 1433 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 31, 481, 504, 512 i 619.

§ 5. Weryfikacji istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym dokonuje się przez uzyskanie dostępu do treści pisma po wprowadzeniu do tego systemu jednego z kodów weryfikacyjnych.

§ 6. 1. Podczas sporządzania wydruku każdego pisma utrwalonego w systemie teleinformatycznym system ten automatycznie zamieszcza w prawym górnym rogu wydruku niepowtarzalne kody weryfikacyjne.

2. Kody weryfikacyjne zawierają:

1) ciąg liter i cyfr oraz

2) znak graficzny umożliwiający wprowadzenie kodu za pomocą czytnika kodów.

§ 7. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 53a § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu i cech umożliwiających weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach sądowych. Cytowane upoważnienie ustawowe zostało wprowadzone ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Projektowane przepisy dotyczą dwóch zagadnień: sposobu dokonywania weryfikacji oraz cech wydruku umożliwiających weryfikację. Proponowane regulacje nawiązują do funkcjonujących już rozwiązań w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Weryfikacja istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym będzie się odbywać w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem usługi udostępnianej na stronie internetowej właściwego sądu apelacyjnego (chodzi o stronę obsługującą portale informacyjne sądów). Cechy wydruku będą miały natomiast postać kodów ciąg liter lub cyfr oraz znak graficzny umożliwiający wprowadzenie kodu za pomocą czytnika kodów.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie ustalenia sądów rejonowych, którym przekazuje się rozpoznawanie spraw
w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie
klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu należących do właściwości
innych sądów rejonowych**

Na podstawie art. 20 pkt 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie jako właściwy do rozpoznawania spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym należących do właściwości innych sądów rejonowych.

§ 2. Ustala się następujące sądy rejonowe jako właściwe do rozpoznawania spraw o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu:

- 1) Sąd Rejonowy w Elblągu – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi;
- 2) Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie;
- 3) Sąd Rejonowy w Krośnie – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie;
- 4) Sąd Rejonowy w Łomży – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Białymstoku;
- 5) Sąd Rejonowy w Nisku – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 662, 1165, 1247, 1433 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 31, 481, 504, 512 i 619.

- 6) Sąd Rejonowy w Raciborzu – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach;
- 7) Sąd Rejonowy w Siedlcach – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie;
- 8) Sąd Rejonowy w Słupsku – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku;
- 9) Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu;
- 10) Sąd Rejonowy w Zielonej Górze – w sprawach należących do właściwości sądów rejonowych z okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

§ 3. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 20 pkt 7 z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.). Przepis ten przewiduje, że Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, może przekazać jednemu lub kilku sądom rejonowym rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu należących do właściwości innych sądów rejonowych.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało zmienione ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). Na podstawie obowiązującego poprzednio upoważnienia zostało wydane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, które odnosiło się jednak tylko do spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W odniesieniu do tego postępowania projektowane przepisy nie wprowadzają zmian (wyjątek dotyczy nazwy sądu).

W odniesieniu do spraw o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, w projektowanych przepisach uwzględniono założenie, iż utworzenie e-sądów nastąpi przy wykorzystaniu zasobów kadrowych i technicznych dotychczasowych ośrodków migracyjnych ksiąg wieczystych.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

07/12rch

ZARZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie wskazania wydziałów sądów okręgowych rozpoznających środki odwoławcze
w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie
klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu**

Na podstawie art. 16 § 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się II Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Lublinie jako właściwy do rozpoznawania środków odwoławczych w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

§ 2. Ustala się następujące wydziały sądów okręgowych jako właściwe do rozpoznawania środków odwoławczych w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu:

- 1) I Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Elblągu – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Elblągu;
- 2) V Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) I Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Krośnie - od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Krośnie;
- 4) I Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Łomży – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Łomży;
- 5) I Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu - od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Nisku;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 662, 1165, 1247, 1433 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 31, 481, 504, 512 i 619.

- 6) III Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Gliwicach – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Raciborzu;
- 7) V Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Siedlcach – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Siedlcach;
- 8) IV Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Słupsku – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Słupsku;
- 9) II Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego we Wrocławiu – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu;
- 10) VI Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Zielonej Górze – od orzeczeń i zarządzeń wydanych w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze.

§ 3. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania zarządzenia wynika z przepisu art. 16 § 6 z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.). Przepis ten przewiduje, że Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, wskazuje wydział sądu okręgowego rozpoznający środki odwoławcze w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz wydział lub wydziały sądów okręgowych rozpoznające środki odwoławcze w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało zmienione ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). Na podstawie obowiązującego poprzednio upoważnienia zostało wydane zarządzenie Ministra Sprawiedliwości, które odnosiło się jednak tylko do spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W odniesieniu do tego postępowania projektowane przepisy nie wprowadzają zmian.

W odniesieniu do spraw o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, w projektowanych przepisach uwzględniono projekt rozporządzenia w sprawie ustalenia sądów rejonowych, którym przekazuje się rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu należących do właściwości innych sądów rejonowych.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie określenia struktury bankowego tytułu egzekucyjnego oraz formularza
zawierającego oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji**

Na podstawie art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział I. Przepisy ogólne

§ 1. 1. Struktura bankowego tytułu egzekucyjny i oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji składa się z pól opisanych w poniższych przepisach.

2. Pola, które muszą być wypełnione, są wskazane jako „pola obowiązkowe”. Brak wskazania obowiązku wypełnienia pola oznacza, iż pole jest wypełniane fakultatywnie. Jeśli pole zawiera nazwę podgrupy danych bez oznaczenia „pole obowiązkowe”, po czym dane z określonej podgrupy zawierają oznaczenie „pole obowiązkowe”, wypełnienie tych danych jest konieczne wyłącznie w przypadku zaistnienia do tego podstaw.

§ 2. Bank wystawia bankowy tytuł egzekucyjny za pomocą oprogramowania wykorzystywanego przez bank, w sposób odpowiadający minimalnym standardom, o których mowa w art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183), dla systemu teleinformatycznego obsługującego elektroniczne postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, zapewniający integralność i autentyczność dokumentów.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2012 r. poz. 1385 i 1529, z 2013 r. poz. 777, 1036, 1289 i 1567 oraz z 2014 r. poz. 586.

§ 3. 1. Oznaczenie danych w bankowym tytule egzekucyjnym następuje z użyciem znaków pisarskich ujętych w tablicy znaków pisarskich.

2. Tablicę znaków pisarskich, o której mowa w ust. 1, określa załącznik do rozporządzenia.

3. W wypadku konieczności użycia znaku pisarskiego niewystępującego w tablicy znaków pisarskich, o której mowa w ust. 1, oznaczenia danych dokonuje się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku do rozporządzenia.

§ 4. 1. Jeżeli egzekucja świadczenia podzielnego ma być prowadzona na rzecz dwóch lub więcej wierzycieli albo przeciwko dwóm lub więcej dłużnikom, wystawia się odrębny bankowy tytuł egzekucyjny na rzecz każdego wierzyciela lub przeciwko każdemu dłużnikowi.

2. Jeżeli egzekucja ma być prowadzona na rzecz dwóch lub więcej wierzycieli solidarnych lub gdy świadczenie jest niepodzielne, wystawia się jeden bankowy tytuł egzekucyjny ze wskazaniem w polu oznaczającym zobowiązanie dłużnika oznaczenie „solidarnie na rzecz wierzycieli” lub „niepodzielnie na rzecz wierzycieli”.

3. Jeżeli egzekucja ma być prowadzona przeciwko dwóm lub więcej dłużnikom solidarnym albo gdy świadczenie jest niepodzielne, wystawia się jeden bankowy tytuł egzekucyjny ze wskazaniem w polu oznaczającym zobowiązanie dłużników oznaczenie „solidarnie na rzecz wierzyciela(i)” lub „niepodzielnie na rzecz wierzyciela(i)”.

Rozdział II. Struktura bankowego tytułu egzekucyjnego

§ 5. 1. Pole pierwsze – oznaczenie banku, który wystawił bankowy tytuł egzekucyjny – pole obowiązkowe:

- 1) nazwa banku – pole obowiązkowe;
- 2) forma organizacyjna – pole obowiązkowe;
- 3) siedziba – pole obowiązkowe;
- 4) numer, pod którym bank jest wpisany do rejestru.

2. W przypadku prowadzenia przez zagraniczną instytucję kredytową działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału:

- 1) siedzibę oddziału – pole obowiązkowe;
- 2) numer, pod którym oddział jest wpisany do rejestru.

3. W przypadku kilku banków, oznaczenie każdego banków następuje w odrębnym polu.

§ 6. Pole drugie – numer bankowego tytułu egzekucyjnego.

§ 7. 1. Pole trzecie – oznaczenie banku, na rzecz którego ma być prowadzona egzekucja – pole obowiązkowe:

- 1) nazwa banku – pole obowiązkowe;
- 2) forma organizacyjna – pole obowiązkowe;
- 3) siedziba – pole obowiązkowe;
- 4) numer, pod którym bank jest wpisany do rejestru.

2. W przypadku prowadzenia przez instytucję kredytową działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału:

- 1) siedzibę oddziału – pole obowiązkowe;
- 2) numer, pod którym oddział jest wpisany do rejestru.

3. W przypadku kilku banków, oznaczenie każdego banków następuje w odrębnym polu.

§ 8. 1. Pole czwarte – oznaczenie dłużnika banku zobowiązany do zapłaty lub wydania rzeczy – pole obowiązkowe:

- 1) osoba fizyczna:
 - a) imię/imiona – pole obowiązkowe,
 - b) nazwisko – pole obowiązkowe,
 - c) numer PESEL – obowiązkowe w przypadku osoby, która jest obowiązana do jego posiadania,
 - d) identyfikator dokumentu tożsamości, nazwa tego dokumentu, organ, który go wydał ze wskazaniem jego siedziby i państwa – obowiązkowe w przypadku osoby, która nie jest obowiązana do posiadania numeru PESEL;
- 2) osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną:

- a) nazwa – pole obowiązkowe,
- b) forma organizacyjna – pole obowiązkowe,
- c) siedziba – pole obowiązkowe,
- d) numer pod którym dłużnik jest wpisany do rejestru.

2. W przypadku kilku dłużników, oznaczenie każdego z dłużników następuje w odrębnym polu.

§ 9. Pole piąte – oznaczenie czynności bankowej, z której wynika dochodzone roszczenie – pole obowiązkowe:

- 1) nazwa czynności – pole obowiązkowe;
- 2) data dokonania czynności w formacie dzień – miesiąc – rok – pole obowiązkowe;
- 3) numer czynności.

§ 10. 1. Pole szóste – wysokość zobowiązań pieniężnych dłużnika:

- 1) należność główna:
 - a) kwota – pole obowiązkowe,
 - b) waluta – pole obowiązkowe;
- 2) odsetki:
 - a) charakter prawny odsetek (kapitałowe, za opóźnienie, za zwłokę, odsetki od odsetek itp.) – pole obowiązkowe,
 - b) kwota – pole obowiązkowe w przypadku odsetek należnych do dnia utworzenia bankowego tytułu egzekucyjnego,
 - c) waluta kwoty odsetek – pole obowiązkowe,
 - d) okres obliczania odsetek – pole obowiązkowe,
 - e) kwota, od której liczone są odsetki – pole obowiązkowe,
 - f) waluta kwoty, od której liczone są odsetki – pole obowiązkowe,
 - g) roczna stopa procentowa (konkretna liczba albo krotkość odsetek ustawowych lub odsetek ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski) – pole obowiązkowe;
- 3) opłaty:
 - a) rodzaj opłaty – pole obowiązkowe,
 - b) kwota – pole obowiązkowe,
 - c) waluta – pole obowiązkowe;

- 4) prowizje:
 - a) rodzaj prowizji – pole obowiązkowe,
 - b) kwota – pole obowiązkowe,
 - c) waluta – pole obowiązkowe.

2. W przypadku kilku należności, w tym w przypadku należności jednorodzących, oznaczenie każdej należności następuje w odrębnym polu.

§ 11. Pole siódme – zobowiązanie dłużnika do wydania rzeczy:

- 1) opis rzeczy – pole obowiązkowe;
- 2) numer pozycji rejestru zastawów.

§ 12. Pole ósme – wzmianka o wymagalności dochodzonego roszczenia – pole obowiązkowe.

§ 13. Pole dziewiąte – kwotę zadłużenia, do której bank jest uprawniony do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego – obowiązkowe w przypadku wstawienia bankowego tytułu egzekucyjnego stwierdzającego obowiązek zapłaty:

- 1) kwota – pole obowiązkowe;
- 2) waluta – pole obowiązkowe.

§ 14. Pole dziesiąte - data wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego w formie dzień – miesiąc – rok – pole obowiązkowe.

§ 15. Pole jedenaste – numer porządkowy kolejnego bankowego tytułu egzekucyjnego w przypadku wystawienia dalszego bankowego tytułu egzekucyjnego w przypadkach o których mowa w art. 96 ust. 3 ustawy – Prawa bankowego:

- 1) numer tytułu – pole obowiązkowe;
- 2) cel, dla którego tytuł zostaje wydany – pole obowiązkowe.

Rozdział III. Struktura formularza oświadczenia o poddaniu się egzekucji

§ 16. 1. Pole pierwsze – oznaczenie banku – pole obowiązkowe:

- 1) nazwa banku – pole obowiązkowe;

- 2) forma organizacyjna – pole obowiązkowe;
 - 3) siedziba – pole obowiązkowe;
 - 4) numer, pod którym bank jest wpisany do rejestru.
2. W przypadku prowadzenia przez instytucję kredytową działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału:
- 1) siedzibę oddziału – pole obowiązkowe;
 - 2) numer, pod którym oddział jest wpisany do rejestru.
3. W przypadku kilku banków, oznaczenie każdego banków następuje w odrębnym polu.

§ 17. Pole drugie – oznaczenie dłużnika banku zobowiązany do zapłaty lub wydania rzeczy – pole obowiązkowe:

- 1) osoba fizyczna:
 - a) imię/imiona – pole obowiązkowe,
 - b) nazwisko – pole obowiązkowe,
 - c) numer PESEL – obowiązkowe w przypadku osoby, która jest obowiązana do jego posiadania,
 - d) identyfikator dokumentu tożsamości, nazwa tego dokumentu, organ, który go wydał ze wskazaniem jego siedziby i państwa – obowiązkowe w przypadku osoby, która nie jest obowiązana do posiadania numeru PESEL;
- 2) osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną;
 - a) nazwa – pole obowiązkowe,
 - b) forma organizacyjna – pole obowiązkowe,
 - c) siedziba – pole obowiązkowe,
 - d) numer pod którym dłużnik jest wpisany do rejestru.

§ 18. Pole trzecie – oznaczenie czynności bankowej, z której wynika dochodzone roszczenie – pole obowiązkowe:

- 1) nazwa czynności – pole obowiązkowe;
- 2) data dokonania czynności w formacie dzień – miesiąc – rok – pole obowiązkowe;
- 3) numer czynności.

§ 19. Pole czwarte – oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego opartego na bankowym tytule egzekucyjnym – pole obowiązkowe.

§ 20. Pole piąte – kwota zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny:

- 1) kwota – pole obowiązkowe;
- 2) waluta – pole obowiązkowe.

§ 21. Pole szóste – opis rzeczy, której wydania dłużnik poddaje się egzekucji prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego opartego na bankowym tytule egzekucyjnym:

- 1) opis rzeczy – pole obowiązkowe;
- 2) numer pozycji rejestru zastawów.

§ 22. Pole siódme – termin, do której bank może wystąpić o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności – pole obowiązkowe.

§ 23. Pole siódme – podpis dłużnika – pole obowiązkowe.

Rozdział IV. Przepisy końcowe

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

MINISTER FINANSÓW

**Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia ... (poz. ...)**

TABLICA ZNAKÓW PISARSKICH

~	`	!	@	#	\$	%	^	&	*	(	)	_	-	+	=		[	]		\p a r	:	;	"	'	
<	>	,	.	?	/											0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
Ą	Ć	Ę	·	...	§		Ł						Ń	Ó									Ż	Ž	
Á	Â	Ă	Ä	Ç	Č	Ď	Đ	È	É	Ê	Í	Î	Ë	Ľ	Ň	Ô	Ö	Ǫ	x	Ř	Ŕ	Ş	Š	Ț	Ț
Û	Ů	Ú	Ü	Ý	ß	Ž		÷																	

Zasady wpisu danych do bankowego tytułu egzekucyjnego oraz oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji złożonego w postaci elektronicznej w razie wystąpienia znaku pisarskiego niewystępującego w tablicy znaków pisarskich

W wypadku wystąpienia w danych podlegających wpisowi do bankowego tytułu egzekucyjnego lub oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji złożonego w postaci elektronicznej znaku pisarskiego, niewystępującego w tablicy znaków pisarskich, stosuje się następujące zasady:

1. W przypadku wystąpienia litery ze znakiem diakrytycznym, która nie występuje w tablicy zawartej w niniejszym załączniku, zastępuje się ją odpowiednią literą bez znaku diakrytycznego (np. $\tilde{A} = A$, $\tilde{O} = O$, $\hat{E} = E$, $\hat{U} = U$, $C = C$).
2. W wypadku dyftongów wpisujemy pierwszą literę tworzącą dyftong (np. $AE = A$).
3. W wypadku wystąpienia innego znaku, nienależącego do grupy znaków, o których mowa w punkcie 1 i 2, w miejsce tego znaku wpisuje się znak (*).
4. Apostrof w nazwiskach osób fizycznych i nazwach innych osób piszemy zgodnie z pisownią oryginału, z zastosowaniem dostępnego znaku z tablicy zawartej w niniejszym załączniku.
5. W wypadku wystąpienia cudzysłowów:
 - a) cudzysłów otwierający („) zastępuje się cudzysłowem zamykającym (”),
 - b) cudzysłów («) oraz (») zastępuje się cudzysłowem zamykającym (”).
6. W wypadku wystąpienia znaku pisarskiego przesuniętego w stosunku do linii tekstu (indeks górny lub dolny), w Krajowym Rejestrze Sądowym sprowadza się ten znak do linii tekstu (np. $m^2 = m2$, $x^3 = x3$). W przypadku równoczesnego wystąpienia obu indeksów, indeks górny poprzedza indeks dolny przy wpisie do rejestru.

UZASADNIENIE

Delegacja ustawowa zawarta w art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. Nr 72, poz. 665 z 2002 r. z późn. zm.) upoważniła Ministra Sprawiedliwości do określenia w drodze rozporządzenia struktury bankowego tytułu egzekucyjnego oraz formularza zawierającego oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji w celu przyspieszenia postępowania egzekucyjnego. Narzędziem do realizacji ww. celu jest precyzyjne określenie struktury bankowego tytułu egzekucyjnego oraz formularza oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji pozwoli na przyspieszenie rozpoznawania spraw o nadanie klauzuli wykonalności przez wyeliminowanie różnic występujących w treści bankowych tytułów egzekucyjnych wystawianych przez różne banki, co niewątpliwie uprości trybu nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Precyzyjne określenie struktury poszczególnych elementów bankowego tytułu egzekucyjnego pozwoli z jednej strony na przyspieszenie postępowania w przedmiocie oceny zasadności wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z drugiej strony pozwoli na wyeliminowanie istniejących w orzecznictwie rozbieżności w zakresie nadawania bankowym tytułom egzekucyjnym sądowej klauzuli wykonalności. Przyjęte przez ustawodawcę założenie sformalizowania struktury bankowego tytułu egzekucyjnego oraz oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji wpisuje się występującą w prawie wspólnotowym tendencję formalizowania dokumentów w oparciu, o które sąd wydaje rozstrzygnięcia, co pozwala na przyspieszenie postępowania.

W związku z tym, iż system teleinformatyczny obsługujący elektroniczne postępowanie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności mieści się w zakresie przedmiotowym ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z 2005 r. z późn. Zm.) – art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy – minimalne standardy dla systemu teleinformatycznego zostały określone w ww. ustawie oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 526). W rozporządzeniu nie ma potrzeby określać elektronicznych standardów w jakich należy sporządzić bankowy tytuł egzekucyjny, ponieważ zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy standardy zostaną udostępnione przez Ministra Sprawiedliwości przez ich zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej lub

inny sposób. Zestawienie będzie odpowiadać minimalnym standardom dla systemu teleinformatycznego, o których mowa w ww. rozporządzeniu.

Określona w rozporządzeniu struktura bankowego tytułu egzekucyjnego odpowiada treści art. 96 ust. 2 prawa bankowego.

Pole pierwsze struktury (§4) zawiera oznaczenie banku, który wystawił bankowy tytuł egzekucyjny. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, bank jest osobą prawną tworzoną jako banki państwowe (państwowe osoby prawne), banki spółdzielcze lub banki w formie spółek akcyjnych (art. 12 prawa bankowego). Dodać należy, iż działalność bankową w Rzeczypospolitej Polskiej mogą prowadzić również zagraniczne instytucje kredytowe, stąd w pkt 1 wskazano, iż oznaczenie banku winno zawierać wszystkie przymioty identyfikujące osobę prawną, tj. nazwę, formę organizacyjną, siedzibę oraz, w przypadku podmiotów wpisanych do rejestru, numer pod którym bank jest wpisany do rejestru. Wskazanie numeru, pod którym bank wpisany jest do rejestru ma charakter fakultatywny, z uwagi na fakt, iż uprawnionym do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego jest również Narodowy Bank Polski, który nie jest wpisywany do rejestru (art. 2 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim – tekst jedn. Dz. U. Nr 1, poz. 2 z 2005 r. z późn. zm.). Nadto zgodnie z obowiązującymi przepisami działalność bankowa w Rzeczypospolitej Polskiej może prowadzić zagraniczna instytucja kredytowa, które w swym kraju macierzystym nie jest wpisana do żadnego rejestru. Celem umożliwienia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przez Narodowy Bank Polski oraz przez zagraniczną instytucję kredytową proponuje się, aby oznaczenie numeru rejestru miało charakter fakultatywny.

.W polu drugim struktury bank będzie miał prawo wskazać numer tytułu egzekucyjnego. Przepis art. 96 ust. 2 prawa bankowego nie wymaga, aby bankowy tytuł egzekucyjny zawierał oznaczenie jego numeru. Obowiązujące przepisy prawa wymagają jedynie wskazania numeru tytułu wykonawczego w przypadku wystawienia tzw. dalszego tytułu wykonawczego (art. 96 ust. 3 prawa bankowego oraz art. 793 k.p.c.). W praktyce bankowej, banki na potrzeby wewnętrzne wskazują numer tytułu. Celem umożliwienia bankom przeprowadzania wewnętrznej kontroli sposobu rozpoznawania wniosków o nadanie klauzuli wykonalności proponuje się wprowadzenie możliwości wskazania w bankowym tytule egzekucyjnym numeru tytułu. Wprowadzenie ww. możliwości nie można jednak utożsamiać z liczbą porządkową tytułu wykonawczego oznaczaną w przypadku wydania dalszego tytułu wykonawczego. Liczba porządkowa jest oznaczana w polu jedenastym (§14).

W związku z tym, że przepis art. 96 ust. 2 prawa bankowego przewiduje obowiązek zarówno oznaczenia banku, który wystawił bankowy tytuł egzekucyjny jak i banku, na rzecz

którego ma być prowadzona egzekucja, w polu trzecim struktury nastąpi oznaczenie banku, na rzecz którego ma być prowadzona egzekucja według tych samych zasad, co oznaczenie banku, który wystawił bankowy tytuł egzekucyjny. Dodać przy tym należy, iż bankiem na rzecz którego ma być prowadzona egzekucja może być inny bank niż ten, który wystawił bankowy tytuł egzekucyjny.

Z uwagi na wyrażony w orzecznictwie pogląd (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2002 r., III CZP 6/02, OSNC 2003/1/5), zgodnie z którym uprawnionym do wystawienia BTE, w przypadku ogłoszenia upadłości banku jest także syndyk masy upadłości banku, przy oznaczeniu banku, dopuszcza się dopisanie do nazwy banku się imię i nazwisko syndyka z dopiskiem „syndyk masy upadłości banku”.

Punkt trzeci struktury BTE zawiera oznaczenie dłużnika, który bezpośrednio z bankiem dokonał czynności bankowej albo udzielił zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej. W przypadku wystawienia BTE przeciwko kilku dłużnikom opis winien być dokonany oddzielnie dla każdego z dłużników. W przypadku dłużnika będącego osobą fizyczną oznaczenie ma nastąpić przez wskazanie imienia/imion i nazwiska dłużnika. W przypadku dłużnika, który jest obowiązany do posiadania numeru PESEL, wskazanie numeru PESEL będzie obowiązkowe. Indywidualizacja osoby, która nie jest zobowiązana do posiadania numeru PESEL nastąpi przez wskazanie identyfikatora dokumentu tożsamości oraz nazwy organu, który go wydał jego siedziby i państwa. Ograniczenie sposobu identyfikacji dłużnika będącego osobą fizyczną do wskazania ww. przymiotów jest wystarczające do jego zindywidualizowania. Wprowadzenie cech dodatkowych będzie stanowić zbędne utrudnienie w wystawieniu BTE.

W przypadku wielości podmiotów po stronie wierzycieli lub dłużników ww. polach wystawca bankowego tytułu egzekucyjnego będzie oznaczał charakteru więzi prawnej łączącej kilku wierzycieli lub dłużników, jeśli tytuł zostanie wystawiony przeciwko kilku dłużnikom. W przypadku zobowiązania podzielnego i braku solidarności między wierzycielami lub dłużnikami, wystawca będzie zobowiązany do wystawienia oddzielnego bankowego tytułu egzekucyjnego w stosunku do każdego z wierzycieli lub dłużników. Takie rozwiązanie jest podyktowane koniecznością zapewnienia szybkości postępowania, przejrzystości wydawanego przez sąd postanowienia oraz jego charakteru, który będzie funkcjonował w obrocie jako dokument elektroniczny.

Oznaczenie danych identyfikujących osoby, która wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny i na rzecz której ma być prowadzona egzekucja oraz oznaczenie danych identyfikujących dłużnika nastąpi znakami polskiego alfabetu. W przypadku gdy ww. dane są

oznaczone znakami nie występującymi w polskim alfabecie, zapisane tych danych nastąpi wg. zasad określonych w załączniku do rozporządzenia. Załącznik bazuje na treści istniejącej już regulacji w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 listopada 2011 r. Dz. U. Nr 273, poz. 1616 z 2011 r.).

Pole piąte struktury BTE zawiera oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone na podstawie BTE roszczenie. Oznaczenia czynności bankowej ma istotne znaczenie z punktu widzenia kognicji sądu nadającego klauzule wykonalności BTE (art. 786² k.p.c.). Przywilej banku do wystawiania BTE ogranicza się bowiem wyłącznie do należności wynikających z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 prawa bankowego. Bank nie jest uprawniony do wystawienia BTE obejmującego należności banku, które wynikają z innych niż czynność bankowa źródeł (innych czynności prawnych, bezpodstawnego wzbogacenia itp.). Oznaczenie czynności bankowej nastąpi przez wskazanie nazwy czynności (np. umowa kredytu, pożyczki), daty czynności, którą będzie data zawarcia umowy – powyższe dane mają charakter obowiązkowy. Przepisy prawa materialnego nie wymagają numerowania czynności bankowych, stąd oznaczenie numeru czynności bankowej będzie miało charakter fakultatywny.

Kolejnym elementem struktury BTE jest wskazanie wysokości zobowiązań pieniężnych dłużnika. W orzecnictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwałę z 12 lutego 2009 r., III CZP 145/08, Biul. SN 2009/2/7-8; uchwałę z dnia 26 stycznia 1999 r., III CZP 55/98, OSNC 1999/6/106; uchwałę z dnia 7 lipca 2000 r., III CZP 27/00, OSNC 2001/1/3), wydanym w oparciu o treść art. 96 ust. 2 prawa bankowego, zgodnie się przyjmuje, iż sporządzenie bankowego tytułu egzekucyjnego wymaga odrębnego oznaczenia zobowiązania dłużnika zarówno pod względem struktury zobowiązania (odrębnie należność główna, odsetki, należności uboczne) jak i wysokości poszczególnych należności w określonej strukturze zobowiązania. Jeśli w danej strukturze zobowiązania występują rodzajowo różne należności, BTE winien oddzielnie wskazywać te należności (np. różne kategorie odsetek). Umieszczone w BTE odsetki powinny być odpowiednio strukturalnie wyodrębnione z innych pozycji składających się na dług dłużnika i jednocześnie odpowiednio określone co do wysokości. Określenie wysokości odsetek za opóźnienie lub też odsetek kapitałowych możliwe jest wówczas, gdy wskazana została kwota stanowiąca podstawę do ich obliczenia, podano odpowiednią stopę procentową oraz okres obliczenia odsetek (okres opóźnienia dłużnika). Konieczność odrębnego strukturalnego oznaczenia zobowiązania dłużnika wynika

z tego, iż bankowy tytuł egzekucyjny stanowi szczególny przywilej banku, który pozwala bankowi na wydanie tytułu egzekucyjnego bez potrzeby przeprowadzenia postępowania rozpoznawczego. W związku z tym, iż wskazane w tytule zobowiązania dłużnika nie są weryfikowane przez podmiot niezależny (sąd), treść tytułu winna precyzyjnie oznaczać poszczególne pozycje składające się na zobowiązanie dłużnika oraz sposób ich powstania. Ustalenie treści tytułu w ww. sposób ma na celu uzyskanie przez dłużnika banku pełnej możliwości zweryfikowania własnego zadłużenia wynikającego z bankowego stosunku obligacyjnego i ujętego w BTE. Weryfikacja taka umożliwi dłużnikowi podjęcie wobec banku odpowiedniej obrony prawnej, jeszcze w postępowaniu klauzulowym lub obrony merytorycznej (art. 840 k.p.c.) – tak wprost Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 lutego 2009 r. (III CZP 145/08). Reasumując, bank wystawiając bankowy tytuł egzekucyjny winien odrębnie oznaczyć należność główną, odsetki jak i inne należności wynikające z czynności bankowej.

Nowelizacja art. 96 ust. 2 prawa bankowego dopuściła możliwość oznaczenie odsetek zmiennych jako krotność odsetek ustawowych lub odsetek ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski. W związku z powyższym struktura BTE dopuszcza możliwość oznaczenia odsetek zmiennych wyłącznie w ww. sposób. Wykluczenie możliwości oznaczenia wysokości odsetek przez odesłanie do odsetek ustalanych przez podmioty niezależne od stron czynności bankowej nie oznacza, iż niedopuszczalne jest zastrzeżenie tego typu odsetek w czynności bankowej. Czynność bankowa może przewidywać ustalenie wysokości odsetek ww. sposób w takim jednak przypadku bank nie jest uprawniony do skorzystania z przywileju bankowego i wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego obowiązek zapłaty ww. odsetek. Tak oznaczone odsetek mogą być dochodzone od dłużnika wyłącznie na zasadach ogólnych.

Mając na uwadze powyższe uwagi, w polu szóstym struktury BTE, bank winien wskazać wysokość należności głównej przez oznaczenie kwoty i waluty, jeśli BTE obejmuje ww. należności. W przypadku objęcia BTE odsetek, tytuł winien oznaczać charakter odsetek w zależności od treści zobowiązania wynikającego z czynności bankowej (odsetki kapitałowe, za opóźnienie, za zwłokę, odsetki od odsetek itp.), kwotę odsetek wymagalnych, stopę procentową, okres naliczania odsetek, podstawę od której odsetki były naliczane. Wszystkie ww. elementy, oprócz opisu charakteru odsetek, winny być wyrażone liczbami. Okres za jaki odsetki są obliczane powinien być oznaczony w formacie dzień – miesiąc rok. W przypadku wystawienia BTE na odsetki należne w przyszłości, których termin wymagalności jeszcze nie nastąpił, oznaczenie ww. należności winno obejmować, kwotę, od której odsetki są liczone,

okres za który odsetki są liczone, przy czym dopuszczalne jest oznaczenie daty końcowej w sposób opisowy (np. do dnia zapłaty) oraz stopy procentowej. Wszystkie ww. elementy winny być wyrażone liczbami, z wyjątkiem daty końcowej liczenia odsetek.

Bankowym tytułem egzekucyjnym może mogą być objęte wyłącznie zobowiązania wynikające z czynności bankowej, o której mowa w art. 5 prawa bankowego. Bez wątpienia bankowy tytuł egzekucyjny nie może obejmować należności banku, która nie wynika z elementów czynności bankowej. Przepisy prawa bankowego definiując poszczególne czynności bankowe oprócz należności głównej i odsetek przewidują możliwość zobowiązania się przez dłużnika wyłącznie do zapłaty opłat i prowizji (art. 52, 69 prawa bankowego). Sposób opisania w BTE ww. należności jest analogiczny jak w przypadku odsetek. Każda z ww. należności (np. każda z opłat i prowizji składająca się na ogólną należność z tytułu opłat i prowizji) winna zostać opisana odrębnie przez wskazanie kwoty, waluty i tytułu.

Zastrzeżenie w umowach zawieranych z bankiem innych należności (np. zobowiązania do zapłaty składek na ubezpieczenie) nie wynika z czynności bankowych, ponieważ przepisy definiujące ww. czynności nie wskazują jako elementu treści czynności ww. należności. W związku z powyższym wierzytelności banku wynikające z zobowiązań, które nie stanowią elementu czynności bankowych nie mogą być objęte BTE, stąd brak możliwości wskazania ww. należności.

W polu siódmym struktury wprowadzono opis rzeczy, której wydania zobowiązał się dłużnik w oświadczeniu o poddaniu się egzekucji.

W polu ósmym bank będzie wprowadzał wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia, co jest konieczne z uwagi na treść art. 96 ust. 2 prawa bankowego. To pole może być wypełnione w sposób opisowy np. „stwierdzone w bankowym tytule egzekucyjnym roszczenie jest wymagalne”.

Pole dziewiąte będzie zawierało wskazanie kwoty, do której dłużnik poddał się egzekucji. Obowiązek wskazania ww. danych został wprowadzony nowelizacją art. 96 ust. 2 prawa bankowego i ma istotne znaczenie dla określenia zakresu w jakim wierzyciel będzie uprawniony do prowadzenia egzekucji w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. W praktyce problem dotyczy odsetek należnych po wystawieniu tytułu egzekucyjnego. Bankowy tytuł egzekucyjny uprawnia wierzyciela do prowadzenia egzekucji wyłącznie do wysokości zadłużenia wskazanego w oświadczeniu o poddaniu się egzekucji. Stąd koniecznym jest wprowadzenie ww. kwoty do treści BTE, tak aby organ egzekucyjny mógł jednoznacznie ustalić do jakiej kwoty może łącznie prowadzić egzekucje w oparciu o ww. tytuł.

W polu dziesiątym struktury wystawca BTE oznaczać będzie datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego zapisaną w formacie dzień – miesiąc – rok.

W przypadku wystawienia dalszego bankowego tytułu egzekucyjnego, w oparciu o treści art. 96 ust. 3 prawa bankowego, w polu jedenastym bankowy tytuł egzekucyjny winien zawierać kolejny numer porządkowy („drugi”, „trzeci”...) oraz cel, dla którego zostaje wydany. Kolejny numer porządkowy nie może być utożsamiany z numerem bankowego tytułu egzekucyjnego nadawanym przez bank do celów wewnątrz – organizacyjnych. Takie oznaczenie kolejnych tytułów egzekucyjnych odpowiada utrwalonemu w orzecznictwie pogładowi (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., III CZP 64/05, niepubl.).

Struktura formularza oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji, w zakresie oznaczenia banku, dłużnika, czynności bankowej jest skonstruowana analogicznie jak w przypadku oznaczenia ww. elementów w bankowym tytule egzekucyjnym. Uzasadniając przyjęte rozwiązania należy odwołać się do poczynionych wyżej uwag. W tej części przedstawione zostanie uzasadnienie tych punktów struktury formularza oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji, które nie występują w bankowym tytule egzekucyjnym

W polu czwartym struktury formularza zawarto tekst oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego opartego na bankowym tytule egzekucyjnym.

Pole szóste zawiera opis kwoty zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Szóstym znajduje się opisu rzeczy, co do której dłużnik poddaje się egzekucji wydania, w przypadku gdy na ww. rzeczy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności rzeczy w celu zabezpieczenia roszczenia.

Pole siódme struktury formularza przewidziane jest do oznaczenia terminy, do którego bank może wystąpić o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r.

o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie sposobu i cech umożliwiających weryfikację istnienia i treści pisma
w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne**

Na podstawie art. 17b ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niniejsze rozporządzenie określa sposób i cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie toczące się przed komornikiem sądowym, w którym możliwe jest dokonywanie czynności w postępowaniu egzekucyjnym, dostępny za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) wydruku weryfikacyjnym – rozumie się przez to dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, zawierający treść pisma oraz cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym.

§ 3. 1. Weryfikacja istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym odbywa się w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem usługi udostępnianej na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej.

2. Usługa, o której mowa w ust. 1, jest powszechnie dostępna.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 759 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 829 i 1513.

§ 4. Weryfikacji istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym dokonuje się przez uzyskanie dostępu do jego treści po wprowadzeniu do tego systemu jednego z kodów weryfikacyjnych.

§ 5. 1. Podczas sporządzania wydruku każdego pisma utrwalonego w systemie teleinformatycznym system ten automatycznie zamieszcza w prawym górnym rogu wydruku niepowtarzalne kody weryfikacyjne.

2. Kody weryfikacyjne zawierają:

1) ciąg liter i cyfr oraz

2) znak graficzny umożliwiający wprowadzenie kodu za pomocą czytnika kodów.

§ 6. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 17b ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu i cech umożliwiających weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało wprowadzone ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Projektowane przepisy nawiązują do sprawdzonych reguł obowiązujących w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Określają one czynności służące zweryfikowaniu istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznych (sposób weryfikacji) oraz cechy wydruku (kody) umożliwiające dokonanie tej weryfikacji .

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

w sprawie czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiających komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz sposobu wykonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne

Na podstawie art. 17b ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego;
- 2) szczegółowe czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego;
- 3) sposób wykonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie toczące się przed sądem, w którym możliwe jest dokonywanie czynności

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 759 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 829 i 1513.

- także w trakcie postępowania egzekucyjnego, dostępny za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie toczące się przed komornikiem sądowym, w którym możliwe jest dokonywanie czynności w postępowaniu egzekucyjnym, dostępny za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
 - 3) organie postępowania – rozumie się przez to sąd właściwy do prowadzenia postępowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oraz komornika sądowego;
 - 4) koncie – rozumie się przez to zbiór danych w systemie teleinformatycznym udostępniany użytkownikowi, o którym mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego;
 - 5) użytkownikowi – rozumie się przez to osobę fizyczną, która jest uprawniona do uwierzytelniania się na danym koncie;
 - 6) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to identyfikację użytkownika na potrzeby uzyskania przez niego, w zakresie posiadanych uprawnień, dostępu do konta;
 - 7) nazwie użytkownika – rozumie się przez to jawne, niepowtarzalne i przyporządkowane użytkownikowi dane, wykorzystywane przez tę osobę do składania podpisu elektronicznego;
 - 8) elektronicznym tytule wykonawczym – rozumie się przez to tytuł egzekucyjny wystawiony w postaci elektronicznej udostępniany wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego;
 - 9) wydruku weryfikacyjnym – rozumie się przez to dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, zawierający treść tytułu egzekucyjnego oraz treść klauzuli wykonalności, umożliwiający sądowi oraz komornikowi weryfikację istnienia i treści tytułu wykonawczego;
 - 10) elektronicznych aktach sprawy – rozumie się przez to zbiór dokumentów elektronicznych w systemie teleinformatycznym dotyczących danej sprawy, udostępniany uprawnionym użytkownikom za pośrednictwem ich kont;
 - 11) bezpiecznym podpisie elektronicznym – rozumie się przez to podpis elektroniczny weryfikowany za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Rozdział II.

Czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego

§ 3. 1. Krajowa Rada Komornicza przekazuje prezesom sądów dane komornika umożliwiające udzielanie mu dostępu do systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe w celu wykonywania czynności w tym systemie.

2. Zmiany danych umożliwiające wykonywanie czynności w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, dokonywane po uzyskaniu przez komornika po raz pierwszy możliwości wykonywania tych czynności, komornik może dokonać samodzielnie lub za pośrednictwem Krajowej Rady Komorniczej.

§ 4. 1. Krajowa Rada Komornicza niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia zawiadomienia przez komornika o zamiarze dokonania zmiany, o której mowa w § 3, przekazuje zmienione dane prezesom sądów.

2. W przypadku gdy Krajowa Rada Komornicza powzięła z jakiegokolwiek źródła wiadomość o uzyskaniu lub utracie możliwości wykonywania przez komornika czynności w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia powzięcia tej wiadomości, powiadamia prezesów sądów o treści zmiany.

Rozdział III.

Czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego

§ 5. 1. Jeżeli wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego nie został złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, komornik podejmuje następujące czynności:

1) w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe podaje sygnaturę sprawy egzekucyjnej i dane dotyczące egzekwowanej wierzytelności;

2) sprawdza zgodność wydruku weryfikacyjnego z elektronicznym tytułem wykonawczym.

2. W razie braku zgodności wydruku weryfikacyjnego z elektronicznym tytułem wykonawczym komornik sporządza adnotację o następującej treści: „Komornik Sądowy (imię i nazwisko komornika) przy Sądzie Rejonowym w (oznaczenie sądu), Kancelaria Komornicza w (oznaczenie siedziby kancelarii i adresu kancelarii) po dokonaniu sprawdzenia wydruku weryfikacyjnego, w sprawie o sygnaturze akt egzekucyjnych (sygnatura sprawy), przeprowadzonego w dniu (data), o godzinie (godzina i minuta) stwierdza, iż w systemie teleinformatycznym nie znajduje się elektroniczny tytuł wykonawczy o treści odpowiadającej wydrukowi. Niezgodność polega na (wskazać istotę niezgodności).”.

3. W razie zgodności wydruku weryfikacyjnego z elektronicznym tytułem wykonawczym komornik sporządza adnotację o następującej treści: „Komornik Sądowy (imię i nazwisko komornika) przy Sądzie Rejonowym w (oznaczenie sądu), Kancelaria Komornicza w (oznaczenie siedziby kancelarii i adresu kancelarii) po dokonaniu sprawdzenia wydruku weryfikacyjnego, w sprawie o sygnaturze akt egzekucyjnych (sygnatura sprawy), przeprowadzonego w dniu (data), o godzinie (godzina i minuta) stwierdza, iż w systemie teleinformatycznym znajduje się elektroniczny tytuł wykonawczy o treści odpowiadającej niniejszemu wydrukowi.”.

4. Komornik zamieszcza adnotację na wydruku weryfikacyjnym albo w elektronicznych aktach sprawy. Adnotację zamieszczoną na wydruku komornik zaopatruje we własnoręczny czytelny podpis, pieczęć urzędową komornika oraz datę, w której nazwa miesiąca jest wpisana słownie. Adnotację zamieszczoną w elektronicznych aktach sprawy komornik opatruje bezpiecznym podpisem elektronicznym.

§ 6. Jeżeli wniosek o wszczęcie egzekucji został złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, komornik nie sporządza wydruku weryfikacyjnego, a w elektronicznych aktach sprawy zamieszcza się elektroniczny tytuł wykonawczy oraz adnotacje, o których mowa w § 5 ust. 2 lub 3.

§ 7. 1. Po stwierdzeniu zgodności wydruku weryfikacyjnego z elektronicznym tytułem wykonawczym komornik odnotowuje w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe fakt prowadzenia egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, a po ukończeniu postępowania egzekucyjnego — datę jego ukończenia i wynik egzekucji.

2. System teleinformatyczny umożliwia jednokrotne odnotowanie faktów, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do elektronicznego tytułu wykonawczego. W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, system umożliwia odnotowanie faktów, o których mowa w ust. 1, w trakcie kolejnego postępowania egzekucyjnego.

§ 8. W przypadku gdy czynności komornika w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe nie zostały prawidłowo przeprowadzone z uwagi na nieprawidłowość działania tego systemu, komornik dokumentuje przebieg czynności i stwierdzone nieprawidłowości funkcjonowania tego systemu, sporządzając notatkę urzędową o następującej treści: „Komornik Sądowy (imię i nazwisko komornika) przy Sądzie Rejonowym w (oznaczenie sądu), Kancelaria Komornicza w (oznaczenie siedziby kancelarii i adresu kancelarii), w dniu (data), o godzinie (godzina i minuta) stwierdza, że system teleinformatyczny obsługujący postępowanie sądowe nie działa prawidłowo. Nieprawidłowość działania tego systemu polega na (należy wskazać funkcjonalność, która nie działa prawidłowo, pomimo prawidłowej obsługi systemu, ewentualnie wskazać czas trwania nieprawidłowości, ilość prób podjętych celem dokonania czynności oraz sposób zachowania się systemu), w związku z czym nie było możliwe dokonanie (wskazać czynność, której nie udało się dokonać)”. Notatkę urzędową sporządza się natychmiast po stwierdzeniu nieprawidłowego działania systemu. Notatka odpowiada wymogom, o których mowa w § 5 ust. 4.

§ 9. Komornik zgłasza niezwłocznie nieprawidłowość działania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe prezesowi właściwego sądu przedstawiając notatkę, o której mowa w § 8.

§. 10. W razie omyłkowego odnotowania faktu prowadzenia egzekucji w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, komornik dokumentuje stwierdzoną omyłkę, sporządzając notatkę urzędową o następującej treści: „Komornik Sądowy (imię i nazwisko komornika) przy Sądzie Rejonowym w (oznaczenie sądu), Kancelaria Komornicza w (oznaczenie siedziby kancelarii i adresu kancelarii), w dniu (data), o godzinie (godzina i minuta) stwierdza, że na skutek omyłki w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe błędnie odnotowano fakt prowadzenia egzekucji w sprawie (oznaczyć wierzyciela oraz dłużnika) o sygnaturze akt egzekucyjnych (sygnatura akt). Omyłkowe odnotowanie nastąpiło z powodu (podać przyczynę omyłkowego wpisu,

szczegółowo wskazując, w jakiej sprawie powinna być dokonana adnotacja).” Notatkę sporządza się natychmiast po stwierdzeniu omyłkowego odnotowania. Notatka odpowiada wymogom, o którym mowa w § 5 ust. 4.

§ 11. Komornik niezwłocznie zgłasza omyłkowe odnotowanie faktu prowadzenia egzekucji prezesowi właściwego sądu, przedstawiając mu notatkę, o której mowa w § 10.

Rozdział IV.

Sposób wykonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne

§ 12. 1. Jeżeli komornik prowadzi elektroniczne akta sprawy pisma i dokumenty złożone w postaci papierowej podlegają przetworzeniu na postać elektroniczną poprzez ich zeskanowanie, a następnie włączeniu w postaci elektronicznej do akt.

2. Po przetworzeniu na postać elektroniczną pisma i dokumenty w postaci papierowej przechowuje się w pomocniczym zbiorze dokumentów. Pomocniczy zbiór dokumentów podlega udostępnieniu na zasadach analogicznych jak akta sądowe.

3. Do udostępniania elektronicznych akt sprawy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące udostępniania elektronicznych akt spraw sądowych.

§ 13. Pisma komornika w postaci elektronicznej, w tym postanowienia zarządzenia i zawiadomienia, sporządza się przez zamieszczenie ich treści w elektronicznych aktach sprawy i opatrzenie bezpiecznym podpisem elektronicznym.

§ 14. W zawiadomieniach o zajęciu oraz w innych zawiadomieniach i wezwaniach kierowanych do organów administracji publicznej oraz innych organów, instytucji lub osób, o których mowa w art. 761 § 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, komornik podaje:

- 1) numer PESEL lub NIP dłużnika będącego osobą fizyczną, o ile dłużnik je posiada;
- 2) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym albo NIP albo numer w innym rejestrze lub ewidencji dłużnika niebędącego osobą fizyczną, o ile dłużnik je posiada.

§ 15. Do zakładania konta i wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne oraz doręczeń elektronicznych stosuje się

odpowiednio przepisy dotyczące zakładania konta i wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe oraz doręczeń elektronicznych dokonywanych przy wykorzystaniu tego systemu.

§ 16. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do pism komornika przesyłanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rozdział V.

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 17. Krajowa Rada Komornicza w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia przedstawi prezesom sądów, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej, listę zawierającą imiona i nazwiska komorników, nazwy rewirów, w których działają, oraz wskaże miejsce, gdzie zdeponowane są dane służące do składania przez poszczególnych komorników bezpiecznego podpisu elektronicznego.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 17b ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej określił, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, szczegółowe czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz sposób wykonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej, dostępność akt egzekucyjnych dla stron postępowania egzekucyjnego, sprawność postępowania egzekucyjnego oraz zapewnienie możliwości jednoznacznej identyfikacji dłużnika.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało zmienione ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Projektowane przepisy nawiązują do sprawdzonych reguł obowiązujących w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Określają one obowiązki Krajowej Rady Komorniczej, sposób weryfikacji elektronicznego tytułu wykonawczego oraz wymagania dotyczące czynności komornika dokonywanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne (np. sposób prowadzenia i udostępniania akt elektronicznych oraz wymogi dotyczące pism komornika).

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r.

o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie wysokości i zasad ponoszenia opłat za wpisy
dokonywane w Rejestrze Spadkowym przez notariusza albo sąd**

Na podstawie art. 95i § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 164) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niniejsze rozporządzenie określa wysokość i zasady ponoszenia opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze Spadkowym przez notariusza albo sąd.

§ 2. Wysokość opłaty za wpis dokonany w Rejestrze Spadkowym wynosi ... złotych.

§ 3. 1. Opłatę za wpis dokonany przez notariusza pobiera notariusz podczas czynności notarialnej, która wywołuje obowiązek dokonania wpisu.

2. W pozostałych przypadkach opłata za wpis stanowi wydatek, w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. ...), ponoszony w postępowaniu, w którym wydano orzeczenie wywołujące obowiązek dokonania wpisu.

3. Jeżeli wpis jest dokonywany przez notariusza na skutek orzeczenia sądowego, sąd przekazuje należną opłatę Krajowej Radzie Notarialnej.

§ 4. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 95i § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 164). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określił, w drodze rozporządzenia, wysokość i zasady ponoszenia opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze Spadkowym przez notariusza albo sąd, mając na względzie wysokość kosztów administracyjnych prowadzenia Rejestru Spadkowego oraz jego niedochodowy charakter.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało wprowadzone ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Projektowane przepisy określają wysokość opłaty. Wskazują one również zasady ponoszenia opłat z tego tytułu, w zależności od tego, czy wpis jest dokonywany przez notariusza na podstawie czynności notarialnej, czy przez prezesa sądu oraz w zależności od podstawy wpisu. Jeżeli wpis jest dokonywany przez notariusza na podstawie orzeczenia sądu (np. wpis o uchyleniu aktu poświadczenia dziedziczenia), to sąd przekaze opłatę za wpis Krajowej Radzie Notarialnej.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
z dnia
w sprawie minimalnej funkcjonalności
oraz warunków organizacyjno-technicznych funkcjonowania systemu
teleinformatycznego obsługującego wykaz radców prawnych, aplikantów radcowskich
i prawników zagranicznych

Na podstawie art. 60¹ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niniejsze rozporządzenie określa minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno – techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego obsługującego wykaz radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), prowadzony przez Krajową Radę Radców Prawnych, obsługujący wykaz radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych;
- 2) wykazie – rozumie się przez to wykaz radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych;
- 3) bezpiecznym podpisie elektronicznym – rozumie się przez bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu albo podpis elektroniczny potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183);
- 4) użytkownikowi – rozumie się przez to osobę fizyczną, która jest uprawniona do uwierzytelniania się na koncie;
- 5) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to identyfikację użytkownika na potrzeby uzyskania przez niego, w zakresie posiadanych uprawnień, dostępu do konta;

6) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637).

§ 3. System teleinformatyczny powinien odpowiadać wymaganiom przewidzianym w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

§ 4. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych upoważnia osobę lub osoby fizyczne do dokonywania wpisów w wykazie oraz zapewnia im warunki umożliwiające dostęp do konta w systemie teleinformatycznym.

§ 5. Dokonanie wpisu przez użytkownika następuje przez:

- 1) uwierzytelnienie użytkownika;
- 2) wprowadzenie treści wpisu ze wskazaniem jego podstawy;
- 3) opatrzenie wpisu bezpiecznym podpisem elektronicznym.

§ 6. Wpisy w systemie teleinformatycznym udostępnia się sądom w sposób umożliwiający automatyczną weryfikację uprawnień osób wpisanych na listę dokonywaną w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 60¹ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 637). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby określił, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało wprowadzone ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Projektowane przepisy w zakresie dotyczącym minimalnej funkcjonalności systemu teleinformatycznego obsługującego wykaz radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych odsyłają do przepisów ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz przepisów aktów wykonawczych wydanych na podstawie przepisów tej ustawy. W celu zapewnienia bezpieczeństwa danych ujawnianych w systemie, przewiduje się, że wpisy będą mogły dokonywać wyłącznie osoby upoważnione przez prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych po uwierzytelnieniu się na koncie. Wpis będzie opatrywany bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu przepisów niniejszego rozporządzenia.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
z dnia
w sprawie minimalnej funkcjonalności
oraz warunków organizacyjno-technicznych funkcjonowania systemu
teleinformatycznego obsługującego listę adwokatów, aplikantów adwokackich
i prawników zagranicznych

Na podstawie art. 58a ust. 4 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niniejsze rozporządzenie określa minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno – techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego obsługującego listę adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz.1422), prowadzony przez Naczelną Radę Adwokacką, obsługujący listę adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych;
- 2) liście – rozumie się przez to listę adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych;
- 3) bezpiecznym podpisie elektronicznym – rozumie się przez bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu albo podpis elektroniczny potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183);
- 4) użytkownikowi – rozumie się przez to osobę fizyczną, która jest uprawniona do uwierzytelniania się na koncie;
- 5) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to identyfikację użytkownika na potrzeby uzyskania przez niego, w zakresie posiadanych uprawnień, dostępu do konta;
- 6) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635).

§ 3. System teleinformatyczny powinien odpowiadać wymaganiom przewidzianym w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

§ 4. Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej upoważnia osobę lub osoby fizyczne do dokonywania wpisów na liście oraz zapewnia im warunki umożliwiające dostęp do konta w systemie teleinformatycznym.

§ 5. Dokonanie wpisu przez użytkownika następuje przez:

- 1) uwierzytelnienie użytkownika;
- 2) wprowadzenie treści wpisu ze wskazaniem jego podstawy;
- 3) opatrzenie wpisu bezpiecznym podpisem elektronicznym.

§ 6. Wpisy w systemie teleinformatycznym udostępnia się organom, o których mowa w art. 58a ust. 2 ustawy, w sposób umożliwiający automatyczną weryfikację uprawnień osób wpisanych na listę, dokonywaną w systemie teleinformatycznym obsługującym właściwe postępowanie.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 58a ust. 4 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby określił, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 58a ust. 1 tej ustawy, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało wprowadzone ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Projektowane przepisy w zakresie dotyczącym minimalnej funkcjonalności systemu teleinformatycznego obsługującego listę adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych odsyłają do przepisów ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz przepisów aktów wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy. W celu zapewnienia bezpieczeństwa danych ujawnianych w systemie, przewiduje się, że wpisy będą mogły dokonywać wyłącznie osoby upoważnione przez prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, po uwierzytelnieniu się na koncie. Wpis będzie opatrywany bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu przepisów niniejszego rozporządzenia.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie sposobu sporządzania i dokonywania doręczeń dokumentów przesyłanych
w ramach stosowanego środka egzekucyjnego przy wykorzystaniu systemu
teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej**

Na podstawie art. 67 § 2c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W przypadku oryginału dokumentu sporządzonego w postaci papierowej, odpis tego dokumentu sporządza się w formacie określonym w lp. A 1.3 załącznika nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 526).

2. W przypadku dokumentu elektronicznego odpis tego dokumentu sporządza się w formacie określonym w lp. B 1.1 załącznika nr 2 do rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Odpisy dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym.

§ 2. Zawiadomienie o zajęciu i inne pisma w ramach stosowanego środka egzekucyjnego doręcza się przez elektroniczną skrzynkę podawczą ePUAP organu egzekucyjnego i dłużnika zajętej wierzytelności.

§ 3. 1. Dłużnik zajętej wierzytelności może wystąpić do organu egzekucyjnego z wnioskiem o doręczanie mu pism sporządzonych w ramach stosowanego środka

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 248, poz. 1481).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2014 r. poz. 379, 567 i 897.

egzekucyjnego przez elektroniczną skrzynkę podawczą także w przypadku przesłania przez organ egzekucyjny zawiadomienia o zajęciu w formie papierowej.

2. Identyfikacja dłużnika zajętej wierzytelności następuje przez zastosowanie kwalifikowanego certyfikatu przy zachowaniu zasad przewidzianych w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym lub przez zastosowanie profilu zaufanego ePUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183).

§ 4. W przypadku egzekucji z rachunku bankowego zawiadomienie o zajęciu i inne pisma przesyła się przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, o którym mowa w art. 112c ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.).

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

W porozumieniu:

**MINISTER ADMINISTRACJI
I CYFRYZACJI**

UZASADNIENIE

Projekt ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.) przewiduje zmianę ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.) poprzez dodanie art. 67 § 2c zawierającego delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych, do określenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, w drodze rozporządzenia, sposobu sporządzania i dokonywania doręczeń dokumentów przesyłanych w ramach stosowanego środka egzekucyjnego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz sprawne zastosowanie i realizację środka egzekucyjnego. Określając te wymagania Minister Finansów powinien mieć na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz sprawne zastosowanie i realizację środka egzekucyjnego.

W projekcie rozporządzenia przewidziano, że organ egzekucyjny będzie przysyłał dłużnikowi zajętej wierzytelności zawiadomienie o zajęciu przez elektroniczną skrzynkę podawczą znajdującą się na ePUAP-ie we wskazanym formacie. W takim przypadku dłużnik zajętej wierzytelności będzie zobowiązany do przesyłania dokumentów do organu egzekucyjnego tą samą drogą. Stosownie bowiem do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235) podmioty publiczne są obowiązane do prowadzenia wymiany informacji w postaci elektronicznej z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych, spełniających minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych. Korzystanie z ePUAP-u zapewnia, że dokumenty przesyłane za pomocą ww. elektronicznej platformy usług administracji publicznej zawierają podpis potwierdzony profilem zaufanym ePUAP, co gwarantuje bezpieczeństwo i wiarygodność przesyłanych dokumentów.

Odrębną drogę przesyłania dokumentów przewidziano w przypadku egzekucji z rachunku bankowego. W takim przypadku organ egzekucyjny i bank będą komunikowały się przez dedykowany do tego system teleinformatyczny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia

w sprawie sposobu sporządzania i dokonywania doręczeń z użyciem środków komunikacji elektronicznej w przypadku wystąpienia zbiegu egzekucji

Na podstawie art. 63a § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób sporządzania i dokonywania doręczeń z użyciem środków komunikacji elektronicznej odpisów dokumentów w przypadku wystąpienia zbiegu egzekucji.

§ 2. 1. W przypadku oryginału dokumentu sporządzonego w postaci papierowej, odpis tego dokumentu sporządza się w formacie określonym w lp. A 1.3 załącznika nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 526).

2. W przypadku dokumentu elektronicznego odpis tego dokumentu sporządza się w formacie określonym w lp. B 1.1 załącznika nr 2 do rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Odpisy dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym.

4. Odpis tytułu wykonawczego, o którym mowa w ust. 2, opatruje się również adnotacją o:

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 248, poz. 1481).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2014 r. poz. 379, 567 i 897.

- 1) wysokości dotychczasowych kosztów powstałych w egzekucji, której dotyczy zbieg oraz zakresie, w jakim należność została zaspokojona.
- 2) nadaniu klauzuli organu egzekucyjnego o skierowaniu tytułu do egzekucji administracyjnej w brzmieniu: „Klauzula o skierowaniu tytułu wykonawczego do egzekucji administracyjnej nadana została przez organ egzekucyjny ... w dniu ...”.

§ 3. Doręczenie odpisów dokumentów pomiędzy organami egzekucyjnymi oraz pomiędzy organem egzekucyjnym a sądowym organem egzekucyjnym odbywa się przez ich elektroniczną skrzynkę podawczą ePUAP.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

W porozumieniu:

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

MINISTER ADMINISTRACJI

I CYFRYZACJI

UZASADNIENIE

Projekt ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.) przewiduje zmianę ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.) poprzez dodanie art. 63a § 2, stanowiącego delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji, w drodze rozporządzenia, sposobu sporządzania i dokonywania doręczeń z użyciem środków komunikacji elektronicznej odpisów dokumentów w przypadku wystąpienia zbiegu egzekucji. Określając sposób sporządzania dokumentów i ww. doręczeń Minister Finansów musi uwzględnić bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz sprawność i skuteczność egzekucji.

W projekcie rozporządzenia przewidziano, że organ egzekucyjny będzie dokonywał doręczeń komornikom sądowym oraz organom podatkowym dokumentów przez elektroniczną skrzynkę podawczą tego organu znajdującej się na ePUAP-ie we wskazanym formacie. Stosownie bowiem do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235) podmioty publiczne są obowiązane do prowadzenia wymiany informacji w postaci elektronicznej z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych, spełniających minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych. Korzystanie z ePUAP-u oraz opatrywanie dokumentów podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP zagwarantuje bezpieczeństwo i wiarygodność przesyłanych dokumentów.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie siedziby i właściwości rzeczowej oraz miejscowej dyrektorów oddziałów
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne**

Na podstawie art. 19 § 4a ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa siedziby i właściwość rzeczową oraz miejscową dyrektorów oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne.

§ 2. Wykaz określający siedziby i właściwość miejscową dyrektorów oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne, z zastrzeżeniem § 3, stanowi załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Opolu jest organem egzekucyjnym uprawnionym do dochodzenia w trybie art. 84 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L z dnia 29.04.2004 r. Nr 166, z późn. zm.) na rzecz państw członkowskich Unii Europejskiej/Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu następujących rodzajów należności pieniężnych:

- 1) nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych i należności od nich pochodnych;
- 2) nienależnie pobranych świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego: emerytalnego, rentowego, chorobowego, wypadkowego i należności od nich pochodnych.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 248, poz. 1481).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2014 r. poz. 379, 567 i 879.

§ 4. Przepisu § 3 nie stosuje się do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

w porozumieniu:

MINISTER PRACY I POLITYKI

SPOŁECZNEJ

**Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Finansów
z dnia ... (poz. ...)**

**WYKAZ SIEDZIB DYREKTORÓW ODDZIAŁÓW ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH I TERYTORIALNY ZASIĘG ICH DZIAŁANIA**

Lp.	Nazwa i siedziba Dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Terytorialny zasięg działania	
1	2	3	
1	Dyrektor Oddziału w Białymstoku	miasta:	Augustów, Białystok, Bielsk Podlaski, Brańsk, Grajewo, Hajnówka, Kolno, Łomża, Sejny, Siemiatycze, Suwałki, Wysokie Mazowieckie, Zambrów
		gminy:	Augustów, Bakalarzewo, Bargłów Kościelny, Białowieża, Bielsk Podlaski, Boćki, Brańsk, Choroszcz, Ciechanowiec, Czarna Białostocka, Czeremcha, Czyże, Czyżew-Osada, Dąbrowa Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Drohiczyn, Dubicze Cerkiewne, Dziadkowice, Filipów, Giby, Goniądz, Grabowo, Grajewo, Grodzisk, Gródek, Hajnówka, Janów, Jasionówka, Jaświły, Jedwabne, Jeleniewo, Juchnowiec Kościelny, Kleszczele, Klukowo, Knyszyn, Kobylin-Borzymy, Kolno, Kołaki Kościelne, Korycin, Krasnopol, Krynki, Krypno, Kulesze Kościelne, Kuźnica, Lipsk, Łapy, Łomża, Mały Płock, Miastkowo, Michałowo, Mielnik, Milejczyce, Mońki, Narew, Narewka, Nowe Piekuty, Nowinka, Nowogród, Nowy Dwór, Nurzec-Stacja, Orla, Perlejewo, Piątnica, Płaska, Poświętne, Przerośl, Przytuły, Puńsk, Raczki, Radziłów, Rajgród, Rudka, Rutka –Tartak, Rutki, Sejny, Sidra, Siemiatycze, Sokoły, Sokółka, Stawiski, Suchowola, Supraśl, Suraz, Suwałki, Szczuczyn, Szepietowo, Sztabin, Szudziałowo, Szumowo, Szypliszki, Śniadowo, Trzcianne, Turośl, Turośl Kościelna, Tykocin, Wasilków, Wąsosz, Wizna, Wizajny, Wysokie Mazowieckie, Wyszki, Zabłudów, Zambrów, Zawady, Zbójna
2	Dyrektor Oddziału w Bielsku-Białej	miasta:	Bielsko-Biała, Cieszyn, Szczyrk, Ustroń, Wisła, Żywiec
		gminy:	Bestwina, Brenna, Buczkowice, Chybie, Czechowice-Dziedzice, Czernichów, Dębowiec, Gilowice, Goleszów, Hażlach, Istebna, Jasienica, Jaworze, Jeleśnia, Koszarawa, Kozy, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka, Porąbka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Skoczów, Strumień, Ślemień, Świnna, Ujsoły, Węgierska Górka, Wilamowice, Wilkowice, Zebrzydowice
3	Dyrektor Oddziału w Biłgoraju	miasta:	Biłgoraj, Chełm, Hrubieszów, Krasnystaw, Rejowiec Fabryczny, Tomaszów Lubelski, Włodawa, Zamość

		gminy	Adamów, Aleksandrów, Batorz, Bełzec, Białopole, Biłgoraj, Biszczka, Chełm, Chrzanów, Dołhobyczów, Dorohusk, Dubienka, Dzwola, Fajslawice, Frampol, Godziszów, Goraj, Gorzków, Grabowiec, Hanna, Hańsk, Horodło, Hrubieszów, Izbica, Janów Lubelski, Jarczów, Józefów, Kamień, Komarów-Osada, Krasnobród, Krasnystaw, Kraśniczyn, Krynice, Księżpol, Leśniowice, Lubycza Królewska, Łabunie, Łaszczów, Łopiennik Górny, Łukowa, Miączyn, Mirce, Modliborzyce, Nielisz, Obsza, Potok Górny, Potok Wielki, Rachanie, Radecznicza, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny, Ruda-Huta, Rudnik, Sawin, Siedliszcze, Siennica Różana, Sitno, Skierbieszów, Stary Brus, Stary Zamość, Sułów, Susiec, Szचेbrzeszyn, Tarnawatka, Tarnogród, Telatyn, Terespol, Tomaszów Lubelski, Trzeszczany, Turobin, Tyszowce, Uchanie, Ułhówek, Urszulin, Werbkowice, Wierzbica, Włodawa, Wojsławice, Wola Uhruska, Wyrzyki, Zamość, Zwierzyniec, Żmudź, Żółkiewka
4	Dyrektor Oddziału w Bydgoszczy	miasta:	Bydgoszcz, Inowrocław
		gminy	Barcin, Białe Błota, Bukowiec, Cekcyn, Dąbrowa, Dąbrowa Biskupia, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Dragacz, Drzycim, Gąsawa, Gniewkowo, Gostycyn, Inowrocław, Janikowo, Janowiec Wielkopolski, Jeziora Wielkie, Jeżewo, Kamień Krajeński, Kcynia, Kęsowo, Koronowo, Kruszwica, Lniano, Lubiewo, Łabiszyn, Mogilno, Mroczka, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Nowe Osie, Osielsko, Pakość, Pruszcz, Rogowo, Rojewo, Sadki, Sępólno Krajeńskie, Sicienko, Solec Kujawski, Sośno, Strzelno, Szubin, Śliwice, Świecie, Świekatowo, Tuchola, Warlubie, Więcbork, Złotniki Kujawskie, Żnin
5	Dyrektor Oddziału w Chorzowie	miasta:	Chorzów, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Katowice, Ruda Śląska, Mysłowice
6	Dyrektor Oddziału w Chrzanowie	miasta	Bukowno, Jordanów, Oświęcim, Sucha Beskidzka
		gminy	Alwernia, Andrychów, Babice, Bolesław, Brzeszcze, Brzeźnica, Budzów, Bystra-Sidzina, Chełmek, Chrzanów, Jordanów, Kalwaria, Zebrzydowska, Kęty, Klucze, Lanckorona, Libiąż, Maków Podhalański, Mucharz, Olkusz, Osiek, Oświęcim, Polanka Wielka, Przeciszów, Spytkowice, Stryszawa, Stryszów, Tomice, Trzebinia, Trzyciąż, Wadowice, Wieprz, Wolbrom, Zator, Zawoja, Zembrzyce
7	Dyrektor Oddziału w Częstochowie	miasta	Częstochowa, Lubliniec, Myszków
		gminy	Błachownia, Boronów, Ciasna, Dąbrowa Zielona, Herby, Janów, Kamienica Polska, Kłobuck, Kłomnice, Kochanowice, Koniecpol, Konopiska, Koszęcin, Koziegłowy, Kruszyna, Krzepice, Lelów, Lipie, Miedźno, Mstów, Mykanów, Niegowa, Olsztyn, Opatów, Panki, Pawonków, Poczesna, Popów, Poraj, Przyrów, Przystajń, Rędziny, Starcza, Woźniki, Wręczyca Wielka, Żarki
8	Dyrektor Oddziału w Elblągu	miasta	Braniewo, Elbląg, Iława, Lubawa, Nowe Miasto Lubawskie, Ostróda
		gminy	Biskupiec, Braniewo, Dąbrówno, Elbląg, Frombork, Godkowo, Grodziczno, Gronowo Elbląskie, Grunwald, Iława, Kisielice, Kurzętnik, Lelkowo, Lubawa, Łukta, Małdyty, Markusy, Milejewo, Miłakowo, Miłomłyn, Młynary, Morąg, Nowe Miasto Lubawskie, Ostróda, Pasłęk, Pieniężno, Płoskinia, Rychliki, Susz, Tolkmicko, Wilczęta, Zalewo

9	Dyrektor Oddziału w Gdańsku	miasta	Czarna Woda, Gdańsk, Gdynia, Hel, Jastarnia, Kościerzyna, Krynica Morska, Kwidzyn, Malbork, Pruszcz Gdański, Puck, Reda, Rumia, Skórcz, Sopot, Starogard Gdański, Tczew, Wejherowo, Władysławowo
		gminy	Bobowo, Cedry Wielkie, Chmielno, Choczewo, Dziemiany, Dzierzgoń, Gardeja, Gniew, Gniewino, Kaliska, Karsin, Kartuzy, Kolbudy, Kosakowo, Kościerzyna, Krokowa, Kwidzyn, Lichnowy, Linia, Liniewo, Lipusz, Lubichowo, Luzino, Łęczyce, Malbork, Mikołajki Pomorskie, Miloradz, Morzeszczyn, Nowa Karczma, Nowy Dwór Gdański, Nowy Staw, Osieczna, Osiek, Ostaszewo, Pelplin, Prabuty, Pruszcz Gdański, Przodkowo, Przywidz, Pszczółki, Puck, Ryjewo, Sadlinki, Sierakowice, Skarszewy, Skórcz, Smętowo Graniczne, Somonino, Stara Kiszewa, Stare Pole, Starogard Gdański, Stary Dzierzgoń, Stary Targ, Stegna, Stężycza, Subkowy, Suchy Dąb, Sulęcyno, Szemud, Sztum, Sztutowo, Tczew, Trąbki Wielkie, Wejherowo, Zblewo, Żukowo
10	Dyrektor Oddziału w Gorzowie Wielkopolskim	miasta	Gorzów Wielkopolski, Kostrzyn nad Odrą
		gminy	Bledzew, Bogdaniec, Cybinka, Deszczno, Dobiegniew, Drezdenko, Górzycza, Kłodawa, Krzeszyce, Lubiszyn, Lubniewice, Międzyrzecz, Ośno Lubuskie, Przytoczna, Pszczew, Rzepin, Santok, Skwierzyna, Słońsk, Ślubice, Stare Kurowo, Strzelce Krajeńskie, Sulęcín, Torzym, Trzciel, Witnica, Zwierzyn
11	Dyrektor Oddziału w Jaśle	miasta	Dębica, Jasło, Krosno, Sanok
		gminy	Baligród, Besko, Brzostek, Brzozów, Brzyska, Bukowsko, Chorkówka, Cisna, Czarna, Dębica, Dębowiec, Domaradz, Dukla, Dydnia, Haczów, Iwonicz Zdrój, Jasionica Rosielna, Jasło, Jaśliska, Jedlicze, Jodłowa, Kołaczyce, Komańcza, Korczyn, Krempna, Krościenko Wyżne, Lesko, Lutowiska, Miejsce Piastowe, Nowy Żmigród, Nozdrzec, Olszanica, Osiek Jasielski, Pilzno, Rymanów, Sanok, Skołyshyn, Solina, Tarnowiec, Tyrawa Wołoska, Ustrzyki Dolne, Wojaszówka, Zagórz, Zarszyn, Żyraków
12	Dyrektor Oddziału w Kielcach	miasta	Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Sandomierz, Skarżysko Kamienna, Starachowice
		gminy	Bačkowice, Bałtów, Bejsce, Bieliny, Bliżyn, Bodzechów, Bodzentyn, Bogoria, Brody, Busko-Zdrój, Chęciny, Chmielnik, Czarnocin, Ćmielów, Daleszyce, Dwikozy, Działoszyce, Fałków, Gnojno, Gowarczów, Górnó, Imielno, Iwaniska, Jędrzejów, Kazimierza Wielka, Kije, Klimontów, Kluczewsko, Końskie, Koprzywnica, Krasocin, Kunów, Lipnik, Łągów, Łączna, Łoniów, Łopuszno, Lubnice, Małogoszcz, Masłów, Michałów, Miedziana Góra, Mirzec, Mniów, Morawica, Moskorzew, Nagłowice, Nowa Słupia, Nowy Korczyn, Obrazów, Oksa, Oleśnica, Opatowiec, Opatów, Osiek, Ożarów, Pacanów, Pawłów, Piekoszów, Pierzchnica, Pińczów, Połaniec, Radków, Radoszyce, Raków, Ruda Maleniecka, Rytwiany, Sadowie, Samborzec, Secemin, Sędziszów, Sitkówka-Nowiny, Skalbierz, Skarżysko Kościelne, Słupia (Konecka), Słupia, Smyków, Sobków, Solec-Zdrój, Staszów, Stąporków, Stopnica, Strawczyn, Suchedniów, Szydłów, Tarłów, Tuczępy, Waśniów, Wąchock, Wilczyce, Wiślica, Włoszczowa, Wodzisław, Wojciechowice,

			Zagnańsk, Zawichost, Złota
13	Dyrektor Oddziału w Koszalinie	miasta	Białogard, Darłowo, Kołobrzeg, Koszalin, Sławno, Szczecinek, Świdwin, Wałcz
		gminy	Barwice, Będzino, Białogard, Biały Bór, Biesiekierz, Bobolice, Borne Sulinowo, Brzeżno, Czaplonek, Człopa, Darłowo, Drawsko Pomorskie, Dygowo, Gościno, Grzmiąca, Kalisz Pomorski, Karlino, Kołobrzeg, Malechowo, Manowo, Mielno, Mirosławiec, Ostrowice, Polanów, Połczyn-Zdrój, Postomino, Rąbino, Rymań, Sianów, Siemyśl, Sławno, Sławoborze, Szczecinek, Świdwin, Świeszyno, Tuczno, Tychowo, Ustronie Morskie, Wałcz, Wierzchowo, Złocieniec
14	Dyrektor Oddziału w Krakowie	miasta	Kraków
		gminy	Biskupice, Charsznica, Czernichów, Dobczyce, Gdów, Gołcza, Igołomia-Wawrzeńczyce, Iwanowice, Jerzmanowice-Przegonia, Kłaj, Kocmyrzów-Luborzycza, Koniusza, Koszyce, Kozłów, Krzeszowice, Książ Wielki, Liszki, Lubień, Michałowice, Miechów, Mogilany, Myślenice, Niepołomice, Nowe Brzesko, Pałecznicza, Pcim, Proszowice, Raciechowice, Raclawice, Radziemice, Siepraw, Skąpa, Skawina, Staboszów, Słomniki, Sułkowice, Sułoszowa, Świątniki Górne, Tokarnia, Wieliczka, Wielka Wieś, Wiśniowa, Zabierzów, Zielonki
15	Dyrektor Oddziału w Legnicy	miasta	Bolesławiec, Chojnów, Głogów, Jawor, Legnica, Lubin, Wojcieszów, Złotoryja
		gminy	Bolesławiec, Bolków, Chocianów, Chojnów, Gaworzycze, Głogów, Góra, Grębocice, Gromadka, Gryfów Śląski, Jemielno, Jerzmanowa, Kotla, Krotoszyce, Kunice, Legnickie Pole, Lubin, Lubomierz, Lwówek Śląski, Męcinka, Miłkowice, Mirsk, Mściwojów, Niechlów, Nowogrodziec, Osiecznica, Paszowice, Pęcław, Pielgrzymka, Polkowice, Prochowice, Przemków, Radwanice, Rudna, Ruja, Ścinawa, Świerzawa, Warta Bolesławiecka, Wądroże Wielkie, Wąsosz, Wleń, Zagrodno, Złotoryja, Żukowice
16	Dyrektor Oddziału w Lublinie	miasta	Biała Podlaska, Dęblin, Kraśnik, Lubartów, Lublin, Łuków, Międzyrzec Podlaski, Puławy, Radzyń Podlaski, Stoczek Łukowski, Świdnik, Terespol
		gminy	Abramów, Adamów, Annopol, Baranów, Bełzyce, Biała Podlaska, Borki, Borzechów, Bychawa, Chodel, Cyców, Czemierniki, Dębowa Kłoda, Drelów, Dzierzkowice, Firlej, Garbów, Głusk, Gościeradów, Jabłonna, Jabłoń, Janowiec, Janów Podlaski, Jastków, Jeziorzany, Józefów nad Wisłą, Kamionka, Karczmiska, Kazimierz Dolny, Kąkolewnica Wschodnia, Kłoczew, Kock, Kodeń, Komarówka Podlaska, Konopnica, Konstantynów, Końskowola, Kraśnik, Krzczonów, Krzywdza, Kurów, Leśna Podlaska, Lubartów, Ludwin, Łaziska, Łęczna, Łomazy, Łuków, Markuszów, Melgiew, Michów, Międzyrzec Podlaski, Milanów, Milejów, Nałęczów, Niedrzwica Duża, Niedźwiada, Niemce, Nowodwór, Opole Lubelskie, Ostrów Lubelski, Ostrówek, Parczew, Piaski, Piszczac, Podedwórze, Poniatowa, Puchaczów, Puławy, Radzyń Podlaski, Rokitno, Rossosz, Rybczewice, Ryki, Serniki, Serokomla, Siemień, Sławatycze,

			Sosnowica, Sosnówka, Spiczyn, Stanin, Stężycza, Stoczek Łukowski, Strzyżewice, Szastarka, Terespol, Trawniki, Trzebieszów, Trzydnik Duży, Tuczna, Ulan-Majorat, Ulęż, Urzędów, Uścimów, Wąwolnica, Wilkołaz, Wilków, Wisznice, Wohyń, Wojciechów, Wojcieszków, Wola Mysłowska, Wólka, Wysokie, Zakrzew, Zakrzówek, Zalesie, Żyrzyn
17	Dyrektor I Oddziału w Łodzi	miasta	Brzeziny, Głowno, Kutno, Łęczyca, Łowicz, Łódź (dzielnice: Bałuty, Śródmieście, Polesie, część Widzewa), Ozorków, Zgierz
		gminy	Aleksandrów Łódzki, Andrespol, Bedno, Bielawy, Brzeziny, Chąšno, Daszyna, Dąbrowice, Dmosin, Domaniewice, Głowno, Góra Świętej Małgorzaty, Grabów, Jezów, Kiernozia, Kocierzew Południowy, Koluszki, Krośniewice, Krzyżanów, Kutno, Lanięta, Łęczyca, Łowicz, Łyszkowice, Nieborów, Nowe Ostrowy, Nowosolna, Oporów, Ozorków., Parzęczew, Piątek, Rogów, Stryków, Strzelce, Świnice Warckie, Witonia, Zduny, Zgierz, Żychlin
18	Dyrektor II Oddziału w Łodzi	miasta	Konstantynów Łódzki, Łódź (dzielnice: Górna, część Widzewa), Pabianice, Sieradz, Zduńska Wola
		gminy	Biała, Błaszki, Bolesławiec, Brąszewice, Brójce, Brzeźnio, Buczek, Burzenin, Czarnozęby, Czastary, Dalików, Dłutów, Dobroń, Działoszyn, Galewice, Goszczanów, Kielczygłów, Klonowa, Konopnica, Ksawerów, Lutomiersk, Lututów, Łask, Łubnice, Mokrsko, Nowa Brzeźnica, Osjaków, Ostrówek, Pabianice, Pajęczno, Pątnów, Pęczniew, Poddębice, Rząśnia, Rzgów, Sędziejowice, Siemkowice, Sieradz, Skomlin, Sokolniki, Strzelce Wielkie, Sulmierzyce, Szadek, Tuszyn, Uniejów, Warta, Wartkowice, Widawa, Wieluń, Wieruszów, Wierzchlas, Wodzierady, Wróblew, Zadzim, Zapolice, Zduńska Wola, Złoczew
19	Dyrektor Oddziału w Nowym Sączu	miasta	Gorlice, Grybów, Limanowa, Mszana Dolna, Nowy Sącz, Nowy Targ, Szczawnica, Zakopane
		gminy	Biały Dunajec, Biecz, Bobowa, Bukowina Tatrzańska, Chelmiec, Czarny Dunajec, Czorsztyn, Dobra, Gorlice, Gródek nad Dunajcem, Grybów, Jabłonka, Jodłownik, Kamienica, Kamionka Wielka, Korzenna, Kościelisko, Krościenko nad Dunajcem, Krynica-Zdrój, Laskowa, Limanowa, Lipinki, Lipnica Wielka, Łabowa, Łapsze Niżne, Łącko, Łososina Dolna, Łukowica, Łużna, Moszczenica, Mszana Dolna, Muszyna, Nawojowa, Niedźwiedź, Nowy Targ, Ochotnica Dolna, Piwniczna - Zdrój, Podegrodzie, Poronin, Raba Wyżna, Rabka-Zdrój, Ropa, Rytro, Sękowa, Słupnice, Spytkowice, Stary Sącz, Szaflary, Tymbark, Uście Gorlickie
20	Dyrektor Oddziału w Olsztynie	miasta	Bartoszyce, Działdowo, Elk, Giżycko, Górowo Iławeckie, Kętrzyn, Lidzbark Warmiński, Mrągowo, Olsztyn, Szczytno
		gminy	Banie Mazurskie, Barciany, Barczewo, Bartoszyce, Biała Piska, Biskupiec, Bisztynek, Budry, Dobrze Miasto, Dubeninki, Dywity, Działdowo, Dźwierzuty, Elk, Gietrzwałd, Giżycko, Gołdap, Górowo Iławeckie, Iłowo-Osada, Janowiec Kościelny, Janowo, Jedwabno, Jeziorany, Jonkowo, Kalinowo, Kętrzyn, Kiwity, Kolno, Korsze, Kowale Oleckie, Kozłowo, Krukłanki, Lidzbark Warmiński, Lidzbark, Lubomino,

			Mikołajki, Miłki, Mrągowo, Nidzica, Olecko, Olsztynek, Orneta, Orzysz, Pasym, Piecki, Pisz, Płońska, Pozezdrze, Prostki, Purda, Reszel, Rozogi, Ruciane - Nida, Rybno, Ryn, Sępole, Sorkwity, Srokowo, Stare Juchy, Stawiguda, Szczytno, Świątki, Świątajno, Węgorzewo, Wielbark, Wieliczki
21	Dyrektor Oddziału w Opolu	miasta	Brzeg, Kędzierzyn-Koźle, Opole
		gminy	Baborów, Biała, Bierawa, Branice, Byczyna, Chrzastowice, Cisek, Dąbrowa, Dobrodzień, Dobrzeń Wielki, Domaszowice, Głogówek, Głubczyce, Głucholazy, Gogolin, Gorzów Śląski, Grodków, Izbicko, Jemielnica, Kamiennik, Kietrz, Kluczbork, Kolonowskie, Komprachcice, Korfantów, Krapkowice, Lasowice Wielkie, Leśnica, Lewin Brzeski, Lubrza, Lubsza, Łambinowice, Lubniany, Murów, Namysłów, Niemodlin, Nysa, Olesno, Olszanka, Otmuchów, Ozimek, Paczków, Pakosławice, Pawłowiczki, Pokój, Polska Cerekiew, Popielów, Praszka, Prószków, Prudnik, Radłów, Reńska Wieś, Rudniki, Skarbimierz, Skoroszyce, Strzelce Opolskie, Strzeleczyki, Świerczów, Tarnów Opolski, Tułowice, Turawa, Ujazd, Walce, Wilków, Wołczyn, Zawadzkie, Zdieszowice, Zębówice
22	Dyrektor Oddziału w Ostrowie Wielkopolskim	miasta	Kalisz, Kościan, Leszno, Ostrów Wielkopolski, Sulmierzyce
		gminy	Baranów, Blizanów, Bojanowo, Borek Wielkopolski, Bralin, Brzeziny, Ceków-Kolonia, Chocz, Czajków, Czempin, Czermin, Dobrzyca, Doruchów, Gizalki, Godziesze Wielkie, Gołuchów, Gostyń, Grabów nad Prosną, Jaraczewo, Jarocin, Jutrosin, Kępno, Kobyla Góra, Kobylin, Kościan, Kotlin, Koźmin Wielkopolski, Koźminek, Kraszewice, Krobia, Krotoszyn, Krzemieniewo, Krzywiń, Lipno, Lisków, Łęka Opatowska, Miejska Górka, Mikstat, Mycielin, Nowe Skalmierzyce, Odolanów, Opatówek, Osieczna, Ostrów Wielkopolski, Ostrzeszów, Pakosław, Perzów, Pępowo, Piaski, Pleszew, Pogorzela, Poniec, Przemęt, Przygodzice, Raszków, Rawicz, Rozdrażew, Rychtal, Rydzyna, Siedlec, Sieroszewice, Sośnie, Stawiszyn, Szczytniki, Śmigiel, Święciechowa, Trzcianica, Wijewo, Włoszakowice, Wolsztyn, Zduny, Żelazków, Żerków
23	Dyrektor Oddziału w Pile	miasta	Chodzież, Czarnków, Piła, Wągrowiec, Złotów
		gminy	Białośliwie, Budzyń, Chodzież, Czarnków, Damasławek, Drawsko, Gołańcz, Jastrowie, Kaczory, Krajenka, Krzyż Wielkopolski, Lipka, Lubasz, Łobżenica, Margonin, Miasteczko Krajeńskie, Mieścisko, Okonek, Połajewo, Skoki, Szamocin, Szydłowo, Tarnówka, Trzcianka, Ujście, Wapno, Wągrowiec, Wieleń, Wyrzysk, Wysoka, Zakrzewo, Złotów
24	Dyrektor Oddziału w Płocku	miasta	Ciechanów, Gostynin, Maków Mazowiecki, Mława, Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka, Płock, Płońsk, Przasnysz, Raciąż, Sierpc

		gminy	Andrzejewo, Baboszewo, Baranowo, Bielsk, Biezuń, Bodzanów, Boguty-Pianki, Brańszczyk, Brok, Brudzeń Duży, Bulkowo, Chorzele, Ciechanów, Czarnia, Czernice Borowe, Czerwin, Czerwińsk nad Wisłą, Czerwonka, Długosiodło, Drobin, Dzierżania, Dzierzgowo, Gąbin, Gliniojeck, Gołymin - Ośrodek, Gostynin, Goworowo, Gozdowo, Grudusk, Gzy, Jednorozec, Joniec, Kadzidło, Karniewo, Krasne, Krasnosielec, Krzynowłoga Mała, Kuczbork-Osada, Lelis, Lipowiec Kościelny, Lubowidz, Lutocin, Łąck, Łyse, Mała Wieś, Małkinia Górna, Młynarze, Mochowo, Myszyniec, Naruszewo, Nowe Miasto, Nowy Duninów, Nur, Obryte, Ojrzeń, Olszewo-Borki, Opinogóra Górna, Ostrów Mazowiecka, Pacyna, Ploniawy-Bramura, Płońsk, Pokrzywnica, Przasnysz, Pułtusk, Raciąż, Radzanowo, Radzanów, Regimin, Rościszewo, Różan, Rząśnik, Rzekuń, Rzewnie, Sanniki, Siemiątkowo, Sierpc, Słubice, Słupno, Sochocin, Somianka, Sońsk, Stara Biała, Staroźreby, Stary Lubotyń, Strzegowo, Stupsk, Sypniewo, Szczawin Kościelny, Szczutowo, Szelków, Szreńsk, Szulborze Wielkie, Szydłowo, Świercze, Troszyn, Wąsewo, Wieczfnia Kościelna, Winnica, Wiśniewo, Wyszków, Wyszogród, Zabrodzie, Załuski, Zaręby Kościelne, Zatory, Zawidz, Żuromin
25	Dyrektor I Oddziału w Poznaniu	miasta	Luboń, Obrzycko, Poznań (dzielnice: Poznań - Grunwald, Poznań - Jeżyce, Poznań - Stare Miasto, Poznań - Wilda), Puszczykowo
		gminy	Buk, Chrzypsko Wielkie, Dopiewo, Duszniki, Granowo, Grodzisk Wielkopolski, Kamieniec, Kaźmierz, Komorniki, Kuślin, Kwilec, Lwówek, Miedzichowo, Międzychód, Mosina, Nowy Tomyśl, Obrzycko, Opalenica, Ostroróg, Pniewy, Rakoniewice, Rokietnica, Sieraków, Stęszew, Suchy Las, Szamotuły, Tarnowo Podgórne, Wielichowo, Wronki, Zbąszyń
26	Dyrektor II Oddziału w Poznaniu	miasta	Gniezno, Koło, Konin, Poznań (dzielnice: Poznań - Nowe Miasto), Słupca, Turek
		gminy	Babiałka, Brodnica, Brudzew, Chodów, Czarniejewo, Czerwonak, Dąbie, Dobra, Dolsk, Dominowo, Gniezno, Golina, Grodziec, Grzegorzew, Kawęczyn, Kazimierz Biskupi, Kiszkowo, Kleczew, Kleszczewo, Kłecko, Kłodawa, Kołaczkowo, Koło, Kostrzyn, Kościelec, Kórnik, Kramsk, Krzykosy, Krzymów, Książ Wielkopolski, Łądek, Łubowo, Malanów, Mieleszyn, Miłosław, Murowana Goślina, Nekla, Niechanowo, Nowe Miasto nad Wartą, Oborniki, Olszówka, Orchowo, Osie Mały, Ostrowite, Pobiedziska, Powidz, Przedecz, Przykona, Pyzdry, Rogoźno, Rychwał, Ryczywół, Rzgów, Skulsk, Słupca, Sompolno, Stare Miasto, Strzałkowo, Swarzędz, Ślesin, Śrem, Środa Wielkopolska, Trzemeszno, Tuliszków, Turek, Wierzbinek, Wilczyn, Witkowo, Władysławów, Września, Zagórów, Zaniemyśl
27	Dyrektor Oddziału w Radomiu	miasta	Pionki, Radom
		gminy	Belsk Duży, Białobrzegi, Błędów, Borkowice, Chlewiska, Chotcza, Chynów, Ciepiałów, Garbatka - Letnisko, Gielniów, Głowaczów, Gniewoszów, Goszczyn, Gózd, Grabów nad Pilicą, Grójec, Iłża, Jasieniec, Jastrząb, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia - Letnisko, Kazanów, Klwów, Kowala, Kozienice, Lipsko, Magnuszew, Mirów, Mogielnica, Nowe

			Miasto nad Pilicą, Odrzywół, Orońsko, Pionki, Pniewy, Policzna, Potworów, Promna, Przyłek, Przysucha, Przytyk, Radzanów, Rusinów, Rzecznów, Sieciechów, Sienno, Skaryszew, Solec nad Wisłą, Stara Błotnica, Stromiec, Szydłowiec, Tarczyn, Tezów, Warka, Wieniawa, Wierzbica, Wolanów, Wyśmierzyce, Zakrzew, Zwoleń
28	Dyrektor Oddziału w Rybniku	miasta	Bieruń, Imielin, Jastrzębie - Zdrój, Łęczyny, Łaziska Górne, Mikołów, Orzesze, Pszów, Racibórz, Radlin, Rybnik, Rydułtowy, Tychy, Wodzisław Śląski, Żory
		gminy	Bojszowy, Chełm Śląski, Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Goczalkowice - Zdrój, Godów, Gorzyce, Jejkowice, Kobiór, Kornowac, Krzanowice, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska, Lubomia, Lyski, Markłowice, Miedźna, Mszana, Nędza, Ornontowice, Pawłowice, Pietrowice Wielkie, Pszczyna, Rudnik, Suszec, Świerklany, Wiry
29	Dyrektor Oddziału w Rzeszowie	miasta	Dynów, Jarosław, Leżajsk, Lubaczów, Łańcut, Mielec, Przemyśl, Przeworsk, Radymno, Rzeszów, Stalowa Wola, Tarnobrzeg
		gminy	Adamówka, Baranów Sandomierski, Białobrzegi, Bircza, Błazowa, Boguchwała, Bojanów, Borowa, Chłopice, Chmielnik, Cieszanów, Cmolas, Czarna, Czermin, Czudec, Dubiecko, Dynów, Dzikowiec, Fredropol, Fryszak, Gać, Gawłuszowice, Głogów Małopolski, Gorzyce, Grębów, Grodzisko Dolne, Harasiuki, Horyniec - Zdrój, Hyżne, Iwierzyce, Jarocin, Jarosław, Jawornik Polski, Jeżowe, Kamień, Kańczuga, Kolbuszowa, Krasiczyn, Krasne, Krzeszów, Krzywca, Kurylówka, Laszki, Leżajsk, Lubaczów, Lubenia, Łańcut, Majdan Królewski, Markowa, Medyka, Mielec, Narol, Niebylec, Nisko, Niwiska, Nowa Dęba, Nowa Sarzyna, Oleszyce, Orły, Ostrów, Padew Narodowa, Pawłosiów, Pruchnik, Przeclaw, Przemyśl, Przeworsk, Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Radomyśl Wielki, Radymno, Rakszawa, Raniżów, Rokietnica, Ropczyce, Roźwienica, Rudnik nad Sanem, Sędziszów Małopolski, Sieniawa, Sokół Małopolski, Stary Dzików, Strzyżów, Stubno, Świlcza, Tryńcza, Trzebownisko, Tuszów Narodowy, Tyczyn, Ulanów, Wadowice Górne, Wiązownica, Wielkie Oczy, Wielopole Skrzyńskie, Wiśniowa, Zaklików, Zaleszany, Zarzecze, Żolynia, Żurawica
30	Dyrektor Oddziału w Siedlcach	miasta	Siedlce, Garwolin, Łaskarzew, Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Sokołów Podlaski, Węgrów
		gminy	Bielany, Borowie, Ceglów, Ceranów, Dębe Wielkie, Dobre, Domanice, Garwolin, Górzno, Grębków, Halinów, Huszlew, Jabłonna Lacka, Jakubów, Kałuszyn, Korczew, Korytnica, Kosów Lacki, Kotuń, Latowicz, Liw, Łaskarzew, Łochów, Łosice, Maciejowice, Miastków Kościelny, Miedza, Mińsk Mazowiecki, Mokobody, Mordy, Mrozy, Olszanka, Paprotnia, Parysów, Pilawa, Platerów, Przesmyki, Repki, Sabnie, Sadowne, Sarnaki, Siedlce, Siennica, Skórzec, Sobolew, Sokołów Podlaski, Stanisławów, Stara Kornica, Sterdyń, Stoczek, Suchożebrzy, Trojanów, Wierzbo, Wilga, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn, Żelechów

31	Dyrektor Oddziału w Słupsku	miasta	Chojnice, Człuchów, Łębork, Łeba, Słupsk, Ustka
		gminy	Borzytuchom, Brusy, Bytów, Cewice, Chojnice, Czarna Dąbrówka, Czarne, Czersk, Człuchów, Damnica, Debrzno, Dębica Kaszubska, Główny, Kępice, Kobylnica, Koczała, Kołczygłowy, Konarzyny, Lipnica, Miastko, Nowa Wieś Łęborska, Parchowo, Potęgowo, Przechlewo, Rzeczenica, Słupsk, Smołdzino, Studzienice, Trzebielino, Tuchomie, Ustka, Wicko
32	Dyrektor Oddziału w Sosnowcu	miasta	Będzin, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Poręba, Sławków, Sosnowiec, Wojkowice, Zawiercie
		gminy	Bobrowniki, Irządze, Kroczyce, Łazy, Mierzęcice, Ogrodzieniec, Pilica, Psary, Siewierz, Szczekociny, Włodowice, Żarnowiec
33	Dyrektor Oddziału w Szczecinie	miasta	Stargard Szczeciński, Szczecin, Świnoujście
		gminy	Banie, Barlinek, Bielice, Bierzwnik, Boleszkowice, Brojce, Cedynia, Chociwel, Chojna, Choszczno, Dębno, Dobra, Dobra (Szczecińska), Dobrzany, Dolice, Drawno, Dziwnów, Golczewo, Goleniów, Gryfice, Gryfino, Ińsko, Kamień Pomorski, Karnice, Kobylnica, Kołbaskowo, Kozielice, Krzęcin, Lipiany, Łobez, Marianowo, Maszewo, Mieszkowice, Międzyzdroje, Moryń, Myślibórz, Nowe Warpno, Nowogard, Nowogródek Pomorski, Osina, Pelczyce, Ploty, Police, Przelewice, Przybiernów, Pyrzyce, Radowo Małe, Recz, Resko, Rewal, Stara Dąbrowa, Stare Czarnowo, Stargard Szczeciński, Stepnica, Suchań, Świerzno, Trzcińsko-Zdrój, Trzebiatów, Warnice, Węgorzyno, Widuchowa, Wolin
34	Dyrektor Oddziału w Tarnowie	miasta	Bochnia, Tarnów
		gminy	Bochnia, Bolesław, Borzęcin, Brzesko, Ciężkowice, Czchów, Dąbrowa Tarnowska, Dębno, Drwinia, Gnojnik, Gręboszów, Gromnik, Iwkowa, Lipnica Murowana, Lisia Góra, Łapanów, Mędrzechów, Nowy Wiśnicz, Olesno, Pleśna, Radgoszcz, Radłów, Ryglice, Rzepiennik Strzyżewski, Rzezawa, Skrzyszów, Szczucin, Szczurowa, Szerzyny, Tarnów, Trzciana, Tuchów, Wierchosławice, Wietrzychowice, Wojnicz, Zakliczyn, Żabno, Żegocina
35	Dyrektor Oddziału w Tomaszowie Mazowieckim	miasta	Bełchatów, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki
		gminy	Aleksandrów, Bełchatów, Będków, Biała Rawska, Białaczów, Bolimów, Budziszewice, Cielądz, Czamocin, Czerniewice, Dobryszce, Drużbice, Drzewica, Gidle, Głuchów, Godzianów, Gomunice, Gorzkowice, Grabica, Inowłódz, Kamieńsk, Kleszczów, Kluki, Kobbie Wielkie, Kodrąb, Kowiesy, Lgota Wielka, Lipce Reymontowskie, Lubochnia, Ładzice, Łęki Szlacheckie, Maków, Masłowice, Mniszków, Moszczenica, Nowy Kawęczyn, Opoczno, Paradyż, Poświętne, Przedbórz, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Regnów, Ręczno, Rokiciny, Rozprza, Rusiec, Rzeczycza, Sadkowiec, Skierniewice, Sławno, Słupia, Sulejów, Szczerców,

			Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Wielgomłyny, Wola Krzysztoporska, Wolbórz, Zelów, Żarnów, Żelechlinek, Żytno
36	Dyrektor Oddziału w Toruniu	miasta	Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Chełmno, Chełmża, Ciechocinek, Golub-Dobrzyń, Grudziądz, Kowal, Lipno, Nieszawa, Radziejów, Rypin, Toruń, Wąbrzeźno, Włocławek
		gminy	Aleksandrów Kujawski, Bartniczka, Baruchowo, Bądkowo, Bobrowniki, Bobrowo, Boniewo, Brodnica, Brześć Kujawski, Brzozie, Brzuze, Bytoń, Chełmno, Chełmża, Choceń, Chodecz, Chrostkowo, Ciechocin, Czernikowo, Dębowa Łąka, Dobrze, Dobrzyń nad Wisłą, Fabianki, Golub - Dobrzyń, Górzno, Grudziądz, Gruta, Izbica Kujawska, Jabłonowo Pomorskie, Kijewo Królewskie, Kikół, Koneck, Kowal, Kowalewo Pomorskie, Książki, Lipno, Lisewo, Lubanie, Lubicz, Lubień Kujawski, Lubraniec, Łasin, Łubianka, Łysomice, Obrowo, Osiek, Osiećciny, Papowo Biskupie, Piotrków Kujawski, Płużnica, Raciążek, Radomin, Radziejów, Radzyń Chełmiński, Rogowo, Rogóźno, Rypin, Skępe, Skrwilno, Stolno, Świecie nad Osą, Świdziebnia, Tuchowo, Topólka, Unisław, Waganiec, Wąbrzeźno, Wąpielsk, Wielgie, Wielka Nieszawka, Włocławek, Zakrzewo, Zbiczno, Zbójno, Zławieś Wielka
37	Dyrektor Oddziału w Wałbrzychu	miasta	Bielawa, Boguszów-Gorce, Duszniki-Zdrój, Dzierżoniów, Jedlina-Zdrój, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Karpacz, Kłodzko, Kowary, Kudowa Zdrój, Lubań, Nowa Ruda, Piechowice, Pieszyce, Piława Górna, Polanica-Zdrój, Szczawno-Zdrój, Szklarska Poręba, Świdnica, Świebodzice, Świeradów-Zdrój, Wałbrzych, Zawidów, Zgorzelec
		gminy	Bardo, Bogatynia, Bystrzyca Kłodzka, Ciepłowody, Czarny Bór, Dobromierz, Dzierżoniów, Głuszycza, Janowice Wielkie, Jaworzyna Śląska, Jeżów Sudecki, Kamieniec Żąbkowicki, Kamienna Góra, Kłodzko, Łądek-Zdrój, Leśna, Lewin Kłodzki, Lubań, Lubawka, Łagiewniki, Marcinowice, Marciszów, Mieroszów, Międzyzlesie, Mysłakowice, Niemcza, Nowa Ruda, Olszyna, Pieńsk, Platerówka, Podgórzyn, Radków, Siekierczyn, Stara Kamienica, Stare Bogaczowice, Stoszowice, Stronie Śląskie, Strzegom, Sulików, Szczytna, Świdnica, Walim, Węgliniec, Żąbkowice Śląskie, Zgorzelec, Ziębice, Złoty Stok, Żarów
38	Dyrektor I Oddziału w Warszawie	miasta	Warszawa (dzielnice: Bemowo, Bielany, Ochota, Śródmieście, Ursus, Włochy, Wola, Żoliborz)
		gmin	Izabelin, Łomianki, Raszyn, Stare Babice
39	Dyrektor II Oddziału w Warszawie	miasta	Józefów, Kobyłka, Legionowo, Marki, Nowy Dwór Mazowiecki, Otwock, Warszawa (dzielnice: Białoleka, Praga-Południe, Praga-Północ, Rembertów, Targówek, Wawer, Wesola), Żąbki, Zielonka
		gminy	Celestynów, Czosnów, Dąbrówka, Jabłonna, Jadów, Karczew, Klembów, Kołbiel, Leoncin, Nasielsk, Nieporęt, Osieck, Pomiechówek, Poświętne, Radzymin, Serock, Sobienie - Jeziory, Strachówka, Tuszcz, Wiązowna, Wieliszew, Wołomin, Zakroczym

40	Dyrektor III Oddziału w Warszawie	miasta	Milanówek, Piastów, Podkowa Leśna, Pruszków, Sochaczew, Warszawa (dzielnice: Mokotów, Ursynów, Wilanów), Żyrardów
		gminy:	Baranów, Błonie, Brochów, Brwinów, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Iłów, Jaktorów, Kampinos, Konstancin Jeziorna, Leszno, Lesznowola, Michałowice, Młodzieszyn, Mszczonów, Nadarzyn, Nowa Sucha, Ożarów Mazowiecki, Piaseczno, Prażmów, Puszcza Mariańska, Radziejowice, Rybno, Sochaczew, Teresin, Wiskitki, Żabia Wola
41	Dyrektor Oddziału we Wrocławiu	miasta	Oleśnica, Oława, Wrocław
		gminy	Bierutów, Borów, Brzeg Dolny, Cieszków, Czernica, Długołęka, Dobroszyce, Domaniów, Dziadowa Kłoda, Jelcz-Laskowice, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Kondratowice, Kostomłoty, Krośnice, Malczyce, Mietków, Międzybórz, Miękinia, Milicz, Oborniki Śląskie, Oleśnica, Oława, Prusice, Przeworno, Siechnice, Sobótka, Strzelin, Syców, Środa Śląska, Trzebnica, Twardogóra, Udanin, Wiązów, Wińsko, Wisznia Mała, Wołów, Zawonia, Żmigród, Żórawina
42	Dyrektor Oddziału w Zabrzu	miasta	Bytom, Gliwice, Kalety, Knurów, Miasteczko Śląskie, Piekary Śląskie, Pyskowice, Radzionków, Tarnowskie Góry, Zabrze
		gminy	Gierałtowice, Krupski Młyn, Ożarowice, Pilchowice, Rudziniec, Sośnicowice, Świerkłaniec, Toszek, Tworóg, Wielowieś, Zbrosławice
43	Dyrektor Oddziału w Zielonej Górze	miasta	Gozdnica, Gubin, Łęknica, Nowa Sól, Zielona Góra, Żagań, Żary
		gminy	Babimost, Bobrowice, Bojadła, Brody, Brzeźnica, Bytnica, Bytom Odrzański, Czerwieńsk, Dąbie, Gubin, Iłowa, Jasień, Kargowa, Kolsko, Koźuchów, Krosno Odrzańskie, Lipinki Łużyckie, Lubrza, Lubsko, Łagów, Małomice, Maszewo, Niegosławice, Nowa Sól, Nowe Miasteczko, Nowogród Bobrzański, Otyń, Przewóz, Siedlisko, Skąpe, Sława, Sulechów, Szczaniec, Szlichtyngowa, Szprotawa, Świdnica, Świebodzin, Trzebiechów, Trzebiel, Tuplice, Wschowa, Wymiarki, Zabór, Zbąszynek, Zielona Góra, Żagań, Żary

UZASADNIENIE

Ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw zostało znowelizowane brzmienie art. 19 § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji poprzez wprowadzenie zasady, zgodnie z którą kompetencje organu egzekucyjnego przysługują dyrektorowi oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonemu przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Wyznaczenie to następuje w formie rozporządzenia określającego siedziby i właściwość rzeczową oraz miejscową dyrektorów oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne.

W dotychczasowym stanie prawnym właściwość rzeczowa dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była określona w przepisach ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, natomiast jego właściwość miejscowa nie wynikała z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, lecz jedynie z zarządzeń wydawanych przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Rozwiązanie takie było krytykowane przez przedstawicieli doktryny prawa. Uregulowanie w formie rozporządzenia kwestii właściwości miejscowej dyrektorów oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne pozwoli na wyeliminowanie wskazanych wątpliwości.

W rozporządzeniu przyjęto zasadę, zgodnie z którą w przypadku egzekucji należności:

1. składek na ubezpieczenia społeczne i należności od nich pochodnych,
2. składek na ubezpieczenie zdrowotne i należności od nich pochodnych,
3. składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz należności od nich pochodnych,
4. składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i należności od nich pochodnych,
5. nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub innych świadczeń wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

– właściwość miejscową dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonego do działania jako organ egzekucyjny będzie określana według miejsca zamieszkania lub siedziby zobowiązanego. Wykaz określający siedziby i właściwość miejscową dyrektorów oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne stanowi załącznik do niniejszego rozporządzenia. Brak jest konieczności zamieszczenia przepisów przejściowych w tym zakresie z uwagi na fakt, iż obecnie egzekucja ww. kategorii należności również jest prowadzona za pośrednictwem

dyrektora oddziału Zakładu, którego właściwość jest ustalana ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zobowiązanego.

Dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Opolu został natomiast wyznaczony organem egzekucyjnym uprawnionym do egzekwowania państw członkowskich Unii Europejskiej/Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu należności pieniężnych dochodzonych na podstawie art. 84 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L z dnia 29.04.2004 r. Nr 166, z późn. zm.).

W rozporządzeniu zawarto również przepis przejściowy, zgodnie z którym postępowania egzekucyjne dotyczące ww. należności pieniężnych, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, prowadzone będą przez organ egzekucyjny, który wszczął postępowanie, aż do ich zakończenia. Regulacja taka jest zgodna z normą wyrażoną w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, która stanowi, że przepisy wprowadzone nowelizacją będą miały zastosowanie do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie sposobu przeprowadzenia licytacji ruchomości

Na podstawie art. 868 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób przeprowadzenia licytacji ruchomości.

§ 2. 1. Licytacja odbywa się w miarę możliwości poza miejscem, w którym znajdują się zajęte ruchomości, chyba że wierzyciel wniósł o jej przeprowadzenie w tym miejscu.

2. Licytacja przedmiotów, które nie zostały sprzedane w trybie sprzedaży komisowej może być wyznaczona w lokalu komisanta.

§ 3. Wyznaczając termin i miejsce licytacji komornik może współdziałać z administracyjnym organem egzekucyjnym w celu równoczesnego zorganizowania licytacji sądowej i administracyjnej, choćby ruchomości należały do różnych dłużników.

§ 4. Termin licytacji powinien być wyznaczony w możliwie najkrótszym czasie. Pomiędzy ogłoszeniem o licytacji, a terminem licytacji musi upłynąć co najmniej tydzień, chyba że zachodzą warunki określone w art. 864 § 2 Kodeksu.

§ 5. Ogłoszenie jest dokonane z chwilą doręczenia odpisu obwieszczenia stronom i dozorczy zajętych ruchomości oraz wywieszenia obwieszczenia w budynku sądu rejonowego właściwego dla miejsca sprzedaży. Obwieszczenie powinno pozostać wywieszane do dnia licytacji.

§ 6. Komornik wezwie na termin licytacji biegłego, jeżeli oszacowanie ma być dokonane w dniu licytacji, stosownie do art. 853 § 2 Kodeksu.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

§ 7. Przetarg rozpoczyna się o godzinie oznaczonej w obwieszczeniu. Jeżeli okazałoby się to niemożliwe, w szczególności ze względu na konieczność oszacowania ruchomości przez biegłego, przetarg należy rozpocząć nie później niż w ciągu dwóch kolejnych godzin.

§ 8. Przed rozpoczęciem przetargu komornik ustali, czy nie zachodzą okoliczności uzasadniające wyłączenie od udziału w przetargu oraz ogłosi obecnym, że nabywcą licytowanego przedmiotu będzie ten, kto zaoferuje najwyższą cenę. Komornik udzieli również pouczeń o warunkach zapłaty ceny nabycia oraz o treści art. 872 Kodeksu.

§ 9. Przed rozpoczęciem przetargu komornik powinien zapewnić obecnym możliwość obejrzenia ruchomości wystawionych na licytację.

§ 10. Przetarg rozpoczyna się od podania ceny wywołania. Jest to najniższa ceną, za którą można nabyć ruchomość na licytacji.

§ 11. Przetarg odbywa się ustnie.

§ 12. Komornik wystawia na sprzedaż kolejno poszczególne ruchomości lub grupy ruchomości tego samego rodzaju, wymieniając zarazem sumę oszacowania i cenę wywołania.

§ 13. Dłużnik może żądać, aby ruchomości były wystawiane na sprzedaż w kolejności przez niego wskazanej.

§ 14. Wezwanie do postąpień komornik wyraża przez trzykrotne wygłoszenie ostatnio oferowanej ceny z jednoczesnym zapytaniem: „kto da więcej?”. Brak dalszych postąpień komornik stwierdza przez wypowiedzenie wyrazu: „nikt”.

§ 15. Zaoferowana cena przestaje obowiązywać z chwilą, w której inny uczestnik zaoferuje cenę wyższą.

§ 16. Udzielenie przybiccia komornik zaznacza w protokole licytacji, wpisując przy tym imię, nazwisko i miejsce zamieszkania nabywcy oraz numer PESEL nabywcy będącego osobą fizyczną, o ile nabywca go posiada lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym nabywcy, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP nabywcy niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania.

§ 17. Jeżeli po wywołaniu nikt nie zaoferował przynajmniej ceny wywołania, komornik stwierdza w protokole, że licytacja nie doszła do skutku.

§ 18. Jeżeli suma osiągnięta ze sprzedaży części zajętych ruchomości wystarcza na zaspokojenie egzekwowanych należności i kosztów egzekucyjnych, komornik przerywa licytację i zwalnia pozostałe ruchomości spod zajęcia.

§ 19. Jeżeli nabywca ruchomości na licytacji publicznej nie uiści w terminie ceny nabycia, komornik przedstawia akta sądowi.

§ 20. Wydając ruchomość nabywcy komornik odbiera od niego pokwitowanie odbioru, które dołącza do akt.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 868 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego sposobu przeprowadzenia licytacji, mając na względzie ochronę praw osób uczestniczących w licytacji, sprawność postępowania oraz skuteczność egzekucji. Cytowane upoważnienie ustawowe zostało znowelizowane ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...) w celu dostosowania tego przepisu do standardów konstytucyjnych przez wprowadzenie tzw. wytycznych. Zmiana ta pozwala również na wyeliminowanie istniejących rozbieżności w kwestii obowiązywania przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie czynności komorników sądowych (Dz. U. Nr 10, poz. 52, z późn. zm.). Rozporządzenie to zostało bowiem wydane na podstawie kilku upoważnień ustawowych, przy czym dwa z nich zostały uchylone (art. 772 k.p.c. i art. 865 § 3 k.p.c.). Ponadto, do przepisów k.p.c. wprowadzono takie zmiany, które spowodowały, że częściowo zdezaktualizował się zakres zagadnień objętych upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 868 k.p.c. (podstawy do wyłączenia w przetargu).

Projektowane przepisy dotyczą „tradycyjnej” licytacji ruchomości. Proponowane regulacje normują następujące zagadnienia: miejsce i termin licytacji, zagadnienia związane ze sposobem udostępniania obwieszczenia o licytacji, czynności poprzedzających przetarg, przebiegu przetargu, okresu związania zaoferowaną ceną, protokołu z licytacji, przerwania licytacji, przedstawienia akt sądowi w razie nieuiszczenia ceny przez nabywcę oraz wydania ruchomości nabywcy. Przepisy te nie wprowadzają żadnych istotnych zmian, w stosunku do regulacji obowiązujących na gruncie wskazanego wyżej rozporządzenia w sprawie czynności komorników. Utrzymują one zatem dotychczas stosowaną praktykę w tym zakresie.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

07/16rch

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie sposobu prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych
w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych,
przysługujących Skarbowi Państwa**

Na podstawie art. 1064 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niniejsze rozporządzenie reguluje sposobu prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa.

§ 2. W sprawach określonych w niniejszym rozporządzeniu stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu egzekucyjnym, o ile przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

§ 3. Polecenie wszczęcia egzekucji wydaje sąd, załączając tytuł wykonawczy.

§ 4. 1. Niezwłocznie po otrzymaniu polecenia wszczęcia egzekucji wraz z tytułem wykonawczym, komornik z urzędu dokonuje wszelkich czynności przewidzianych prawem koniecznych do wyegzekwowania należności, chociażby przepis szczególny uzależniał ich podjęcie od wniosku wierzyciela.

2. Prowadzenie egzekucji z nieruchomości lub egzekucji, do której stosuje się przepisy o egzekucji z nieruchomości wymaga wyraźnego polecenia sądu.

§ 5. Przepis art. 1086 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia²⁾.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie egzekucji grzywien, kar pieniężnych, opłat sądowych i kosztów postępowania w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 42, poz. 288), które utraci moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt rozporządzenia znajduje podstawę w przepisie art. 1064 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”), który upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu prowadzenia egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych, przysługujących Skarbowi Państwa.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało znowelizowane ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). Celem tej nowelizacji było wyeliminowanie zbyt szerokiego zakresu spraw, które powinny być objęte rozporządzeniem. Akt ten powinien odnosić się bowiem wyłącznie do należności sądowych (kosztów sądowych przysługujących Skarbowi Państwa), a nie wszystkich kosztów postępowania (czyli np. kosztów procesu lub kosztów postępowania nieprocesowego). Ta wada upoważnienia jest widoczna na gruncie dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2006 r. (Dz. U. Nr 42, poz. 288), które jest stosowane wyłącznie do należności z tytułu kosztów sądowych.

Ponadto, celem projektowanego rozporządzenia, jest wyeliminowanie niektórych regulacji, które wywołują poważne wątpliwości natury konstytucyjnej. Chodzi o regulacje dotyczące warunków przejęcia i sprzedaży zajętych ruchomości. Aktualnie obowiązujące przepisy wprowadzają bowiem daleko idące modyfikacje w stosunku do regulacji zawartych w k.p.c. Tymczasem przepisy aktu wykonawczego nie mogą modyfikować, wyłączać ani uchylać regulacji zawartych w ustawie.

Projektowane przepisy dotyczą sposobu wszczęcia egzekucji, wskazując, że jest ona inicjowana na polecenie sądu. Polecenie sądu, podobnie jak wniosek wierzyciela o wszczęcie egzekucji, umożliwi komornikowi prowadzenie egzekucji przy wykorzystaniu wszystkich sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości oraz tych egzekucji, do których przepisy o egzekucji stosuje się odpowiednio. W tych wyjątkowych przypadkach egzekucja będzie mogła być wszczęta wyłącznie na wyraźne polecenie sądu.

Proponuje się również zamieszczenie odesłania, według którego w przedmiotowych sprawach egzekucyjnych znajdzie odpowiednie zastosowanie art. 1086 k.p.c. Oznacza to, że komornik będzie obowiązany inicjować dochodzenia w celu ustalenia stanu majątku i zarobków dłużnika oraz składać wnioski o wyjawienie majątku, a bezskuteczność egzekucji nie będzie mogła stanowić podstawy umorzenia postępowania egzekucyjnego.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia opisu i oszacowania nieruchomości

Na podstawie art. 947 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niniejsze rozporządzenie normuje szczegółowy sposób przeprowadzenia opisu i oszacowania nieruchomości zajętej w toku egzekucji.

§ 2. Przy dokonywaniu opisu nieruchomości komornik ustala wszystkie dane, które mają znaczenie dla dokładnego określenia nieruchomości, jej rodzaju, przeznaczenia, stanu i wartości.

§ 3. Opis nieruchomości w przejrzysty sposób określa nieruchomość, jej rodzaj i stan przez wymienienie wszystkich danych, o których mowa w art. 947 § 1 pkt 1–6 i 8–9 oraz § 1¹ Kodeksu postępowania cywilnego. W opisie wskazuje się też sposób dojazdu do nieruchomości od drogi publicznej oraz dostępność elementów infrastruktury (np. sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych i energetycznych).

§ 4. Jeżeli na nieruchomości znajdują się budynki lub inne urządzenia, w opisie podaje się rok ich budowy, stan, przeznaczenie, rodzaj konstrukcji i materiału budowlanego, liczbę kondygnacji, wyposażenie w instalacje i urządzenia, sposób i jakość ich wykonania oraz sposób użytkowania.

§ 5. Opis nieruchomości rolnych powinien zawierać, poza opisem znajdujących się na nich budynków i urządzeń, określenie obszaru, jakości i klasy gruntów ornych, łąk, pastwisk, lasów, ogrodów (z wyodrębnieniem obszaru sadów), torfowisk, terenów z pokładami żwiru, gipsu i gliny, kamieniołomów, wód, a ponadto rodzaju i obszaru zasiewów i upraw, ilości

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

i jakości inwentarza, jak również zapasów niezbędnych do prowadzenia gospodarstwa rolnego do najbliższych zbiorów.

§ 6. Jeżeli zajęte nieruchomości stanowią całość gospodarczą, w opisie podaje się informacje o okolicznościach uzasadniających takie zakwalifikowanie nieruchomości.

§ 7. W razie egzekucji skierowanej do użytkowania wieczystego, w opisie wskazuje się końcową datę użytkowania wieczystego oraz sposób korzystania z nieruchomości przez użytkownika.

§ 8. Jeżeli dane zawarte w księdze wieczystej lub ewidencji gruntów i budynków dotyczące obszaru lub sposobu użytkowania nieruchomości, nie odpowiadają stanowi rzeczywistemu, w opisie podaje się stan rzeczywisty z zaznaczeniem, na czym polega jego niezgodność z danymi ujawnionymi w księdze wieczystej lub w ewidencji gruntów i budynków. O stwierdzonej niezgodności komornik niezwłocznie zawiadamia sąd prowadzący księgę wieczystą lub organ prowadzący ewidencję gruntów i budynków.

§ 9. Komornik wyznacza jednego biegłego do oszacowania nieruchomości. W uzasadnionych przypadkach może wyznaczyć w tym celu dwóch lub więcej biegłych.

§ 10. 1. Biegły dokonuje oszacowania w terminie wyznaczonym przez komornika, podanym w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 945 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Jeżeli oszacowanie nieruchomości nie może być dokonane w powyższym terminie, komornik wyznaczy biegłemu dłuższy termin do dokonania oszacowania. Termin ten może być z ważnych powodów przedłużony przez komornika.

3. Komornik może także zlecić biegłemu dokonanie czynności niezbędnych do sporządzenia lub uzupełnienia opisu nieruchomości.

§ 11. Jeżeli na dłużniku spoczywa obowiązek podatkowy z tytułu dokonywanej w trybie egzekucji dostawy towarów będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów, biegły wskazuje kwotę podatku od towarów i usług oraz podwyższa cenę oszacowania o kwotę tego podatku.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt rozporządzenia znajduje podstawę w przepisie art. 947 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”), który upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego sposobu przeprowadzenia opisu i oszacowania nieruchomości, mając na względzie zapewnienie prawidłowej wyceny nieruchomości oraz sprawność postępowania i skuteczność egzekucji.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało znowelizowane ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). Celem tej nowelizacji było dostosowanie tej delegacji ustawowej do standardów konstytucyjnych przez dodanie tzw. wytycznych. Zmiana ta służyła też wyeliminowaniu istniejących rozbieżności co do obowiązywania przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie czynności komorników sądowych (Dz. U. Nr 10, poz. 52, z późn. zm.). Rozporządzenie to zostało bowiem wydane na podstawie kilku upoważnień ustawowych, przy czym dwa z nich zostały uchylone (art. 772 k.p.c. i art. 865 § 3 k.p.c.). Ponadto, w przepisach k.p.c. dokonano szeregu zmian, w wyniku których zakres spraw podlegających unormowaniu w akcie wykonawczym uległ zawężeniu (np. art. 947 § 1¹ k.p.c. oraz art. 948 § 1 k.p.c.). Należy też dodać, że oszacowanie nieruchomości zajętej w postępowaniu egzekucyjnym podlega regulacjom zawartym w art. 149 i nast. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i operatu szacunkowego (Dz. U. Nr 207, poz. 2109, z późn. zm.).

Z tego względu, przepisy proponowane w niniejszym projekcie dotyczą wyłącznie tych zagadnień, które nie zostały unormowane w przepisach cytowanej ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz wskazanego rozporządzenia Rady Ministrów, ani w k.p.c. (przepisy k.p.c. stanowią *legis specialis* wobec przepisów cytowanej ustawy).

Projektowane przepisy dotyczą sposobu przeprowadzania opisu oraz oszacowania. Mimo, że te dwie czynności są dokonywane w tym samym stadium postępowania, to jednak ich cele są odmienne. Celem opisu jest bowiem ustalenie stanu faktycznego nieruchomości oraz kręgu osób, które powinny być uczestnikami postępowania. Natomiast celem oszacowania jest ustalenie wartości nieruchomości, na podstawie której zostanie ustalona cena wywołania lub cena przejęcia.

Z uwagi na to, że wyniki tych czynności mają decydujące znaczenie dla prawidłowego przebiegu postępowania, projektowany przepis § 2 nakłada na komornika obowiązek zebrania wszelkich dostępnych informacji koniecznych do prawidłowego opisu i oszacowania zajętej nieruchomości.

Projektowane przepisy wymieniają informacje, które powinny być zamieszczone przez komornika w każdym opisie nieruchomości. Wskazano także takie informacje, które są wymagane w zależności od rodzaju nieruchomości (nieruchomość zabudowana, rolna, nieruchomości stanowiące całość gospodarczą) lub jej stanu prawnego (nieruchomość oddana w użytkowanie wieczyste).

Proponowane regulacje dotyczące oszacowania nieruchomości ograniczają się do wskazania możliwości powołania dwóch lub więcej biegłych rzeczoznawców oraz terminu złożenia operatu szacunkowego. W projektowanym § 11 przewidziano zaś obowiązek podwyższenia ceny oszacowania o wartość podatku VAT, o ile istnieje obowiązek podatkowy z tytułu sprzedaży egzekucyjnej.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie przeprowadzenia licytacji elektronicznej oraz sposobu wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do czynności, o których mowa w art. 879¹⁰ Kodeksu postępowania cywilnego

Na podstawie art. 879¹¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób sprzedaży ruchomości w drodze publicznej licytacji elektronicznej;
- 2) sposób wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do czynności, o których mowa w art. 879¹⁰ Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) Kodeksie – rozumie się przez to ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 2) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183) obsługujący sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej, udostępniany za pomocą usług internetowych za pośrednictwem strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 3) użytkownikowi – rozumie się przez to osobę fizyczną, która jest uprawniona do uwierzytelniania się na danym koncie. W szczególności użytkownikiem jest:
 - a) osoba fizyczna zamierzająca wziąć udział w licytacji w drodze elektronicznej,
 - b) licytant w przetargu przy sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

- c) komornik sądowy prowadzący licytację w drodze elektronicznej;
- 4) operatorze systemu teleinformatycznego, zwanym dalej operatorem – rozumie się przez to podmiot prowadzący systemem teleinformatycznym;
- 5) podpisie elektronicznym – rozumie się przez to podpis elektroniczny w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym, albo bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany ważnym kwalifikowanym certyfikatem w przypadku, gdy użytkownik posłuży się bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 ust. 2 powołanej wyżej ustawy weryfikowanym kwalifikowanym certyfikatem, o którym mowa w art. 3 ust. 12 tej ustawy;
- 6) elektronicznych akta sprawy – rozumie się przez to zbiór dokumentów elektronicznych w systemie teleinformatycznym dotyczących sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej, udostępniany uprawnionym użytkownikom za pośrednictwem ich kont; elektroniczne akta sprawy należą do akt postępowania egzekucyjnego;
- 7) elektronicznym poświadczeniu odpisu dokumentu – rozumie się przez to:
 - a) poświadczenie dokumentu pełnomocnictwa do udziału w przetargu, o którym mowa w art. 867² § 4 Kodeksu lub dokumentu wykazującego umocowanie do występowania w przetargu w imieniu osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej posiadającej zdolność prawną, dokonane przez osobę fizyczną zamierzającą wziąć udział w publicznej licytacji elektronicznej,
 - b) poświadczenie obwieszczenia o sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej dokonane przez komornika sądowego,
 - c) poświadczenie zawiadomienia o przybiciu, o którym mowa w art. 879⁷ Kodeksu dokonane przez komornika sądowego;
- 8) wskazaniu adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu komórkowego na które ma być wysłane powiadomienie o zamieszczeniu pisma w systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to możliwość wskazania prywatnego adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu komórkowego użytkownika na który system teleinformatyczny prześle informację o zamieszczeniu w aktach sprawy dokumentu wymagającego doręczenia, z zastrzeżeniem, iż brak takiej informacji nie wpływa na skuteczność doręczenia;
- 9) koncie – rozumie się przez to zbiór danych w systemie teleinformatycznym udostępniany użytkownikowi;

- 10) nazwie użytkownika – rozumie się przez to jawne, niepowtarzalne i przyporządkowane użytkownikowi dane wykorzystywane przez tę osobę do składania podpisu elektronicznego;
- 11) hasle – rozumie się przez to poufne dane do składania podpisu elektronicznego;
- 12) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to identyfikację użytkownika na potrzeby uzyskania przez niego dostępu do konta w zakresie posiadanych uprawnień;
- 13) odbiorze korespondencji – rozumie się przez to pierwsze uwierzytelnienie użytkownika, do którego pismo jest skierowane, po zamieszczeniu doręczanego pisma w elektronicznych aktach sprawy, chyba że zapoznanie się z treścią pisma nie było możliwe ze względów związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem systemu teleinformatycznego;
- 14) elektronicznym potwierdzeniu wniesienia pisma lub postąpienia – rozumie się przez to zestaw danych wskazujący wnoszone pismo lub postąpienie, użytkownika dokonującego tych czynności oraz datę ich dokonania;
- 15) zatwierdzeniu treści pisma – rozumie się przez to czynność użytkownika wytwarzającego pismo, powodującą brak możliwości zmiany treści pisma;
- 16) identyfikatorze licytanta – rozumie się przez to ciąg znaków alfanumerycznych jednoznacznie identyfikujący użytkownika jako licytanta w konkretnej sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej; identyfikator jest unikalny dla każdej z licytacji w której licytant bierze udział oraz stanowi dowód, że użytkownik wykonał warunki uprawniające go do udziału w konkretnej licytacji.

§ 3. 1. Tworzy się system teleinformatyczny obsługujący sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej.

2. System teleinformatyczny dostępny jest w ogólnodostępnej sieci Internet.

§ 4. 1. Operatorem systemu jest Krajowa Rada Komornicza.

2. Komornicy sądowi zakładają konta w systemie teleinformatycznym.

3. Wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 2 w związku z uruchomieniem systemu, powierza się Krajowej Radzie Komorniczej, która jest obowiązana powiadomić komorników sądowych o danych umożliwiających uwierzytelnienie się na swoich kontach.

§ 5. 1. System teleinformatyczny dostępny jest wyłącznie dla osób biorących udział w sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej.

2. Obwieszczenie w systemie teleinformatycznym zawierające ogłoszenie o licytacji w drodze elektronicznej jest dostępne bez potrzeby uwierzytelnienia za pośrednictwem strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.
3. Dostęp do systemu teleinformatycznego następuje po uwierzytelnieniu.
4. Uwierzytelnienie następuje po podaniu loginu i hasła użytkownika.
5. Sąd uzyskuje dostęp do systemu teleinformatycznego w zakresie elektronicznych akt konkretnej sprawy używając loginu i hasła udostępnionego przez operatora systemu.

§ 6. 1. Do korzystania z systemu teleinformatycznego konieczne jest posiadanie konta użytkownika.

2. Konto jest jednoznacznie powiązane z użytkownikiem.

§ 7. 1. Konto dla osoby fizycznej zamierzającej wziąć udział w licytacji elektronicznej zakłada operator systemu teleinformatycznego, po złożeniu przez tą osobę wniosku o założenie konta użytkownika. Wniosek składa się za pośrednictwem tego systemu. Wniosek zawiera:

- 1) imiona i nazwisko wnioskodawcy, numer PESEL oraz numer dokumentu tożsamości, a także wskazanie miejsca urodzenia, adresu poczty elektronicznej oraz adresu do korespondencji;
 - 2) wskazanie hasła umożliwiającego uwierzytelnienie;
 - 3) wskazanie adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu komórkowego, na które mają być wysyłane powiadomienia o zamieszczeniu pisma, o ile wnioskodawca chce otrzymywać takie powiadomienia;
 - 4) oświadczenie wnioskodawcy potwierdzające znajomość sposobu i skutków doręczeń dokonywanych w postępowaniu zgodnie z art. 131¹ Kodeksu postępowania cywilnego.
2. Imiona, nazwisko oraz numer PESEL podlegają automatycznej weryfikacji w zbiorze PESEL.
 3. Użytkownik ma obowiązek niezwłocznie aktualizować dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1.
 4. Warunki hasła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, są udostępniane przed przystąpieniem do zakładania konta użytkownika za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
 5. Użytkownik jest uprawniony do zmiany hasła za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

6. Osoby nie mające obowiązku posiadania numeru PESEL zgłaszają wniosek, o którym mowa w ust. 1, operatorowi systemu za pośrednictwem wybranego komornika sądowego.

§ 8. 1. Konto osoby fizycznej zamierzającej wziąć udział w licytacji elektronicznej jest udostępniane użytkownikowi wyłącznie po uwierzytelnieniu.

2. Uwierzytelnienie następuje za pomocą podpisu elektronicznego.

3. Podpis elektroniczny jest składany przez podanie nazwy użytkownika i hasła.

4. W przypadku osób posługujących się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, podpis elektroniczny jest składany za pomocą danych do składania tego podpisu.

§ 9. 1. Osoba fizyczna posiadająca konto w systemie teleinformatycznym, która zamierza wziąć udział w licytacji elektronicznej w charakterze pełnomocnika innego podmiotu albo w imieniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej posiadającej zdolność prawną, składa wniosek o potwierdzenie uprawnienia do występowania w imieniu osoby trzeciej.

2. Wniosek o potwierdzenie uprawnień do występowania w imieniu osoby trzeciej składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i zawiera on:

- 1) imię i nazwisko osoby fizycznej zamierzającej wziąć udział w licytacji elektronicznej;
- 2) nazwę użytkownika;
- 3) osnovę wniosku;
- 4) podpis wnioskodawcy.

3. Do wniosku dołącza się poświadczony elektronicznie odpis pełnomocnictwa lub dokumentu wykazującego umocowanie do działania za osobę prawną lub jednostkę organizacyjną posiadającą zdolność prawną.

4. Potwierdzenie uprawnień jest umieszczane przez operatora w systemie teleinformatycznym.

§ 10. 1. Sporządzenie poświadczonego elektronicznie odpisu dokumentu, o którym mowa w § 9 ust. 3, mającego pierwotnie postać papierową polega na sporządzeniu przez użytkownika kopii elektronicznej tego dokumentu (zeskanowaniu) o rozdzielczości 300 dpi i zapisaniu tak skonwertowanego pliku w jednym z formatów określonych w załączniku nr 2 (formaty danych oraz standardy zapewniające dostęp do zasobów informacji udostępnianych za pomocą systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań publicznych) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram

Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2012 r. poz.526).

2. Poświadczenia elektronicznego dokonuje użytkownik łącznie dla wszystkich dołączonych dokumentów. W razie dokumentów zawierających więcej niż jedną stronę, system teleinformatyczny zapewnia odniesienie poświadczenia do każdej strony dołączonego dokumentu.

§ 11. 1. Udział licytanta w licytacji elektronicznej odbywa się wyłącznie za pośrednictwem konta w systemie.

2. Konto uprawnia do udziału w nieograniczonej liczbie licytacji.

3. Użytkownik zgłasza przystąpienie do przetargu

4. W zgłoszeniu wskazuje się dokładnie przedmiot sprzedaży i sygnaturę sprawy egzekucyjnej w której sprzedaż jest prowadzona.

5. W zgłoszeniu użytkownik składa oświadczenie, iż nie zachodzą wobec niego podstawy do wyłączenia od udziału w przetargu.

§ 12. 1. Zgłoszenie do udziału w licytacji i zapłata rękojmi powoduje automatyczne przypisanie użytkownikowi identyfikatora licytanta.

2. W toku licytacji system teleinformatyczny ujawnia licytantom postąpienia przez wskazanie kwoty i identyfikatora licytanta. Przy każdym postąpieniu licytantowi przypisuje się inny numer porządkowy. Dane osobowe licytanta przed zakończeniem licytacji ujawniane są wyłącznie komornikowi sądowemu.

§ 13. 1. Wniesienie postąpienia za pomocą systemu teleinformatycznego licytant dokonuje kolejno przez:

- 1) uwierzytelnienie się koncie użytkownika;
- 2) utworzenie informacji o postąpieniu;
- 3) opatrzenie pisma podpisem elektronicznym.

2. Niezwłocznie po dokonaniu postąpienia, system teleinformatyczny wytwarza elektroniczne potwierdzenie dokonania postąpienia i automatycznie umieszcza je w elektronicznych aktach sprawy.

3. Wymagania techniczne systemu teleinformatycznego dla dokonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, udostępniane są za pośrednictwem stron internetowych operatora systemu teleinformatycznego.

§ 14. 1. Zakończenie licytacji elektronicznej następuje automatycznie w chwili oznaczonej przez komornika sądowego w obwieszczeniu o licytacji.

2. Po zakończeniu licytacji nie jest możliwe zgłaszanie dalszych postąpień. Postąpienia, które nie zostały potwierdzone przez system teleinformatyczny przed zakończeniem licytacji uznaje się za niebyłe.

3. W chwili zakończenia licytacji następuje automatyczne ustalenie licytanta, który zaofiarował najwyższą cenę. W tej samej chwili następuje ujawnienie danych licytantów biorących udział w licytacji oraz wysokość oferowanej przez nich ceny.

4. Chwila zakończenia licytacji odnosi się do czasu systemu teleinformatycznego obsługującego sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej. Czas w systemie jest jawny.

§ 15. W razie zapłaty ceny na rachunek bankowy komornika, zapłata ceny jest dokonana z chwilą uznania rachunku bankowego komornika.

§ 16. Skarga na udzielenie przybicia może być wniesiona za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Komornik niezwłocznie umieszcza w tym systemie wzmiankę o wniesieniu skargi.

§ 17. Do wyboru przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 865 § 1 Kodeksu, przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 866¹ oraz 866² Kodeksu, sprzedaży ruchomości o których mowa w art. 864 § 2 Kodeksu oraz wyboru osoby, której komornik sądowy sprzedaje ruchomości w trybie art. 864¹ Kodeksu stosuje się odpowiednio przepisy § 3–§ 16.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 879¹¹ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego trybu przeprowadzenia licytacji publicznej, szczegółowego trybu sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej oraz sposobu wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do czynności, o których mowa w art. 879¹⁰ k.p.c. – mając na względzie zapewnienie ochrony praw osób uczestniczących w licytacji, sprawne prowadzenie postępowania, skuteczne prowadzenie egzekucji oraz zapewnienie bezpieczeństwa posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało wprowadzone ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). W wyniku nowelizacji k.p.c. wprowadzono bowiem licytację elektroniczną, jako nową formę sprzedaży zajętych ruchomości oraz zastrzeżono, że system teleinformatyczny obsługujący licytację elektroniczną będzie mógł stanowić narzędzie pozwalające na zidentyfikowanie osoby za pośrednictwem której lub na rzecz której zostanie dokonana tzw. pozalicytacyjna sprzedaż ruchomości.

Projektowane przepisy odnoszą się do nowej formy licytacji, czyli publicznej licytacji elektronicznej. W przepisach k.p.c. uregulowano jedynie najważniejsze zagadnienia dotyczące tej formy sprzedaży oraz zaakcentowano odmienności licytacji elektronicznej w stosunku do licytacji zwykłej (np. dopuszczalność stosowania tej licytacji tylko w razie oddania zajętej ruchomości pod dozór, obowiązkowej rękojmi).

W niniejszym rozporządzeniu proponuje się szczegółowe regulacje dotyczące utworzenia i udostępniania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną oraz czynności mających na celu założenie konta przez użytkownika, który chce uczestniczyć w licytacji we własnym imieniu albo działając w imieniu innej osoby (jako pełnomocnik lub reprezentant). Z uwagi na to, że w tym ostatnim przypadku, konieczne jest wykazanie umocowania do działania w cudzym imieniu, proponowane przepisy normują sposób przedłożenia odpisów dokumentów (pełnomocnictw lub innych dokumentów wykazujących umocowanie) oraz elektronicznego poświadczania tych odpisów. Poświadczenie to nie będzie wymagało czynności notariusza ani zawodowego pełnomocnika (np. adwokata lub radcy prawnego), ale będzie dokonywane przez samego użytkownika.

Przewiduje się, że obwieszczenie będzie dostępne nie tylko po zalogowaniu się na koncie w systemie teleinformatycznym, ale również – na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz w sposób adekwatny dla obwieszczeń o licytacji tradycyjnej (budynek sądu, pismo poczytne i strona Krajowej Rady Komorniczej).

W projektowanych regulacjach określono również tryb samego udziału w przetargu. Udział ten rozpoczyna się od złożenia przez użytkownika wniosku o przystąpienie do przetargu i uiszczenia rękojmi. Po dopełnieniu tych czynności licytant może zgłaszać postąpienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Postąpienie zgłasza się po uwierzytelnieniu się na koncie użytkownika, przez utworzenie oświadczenia o postąpieniu i podpisanie pisma podpisem elektronicznym. W toku licytacji system teleinformatyczny ujawnia te postąpienia innym licytantom w ten sposób, że wskazuje kwoty i identyfikator licytanta. Dane osobowe licytanta przed zakończeniem licytacji są ujawniane wyłącznie komornikowi sądowemu.

Zasadnicza różnica między licytacją ustną, a licytacją elektroniczną polega na tym, że w przypadku tej ostatniej komornik nie wzywa do składania kolejnych postąpień. W obwieszczeniu o przetargu komornik informuje o chwili zakończenia przetargu, a przybicie jest udzielane temu licytantowi, który w tej chwili zaofiarował najwyższą cenę (mechanizm stosowany w tzw. aukcjach internetowych). Zakończenie licytacji elektronicznej nastąpi zatem automatycznie w chwili wyznaczonej przez komornika sądowego. W tym momencie następuje automatyczne ustalenie licytanta, który zaofiarował najwyższą cenę. W tej samej chwili następuje ujawnienie danych licytantów biorących udział w licytacji oraz wysokość oferowanej przez nich ceny.

Kolejne przepisy normują kwestie dotyczące uiszczenia ceny na rachunek bankowy komornika, z zastrzeżeniem, że według k.p.c., cena może być uiszczona za pośrednictwem systemu obsługującego licytację elektroniczną. Przepisy dopuszczają też możliwość wniesienia skargi na przybicie za pośrednictwem tego systemu teleinformatycznego. Z przepisów k.p.c. wynika zresztą, że poza wymienionymi wyżej czynnościami, licytant może też składać w ten sposób inne wnioski i oświadczenia (np. oświadczenie o zrzeczeniu się nabycia ruchomości).

Proponowany jest też przepis dotyczący możliwości wykorzystywania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do innych (tzw. pozalicytacyjnych) form sprzedaży zajętych ruchomości. W tych przypadkach, czynności dokonywane za pośrednictwem systemu będą zazwyczaj polegały na zamieszczeniu ogłoszenia o sprzedaży zajętych ruchomości, w celu zgłoszenia się podmiotu,

który wyrazi wolę nabycia tych ruchomości (np. z wolnej ręki) albo pośredniczenia w sprzedaży tych ruchomości (np. w razie tzw. sprzedaży komisowej).

14/07/ep

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie określenia przypadków, w których zajęte przedmioty składa się do depozytu
sądowego lub oddaje na przechowanie określonym instytucjom**

Na podstawie art. 855 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Komornik składa do depozytu sądowego zajęte papiery wartościowe i inne dokumenty, przedmioty ze złota, platyny i srebra oraz inne kosztowności.

§ 2. Złożenie przedmiotów do depozytu następuje najpóźniej w dniu roboczym następującym po zajęciu.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli zajęty przedmiot podlega wydaniu w ciągu siedmiu dni od zajęcia, a jego wartość nie przekracza 1000 złotych.

§ 4. 1. Zajęte przedmioty o wartości artystycznej, historycznej lub naukowej oddaje się na przechowanie muzeum, archiwum lub bibliotece.

2. Komornik zawiadamia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków o oddaniu na przechowanie przedmiotów o wartości historycznej oraz o miejscu ich przechowywania.

§ 5. 1. Zajętą broń i amunicję, substancje psychotropowe i środki odurzające oddaje się na przechowanie właściwej miejscowo komendzie Policji.

2. Materiały wybuchowe i łatwopalne oddaje się na przechowanie Wojskowemu Instytutowi Technicznemu Uzbrojenia lub Wojskowemu Instytutowi Techniki Inżynierskiej.

3. Substancje trujące, duszące i parzące oddaje się na przechowanie Wojskowemu Instytutowi Chemii i Radiometrii.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

4. Materiały radioaktywne oddaje się na przechowanie Państwowej Agencji Atomistyki.

§ 6. Inne przedmioty i substancje niewymienione w paragrafach poprzedzających, których właściwości wykluczają możliwość oddania ich pod dozór, oddaje się na przechowanie instytucji dysponującej odpowiednimi warunkami do ich przechowywania.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania nowego rozporządzenia w sprawie określenia przypadków, w których zajęte przedmioty składa się do depozytu sądowego lub oddaje na przechowanie określonym instytucjom, wynika ze zmiany przepisu art. 855 § 2 k.p.c. dokonanej ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). W wyniku nowelizacji, przepis zawierający upoważnienie ustawowe został dostosowany do standardów konstytucyjnych przez wprowadzenie tzw. wytycznych. Aktualnie przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia w celu określenia przypadków, w których zajęte przedmioty należy złożyć do depozytu sądowego lub na przechowanie określonym instytucjom, mając na względzie ochronę praw stron, sprawność postępowania i skuteczność egzekucji.

Przepisy projektowanego rozporządzenia rozróżniają cztery kategorie przedmiotów, które są oddawane na przechowanie. Pierwsza z nich obejmuje przedmioty wartościowe (papiery wartościowe, inne dokumenty, klejnoty, przedmioty ze złota, platyny i srebra oraz inne kosztowności). Do drugiej grupy należą przedmioty o wartości artystycznej, historycznej lub naukowej. Trzecia grupa to przedmioty i substancje, których posiadanie podlega koncesjonowaniu (np. broń i amunicja, substancje psychotropowe i środki odurzające). Do czwartej grupy należą inne ruchomości (substancje i przedmioty), które mogą być oddane na przechowanie właściwej instytucji, co do której są spełnione dwa wymogi. Pierwszy z nich polega na tym, że instytucja ta dysponuje warunkami umożliwiającymi przechowanie tych ruchomości w stanie niepogorszonym, a drugi - że instytucja ta daje rękojmię, iż nie dojdzie do zakłócenia przebiegu postępowania egzekucyjnego (np. gwarantuje, że powierzone jej przedmioty zostaną wydane na żądanie komornika). Projektowany przepis § 6 znajdzie zastosowanie zwłaszcza wtedy, gdy ustanowienie dozoru jest niemożliwe lub byłoby niewystarczające dla zachowania zajętych ruchomości w stanie niepogorszonym.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r.

o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać rozporządzenie

Projekt rozporządzenia oddziałuje na komorników sądowych i sądy, a pośrednio na uczestników postępowania egzekucyjnego.

2. Konsultacje publiczne

Projekt zostanie przedstawiony do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa, Prokuratorowi Generalnemu, Krajowej Radzie Prokuratury, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Komorniczej, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszeniu Sędziów „Themis”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Referendarzy Sądowych, Stowarzyszeniu Sędziów Sądów Rodzinnych oraz sądom powszechnym.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa w części 15 „Sądy Powszechne”.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie czynności sądu związanych z nadawaniem klauzuli wykonalności elektronicznym
tytułom egzekucyjnym oraz sposobu przechowywania i posługiwania się elektronicznymi
tytułami wykonawczymi**

Na podstawie art. 783 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) czynności sądu związane z nadawaniem klauzuli wykonalności elektronicznym tytułom egzekucyjnym z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 778¹, 787, 787¹, 788 oraz 789 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 2) sposób przechowywania i posługiwania się elektronicznymi tytułami wykonawczymi.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie sądowe dostępne za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) wydruku weryfikacyjnym – rozumie się przez to wydruk uzyskany z systemu teleinformatycznego zawierający treść tytułu egzekucyjnego oraz treść klauzuli wykonalności, umożliwiający sądowi oraz komornikowi weryfikację istnienia i treści tytułu wykonawczego;
- 3) repozytorium – rozumie się przez to część systemu teleinformatycznego przeznaczoną do przechowywania i udostępniania tytułów wykonawczych;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

4) elektronicznym tytule wykonawczym – rozumie się przez to tytuł egzekucyjny wystawiony w postaci elektronicznej, któremu nadano klauzulę wykonalności.

§ 3. 1. Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności elektronicznemu tytułowi egzekucyjnemu łączy się z tytułem egzekucyjnym w systemie teleinformatycznym.

2. Połączenie, o którym mowa w ust. 1, polega na takiej organizacji systemu teleinformatycznego, która gwarantuje, że każdorazowe udostępnienie klauzuli wykonalności ujawnia zarówno jej treść, jak i treść tytułu egzekucyjnego, któremu została nadana. Każdorazowe udostępnienie tytułu egzekucyjnego ujawnia zarówno treść tego tytułu, jak i treść klauzuli wykonalności.

§ 4. Elektroniczny tytuł wykonawczy przekazuje się do repozytorium, czyniąc o tym wzmiankę w aktach sprawy.

§ 5. W razie późniejszej zmiany, uchylecia lub utraty mocy przez tytuł wykonawczy, w repozytorium umieszcza się adnotację o tym zdarzeniu. Adnotację łączy się z tytułem wykonawczym w systemie teleinformatycznym, w sposób, o którym mowa w § 3 ust. 2.

§ 6. Podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów udostępnia się elektroniczne tytuły wykonawcze przechowywane w repozytorium.

§ 7. Ilekroć przepisy ustawy – Kodeks postępowania cywilnego przewidują obowiązek dokonania weryfikacji istnienia i treści elektronicznego tytułu wykonawczego w systemie teleinformatycznym, sąd albo referendarz sądowy podejmuje następujące czynności:

- 1) w systemie teleinformatycznym, w którym utrwalono tytuł, podaje nazwę sądu, sygnaturę akt i przedmiot sprawy;
- 2) sprawdza istnienie i treść elektronicznego tytułu wykonawczego;
- 3) odnotowuje w systemie teleinformatycznym, w którym utrwalono tytuł, fakt prowadzenia postępowania na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego.

§ 8. Po ukończeniu postępowania sąd albo referendarz sądowy odnotowuje datę ukończenia i wynik postępowania.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

MINISTER ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 783 § 5 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określił, w drodze rozporządzenia, czynności sądu związane z nadawaniem klauzuli wykonalności, o którym mowa w § 3¹, oraz sposób przechowywania tytułów wykonawczych i posługiwania się tytułami wykonawczymi, o których mowa w § 4, przy uwzględnieniu potrzeby usprawnienia postępowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa korzystania z elektronicznych tytułów wykonawczych.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało zmienione ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). Na podstawie obowiązującego poprzednio upoważnienia zostało wydane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, które odnosiło się jednak tylko do klauzul wykonalności nadawanych orzeczeniom wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Wskazana wyżej ustawa nowelizująca rozszerzyła zakres stosowania przepisów o elektronicznych tytułach egzekucyjnych (np. elektroniczne bankowe tytuły egzekucyjne). Przyjęto zatem, że właściwe byłoby wydanie jednego aktu wykonawczego dotyczącego tej problematyki.

Projektowane przepisy nawiązują do sprawdzonych reguł obowiązujących w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Określają one czynności polegające na umieszczeniu klauzuli wykonalności w systemie teleinformatycznym oraz zagadnienia związane z udostępnianiem elektronicznych tytułów wykonawczych i posługiwaniem się tymi tytułami.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r.

o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie trybu i sposobu dokonywania doręczeń elektronicznych

Na podstawie art. 131¹ § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie sądowe, dostępny za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) użytkownika – rozumie się przez to osobę fizyczną będącą użytkownikiem konta, która jest adresatem pisma;
- 3) koncie – rozumie się przez to zbiór danych w systemie teleinformatycznym udostępniany użytkownikowi;
- 4) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to identyfikację użytkownika na potrzeby uzyskania przez niego, w zakresie posiadanych uprawnień, dostępu do konta;
- 5) odbiorze korespondencji – rozumie się przez to pierwsze uwierzytelnienie użytkownika, po zamieszczeniu doręczanego pisma w elektronicznych aktach sprawy, chyba że zapoznanie się z treścią pisma nie było możliwe ze względów związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem systemu teleinformatycznego;
- 6) elektronicznych aktach sprawy – rozumie się przez to zbiór dokumentów w systemie teleinformatycznym dotyczących sprawy, udostępniany uprawnionym użytkownikom za pośrednictwem ich kont;
- 7) pismo – rozumie się przez to dane z systemu teleinformatycznego obejmujące treść pisma procesowego lub sądowego.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

§ 2. Doręczenie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego następuje przez umieszczenie tego pisma w systemie teleinformatycznym w sposób umożliwiający użytkownikowi zapoznanie się z jego treścią za pośrednictwem konta.

§ 3. 1. Po odebraniu pisma albo po upływie 14 dni od dnia jego umieszczenia w systemie teleinformatycznym w celu doręczenia, w elektronicznych aktach sprawy automatycznie jest umieszczane potwierdzenie odbioru korespondencji.

2. Potwierdzenie odbioru korespondencji zawiera: oznaczenie doręzonego pisma, datę jego doręczenia i użytkownika, któremu doręczono pismo albo datę umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym w celu doręczenia z oznaczeniem doręzonego pisma.

§ 4. Pisma doręzonego albo uznanego za doręczone nie usuwa się z systemu teleinformatycznego. Użytkownik ma dostęp do tego pisma za pośrednictwem konta.

§ 5. Użytkownik może wskazać, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, użytkowników uprawnionych do odbioru pism, a także zmienić takie wskazanie.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

MINISTER ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 131¹ § 5 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określił, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób dokonywania doręczeń elektronicznych, mając na względzie zapewnienie skuteczności doręczeń oraz ochronę praw osób, którym pisma są doręczane.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało zmienione ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). Na podstawie obowiązującego poprzednio upoważnienia (zawartego w art. 131¹ § 3 k.p.c.) zostało wydane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia grudnia 2009 r. w sprawie trybu doręczeń elektronicznych w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Wskazana wyżej ustawa nowelizująca rozszerzyła zakres stosowania przepisów o doręczeniach elektronicznych. Przyjęto zatem, że właściwe byłoby wydanie jednego aktu wykonawczego, w którym zostanie określony tryb doręczeń elektronicznych we wszystkich postępowaniach cywilnych. Jedynie w odniesieniu do spraw rejestrowych będą obowiązywały odrębne regulacje, co wiąże się ze specyfiką tych spraw.

Projektowane przepisy nawiązują do sprawdzonych reguł obowiązujących w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Określają one czynności zmierzające do doręczenia pisma, sposób dokumentowania odbioru pisma oraz późniejsze udostępnianie pisma doręzonego lub uznanego za doręczone.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

29-07-dg

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie formatów, w jakich odpisy pism, dokumentów i pełnomocnictw
mogą być poświadczane elektronicznie**

Na podstawie art. 129 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa formaty, w jakich odpisy pism, dokumentów i pełnomocnictw mogą być poświadczane elektronicznie.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie sądowe dostępne za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 3. Odpis pisma, dokumentu lub pełnomocnictwa może być poświadczony elektronicznie w jednym z formatów wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 526).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 129 § 5 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia, w którym określi formaty, w jakich odpisy pism, dokumentów i pełnomocnictw mogą być poświadczane elektronicznie, mając na względzie minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej. Cytowane upoważnienie ustawowe zostało wprowadzone ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Projektowane przepisy odwołują się do formatów wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 526). Takie rozwiązanie zapewnia zgodność z minimalnymi wymaganiami dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

26/07/KC

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym
obsługującym postępowanie sądowe**

Na podstawie art. 126 § 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania dotyczące trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie sądowe dostępne za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) użytkownikowi – rozumie się przez to osobę fizyczną, która jest uprawniona do uwierzytelniania się na koncie;
- 3) zawodowym pełnomocnikiem – rozumie się przez to użytkownika będącego radcą prawnym, adwokatem, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa;
- 4) użytkownikowi masowemu – rozumie się przez to użytkownika komunikującego się z sądem za pomocą przeznaczonego do tego celu własnego oprogramowania;
- 5) koncie – rozumie się przez to zbiór danych w systemie teleinformatycznym udostępniany użytkownikowi;
- 6) nazwie użytkownika – rozumie się przez to jawne, niepowtarzalne dane przyporządkowane użytkownikowi;
- 7) hasle – rozumie się przez to poufne dane umożliwiające dostęp do konta;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

8) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to identyfikację użytkownika na potrzeby uzyskania przez niego, w zakresie posiadanych uprawnień, dostępu do konta.

§ 3. 1. Konto zakłada się w systemie teleinformatycznym na wniosek złożony za pośrednictwem tego systemu albo na piśmie.

2. Wniosek zawiera: imię lub imiona oraz nazwisko, numer PESEL, o ile wnioskodawca go posiada, numer dokumentu tożsamości, datę i miejsce urodzenia, adres poczty elektronicznej oraz adres do korespondencji.

3. Po złożeniu wniosku wnioskodawca wskazuje nazwę użytkownika i hasło.

4. Konto jest zakładane i udostępniane po automatycznej weryfikacji imienia lub imion, nazwiska oraz numeru w zbiorze PESEL, jeśli wnioskodawca go posiada.

§ 4. Jeżeli wniosek o założenie konta składa przedstawiciel ustawowy, pełnomocnik, osoba wchodząca w skład organu strony albo osoba uprawniona do działania w imieniu strony, we wniosku należy także wskazać:

- 1) imię lub imiona i nazwisko albo nazwę strony oraz jej adres;
- 2) numer PESEL strony albo jej numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub innym rejestrze lub ewidencji, o ile strona go posiada;
- 3) podstawę i zakres umocowania do działania w imieniu strony.

§ 5. Użytkownik ma obowiązek niezwłocznie aktualizować dane, o których mowa w § 3 ust. 2 i § 4, o czym jest pouczany po udostępnieniu konta.

§ 6. 1. Warunki, którym musi odpowiadać hasło, o którym mowa w § 3 ust. 3, są udostępniane przez sąd za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. Po założeniu i udostępnieniu konta użytkownik może zmienić hasło za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 7. 1. Jeżeli wniosek o założenie konta jest składany przez pełnomocnika będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym albo przez radcę Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, po założeniu konta prezes sądu, na wniosek użytkownika, potwierdza uprawnienia zawodowego pełnomocnika.

2. Wniosek o potwierdzenie uprawnień zawodowego pełnomocnika zawiera:

- 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) nazwę użytkownika;
- 3) ośnowę wniosku;
- 4) podpis wnioskodawcy.

3. We wniosku należy podać numer wpisu na listę adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych lub załączyć odpis dokumentu zaświadczającego o powołaniu na radcę Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa lub o statusie prawnika zagranicznego.

4. Wniosek o potwierdzenie uprawnień zawodowego pełnomocnika jest wnoszony w postaci wydruku z systemu teleinformatycznego albo za pośrednictwem tego systemu. Wniosek wniesiony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jest opatrywany bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

5. Dane zawarte we wniosku o potwierdzenie uprawnień zawodowego pełnomocnika są wprowadzane do systemu teleinformatycznego przed sporządzeniem wydruku. Wnioski w postaci dokumentów elektronicznych składane są za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

6. Potwierdzenie uprawnień zawodowego pełnomocnika jest umieszczane automatycznie w systemie teleinformatycznym.

§ 8. 1. Konto jest udostępniane użytkownikowi wyłącznie po uwierzytelnieniu.

2. Uwierzytelnienie następuje przez podanie nazwy użytkownika i hasła.

§ 9. 1. Użytkownik może przekazać innej osobie uprawnienie do dostępu do konta.

2. W uzasadnionych przypadkach, a w szczególności w razie śmierci użytkownika, prezes sądu może udostępnić konto osobie uprawnionej.

3. Udostępnienie konta następuje na wniosek osoby uprawnionej. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające uprawnienie do dostępu do konta.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

MINISTER ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określił, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym, mając na względzie sprawne prowadzenie postępowań, dostępność systemu teleinformatycznego dla stron postępowania, ochronę praw stron oraz możliwość składania jednorazowo wielu pism procesowych.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało zmienione ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.). Na podstawie obowiązującego poprzednio upoważnienia zostało wydane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia grudnia 2009 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym służącym do prowadzenia elektronicznego postępowania upominawczego oraz sposobu posługiwania się podpisem elektronicznym w tym postępowaniu. Wskazana wyżej ustawa nowelizująca rozszerzyła zakres stosowania przepisów o wnoszeniu pism za pośrednictwem konta w systemie teleinformatycznym. Przyjęto zatem, że właściwe byłoby wydanie jednego aktu wykonawczego, w którym zostanie określony sposób wnoszenia pism „drogą elektroniczną” we wszystkich postępowaniach cywilnych. Jedyne w odniesieniu do spraw rejestrowych będą obowiązywały odrębne regulacje, co wiąże się ze specyfiką tych spraw.

Projektowane przepisy nawiązują do sprawdzonych reguł obowiązujących w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Określają one zakres informacji, które powinny być zawarte we wniosku o założenie konta, tryb składania tego wniosku oraz przewidują obowiązek weryfikacji podanych danych. To samo odnosi się do potwierdzenia uprawnień zawodowych pełnomocników procesowych. Przepisy określają też zagadnienia dotyczące udostępniania konta.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.

25/07/KC

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie sposobu wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu
teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe**

Na podstawie art. 125 § 3¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) systemie teleinformatycznym – rozumie się przez to system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422), obsługujący postępowanie sądowe, dostępny za pomocą usług internetowych udostępnianych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 2) bezpiecznym podpisie elektronicznym – rozumie się przez bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu albo podpis elektroniczny potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183).
- 3) użytkownikowi – rozumie się przez to osobę fizyczną, która jest uprawniona do uwierzytelniania się na koncie;
- 4) użytkownikowi masowym – rozumie się przez to użytkownika komunikującego się z sądem za pomocą przeznaczonego do tego celu własnego oprogramowania;
- 5) uwierzytelnieniu – rozumie się przez to identyfikację użytkownika na potrzeby uzyskania przez niego, w zakresie posiadanych uprawnień, dostępu do konta;
- 6) elektronicznym potwierdzeniu wniesienia pisma – rozumie się przez to zestaw danych jednoznacznie wskazujący wnoszone pismo, użytkownika, który je wniósł oraz datę wniesienia pisma;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567 i 616.

- 7) nazwie użytkownika – rozumie się przez to jawne, niepowtarzalne dane przyporządkowane użytkownikowi;
- 8) zatwierdzeniu treści pisma – rozumie się przez to czynność użytkownika wytwarzającego pismo, powodującą brak możliwości zmiany treści pisma, oraz czynności kolejnych użytkowników oznaczające akceptację treści pisma;
- 9) elektronicznych aktach sprawy – rozumie się przez to zbiór dokumentów elektronicznych w systemie teleinformatycznym dotyczących tej samej sprawy, udostępniany uprawnionym użytkownikom za pośrednictwem ich kont.

§ 2. 1. Wniesienie pisma procesowego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przez użytkownika niebędącego użytkownikiem masowym następuje przez:

- 1) uwierzytelnienie użytkownika;
- 2) wprowadzenie treści pisma;
- 3) dołączenie załączników, o ile są one wnoszone;
- 4) opatrzenie pisma bezpiecznym podpisem elektronicznym;
- 5) nieodwracalne zainicjowanie procedury uiszczenia opłaty sądowej za pomocą udostępnianego przez system teleinformatyczny mechanizmu zapewniającego identyfikację wnoszącego opłatę, o ile pismo podlega opłacie.

2. Niezwłocznie po wniesieniu pisma, użytkownik uzyskuje z systemu teleinformatycznego elektroniczne potwierdzenie wniesienia pisma.

3. Wniesione pismo jest automatycznie umieszczane w elektronicznych aktach sprawy.

§ 3. 1. Wniesienie pisma lub pism przez użytkownika masowego następuje przez:

- 1) utworzenie pisma lub pism z wykorzystaniem własnego oprogramowania przeznaczonego do komunikacji użytkownika z systemem teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe;
- 2) dołączenie załączników, o ile są wnoszone;
- 3) uwierzytelnienie użytkownika;
- 4) wprowadzenie pisma lub pism do systemu teleinformatycznego;
- 5) opatrzenie pisma lub pism bezpiecznym podpisem elektronicznym;
- 6) nieodwracalne zainicjowanie procedury uiszczenia opłaty sądowej za pomocą udostępnianego przez system teleinformatyczny mechanizmu zapewniającego identyfikację wnoszącego opłatę, o ile pismo lub pisma podlegają opłacie.

2. Niezwłocznie po wniesieniu pisma lub pism, użytkownik uzyskuje z systemu teleinformatycznego elektroniczne potwierdzenie wniesienia pisma lub pism.

3. Wniesione pismo lub pisma są automatycznie umieszczane w elektronicznych aktach odpowiednich spraw.

4. Wymagania techniczne systemu teleinformatycznego dla dokonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 4, są udostępniane przez sąd za pośrednictwem stron internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 4. Użytkownik będący radcą prawnym, adwokatem, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa może wnosić pisma procesowe w sposób, o którym mowa w § 2 lub § 3.

§ 5. Jeżeli do wniesienia pisma procesowego jest wymagane łączne współdziałanie więcej niż jednej osoby, po utworzeniu pisma w systemie teleinformatycznym konieczne jest także:

- 1) wskazanie przez użytkownika tworzącego pismo w systemie teleinformatycznym sposobu reprezentacji oraz nazw użytkowników, którzy są uprawnieni do łącznego działania za stronę, i zatwierdzenie treści pisma przed jego wniesieniem;
- 2) ujawnienie pisma w systemie teleinformatycznym użytkownikom wskazanym w sposób określony w pkt 1;
- 3) zatwierdzenie treści pisma przez każdego z użytkowników, o których mowa w pkt 2.

§ 6. 1. Jeżeli pismo procesowe jest wnoszone przez współuczestników sporu, do wniesienia pisma jest wymagane także wskazanie przez użytkownika tworzącego pismo w systemie teleinformatycznym nazw pozostałych współuczestników wnoszących pismo i zatwierdzenie jego treści przed jego wniesieniem.

2. Przepisy § 5 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 7. Wnoszenie pism procesowych za pośrednictwem ePUAP odbywa się według przepisów odrębnych.

§ 8. Pisma wnoszone w elektronicznym postępowaniu upominawczym nie wymagają opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym.

§ 9. W pismach wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego użytkownik posługuje się wyłącznie znakami pisarskimi dopuszczonymi do użycia przez system teleinformatyczny, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie informatycznym (Dz. U. poz. 1411).

§ 10. 1. W razie złożenia poświadczanego elektronicznie odpisu dokumentu, struktura tego odpisu zawiera wszystkie elementy treści dokumentu, nie wyłączając podpisów i innych znaków graficznych znajdujących się na dokumencie.

2. W razie złożenia poświadczanego elektronicznie odpisu dokumentu sporządzonego przez notariusza, struktura tego odpisu zawiera również treść poświadczenia sporządzonego przez notariusza oraz jego podpis.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

MINISTER ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z przepisu art. 125 § 3¹ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”). Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określił, w drodze rozporządzenia, sposób wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, mając na względzie skuteczność wnoszenia pism, szczególne wymagania postępowań obsługiwanych przez system teleinformatyczny oraz ochronę praw osób wnoszących pisma.

Cytowane upoważnienie ustawowe zostało zmienione ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...). Na podstawie obowiązującego poprzednio upoważnienia nie zostało wydane rozporządzenie. Wynikało to stąd, że wnoszenie pism procesowych „drogą elektroniczną” było ograniczone do tych tylko postępowań, w których przepisy szczególne przewidywały obowiązek lub uprawnienie do korzystania z tej formy komunikowania się z sądem. W praktyce dotyczyło to spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz niektórych postępowań rejestrowych, a zagadnienia te były przedmiotem odrębnych aktów wykonawczych.

Wskazana wyżej ustawa nowelizująca rozszerzyła zakres stosowania przepisów o wnoszeniu pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Przyjęto zatem, że właściwe byłoby wydanie jednego aktu wykonawczego, w którym zostanie określony sposób wnoszenia pism „drogą elektroniczną” we wszystkich postępowaniach cywilnych. W tym celu uchylono przepis upoważniający do wydania odrębnego rozporządzenia dotyczącego elektronicznego postępowania upominawczego (art. 505³¹ § 6 k.p.c.). Jedynie w odniesieniu do spraw rejestrowych będzie obowiązywał odrębny akt wykonawczy, co wiąże się z ich specyfiką.

Projektowane przepisy nawiązują do sprawdzonych reguł obowiązujących w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Przewidują jednak możliwość dołączenia załączników i pełnomocnictw do pisma wnoszonego drogą elektroniczną. Uwzględniają również konieczność posługiwania się bezpiecznym podpisem elektronicznym (pojęcie zdefiniowane w § 2 projektowanego rozporządzenia), z wyjątkiem pism wnoszonych w elektronicznym postępowaniu, w którym nadal, co do zasady, będzie wystarczający zwykły podpis elektroniczny. Projektowane rozporządzenie odnosi się również do poświadczonych

elektronicznie odpisów dokumentów. Projektowane rozporządzenie wyraźnie dopuszcza też możliwość wnoszenia pism za pośrednictwem ePUAP.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Żaden podmiot nie zgłosił, w trybie wyżej wymienionej ustawy, zainteresowania udziałem w pracach nad przedmiotowym projektem.